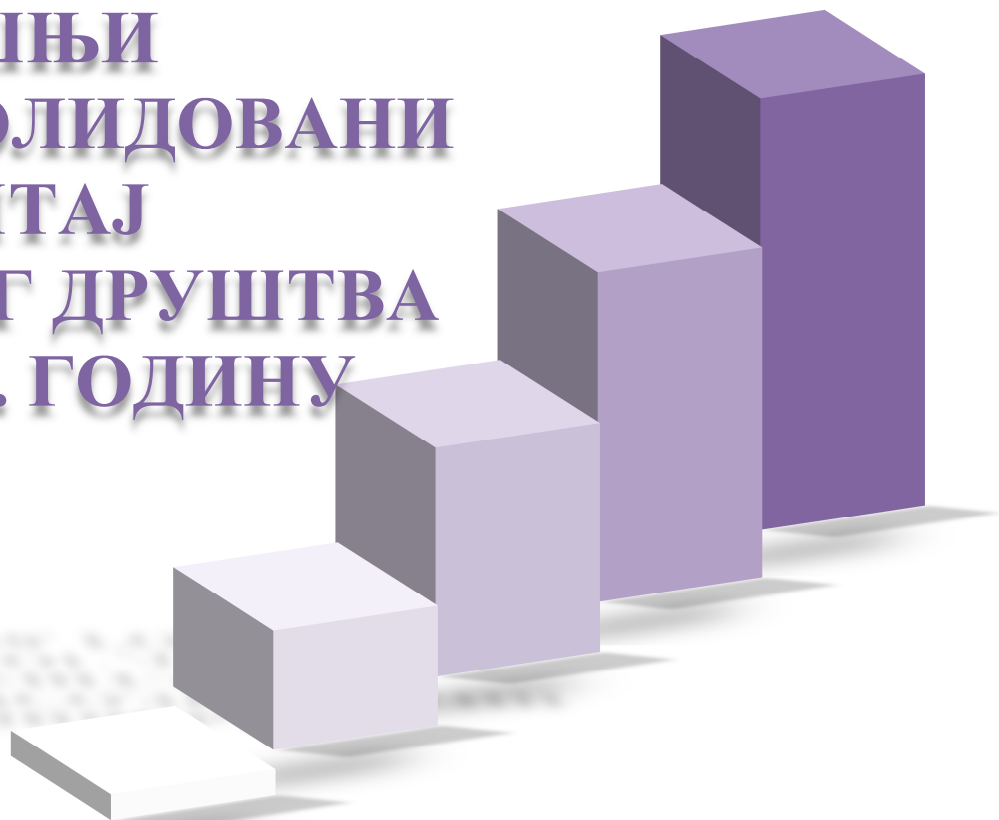

**ГОДИШЊИ
КОНСОЛИДОВАНИ
ИЗВЕШТАЈ
ЈАВНОГ ДРУШТВА
ЗА 2020. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1.	КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
	БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ
	БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ
	ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ – КОНСОЛИДОВАНИ
	ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ – КОНСОЛИДОВАНИ
	ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ – КОНСОЛИДОВАНИ
	НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
2.	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ СА КОНСОЛИДОВАНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА КОЈИ СУ БИЛИ ПРЕДМЕТ РЕВИЗИЈЕ
3.	ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2020. ГОДИНУ ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ
4.	ИЗЈАВА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ О ТРЖИШТУ КАПИТАЛА
5.	ОДЛУКА СКУПШТИНЕ О УСВАЈАЊУ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА О ПОСЛОВАЊУ ГРУПЕ И КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ГРУПЕ КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД БЕОГРАД ЗА 2020. ГОДИНУ СА МИШЉЕЊЕМ СПОЉНОГ РЕВИЗОРА

Попуњава банка

Матични број: 07737068

Шифра делатности: 6 4 1 9

ПИБ: 100001931

Назив: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

Седиште: Београд, Светог Саве 14

БИЛАНС СТАЊА - КОНСОЛИДОВАНИ

на дан 31.12.2020. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напомене	Износ текуће године	Износ претходне године	
					Крајње стање	Почетно стање
1	2	3	4	5	6	7
00 (осим 002), 010, 025, 05 (осим 050 и 052 и дела 059), 060, 07, 085, 196, 296 и делови рачуна 009, 019, 029, 069, 089, 199, 299	АКТИВА	0 0 0 1	3ж; 21	86.892.070	76.654.402	
	Готовина и средства код централне банке					
	Заложена финансијска средства	0 0 0 2		-	-	
125 и 225	Потраживања по основу деривата	0 0 0 3		-	-	
120, 122, 124, 220, 222, 224, 129 и 229	Хартије од вредности	0 0 0 4	3ј; 22	158.438.656	144.479.431	
002, 01 (осим 010 и дела 019), 020, 028, 050, 052, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 088, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (без шифре 17), шифра 70 и делови шифара 71 и 74) и делови рачуна 009, 029, 059, 089, 199, 299	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	0 0 0 5	3ј; 23	18.865.483	26.990.004	
01 (осим 010 и дела 019), 020, 028, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 088, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифара 71 и 74) и делови рачуна 029, 089, 199, 299	Кредити и потраживања од комитената	0 0 0 6	3ј; 24	219.433.627	208.234.158	
123 и 223	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0 0 0 7		-	-	
126 и 226	Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	0 0 0 8		-	-	
130, 131, 230, 231, део 139 и део 239	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	0 0 0 9		-	-	
132, 232, део 139 и део 239	Инвестиције у зависна друштва	0 0 1 0		-	-	
33	Нематеријална имовина	0 0 1 1	3љ; 25	578.413	754.500	
34	Некретнине, постројења и опрема	0 0 1 2	3л;3ж; 26	6.743.199	7.254.391	
35	Инвестиционе некретнине	0 0 1 3	3ж; 27	2.145.007	2.202.616	
034 и део 039	Текућа пореска средства	0 0 1 4	20	19.661	6.786	
37	Одложена пореска средства	0 0 1 5	20	2.484	1.076.255	
36	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0 0 1 6	28	370.663	500.740	
021, 022, 024, 027, 03 (осим 034 и дела 039), 081, 082, 084, 087, 09, 134, 192, 194, 195, 234, 292, 294, 295, 30, 38 и делови рачуна 029, 089, 139, 199, 239 и 299	Остала средства	0 0 1 7	3ј; 29	6.806.000	7.602.611	
УКУПНО АКТИВА (од 0001 до 0017)		0 0 1 8		500.295.263	475.755.894	-

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напомене	Износ текуће године	Износ претходне године	
					Крајње стање	Почетно стање
1	2	3	4	5	6	7
411 и 511	ПАСИВА ОБАВЕЗЕ Обавезе по основу деривата	0 4 0 1		-	-	
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (без шифре 17), шифра 70 и делови шифара 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	0 4 0 2	30;30	8.096.190	8.318.606	
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифара 71 и 74)	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	0 4 0 3	30;31	406.192.067	370.987.710	
417 и 517	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	0 4 0 4		-	-	
418 и 518	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0 4 0 5		-	-	
410, 412, 415, 423, 496, 510, 512, 515, 523, 596 и 127 и 227 као одбитне ставке	Обавезе по основу хартија од вредности	0 4 0 6		-	-	
424, 425, 482, 497, 524, 525, 582, 597 и део 193 и део 293 као одбитне ставке	Субординиране обавезе	0 4 0 7		-	-	
450, 451, 452, 453 и 454	Резервисања	0 4 0 8	3п; 32	2.696.346	2.483.410	
46	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	0 4 0 9		-	-	
455	Текуће пореске обавезе	0 4 1 0	20	2.079	2.673	
47	Одложене пореске обавезе	0 4 1 1	20	176.573	32.349	
426, 427, 43, 44, 456, 457, 491, 492, 494, 495, 526, 527, 53, 591, 592, 594 и 595	Остале обавезе	0 4 1 2	3х;33	5.569.878	14.559.570	
	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0412)	0 4 1 3		422.733.133	396.384.318	-
80	КАПИТАЛ Акцијски капитал	0 4 1 4	3т; 34	40.034.550	40.034.550	
128	Сопствене акције	0 4 1 5		-	-	
83	Добитак	0 4 1 6	34;1	4.811.998	9.981.896	
84	Губитак	0 4 1 7	34;1	1.261.380	1.370.332	
81 и 82 – потражни салдо	Резерве	0 4 1 8	3т; 34;1	33.976.892	30.725.392	
81 и 82 – дуговни салдо	Нереализовани губици	0 4 1 9		-	-	
	Учешћа без права контроле	0 4 2 0	3т;34	70	70	
	УКУПНО КАПИТАЛ (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419+0420) ≥ 0	0 4 2 1		77.562.130	79.371.576	-
	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419+0420) < 0	0 4 2 2		-	-	-
	УКУПНО ПАСИВА (0413 + 0421 - 0422)	0 4 2 3		500.295.263	475.755.894	-

У Београду,

дана 15.03.2021. године

Законски заступник банке

8

Попуњава банка

Матични број: 07737068

Шифра делатности: 6419

ПИБ: 100001931

Назив: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

Седиште: Београд, Светог Саве 14

БИЛАНС УСПЕХА - КОНСОЛИДОВАНИ
 у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2020. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП				Број напомене	Текућа година	Претходна година
1	2	3				4	5	6
70	Приходи од камата	1	0	0	1	Зц; 8	14.731.985	15.098.191
60	Расходи од камата	1	0	0	2	Зц; Зх; 8	1.443.962	1.327.673
	Нето приход по основу камата (1001-1002)	1	0	0	3		13.288.023	13.770.518
	Нето расход по основу камата (1002-1001)	1	0	0	4		-	-
71	Приходи од накнада и провизија	1	0	0	5	Зд; 9	7.205.485	7.662.254
61	Расходи накнада и провизија	1	0	0	6	Зд; 9	1.938.963	1.935.130
	Нето приход по основу накнада и провизија (1005 - 1006)	1	0	0	7		5.266.522	5.727.124
	Нето расход по основу накнада и провизија (1006 - 1005)	1	0	0	8		-	-
774-674+776-676+777-677	Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	1	0	0	9	Зе; 10	98.046	75.058
674-774+676-776+677-777	Нето губитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	1	0	1	0		-	-
727+728-627-628	Нето добитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1	0	1	1		-	-
627+628-727-728	Нето губитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1	0	1	2		-	-
720-620+721-621	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1	0	1	3	Зф; 11	174.399	353.502
620-720+621-721	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1	0	1	4		-	-
775-675+770-670	Нето добитак по основу заштите од ризика	1	0	1	5		-	-
675-775+670-770	Нето губитак по основу заштите од ризика	1	0	1	6		-	-
78-68	Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле	1	0	1	7	Зб; 12	17.980	44.240
68-78	Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле	1	0	1	8		-	-
750-650+751-651+756-656+760-660+729-629	Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1	0	1	9	Зј; 13	-	1.587.676
650-750+651-751+656-756+660-760+629-729	Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1	0	2	0	Зј; 13	1.264.236	-
726-626	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	1	0	2	1		-	-
626-726	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	1	0	2	2	14	-	579.933
723-623	Нето добитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1	0	2	3		-	-
623-723	Нето губитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1	0	2	4		-	-
74, 766	Остали пословни приходи	1	0	2	5	Зг; 15	227.097	166.546
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) ≥ 0	1	0	2	6		17.807.831	21.144.731

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП				Број напомене	Текућа година	Претходна година
1	2	3				4	5	6
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) < 0	1	0	2	7		-	-
63, 655 - 755	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	1	0	2	8	3п; 16	6.491.790	5.537.942
642	Трошкови амортизације	1	0	2	9	3л; 3љ; 3х; 17	1.174.588	1.193.480
752, 753, 761, 762, 767, 768, 773	Остали приходи	1	0	3	0	18	921.602	810.907
64 (осим 642), 652, 653, 661, 662, 667, 668, 673	Остали расходи	1	0	3	1	19	6.784.601	7.497.888
	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1	0	3	2		4.278.454	7.726.328
	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) < 0	1	0	3	3		-	-
850	Порез на добитак	1	0	3	4	3и; 20	7.309	14.088
861	Добитак по основу одложених пореза	1	0	3	5	3и; 20	122.101	1.488.290
860	Губитак по основу одложених пореза	1	0	3	6	3и; 20	1.391.735	800.665
	ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032-1033-1034+1035-1036) ≥ 0	1	0	3	7		3.001.511	8.399.865
	ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032-1033-1034+1035-1036) < 0	1	0	3	8		-	-
769-869	Нето добитак пословања које се обуставља	1	0	3	9		-	-
869-769	Нето губитак пословања које се обуставља	1	0	4	0		-	-
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1037-1038+1039-1040) ≥ 0	1	0	4	1		3.001.511	8.399.865
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1037-1038+1039-1040) < 0	1	0	4	2		-	-
	Добитак који припада матичном ентитету	1	0	4	3		3.001.510	8.399.863
	Добитак који припада власницима без права контроле	1	0	4	4		1	2
	Губитак који припада матичном ентитету	1	0	4	5		-	-
	Губитак који припада власницима без права контроле	1	0	4	6		-	-
	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ							
	Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1	0	4	7	3у; 34.2	173	532
	Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1	0	4	8	3у; 34.2	173	532

У Београду,
дана 15.03.2021. године

Законски заступник банке

9

Попуњава банка		
Матични број: 07737068	Шифра делатности: 6419	ПИБ: 100001931
Назив: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД		
Седиште: Београд, Светог Саве 14		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ - КОНСОЛИДОВАНИ
у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП			Број напомене	Текућа година	Претходна година
		3	4	5			
1	2				4	5	6
	ДОБИТАК ПЕРИОДА	2	0	0	1	3.001.511	8.399.865
	ГУБИТАК ПЕРИОДА	2	0	0	2	-	-
	Остали резултат периода						
	Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак:						
	Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава				20	7.894	111.214
820	Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	2	0	0	3	-	-
820	Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	2	0	0	4	-	-
822	Актуарски добици	2	0	0	5	4.336	9
822	Актуарски губици	2	0	0	6	-	12.780
821	Позитивни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	0	7	118.902	651.534
821	Негативни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	0	8	863	-
825	Нереализовани добици по основу инструмената намењених заштити од ризика власничких хартија од вредности који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	0	9	-	-
825	Нереализовани губици по основу инструмената намењених заштити од ризика власничких хартија од вредности који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	1	0	-	-
825	Нереализовани добици по основу финансијских обавеза банке вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха које су последица промене кредитне способности банке	2	0	1	1	-	-
825	Нереализовани губици по основу финансијских обавеза банке вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха које су последица промене кредитне способности банке	2	0	1	2	-	-
825	Позитивни ефекти промена вредности по основу осталих компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2	0	1	3	-	-
825	Негативни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2	0	1	4	-	-
823	Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак:						
	Позитивни ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	1	5	-	2.460.710
823	Негативни ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	1	6	488.647	-
824	Добици по основу инструмената намењених заштити од ризика новчаних токова	2	0	1	7	-	-
824	Губици по основу инструмената намењених заштити од ризика новчаних токова	2	0	1	8	-	-
826	Нереализовани добици по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и превођења резултата и финансијске позиције иностраног пословања	2	0	1	9	-	-
826	Нереализовани губици по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и превођења резултата и финансијске позиције иностраног пословања	2	0	2	0	282	28.698
826	Нереализовани добици по основу инструмената намењених заштити од ризика нето улагања у инострано пословање	2	0	2	1	-	-
826	Нереализовани губици по основу инструмената намењених заштити од ризика нето улагања у инострано пословање	2	0	2	2	-	-

Група рачуна, рачуи	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП			Број напомене	Текућа година	Претходна година	
1	2	3			4	5	6	
826	Нереализовани добици по основу других инструмената намењених заштити од ризика	2	0	2	3	-	-	
826	Нереализовани губици по основу других инструмената намењених заштити од ризика	2	0	2	4	-	-	
826	Позитивни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2	0	2	5	-	-	
826	Негативни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2	0	2	6	-	-	
82	Добитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2	0	2	7	34	69.996	1.908
82	Губитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2	0	2	8	34	18.440	471.992
	Укупан позитиван остали резултат периода (2003 - 2004 + 2005 - 2006 + 2007 - 2008 + 2009 - 2010 + 2011 - 2012 + 2013 - 2014 + 2015 - 2016 + 2017 - 2018 + 2019 - 2020 + 2021 - 2022 + 2023 - 2024 + 2025 - 2026 + 2027 - 2028) ≥ 0	2	0	2	9		-	2.711.905
	Укупан негативан остали резултат периода (2003 - 2004 + 2005 - 2006 + 2007 - 2008 + 2009 - 2010 + 2011 - 2012 + 2013 - 2014 + 2015 - 2016 + 2017 - 2018 + 2019 - 2020 + 2021 - 2022 + 2023 - 2024 + 2025 - 2026 + 2027 - 2028) < 0	2	0	3	0		307.104	-
	УКУПАН ПОЗИТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001 - 2002 + 2029 - 2030) ≥ 0	2	0	3	1		2.694.407	11.111.770
	УКУПАН НЕГАТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001 - 2002 + 2029 - 2030) < 0	2	0	3	2		-	-
	Укупан позитиван резултат периода који припада матичном ентитету	2	0	3	3		2.694.406	11.111.765
	Укупан позитиван резултат периода који припада власницима без права контроле	2	0	3	4		1	5
	Укупан негативан резултат периода који припада матичном ентитету	2	0	3	5		-	-
	Укупан негативан резултат периода који припада власницима без права контроле	2	0	3	6		-	-

У Београду,
дана 15.03.2021. године

Београдски заступник банке

18

Попуњава банка		
Матични број: 07737068	Шифра делатности: 6419	ПИБ: 100001931
Назив: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД		
Седиште: Београд, Светог Саве 14		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ - КОНСОЛИДОВАНИ
у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 3002 до 3005)	3 0 0 1	21.581.613	24.794.516
1. Приливи од камата	3 0 0 2	13.604.447	15.747.810
2. Приливи од накнада	3 0 0 3	7.284.436	7.710.913
3. Приливи по основу осталих пословних активности	3 0 0 4	683.338	1.324.658
4. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	3 0 0 5	9.392	11.135
II. Одливи готовине из пословних активности (од 3007 до 3011)	3 0 0 6	14.013.944	14.457.466
5. Одливи по основу камата	3 0 0 7	1.265.765	1.195.178
6. Одливи по основу накнада	3 0 0 8	1.978.998	1.868.018
7. Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	3 0 0 9	5.122.271	4.978.046
8. Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет расхода	3 0 1 0	978.253	1.007.715
9. Одливи по основу других трошкова пословања	3 0 1 1	4.668.657	5.408.509
III. Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3001 - 3006)	3 0 1 2	7.567.669	10.337.050
IV. Нето одлив готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3006 - 3001)	3 0 1 3	-	-
V. Смањење финансијских средстава и повећање финансијских обавеза (од 3015 до 3020)	3 0 1 4	36.835.517	21.850.450
10. Смањење кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и комитената	3 0 1 5	-	-
11. Смањење потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	3 0 1 6	2.178.771	-
12. Смањење потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3 0 1 7	-	-
13. Повећање депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централној банци и комитентима	3 0 1 8	34.656.746	21.850.450
14. Повећање других финансијских обавеза	3 0 1 9	-	-
15. Повећање обавеза по основу деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3 0 2 0	-	-
VI. Повећање финансијских средстава и смањење финансијских обавеза (од 3022 до 3027)	3 0 2 1	3.650.257	31.609.298
16. Повећање кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и комитената	3 0 2 2	3.650.257	26.312.607
17. Повећање потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	3 0 2 3	-	5.296.691
18. Повећање потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3 0 2 4	-	-
19. Смањење депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централним банкама и комитентима	3 0 2 5	-	-
20. Смањење других финансијских обавеза	3 0 2 6	-	-
21. Смањење обавеза по основу деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3 0 2 7	-	-
VII. Нето прилив готовине из пословних активности пре пореза на добит (3012 - 3013 + 3014 - 3021)	3 0 2 8	40.752.929	578.202
VIII. Нето одлив готовине из пословних активности пре пореза на добит (3013 - 3012 + 3021 - 3014)	3 0 2 9	-	-
22. Плаћени порез на добит	3 0 3 0	20.776	27.433
23. Исплаћене дивиденде	3 0 3 1	14.239.507	-
IX. Нето прилив готовине из пословних активности (3028 - 3029 - 3030 - 3031)	3 0 3 2	26.492.646	550.769
X. Нето одлив готовине из пословних активности (3029 - 3028 + 3030 + 3031)	3 0 3 3	-	-

ПОЗИЦИЈА		Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1		2	3	4
Б.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
1.	Приливи готовине из активности инвестирања (од 3035 до 3039)	3 0 3 4	21.086.961	50.268.438
1.	Приливи од улагања у инвестиционе хартије од вредности	3 0 3 5	21.077.661	50.266.390
2.	Приливи од продаје инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничке подухвате	3 0 3 6	-	-
3.	Приливи од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3 0 3 7	2.629	2.048
4.	Прилив од продаје инвестиционих некретнина	3 0 3 8	6.671	-
5.	Остали приливи из активности инвестирања	3 0 3 9	-	-
II.	Одливи готовине из активности инвестирања (од 3041 до 3045)	3 0 4 0	39.249.471	49.745.542
6.	Одливи по основу улагања у инвестиционе хартије од вредности	3 0 4 1	39.063.178	49.163.453
7.	Одливи за куповину инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничке подухвате	3 0 4 2	-	-
8.	Одливи за куповину нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3 0 4 3	186.293	582.089
9.	Одливи по основу набавке инвестиционих некретнина	3 0 4 4	-	-
10.	Остали одливи из активности инвестирања	3 0 4 5	-	-
III.	Нето прилив готовине из активности инвестирања (3034 - 3040)	3 0 4 6	-	522.896
IV.	Нето одлив готовине из активности инвестирања (3040 - 3034)	3 0 4 7	18.162.510	-
В.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
1.	Приливи готовине из активности финансирања (од 3049 до 3054)	3 0 4 8	333.140.560	97.161.351
1.	Приливи по основу увећања капитала	3 0 4 9	-	-
2.	Приливи готовине по основу субординираних обавеза	3 0 5 0	-	-
3.	Приливи по основу узетих кредита	3 0 5 1	333.140.560	97.161.351
4.	Приливи по основу издатих сопствених хартија од вредности	3 0 5 2	-	-
5.	Приливи по основу продаје сопствених акција	3 0 5 3	-	-
6.	Остали приливи из активности финансирања	3 0 5 4	-	-
II.	Одливи готовине из активности финансирања (од 3056 до 3060)	3 0 5 5	331.904.157	98.353.909
7.	Одливи по основу откупа сопствених акција	3 0 5 6	-	-
8.	Одливи готовине по основу субординираних обавеза	3 0 5 7	-	-
9.	Одливи готовине по основу узетих кредита	3 0 5 8	331.360.621	97.870.436
10.	Одливи по основу издатих хартија од вредности	3 0 5 9	-	-
11.	Остали одливи из активности финансирања	3 0 6 0	543.536	483.473
III.	Нето прилив готовине из активности финансирања (3048-3055)	3 0 6 1	1.236.403	-
IV.	Нето одлив готовине из активности финансирања (3055-3048)	3 0 6 2	-	1.192.558
Г.	СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001 + 3014 + 3034 + 3048)	3 0 6 3	412.644.651	194.074.755
Д.	СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3006 + 3021 + 3030 + 3031 + 3040 + 3055)	3 0 6 4	403.078.112	194.193.648
Ђ.	НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ (3063 - 3064)	3 0 6 5	9.566.539	-
Е.	НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ (3064 - 3063)	3 0 6 6	-	118.893
Ж.	ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	3 0 6 7	44.519.620	44.530.135
З.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	3 0 6 8	1.542.046	1.386.966
И.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	3 0 6 9	1.573.093	1.278.588
Ј.	ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА (3065-3066+3067+3068-3069)	3 0 7 0	54.055.112	44.519.620

У Београду,
дана 15.03.2021. године

Законски заступник банке

6

Полупњава банка	
Матични број: 07737068	Шифра делатности: 6419
ПИБ: 100001931	
Назив банке: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД	
Седиште банке: Београд, Светог Саве 14	

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ - КОНСОЛИДОВАНИ

у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године

Редни бр.	ОПИС	АОП	Акцијски и остали капитал (рачуни 800, 801,803,809)	АОП	Сопствене акције (рачун 128)	АОП	Емисиона премија (рачун 802)	АОП	Резерве из добити и остале резерве (група рачуна 81)	АОП	Ревалоризационе резерве (група рачуна 82 погражни салдо)	АОП	Ревалоризационе резерве (група рачуна 82 дуговни салдо)	Добитак (група рачуна 83)	АОП	Губитак (рачуни 840, 841, 842)	Учешће без права контроле	АОП	Укупно (кол. 2-3+4+5+6-7+8-9+10) ≥ 0	Укупно (кол. 2-3+4+5+6-7+8-9+10) < 0	
																					7
1	Почетно стање на дан 1. јануара претходне године	4001	17.191.466	4033	-	4065	22.843.084	4087	17.503.844	4129	6.187.794	4147	257	9.277.755	4203	1.481.701	4241	66	4285	71.522.051	4291
2	Ефекти прве примене нових МСФИ - повећање	4002	-	4034	-	4066	-	4088	-	4130	-	4146	-	-	4204	-	4242	-	-	-	-
3	Ефекти прве примене нових МСФИ - смањење	4003	-	4035	-	4067	-	4099	-	4131	-	4149	-	-	4205	-	4243	-	-	-	-
4	Промена рачуноводствених политика и исправка материјално значајних грешака у претходној години – повећање	4004	-	4036	-	4068	-	4100	-	4132	-	4150	-	-	4206	-	4244	-	-	-	-
5	Промена рачуноводствених политика и исправка материјално значајних грешака у претходној години – смањење	4005	-	4037	-	4069	-	4101	-	4133	-	4151	-	-	4207	-	4245	-	-	-	-
6	Кориговано почетно стање на дан 1. јануара претходне године (редни бр. 1+2-3+4-5)	4006	17.191.466	4038	-	4070	22.843.084	4102	17.503.844	4134	6.187.794	4152	257	9.277.755	4208	1.481.701	4246	66	4286	71.522.051	4292
7	Укупан позитиван остали резултат периода	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	4154	-	x	x	x	-	-	-	x	x
8	Укупан негативан остали резултат периода	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	-	-	-	x	x
9	Добитак текуће године	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4171	8.399.863	x	x	2	2	x	x	x
10	Губитак текуће године	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	x	x	-	-	x	x	x
11	Пренос са резерви на резултат услед укидања резерви - повећање	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	4210	-	-	-	-	x	x
12	Пренос са резерви на резултат услед укидања резерви - смањење	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	4211	-	-	-	-	x	x
13	Трансакције с власницима евидентиране директно на капиталу – повећање	4007	-	4039	-	4071	-	4103	-	4135	x	4174	x	-	4212	-	4253	-	-	x	x
14	Трансакције с власницима евидентиране директно на капиталу – смањење	4008	-	4040	-	4072	-	4104	-	4136	x	4175	x	-	4213	-	4254	-	-	x	x
15	Расподела добити – повећање	4009	-	4041	-	4073	-	4105	4.347.844	x	x	4176	x	-	4214	-	4255	-	-	x	x
16	Расподела добити, односно покриве губитка – смањење	4010	-	4042	-	4074	-	4106	-	x	x	4177	x	-	4215	103.824	4256	-	-	x	x
17	Исплата дивиденди	4011	-	4043	-	4075	-	4107	-	x	x	4178	x	-	4216	-	4257	-	-	x	x
18	Остало – повећање	4012	-	4044	-	4076	-	4108	-	x	x	4179	x	-	4217	-	4258	2	2	x	x
19	Остало – смањење	4013	-	4045	-	4077	-	4109	2.094	x	x	4180	x	-	4218	7.545	4259	-	-	x	x
20	Укупне трансакције с власницима (редни бр. 13-14+15-16-17+18-19) ≥ 0	4014	-	4046	-	4078	-	4110	4.345.750	x	x	4181	x	-	4219	-	4280	2	2	x	x
21	Укупне трансакције с власницима (редни бр. 13-14+15-16-17+18-19) < 0	4015	-	4047	-	4079	-	4111	-	x	x	4182	x	-	4220	111.369	4281	-	-	x	x
22	Стање на дан 31. децембра претходне године (за колоне 2,3,4,5,6,8 и 10 редни бр. 6+7-8+9-10+11-12+20-21; за колону 7 редни бр. 6+8-7; за колону 9 редни бр. 6+7-8+9+10+11-12+20-21)	4016	17.191.466	4048	-	4080	22.843.084	4112	21.849.594	4137	8.876.046	4155	248	9.981.896	4221	1.370.332	4282	70	4287	79.371.576	4293

Редни бр.	ОПИС	ЛОП	Акцијски и остали капитал (рачуни 800, 801, 803, 809)	ЛОП	Сопствене акције (рачун 128)	ЛОП	Емисиона премија (рачун 802)	ЛОП	Резерве из добити и остале резерве (група рачуна 81)	ЛОП	Резерви-зачионе резерве (група рачуна 82 потражни салдо)	ЛОП	Резерви-зачионе резерве (група рачуна 82 дуговани салдо)	ЛОП	Добитак (група рачуна 83)	ЛОП	Губитак (рачуни 840, 841, 842)	ЛОП	Учешће без права контроле	ЛОП	Укупно (кол. 2-3+4+5+6-7+8-9+10) ≥ 0	ЛОП	Укупно (кол. 2-3+4+5+6-7+8-9+10) < 0
			2		3	4			5		6		7		8		9		10		11		12
23	Почетно стање на дан 1. Јануара текуће године	4017	17.191.466	4040	-	22.843.084	4113	21.849.594	4138	8.876.046	4156	248	4184	4222	9.981.898	4222	1.370.332	4263	70	4288	79.371.576	4294	-
24	Ефекти прве примене нових МСФИ - повећање	4018	-	4050	-	-	4114	-	4139	-	4157	-	4185	4223	-	-	-	4264	-	-	X	X	X
25	Ефекти прве примене нових МСФИ - смањење	4019	-	4051	-	-	4115	-	4140	-	4158	-	4186	4224	-	-	-	4265	-	-	X	X	X
26	Промена рачуноводствених политика и исправка материјално значајних грешака у претходној години - повећање	4020	-	4052	-	-	4116	-	4141	-	4159	-	4187	4225	-	-	-	4266	-	-	X	X	X
27	Промена рачуноводствених политика и исправка материјално значајних грешака у претходној години - смањење	4021	-	4053	-	-	4117	-	4142	-	4160	-	4188	4226	-	-	-	4267	-	-	X	X	X
28	Кориговано почетно стање на дан 1. Јануара текуће године (редни бр. 23+24-25+26-27)	4022	17.191.466	4054	-	22.843.084	4118	21.849.594	4143	8.876.046	4161	248	4189	4227	9.981.898	4227	1.370.332	4266	70	4289	79.371.576	4295	-
29	Укупан позитиван остали резултат периода	X	X	X	X	X	X	X	4144	13	4162	248	4190	4228	X	X	X	4269	-	-	X	X	X
30	Укупан негативан остали резултат периода	X	X	X	X	X	X	X	4145	331.981	4163	-	4191	4229	X	X	X	4270	-	-	X	X	X
31	Добитак текуће године	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	4190	4228	3.001.510	X	X	4271	1	X	X	X	X
32	Губитак текуће године	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	4191	4229	X	X	X	4272	-	-	X	X	X
33	Пренос са резерва на резултат услед укидања резерва - повећање	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	4191	4229	-	-	-	4273	-	-	X	X	X
34	Пренос са резерва на резултат услед укидања резерва - смањење	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	4192	4230	-	-	-	4274	-	-	X	X	X
35	Трансакције с власницима евидентиране директно на капиталу - повећање	4023	-	4055	-	-	4119	-	-	X	X	X	4193	4231	-	-	-	4275	-	-	X	X	X
36	Трансакције с власницима евидентиране директно на капиталу - смањење	4024	-	4056	-	-	4120	-	-	X	X	X	4194	4232	-	-	-	4276	-	-	X	X	X
37	Расподела добити - повећање	4025	-	4057	-	-	4121	3.583.264	X	X	X	X	4195	4233	-	-	-	4277	-	-	X	X	X
38	Расподела добити, односно покриве губитка - смањење	4026	-	4058	-	-	4122	-	X	X	X	X	4196	4234	3.692.069	4234	108.805	4278	-	-	X	X	X
39	Исплата дивиденди	4027	-	4059	-	-	4123	-	X	X	X	X	4197	4235	4.477.879	4235	-	4279	-	-	X	X	X
40	Остало - повећање	4028	-	4060	-	-	4124	24.590	X	X	X	X	4198	4236	24.590	4236	-	4280	-	-	X	X	X
41	Остало - смањење	4029	-	4061	-	-	4125	44	X	X	X	X	4199	4237	26.040	4237	147	4281	1	X	X	X	X
42	Укупне трансакције с власницима (редни бр. 35-36+37-38-39+40-41) ≥ 0	4030	-	4062	-	-	4126	3.583.220	X	X	X	X	4200	4238	-	-	-	4282	-	-	X	X	X
43	Укупне трансакције с власницима (редни бр. 35-36+37-38-39+40-41) < 0	4031	-	4063	-	-	4127	-	X	X	X	X	4201	4239	8.171.408	4239	108.952	4283	1	X	X	X	X
44	Стање на дан 31. децембра текуће године (за колоне 2,3,4,5,6,8 и 10 редни бр. 28+29-30+31-32+33-34+42-43; за колону 7 редни бр. 28+30-29; за колону 9 редни бр. 28+29-30+31+32+33-34+42-43)	4032	17.191.466	4064	-	22.843.084	4128	25.432.814	4148	8.544.078	4164	-	4202	4240	4.811.998	4240	1.261.380	4284	70	4290	77.562.130	4296	-

У Београду,
дана 15.03.2021. Године

(Handwritten mark)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ
УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ
ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 2020. ГОДИНУ

Београд, март 2021. године

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКАРСКЕ ГРУПЕ

Комерцијална банка а.д., Београд (у даљем тексту "Матична банка") основана је 1. децембра 1970. године, а трансформисана је у акционарско друштво 6. маја 1992. године. Банка је регистрована код Трговинског суда у Београду 10. јула 1991. године, а законски је пререгистрована у Агенцији за привредне регистре 14. априла 2006. године. Банка је добила дозволу за банкарску делатност од Народне банке Југославије 3. јула 1991. године. Порески идентификациони број Матичне банке је 100001931.

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке има:

НЛБ д.д. Љубљана 83.23%

Потписивањем Уговора о преносу акција 30. децембра 2020. године између Републике Србије и НЛБ д.д. Љубљана, окончан је процес продаје Комерцијалне банке а.д. Београд. Предмет уговора било је 83,23% обичних акција Комерцијалне банке, чиме је НЛБ д.д. Љубљана постала власник акција које су биле у поседу Републике Србије и највећи појединачни власник Матичне банке са правом управљања.

Матична банка има три зависна правна лица са учешћем у власништву:

- 100% - Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора
- 100% - Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Србија
- 99.998% - Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина.

Мањински власник у Комерцијалној банци а.д., Бања Лука са 0.002% је НЛБ д.д. Љубљана.

Консолидовани финансијски извештаји и напомене уз консолидоване финансијске извештаје представљају податке Матичне банке, Комерцијалне банке а.д., Подгорица, Комерцијалне банке а.д., Бања Лука и Друштва за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд (у даљем тексту „Група“).

Комерцијална банка а.д., Подгорица, основана је у новембру 2002. године као афилијација Комерцијалне банке а.д., Београд и уписана у централни регистар Привредног суда у Подгорици 6. марта 2003. године под називом Комерцијална банка а.д., Будва и матичним бројем 02373262. Комерцијална банка а.д., Будва извршила је у јулу 2018. године измену имена и пословног седишта из Комерцијална банка а.д. Будва у Комерцијална банка а.д. Подгорица са седиштем у Подгорици.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука је основана у септембру 2006. године и дана 15. септембра 2006. године је уписана у судски регистар Решењем Основног суда у Бања Луци. Матични број Комерцијалне банке а.д., Бања Лука је 11009778.

Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд основано је у децембру 2007. године и регистровано 5. фебруара 2008. године. Матични број Друштва је 20379758. У складу са Законом о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом, пословно име је 04.11.2020. године промењено у Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд.

Активности Групе укључују кредитне, депозитне и гаранцијске послове и послове платног промета у земљи и иностранству у складу са Законом о банкама, као и послове управљања инвестиционим фондовима. Група је дужна да послује по принципима ликвидности, сигурности и профитабилности.

На дан 31. децембра 2020. године Групу чине: централа и седиште Матичне банке у Београду, у улици Светог Саве бр. 14; седиште Комерцијалне банке а.д., Подгорица у Подгорици Цетињска 11, Пословни центар Capital Plaza; седиште Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у Бања Луци – улица Јеврејска бр. 69; седиште Друштва за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд у Београду, у улици Краља Петра бр.19; 6 пословних центара, 3 сектора за рад са малом и средњом привредом, 20 филијала и 213 експозитура на територији Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине (2019. године: 6 пословних центара, 3 сектора за рад са малом и средњом привредом, 20 филијала и 213 експозитура).

Група је на дан 31. децембра 2020. године имала 2,985 запослених, а 31. децембра 2019. године 3,056 запослених.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и приказивање консолидованих финансијских извештаја

Консолидовани финансијски извештаји Групе за 31.децембар 2020. године састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања ("МСФИ").

Приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Одлуком о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке ("Службени гласник РС", бр. 101/2017, 38/2018, 103/2018).

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Група је у састављању ових финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у напомени 3.

Чланице Групе су у току 2020. године водиле пословне књиге и саставиле појединачне финансијске извештаје у складу са локалним законским прописима, осталим прописима који се базирају на Међународним рачуноводственим стандардима (МРС) и Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима надлежних централних банака и регулаторних тела.

У сврху припремања консолидованих финансијских извештаја појединачни финансијски извештаји зависних банака су прилагођени презентацији финансијских извештаја на основу рачуноводствених прописа Републике Србије.

Консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији. Осим ако није другачије назначено, сви износи су наведени у динарима и заокружени у хиљадама.

Функционалне валуте EUR из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Подгорица и ВАН из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Бања Лука, прерачунате су у извештајну валуту, односно функционалну валуту Матичне банке – динар (РСД) на бази званично објављених курсева у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.2. Измене и допуне МСФИ чије су ступање на снагу и примена обавезни у текућој години

Усвојене рачуноводствене политике су у складу са онима из претходне финансијске године, изузев за следеће измењене МСФИ усвојене од стране Групе од 1. јануара 2020. године:

➤ **Концептуални оквир за финансијско извештавање**

Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао ревидирани Концептуални оквир за финансијско извештавање 29. марта 2018. године. Овај оквир представља свеобухватан скуп концепта за финансијско извештавање, увођење стандарда, смернице потребне онима који припремају доследне рачуноводствене политике као и помоћ осталима којима је у циљу да разумеју и тумаче стандарде. Одбор је такође издао посебан пратећи документ, Измене и допуне референци у концептуалном оквиру МСФИ стандарда, који представља измене оних стандарда на које је утицано, како би се ажурирале и референце измењеног Концептуалног оквира. Циљ измене референци је да подржи прелаз на нови Концептуални оквир за компаније које развијају рачуноводствене политике користећи концептуални оквир у случајевима када у појединим трансакцијама МСФИ нису применљиви. За оне који припремају рачуноводствене политике засноване на Концептуалном оквиру, на снази је за период од или након 1. јануара 2020. године.

➤ **МСФИ 3: Пословне комбинације (Измена)**

Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао измене у Дефиницији бизниса (Измене у МСФИ 3) са циљем решавања потешкоћа ентитетима током утврђивања тога да ли су стекли бизнис или имовину. Ове измене се односе на пословне комбинације којима је дан стицања у првом годишњем извештајном периоду који почиње на дан, или након 1. јануара 2020 године, као и стицањима имовине која се десе на или након тог периода, са могућношћу ранијег почетка примене. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

➤ **МРС 1 Презентација финансијских извештаја и МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке: „Дефиниција материјалности“ (Измене)**

Измене стандарда ступају на снагу за период почев од 1. јануара 2020. године или касније са могућношћу ранијег почетка примене. Измене појашњавају дефиницију материјалности и начин на који се примењује. Нова дефиниција наводи да: „Информација је материјална ако њено изостављање или погрешно приказивање може да утиче на одлуке које примарни корисници финансијских извештаја опште намене доносе на основу тих финансијских извештаја, који пружају финансијске информације у вези са конкретним друштвом које извештава“. Поред тога, објашњења која прате дефиницију су побољшана. Измене и допуне су такође довеле до тога да дефиниција материјалности буде конзистентна кроз све МСФИ стандарде. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.2. Измене и допуне МСФИ чије су ступање на снагу и примена обавезни у текућој години (наставак)

➤ **Реформа бенчмарка референтне каматне стопе - МСФИ 9, МРС 39 и МСФИ 7 (Измене)**

У септембру 2019. IASB је објавио измене и допуне МСФИ 9, МРС 39 и МСФИ 7, којима се завршава прва фаза рада како би се одговорило на учинке реформе међубанкарских понуђених стопа (IBOR) на финансијско извештавање. Објављене измене се баве питањима која утичу на финансијско извештавање у периоду пре замене постојеће референтне каматне стопе алтернативном каматном стопом и баве се импликацијама на посебне захтеве рачуноводства хеџинга у МСФИ 9 Финансијски инструменти и МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и мерење, за које је потребна „forward-looking“ анализа. Измене су осигурале привремене олакшице, примењиве на све односе хеџинга, који су директно под утицајем реформе референтне каматне стопе, који омогућују наставак рачуноводства хеџинга током периода неизвесности пре замене постојеће референтне каматне стопе алтернативним, готово безризичним каматним стопама. Постоје и измене МСФИ-ја 7 Финансијски инструменти: Обелодањивања у вези додатних обелодањивања око неизвесности која произлазе из реформе референтне каматне стопе. Измене су на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године, те се морају примењивати ретроспективно. Друга фаза ће се фокусирати на питања која би могла утицати на финансијско извештавање када се постојећа референтна каматна стопа замени каматном стопом без ризика (RFR). Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

2.3. Стандарди који су издати, али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени

➤ **Измена у МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји и МРС 28 Инвестиције у придружене ентитете и заједничка улагања: Продаја активе између инвеститора и зависног друштва**

Измене указују на познато неслагање захтева у МСФИ 10 и оних у МРС 28, везаних за продају или уношење активе између инвеститора и његових зависних друштава и заједничких улагања. Главна последица измена односи се на то да је укупан губитак или добитак признат када трансакција тангира пословање (без обзира да ли је реч о зависном друштву или не). Делимичан добитак или губитак је признат када трансакција тангира активу која не представља бизнис, чак и када је ова актива део зависног друштва. У децембру 2015. године Одбор за међународне рачуноводствене стандарде одложио је датум примене овог стандарда на неодређено време чекајући исход истраживања везано за примену метода учешћа. Ова измена још увек није одобрена од стране ЕУ. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

➤ **МРС 1 Презентација финансијских извештаја: Класификација краткорочних и дугорочних обавеза (Измене)**

Измене су на снази за годишње периоде извештавања која почињу на дан или након 1. јануара 2022. године, а дозвољена је ранија примена. Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао предлог експозиције да се датум ступања на снагу ових измена одложи до 1. јануара 2023. Циљ измена је промовисати доследност у примени захтева помажући компанијама да утврде да ли је у извештају о финансијском положају, дугови и друге обавезе с неизвесним датумом доспећа потребно класификовати као краткорочне или дугорочне. Измене и допуне утичу на презентацију обавеза у извештају о финансијском положају и не мењају постојеће захтеве око мерења или времена признавања било које имовине, обавезе, прихода или расхода, нити информације које друштво обелодањује о тим ставкама. Такође, измене и допуне разјашњавају захтеве за класификацијом дуга који друштво може да подмири издавањем властитих инструмената капитала. Ове измене још увек нису одобрене од стране ЕУ. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.3. Стандарди који су издати, али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени (наставак)

- **МСФИ 3 Пословне комбинације; МРС 16 Некретнине, постројења и опрема; МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина као и годишња побољшања (Измене)**

Измене су на снази за годишње периоде извештавања која почињу на дан или након 1. јануара 2022. године уз дозвољену ранију примену. Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао измене МСФИ уског опсега на следећи начин:

- **МСФИ 3 Пословне комбинације (Измене)** ажурира референцу у МСФИ 3 Концептуални оквир за финансијско извештавање без мењања рачуноводствених захтева за пословне комбинације.
- **МРС 16 Некретнине, постројења и опрема (Измене)** забрањује да предузеће од трошкова некретнина, постројења и опреме одбије износе примљене по основу продаје артикала произведених док компанија припрема средство за његово коришћење. Уместо тога, компанија ће препознати такав приход од продаје и везане трошкове у билансу успеха.
- **МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (Измене)** наводи које трошкове предузеће укључује у одређивању трошкова испуњавања уговора у циљу процене да ли је уговор онерозан (штетан).
- **Годишња побољшања** доводе до мањих измена на МСФИ 1 прво усвајање међународних стандарда финансијског извештавања, ако МСФИ 9 финансијски инструменти, МРС 41 пољопривреда и илустративни примери у пратњи МСФИ 16 Лизинг.

Ове измене још увек нису одобрене од стране ЕУ. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

- **МСФИ 16 Лизинг - КОВИД-19 олакшице за закупце (Измена)**

Измена је на снази за годишње периоде извештавања која почињу на дан или након 1. јуна 2020. године, ретроспективно. Ранија примена је дозвољена, укључујући и у финансијским извештајима који још нису одобрени за издавање на дан 28. мај 2020. Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је изменио стандард како би се пружила олакшица закупцима од примене МСФИ 16 упутства за рачуноводствено евидентирање модификација уговора о закупу за олакшице које се јављају као директна последица КОВИД-19 пандемије. Датом изменом се обезбеђује практичан изузетак за рачуноводствени третман у књигама закупа, приликом прихватања било каквих промена у закупнинама, које су резултат олакшица услед КОВИД-19 пандемије, тако што може да их обухвати на исти начин као и сваку промену у оквиру МСФИ 16, ако промена није била модификација уговора о закупу, само ако су испуњени сви следећи услови:

- Промене лизинг плаћања доводе до промене закупнине која је суштински иста или мања од закупнине непосредно пре настанка промене.
- Свако смањење лизинг плаћања утиче само на плаћања која су првобитно доспела на дан или пре 30 јуна 2021.
- Нема суштинских промена осталих услова закупа.

Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

- **Реформа референтне каматне стопе - Фаза 2 - МСФИ 9, МРС 39, МСФИ 7, МСФИ 4 и МСФИ 16 (Измене)**

У августу 2020. године, ИАСБ је најавио Реформу референтних каматних стопа - Фаза 2, Измене МСФИ 9, МРС 39, МСФИ 7, МСФИ 4 и МСФИ 16, завршавајући свој рад као одговор на реформу ИБОР-а. Измене пружају привремене олакшице које се баве ефектима финансијског извештавања када се међубанкарска понуђена стопа (ИБОР) замени алтернативном готово безризичном каматном стопом (РФР). Конкретно, измене предвиђају практично изузетак када се обрачунавају промене у основи за утврђивање уговорних новчаних токова финансијске имовине и обавеза, како би се захтевало прилагођавање ефективне каматне стопе, еквивалентне кретању тржишне каматне стопе. Такодђе, допуне уводе олакшице код прекида хеџинг односа, укључујући привремено ослобађање од потребе да се испуни одвојено препознатљив захтев када је РФР инструмент одређен за хеџинг компоненту ризика. Даље, допуне МСФИ 4 осмишљене су тако да осигуравајућим компанијама која и даље примењују МРС 39 омогуће да добију исте олакшице као оне предвиђене изменама МСФИ 9. Постоје и измене МСФИ 7 Финансијски инструменти: обелодањивања која омогућавају корисницима финансијских извештаја да разумеју ефекте реформе референтне каматне стопе на финансијске инструменте и стратегију управљања ризиком ентитета. Измене су на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2021. године, уз могућност раније примене. Када је примена ретроспективна, ентитет није у обавези да измени податке из ранијих периода. Ове измене још увек нису одобрене од стране ЕУ. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.4. Рачуноводствени основ

Пандемија корона вируса – COVID-19

Матична Банка

Након избијања пандемије корона вируса – COVID-19 (у даљем тексту: корона вирус) у Свету и Европи, који се прво појавио у децембру 2019. године у Кини и проширио на Европу и остатак света од јануара 2020. године, а у Србију од 6. марта 2020. године, Банка је, као одговоран правни субјекат, предузела све неопходне мере у циљу заштите својих запослених, клијената, кредитора и пословних партнера. Мере су предузете ради обезбеђивања сигурних услова за рад Банке, поштујући препоруке институција за јавно здравље Србије, као и мере Владе Србије које омогућају несметано обављање пословних активности Банке.

Сам ток корона вируса је непредвидив, па велики изазов Банци представља предвиђање импликације истог на економске и пословне перформансе, што за последицу може имати процене и претпоставке које ће захтевати ревидирање. Такође, неизвесност се односи и на сет државних мера за сузбијање и ширење вируса, које су већ предузете и које ће се предузимати у будућности. Мере могу утицати на пословање целокупне привреде Србије и последично на пословање Банке.

Према прелиминарним проценама менаџмента Банке новонастала пандемија би у конкретном случају могла утицати на очекивани ниво реализације прихода са једне и потенцијалног раста трошкова са друге стране, дистрибуцију кредита, квалитет кредитног портфолија, обезбеђење, исправку вредности, због смањене способности дужника да отплаћују своје обавезе, посебно у привредним гранама као што су туризам, угоститељство, транспорт, нафтна индустрија и друго. И поред пандемије ликвидност Банке је висока и стабилна, а адекватност капитала на знатно вишем нивоу од законом прописаног лимита.

У складу са Одлуком о привременим мерама за очување стабилности финансијског система Народне банке Србије од 17.03.2020. године, којом се уређују мере и активности које је банка дужна да примени у условима пандемије изазване вирусом COVID-19, ради очувања стабилности финансијског система у Републици Србији, Банка је понудила застој у отплати обавеза (мораторијум) дужницима по основу кредита, гаранција, акредитива, дозвољеног прекорачења рачуна и других кредитних производа у периоду од најмање 90 дана, почев од 31. марта 2020. године.

По истеку важења услова из Мораторијума, који се односио на застој у отплати обавеза клијената, Банка је наставила са активностима редовне наплате кредита. Припис обрачуна редовне уговорене камате главном дугу извршен је уз продужење рока отплате, и то за број анuitета који су обухваћени мораторијумом. Активности које се односе на услове о наставку обрачуна и наплате кредита Банка је извршила у складу са Одлуком НБС. Ово се односи и на све остале обавезе клијената по основу кредитних производа на које је претходно примењен Мораторијум.

Такође, у циљу обезбеђивања динарске и девизне ликвидности, НБС је након увођења ванредног стања, увела аукције на којима обавља swap и репо трансакције са пословним банкама. На swap аукцијама НБС купује и продаје девизе, а на репо аукцијама купује државне хартије од вредности од банака. Банка као секундарну резерву ликвидности поседује значајан износ хартија од вредности које су веома утрживе, с обзиром на високу стопу приноса коју носе. На основу наведеног, може се закључити да, иако се очекује смањена ликвидност Банке са уведеним мораторијумом на кредите, ликвидност Банке је и даље значајно изнад регулаторно прописаних лимита.

У складу са Одлуком НБС о привременим мерама ради ублажавања последица пандемије COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система, која је ступила на снагу 28.07.2020. године, Банка је поново понудила застој у отплати обавеза клијентима (мораторијум) по кредитима, кредитним картицама и дозвољеном прекорачењу по текућем рачуну, и то у року од три дана од дана ступања на снагу ове Одлуке НБС, односно 31.07.2020. године објавом понуде на сајту Банке, чиме се сматра да је понуда достављена свим корисницима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)

2.4. Рачуноводствени основ (наставак)

Уколико дужник, у року од 10 дана од дана објаве овог обавештења на сајту Банке, није одбио понуду за примену мораторијума, што је било могуће учинити и накнадно, мораторијум се примењивао на обавезе које доспевају почев од 01.08.2020. године до 30.09.2020. године укључујући и неизмирене обавезе које су доспеле у јулу месецу 2020. године.

За клијенте који су одбили мораторијум, наплата доспелих месечних обавеза се врши у износу из постојећег плана отплате без обрачуна затезне камате. Почев од октобра 2020. године настављена је редовна отплата кредита.

У складу са Одлуком Народне Банке Србије о другом мораторијуму, обрачуната камата током трајања мораторијума равномерно се распоређује на новоутврђени период отплате кредита, без приписа камате главног дугу уз продужење рока отплате и то за број анuitета односно одложених главница који су обухваћени додатним мораторијумом.

Додатно, у складу са новом инструкцијом НБС, у вези са отплатом обавеза које су доспеле за време првог мораторијума да се изврши уједначавање ефеката првог мораторијума са ефектима другог мораторијума, Банка је извршила уједначавање обрачуна камате на начин да се ни код првог мораторијума не врши припис редовно обачунате камате, већ се иста равномерно распоређује у преосталом периоду трајања кредита.

У складу са наведеним, Банка је утврдила износ редовне уговорене камате по првом мораторијуму, за износ умањила остатак дуга (недоспелу главницу) и равномерно распоредила на преостали рок отплате (без обрачуна камате на камату). Додатно Банка је износ камате умањила за износ обрачунате камате на камату за период од датума приписа у првом мораторијуму до последње камате у другом мораторијуму.

Сагласно Одлуци НБС о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима COVID-19, од 15.12.2020. године, Банка ће даље олакшице у отплати обавеза (кредита, кредитних картица и дозвољеног прекорачења по рачуну) дужницима: физичким лицима, пољопривредницима, предузетницима и привредним друштвима, одобравати на основу захтева дужника уколико су испуњени сви прописани услови:

1. уколико дужник није у могућности да измирује обавезе према Банци односно уколико може имати потешкоћа у измиривању обавеза према Банци ако је испуњен један од услова прописаних Одлуком посебно
 - за дужника физичко лице
 - за дужника пољопривредника, предузетника или привредно друштво
2. уколико дужник на дан 29.02.2020. године, као ни 12 месеци пре тога, није имао обавезе у статусу неизмирених обавеза дужим од 90 дана
3. Уколико дужник на дан 29.02.2020. године, као ни 12 месец пре тога, нема ниједно потраживање класификовано као проблематично

Зависне Банке су у условима изазваним пандемијом поступале у складу са релевантим мерама уведеним у земљама у којим послују, уважавајући захтеве локалних регулатора.

На дан израде ових финансијских извештаја, Група испуњава своје обавезе о року доспећа, те стога наставља да примењује начело сталности пословања, као рачуноводствену основу за састављање финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

(а) Консолидација

Матична банка има контролу над следећим правним лицима, чија је консолидација извршена у овим финансијским извештајима:

Правно лице	Учешће у капиталу
Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора	100%
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	99.99%
Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	100%

Приликом израде консолидованог биланса успеха и консолидованог извештаја о токовима готовине, за прерачунавање рекласификованих образаца зависних банака примењен је просечан курс Народне банке Србије за 2020. годину од 117.5780 за један EUR и 60.1167 за један BAM, а остали рекласификовани финансијски извештаји (биланс стања, извештај о осталом резултату и извештај о променама на капиталу) применом закључног курса на дан биланса од 117.5802 за један EUR односно 60.1178 за један BAM.

(б) Прерачунавање девизних износа

Пословне промене у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Монетарне позиције активе и пасиве у иностраној валути, које су исказане по набавној вредности, прерачунате су у динаре према средњем курсу који је важио на дан биланса. Курсне разлике настале као резултат прерачуна девизних позиција исказане су у оквиру биланса успеха. Немонетарне позиције активе које се вреднују по набавној вредности у иностраној валути прерачунате су у динаре према средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Курсеви најзначајнијих валута који су коришћени приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути, утврђени од стране Народне банке Србије, били су следећи:

	31. децембар 2020.	У динарима 31. децембар 2019.
USD	95.6637	104.9186
EUR	117.5802	117.5928
CHF	108.4388	108.4004
BAM	60.1178	60.1242

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(ц) *Камата*

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успеха применом метода ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је стопа којом се дисконтују будући новчани токови током очекиваног периода трајања финансијских средстава или обавеза (или, према потреби, током краћег периода) на његову садашњу вредност.

Приликом обрачуна ефективне каматне стопе, Група процењује будуће новчане токове узимајући у обзир све уговорене услове, који се тичу финансијског инструмента, али не и будуће губитке који могу настати.

Обрачун ефективне каматне стопе укључује све плаћене или примљене накнаде и трошкове, који су саставни део ефективне каматне стопе – накнаде за обраду захтева за одобравање кредита као и накнаде за анексирање.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати набавци или емитовању финансијског средства или обавезе.

Признавање прихода од камата на обезвређене пласмане врши се по нето принципу, умањењем бруто обрачунате камате за износ исправке вредности, односно за износ који је извесно да се неће наплатити.

Признавање прихода од камата на обезвређене пласмане који припадају нивоу обезвређења 3, по нето принципу, спроводи се применом алтернативног unwinding концепта. Када финансијско средство постане значајно кредитно обезвређено, од момента иницијалног признавања, тада доспева у ниво обезвређења 3, а приходи од камате се рачунају применом алтернативног концепта unwinding – IRC методе умањењем обрачунатих прихода од камате са њима припадајућим расходима од исправки вредности, признатих у текућој години, при чему се потраживања од камата признају по бруто принципу.

(д) *Накнаде и провизије*

Приходи и расходи од накнада и провизија, који су саставни део ефективне каматне стопе финансијског средства или обавезе, укључени су у утврђивање ефективне каматне стопе. Остале накнаде се разграничавају и сразмерни део признаје као приход периода.

Остали приходи од накнада и провизија се евидентирају у тренутку пружања услуга. Приходи од накнада и провизија укључују приходе по основу извршених услуга међународног и домаћег платног промета, издавања и коришћења платних картица, издавања гаранција, акредитива и осталих банкарских услуга.

Остали расходи од накнада и провизија се углавном односе на накнаде по основу извршених трансакција и услуга и евидентирају се у тренутку примања услуге.

(е) *Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената*

Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената обухватају добитке умањене за губитке проистекле из промене вредности: деривата, промене вредности финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха и добитке умањене за губитке проистекле из промене вредности финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

(ф) *Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената по фер вредности*

Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената по фер вредности односе се на финансијска средства и обавезе исказане по фер вредности кроз биланс успеха и фер вредност кроз остали резултат.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(г) *Дивиденде*

Приходи по основу дивиденди се признају у моменту прилива економских користи од дивиденди. Дивиденде су приказане у оквиру позиције остали пословни приходи.

(х) *Лизинг*

На почетку уговора, Група процењује да ли уговор садржи лизинг компоненту или представља лизинг. Тачније, анализира се да ли уговор преноси право на контролу коришћења одвојивих средстава током дефинисаног временског периода, у замену за накнаду.

Група као закупца

Група примењује јединствени приступ признавања и мерења за све закупе, осим за краткорочни закуп и закуп средстава мале вредности. Група признаје лизинг обавезе за плаћање закупа и право на коришћење које представља право на коришћење основних средстава.

(и) *Право на коришћење средстава*

Иницијално признавање и вредновање

Група признаје право на коришћење имовине на дан почетка закупа (тј. на датум када је имовина доступна за употребу). Право на коришћење имовине вреднује се у висини набавне вредности, умањене за акумулирану амортизацију и губитке од обезвређења, и прилагођава се било којем накнадном мерењу обавеза по основу лизинга. Набавна вредност права на коришћење средстава укључује износ признатих лизинг обавеза, иницијалних директних трошкова и лизинг плаћања извршених на дан или пре датума почетка, умањене за примљене подстицаје за закуп.

Накнадно вредновање

Право на коришћење средстава амортизује се пропорционално, на период краћи од рока трајања закупа или процењеног корисног века имовине.

Лизинг средства амортизована су применом стопе у распону од 92.31% до 6.70% на годишњем нивоу у зависности од уговореног права коришћења средстава. Право на коришћење имовине представљено је у Напомени 26 - Некретнине, постројења и опрема и подложно је умањењу вредности у складу са политиком Групе како је описано у Напомени - Некретнине и опрема.

(ии) *Обавезе по основу лизинга*

На дан почетка закупа, Група признаје обавезе по основу лизинга, мерене по садашњој вредности лизинг плаћања која треба да се изврше током трајања закупа. Лизинг плаћања укључују фиксне исплате, умањене за сва потраживања по основу подстицаја за закуп, варијабилне исплате закупа које зависе од индекса или стопе, и за износе за које се очекује да ће бити сигурно плаћени за резидуалну вредност. Лизинг плаћања такође укључују цену извршења куповне опције за коју је разумно очекивано да ће се извршити од стране Групе и плаћање пенала за раскид уговора, ако је опција раскида коју Група може да искористи у току трајања уговора.

Варијабилна лизинг плаћања која не зависе од индекса или стопе признају се као расходи (осим ако су настали за производњу залиха) у периоду у ком су настали догађаји или услови који доводе до плаћања.

При израчунавању садашње вредности лизинг плаћања, Група користи своју инкременталну стопу задуживања на дан почетка закупа, јер имплицитна каматна стопа за лизинг није лако утврдива. Након датума почетка, износ лизинг обавеза се повећава за обрачунату камату за протекли период и умањује се за извршена лизинг плаћања. Поред тога, књиговодствена вредност лизинг обавеза се поново мери ако постоји модификација уговора, промена трајања закупа, промена плаћања закупа (нпр. промене у будућим плаћањима које су последица промене индекса или стопе коришћене за утврђивање таквих плаћања закупа) или промена у процени опције за куповину основног средства које је предмет закупа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(х) *Лизинг (наставак)*

(и) *Обавезе по основу лизинга (наставак)*

Приликом прве примене МСФИ 16 у Матичној банци, право на коришћење средства лизинга је генерално мерено у износу обавезе по основу лизинга, користећи просечну инкременталну стопу задужевања у распону од 0.3324% до 2.4310% за EUR и у распону од 2.8660% до 4.1253% за РСД. У Матичној банци у току 2019. и 2020. године инкрементална стопа задужења није имала великих одступања. У последњем кварталу 2019. године стопе су се кретале у распону од 0.2395 % до 3.36732 за EUR односно 1.23850 до 4.3866 за РСД, а у току 2020. године инкрементална стопа задужења Матичне банке кретала се у распону од од 0.2305 % до 3.1000 за EUR односно 0.47950 до 4.95119 за РСД.

У Комерцијалној банци АД Бања Лука приликом прве примене МСФИ 16, право на коришћење средстава лизинга је генерално мерено у износу обавеза по основу лизинга, користећи просечну интеркаларну стопу задужења од 3.2%. Ефекат примене МЦФИ на дан 01.01.2019. године се односи на краткорочне обавезе. У току 2019. године инкрементална стопа задужења кретала се у распону од 2.6% до 3.6% за КМ, а у току 2020. године кретала се у распону од 2.60 до 3.60 за КМ.

У Комерцијалној банци АД Подгорица у току 2019. године инкрементална стопа задужења кретала се у распону од 2.143 % за ЕУР, и у току 2020. године износила је 2.143% за ЕУР.

(и) *Краткорочни закупи и закупи средстава мале вредности*

Група примењује изузеће од признавања краткорочног закупа за своје краткорочне закупе машина и опреме (тј. оне закупе који имају рок трајања краћи од 12 месеци од датума почетка и не садрже опцију куповине). Такође се примењује изузеће од признавања за закуп средстава мале вредности на закуп канцеларијске опреме. Лизинг плаћања код краткорочних закупа и закупа средстава мале вредности признају се као расход, пропорционално у току периода трајања закупа.

Група као давалац закупа

Закупи у којима Група не преноси суштински све ризике и користи повезане са власништвом над средством, класификују се као оперативни лизинг. Приходи од закупа се обрачунавају пропорционално у току трајања уговора и евидентирају се као приходи у билансу успеха, због своје оперативне природе. Иницијални директни трошкови настали у преговарању и уређивању оперативног лизинга додају се књиговодственој вредности средства датих у закуп и признају се током трајања закупа на истој основи као и приходи од закупа. Потенцијалне закупнине признају се као приход у периоду у којем су зарађене.

(и) *Порески расходи*

Порески расходи обухватају текуће порезе и одложене порезе. Текући порези и одложени порези се приказују у билансу успеха, осим у мери у којој се односе на ставке које се директно признају у оквиру капитала или у оквиру осталог укупног резултата.

(и) *Текући порез на добит*

Текући порез представља очекивану обавезу или потраживање по основу пореза на добит за обрачунски период, уз коришћење пореских стопа важећих или које ће важити на датум извештавања, са одговарајућим корекцијама пореске обавезе из претходне године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

(и) Порески расходи (наставак)

(ии) Одложени порези

Одложени порези се утврђују у односу на привремене разлике настале између књиговодствених вредности имовине и обавеза у финансијским извештајима и вредности имовине и обавеза за пореске сврхе. Приликом одређивања одложених пореза користе се пореске стопе за које се очекује да ће бити у примени у тренутку настанка привремених разлика, а на основу законских прописа који су били у примени на извештајни датум.

Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се нетирају уколико постоји законско право да се нетирају текућа пореска средства и текуће пореске обавезе и одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се односе на порез на добитак који је наметнула иста пореска власт истом пореском обвезнику или различитим пореским обвезницима који намеравају да или измире текуће пореске обавезе и средства на нето основи или да истовремено остваре средства и измире обавезе у сваком будућем периоду у ком се очекује измирење или повраћај значајних износа одложених пореских обавеза или средстава.

Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се пренети порески губитак и кредити могу умањити. Одложена пореска средства су предмет анализе на крају сваког извештајног периода и коригују се до износа за који више није вероватно да ће доћи до реализације неопходне опорезиве добити. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике.

(иии) Остали порези и доприноси

У складу са важећим регулативама у Републици Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини чланице Групе плаћају различите порезе и доприносе, порез на додату вредност, порез на капитални добитак и доприносе на зараде. Ови расходи укључени су у „Остале расходе”.

(ј) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9

Финансијски инструменти

Финансијским инструментом се сматра сваки уговор којим настаје финансијско средство или финансијска обавеза, уз истовремено настајање финансијске обавезе, односно финансијског средства трећих лица.

Финансијска средства

Финансијско средство је свако средство које је:

- готовина,
- инструмент капитала другог правног лица,
- уговорно право за примање готовине или неког другог финансијског средства од другог правног лица,
- уговорно право за размену финансијских средстава или финансијских обавеза са другим правним лицем, под условима који су потенцијално повољни,
- уговор који ће бити или може бити измирен инструментима сопственог капитала и који је недериватни, а за који чланица Групе јесте или може бити у обавези да прими променљив број инструмената сопственог капитала,
- уговор који ће бити или може бити измирен инструментима сопственог капитала и који је дериватни, а који ће бити или може бити измирен другачије него разменом фиксног износа готовине или другог финансијског средства за фиксни број инструмената сопственог капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

Финансијске обавезе

Финансијска обавеза је свака уговорена обавеза:

- да испоручи готовину или друго финансијско средство другом правном лицу,
- да размени финансијске инструменте са другим правним лицем под условима који су потенцијално неповољни.

Правила процењивања финансијских инструмената

Са аспекта класификације и мерења, МСФИ 9 дефинише критеријуме за класификацију финансијских средстава, осим власничких инструмената и деривата, који се заснивају на процени пословног модела управљања конкретним финансијским средствима и уговорним карактеристикама новчаних токова финансијских инструмената.

Финансијска средства

Група врши процену циљева пословних модела за управљање финансијским средствима на портфолио нивоу, будући да оваква процена на најбољи начин осликава начин управљања пословним активностима и начин извештавања руководства.

Класификација финансијских средстава се заснива на примени одговарајућег пословног модела за управљање финансијским средствима и испуњености теста карактеристика уговорених новчаних токова.

Пословни модел одређује да ли новчани токови произлазе из прикупљања уговорених новчаних токова, продаје финансијског средства или оба. Пословни модел за класификацију финансијских средстава се одређује на одговарајућем нивоу агрегирања.

Испуњеност теста карактеристика уговорених новчаних токова подразумева да се новчани токови састоје искључиво од плаћања главнице и камата на преосталу главницу (SPPI критеријум).

Финансијска средства се могу класификовати у следеће категорије:

- финансијска средства вреднована по амортизованом трошку (AC)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз остали укупни резултат са признавањем кроз биланс успеха - „recycling“ (FVOCI)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз остали укупни резултат без признавања кроз биланс успеха (FVOCI)

У складу са класификацијом средстава из претходног става, Група категоризује све пласмане из свог портфолија који се односе на:

- **Кредите** и потраживања као недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту и које Група не намерава да прода у кратком року,
- **ХОВ које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха** које представљају инструменте стечене у сврху остваривања добити по основу флукуације цена и марже.
- **Хартије од вредности, које обухватају дужничке хартије од вредности и власничке хартије од вредности (инструменте капитала):**
 - Дужничке хартије од вредности укључују обвезнице и преносиве секјуритизоване инструменте дуга, државне записе, благајничке записе, комерцијалне записе, сертификате о депозиту, банкарске акцепте, субординиране обвезнице и друге сличне дужничке хартије од вредности којима се тргује на финансијским тржиштима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

- Власничке хартије од вредности укључују акције које представљају удео у капиталу акционарског друштва и заменљиве обвезнице које имаоцу, под условима утврђеним одлуком о издавању, дају право на замену за обичне акције друштва. Власничке хартије од вредности (инструменти капитала) су сви облици учешћа у капиталу правних лица за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду, који могу бити продати због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена.
- Инвестиције у зависна правна лица која обезбеђују контролу, односно преко 50% управљачких права и инвестиције у придружена правна лица која обезбеђују од 20% до 50% управљачких права и
- **Финансијске деривате** који обухватају forward и swap трансакције.

Класификација и мерење

Са аспекта класификације и мерења, нови стандардни захтевали су да се сва финансијска средства, осим власничких инструмената и деривата, процењују на основу пословног модела управљања конкретним финансијским средствима и уговорних карактеристика новчаних токова инструмената.

У складу са МСФИ 9 стандардом финансијска средства се класификују у складу са једним од начина вредновања: по амортизованој вредности (АС), фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL), фер вредности кроз остали резултат (FVOCI). Власнички инструменти, у лица која нису зависна, а који се не држе ради трговине могу се класификовати као средства чија се вредност процењује по фер вредности кроз остали резултат, без накнадног рекласификовања добитака и губитака кроз биланс успеха.

Иницијално, финансијско средство се вреднује по фер вредности, увећаној за трансакционе трошкове, осим у случају финансијских средстава који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL) код којих се наведени трошкови признају кроз трошак у билансу успеха.

Финансијско средство се вреднује по амортизованој вредности уколико није назначено као FVTPL и испуњава следеће критеријуме:

- циљ пословног модела држања финансијског средства је прикупљање уговорених новчаних токова и
- уговорни услови финансијског средства доводе до новчаних токова који представљају само плаћања главнице и камате.

Дужнички инструменти се вреднују као FVOCI само уколико су испуњени следећи критеријуми и исти нису назначени као FVTPL:

- циљ пословног модела држања финансијског средства је прикупљања уговорених новчаних токова и продаја, и
- уговорни услови финансијског средства доводе до новчаних токова који представљају само плаћања главнице и камате.

Накнадно, добици или губици по основу финансијских средстава FVOCI ће бити признати преко осталог резултата, осим за приходе или расходе по основу обезвређења финансијских средстава и курсних разлика, до тренутка када престане признавање финансијског средства или када се рекласификује.

Када престане признавање финансијског средства, кумулативни добитак или губитак који је претходно признат у осталом резултату се рекласификује из капитала у биланс успеха. Камата обрачуната применом ефективне каматне стопе се признаје у билансу успеха.

МСФИ захтева да сва финансијска средства, осим деривата и инструмената капитала, буду анализирана кроз комбинацију пословног модела управљања финансијским средством са једне, и карактеристикама уговорених новчаних токова са друге стране.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

Класификација и мерење (наставак)

Група је приступила анализи пословних модела на нивоу портфолија финансијских средстава. Разматране су постојеће политике и стратегије везане за портфолија као и примена истих у пракси. Такође, разматране су информације о начину оцене и извештавања о перформансама портфолија, информације о ризицима које утичу на перформансе портфолија и како се њима управља. Осим тога, сагледани су учесталост, обим и временски тренутак продаје финансијских средстава у протеклим периодима, разлози за продају као и планови о продаји финансијских средстава у будућем периоду.

Приликом процењивања да ли уговорени новчани токови представљају само плаћање камате и главнице, Група је разматрала уговорене услове финансијских инструмената и да ли исти садрже одредбе које би могле променити време или износ уговорених новчаних токова, а које би резултирале у фер вредновању инструмената. Анализом је закључено да не постоје кредитни производи Банке чији уговорни услови не доводе до новчаних токова који представљају само плаћања главнице и камате на стање главнице на одређене датуме, а који би захтевали вредновање по фер вредности.

Финансијске обавезе

Након почетног мерења, финансијске обавезе се накнадно мере по амортизованом трошку. Амортизовани трошак израчунава се узимајући у обзир дисконт или премију на финансијске обавезе и трошкове који су саставни део ЕКС-а.

Група нема финансијске обавезе које се процењују као FVTPL.

Обезвређење финансијских средстава

МСФИ 9 замењује МРС 39 приступ реализованог губитка, са принципом будућег очекиваног губитка („expected credit loss“ ECL, енг.) кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских варијабли на будуће кретање вероватноће губитка на бази статистички доказаних међузависности. Обрачун трошкова обезвређења за очекиване губитке се врши за сва потраживања и друге дужничке инструменте који се не процењују по фер вредности кроз Биланс успеха, укључујући и неопозиве обавезе и издате гаранције. Трошкови обезвређења базирају се на очекиваном кредитном губитку у складу са вероватноћом неизмирења обавеза у наредних 12 месеци, осим у случају када постоји значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак иницијалног признавања, када се процена кредитних губитака врши на бази вероватноће неизмирења обавеза за период животног века инструмента.

Група је дефинисала критеријуме за сврставање финансијских инструмената у нивое 1, 2 и 3 у зависности од степена повећања кредитног ризика од момента иницијалног признавања. Предмет класификације су финансијски инструменти који се вреднују по амортизованој вредности као и финансијски инструменти који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат.

Ниво 1

Трошкови обезвређења финансијских инструмената, код којих се не сматра да постоји значајно погоршање кредитног ризика, су обрачунати на основу 12-месечних очекиваних губитака (ECL) у складу са МСФИ 9. У Ниво 1 укључене су и изложености према Републици Србији, Народној банци Србије и друге изложености са пондером кредитног ризика 0, у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, изузев изложености по основу обавезне резерве и сличних изложености.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

Обезвређење финансијских средстава (наставак)

Ниво 2

Сви финансијски инструменти код којих је реализовано погоршање кредитног ризика од иницијалног признавања класификовани су у Ниво 2 и трошкови обезвређења обрачунати на основу очекиваних губитака за цео животни век инструмента.

Група је успоставила политику за спровођење процене на крају сваког извештајног периода да ли се кредитни ризик финансијског инструмента знатно повећао од почетног признавања, узимајући у обзир промену ризика неиспуњења обавеза током преосталог животног века финансијског инструмента. Према интерној политици Групе, значајним повећањем кредитног ризика сматра се доцња од 31 до 90 дана, реструктурирање клијента, клијенти на watch листи и друго.

Ниво 3

Финансијски инструменти су укључени у Ниво 3, у случају када постоји објективан доказ обезвређења и нема промене обухвата кредита класификованих у наведени ниво, уз увођење вишеструких сценарија наплате. Обрачун обезвређења на индивидуалној основи ће се наставити по истом принципу.

Група је у процену очекиваних кредитних губитака (ECL) укључила и информације о очекиваним трендовима макроекономских параметара за наредне три године, а за које је утврђена статистички значајна зависност.

Будући да различити нивои обезвређења имају за резултат различите начине обрачуна очекиваних кредитних губитака, Група је развила методологију и обрачунала параметре ризика у складу са захтевима МСФИ 9.

„РОСИ“

Средства која су обезвређена у моменту иницијалног признавања („РОСИ“) су финансијска средства која су кредитно обезвређена у иницијалном признавању. „РОСИ“ имовина евидентира се по фер вредности при првобитном признавању, а приход од камата се накнадно признаје на основу кредитно прилагођене ЕКС. Обрачуната исправка вредности се признаје или ослобађа само у оној мери у којој се накнадно промене очекивани кредитни губици.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

(иии) Престанак признавања

Група престаје са признавањем финансијског средства када уговорна права над готовинским токовима везаним за средство истекну, или када Група трансакцијом пренесе сва суштинска права и користи везане за власништво над финансијским средством или ако трансакцијом Група нити пренесе нити задржи сва суштинска права везана за власништво, али не задржава контролу над финансијским средством. Сво власништво над пренесеним финансијским средством које испуњава услове за престанак признавања које је Група створила или задржава признаје се као засебно средство или обавеза у извештају о финансијској позицији. Приликом престанка признавања финансијског средства, разлика између књиговодствене вредности (или књиговодствене вредности дела средства који је пренет) и збира примљене надокнаде (укључујући нова средства која су набављена умањена за нове преузете обавезе), као и збирни добици или губици који су претходно признати у извештају о укупном резултату, признају се у билансу успеха.

Група обавља трансакције по којима врши пренос средстава признатих у свом билансу стања, мада задржава све или суштински све ризике и користи или њихов део од пренесених средстава. Ако се сви или суштински сви ризици и користи задржавају, онда не долази до престанка признавања средства. Пренос средстава са задржавањем свих или суштински свих ризика и користи укључује, на пример, трансакције поновног откупа.

Код трансакција у којима Група, нити задржава, нити преноси суштински све ризике и користи од власништва над финансијским средством и задржава контролу над средством, Група наставља да признаје средство у мери у којој се њена повезаност са средством наставља, а која се одређује на основу њене изложености променама у вредности пренесеног средства. Група врши искњижење обавезе када је обавеза измирена, укинута или када је пренета на другога.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када се обавеза испуни, откаже или истекне. Када се постојећа финансијска обавеза замени другом од истог зајмодавца под битно другачијим условима или су услови постојеће обавезе битно измењени, таква замена или модификација третира се као престанак признавања првобитне обавезе и признавање нове обавезе. Разлика између књиговодствене вредности првобитне финансијске обавезе и плаћене накнаде признаје се у билансу успеха.

(ииии) Модификација

Измене уговора услед финансијских тешкоћа дужника не сматрају се значајном модификацијом која доводи до престанка признавања финансијског средства.

Сагласно МСФИ 9 Матична банка утврђује нову бруто књиговодствену вредност финансијског средства и признаје приход или расход по основу модификације у билансу успеха. Ефекат се признаје на позицији приход / расход по основу умањења/повећања обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха. Бруто књиговодствена вредност финансијског средства се утврђује као садашња вредност модификованих новчаних токова дисконтованих оригиналном ефективном каматном стопом. Евентуално настали трансакциони трошкови коригују књиговодствену вредност модификованог финансијског средства и амортизују се током његовог века трајања.

Матична банка је на дан 31.12.2020. године признала губитке од модификације кредитних потраживања у корист корективног рачуна потраживања у нето износу од 342,338 хиљаде динара која су се односила на ефекте Мораторијма 1 и 2 на отплату кредитних обавеза дужника. у условима пандемије изазване вирусом COVID-19. У каснијим обрачунским периодима по модификованом финансијском средству ће се спроводити анализа кредитног ризика и евидентирање обезвређења, док ће се утврђени губитак од модификације који је евидентиран на корективном рачуну потраживања, методом ефективне каматне стопе, преносити на рачун прихода од камата.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(иии) Модификација (наставак)

Матична банка је применила 01. октобар 2020. године као пресечни датум за обрачун модификације према мораторијуму 1 и 2 из 2020. године имајући у виду:

- Да су клијенти, који су прихватили мораторијум 2, имали могућност да се на крају мораторијума изјасне који модел плаћања су одабрали (одлагање главнице, камате и главнице или плаћање доспеле обавезе без одлагања) тако да су нови ануитетни планови формирано после 30. септембра
- Да се потреба обрачуна модификације за клијенте који су прихватили мораторијум 1 јавила после додатних инструкција регулатора да треба кориговати ануитетне планове клијената који су прихватили мораторијум 1 на начин да се капитализација камате искључи. Ово је такође имало за последицу корекцију ануитетних планова после 30. септембра.

(ииии) Нетирање

Финансијска средства и обавезе се нетирају, а нето износ се приказује у извештају о финансијској позицији само када Група има законско право да нетира признате износе и када има намеру да измири обавезе на нето основи или да истовремено реализује средство и измири обавезу.

Приходи и расходи се исказују по нето принципу само у случајевима када је то дозвољено према МСФИ или за приходе и расходе који настају по основу групе сличних трансакција, као што су то трансакције које Група има по основу трговања.

Рачуноводствене политике за израчунавање очекиваних кредитних губитака описане су у Напомени 4. Управљање ризиком, 4.1. Кредитни ризик - МСФИ 9 Финансијски инструменти.

(к) Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају готовину у благајни, средства код централних банака којима се може неограничено располагати и високо ликвидну финансијску активу са доспећем краћим од 3 месеца, малим ризиком промене вредности, а која се користе од стране Банке за управљање краткорочном ликвидношћу. Новчана средства се воде по амортизованој вредности у билансу стања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(л) *Некретнине и опрема*

(и) *Признавање и вредновање*

Почетно мерење некретнине и опреме врши се по набавној вредности или по цени коштања.

Набавна вредност укључује издатке који се директно могу приписати набавци средства. Купљени софтвер који је саставни део неопходан за функционалну употребљивост опреме, капитализује се као део те опреме.

(ии) *Накнадно вредновање*

Након почетног признавања, опрема се вреднује по набавној вредности умањеној за укупну акумулирану амортизацију и укупне акумулиране губитке услед смањења вредности.

Након почетног признавања, некретнине се вреднују по ревалоризационом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности. Ревалоризација се врши довољно редовно, како би се обезбедило да се књиговодствена вредност битно не разликује од вредности до које би се дошло коришћењем фер вредности на крају извештајног периода. Када делови некретнине или опреме имају различите корисне векове трајања, они се воде као засебне ставке (главне компоненте) опреме.

Добици или губици настали отуђењем некретнина и опреме утврђују се као разлика између вредности остварене њиховом продајом и њихове књиговодствене вредности и исказују се у оквиру осталих прихода или расхода.

Трошкови замене саставног дела неког основног средства признају се као део књиговодствене вредности тог основног средства уколико је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим саставним делом прилити у чланицу Групе и ако се цена коштања тог дела може поуздано измерити. Књиговодствена вредност замењеног дела се искњижава. Трошкови редовног сервисирања некретнине и опреме се признају у билансу успеха када настану.

(иии) *Амортизација*

Амортизација се признаје у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, постројења и опреме, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Средства узета на лизинг се амортизују током периода лизинга или корисног века средства, у зависности који је период краћи.

Примењене стопе амортизације у текућем и претходном обрачунском периоду су:

Опис	Процењен користан век (у годинама)	%
Грађевински објекти	40	2.50%
Компјутерска опрема	4	25.00%
Намештај и остала опрема	3 - 15	6.70 – 33.34%
Улагања на туђим основним средствима	1 – 23.5	4.25 – 86.20%
Основна средства узета у лизинг	1.1 -14.11	6.70 – 92.31%

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

Трошкови одржавања средстава се признају у билансу успеха за период у коме настану.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(љ) Нематеријална улагања

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања умањеној за амортизацију и губитке услед обезвређења.

Накнадни трошкови по основу улагања у нематеријална улагања се могу капитализовати само у случају када се могу очекивати повећане будуће економске користи од средства на које се они односе. Сви остали трошкови представљају расход периода у којем су настали.

Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке нематеријалних улагања, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Процењени корисни век нематеријалних улагања износи од 2 до 10 година, односно амортизационе стопе се крећу у распону од 10.00% до 50.00%.

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

(м) Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине представљају некретнине које се држе у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или у обе сврхе, а не за продају у редовном току пословања или за коришћење у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе.

Иницијално вредновање инвестиционих некретнина се врши по набавној вредности, односно цени коштања. Набавна вредност купљене инвестиционе некретнине обухвата њену купопродајну цену и све издатке који се директно могу приписати набавци средства.

За накнадно вредновање инвестиционих некретнина Група користи модел набавне вредности, односно инвестиционе некретнине се вреднују по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и губитке услед обезвређења.

Процењени век трајања инвестиционих некретнина је 40 година, а амортизација се обрачунава по стопи од 2.5%. Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству.

(н) Обезвређење нефинансијских средстава

Књиговодствена вредност нефинансијских средстава се анализира на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли постоје показатељи који указују да је дошло до њиховог обезвређења. У случају да се утврди да постоје одређени показатељи обезвређења, утврђује се надокнадива вредност средстава. Губитак по основу обезвређења се признаје ако књиговодствена вредност средства превазилази његову процењену надокнадиву вредност.

Надокнадива вредност средства се утврђује као вредност која је већа од употребне вредности средства и његове фер вредности. За потребе утврђивања употребне вредности, процењени будући новчани приливи по основу средства се дисконтују на њихову садашњу вредност, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца, као и ризика специфичних за средство.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(н) Обезвређење нефинансијских средстава (наставак)

Губитак по основу обезвређења се признаје у случају када је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Губитак по основу обезвређења се признаје у оквиру резултата периода.

Губици по основу обезвређења из претходних периода се процењују на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли је дошло до смањења губитака или да они више не постоје. Губитак по основу обезвређења се укида у случају да је дошло до промене претпоставки коришћених за утврђивање надокнадиве вредности средства. Губитак по основу обезвређења се укида само до износа до којег књиговодствена вредност средства не прелази књиговодствену вредност која би била утврђена, умањена за амортизацију средства, у случају да није било признавања губитка по основу обезвређења.

(о) Депозити, кредити и субординиране обавезе

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе представљају основни извор финансирања Групе.

Група класификује инструменте финансирања као финансијске обавезе или као капитал у складу са суштином уговорених услова за конкретни инструмент.

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе се иницијално вреднују по фер вредности увећаној за све директне трансакционе трошкове, док се њихово накнадно вредновање врши по амортизованој вредности применом метода ефективне каматне стопе.

(п) Резервисања

Резервисање се признаје у случају када се очекује да ће Група, као резултат прошлих догађаја, имати садашњу законску или изведену обавезу, која се може поуздано утврдити и за чије измирење се очекује да ће доћи до одлива ресурса, који представљају економску корист за Групу. Резервисање се утврђује путем дисконтовања очекиваних будућих новчаних одлива, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца и, тамо где је то одговарајуће, ризика специфичних за обавезу.

(р) Бенефиције запослених

У складу са прописима, чланице Групе су у обавези да плаћају обавезе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Чланице Групе су, такође, обавезне да од бруто зарада запослених обуставе доприносе и да их, у име запослених, уплате тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Законом о раду, чланице Групе су у обавези да исплате накнаду запосленима приликом одласка у пензију. Дугорочне обавезе по основу резервисања по основу отпремнина за одлазак у пензију након испуњених услова, исказане на дан 31. децембра 2020. године представљају садашњу вредност очекиваних будућих исплата запосленима утврђену актуарским одмеравањем уз коришћење претпоставки обелодањених у напомени 32.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(с) Финансијске гаранције

Финансијске гаранције представљају уговоре којима се чланица Групе обавезује да изврши плаћања њиховим корисницима за губитке настале због неиспуњавања обавезе плаћања одређеног дужника по доспећу обавезе, а у складу са условима дужничког инструмента.

Обавезе по финансијским гаранцијама се иницијално признају по фер вредности, а иницијална фер вредност се амортизује током трајања финансијске гаранције. Обавеза по основу гаранције се накнадно одмерава у износу који је већи од амортизоване вредности и садашње вредности очекиваног будућег плаћања (када је плаћање по основу гаранције вероватно). Финансијске гаранције се евидентирају у оквиру ванбилансних ставки.

(т) Капитал и резерве

Капитал Групе обухвата оснивачке акције, акције наредних емисија, емисиону премију, резерве, резерве фер вредности, акумулирани резултат и резултат текуће године.

Капитал Групе формиран је из уложених средстава оснивача Матичне банке и мањинског оснивача Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у новчаном и новчаном облику. Оснивач не може повлачити средства уложена у капитал Групе.

(у) Зарада по акцијама

Матична банка приказује основну и умањену зараду по акцији за сопствене обичне акције. Основна зарада по акцији се рачуна дељењем добитка или губитка који припада власницима обичних акција Матичне банке пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

Умањена зарада по акцији се рачуна дељењем коригованог добитка или губитка који припада власницима обичних акција за ефекте преференцијалних, заменљивих акција, пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

(в) Извештавање по сегментима

Сегмент пословања је део Групе - чланица Групе, која се самостално бави пословним активностима из којих се могу остварити приходи и настати трошкови, укључујући приходе и трошкове који настају из трансакција са другим чланицама Групе, чији пословни резултат редовно контролише менаџмент Матичне банке (као главни оперативни доносилац одлука), како би доносио одлуке о алокацији ресурса по сегментима и оцењивао њихове резултате.

У складу са Међународним стандардом финансијског извештавања 8 - Сегменти пословања, Група обелодањује и информације о пословању оперативних сегмената, и на тај начин корисницима информација пружа додатне информације о приходима и расходима који се остварују из кључних пословних активности (напомена 6.2).

Приликом утврђивања оперативних сегмената коришћени су:

- а) различити производи и услуге који сегменти нуде;
- б) одвојено управљање сегментима и
- в) структура интерног извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Банкарска група је препознала процес управљања ризицима као кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произлази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којима се управља кроз идентификовање, мерење, процену, праћење, контролу и ублажавање, односно успостављање ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Група је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефикасан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је Група изложена, или може бити изложена у свом пословању, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала. С обзиром да су како матична Банка, тако и њена подређена друштва у склопу Групе Комерцијалне банке, постали чланице НЛБ Групе крајем 2020. године, у наредном периоду извршиће се додатна усклађивања система управљања ризицима са системом управљања ризицима НЛБ Групе.

Процес управљања ризицима укључује јасно дефинисање и документовање профила ризичности, као и његово усклађивање са склоношћу Групе ка ризицима и толеранцијом према ризицима, а у складу са усвојеним стратегијама и политикама.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, Група је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, диверсификација ризика којима је Група изложена, одржавање потребног нивоа показатеља адекватности укупног, основног и основног акцијског капитала, одржавање учешћа NPL у укупним кредитима на нивоу испод дефинисаног лимита, одржавање показатеља покрића ликвидном активом изнад нивоа прописаног регулативом и интерним лимитима, развој активности Групе у складу са пословном стратегијом и развојем тржишта у циљу остваривања конкурентских предности. Циљеви управљања ризицима усклађени су са планом пословања Групе.

Уважавајући измене регулативе Народне банке Србије и потребе даљег унапређења процеса управљања ризицима, захтеве спољног ревизора, као новонасталу ситуацију изазвану пандемијом вируса COVID-19, Група је током 2020. године извршила одговарајуће измене интерних аката којима се уређује управљање ризицима.

Систем управљања ризицима

Систем управљања ризицима је дефинисан следећим актима:

- Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и Планом управљања капиталом;
- Политикама управљања ризицима;
- Процедурама управљања ризицима;
- Методологијама за управљање појединачним ризицима;
- Осталим актима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Систем управљања ризицима (наставак)

Стратегијом управљања ризицима дефинисани су:

- Дугорочни циљеви, утврђени пословном политиком и стратегијом банкарске Групе, као и склоност ка ризицима и толеранција према ризицима одређени у складу са тим циљевима;
- Основна начела преузимања и управљања ризицима;
- Основна начела процеса интерне процене адекватности капитала Групе;
- Преглед и дефиниције свих ризика којима је Група изложена или може да буде изложена.

Такође, стратегијом управљања ризицима дефинисани су критеријуми за утврђивање, као и основна начела управљања лошом активом и највиши прихватљив ниво лоше активе за Групу.

Банкарска Група је утврдила основна начела управљања ризицима како би испунила своје дугорочне циљеве:

- Организовање пословања засебне организационе јединице за управљање ризицима;
- Функционална и организациона одвојеност активности управљања ризицима од редовних пословних активности Групе;
- Свеобухватност управљања ризицима;
- Ефективност управљања ризицима;
- Цикличност управљања ризицима;
- Развој управљања ризицима као стратешко опредељење;
- Управљање ризицима је део пословне културе.

Начела управљања лошом активом односно ризичним пласманима обухватају:

- Активно управљање ризичним пласманима;
- Превентивне мере и активности у циљу минимизирања даљег погоршања квалитета активе;
- Дефинисање стратегија управљања лошом активом - скуп активности и мера у циљу опоравка финансијског стања дужника или покретање одговарајућих поступака принудне наплате;
- Рану идентификацију дужника који се суочавају са финансијским тешкоћама или су у доцњи или статусу неизмирења обавеза (Watch lista);
- Процену финансијског стања дужника;
- Сет индикатора за укључивање дужника у делокруг организационе јединице надлежне за управљање лошом активом;
- Сегментацију лоше активе;
- Начело материјалности при дефинисању могућих мера;
- Већа учесталост праћења вредности средстава обезбеђења и средстава стечених наплатом;
- Организациона одвојеност Сектора за превенцију и управљање ризичним пласманима;
- Укљученост у корпоративно управљање и управљање ризицима индикатора за праћење лоше активе;
- Транспарентно извештавање.

Политике управљања појединим врстама ризика ближе дефинишу:

- Начин организовања процеса управљања ризицима банкарске Групе и јасна разграничења одговорности запослених у свим фазама тог процеса, укључујући и процес управљања лошом активом, односно ризичним пласманима;
- Начин процене ризичног профила банкарске Групе и методологије за идентификовање и мерење, односно процену ризика;
- Начине праћења и контроле ризика и успостављање система лимита, односно врсте лимита које банкарска Група користи и њихову структуру;
- Начин одлучивања и поступања у случају прекорачења успостављених лимита, уз дефинисање изузетних околности у којима је могуће одобравање прекорачења у законским оквирима;
- Мере за ублажавање ризика и правила за примену тих мера;
- Начин и методологију за спровођење процеса интерне процене адекватности капитала банкарске Групе;
- Принципе функционисања система унутрашњих контрола;
- Оквир и учесталост стрес тестирања, као и поступање у случајевима неповољних резултата стрес тестова.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Систем управљања ризицима (наставак)

Процедурама управљања ризицима Група ближе дефинише процес управљања ризицима и надлежности и одговорности свих организационих делова матичне Банке и чланица банкарске Групе у систему управљања ризицима.

Појединачним методологијама чланице Групе су детаљније прописале методе и приступе који се користе у систему управљања ризицима.

Надлежности

Управни одбор је надлежан и одговоран за усвајање стратегије и политика управљања ризицима и стратегије управљања капиталом, успостављање система унутрашњих контрола у Банци и врши надзор над његовом ефикасношћу, надзор над радом Извршног одбора, усвајање тромесечних извештаја о управљању ризицима, усвајање Плана опоравка, као и спровођење процеса интерне процене адекватности капитала и друго.

Извршни одбор је надлежан и одговоран за спровођење стратегије и политика управљања ризицима и стратегију управљања капиталом усвајањем процедура за управљање ризицима, односно идентификовање, мерење и процену ризика, и обезбеђивањем њихове примене и извештавањем Управног одбора у вези с тим активностима. Такође, Извршни одбор анализира систем управљања ризицима и најмање тромесечно извештава Управни одбор о нивоу изложености ризицима и управљању ризицима и одлучује, уз претходну сагласност Управног одбора, о сваком повећању изложености Групе према лицу повезаном са Групом и о томе обавештава Управни одбор.

Одбор за ревизију (Одбор за праћење пословања) је надлежан и одговоран за анализу и надзор примене и адекватног спровођења усвојених стратегија и политика за управљање ризицима и система унутрашњих контрола матичне Банке и Групе. Најмање једном месечно извештава Управни одбор о својим активностима и утврђеним неправилностима и предлаже начин на који ће се оне отклонити, предлаже унапређење политика и процедура управљања ризицима и спровођења система унутрашњих контрола.

Одбор за управљање активом и пасивом је надлежан и одговоран за праћење изложености ризицима који произлазе из структуре билансних потраживања, обавеза и ванбилансних ставки, као и предлагање мера за управљање каматним ризиком и ризиком ликвидности. Свака чланица Групе има Одбор за управљање активом и пасивом.

Кредитни одбор одлучује о кредитним захтевима, као и поступањима са проблематичним потраживањима у оквирима утврђеним актима матичне Банке, анализира изложеност матичне Банке кредитном, каматном и валутном ризику, анализира кредитни портфолио, а такође предлаже мере Извршном одбору матичне Банке. Свака чланица Групе има кредитни одбор који одлучује у оквиру својих надлежности и лимита.

Функција управљања ризицима матичне Банке дефинише и предлаже за усвајање стратегију, политике, процедуре и методологије управљања ризицима, идентификује, мери, ублажава, прати и контролише и извештава о ризицима којима је матична Банка и Група изложена у свом пословању. Такође, надлежна је за развијање модела и методологија за идентификовање, мерење, ублажавање, праћење и контролу ризика, као и за извештавање надлежних органа банкарске Групе.

Сектор управљања средствима и билансом банке матичне Банке је одговоран за управљање средствима и ликвидношћу, као и управљање активом и пасивом на нивоу Групе. Такође, учествује и у управљању ризиком ликвидности, каматним ризиком и девизним ризиком.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Надлежности (наставак)

Функција унутрашње ревизије је одговорна за континуираноспровођење независног вредновања система управљања ризицима на нивоу Групе, као и за редовну процену адекватности, поузданости и ефикасности система унутрашњих контрола. Унутрашња ревизија о својим налазима и препорукама извештава Одбор за ревизију и Управни одбор.

Функција контроле усклађености пословања дужна је да најмање једном годишње идентификује и процењује ризике усклађености пословања матичне Банке, као и чланица Групе, и предлаже планове управљања ризицима, о чему саставља извештај који доставља Извршном одбору и Одбору за праћење пословања матичне Банке.

Процес управљања ризицима

На нивоу банкарске Групе редовно се мере, односно процењују ризици који су идентификовани у пословању. Мерење подразумева примену квалитативних и квантитативних метода и модела мерења који омогућују уочавање промена у профилу ризика и процену нових ризика.

За све идентификоване ризике Група одређује њихову значајност која је заснована на свеобухватној процени ризика који су својствени појединим пословима, производима, активностима и процесима Групе.

Ублажавање ризика подразумева диверсификацију, пренос, смањење и/или избегавање ризика, а Група га спроводи у складу са ризичним профилем, склоношћу ка ризицима и толеранцијом према ризицима.

Праћење и контрола ризика се спровode кроз континуирано праћење изложености по различитим критеријумима, као и кроз праћење и контролу лимита које је Група успоставила, који зависе од пословне стратегије и тржишног окружења, као и од нивоа ризика који је Група спремна да прихвати.

Група је успоставила систем редовног извештавања о изложености ризицима и ризичном профилу, који омогућује релевантним запосленима на свим нивоима организационе структуре у Групи правовремене, тачне и довољно детаљне информације које су потребне за доношење пословних одлука и ефикасно управљање ризицима, односно сигурно и стабилно пословање.

Врсте ризика

Банкарска Група је у пословању посебно изложена следећим врстама ризика: кредитном и са њим повезаним ризицима, ризику ликвидности, тржишним ризицима, оперативном ризику, ризику улагања, ризику концентрације изложености и ризику земље, као и свим осталим ризицима који се могу појавити у условима редовног пословања чланица Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед неизвршења обавеза дужника према чланицама Групе.

Током 2020. године посебан изазов са аспекта управљања кредитним ризиком представљају услови изазвани пандемијом вируса COVID-19, који су потпуно другачији у односу на раније околности пословања са којима се сусретао реални и финансијски сектор.

Чланице Групе имају дефинисане критеријуме одобравања кредита, измене услова, продужења рока и реструктурирања потраживања, који су прописани процедурама и методологијама одобравања пласмана и управљања ризицима.

Пре одобрења пласмана чланице Групе процењују кредитну способност дужника, као примарни извор отплате пласмана на основу интерно дефинисаних критеријума, и понуђени колатерал, као секундарни извор наплате. На основу идентификованог и измереног нивоа кредитног ризика (процене финансијског стања и кредитне способности дужника, као и вредности и правне сигурности кредитне заштите и других релевантних фактора) и независног мишљења о ризику, надлежна лица, одбори и органи чланица Групе, сагласно дефинисаном систему одлучивања, доносе одлуку о одобрењу/изменама пласмана.

Доношење одлука о излагању кредитном ризику, Група је дефинисала кроз систем одлучивања у зависности од врсте клијената и нивоа изложености. Доносиоци кредитних одлука су: лица са посебним овлашћењима из Функције управљања ризицима матичне Банке, Кредитни одбор, Извршни одбор и Управни одбор матичне Банке, односно одбори и органи чланица Групе.

Приликом доношења одлука, поштује се принцип двоструке контроле тзв. „принцип четворо очију“, којим се обезбеђује да увек постоји страна која предлаже и страна која одобрава одређени пласман.

С обзиром да су како матична Банка, тако и њена подређена друштва у склопу Групе Комерцијалне банке, постали чланице НЛБ Групе крајем 2020. године, у наредном периоду извршиће се додатна усклађивања процеса одобрења пласмана са процесом на нивоу НЛБ Групе.

Организациони модел система управљања кредитним ризиком Групе обезбеђује адекватну комуникацију, размену информација и сарадњу на свим организационим нивоима, а такође обезбеђује јасну, оперативну и организациону раздвојеност функције за независно управљање ризицима и активности подршке с једне стране, од активности преузимања ризика, са друге стране, односно поделу дужности, надлежности и одговорности. Група је успоставила и адекватан информациони систем који подразумева потпуну информисаност лица укључених у систем управљања кредитним ризиком и одговарајуће извештавање руководства Групе.

У складу са обимом, врстом и сложености послова које обавља, Група је организовала процес управљања кредитном ризиком и јасно разграничила одговорности запослених у свим фазама тог процеса.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Групе у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Групе, на основу које се врши лимитирање могућих утицаја негативних ефеката на финансијски резултат и адекватност капитала.

Основна начела управљања кредитним ризиком су:

- Управљање кредитним ризиком на нивоу појединачних пласмана и на нивоу целокупног портфолија Групе;
- Одржавање нивоа кредитног ризика који минимизира негативан утицај на финансијски резултат и капитал;
- Рангирање пласмана у складу са њиховом ризичношћу;
- Пословање у складу са добрим праксама за одобравање пласмана;
- Обезбеђење адекватних контрола за управљање кредитним ризиком.

У циљу управљања кредитним ризиком, чланице Групе настоје да послују са клијентима добре кредитне способности и прибављају одговарајуће инструменте обезбеђења плаћања. Чланице Групе оцењују кредитну способност сваког клијента у моменту подношења захтева и врше мониторинг дужника, пласмана и колатерала, како би биле у могућности да предузму одговарајуће активности у циљу наплате потраживања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Све чланице Групе врше квантитативно и/или квалитативно мерење, односно процену идентификованог кредитног ризика. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга.

Рејтинг систем је инструмент за доношење појединачних одлука и процењивање нивоа ризика појединачног пласмана. Поред наведеног, рејтинг систем служи за процењивање нивоа ризика укупног портфолија, а користи се и у поступку обезвређења пласмана у циљу рангирања нивоа ризичности и исказивања реалне вредности потраживања. Интерни систем рејтинга подлеже редовној ревизији и унапређењу.

Ради адекватног и ефикасног управљања ризицима којима су изложене у свом пословању, матична Банка и чланице Групе поштују и начела прописана регулативом својих централних банака, која захтевају класификацију сваког пласмана на основу прописаног оквира и обрачун резерве за процењене губитке. С обзиром да су како матична Банка, тако и њена подређена друштва у склопу Групе Комерцијалне банке, постали чланице НЛБ Групе крајем 2020. године, у наредном периоду извршиће се додатна усклађивања система интерног рејтинга са системом на нивоу НЛБ Групе.

Ублажавање кредитног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, односно одржавање прихватљивог нивоа квалитета кредитног портфолија Групе.

Основне технике ублажавања кредитног ризика су:

- Лимити изложености – ризик концентрације;
- Диверсификовање улагања;
- Средства обезбеђења.

Лимити изложености по основу појединачног дужника заснивају се на процени кредитне способности дужника, а лимити изложености на нивоу портфолија усмерени су на ограничење концентрације изложености у портфолију. Група континуирано контролише кретање кредитног ризика у оквиру дефинисаног ризичног профила.

Ризик концентрације обухвата: велику изложеност (изложеност према једном лицу или групи повезаних лица и лицима повезаним са Групом), групе изложености са истим или сличним факторима ризика као што су привредни сектори, врсте производа, географска подручја и слично, и инструменте кредитне заштите.

Група прати изложеност према дефинисаним лимитима са истим или сличним факторима ризика, и у зависности од општих економских кретања, кретања у појединим делатностима и географским подручјима, вредности предвиђеним Бизнис плановима појединачних чланица Групе, редовно врши преиспитивање дефинисаних лимита и предлаже редефинисање истих у случају промене фактора ризика.

Одлуком о управљању ризиком концентрације по основу изложености банке одређеним врстама производа, Народна банка Србије је од 01.01.2019. године, прописала банкама да прате и ризик концентрације, односно изложености банке према групама производа, првенствено изложености по основу готовинских, потрошачких и осталих кредита одобрених становништву уговорене рочности преко 8 година у 2019., преко 7 година у 2020. и од 2021. преко 6 година.

Праћење квалитета пласмана на нивоу појединачног дужника заснива се пре свега на обезбеђивању ажурних података о финансијском стању и кредитној способности дужника и тржишној вредности средстава обезбеђења, док се праћење кредитног ризика на нивоу портфолија врши идентификовањем промена на нивоу група клијената одређеног нивоа ризика, пласмана, колатерала, потребних резерви за очекиване и неочекиване губитке, у циљу утврђивања и управљања стањем и квалитетом активе.

Контрола кредитног ризика подразумева процес континуираног праћења пословања са дефинисаним системом лимита, нарочито када изложеност кредитном ризику тежи горњој граници дефинисаног ризичног профила, а посебно приликом увођења нових пословних производа и активности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

У циљу заштите од ризика неизвршења обавеза у пословању са клијентима, чланице Групе предузимају следеће мере за регулисање потраживања: продужење рока, реструктурирање, поравнање, преузимање средстава обезбеђења у циљу наплате потраживања, закључење уговора са заинтересованим трећим лицем, покретање судског спора и остале мере.

Уколико предузете мере регулисања пласмана, односно принудне наплате и судског поступка нису дале очекиване резултате, односно када не постоји могућност наплате потраживања у целости, иницира се предлог за трајан отпис преосталог потраживања, или пренос из билансне у ванбилансну евиденцију.

Група осим кредитне изложености има и ванбилансну изложеност (плативе и чинидбене гаранције, авали, акредитиви) по основу које има потенцијалну обавезу да изврши плаћање за рачун трећих лица. За ванбилансну изложеност чланице Групе користе исте контролне процесе и процедуре који се користе за кредитни ризик, који настаје по основу билансних изложености.

Извештавање о кредитном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања, које се спроводи по утврђеној динамици у складу са дефинисаним системом извештавања:

- чланице Групе извештавају матичну Банку, на месечном нивоу;
- матична Банка извештава на консолидованој основи, полугодишње и годишње.

МСФИ 9 финансијски инструменти

Група континуирано примењује МСФИ 9 стандард. У складу са МСФИ 9 стандардом финансијска актива може се класификовати и вредновати као:

- Финансијски инструменти по амортизованом трошку (АС), пословни модел прикупљања новчаних токова главнице и камате и испуњен SPPI¹ критеријум;
- Финансијски инструменти по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), испуњен SPPI, али је пословни модел прикупљања новчаних токова и продаја;
- Финансијски инструмент по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL).

С обзиром да су како матична Банка, тако и њена подређена друштва у склопу Групе Комерцијалне банке, постали чланице НЛБ Групе крајем 2020. године, у наредном периоду извршиће се евентуална додатна усклађивања методологија обезвређења са успостављеним правилима на нивоу НЛБ Групе.

Пословни модел Групе опредељен је као држање ради прикупљања новчаних средстава по основу главнице и камата, што је поткрепљено спроведеном анализом која указује да не постоје чињенице да се Група определила за другачији пословни модел. Са аспекта класификације и мерења, МСФИ 9 стандард захтева да се сва финансијска средства, осим власничких инструмената и деривата, процењују на основу пословног модела управљања конкретним финансијским средствима али и уговорних карактеристика новчаних токова самих инструмената (на бази тестирања SPPI критеријума). Новчани токови финансијских инструмената који се вреднују по амортизованом трошку састоје се од плаћања главнице и камате чије су компоненте накнада за временску вредност новца, трошка кредитног ризика, административни трошкова и профитна маржа.

Власнички инструменти, улагања у лица која нису зависна, а који се не држе ради трговине се класификују као средства чија се вредност процењује по фер вредности кроз остали резултат, са накнадом рекласификацијом добитка и губитка кроз биланс успеха.

Такође, применом МСФИ 9 стандарда, Група обрачунава обезвређење и за кредитне пласмане дате државама и централним банкама чланица Групе (за средства која нису одмах расположива) које се евидентира на терет биланса успеха, као и обезвређење по основу хартија од вредности које евидентира кроз остали укупни резултат.

¹ Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Идентификовање проблематичних и реструктуританих потраживања

Чланице Групе прате квалитет портфолија на основу идентификовања и анализе раних сигнала упозорења код клијената. Сигнали упозорења се континуирано прате и на основу анализе истих, клијенти се сврставају у категорију Стандардни, Потенцијално ризични (Watch list) и NPL клијенти (клијенти са проблематичним потраживањима).

У складу са применом МСФИ 9 стандарда, почев од 01.01.2018. године, Група је увела и нивое обезвређења (ниво 1, ниво 2 и ниво 3) који прате статус клијента. Стандардни клијенти се сврставају у ниво 1, клијенти код којих је идентификовано повећање кредитног ризика (Watch list клијенти, погоршање кредитног ризика у односу на тренутак одобрења, дани кашњења од 31 дан до 90 дана) сврставају се у ниво 2, а NPL клијенти се сврставају у ниво 3. Клијенти који се налазе у нивоима 1 и 2 се обезвређују на групној основи, док клијенти из нивоа 3, уз испуњење критеријума материјалне значајности, се обезвређују појединачно. NPL клијенти који се налазе у нивоу 3, а имају мање материјално значајну изложеност, обезвређују се на групној основи уважавајући захтеве МСФИ 9 стандарда у делу најмање 2 сценарија наплате.

Додатно, услед новонастале ситуације изазване пандемијом вируса COVID-19, за клијенте који су разврстани у ниво 1 и 2, уведен је додатни заштитни слој обезвређења, уз повећање обухвата клијената разврстаних у ниво 2, као резултат анализе нивоа значајности повећања кредитног ризика појединачних клијената у новонасталим околностима.

Реструктурирани непроблематични клијенти се сврставају у категорију потенцијално ризичних клијената, односно у ниво 2 обезвређења, док се реструктурирани проблематични сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима, односно категоризују се у ниво 3 обезвређења.

Сврха праћења квалитета портфолија је спречавање директног трансфера Стандардних клијената у категорију клијената са проблематичним потраживањима без претходног идентификовања клијената као потенцијално ризичних и без спровођења радњи превенције настанка ризичних пласмана, односно ублажавања и смањивања кредитног ризика путем спровођења адекватне стратегије и акционих планова. Потенцијално ризични клијенти се прате чешће у односу на Стандардне клијенте и уколико се утврди даље повећање кредитног ризика, клијенти се сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима.

Под проблематичним потраживањима подразумевају се сва потраживања која касне у измиривању обавеза преко 90 дана, по било којој материјално значајној обавези према Банци (матичном друштву) или подређеним друштвима, потраживања код којих је на основу финансијског стања процењено да дужник неће моћи да измири своје обавезе у целости не узимајући у обзир могућност реализације инструмената кредитне заштите (без обзира да ли касни у измиривању обавеза), потраживања за која је утврђен износ обезвређења на појединачној основи. Проблематичним се сматрају и потраживања по основу: престанка евидентирања прихода од камата, провизија и накнада у билансу успеха, специфичних прилагођавања за кредитни ризик која су обрачуната због значајног погоршања кредитног квалитета које је уследило након настанка изложености, значајног губитка који се остварује уступањем потраживања, реструктурирања потраживања извршеног услед финансијских тешкоћа дужника, као и подношења предлога за покретање стечајног поступка над дужником. Проблематичним потраживањима сматрају се сва потраживања од дужника, уколико је једно потраживање класификовано у групу проблематичних потраживања.

Реструктурирање потраживања је одобравање, због финансијских потешкоћа дужника, уступака у вези са отплатом појединачног потраживања који не би били одобрени да дужник није у тим потешкоћама, без обзира да ли има доспелих обавеза, да ли је то потраживање обезвређено и да ли је за њега наступио статус неизмирења обавеза. Реструктурирање се врши на један од следећих начина: променом услова под којима је потраживање настало, нарочито ако су накнадно уговорени услови отплате повољнији у односу на првобитно уговорене (смањење каматне стопе, отпис дела главнице и/или камате, промена датума доспећа и др), као и рефинасирањем потраживања. Овакве околности се често у пракси називају „forbearance“. Поред наведеног, у категорију реструктурираних потраживања сврставају се и потраживања код којих је:

- извршена промена уговорених услова отплате проблематичних потраживања или која би, у одсуству наведених измена, била сврстана у категорију проблематичних, потраживања,
- извршена промена уговорених услова отплате потраживања која доводи до потпуног или делимичног отписа у материјално значајном износу,

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

- чланице Групе активирале уговорене клаузуле о реструктурирању на основу којих се услови отплате мењају услед наступања одређених догађаја (уграђене клаузуле) према дужнику од кога је потраживање већ класификовано у групу проблематичних потраживања или би било тако класификовано да нису активирани те клаузуле,
- уколико је дужник истовремено када је одобрено ново потраживање (или у кратком периоду пре или после тог одобравања) извршио плаћање по основу другог потраживања Групе (или другог правног лица према коме је уступљено потраживање према том дужнику), а које је било класификовано или је испуњавало услове да буде класификовано у групу проблематичних или би, у одсуству новог потраживања, било класификовано у наведеној групи, односно испуњавало те услове.

У складу са применом МСФИ 9 стандарда, свако реструктурирање потраживања услед финансиских потешкоћа сматра се модификованим или промењеним финансијским средством.

Модификације које проузрокују престанак признавања старог финансијског средства и иницијално признавање новог, а које су биле мотивисане падом у кредитној способности и отплатном капацитету, воде иницијалном признавању финансијских средстава које стандард дефинише као „РОС1”, тј. средства која су обезвређена у моменту иницијалног признавања и иницијално се вреднују по фер вредности. Они у моменту иницијалног признавања немају обезвређење, али је потребно укључити очекиване кредитне губитке током века трајања средства у обрачун ефективне каматне стопе.

Самим тим, Група укључује иницијалне очекиване кредитне губитке у процену новчаних токова, приликом обрачуна кредитно-прилагођене ефективне каматне стопе финансијског средства за које се сматра да су обезвређена у моменту иницијалног признавања. Такође, за потребе обрачуна обезвређења, ова средства ће за цео период трајања остати у нивоу 3.

МСФИ 9 у случају значајне модификације финансијског инструмента указује на потребу за престанком признавања старог финансијског средства и признавањем новог по фер вредности на дан признавања.

Престанак признавања доводи до трајног добитка или губитка, који се признаје у оквиру биланса успеха, а једнаког разлици између амортизоване вредности старог финансијског средства и фер вредности новог финансијског средства умањеног за износ очекиваних кредитних губитака признатих као обезвређење на новом финансијском средству.

Приликом сваке промене кредитних услова, код пласмана који нису у статусу проблематичних (ПЛ) клијената, као и код лоших (НПЛ) клијената, Група израчунава 10% тест у циљу утврђивања да ли се ради о значајној или мање значајној модификацији.

Група у свом систему евидентира сваку модификацију средства, без обзира да ли се ради о мање значајној или значајној модификацији, и без обзира да ли је модификација настала због промене тржишних услова код добрих (ПЛ) клијената или је настала због проблема у пословању лоших (НПЛ) клијената.

Матична Банка је 31.12.2020. године, због примене мораторијума 1 и 2, који су примењени у складу са одлукама Народне банке Србије о привременим мерама за банке ради ублажавања последица пандемије вируса COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система, признала губитак у износу од РСД 342 милиона по основу модификације финансијских инструмената услед одлагања плаћања камате обрачунате током трајања оба или једног мораторијума до продуженог рока доспећа финансијских инструмената, а која се односила на временски период трајања мораторијума. Мораторијум 1 и 2, у зависности од опредељења клијената, могли су трајати у периоду од марта до септембра 2020. године. Крајем 2020. године на снагу је ступила додатна регулатива Народне банке Србије која омогућава клијентима додатни *grace* период у случајевима испуњености дефинисаних критеријума који указују да је клијент погођен пандемијом COVID-19.

Комерцијална банка ад Бања Лука и Комерцијална банка ад Подгорица, такође су примењивале мораторијум у складу са регулативом њихових централних банака у циљу ублажавања последица вируса COVID-19.

Чланице Групе редовно прате предузете мере за реструктурирање ризичних пласмана и контролишу правовременост предузимања ових мера. Праћење предузетих мера, односно реализација истих, као што је нпр. измирење доспелих обавеза, врши се на дневном нивоу. Мониторинг пословања реструктурираних клијената обавља се редовно на сваких 6 месеци или чешће у случају потребе. Анализа финансијских извештаја, анализа задужености, провера адекватности обезбеђења мониторинг свеукупног пословања стратегија према дужницима представљају кључне тачке поменутог мониторинга.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Реструктурирано потраживање које је класификовано у групу проблематичних потраживања чланице Групе након истека годину дана од дана његовог реструктурирања, класификују у групу потраживања која се не сматрају проблематичним ако су испуњени следећи услови:

- није утврђен износ обезвређења за реструктурирано потраживање и није наступио статус неизмирења обавеза;
- у последњих 12 месеци извршене су уплате благовремено или са доцњом не дужом од 30 дана, у складу са измењеним условима отплате;
- на основу анализе финансијског стања, односно кредитне способности дужника, оцењено је да ће дужник моћи да измири обавезе у целости у складу са измењеним условима отплате.

Ризик промене квалитета активе

Квалитет активе Групе се мери степеном изложености појединим категоријама ризика према критеријумима дефинисаним интерним системом рејтинга. Интерни систем рејтинга се заснива на квантитативним и квалитативним параметрима за одређивање рејтинга дужника. Рејтинг скала садржи пет категорија ризика, које су подељене на 19 подкатегија. Различите изложености према истом дужнику опредељују исту категорију рејтинга, без обзира на специфичности различитих врста кредита.

Група користи различите рејтинг моделе за кредитни ризик у зависности од врсте клијената. Израчунавање рејтинга врши се на месечном нивоу на основу квалитативних и квантитативних параметара и благовремености у измирењу обавеза. Низак ниво ризика подразумева пословање са клијентима добре кредитне способности и прихватљив је за Групу (категије рејтинга 1 и 2), повишен ниво ризика представља пословање са клијентима који имају одређене проблеме у пословању, а могу негативно да утичу на измирење обавеза и чије пословање се интензивно прати (категија рејтинга 3 и 4) и висок ниво ризика означава клијенте са негативним резултатима пословања и лошом кредитном историјом (категије ризика 4Д, 4ДД и 5). Категорија ризика 4 дели се на пет подкатегије и то: 4+, 4 и 4- – неризични клијенти (РЕ), 4Д ризични клијенти (NPE) са доцњом до 90 дана и 4ДД ризични клијенти (NPE) са доцњом од 91 до 180 дана.

Група се штити од ризика промене квалитета активе кроз континуирано праћење пословања клијената, идентификовање промена које могу настати погоршањем стања дужника, кашњењем у отплати или променама у окружењу, као и прибављањем одговарајућих средстава обезбеђења.

Ризик промене вредности активе–умањење имовине.

Обезвређење пласмана има за циљ обезбеђење разумног, опрезног и правовременог утврђивања губитака, како би се заштитио капитал Групе у периоду када губитак буде и дефинитивно потврђен (реализован) због немогућности наплате уговорених износа или одливом средстава за измирење потенцијалних обавеза.

Обезвређење пласмана и резервисања врше се само онда када постоји оправдан основ, односно када постоји објективан доказ о обезвређењу као последица догађаја који су настали након почетног признавања кредита, а који неповољно утичу на будуће новчане токове од кредита.

Главни елементи у процени обезвређења пласмана су следећи: прекорачење рока плаћања главнице или камате, тешкоће у новчаним токовима корисника кредита (финансијске тешкоће), опадање кредитног рејтинга или промене првобитних услова из уговора и друго.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Обезвређење пласмана се врши на основу процене очекиваних будућих новчаних токова из пословања клијената или реализацијом средстава обезбеђења, уколико се процени да ће реално кредит бити намирен из тих средстава.

Чланице Групе врше процену обезвређења потраживања на групној и појединачној основи.

Појединачно и групно процењивање у нивоу 3

Чланице Групе процењују исправку вредности за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмиривања обавеза – defaulta (ризичан пласман, подкатегија ризика 4Д, 4ДД и 5, према интерном систему рејтинга), односно пласмани који су класификовани у ниво 3 у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом се узимају у обзир финансијска позиција корисника кредита, одрживост бизнис плана, његова способност да побољша своје перформансе у случају финансијских тешкоћа, пројектовани приходи, расположивост других врста финансијске подршке и вредност колатерала која се може реализовати, као и очекивани новчани токови. Уколико дође до нових информација које према процени битно мењају кредитну способност клијента, вредност колатерала и извесност испуњења обавеза клијента према чланицама Групе, врши се нова процена обезвређења пласмана.

Праг материјалне значајности чланице Групе одређују на основу анализе вредносне структуре портфолија по врстама клијената и производа.

Исправка вредности на појединачној основи се обрачунава уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине.

Појединачно процењивање

Објективним доказима који указују на потребу обезвређења пласмана, сматрају се:

- када финансијско стање дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању;
- када постоје подаци о неизмирењу обавеза, учесталом кашњењу у отплати или неиспуњавању других уговорних одредаба;
- када чланице Групе, услед финансијских потешкоћа дужника, битно промене услове отплате потраживања у односу на оне који су првобитно уговорени;
- дужник не може да измири своје обавезе у целости без реализације средства обезбеђења;
- непрекидна блокада рачуна преко 60 дана;
- када постоје извесне значајне финансијске потешкоће у пословању клијента (банкротство, ликвидација, стечај или нека друга врста финансијске реорганизације дужника) и слично.

Докази се могу документовати и анализом у Watch процесу информацијом о повећаном степену ризика дужника.

Поред тога, документацију потребну као доказ за обезвређење пласмана, представљају и докази за процену очекиваних прилива по пласману, који се пре свега односе на документацију о планираним будућим новчаним токовима дужника.

Када постоје објективни докази, износ обезвређења се обрачунава као разлика између бруто књиговодствене вредности средстава и садашње вредности процењених будућих токова готовине, при чему Група уважава постојање више сценарија наплате приликом процене очекиваних будућих токова готовине у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом, сценарија која се могу узети у обзир су сценарија из пословања (реструктурирање/споразуми и слично), сценарија из реализација колатерала (вансудски/судски/стечај и остало) и продаја потраживања. Вероватноће одређеног сценарија Група процењује на основу историјске реализације и наплате проблематичних случајева, специфичности појединачног клијента, као и предвиђањем будућих могућих исхода, при чему је збир свих сценарија 100%.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

За групу мање материјалних потраживања која се налазе и нивоу 3, приликом обрачуна обезвређења користи се такође више сценарија наплате, која се примењују са одређеним вероватноћама, где су те вероватноће израчунате на основу статистичких модела користећи историјске податке о наплати.

Групно процењивање

Обезвређење се процењује групно по свим пласманима код којих није идентификован објективни доказ обезвређења и налазе се у нивоу 1 – стандард клијенти и у нивоу 2 – клијенти са идентификованим повећањем кредитног ризика, као и потраживања по основу провизија и других потраживања која немају елементе за свођење на садашњу вредност.

Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (по врстама клијената у сектору привреде и по бонитетним групама по врстама пласмана у сектору становништва), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу. Методологија за обезвређење је значајно промењена и уместо приступа реализованог губитка у складу са МРС 39, примењује се принцип будућег очекиваног губитка, у складу са МСФИ 9, кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских варијабли на будуће кретање вероватноће губитка на бази статистички доказаних међузависности.

У складу са МСФИ 9, обезвређење се одмерава на следећи начин:

- Ниво 1 – Кредити код којих није идентификовано погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања. Група обрачунава трошак обезвређења базиран на 12-месечним очекиваним кредитним губицима;
- Ниво 2 – Кредити код којих је идентификовано значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања. Група обрачунава трошак обезвређења базиран на очекиваним кредитним губицима за цео животни век инструмента.

Трошкови обезвређења финансијских инструмената, код којих се не сматра да постоји значајно погоршање кредитног ризика, обрачунати су на основу 12-месечних очекиваних губитака (ECL). У Ниво 1 укључене су и изложености према државама и централним банкама чланица Групе и друге изложености са пондером кредитног ризика нула, у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, изузев изложености по основу обавезне резерве и сличаних изложености по основу којих очекивани кредитни губици теже нули.

Сви финансијски инструменти код којих је реализовано погоршање кредитног ризика класификовани су у ниво 2 и трошкови обезвређења обрачунати су на основу очекиваних губитака за цео животни век инструмента. Поред квалитативних и квантитативних критеријума за разврставање у ниво 2, услед услова изазваних пандемијом вируса COVID-19, током 2020. године матична Банка је значајан број клијената из делатности које су највише погођене пандемијом вируса COVID-19 (угоститељство, туризам, саобраћај...) рекласификовала у ниво 2 у циљу превентивног деловања и реалног одмеравања обезвређења, имајући у виду могуће негативне последице пандемије вируса COVID-19 на пословање клијената из наведених делатности. Наведено је спроведено кроз анализу структуре портфолија по делатностима, као и анализом појединачних клијената правних лица.

Анализирани су сви клијенти са изложеношћу преко дефинисаног нивоа, а који послују у делатностима за које је процењено да су највише изложене негативним ефектима пандемије вируса COVID-19. Сви клијенти за које је процењено да су, или би могли бити, изложени ефектима пандемије вируса COVID-19, иако немају реализоване раније дефинисане критеријуме за трансфер у ниво 2 у складу са МСФИ 9 стандардом, су одмах разврстани у ниво 2. Такође, извршена је и анализа клијената из сегмента становништва који су запослени у недржавном и нејавном сектору и који нису пензионери. Уколико је за наведене клијенте идентификован изостанак зараде, или је иста умањена за износ изнад дефинисаног нивоа, извршен је трансфер таквих клијената у ниво 2. Последично, за наведене клијенте обрачунато је и обезвређење за цео период трајања кредита.

Група разматра да ли постоји значајан раст кредитног ризика од иницијалног признавања средства у односу на ризик неизмирења на крају сваког извештајног периода. Идентификовање значајног погоршања кредитног ризика базира се на дефинисаним квантитативним и квалитативним критеријумима (као што су сигнали раног упозорења, доцњи преко 30 дана и слично).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

У 2020. години чланице Групе су унапредиле Методологију процене обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама у делу могућности обрачуна и издвајања додатног заштитног слоја обезвређења, или разраде и примене већег броја могућих сценарија, а у циљу адекватног укључивања процењених ефеката пандемије вируса COVID-19 на обезвређење по основу кредитног ризика.

Група обрачунава трошкове обезвређења дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), као акумулирани износ обезвређења који такође утиче и на Биланс успеха. Међутим, очекивани кредитни губитци не умањују износ бруто финансијске активе у билансу стања.

За сектор привреде и становништва, Група обрачунава очекиване кредитне губитке (обезвређење) на следећи начин:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (очекивани кредитни губитак)
EAD	Exposure at default (изложеност у тренутку default-a)
MPD	Marginal Probability of default (маргинална вероватноћа default-a)
LGD	Loss given default (губитак у случају default-a клијента)
DF	EIR based discount factor (дисконтни фактор заснован на ЕКС)

Наведена формула користи се за израчунавање очекиваних кредитних губитака (обезвређења) у нивоу 1 и 2, уз респектовање временског хоризонта.

EAD, односно изложеност у тренутку наступања статуса default-a представља процену књиговодствене вредности у складу са МСФИ 9 у моменту default-a, узимајући у обзир профил уговорених новчаних токова као и могућа коришћења средстава из одобрених линија пре момента default-a.

Изложеност услед неиспуњења обавеза (ЕАД) представља бруто књиговодствену вредност финансијских инструмената који подлежу обрачуна умањења вредности, узимајући у обзир и могућност клијента да повећа своју изложеност неиспуњењу обавеза.

За израчунавање ЕАД за ниво 1, Група процењује могућност неизмирења обавеза у оквиру 12 месеци за обрачун дванаестомесечног очекиваног кредитног губитка (ЕСЛ), односно, израчунава се обезвређење за кредит који се налази у нивоу 1, за који се очекује да ће резултирати немогућношћу исплате обавеза у периоду од 12 месеци од датума биланса стања. За ниво 2, изложеност по неиспуњењу обавеза се разматра за све догађаје у току животног века инструмената.

PD представља процену вероватноће неиспуњења обавеза у датом временском периоду. Неиспуњење обавеза се може десити само у одређено време током процењеног периода, уколико се није претходно престало са признавањем инструмента, а Група је још увек изложена. Група на основу историјских података израчунава PD параметар посебно у сектору привреде и сектору становништва. У сектору привреде, PD се обрачунава по врстама лица (велика предузећа, средња предузећа, мала предузећа...), а у сектору становништва по врстама производа (стамбени кредити, готовински кредити, пољопривредни кредити...). Након обрачуна историјских PD-јева, Група укључује и *forward looking* компоненту кроз Бета фактор који представља утицај кретања макроекономских варијабли (кретање друштвеног производа, незапослености, стопе инфлације, индустријске производње...) на будући PD. Бета фактор се израчунава помоћу статистичких и економетријских модела.

За потребе укључивања *forward looking* компоненте, Група у обрачун вредности Бета фактора укључује три различита сценарија кретања макроекономских варијабли (оптимистични, реалан и песимистични), након чега се врши пондерисање са вероватноћама очекиване реализације наведених сценарија, како би се добио финални Бета фактор који садржи сва три сценарија (оптимистичан, реалан, песимистичан).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Макроекономски фактори коришћени у процесу обезвређења

У оквиру процеса годишње израде Стратегије и Бизнис плана појединачне чланице Групе пројектују вредности макроекономских фактора за период од наредне три године, уважавајући карактеристике тржишта на којима послују. Приликом дефинисања макроекономских претпоставки чланице Групе користе сет различитих релевантних екстерних извора, али и интерне процене.

Комерцијална Банка ад Београд

Након укидања ванредног стања, уведеног услед новонасталих околности изазваних пандемијом вируса COVID-19, и делимично побољшане здравствене ситуације у датом тренутку, матична Банка је током јуна 2020. године кориговала параметре кредитног ризика на бази пројекције макроекономских фактора услед процењених ефеката пандемије вируса COVID-19 (коришћена је ММФ пројекција стопе раста БДП, која је ревидирана са очекиваних 4% на пад од 1.5% у 2020. години, уз претпостављени опоравак до краја 2021. године).

Према прелиминарној процени Републичког завода за статистику (РЗС), Србија је у 2020. години забележила пад БДП-а од 1.1%. Према процени Народне банке Србије, пад је потекао из услужних сектора најтеже погођених пандемијом (туризам, угоститељство и саобраћај), док је грађевинарство забележило минималан пад. Пројекција Народне банке Србије за 2021. годину је раст БДП-а од 6,0% уз симетричне ризике, где позитивни ризици потичу из домаћег, а негативни из међународног окружења. Донете мере економске политике током 2020. године (5.8 млрд евра, око 12.5% БДП-а) успеле су да ограниче ефекат кризе, што се очекује да ће допринети и одрживом расту од око 4% у средњем року. Инфлација је у децембру 2020. године износила 1.3% међугодишње, док је просечна међугодишња инфлација у 2020. години износила 1.6%. На ниске инфлаторне притиске указује и базна инфлација од 2.1% у децембру 2020. године. Предвиђање Народне банке Србије је да ће се инфлација кретати у оквиру доње границе циљаног распона у 2021. години. У средњем року преовладавају дезинфлаторни притисци. Према процени Народне банке Србије ризици пројекције су симетрични, а неизвесност је и даље углавном везана за трендове у међународном окружењу, глобалну трговину и економски раст (пре свега еврозоне) и друго. Кретање инфлације ће такође зависити и од брзине опоравка домаће тражње и регулисаних цена.

У складу са наведеним, приликом израде Стратегије и бизнис плана матичне Банке за наредни период, претпостављена је криза комбинованог облика латиничних слова В (V) и У (U), тако да ефекти, са аспекта кредитног ризика, буду у највећој мери реализовани током 2021. године (даље продубљивање кризе и испољавање ефеката рецесије), уз очекивани благи опоравак у 2022. години, који би се наставио и у 2023. години. Наведено је утицало и на пројектовани ниво обезвређења, посебно на групној основи, али и на ревидирање очекивања у делу наплате ризичних пласмана.

Детаљно се приказују макроекономски фактори који су показали статистички засноване везе са стопама неизмирења обавеза, а последично и са очекиваним кредитним губицима на дан 31.12.2020. године и 31.12.2019. године, са пројектованим вредностима коришћеним у сваком од три сценарија (реалистични, песимистични и оптимистични).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Пројекција макроекономских фактора 31.12.2020. године

Макроекономски фактор	ЕСЛ сценарио	Пондер	2021.	2022.	2023.
Индекс индустријске производње					
	Оптимистични сценарио	10	106.20	104.30	104.30
	Реалистични сценарио	80	105.50	103.50	103.50
	Песимистични сценарио	10	102.90	102.90	102.50
Шестомесечни Еурибор (%)					
	Оптимистични сценарио	10	-0.35	-0.30	-0.15
	Реалистични сценарио	80	-0.40	-0.35	-0.25
	Песимистични сценарио	10	-0.45	-0.40	-0.35
Шестомесечни Белибор (%)					
	Оптимистични сценарио	10	0.95	0.95	1.20
	Реалистични сценарио	80	1.20	1.20	1.45
	Песимистични сценарио	10	1.45	1.45	1.70
Број незапослених лица (у хиљадама)					
	Оптимистични сценарио	10	442	418	394
	Реалистични сценарио	80	491	465	438
	Песимистични сценарио	10	540	511	482

Пројекција макроекономских фактора 31.12.2019. године

Макроекономски фактор	ЕСЛ сценарио	Пондер	2020.	2021.	2022.
			%	%	%
Референтна каматна стопа НБС					
	Оптимистични сценарио	10	2.00	2.25	2.25
	Реалистични сценарио	80	2.25	2.50	2.50
	Песимистични сценарио	10	2.50	2.75	2.75
Стопа инфлације					
	Оптимистични сценарио	10	1.80	2.00	2.00
	Реалистични сценарио	80	2.20	2.50	2.50
	Песимистични сценарио	10	2.40	2.60	2.60
Шестомесечни Белибор					
	Оптимистични сценарио	10	1.75	2.00	2.00
	Реалистични сценарио	80	1.95	2.15	2.15
	Песимистични сценарио	10	2.15	2.40	2.40

Од почетка 2020. године матична Банка је извршила више пута репроцену кључних макроекономских варијабли укључених у обрачун очекиваних кредитних губитака. Предвиђене вредности референтне каматне стопе НБС, стопе инфлације и шестомесечног Белибора су кориговане наниже, одражавајући пословање Банке у условима опадајућих каматних стопа на тржишту Републике Србије, што је последица пандемије на глобалном нивоу и рецесије која се у одређеној мери пренела на домаће тржиште, уз очекивање да ова фаза нема дугорочни карактер.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Кретања у међународном окружењу и даље карактерише неизвесност, пре свега у погледу глобалног опоравка од ефеката пандемије вируса COVID-19 и дешавања на међународном финансијском и робном тржишту. Бројне централне банке у свету реаговале су у претходном периоду ублажавањем својих монетарних политика, конвенционалним и неконвенционалним мерама, како би умањиле негативне ефекте кризе. Опоравак еврозоне, са којом Република Србија остварује најзначајније трговинске и финансијске везе, требало би да буде подстакнута предузетим мерама Европске централне банке усмереним на повећање ликвидности и пружање подршке повољнијим условима финансирања.

Индустријска производња у Републици Србији у новембру 2020. године мања је за 1.4% у односу на новембар 2019. године, док је у односу на просек 2019. године, већа за 6.0%. Индустијска производња у периоду јануар – новембар 2020. године, у поређењу са истим периодом 2019. године, већа је за 0.1%.

Посматрано по секторима, у новембру 2020. године, у односу на исти месец 2019, забележена су следећа кретања: сектор прерађивачка индустрија – пад од 3.8%, снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација – раст од 6.6% и сектор рударство – раст од 7.2%. Подаци о индустријској производњи по наменским групама у новембру 2020. године, у односу на исти месец претходне године, показују да је дошло до пада у производњи: нетрајних производа за широку потрошњу (5.7%) и капиталних производа (5.4%), док је раст забележен у производњи: трајних производа за широку потрошњу (7.8%), интермедијарних производа (осим енергије (1.4%)) и енергије (0.7%).

Кретање EURIBOR стопа током 2020. године имало је већу волатилност од уобичајене. Пандемија вируса COVID-19 и значајно смањење економске активности утицали су на мањак ликвидности на тржишту и раст EURIBOR-а, који је био најизраженији у другој половини априла када је негативни тромесечни EURIBOR износио 0.16%. У том периоду предузете су бројне мере водећих централних банака у правцу веома експанзивних монетарних политика, што је утицало је на раст ликвидности у банкарском систему и пад EURIBOR-а на рекордно ниске нивое и близу каматне стопе ЕЦБ-а на депозитне олакшице (-0.5%) која се сматра практично доњом границом, јер банке вишак ликвидности могу да држе код Европске централне банке (ЕЦБ) по тој стопи.

Будуће кретање ЕУРИБОР-а тешко је предвидети, с обзиром да је у питању тржишна категорија коју одређује понуда и тражња, али кретање ове стопе највећим делом зависиће од политике Европске централне банке у наредном периоду, односно у којој ће се мери водити експанзивна монетарна политика.

Инфлација у ЕУ је већ дуже време испод циљане, а ЕУ економија не остварује очекивани раст. Тренутно тржишни учесници не очекују смањење стопе ЕЦБ на депозитне олакшице, и не очекује се ни даљи значајнији пад EURIBOR стопа. С друге стране, стимулативна монетарна политика ЕЦБ (програми откупа хартија од вредности) биће на снази у дужем периоду, уз очекивани даљи раст вишкова ликвидности банака, па се не очекује ни већи раст ових стопа у наредних годину или две. До раста каматних стопа могло би да дође у случају већих финансијских ризика након попуштања фискалних мера којима владе земаља тренутно обезбеђују помоћ привреди за отклањање последица пандемије вируса COVID-19, односно промене економског циклуса.

БЕЛИБОР (BELIBOR – Belgrade Interbank Offered Rate) је референта каматна стопа која се утврђује на Панелу банака, на српском међубанкарском тржишту. У децембру 2020. године Народна банка Србије је снизила референтну каматну стопу за доданих 25 базних поена, на ниво од 1%, настављајући са ублажавањем монетарне политике. Овим је пружена додатна подршка домаћој економији, имајући у виду размере кризе у свету изазване пандемијом, поновно погоршање епидемиолошке ситуације и успоравање привредног опоравка на глобалном нивоу, посебно у Европи.

Референтна каматна стопа се додатним смањењем налази на нивоу који је за 1.25 процентних поена нижи него пре избијања пандемије. Очекује се да ће даље ублажавање монетарне политике, уз претходне снажне мере Народне банке Србије и Владе, као и најављене додатне мере фискалне политике, наставити повољно да делује на услове финансирања привреде и грађана и раст њиховог расположивог дохотка.

Истовремено, Народна банка Србије је одлучила да сузи коридор својих основних каматних стопа, са ± 1.0 процентни поен, на ± 0.9 процентних поена у односу на референтну каматну стопу. Тиме је каматна стопа на депозитне олакшице смањена за 15 базних поена, на 0.1%, а стопа на кредитне олакшице за 35 базних поена, на 1.9%.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Подршка Народне банке Србије и Владе привреди Србије у великој мери је допринела мањем паду економске активности у другом тромесечју од иницијално очекиваног, као и бољим резултатима економског опоравка након тога. Имајући то у виду, Народна банка Србије очекује повољнију стопу раста бруто домаћег производа ове године у односу на очекивања на почетку пандемије, -1.0% уместо -1.5% , иако је епидемиолошка ситуација и у свету и код нас погоршана у четвртом кварталу. Подаци с тржишта рада о расту стопе запослености и задржаној једноцифреној стопи незапослености потврђују значај пакета економских мера из претходног периода.

Комерцијална Банка ад Подгорица

Пројекција макроекономских фактора 31.12.2020. године

Макроекономски фактор	Сценарио	Пондер	2021.	2022.	2023.
Просечна активна каматна стопа (%)	Оптимистични сценарио	10	5.58	4.77	4.28
	Реалистични сценарио	80	5.87	5.03	4.51
	Песимистични сценарио	10	6.16	5.28	4.73
Новчана средства и рачуни депозита код централних банака (ЕУР милиона)	Оптимистични сценарио	10	839.7	922.6	972.8
	Реалистични сценарио	80	799.7	878.6	926.5
Индекс производње	Песимистични сценарио	10	759.7	834.7	880.1
	Оптимистични сценарио	10	178.2	194.0	197.8
Просечна бруто зарада (ЕУР)	Реалистични сценарио	40	169.7	184.8	188.4
	Песимистични сценарио	10	161.2	175.6	178.9
	Експертски сценарио	40	162.0	176.0	179.0
	Оптимистични сценарио	10	823	827	835
	Реалистични сценарио	40	784	788	795
Хармонизовани индекс потрошачких цена	Песимистични сценарио	10	745	749	755
	Експертски сценарио	40	745	750	756
	Оптимистични сценарио	10	100.06	104.11	105.52
Просечна пензија (ЕУР)	Реалистични сценарио	80	105.33	109.59	111.08
	Песимистични сценарио	10	110.60	115.07	116.63
	Оптимистични сценарио	10	305.51	307.46	309.91
Број запослених	Реалистични сценарио	80	290.96	292.82	295.15
	Песимистични сценарио	10	276.41	278.18	280.40
	Оптимистични сценарио	10	174,259	208,216	211,660
	Реалистични сценарио	40	165,961	198,301	201,581
	Песимистични сценарио	10	157,663	188,386	191,502
Исправка вредности кредита (ЕУР)	Експертски сценарио	40	157,700	188,400	191,550
	Оптимистични сценарио	10	128,493	168,075	173,785
	Реалистични сценарио	40	135,256	176,921	182,931
	Песимистични сценарио	10	142,019	185,767	192,078
Буџетски дефицит (ЕУР милиона)	Експертски сценарио	40	142,100	185,800	192,120
	Оптимистични сценарио	10	(49.59)	(25.41)	(27.29)
	Реалистични сценарио	80	(52.2)	(26.75)	(28.72)
	Песимистични сценарио	10	(54.81)	(28.08)	(30.16)
Број долазака туриста	Оптимистични сценарио	10	13,186	99,806	104,363
	Реалистични сценарио	80	12,558	95,053	99,393
	Песимистични сценарио	10	11,930	90,300	94,424
Исправка вредности остале aktive банака (ЕУР)	Оптимистични сценарио	10	36,631	55,455	59,245
	Реалистични сценарио	40	38,559	58,373	62,363
	Песимистични сценарио	10	40,487	61,292	65,481
	Експертски сценарио	40	40,500	61,300	65,500
Дефицит трговинског биланса (ЕУР)	Оптимистични сценарио	10	(147,108)	(176,417)	(183,278)
	Реалистични сценарио	80	(154,851)	(185,702)	(192,924)
	Песимистични сценарио	10	(162,594)	(194,987)	(202,570)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Комерцијална Банка ад Бања Лука

Пројекција макроекономских фактора 31.12.2020. године

Макроекономски фактор	Сценарио	Пондер	2021.	2022.	2023.
		%	%	%	%
Тромесечни Еурибор	Оптимистични сценарио	10	(1.10)	(1.20)	(1.20)
	Реалистични сценарио	10	(0.40)	(0.50)	(0.50)
	Песимистични сценарио	80	(1.20)	(1.50)	(1.50)
Бруто домаћи производ - реална стопа раста/пада	Оптимистични сценарио	10	(2.80)	3.20	3.40
	Реалистични сценарио	10	(2.90)	3.10	3.30
	Песимистични сценарио	80	(3.00)	3.00	3.20
Инфлација	Оптимистични сценарио	10	(1.10)	1.10	1.20
	Реалистични сценарио	10	(0.50)	1.20	1.30
	Песимистични сценарио	80	(1.30)	1.30	1.40

Комерцијална банка ад Подгорица је за потребе разраде различитих макроекономских сценарија поред три стандардна сценарија (оптимистични, реалистични и песимистични), у сегменту правних лица користила и четврти, експертски сценарио. Експертски сценарио је укључен са циљем да обухвати специфичне околности пословања изазване актуелном пандемијом вируса COVID-19 и стога му је додељена иста вероватноћа реализације као и реалистичном сценарију (40%). За већину макроекономских фактора вршена је екстраполација тренда како би се пројектовале вредности у 2022. и 2023. години.

И на локалном тржишту на коме послује Комерцијална банка ад Подгорица, донет је сет мера у циљу ублажавања ефеката пандемије вируса COVID-19 који се односи на мораторијум (застој у отплати обавеза по основу кредита) за клијенте који то затраже, реструктурирање потраживања уз третман новог кредита, уз акценат на клијенте из делатности које су посебно изложене ефектима пандемије вируса COVID-19, као што је туризам, уз адекватно документовање да је њихово пословање било погоршано, те се код таквих клијената примењују додатне мере у виду реструктурирања на дуже рочности и друго. Такође, донете су мере у циљу одржавања текуће ликвидности, као и помоћ за становништво и субвенције за зараде запослених у најугроженијим делатностима и мере чији је циљ очување радних места. Додатно, донет је и сет мера за подстицај туризма, пољопривреде и рибарства, као и друге мере.

Приликом пројектовања вредности макроекономских фактора, Комерцијална банка ад Бања Лука је у складу са конзервативним приступом, а узимајући у обзир очекиване негативне ефекте пандемије вируса COVID-19, за песимистични сценарио користила проценат вероватноће од 80%, док је за реалистични и оптимистични сценарио коришћен проценат од по 10%.

Пројектоване вредности варијабли за реалистични сценарио су преузете из званичног документа „Глобални оквир фискалне биланце и политика у Босни и Херцеговини за период 2021-2023. године“ који је усвојен од стране Вијећа министара БиХ, Владе Републике Српске и Владе Федерације БиХ. Што се тиче пројектованих вредности варијабли за песимистични сценарио, у 2020. години су стопе инфлације и ЗМ ЕУРИБОР-а погоршане за -0.80 у апсолутном износу, у односу на званично пројектоване вредности услед утицаја пандемије вируса COVID-19, док је варијабла стопе раста БДП погоршана за -0,10 у песимистичном сценарију.

И на локалном тржишту на коме послује Комерцијална банка ад Бања Лука, донет је сет мера у циљу ублажавања ефеката пандемије вируса COVID-19 на реални сектор и становништво, као што је одлука Агенције за банкарство Републике Српске о привременим мерама за ублажавање негативних економских последица узрокованих вирусним обољењем COVID-19, која омогућава посебне мере које банке одобравају клијентима у виду мораторијума на отплату кредита до шест месеци, продужења отплате, грасе периода и друго. С обзиром на обухват наведене одлуке, ова чланица Групе је дефинисала сет модалитета за појединачне клијенте, а не за цео портфолио.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Такође, дефинисан је и сет мера у виду одлагања пореза на добит и обавеза по завршним финансијским извештајима за 2019. годину, хитан повраћај пореза и доприноса из 2019. годину, мораторијум на отплату кредита Инвестиционо развојне банке у периоду од три месеца, исплате износа минималне зараде и доприноса за април и мај запосленима код правних лица из делатности које нису биле у могућности да обављају пословне активности, или су престале са пословањем услед утицаја пандемије вируса COVID-19.

Додатни заштитни слој обезвређења за кредитни ризик

Поред директних ефеката пандемије вируса COVID-19 преко погоршања макроекономских очекивања на ниво обезвређења чланица Групе, неопходно је било укључивање и додатних експертских процена у ниво обезвређења за кредитни ризик, у циљу адекватног осликавања процењених ефеката потенцијалне кризе. Укључивање експертских процена извршено је кроз издвајање додатног заштитног слоја обезвређења за кредитни ризик. Наведено је реализовано код матичне Банке кроз претпоставку погоршања предвиђених стопа *default-a*, добијених економетријским моделима, на начин да се ослика претпостављени облик очекиване кризе (комбинација кривих V и U облика), које карактеришу највећи ефекти током 2021. године (даље продубљивање кризе и испољавање ефекта рецесије), уз очекивани благи опоравак у 2022. години, који би се наставио и у 2023. години. Додатно, погоршање предвиђених стопа *default-a* је спроведено применом додатног раста стопа *default-a* добијених економетријским моделима за 15% у 2021. години и 10% у 2022. и 2023. години.

И зависне чланице банкарске Групе су погоршање макроекономских очекивања укључили у обезвређење за кредитни ризик.

Обрачун обезвређења за кредитни ризик за ниво 1 и 2

За обрачун обезвређења за ниво 1, Група користи једногодишње PD-јеве за првих 12 месеци, који представљају производ историјског PD и Бета фактора израчунатог за прву годину, уз примену додатног заштитног слоја обезвређења за кредитни ризик у циљу укључивања ефеката пандемије вируса COVID-19.

Код обрачуна обезвређења за ниво 2, где се обезвређење обрачунава за сваку годину трајања финансијског средства, Група користи маргинални PD који представља разлику два кумулативна PD, између $t+1$ и t , где t представља временски период од једне године. Кумулативни PD се односи на вероватноћу *default-a* која ће се десити закључно са периодом t . Вероватноћа да ће се реализовати *default* пре или закључно са роком доспећа T одговара *lifetime PD-ju*, односно вероватноћи *default-a* за цео период живота финансијског инструмента, уз примену додатног заштитног слоја обезвређења за кредитни ризик у циљу укључивања ефеката пандемије вируса COVID-19.

Вредности параметра PD ажурирају се на полугодишњем нивоу (за датуме 30.06. и 31.12.) и примењују у наредној половини године, осим за 31.12. када се примењује PD параметар за 31.12. Изузетно, ажурирање PD за другу половину године се врши и за датум 30.06. са подацима закључно са 31.05. текуће године.

LGD Губитак у случају неизмирења обавеза је процена губитака који се јавља у случају неизмирења обавеза у одређено време. Заснива се на разлици између уговорених новчаних токова и новчаних токова које би кредитор очекивао да прими, укључујући и реализацију било којег колатерала. То је обично изражено као проценат EAD-а.

Група у својој процени кредитних губитака одмерених у складу са Методологијом процене обезвређења и МСФИ 9 стандардом, жели да одрази могућност наплате новчаних токова како из редовних новчаних токова, али и из реализације колатерала и других средстава обезбеђења, који су директно повезани са финансијским инструментом. У том смислу, Група примењује генерално концепт одвојеног LGD secured и LGD unsecured параметра у зависности од степена обезбеђености појединачног пласмана. За потребе обрачуна LGD secured-а, односно очекиване стопе губитка након реализације колатерала, Група узима у обзир све интерно расположиве колатерале где постоји процена о могућој наплативости.

Последњи корак у обрачуну обезвређења је дисконтни фактор - DF у циљу свођења на садашњу вредност. За дисконтовање се користи иницијална ефективна каматна стопа у чији обрачун улазе само оне камате и накнаде које се могу идентификовати као директан приход Групе. У нивоу 2, период на који се врши дисконтовање, зависи од рока трајања финансијског средства, док је у нивоу 1, временски фактор увек једнак једној години (12 месеци).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

За обрачун обезвређења за изложености према државама, финансијским институцијама и обезвређење хартија од вредности, Група користи другачији начин обрачуна обезвређења. Група не поседује адекватну историју у погледу миграција и default-а изложености према државама и финансијским институцијама. Приликом процене обезвређења и ризика default-а изложености по основу финансијских инструмената држава, њених органа, централних банака као и финансијских институција, ослања се на истраживања и податке екстерне рејтинг агенције Moody's. Том приликом користи све расположиве изворе до којих може доћи без употребе прекомерног трошка или труда, како би адекватно утврдила вероватноћу default-а а за потребе обрачуна обезвређења.

Вероватноћа default-а за период од годину дана је утврђена као вероватноћа миграције из утврђеног екстерног рејтинга уговорне стране (или рејтинга сродне уговорне стране уколико не постоји доступан екстерни рејтинг), у статус default-а. Кумулативни PD се одређује једноставно експоненцијалним дизањем на степен једногодишњих стопа default-а, на следећи начин:

$$CPD_t = 1 - e^{-(default\ rate * t)}$$

Вредности годишње стопе PD које се користе у обрачуну обезвређења ХОВ и финансијских институција своде се на месечне.

За LGD unsecured параметар користи вредност прописану за изложености према државама и финансијским организацијама, у складу са базелским стандардима. LGD secured (ако постоји средство обезбеђења) користи се на исти начин као код привреде и становништва.

Обезвређење пласмана привреди, становништву, државама и финансијским институцијама умањује вредност пласмана и признаје се као расход у оквиру биланса успеха, а обезвређење хартија од вредности се евидентира кроз остали резултат.

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама

Утврђивање појединачног вероватног губитка по ванбилансним ставкама (потенцијалним обавезама – плативих и чинидбених гаранција, акредитива, авала и других ванбилансних ставки) врши се када се процени да постоји довољно извесно очекивање да ће доћи до одлива средстава за измирење потенцијалне обавезе и дужник се налази у нивоу 3. Такође, за ниво 1 и 2, Група утврђује процену вероватног губитка по ванбилансним ставкама за све ванбилансне ставке, укључујући и неискоришћене преузете обавезе. Начин обезвређења ванбилансних ставки за ниво 1 и ниво 2 је исти као обезвређење билансних потраживања осим у делу признавања EAD-а. Код процене вероватног губитка по ванбилансним ставкама, Група умањује изложеност за фактор конверзије (CCF). У складу са МСФИ 9 стандардом, Група је на основу искуства обрачунала факторе кредитне конверзије (CCF), који представљају вероватноћу конверзије ванбилансних изложености у билансне и закључила да не располаже довољним бројем историјских података за дефинисање CCF. Због тога, Група користи најбољу апроксимацију CCF, а то су фактори конверзије дефинисани регулативом централних банака чланица Групе.

За неискоришћене преузете обавезе, за које је Група уговорила безусловну отказивост уговора или могућност отказа уговорене обавезе ако клијент прекрши уговорене ковенанте, Група не обрачунава резервисања по основу неискоришћених преузетих обавеза.

Вероватни губитак по ванбилансним ставкама признаје се као расход у оквиру биланса успеха.

Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал)

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, најчешћа пракса коју чланице Групе користе, поред редовног праћења пословања клијената, је и прибављање инструмената обезбеђења (коллатерала), којима се обезбеђује наплата потраживања и минимизира кредитни ризик. Износ и врста потребног коллатерала зависи од процене кредитног ризика друге уговорне стране.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Као стандардне инструменте обезбеђења чланице Групе од клијената прибављају уговорно овлашћење и менице, док се као додатни инструменти, у зависности од процене кредитног ризика, и врсте пласмана уговарају:

- За комерцијалне кредите или корпорацијске кредите и кредите за мале бизнисе – залог на покретним и непокретним стварима (хипотеке), депозити, банкарске, корпоративне и гаранције државе, јемства, залог на хартијама од вредности, уделима и потраживањима;
- За кредите становништву – хипотеке на непокретносима, депозити, јемства солидарног дужника, осигурање Националне корпорације за осигуравање стамбених кредита код матичне Банке, животне осигурање и друго;
- За позајмљене вредносне папире и уговоре о реоткупу – новац или вредносни папири.

Приликом процене непокретности или залог на покретној имовини, чланице Групе обезбеђују стручну и независну процену вредности непокретности од стране овлашћених проценитеља, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмање могућу меру. Непокретност, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залог морају бити и осигуране од стране осигуравајућег друштва прихватљивог за Групу, а полисе винкулиране у корист Групе.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала (хипотека, залог, хартија од вредности и сл.), процењена вредност колатерала се коригује за дефинисани проценат (haircut) у зависности од врсте колатерала и локације, који се редовно преиспитују и ревидирају. На овај начин Група са штити од потенцијалних губитака по основу немогућности наплате потраживања из средстава обезбеђења.

Корективни фактор (haircut) представља разлику између процењене вредности колатерала и новчаног прилива који је могуће остварити продајом колатерала у поступку наплате. Haircut процењену тржишну вредност сваког инструмента обезбеђења своди на очекивану вредност која ће бити наплаћена његовом реализацијом у будућности, и то уважавајући волатилност тржишне вредности, могућност реализације и готовинске одливе по основу трошкова активирања и продаје (судски трошкови, трошкови пореза који падају на терет продавца, трошкови консултаната и оглашавања и остали трошкови), очекивани пад тржишне вредности од тренутка процене до тренутка планиране реализације, као и својствену неизвесност у утврђивању вредности.

Чланице Групе обраћају пажњу на редовну процену/вредновање колатерала. За неризичне пласмане (стандард клијенте) који се налазе у нивоу 1 и клијенте који се налазе на Watch листи – ниво 2 хипотеке на стамбеним и пословним непокретностима процењују се најмање једном у три године, од стране овлашћеног процењивача. За ризичне пласмане (NPE) који се налазе у нивоу 3, хипотеке на стамбеним објектима се процењују најмање једном у три године, хипотеке на пословним објектима (пословни простори, локали, складишта, грађевинско земљиште са и без грађевинске дозволе, пољопривредно земљиште, остало) најмање једном у 18 месеци, а хипотеке на индустријским објектима процењују се минимум једном годишње (12 месеци), од стране овлашћеног процењивача. Хартије од вредности се процењују на месечној основи за све пласмане.

Редовно праћење вредности непокретности подразумева проверу вредности непокретности на основу расположивих података и информација, поређење вредности непокретности из портфолија са кретањима вредности на тржишту земаља чланица Групе (реализована продаја, понуда и тражња) по регионима прописаним у каталогу колатерала, коришћење статистичког модела итд. За све пословне непокретности, Група спроводи проверу вредности најмање једном годишње, а за стамбене и остале непокретности најмање једном у три године.

Вредност колатерала и тенденције кретања, чланице Групе прате и ажурирају како би се потенцијални ризик од нереалне процене свео на најмању могућу меру, а у случају потребе може захтевати и додатни колатерал у складу са закљученим уговором. Колатерали представљају секундарни извор наплате потраживања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику

Укупна изложеност кредитном ризику на дан 31. децембра 2020. и 31. децембра 2019. године, приказана је у следећем прегледу, без узимања у обзир било каквог колатерала или неке друге кредитне заштите. Наведене вредности исказане су у бруто и нето књиговодственом износу (после ефеката ублажавања по основу обезвређења).

Укупна изложеност кредитном ризику пре колатерала и других побољшања

Укупна изложеност кредитном ризику

	31.12.2020.		У хиљадама динара 31.12.2019.	
	Бруто	Нето	Бруто	Нето
I. Преглед активе	525,971,325	500,295,540	500,842,907	475,755,894
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	86,892,070	76,654,402	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских институција	18,869,773	18,865,483	27,209,396	26,990,004
Кредити и потраживања од комитената	231,621,844	219,433,627	221,020,005	208,234,158
Финансијска средства (хартије од вредности и деривати)	158,442,869	158,438,656	144,480,034	144,479,432
Остала средства	9,806,720	6,806,000	10,376,428	7,602,610
Имовина	20,338,049	9,859,704	21,102,642	11,795,288
II. Ванбилансне ставке	44,071,806	43,803,018	55,934,191	55,723,796
Плативе гаранције	5,088,108	5,008,735	4,983,412	4,943,117
Чинидбене гаранције	7,131,239	7,057,496	5,754,471	5,702,687
Преузете неопозиве обавезе	31,625,243	31,552,723	44,634,858	44,540,969
Остало	227,216	184,064	561,450	537,023
Укупно (I+II)	570,043,131	544,098,558	556,777,098	531,479,690

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Промена кредита и потраживања од комитената по нивоима ризика током 2020. године

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	У хиљадама динара Укупно
31.12.2019.	195,782,851	8,438,863	16,798,291	221,020,005
Нова потраживања	49,583,493	4,161,198	109,921	53,854,611
Смањење/Отплата потраживања	(29,006,984)	(2,044,153)	(2,172,847)	(33,223,984)
Прелазак у ниво 1	-	(853,982)	(137,319)	(991,301)
Прелазак у ниво 2	(9,446,398)	-	(82,457)	(9,528,855)
Прелазак у ниво 3	(4,352,668)	(199,767)	-	(4,552,435)
Прелазак из других нивоа	863,248	7,835,319	4,541,645	13,240,212
Друге промене	(6,860,597)	(931,585)	(404,227)	(8,196,409)
31.12.2020.	196,562,944	16,405,894	18,653,006	231,621,844

Промена исправки вредности кредита и потраживања од комитената по нивоима ризика током 2020. године

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	У хиљадама динара Укупно
31.12.2019.	1,081,249	145,459	11,559,139	12,785,847
Нова потраживања	285,718	122,155	73,860	481,734
Смањење/Отплата потраживања	(213,954)	(21,222)	(1,813,316)	(2,048,492)
Прелазак у ниво 1	-	(24,830)	(70,638)	(95,468)
Прелазак у ниво 2	(73,682)	-	(41,553)	(115,235)
Прелазак у ниво 3	(106,578)	(17,937)	-	(124,515)
Прелазак из других нивоа	94,164	98,227	122,743	315,135
Друге промене	(92,391)	(10,058)	1,091,661	989,211
31.12.2020.	974,528	291,793	10,921,896	12,188,217

Током 2020. године транзиције изложености по нивоима су последице редовних пословних промена:

- транзиција у ниво 1 из нивоа 2 и 3, последица је измирења доспелих обавеза делимично или у целости (смањење доцње);
- транзиција у ниво 2 из нивоа 1, највише је последица утицаја пандемије вируса COVID-19 на делатности које су погођене (угоститељство, туризам, саобраћај...) које су рекласификоване у ниво 2 у циљу превентивног деловања и реалног сагледавања обезвређења, као и повећања кредитног ризика код одређеног броја клијената, код свих чланица групе;
- транзиција у ниво 3 из нивоа 1 и 2, је последица утицаја пандемије изазване вирусом COVID-19 на пад пословне активности и смањење финансијског потенцијала за регулисање обавеза према Групи. Сагледавање дужника вршено је више пута у претходном периоду, како су се и очекивања у вези кретања ефеката кризе мењала, а посебно у домену третмана дужника из најугроженијих привредних грана за које се не очекује потпуни опоравак ни у 2021. години, клијената са оствареним губитком изнад висине капитала, очекиваних нових захтева за додатним релаксацијама уговорених услова у 2021. години, као последице продужених негативних ефеката пандемије COVID-19 и других елемената, а посебно је узето у обзир извршено реструктурирање пласамана за одређене клијенте који нису били у могућности да изврше отплату у иницијално уговореном року доспећа кредита, као и у случајевима да и поред извршене докапитализације није покривен кумулативни губитак, и да је остварен значајан пад пословних прихода током 2020. године као последица пандемије COVID-19. Смањење потраживања у нивоу 3, највећим делом, последица је пребацивања 100% обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију (матична банка и КБ Бања Лука), као и регулисања ризичних потраживања (наплатом из колатерала и редовног пословања клијената). Наведену транзицију из нивоа 1 и 2 у ниво 3, пратило је и кретање исправке вредности која је значајно повећана након уласка у ниво 3. Током године, потраживања из нивоа 1 су се налазила у нивоу 2 пре него што су прешла у ниво 3.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

- На смањење изложености код матичне Банке утицало је у износу од РСД 336 милиона и признавање губитка по основу модификације финансијских средстава услед одлагања измирења обавеза по основу камате клијената током мораторијума 1 и 2, равномерно до краја продуженог рока отплате финансијског средства.
- Друге промене углавном се односе на повећање/смањење ангажовања код клијената који нису мењали нивое на оба датума. Такође, у друге промене улази и обрачун камата, курсних разлика и друго.
- Смањење исправки вредности у другим променама у нивоу 1 и 2, највише се односи на побољшање параметара ризика којима се обезвређују неризични (добри) пласмани, а налазили су се у портфолију Групе 31.12.2019. године, као и 31.12.2020. године, додатно и услед делимичне отплате пласмана.
- Повећање исправки вредности у другим променама у нивоу 3, односи се на повећање исправки вредности које су настале након преласка клијента из нивоа 1 и нивоа 2 и ниво 3, под већ појашњеним претпоставкама.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација по нивоима ризика

31.12.2020.					Исправка вредности			У хиљадама динара	
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Исправка вредности	Нето
Стамбени	50,260,760	1,432,616	1,041,686	52,735,062	22,339	7,725	466,605	496,669	52,238,393
Готовински	39,998,555	895,275	394,462	41,288,292	152,305	43,677	278,587	474,569	40,813,723
Пољопривреда	11,516,581	230,676	282,684	12,029,941	92,661	21,941	122,071	236,673	11,793,268
Остало	4,394,543	95,562	207,366	4,697,472	27,199	6,026	184,827	218,052	4,479,420
Микро бизнис	10,193,822	3,407,727	758,454	14,360,003	136,855	67,821	379,943	584,619	13,775,384
Укупно становништво	116,364,261	6,061,856	2,684,652	125,110,770	431,359	147,190	1,432,033	2,010,582	123,100,188
Велика предузећа	26,896,719	6,714,823	6,429,321	40,040,863	125,970	65,078	3,675,082	3,866,130	36,174,733
Средња предузећа	10,649,187	1,559,080	535,844	12,744,111	57,613	17,977	195,928	271,518	12,472,594
Мала предузећа	5,084,891	1,016,999	1,216,281	7,318,171	35,980	20,538	662,254	718,772	6,599,399
Држава	24,407,872	764,054	3,588,648	28,760,574	96,565	37,864	1,087,247	1,221,676	27,538,898
Остало	13,160,013	289,082	4,198,260	17,647,355	227,041	3,146	3,869,353	4,099,540	13,547,815
Привредни клијенти	80,198,682	10,344,038	15,968,354	106,511,074	543,169	144,603	9,489,863	10,177,635	96,333,440
Укупно	196,562,944	16,405,894	18,653,006	231,621,844	974,528	291,793	10,921,896	12,188,217	219,433,627
Потраживања од банака	18,869,773	-	-	18,869,773	4,291	-	-	4,291	18,865,482

Напомена: Према интерној сегментацији сектор становништва обухвата физичка лица, пољопривреднике и микро бизнис (предузетнике и микро клијенте).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација по нивоима ризика

31.12.2019.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	Исправка вредности Ниво 1	Исправка вредности Ниво 2	Исправка вредности Ниво 3	Укупно Исправке вредности	Нето
Стамбени	44,781,851	1,088,516	1,135,502	47,005,869	60,507	19,892	533,451	613,850	46,392,019
Готовински	37,099,788	519,553	309,188	37,928,529	185,900	23,444	234,389	443,733	37,484,796
Пољопривреда	9,359,411	131,203	276,017	9,766,631	103,736	12,524	127,686	243,946	9,522,685
Остало	4,917,081	55,704	166,639	5,139,424	40,117	2,258	159,509	201,884	4,937,540
Микро бизнис	11,129,442	1,340,718	857,497	13,327,657	163,001	32,559	427,704	623,264	12,704,393
Укупно становништво	107,287,573	3,135,694	2,744,843	113,168,110	553,261	90,677	1,482,739	2,126,677	111,041,433
Велика предузећа	33,820,703	4,177,912	6,273,603	44,272,218	135,538	43,053	3,714,018	3,892,609	40,379,609
Средња предузећа	10,930,280	383,397	1,804,172	13,117,849	63,502	3,614	1,377,025	1,444,141	11,673,708
Мала предузећа	5,682,357	327,676	1,538,864	7,548,897	34,708	2,628	923,232	960,568	6,588,329
Држава	24,493,519	413,490	170,672	25,077,681	141,136	5,464	132,088	278,688	24,798,993
Остало	13,568,419	694	4,266,137	17,835,250	153,106	21	3,930,037	4,083,164	13,752,086
Привредни клијенти	88,495,278	5,303,169	14,053,448	107,851,895	527,990	54,780	10,076,400	10,659,170	97,192,725
Укупно	195,782,851	8,438,863	16,798,291	221,020,005	1,081,251	145,457	11,559,139	12,785,847	208,234,158
Потраживања од банака	26,994,979	-	214,417	27,209,396	4,975	-	214,417	219,392	26,990,004

Напомена: Према интерној сегментацији сектор становништва обухвата физичка лица, пољопривреднике и микро бизнис (предузетнике и микро клијенте).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Промене исправки вредности потраживања у Билансу стања

	<u>31.12.2019.</u>	<u>Повећање исправки вредности</u>	<u>Укидање исправки вредности</u>	<u>Друге промене</u>	<u>31.12.2020.</u>
Укупно становништво	2,126,679	1,182,577	(1,158,625)	(140,048)	2,010,582
Привредни клијенти	10,659,169	3,131,922	(2,146,350)	(1,467,106)	10,177,635
Укупно	12,785,848	4,314,499	(3,304,975)	(1,607,154)	12,188,217
Потраживања од банака	219,393	42,256	(42,910)	(214,447)	4,291

**Друге промене се односе на извршен пренос у целости обезвређених потраживања из билансне у ванбилансну евиденцију, курсне разлике и остале промене.*

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Проблематични кредити и потраживања – ниво 3

Проблематични кредити и потраживања су они кредити и потраживања за које је Група утврдила да постоје објективни докази који указују на обезвређење и за које не очекује наплату доспеле главнице и камате у складу са уговором о кредиту (обезвређена потраживања). Процена обезвређења код проблематичних потраживања се врши за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмиривања оавеза – defaulta, ниво кредитног ризика 3 (подкатегија ризика 4Д и 4ДД према интерном систему рејтинга и категорија ризика 5), уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине. Такође, у проблематичне кредите спадају и мање материјално значајни кредити који се налазе у нивоу 3, а њихово обезвређење се ради на групној основи у складу са захтевима МСФИ 9 стандарда,

Непроблематични кредити и потраживања – ниво 1 и ниво 2

За непроблематична потраживања – ниво 1 и ниво 2 (категије рејтинга 1, 2, 3 и подкатегија 4), обезвређење се процењује групно (необезвређена потраживања). Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (бонитетне групе по врстама клијената и пласмана), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу.

Обезвређење на групној основи базира се на очекиваном кредитном губитку у складу са вероватноћом неизмирења обавезау наредних 12 месеци (потраживања у нивоу 1), осим у случају када постоји значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак иницијалног признавања, када се процена кредитних губитака врши на бази вероватноће неизмирења обавеза за период до краја животног века инструмента (потраживања у нивоу 2). Ценећи специфичности у пословању са клијентима, посебно се утврђују миграције за привредне клијенте, микро бизнис, становништво по врстама производа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Необезвређена потраживања по данима доцње - Непроблематична потраживања, ниво 1 и 2

31.12.2020.	Ниво 1					Ниво 2					Укупно	У хиљадама динара
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана		
Стамбени	50,055,749	205,011	-	-	-	50,260,760	1,150,390	58,945	162,541	60,740	-	1,432,616
Готовински	36,953,292	3,045,263	-	-	-	39,998,555	279,373	182,832	305,284	127,786	-	895,275
Пољопривреда	11,260,000	256,581	-	-	-	11,516,581	74,640	21,850	82,504	51,682	-	230,676
Остало	4,071,119	323,424	-	-	-	4,394,543	37,921	12,529	32,186	12,926	-	95,562
Микро бизнис	9,756,132	437,690	-	-	-	10,193,822	2,074,079	582,427	518,023	233,198	-	3,407,727
Укупно становништво	112,096,292	4,267,969	-	-	-	116,364,261	3,616,403	858,583	1,100,538	486,332	-	6,061,856
Велика предузећа	26,826,532	70,187	-	-	-	26,896,719	6,544,007	170,815	-	-	-	6,714,822
Средња предузећа	10,448,795	200,392	-	-	-	10,649,187	1,274,153	260,490	24,437	-	-	1,559,080
Мала предузећа	4,866,845	218,046	-	-	-	5,084,891	823,480	132,917	60,602	-	-	1,016,999
Држава	23,285,979	1,121,893	-	-	-	24,407,872	595,476	61,171	107,407	-	-	764,054
Остало	13,160,013	0	-	-	-	13,160,013	289,083	-	-	-	-	289,083
Привредни клијенти	78,588,164	1,610,518	-	-	-	80,198,682	9,526,199	625,393	192,446	-	-	10,344,038
Укупно	190,684,456	5,878,488	-	-	-	196,562,944	13,142,602	1,483,976	1,292,984	486,332	-	16,405,894
од чега:												
реструктурирана	-	-	-	-	-	-	1,060,040	344,779	367,297	29,150	-	1,801,266
Потраживања од банака	18,869,773	-	-	-	-	18,869,773	-	-	-	-	-	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Необезвређена потраживања по данима доцње

У хиљадама динара

31.12.2019.	Ниво 1					Укупно	Ниво 2					Укупно
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана		Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	
Стамбени	44,539,639	242,212	-	-	-	44,781,851	839,158	55,654	104,072	89,632	-	1,088,516
Готовински	34,974,192	2,125,597	-	-	-	37,099,789	191,808	112,915	165,138	49,692	-	519,553
Пољопривреда	9,225,650	133,760	-	-	-	9,359,410	45,377	4,084	72,882	8,860	-	131,203
Остало	4,599,445	317,636	-	-	-	4,917,081	14,333	12,094	22,066	7,211	-	55,704
Микро бизнис	10,263,109	866,332	-	-	-	11,129,441	696,156	429,738	169,338	45,486	-	1,340,718
Укупно становништво	103,602,035	3,685,537	-	-	-	107,287,572	1,786,832	614,485	533,496	200,881	-	3,135,694
Велика предузећа	33,417,623	403,080	-	-	-	33,820,703	3,753,401	424,512	-	-	-	4,177,913
Средња предузећа	10,485,985	444,295	-	-	-	10,930,280	184,645	183,964	14,788	-	-	383,397
Мала предузећа	5,378,501	303,856	-	-	-	5,682,357	233,326	87,729	6,621	-	-	327,676
Држава	23,573,444	920,074	-	-	-	24,493,518	394,081	19,409	-	-	-	413,490
Остало	13,562,545	5,875	-	-	-	13,568,420	694	-	-	-	-	694
Привредни клијенти	86,418,098	2,077,180	-	-	-	88,495,278	4,566,147	715,614	21,409	-	-	5,303,170
Укупно	190,020,133	5,762,717	-	-	-	195,782,850	6,352,979	1,330,099	554,905	200,881	-	8,438,864
од чега: реструктурирана	-	-	-	-	-	-	2,177,675	543,510	33,405	10,330	-	2,764,920
Потраживања од банака	24,789,971	2,205,008	-	-	-	26,994,979	-	-	-	-	-	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Кредити и потраживања од комитената по критеријуму укључивања у Ниво 2

	31.12.2020.					31.12.2019.				
	Промена ИР	Реструктурирање	Доцња преко 30 дана	Остало	Укупно	Промена ИР	Реструктурирање	Доцња преко 30 дана	Остало	Укупно
Стамбени	28,535	266,518	73,900	1,063,663	1,432,616	8,507	249,267	188,644	642,097	1,088,516
Готовински	3,428	40,648	160,195	691,004	895,275	17,054	48,867	200,184	253,446	519,553
Пољопривреда	-	6,138	115,440	109,099	230,676	9,508	7,077	99,623	14,996	131,203
Остало	268	15,370	22,148	57,775	95,562	859	-	35,11	19,735	55,703
Микро бизнис	344,515	829,606	584,242	1,649,364	3,407,727	366,239	24,138	218,639	731,703	1,340,718
Укупно становништво	376,746	1,158,280	955,925	3,570,905	6,061,856	402,167	329,349	742,200	1,661,977	3,135,693
Велика предузећа	4,641,240	-	-	2,073,583	6,714,823	3,441,528	736,238	-	150	4,177,915
Средња предузећа	7,498	268,185	24,437	1,258,960	1,559,080	50,494	-	14,784	318,119	383,397
Мала предузећа	23,756	224,972	132,302	635,968	1,016,999	11,075	33,956	6,621	276,025	327,676
Држава	439,346	149,829	184	174,695	764,054	97,272	-	-	316,217	413,490
Остало	2,346	-	-	286,737	289,082	-	-	-	694	694
Привредни клијенти	5,114,186	642,986	156,923	4,429,943	10,344,038	3,600,369	770,193	21,405	911,205	5,303,172
Укупно	5,490,932	1,801,266	1,112,848	8,000,848	16,405,894	4,002,536	1,099,542	763,605	2,573,182	8,438,865
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Остало обухвата техничке и експертске сигнале (у складу са процесом ране идентификације потенцијално ризичних изложености (Watch list), као и утицај пандемије вируса COVID-19 (значајан утицај 31.12.2020. године).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Исправке вредности по критеријуму укључивања у Ниво 2

	31.12.2020.					31.12.2019.				
	Промена ИР	Реструктурирање	Доцња преко 30 дана	Остало	Укупно	Промена ИР	Реструктурирање	Доцња преко 30 дана	Остало	Укупно
Стамбени	98	1,817	436	5,374	7,725	147	13,783	2,325	3,638	19,893
Готовински	49	3,366	17,695	22,567	43,677	998	1,630	11,245	9,571	23,444
Пољопривреда	-	248	15,814	5,879	21,941	112	326	11,732	355	12,525
Остало	1	3,393	868	1,764	6,026	34	-	1,749	475	2,258
Микро бизнис	19,152	4,699	12,129	31,842	67,822	11,327	1,269	3,692	16,271	32,559
Укупно становништво	19,300	13,523	46,942	67,426	147,191	12,618	17,008	30,743	30,310	90,679
Велика предузећа	60,007	-	-	5,071	65,078	38,008	4,895	150	-	43,053
Средња предузећа	455	4,529	33	12,961	17,977	2,269	-	972	373	3,614
Мала предузећа	3,086	11,601	941	4,910	20,539	45	476	922	1,185	2,628
Држава	32,907	2,804	1	2,151	37,863	4,733	-	731	-	5,464
Остало	-	-	-	3,146	3,146	-	-	21	-	21
Привредни клијенти	96,455	18,934	974	28,239	144,603	45,055	5,371	2,796	1,558	54,780
Укупно	115,755	32,457	47,916	95,665	291,793	57,673	22,379	33,539	31,868	145,459
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Обезвређена потраживања по данима доцње - Проблематична потраживања, ниво 3

31.12.2020.	Ниво 3					У хиљадама динара	
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	Укупно	
Стамбени	278,684	13,347	81,612	52,572	615,471	1,041,686	
Готовински	68,644	47,613	27,718	60,148	190,340	394,463	
Пољопривреда	48,529	10,887	20,242	11,218	191,808	282,684	
Остало	18,927	4,532	2,470	1,401	180,036	207,366	
Микро бизнис	49,416	22,854	36,035	24,857	625,292	758,454	
Укупно становништво	464,199	99,233	168,077	150,196	1,802,947	2,684,652	
Велика предузећа	1,111,839	-	303,977	-	5,013,505	6,429,321	
Средња предузећа	194,086	-	41,773	8,279	291,706	535,844	
Мала предузећа	37,906	-	34,526	151,356	992,493	1,216,281	
Држава	3,418,324	-	-	-	170,324	3,588,648	
Остало	196,673	-	-	-	4,001,587	4,198,260	
Привредни клијенти	4,958,828	-	380,276	159,635	10,469,615	15,968,354	
Укупно	5,423,027	99,233	548,353	309,831	12,272,562	18,653,006	
од чега: реструктурирана	4,034,606	17,689	59,893	24,852	5,286,433	9,423,473	
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	

Потраживања са доцњом испод 90 дана (највише у матичној банци) која се налазе у нивоу 3 односе се на клијенте који имају финансијске тешкоће као последица утицаја пандмије изазване вирусом COVID-19 на пад пословне активности и смањење финансијског потенцијала за регулисање обавеза према Групи и Група је проценила да постоји ризик од неизмирења обавеза до краја отплате кредита.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Обезвређена потраживања по данима доцње

У хиљадама динара

31.12.2019.	Ниво 3					Укупно
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	
Стамбени	288,319	5,284	50,600	64,155	727,144	1,135,502
Готовински	63,728	18,864	20,142	17,068	189,386	309,188
Пољопривреда	67,141	9,151	5,928	5,455	188,342	276,017
Остало	6,821	984	641	840	157,352	166,638
Микро бизнис	27,923	79,479	12,748	87,301	650,047	857,498
Укупно становништво	453,932	113,762	90,059	174,819	1,912,271	2,744,843
Велика предузећа	1,652,779	52,063	55,309	-	4,513,452	6,273,603
Средња предузећа	199,802	-	-	-	1,604,370	1,804,172
Мала предузећа	22,076	-	-	6,556	1,510,232	1,538,864
Држава	334	-	-	-	170,337	170,671
Остало	1,319,701	-	-	-	2,946,437	4,266,138
Привредни клијенти	3,194,692	52,063	55,309	6,556	10,744,828	14,053,448
Укупно	3,648,624	165,825	145,368	181,375	12,657,099	16,798,291
од чега: реструктурирана	1,441,403	58,846	84,157	24,191	6,267,816	7,876,413
Потраживања од банака	214,418	-	-	-	-	214,418

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.2. Проблематична потраживања

Учешће проблематичних потраживања, ниво 3 у укупним кредитима

31.12.2020.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Ниво 3	Ниво 3 реструктурирана потраживања	Исправке вредности Ниво 3	У хиљадама динара	
						Учешће Ниво 3 у укупним (%)	Износ средстава обезбеђења Ниво 3
Укупно становништво	125,110,770	2,010,582	2,684,652	427,175	1,432,033	2.15%	2,203,431
Стамбени	52,735,062	496,669	1,041,686	171,087	466,605	1.98%	1,028,103
Готовински	41,288,292	474,569	394,463	31,121	278,587	0.96%	150,265
Пољопривреда	12,029,941	236,673	282,684	48,649	122,071	2.35%	264,313
Остало	4,697,473	218,052	207,365	16,385	184,827	4.41%	18,916
Микро бизнис	14,360,002	584,619	758,454	159,933	379,943	5.28%	741,834
Привредни клијенти	106,511,074	10,177,635	15,968,354	8,996,299	9,489,863	14.99%	14,230,615
Пољопривреда	3,016,242	13,400	9,002	-	4,928	0.30%	9,170
Прерађивачка индустрија	13,547,029	1,181,085	2,862,159	2,796,569	1,105,742	21.13%	2,860,487
Електрична енергија	4,958,358	23,372	-	-	42,115	0.00%	0
Грађевинарство	13,844,781	683,463	813,851	81,093	658,109	5.88%	813,985
Трговина на велико и мало	21,190,965	597,748	910,318	644,494	439,914	4.30%	767,234
Услугне делатности	14,231,252	2,373,713	4,632,020	4,582,130	2,253,170	32.55%	4,631,098
Активности у вези са некретнинама	8,093,730	491,485	1,356,389	687,488	474,825	16.76%	1,371,167
Остало	27,628,717	4,813,369	5,384,615	204,525	4,511,060	19.49%	3,777,474
Укупно	231,621,844	12,188,217	18,653,006	9,423,474	10,921,896	8.05%	16,434,046
Потраживања од банака	18,869,773	4,291	-	-	-	0.00%	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.2. Проблематична потраживања

Учешће проблематичних потраживања, ниво 3 у укупним кредитима

У хиљадама динара

31.12.2019.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Ниво 3	Ниво 3 реструктурирана потраживања	Исправке вредности Ниво 3	Учешће Ниво 3 у укупним (%)	Износ средстава обезбеђења Ниво 3
Укупно становништво	113,168,107	2,126,677	2,744,842	673,160	1,482,739	2.43%	2,328,726
Стамбени	47,005,868	613,850	1,135,501	262,548	533,451	2.42%	1,122,941
Готовински	37,928,529	443,733	309,281	41,006	234,389	0.82%	126,137
Пољопривреда	9,766,631	243,946	276,017	44,886	127,686	2.83%	255,180
Остало	5,139,423	201,884	166,546	-	159,509	3.24%	779
Микро бизнис	13,327,656	623,264	857,497	324,720	427,704	6.43%	823,689
Привредни клијенти	107,851,898	10,659,170	14,053,449	7,203,252	10,076,400	13.03%	12,563,919
Пољопривреда	4,295,672	65,120	60,217	-	56,463	1.40%	60,385
Прерађивачка индустрија	14,295,642	1,234,575	2,973,633	2,890,382	1,176,505	20.80%	2,973,633
Електрична енергија	1,633,891	7,892	-	-	-	0.00%	-
Грађевинарство	10,172,505	633,151	813,973	150,578	615,670	8.00%	814,321
Трговина на велико и мало	26,852,727	767,801	1,129,204	844,721	623,052	4.21%	1,122,879
Услугне делатности	15,612,463	1,358,306	1,579,328	1,571,626	1,220,425	10.12%	1,578,182
Активности у вези са некретнинама	5,210,840	490,298	1,031,805	687,601	482,859	19.80%	1,029,573
Остало	29,778,158	6,102,027	6,465,289	1,058,344	5,901,426	21.71%	4,984,946
Укупно	221,020,005	12,785,847	16,798,291	7,876,412	11,559,139	7.60%	14,892,645
Потраживања од банака	27,209,396	219,393	214,417	-	214,417	0.79%	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.2. Проблематична потраживања (наставак)

Промене проблематичних потраживања

	31.12.2019.	Нова проблематична потраживања - Ниво 3	Смањење проблематичних потраживања - Ниво 3	Утицај курса	Друге промене	У хиљадама динара	
						31.12.2020.	Нето вредност на крају године
Стамбени	1,135,502	171,419	(218,787)	(55)	(46,393)	1,041,686	575,081
Готовински	309,188	231,907	(120,851)	(2)	(25,780)	394,463	115,876
Пољопривреда	276,017	91,262	(60,811)	(24)	(23,760)	282,684	160,613
Остало	166,638	86,744	(51,173)	(0)	5,157	207,365	22,538
Микро бизнис	857,497	201,003	(202,552)	(43)	(97,451)	758,454	378,511
Укупно становништво	2,744,842	782,335	(654,174)	(124)	(188,227)	2,684,652	1,252,619
Велика предузећа	6,273,603	363,402	(119,258)	(656)	(87,769)	6,429,321	2,754,239
Средња предузећа	1,804,172	8,775	(1,213,651)	(124)	(63,328)	535,844	339,916
Мала предузећа	1,538,864	78,730	(219,694)	(60)	(181,560)	1,216,281	554,027
Држава	170,672	3,418,324	(334)	(13)	-	3,588,648	2,501,402
Остало	4,266,137	-	(185,512)	(109)	117,743	4,198,260	328,907
Привредни клијенти	14,053,448	3,869,231	(1,738,449)	(962)	(214,914)	15,968,354	6,478,491
Укупно	16,798,291	4,651,566	(2,392,623)	(1,086)	(403,141)	18,653,006	7,731,110
Потраживања од банака	214,418	-	-	(18,914)	(195,504)	-	-

Повећање проблематичних потраживања последица је транзита у НПЛ статус клијената код којих је и извршено реструктурирање потраживања. Смањење проблематичних потраживања највише се односи на пренос 100% обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију (матична банка и КБ Вања Лука).

Друге промене се односе на делимично повећање/смањење износа потраживања у оквиру једне партије током године, а највише се односи на делимичну наплату.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.3. Непроблематична потраживања (ниво 1 и ниво 2)

	31.12.2020.				31.12.2019.				У хиљадама динара
	Низак (ИР 1,2)	Повишен (ИР 3, 4)	Укупно	Вредност средстава обезбеђења	Низак (ИР 1,2)	Повишен (ИР 3, 4)	Укупно	Вредност средстава обезбеђења	
Стамбени	51,553,351	140,025	51,693,376	50,943,542	45,740,283	130,084	45,870,367	45,399,172	
Готовински	40,632,183	261,646	40,893,829	11,568,026	37,432,081	187,260	37,619,341	11,566,724	
Пољопривреда	11,661,145	86,113	11,747,258	11,112,092	9,468,503	22,110	9,490,613	8,072,417	
Остало	4,460,959	29,147	4,490,106	206,084	4,951,194	21,590	4,972,784	103,517	
Микро бизнис	11,479,343	2,122,206	13,601,549	12,650,652	11,646,346	823,813	12,470,159	11,600,384	
Укупно становништво	119,786,981	2,639,137	122,426,118	86,480,396	109,238,407	1,184,857	110,423,264	76,742,214	
Велика предузећа	27,511,978	6,099,564	33,611,542	31,536,045	34,089,406	3,909,212	37,998,618	35,032,867	
Средња предузећа	12,009,413	198,854	12,208,267	10,109,796	11,255,132	58,545	11,313,677	9,375,458	
Мала предузећа	5,606,134	495,756	6,101,890	5,078,814	5,967,441	42,592	6,010,033	5,176,952	
Држава	19,842,040	5,329,886	25,171,926	25,033,752	17,502,936	7,404,073	24,907,009	24,334,367	
Остало	8,660,913	4,788,182	13,449,095	6,905,717	8,020,596	5,548,518	13,569,114	7,671,134	
Привредни клијенти	73,630,478	16,912,242	90,542,720	78,664,124	76,835,511	16,962,940	93,798,451	81,590,778	
Укупно	193,417,459	19,551,379	212,968,838	165,144,520	186,073,918	18,147,797	204,221,715	158,332,992	
Потраживања од банака	18,869,773	-	18,869,773	1,804	26,994,979	-	26,994,979	-	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања

31.12.2020.	У хиљадама динара									
	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Реструктурирана потраживања	Исправке вредности реструктурираних потраживања	Реструктурирана потраживања - Ниво 2	Исправке вредности реструктурираних потраживања - Ниво 2	Реструктурирана потраживања - Ниво 3	Исправке вредности реструктурираних потраживања - Ниво 3	Учешће реструктурираних у укупним (%)	Вредност средстава обезбеђења реструктурираних потраживања
Укупно становништво	125,110,770	2,010,582	1,585,455	186,399	1,158,280	13,523	427,175	172,876	1.27%	1,523,036
Стамбени	52,735,062	496,669	437,605	62,826	266,518	1,817	171,087	61,009	0.83%	435,547
Готовински	41,288,292	474,569	71,769	20,850	40,648	3,366	31,121	17,484	0.17%	33,282
Пољопривреда	12,029,941	236,673	54,786	21,111	6,138	248	48,649	20,863	0.46%	54,481
Остало	4,697,473	218,052	31,755	17,862	15,370	3,393	16,385	14,469	0.68%	30,025
Микро бизнис	14,360,002	584,619	989,540	63,750	829,606	4,699	159,933	59,052	6.89%	969,701
Привредни клијенти	106,511,074	10,177,635	9,639,285	4,366,637	642,986	18,934	8,996,299	4,347,703	9.05%	9,592,215
Пољопривреда	3,016,242	13,400	114,191	-	114,191	-	-	-	3.79%	114,191
Прерађивачка индустрија	13,547,029	1,181,085	2,796,569	1,095,279	-	-	2,796,569	1,095,279	20.64%	2,796,569
Електрична енергија	4,958,358	23,372	-	-	-	-	-	-	0.00%	-
Грађевинарство	13,844,781	683,463	153,587	66,478	72,494	-	81,093	66,478	1.11%	153,587
Трговина на велико и мало	21,190,965	597,748	929,727	364,847	285,233	15,110	644,494	349,737	4.39%	888,882
Услугне делатности	14,231,252	2,373,713	4,603,370	2,236,273	21,240	1,020	4,582,130	2,235,253	32.35%	4,597,145
Активности у вези са некретнинама	8,093,730	491,485	711,167	425,806	23,678	107	687,488	425,699	8.79%	711,167
Остало	27,628,717	4,813,369	330,674	177,954	126,150	2,697	204,525	175,257	1.20%	330,675
Укупно	231,621,844	12,188,217	11,224,740	4,553,036	1,801,266	32,457	9,423,473	4,520,579	4.85%	11,115,251
Потраживања од банака	18,869,773	4,291	-	-	-	-	-	-	0.00%	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

<i>У хиљадама динара</i>										
	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Реструктурирана потраживања	Исправке вредности реструктурираних потраживања	Реструктурирана потраживања - Ниво 2	Исправке вредности реструктурираних потраживања - Ниво 2	Реструктурирана потраживања - Ниво 3	Исправке вредности реструктурираних потраживања - Ниво 3	Учешће реструктурираних у укупним (%)	Вредност средстава обезбеђења реструктурираних потраживања
31.12.2019.										
Укупно становништво	113,168,107	2,126,677	1,987,885	310,165	1,314,725	31,745	673,160	278,420	1.76%	1,343,717
Стамбени	47,005,868	613,850	755,459	117,505	492,911	13,840	262,548	103,664	1.61%	753,106
Готовински	37,928,529	443,733	659,229	35,098	618,223	7,827	41,006	27,271	1.74%	161,891
Пољопривреда	9,766,631	243,946	51,963	8,103	7,077	326	44,886	7,778	0.53%	51,571
Остало	5,139,423	201,884	1,425	19	1,425	19	-	-	0.03%	-
Микро бизнис	13,327,656	623,264	519,809	149,440	195,089	9,733	324,720	139,707	3.90%	377,149
Привредни клијенти	107,851,898	10,659,170	8,653,448	4,383,944	1,450,195	40,711	7,203,253	4,343,233	8.02%	8,121,660
Пољопривреда	4,295,671	65,120	8,786	-	8,786	-	-	-	0.20%	8,786
Прерађивачка индустрија	14,295,642	1,234,575	2,890,382	1,148,459	-	-	2,890,382	1,148,459	20.22%	2,890,382
Електрична енергија	1,633,891	7,892	-	-	-	-	-	-	0.00%	-
Грађевинарство	10,172,505	633,151	910,027	139,577	759,449	4,895	150,578	134,683	8.95%	909,822
Трговина на велико и мало	26,852,727	767,801	1,202,523	473,206	357,802	7,332	844,721	465,874	4.48%	965,339
Услугне делатности	15,612,463	1,358,306	1,866,025	1,247,647	294,399	28,484	1,571,626	1,219,163	11.95%	1,571,626
Активности у вези са некретнинама	5,210,840	490,298	695,244	452,272	7,643	-	687,601	452,272	13.34%	695,244
Остало	29,778,159	6,102,027	1,080,461	922,783	22,116	-	1,058,345	922,782	3.63%	1,080,461
Укупно	221,020,005	12,785,847	10,641,333	4,694,109	2,764,920	72,456	7,876,413	4,621,653	4.81%	9,465,377
Потраживања од банака	27,209,396	219,393	-	-	-	-	-	-	0.00%	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

Промене реструктурираних потраживања

	31.12.2019.	Нова реструктурирана потраживања	Смањење реструктурираних потраживања	Утицај курса	Друге промене	31.12.2020.	У хиљадама динара Нето вредност на крају године
Стамбени	755,459	23,491	(323,611)	(30)	(17,703)	437,605	374,780
Готовински	659,229	5,794	(566,064)	(1)	(27,188)	71,769	50,919
Пољопривреда	51,963	4,549	(1,308)	(5)	(412)	54,786	33,675
Остало	1,425	7,033	(1,426)	-	24,721	31,755	13,892
Микро бизнис	519,809	623,272	(83,770)	(17)	(69,753)	989,540	925,789
Укупно становништво	1,987,885	664,140	(976,181)	(54)	(90,336)	1,585,455	1,399,056
Велика предузећа	6,566,608	-	(1,127,493)	(657)	(27,648)	5,410,810	2,344,703
Средња предузећа	1,288,107	-	(789,897)	(104)	(10,266)	487,840	379,827
Мала предузећа	776,618	50,737	(18,709)	(5)	(146,114)	662,526	403,299
Држава	-	3,078,108	-	-	(0)	3,078,108	2,144,818
Остало	22,115	-	(22,113)	-	(2)	-	-
Привредни клијенти	8,653,448	3,128,845	(1,958,212)	(766)	(184,030)	9,639,285	5,272,648
Укупно	10,641,333	3,792,984	(2,934,392)	(820)	(274,366)	11,224,740	6,671,704
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-

Повећање реструктурираних потраживања последица је транзита у НПЛ статус клијената код којих је и извршено реструктурирање потраживања. Смањење реструктурираних потраживања највише се односи на пренос 100% обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију (највише код матичне банке) и наплату реструктурираних потраживања у целости код реструктурираних ПЛ пласмана (највише матична банка). Друге промене се односе на делимично повећање/смањење износа реструктурираних потраживања у оквиру једне партије током године, а највише се односи на делимичну наплату.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

Мере које Група спроводи приликом реструктурирања потраживања

Чланице Групе спровode различите мере реструктурирања у зависности од потреба клијената, поштујући интерес Групе уз сагледавање комплетне пословне, финансијске и колатералне позиције клијената.

Мере које чланице Групе најчешће спровode приликом реструктурирања пласмана су:

- продужење рока доспећа које је углавном пропраћено и кориговањем каматне стопе која се усклађује са финансијским положајем клијената,
- увођење грасе периода или мораторијума на измирење обавеза у одређеном року,
- капитализација доцње, уколико постоје доспеле о року неизмирене обавезе, исте се приликом спровођења реструктурирања враћају у недоспеле обавезе, односно формира се ново почетно стање потраживања,
- рефинансирање потраживања – у оправданим случајевима могуће је вршити рефинансирање потраживања од осталих поверилаца у циљу побољшања позиције Групе (колатералне или финансијске одобрењем повољнијих услова отплате),
- делимични отпис – у протеклом периоду чланице Групе нису спроводиле делимичне отписе приликом реструктурирања, а приликом сагледавања сваког појединачног захтева чланице Групе разматрају све расположиве модалетете у циљу максимизирања наплате,
- конвертовање дуга у капитал – такође није вршено у протеклом периоду.

Наведене мере се могу реализовати појединачно или спровођењем више мера у зависности од сваког појединачног поступка ретруктурирања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.5. Ризик концентрације

Група управља ризиком концентрације преко успостављеног система лимита који обухвата лимите изложености са истим или сличним факторима ризика (према секторима / делатностима, географским подручјима, појединачним дужницима или групама повезаних лица, инструментима кредитне заштите...). Успостављање одговарајућих лимита изложености је основ за контролу ризика концентрације у циљу диверсификације кредитног портфолија.

Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација по гранској и географској концентрацији изложености

31.12.2020.	Ниво 1 и 2					Ниво 3				
	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало
	У хиљадама динара									
Укупно становништво	109,445,754	7,428,501	5,551,863	-	-	2,105,053	451,355	128,244	-	-
Стамбени	45,865,720	3,109,195	2,718,461	-	-	905,200	121,207	15,278	-	-
Готовински	37,774,843	1,907,484	1,211,503	-	-	277,545	113,936	2,982	-	-
Пољопривреда	11,697,740	2,104	47,414	-	-	282,684	-	-	-	-
Остало	4,359,654	68,335	62,117	-	-	198,889	7,477	1,000	-	-
Микро бизнис	9,747,797	2,341,383	1,512,368	-	-	440,735	208,735	108,984	-	-
Привредни клијенти	64,849,738	7,336,338	18,356,644	-	-	15,571,641	251,644	145,069	-	-
Пољопривреда	2,867,120	114,191	25,929	-	-	9,002	-	-	-	-
Прерађивачка индустрија	9,230,133	200,408	1,254,328	-	-	2,847,426	10,548	4,185	-	-
Електрична енергија	3,529,051	18,060	1,411,247	-	-	-	-	-	-	-
Грађевинарство	11,980,938	428,452	621,540	-	-	669,404	144,446	-	-	-
Трговина на велико и мало	16,641,657	1,865,020	1,773,971	-	-	672,784	96,650	140,884	-	-
Услугне делатности	7,196,670	1,115,856	1,286,707	-	-	4,632,020	-	-	-	-
Активности у вези са некретнинама	6,736,204	-	1,138	-	-	1,356,389	-	-	-	-
Остало	6,667,965	3,594,351	11,981,784	-	-	5,384,616	-	-	-	-
Укупно	174,295,492	14,764,839	23,908,507	-	-	17,676,694	702,999	273,313	-	-
Потраживања од банака	4,559,092	29,348	1,073,136	11,677,416	1,530,781	-	-	-	-	-

У зависности од општих економских кретања и кретања у појединим индустријским секторима, чланице Групе врше диверсификацију улагања у индустријске секторе који су резистентни на утицај негативних економских кретања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.5. Ризик концентрације (наставак)

У хиљадама динара

31.12.2019.	Ниво 1 и 2					Ниво 3				
	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало
Укупно становништво	98,520,996	6,679,656	5,222,611	-	-	2,229,165	382,523	133,155	-	-
Стамбени	40,701,019	2,761,498	2,407,849	-	-	993,518	114,723	27,261	-	-
Готовински	34,825,982	1,692,782	1,100,484	-	-	250,163	59,118	-	-	-
Пољопривреда	9,437,889	3,061	49,664	-	-	275,822	195	-	-	-
Остало	4,838,289	74,895	59,693	-	-	159,663	6,601	282	-	-
Микро бизнис	8,717,817	2,147,420	1,604,921	-	-	549,999	201,886	105,612	-	-
Привредни клијенти	68,444,773	6,534,976	18,818,701	-	-	13,613,500	248,611	191,338	-	-
Пољопривреда	4,109,650	98,663	27,141	-	-	60,217	-	-	-	-
Прерађивачка индустрија	10,095,988	233,336	992,685	-	-	2,958,078	11,337	4,218	-	-
Електрична енергија	91,586	-	1,542,305	-	-	-	-	-	-	-
Грађевинарство	8,374,803	292,444	691,285	-	-	673,359	140,614	-	-	-
Трговина на велико и мало	22,255,366	1,773,650	1,694,507	-	-	845,424	96,660	187,120	-	-
Услугне делатности	11,704,882	1,025,350	1,302,904	-	-	1,579,328	-	-	-	-
Активности у вези са некретнинама	4,150,620	27,480	935	-	-	1,031,805	-	-	-	-
Остало	7,661,878	3,084,053	12,566,939	-	-	6,465,289	-	-	-	-
Укупно	166,965,769	13,214,632	24,041,312	-	-	15,842,665	631,134	324,493	-	-
Потраживања од банака	5,750,812	48,430	1,723,150	6,029,926	13,442,662	-	-	-	-	214,417

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.6. Финансијска средства

	31.12.2020.		У хиљадама динара 31.12.2019.	
	Бруто	Нето	Бруто	Нето
Финансијска средства:				
- по фер вредности кроз биланс успеха	8,308,106	8,308,106	10,289,019	10,289,019
- по фер вредности кроз остали укупни резултат	149,288,763	149,288,310	134,191,014	134,190,412
- по амортизованој вредности	846,000	842,240	-	-
Укупно	158,442,869	158,438,656	144,480,033	144,479,431

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха односе се на инвестиционе јединице Комбанк новчаног фонда, које се вреднују методологијом усклађивања са тржиштем (mark to market). Обвезнице Републике Србије које се такође воде по фер вредности кроз биланс успеха вреднују се методологијом интерно развијених модела (mark to model), односно на основу тржишних цена за хартије од вредности којима се тргује на берзи (mark to market).

Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат су пласмани за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду и који могу бити продати због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена. Састоје се, највећим делом, од обвезница емитованих од стране Републике Србије, Републике Српске, Републике Црне Горе, јединица локалне самоуправе и обвезница других банака и држава.

Хартије од вредности по фер вредности кроз остали резултат иницијално се процењују по набавној вредности, а на месечном нивоу се обрачунава њихова фер вредност и то на основу тржишних цена за хартије од вредности којима се тргује на берзи (mark to market), као и применом интерно развијених модела за вредновање (mark to model) у случају када за одређени финансијски инструмент нису доступни независни извори тржишних информација, односно када се доступне цене не мењају редовно, нити су забележени значајнији обими трговања, а базира се на року до доспећа хартије од вредности и нивоа безризичних каматних стопа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (колатерал)

У следећим прегледима вредност колатерала је приказана према фер вредности колатерала, тако да је вредност колатерала приказана само до износа бруто пласмана (у случају када вредност колатерала прекорачује износ кредита). Када је вредност колатерала нижа од вредности бруто пласмана исказује се вредност колатерала.

Вредност колатерала и гаранција примљених у циљу ублажавања изложености кредитном ризику који произилази из пласмана клијентима, приказан је у следећем прегледу:

Кредити и потраживања од комитената покривена колатералима

31.12.2020.	Ниво 1					Ниво 2				
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали колатерали	Укупно	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали колатерали	Укупно
Стамбени	47,244,684	17,609	-	2,260,068	49,522,361	1,391,394	1,604	-	28,183	1,421,181
Готовински	911,132	597,544	-	9,683,095	11,191,771	129,585	10,461	-	236,209	376,255
Пољопривреда	4,325,456	9,686	32,445	6,545,709	10,913,296	91,102	3,269	163	104,263	198,797
Остало	77,488	2,479	-	111,040	191,007	3,579	439	-	11,059	15,077
Микро бизнис	1,686,614	579,640	3,893,416	3,205,152	9,364,822	2,036,465	202,244	160,019	887,102	3,285,830
Укупно становништво	54,245,374	1,206,958	3,925,861	21,805,064	81,183,257	3,652,125	218,017	160,182	1,266,816	5,297,140
Велика предузећа	12,429,986	178,214	3,416,827	8,803,852	24,828,878	5,916,221	-	220,144	570,802	6,707,167
Средња предузећа	3,505,728	380,380	2,016,709	2,834,111	8,736,929	750,358	-	193,408	429,101	1,372,867
Мала предузећа	1,936,801	198,863	858,063	1,183,515	4,177,242	639,080	92	72,959	189,441	901,572
Држава	1,535,845	144,884	7,018,958	15,584,509	24,284,196	19,403	-	-	730,152	749,555
Остало	3,526	-	-	6,899,846	6,903,371	2,346	-	-	-	2,346
Привредни клијенти	19,411,886	902,341	13,310,557	35,305,832	68,930,616	7,327,407	92	486,512	1,919,496	9,733,507
Укупно	73,657,260	2,109,299	17,236,418	57,110,896	150,113,873	10,979,532	218,109	646,694	3,186,312	15,030,647
од чега: реструктурирана	-	-	-	-	-	1,542,901	-	-	172,863	1,715,764
Потраживања од банака	-	1,804	-	-	1,804	-	-	-	-	-

*Остали колатерали се односе на залог на роби, залог на потраживањима, залога на опреми, јемства.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (колатерал) (наставак)

Кредити и потраживања од комитената покривена колатералима

У хиљадама динара

31.12.2020.	Ниво 3				Укупно
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали колатерали	
Стамбени	990,207	-	-	37,896	1,028,103
Готовински	47,106	813	-	102,346	150,265
Пољопривреда	198,608	-	-	65,705	264,313
Остало	3,453	510	-	14,953	18,916
Микро бизнис	475,890	-	11,236	254,708	741,834
Укупно становништво	1,715,264	1,323	11,236	475,608	2,203,431
Велика предузећа	5,324,586	60	-	1,098,637	6,423,283
Средња предузећа	448,481	-	-	85,311	533,792
Мала предузећа	506,545	-	20,213	565,410	1,092,168
Држава	568,989	-	-	2,856,667	3,425,656
Остало	2,755,594	-	-	122	2,755,716
Привредни клијенти	9,604,195	60	20,213	4,606,147	14,230,615
Укупно	11,319,459	1,383	31,449	5,081,756	16,434,047
од чега: реструктурирана	6,113,585	-	-	3,285,902	9,399,487
Потраживања од банака	-	-	-	-	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал) (наставак)

Кредити и потраживања од комитената покривена коллатералима

У хиљадама динара

31.12.2019.	Ниво 1					Ниво 2				
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали коллатерали	Укупно	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали коллатерали	Укупно
Стамбени	42,011,469	28,679	-	2,279,422	44,319,570	1,054,123	-	-	25,479	1,079,602
Готовински	717,285	406,047	-	10,208,333	11,331,665	66,485	11,129	-	157,445	235,059
Пољопривреда	3,961,305	14,598	5,704	3,970,801	7,952,408	52,376	845	-	66,788	120,009
Остало	-	4,574	-	89,540	94,114	-	568	-	8,836	9,404
Микро бизнис	3,153,802	827,954	40,724	6,329,544	10,352,024	630,080	112,143	-	506,136	1,248,359
Укупно становништво	49,843,861	1,281,852	46,428	22,877,640	74,049,781	1,803,064	124,685	-	764,684	2,692,433
Велика предузећа	16,741,366	192,603	2,469,948	11,451,023	30,854,940	3,423,605	-	-	754,322	4,177,927
Средња предузећа	3,858,788	496,528	29,424	4,725,651	9,110,391	100,728	-	-	164,339	265,067
Мала предузећа	2,186,120	195,714	-	2,563,339	4,945,173	162,885	17,599	-	51,294	231,778
Држава	838,223	721,789	6,223,487	16,137,378	23,920,877	-	-	-	413,490	413,490
Остало	25,320	40	-	7,645,774	7,671,134	-	-	-	-	-
Привредни клијенти	23,649,817	1,606,674	8,722,859	42,523,165	76,502,515	3,687,218	17,599	-	1,383,445	5,088,262
Укупно	73,493,678	2,888,526	8,769,287	65,400,805	150,552,296	5,490,282	142,284	-	2,148,129	7,780,695
од чега: реструктурирана	565,713	-	-	-	565,713	286,253	5,242	-	760,332	1,051,827
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Остали коллатерали се односе на золеге на роби, залогe на потраживањима, залогa на опреми, јемства.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (колатерал) (наставак)

Кредити и потраживања од комитената покривена колатералима

У хиљадама динара

31.12.2019.	Ниво 3				Укупно
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали колатерали	
Стамбени	1,093,919	-	-	29,022	1,122,941
Готовински	17,082	12,032	-	97,023	126,137
Пољопривреда	200,440	-	-	54,740	255,180
Остало	-	302	-	477	779
Микро бизнис	644,528	246	-	178,915	823,689
Укупно становништво	1,955,969	12,580	-	360,177	2,328,726
Велика предузећа	5,176,426	40	-	1,093,501	6,269,967
Средња предузећа	1,591,106	-	-	211,115	1,802,221
Мала предузећа	1,321,978	-	-	216,886	1,538,864
Држава	7,306	-	334	-	7,640
Остало	2,759,593	-	-	185,635	2,945,228
Привредни клијенти	10,856,409	40	334	1,707,137	12,563,920
Укупно	12,812,378	12,620	334	2,067,314	14,892,646
од чега: реструктурирана	6,901,878	-	-	945,958	7,847,836
Потраживања од банака	-	-	-	-	-

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (колатерал) (наставак)

Однос висине кредита и процењене вредности некретнине која се држи као колатерал прати се према распону Loan To Value Ratio – LTV рацио.

Преглед кредита покривени непокретностима према распону LTV рација

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Мање од 50%	24,302,835	29,944,251
50% - 70%	32,231,240	23,291,285
71% - 100%	32,184,901	25,410,056
101% - 150%	3,985,473	6,493,745
Већи од 150%	7,006,842	7,625,676
Укупна изложеност	99,711,290	92,765,013
Просечни ЛТВ	63.98%	62.79%

4.1.8. Материјалне вредности стечене наплатом потраживања

Средства обезбеђења преузета од стране чланица Групе у процесу наплате пласмана, приказана су у наредном прегледу:

	У хиљадама динара				
	Стамбени објекти	Пословни објекти	Опрема	Земљишта и шуме	Укупно
31.12.2019.	573,442	3,802,527	252,857	466,535	5,095,361
Стицање	15,345	306	-	1,308	16,959
Продаја	-	(4,294)	-	-	(4,294)
Пренос на стална средства намењена продаји	(282,222)	-	-	-	(282,222)
Остало	(53)	378,422	(684)	127,504	505,188
31.12.2020.	306,511	4,176,961	252,173	595,347	5,330,992
Исправке вредности	185,243	1,271,677	100,382	177,658	1,734,960
Нето	121,268	2,905,284	151,791	417,689	3,596,032

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних утицаја на финансијски резултат и капитал Групе, услед немогућности Групе да измирује своје обавезе, а у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива и осталих обавеза.

Група у свом пословању поштује основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштује принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног приноса на капитал.

Ризик ликвидности, испољава се у разлици између прилива средстава са једне стране и доспећа обавеза са друге стране, укључујући и могућност кашњења планираних прилива, као и неочекиване одливе. Ризик ликвидности може се јавити у виду ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве и обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Са друге стране ризик ликвидности испољава се кроз дефицит резерви и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања ризика ликвидности од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања ризиком ликвидности врши Одбор за управљање активом и пасивом матичне Банке у оквиру својих надлежности, као и остали надлежни одбори чланица Групе, чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

У циљу минимизирања ризика ликвидности, Група:

- врши диверсификацију извора средстава, по валутама и рочности;
- формира и одржава довољан ниво резерви ликвидности;
- управља новчаним средствима;
- прати будуће новчане токове и ликвидност на дневном нивоу;
- лимитира основне изворе кредитног ризика који имају најзначајнији утицај на ризик ликвидности;
- дефинише и периодично тестира Планове за управљање ликвидношћу у кризним ситуацијама.

Процес управљања ризиком ликвидности спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о ризику ликвидности.

Идентификација ризика ликвидности подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика ликвидности и подразумева утврђивање текуће изложености ризику ликвидности, као и изложености ризику ликвидности по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена ризика ликвидности представља квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог ризика ликвидности, коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- рацио анализа;
- stress test.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Ублажавање подразумева одржавање ризика ликвидности на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, кроз дефинисање система лимита који обухвата регулаторне и интерне лимите, као и благовремено предузимање мера за умањење ризика и пословање у оквиру поменутих лимита.

Контрола и праћење ризика ликвидности обухвата процес праћења усклађености са интерно утврђеним лимитима, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености ризику ликвидности Групе која подразумева контролу на свим нивоима управљања ризиком ликвидности као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и контролу усклађености пословања.

Извештавање о ризику ликвидности обухвата систем интерног и екстерног извештавања, спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Група усклађује своје пословање са лимитима за показатељ ликвидности, и то: 0.8 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.9 не дужи од три узастопна радна дана, односно минимум 1 као просек свих радних дана у месецу, као и са лимитима за ужи показатељ ликвидности, и то: 0.5 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.6 не дужи од три узастопна радна дана, односно минимум 0.7 као просек свих радних дана у месецу. Током 2020. године Група је одржавала показатељ покрића ликвидном активом збирно у свим валутама, на нивоу који није нижи од прописаног регулаторног лимита 100%.

Усклађеност са екстерно дефинисаним лимитима ликвидности:

	Показатељ Ликвидности		Ужи показатељ ликвидности		Показатељ покрића ликвидном активом	
	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.
На дан	3.94	3.95	3.81	3.70	402%	402%
Просек за период	3.90	4.02	3.78	3.76	397%	430%
Максималан за период	3.94	4.08	3.81	3.82	402%	457%
Минималан за период	3.87	3.95	3.74	3.70	392%	402%

Током 2020. године показатељ ликвидности, ужи показатељ ликвидности и показатељ покрића ликвидном активом су се кретали изнад дефинисаних лимита.

Група дефинише интерне лимите, на основу интерног извештаја о GAP-у ликвидности.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима ликвидности последњег дана:

	Лимити	2020.	2019.
GAP до 1 месеца / Укупна актива	Max (10%)	0.10%	0.79%
Кумулативни GAP до 3 месеца / Укупна актива	Max (20%)	(1.02%)	0.57%

Поред тога Група лимитира и усклађује пословање са лимитима структуре пасиве и лимитима дефинисаним са аспекта рочности по значајнијим валутама.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Рочна структура монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>					
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	Укупно
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	-	-	-	-	86,892,070
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	14,487,364	1,274,584	229,829	2,873,705	-	18,865,482
Кредити и потраживања од комитената	8,519,209	9,733,181	44,571,951	102,511,591	54,097,695	219,433,627
Финансијска средства (ХоВ)	661,487	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	158,438,656
Остала средства	1,177,654	983,624	599,704	-	-	2,760,982
Укупно	111,737,784	18,865,985	58,684,431	218,172,689	78,929,928	486,390,817
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	4,651,670	1,996,227	597,961	850,332	-	8,096,190
Депозити и остале обавезе према депонентима	316,497,770	15,302,893	42,346,635	30,240,308	1,804,461	406,192,067
Остале обавезе	2,179,207	295,806	884,991	496,016	26,373	3,882,393
Укупно	323,328,647	17,594,926	43,829,587	31,586,656	1,830,834	418,170,650
Нето рочна неусклађеност На дан 31. децембар 2020. године	(211,590,863)	1,271,059	14,854,844	186,586,033	77,099,094	68,220,167

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Рочна структура монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2019. године

	У хиљадама динара					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	76,654,402	-	-	-	-	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	25,483,656	80,092	362,010	1,064,247	-	26,990,005
Кредити и потраживања од комитената	11,978,158	10,183,514	46,219,216	90,715,809	49,137,461	208,234,158
Финансијска средства (ХоВ)	3,302,920	4,939,204	14,730,475	101,561,560	19,945,272	144,479,431
Остала средства	1,462,971	543,680	1,629,428	-	1,481	3,637,560
Укупно	118,882,107	15,746,490	62,941,129	193,341,616	69,084,214	459,995,556
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,871,373	734,462	1,720,994	1,991,777	-	8,318,606
Депозити и остале обавезе према депонентима	279,544,142	9,497,427	37,584,292	42,214,243	2,147,606	370,987,710
Остале обавезе	1,343,932	286,909	11,165,002	799,932	153,963	13,749,738
Укупно	284,759,447	10,518,798	50,470,288	45,005,952	2,301,569	393,056,054
Нето рочна неусклађеност На дан 31. децембар 2019. године	(165,877,340)	5,227,692	12,470,841	148,335,664	66,782,645	66,939,502

Извештај о рочној структури монетарне активе и пасиве садржи монетарне билансне позиције распоређене према преосталом року доспећа, односно коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца.

Група прикупља депозите правних лица и становништва, који обично имају краће рокове доспећа и могу бити повучени на захтев. Краткорочна природа ових депозита повећава ризик ликвидности Групе и захтева активно управљање овим ризиком, као и константно праћење тржишних трендова.

Група краткорочно управља ризиком ликвидности праћењем и контролисањем позиција у свим значајнијим валутама, како би се на време сагледале потребе за додатним изворима финансирања у случају доспећа одговарајућих позиција, односно дугорочно планира структуру својих извора и пласмана како би обезбедила довољно стабилних извора и довољно резерви ликвидности. Руководство верује да одговарајућа диверсификација портфолија депозита по броју и врсти депонената, као и претходно искуство пружају добар предуслов за постојање стабилне и дугорочне депозитне базе, односно по том основу се не очекују значајнији одливи средстава. Група редовно тестира План управљања ликвидношћу у кризним ситуацијама и проверава период преживљавања и солвентност, доступност извора за покриће обавезе које би евентуално настале, односно оцењује подршку у претпостављеним условима кризе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Недисконтовани токови готовине монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	-	-	-	-	86,892,070
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	14,342,977	1,279,471	338,410	2,994,555	-	18,955,413
Кредити и потраживања од комитената	9,329,969	11,336,879	51,157,252	121,893,095	68,378,055	262,095,250
Финансијска средства (ХоВ)	661,487	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	158,438,657
Остала средства	1,177,656	983,624	658,677	-	-	2,819,957
Укупно	112,404,160	20,474,570	65,437,286	237,675,043	93,210,288	529,201,347
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	4,657,754	2,003,471	621,402	994,521	-	8,277,148
Депозити и остале обавезе према депонентима	316,635,995	15,512,558	42,893,599	31,905,403	2,234,999	409,182,554
Остале обавезе	2,197,450	295,806	884,991	496,016	26,373	3,900,636
Укупно	323,491,199	17,811,835	44,399,992	33,395,940	2,261,372	421,360,338
Нето рочна неусклађеност На дан 31. децембар 2020. године	(211,087,039)	2,662,735	21,037,294	204,279,103	90,948,916	107,841,009

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Недисконтовани токови готовине монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2019. године

	<i>У хиљадама динара</i>					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	76,654,402	-	-	-	-	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	25,527,008	84,048	375,414	1,067,781	-	27,054,251
Кредити и потраживања од комитената	12,748,671	11,706,903	52,322,343	106,699,822	61,186,695	244,664,434
Финансијска средства (ХоВ)	3,302,920	4,952,022	14,739,530	101,636,114	19,974,040	144,604,626
Остала средства	1,487,502	543,680	1,629,428	-	1,481	3,662,091
Укупно	119,720,503	17,286,653	69,066,715	209,403,717	81,162,216	496,639,804
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,885,717	743,104	1,772,635	2,016,578	-	8,418,034
Депозити и остале обавезе према депонентима	279,717,476	9,625,405	38,110,196	43,743,888	2,578,893	373,775,858
Остале обавезе	1,358,734	286,909	11,165,002	799,932	153,962	13,764,539
Укупно	284,961,927	10,655,418	51,047,833	46,560,398	2,732,855	395,958,431
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2019. године	(165,241,424)	6,631,235	18,018,882	162,843,319	78,429,361	100,681,373

Недисконтовани новчани токови који проистичу из позиција монетарне активе и пасиве обухватају будуће новчане токове по основу билансних позиција и будућих камата. У случају трансакционих и депозита по виђењу који су у складу са конзервативним приступом распоређени на рочност до једног месеца недисконтовани новчани токови обухватају само токове по основу главнице дуга.

Тржишни ризици

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена тржишних варијабли и обухвата каматни ризик у банкарској књизи, девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Група је изложена ценовном ризику, девизном ризику, ризику друге уговорне стране и ризику измирења испоруке по основу ставки, које се налазе у књизи трговања. Књига трговања садржи билансне и ванбилансне позиције средстава и обавеза по основу финансијских инструмената које се држе са намером трговања или ради заштите позиција у другим финансијским инструментима који се воде у књизи трговања.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања тржишних ризика од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања тржишним ризиком врши Одбор за управљање активом и пасивом, као и други надлежни одбори матичне Банке, као и надлежни одбори чланица Групе чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и каматно осетљиве пасиве.

Група управља следећим видовима каматног ризика:

- ризик временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена (repricing risk);
- ризик криве приноса (yield curve risk) – коме је изложена услед промене облика криве приноса;
- базни ризик (basis risk) – коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или поновног одређивања цена;
- ризик опција (optionality risk) – коме је изложена због уговорених опција – кредита с могућношћу превремене отплате, депозита с могућношћу превременог повлачења и друго.

Основни циљ управљања каматним ризиком је одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматне стопе, усклађивања одговарајућих извора са пласманима према врсти каматне стопе и рочности, као и пројекцијом кретања криве приноса на иностраном и домаћем тржишту. Превасходно, Група управља маргином интерног приноса кроз цену кредита и депозита, фокусирајући се на каматну маржу.

Група посебно сагледава утицај промене каматних стопа и структуре каматносноне активе и пасиве са аспекта рочности, поновног формирања каматних стопа и валутне структуре и управља њиховим утицајем на економску вредност капитала.

Процес управљања каматним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о каматном ризику.

Идентификација каматног ризика подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика и подразумева утврђивање текуће изложености као и изложености каматном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена каматног ризика представља квантитативну процену идентификованог каматног ризика коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- Рацио анализа;
- Дурација;
- Економска вредност капитала;
- Stress test.

Ублажавање каматног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе и подразумева процес дефинисања система лимита изложености Групе, као и дефинисање и спровођење мера за ублажавање каматног ризика.

Контрола и праћење каматног ризика обухвата процес праћења усклађености са успостављеним системом лимита, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености каматном ризику Групе. Контрола каматног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Извештавање о каматном ризику подразумева јасно детерминисан систем интерног извештавања надлежних одбора и органа чланица Групе о управљању каматним ризиком.

Интерни лимити детерминишу се на основу интерног извештаја о каматом GAP-у, који обухвата све позиције биланса.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима каматног ризика на крају извештајног периода:

	Лимити	2020.	2019.
Релативни GAP	Max 15%	(0.68%)	0.82%
Коефицијент диспаратета	0.75 – 1.25	0.99	1.01

Током 2020. године показатељи каматног ризика су се кретали у оквиру интерно дефинисаних лимита.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима економске вредности капитала:

	2020.	2019.
На дан 31. децембар	3.06%	4.05%
Просек за период	3.63%	4.36%
Максималан за период	4.20%	4.67%
Минималан за период	3.06%	4.05%
Лимит	20%	20%

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Изложеност каматном ризику може се сагледати и на основу Извештаја о GAP–у каматног ризика монетарне активе и пасиве: Извештај о GAP–каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>							
	До 1 месеца	1-3 месеца	3-12 месеци	1-5 година година	Преко 5 година	Укупно Каматносно	Некаматносно	Укупно
Готовина и средства код централне банке	34,314,578	-	-	-	-	34,314,578	52,577,492	86,892,070
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	15,790,102	1,293,441	255,292	127,601	-	17,466,436	1,399,046	18,865,482
Кредити и потраживања од комитената	72,906,125	22,677,677	63,933,593	55,078,214	4,346,151	218,941,760	491,867	219,433,627
Финансијска средства (ХоВ)	152,566	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	157,929,735	508,921	158,438,656
Остала средства	-	-	-	-	-	-	2,760,982	2,760,982
Укупно	123,163,371	30,845,714	77,471,832	167,993,208	29,178,384	428,652,509	57,738,308	486,390,817
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	4,223,467	2,073,599	946,568	850,133	-	8,093,767	2,423	8,096,190
Депозити и остале обавезе према депонентима	310,601,395	15,783,848	43,810,784	32,894,526	1,734,143	404,824,696	1,367,371	406,192,067
Остале обавезе	38,257	-	-	-	-	38,257	3,844,136	3,882,393
Укупно	314,863,119	17,857,447	44,757,352	33,744,659	1,734,143	412,956,720	5,213,930	418,170,650
Нето рочна неусклађеност на дан:								
31. децембар 2020. године	(191,699,748)	12,988,267	32,714,480	134,248,549	27,444,241	15,695,789	52,524,378	68,220,167

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Извештај о GAP–каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2019. године

	<i>У хиљадама динара</i>							
	До 1 месеца	1-3 месеца	3-12 месеци	1-5 година година	Преко 5 година	Укупно Каматносно	Некама-тоносно	Укупно
Готовина и средства код централне банке	26,453,405	-	-	-	-	26,453,405	50,200,997	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	24,347,276	63,751	255,506	169,536	-	24,836,069	2,153,936	26,990,005
Кредити и потраживања од комитената	50,909,321	25,440,767	66,242,446	59,954,460	5,214,350	207,761,344	472,814	208,234,158
Финансијска средства (ХоВ)	2,790,288	4,939,204	14,730,475	101,561,560	19,945,272	143,966,799	512,632	144,479,431
Остала средства	33,120	-	-	-	-	33,120	3,604,440	3,637,560
Укупно	104,533,410	30,443,722	81,228,427	161,685,556	25,159,622	403,050,737	56,944,819	459,995,556
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,317,996	857,318	2,270,786	1,871,777	-	8,317,877	729	8,318,606
Депозити и остале обавезе према депонентима	274,556,488	12,441,701	50,839,691	29,883,050	1,990,101	369,711,031	1,276,679	370,987,710
Остале обавезе	43,036	6,703	29,281	82,316	-	161,336	13,588,402	13,749,738
Укупно	277,917,520	13,305,722	53,139,758	31,837,143	1,990,101	378,190,244	14,865,810	393,056,054
Нето рочна неусклађеност на дан:								
31. децембар 2019. године	(173,384,110)	17,138,000	28,088,669	129,848,413	23,169,521	24,860,493	42,079,009	66,939,502

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Извештај о GAP-у каматног ризика монетарног подбиланса садржи монетарне билансне позиције распоређене према периоду поновног формирања каматне стопе или преосталом периоду до доспећа, у зависности од тога који период је краћи. У складу са наведеним, коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца.

Руководство чланица Групе верује да одговарајућа усклађеност позиција по врсти каматне стопе и периоду поновног формирања пружа добар предуслов за постојање са захтеваним финансијским резултатом уз очување економске вредности капитала.

Ризик од промене каматних стопа

Поред праћења каматног GAP-а, управљање каматним ризиком подразумева и праћење осетљивости активе и пасиве Банке на различита сценарија промене каматне стопе, Група редовно спроводи стрес тестирање каматног ризика, којим процењује процене утицаја промене кључних фактора на каматни ризик Групе.

Група процењује утицај који би могао имати стандардизовани шок каматних стопа (паралелни позитивни и негативни помак каматних стопа на референтној кривој приноса за 200 базних поена) за сваку значајну валуту појединачно и за све остале валуте заједно.

У моделирању сценарија, поред промена каматних стопа посебно се разматра утицај превременог повлачења депозита и превременог враћања кредита, које Група процењује на бази историјских кретања и експертске процене, Група је извршила процену кретања трансакционих депозита, депозита по виђењу и штедње становништва применом релевантних статистичких модела из домена анализе временских серија.

Извештај о GAP–каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2020. године (наставак)

Стандардни сценарио подразумева паралелну промену (повећање и смањење) каматне стопе од 100 базних поена (б.п.) примењен на интерном извештају о каматном GAP-у. Анализа осетљивости Групе, односно утицај на финансијски резултат на повећање и смањење каматне стопе, уз претпоставку симетричних кретања и константне финансијске позиције, дата је у табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	Паралелно повећање од 100 б.п.	Паралелно смањење од 100 б.п.
2020.		
На дан 31. децембра	<u>538,445</u>	<u>(538,445)</u>
2019.		
На дан 31. децембра	<u>443,617</u>	<u>(443,617)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик

Група је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед промене међувалутних односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. Девизном ризику изложене су све позиције садржане у банкарској књизи и књизи трговања у иностраној валути и злату, као и динарске позиције индексираних валутном клаузулом.

У циљу минимизирања изложености девизном ризику Група врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама, поштујући принципе рочне трансформације средстава.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања девизног ризика од процеса његовог управљања.

Процес управљања девизним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о девизном ризику.

Група на свеобухватан начин благовремено идентификује узроке који доводе до настанка девизног ризика што подразумева утврђивање текуће изложености девизном ризику, као и изложености девизном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена девизног ризика представља квантитативну процену идентификованог девизног ризика, коришћењем следећих техника:

- GAP анализа и показатељ девизног ризика;
- VaR;
- Stress test;
- Backtesting,

Ублажавање девизног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе кроз постављање транспарентног система лимита и дефинисање мера за ублажавање девизног ризика.

Контрола и праћење девизног ризика обухвата праћење и надзор усклађености позиција са интерно и екстерно дефинисаним лимитима, као и мониторинг дефинисаних и предузетих мера. Континуираним праћењем и контролом девизног ризика омогућено је благовремено предузимање мера у циљу одржавања девизног ризика у оквиру дефинисаних лимита. Контрола девизног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводи организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о девизном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања и спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Група усклађује своје пословање са регулаторно прописаним показатељем девизног ризика, који представља однос збира отворене девизне позиције и позиције у злату и регулаторног капитала.

Преглед укупне ризичне девизне позиције и регулаторно дефинисаног показатеља девизног ризика на дан 31. децембра:

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Укупна ризична девизна позиција	6,993,596	6,835,647
Показатељ девизног ризика	10.13%	10.61%
Регулаторно прописан лимит	<u>20%</u>	<u>20%</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик (наставак)

Преглед монетарне aktive и монетарне пасиве по валутама на дан 31. децембар 2020. године

У хиљадама динара

	EUR	USD	CHF	Остале валуте	Укупно у валути	Девизна клаузула у EUR	Девизна клаузула у CHF	Динарске позиције	Укупно
Готовина и готовински еквиваленти	36,703,618	1,020,515	6,875,136	5,386,502	49,985,771	-	-	36,906,299	86,892,070
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	13,193,256	2,173,599	500,522	2,952,461	18,819,838	-	-	45,644	18,865,482
Кредити и потраживања од комитената	24,909,300	-	-	17,553,351	42,462,651	120,159,267	53,894	56,757,815	219,433,627
Финансијска средства (ХОВ)	55,915,979	9,753,914	1,739,077	2,595,794	70,004,764	105,757	-	88,328,135	158,438,656
Остала средства	1,202,392	58,087	1,155	22,348	1,283,982	-	-	1,477,000	2,760,982
Укупно	131,924,545	13,006,115	9,115,890	28,510,456	182,557,006	120,265,024	53,894	183,514,893	486,390,817
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	1,478,460	112,909	42,743	4,057,180	5,691,292	20,158	-	2,384,740	8,096,190
Депозити и остале обавезе према комитентима	251,820,362	11,851,314	8,970,720	18,203,193	290,845,589	144,321	-	115,202,157	406,192,067
Остале обавезе	795,966	160,655	53,372	419,224	1,429,217	751,592	-	1,701,584	3,882,393
Укупно	254,094,788	12,124,878	9,066,835	22,679,597	297,966,098	916,071	-	119,288,481	418,170,650
Нето девизна позиција 31. децембар 2020. године	(122,170,243)	881,237	49,055	5,830,859	(115,409,092)	119,348,953	53,894	64,226,412	68,220,167

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик (наставак)

Преглед монетарне aktive и монетарне пасиве по валутама на дан 31. децембар 2019. године

У хиљадама динара

	EUR	USD	CHF	Остале валуте	Укупно у валути	Девизна клаузула у EUR	Девизна клаузула у CHF	Динарске позиције	Укупно
Готовина и готовински еквиваленти	35,176,192	215,451	6,240,389	6,811,297	48,443,329	-	-	28,211,073	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	7,534,947	3,228,890	867,795	3,131,909	14,763,541	-	-	12,226,464	26,990,005
Кредити и потраживања од комитената	23,952,264	-	-	16,651,360	40,603,624	117,831,474	60,074	49,738,986	208,234,158
Финансијска средства (ХОВ)	63,201,598	13,217,165	1,799,460	901,863	79,120,086	173,617	-	65,185,728	144,479,431
Остала средства	447,267	165,416	789	30,684	644,156	-	-	2,993,404	3,637,560
Укупно	130,312,268	16,826,922	8,908,433	27,527,113	183,574,736	118,005,091	60,074	158,355,655	459,995,556
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	943,333	77,890	43,341	4,118,082	5,182,646	30,331	-	3,105,629	8,318,606
Депозити и остале обавезе према комитентима	244,016,986	13,655,889	8,810,550	19,669,688	286,153,113	187,138	-	84,647,459	370,987,710
Остале обавезе	1,979,742	96,272	99,406	488,834	2,664,254	882,332	-	10,203,152	13,749,738
Укупно	246,940,061	13,830,051	8,953,297	24,276,604	294,000,013	1,099,801	-	97,956,240	393,056,054
Нето девизна позиција 31. децембар 2019. године	(116,627,793)	2,996,871	(44,864)	3,250,509	(110,425,277)	116,905,290	60,074	60,399,415	66,939,502

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.5. Преглед десетодневног VaR-а

Група врши и стресно тестирање девизног ризика којим се процењује потенцијални утицај специфичних догађаја и/или промене више финансијских варијабли на финансијски резултат, капитал и показатељ девизног ризика.

VaR означава највећи могући губитак у портфолију Групе током одређеног периода и при унапред дефинисаном интервалу поверења. Група израчунава једнодневни и десетодневни VaR, са интервалом поверења од 99%, на девизним позицијама (девизни VaR). Група израчунава VaR применом ауторегресивног-хетероскедастичног модела GARCH, за који није тражила одобрење Народне банке Србије, у циљу процене регулаторних капиталних захтева за девизни ризик.

Девизни VaR се рачуна на позицијама у иностраној валути, као и на позицијама индексираним валутном клаузулом које су садржане у банкарској књизи и књизи трговања.

Преглед десетодневног VaR-а са интервалом поверења од 99% за 2020. и 2019. годину је приказан као што следи:

	<i>У хиљадама динара</i>			
	На дан 31. децембар	Просек	Максималан	Минималан
2020.				
Девизни ризик	2,718	4,351	64,157	975
2019.				
Девизни ризик	9,542	9,052	28,214	800

4.6. Оперативни ризик

Банке чланице Групе на дневном нивоу прате догађаје оперативних ризика и управљају оперативним ризицима, У циљу ефикасног праћења оперативног ризика, у сваком организационом делу Банке чланице Групе именовани су запослени за оперативне ризике, који су одговорни за тачност и ажурност података о свим догађајима оперативног ризика, као и за евиденцију свих насталих догађаја у базу података оперативних ризика, Организациони део Банке чланице Групе у чијој је надлежности управљање ризицима врши мониторинг и извештавање о оперативним ризицима.

Мерење, односно процену оперативног ризика Група врши кроз квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог оперативног ризика. Банке чланице Групе спроводе мерење изложености оперативним ризицима кроз евиденцију догађаја, праћење кључних индикатора ризика и самопроцењивање. Самопроцењивање подразумева процену изложености ризицима од стране организационих делова у складу са мапом идентификованих оперативних ризика мерењем могућег распона, значаја за пословање и учесталости догађаја који могу да проузрокују губитке, идентификовањем нивоа контроле које области пословања имају над овим ризицима и мере за побољшање.

Група не може елиминисати све оперативне ризике, али увођењем одговарајућег контролног оквира, мониторингом и ублажавањем потенцијалних ризика успоставља процес управљања оперативним ризиком, Група предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система и оријентацијом на пројектни приступ, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.6. Оперативни ризик (наставак)

Путем поузданог извештавања о реализацији мера за ублажавање оперативних ризика, Група је успоставила систем за мониторинг активности које предузимају организациони делови Банака чланица Групе у циљу умањења оперативних ризика и превентивног реаговања на догађаје оперативних ризика који су у настајању. Група процењује ризик поверавања активности трећим лицима за обављање одређених активности у вези са пословањем, на основу уговора закљученог са тим лицима којима се јасно одређују услови, права, обавезе и одговорности уговорених страна.

У циљу несметаног и континуираног функционисања свих значајних система и процеса Групе, као и ограничавања губитака у ванредним ситуацијама, Банке чланице Групе су усвојиле План за обезбеђење континуитета пословања, а у циљу поновног успостављања опоравка система информационе технологије у случају прекида пословања. Банке чланице Групе су усвојиле План опоравка активности у случају катастрофа.

4.7. Ризици улагања

Ризик улагања Групе представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. Улагање Групе у једно лице које није лице у финансијском сектору може бити до 10% капитала Групе, при чему се под овим улагањем подразумева улагање којим чланице Групе стичу удео или акције лица које није лице у финансијском сектору. Укупна улагања Групе у лица која нису лица у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине Групе не смеју прећи 60% капитала Групе, с тим што се ово ограничење не односи на стицање акција ради њихове даље продаје у року од шест месеци од дана стицања.

4.8. Ризик изложености

Велика изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Групом, јесте изложеност која износи преко 10% капитала Групе.

У свом пословању, Група води рачуна о усклађености са регулаторно дефинисаним лимитима изложености:

- Изложеност према једном лицу или групи повезаних лица не сме бити већа од 25% капитала Групе;
- Збир свих великих изложености Групе не сме прећи 400% капитала Групе.

Дефинисани лимити изложености према једном лицу или групи повезаних лица односе се и на лица повезана са Групом.

Изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, као и изложеност према лицима повезаним са Групом, кретала се у оквиру прописаних лимита.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.9. Ризик земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Група изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе због немогућности чланица Групе да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Ризик земље обухвата следеће ризике:

- Политичко-економски ризик, под којим се подразумева вероватноћа остваривања губитка због немогућности чланица Групе да наплати потраживања услед ограничења утврђених актима државних и других органа земље порекла дужника, као и општих и системских прилика у тој земљи;
- Ризик трансфера, под којим се подразумева вероватноћа остварења губитка због немогућности наплате потраживања исказаних у валути која није званична валута земље порекла дужника, и то услед ограничења плаћања обавеза према повериоцима из других земаља у одређеној валути која су утврђена актима државних и других органа земље дужника.

Група управља ризиком земље на нивоу појединачног пласмана и на нивоу портфолија. Мерење и контролу изложености појединачног пласмана ризику земље, чланице Групе врше одређивањем категорије интерног рејтинга земље дужника, а на основу рејтинга додељеног од стране међународно признатих рејтинг агенција и утврђивањем лимита изложености као процентом од капитала Групе у зависности од категорије интерног рејтинга земље. Мерење и контролу изложености портфолија ризику земље Група врши на основу груписања потраживања према степену ризика земаља дужника.

У циљу адекватног управљања ризиком земље, Група дефинише лимите изложености појединачно по земљама порекла дужника.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.10. Фер вредност финансијске активе и пасиве

Преглед књиговодствене вредности и фер вредности финансијске активе и пасиве која се не вреднује по фер вредности

У хиљадама динара

	31.12.2020.					31.12.2019.				
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Финансијска актива										
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	86,892,070	86,892,070	-	-	76,654,402	76,654,402	76,654,402	-	-
Кредити и потраживања од банака и других финансијских институција	18,865,482	18,865,482	18,865,482	-	-	26,990,004	26,990,004	26,990,004	-	-
Кредити и потраживања од комитената	219,433,627	219,432,018	-	-	219,432,018	208,234,158	207,050,215	-	-	207,050,215
Остала средства	6,806,000	6,808,144	6,808,144	-	-	7,602,611	7,602,611	7,602,611	-	-
Хартије од вредности које се воде по амортизованој вредности	842,240	842,240	-	-	842,240	-	-	-	-	-
Финансијска пасива										
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	8,096,190	8,096,190	5,140,177	-	2,956,013	8,318,606	8,318,606	3,658,811	-	4,659,795
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	406,192,067	405,924,829	-	-	405,924,829	370,987,710	370,854,153	-	-	370,854,153
Остале обавезе	3,882,393	3,882,393	-	-	3,882,393	13,749,738	13,749,738	-	-	13,749,738

Фер вредност инвестиционих некретнина на дан 31. децембар 2020. године, на основу процена фер вредности урађених од стране овлашћених проценитеља, износи 3,263,195 хиљада динара (фер вредност на дан 31. децембар 2019. године: 3,124,035 хиљада динара). У току 2020. године Група је продала једну инвестициону некретнину.

Обрачуната фер вредности датих кредита и пласмана клијентима, као и примљених депозита једнака је фер вредности коју је НЛБ д.д Љубљана проценила и по којима су исти признати на дан стицања већинског пакета акција Матичне Банке. У тренутку презимања признато је и обезвређење највећег дела финансијских средстава који имају статус неризичних изложености

За кредите који се више не одобравају, нити постоји могућност одобравања (кредити индексирани у СНФ), дисконтовање је извршено по истим каматним стопама. Такође, за кредите субвенционисане од стране државе, са фиксном каматном стопом, дисконтовање је извршено по истој стопи, јер чланице Групе не би одобравале кредите по ниским каматним стопама да није било субвенционисања дела камате од стране државе. Сви кредити и обавезе са променљивом каматном стопом су у складу са важећим тржишним условима и Пословном политиком чланица Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.10. Фер вредност финансијске aktive и пасиве (наставак)

Финансијски инструменти који се мере по фер вредности

У хиљадама динара

Активa	31.12.2020.				31.12.2019.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупна активa / пасивa по фер вредности	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупна активa / пасивa по фер вредности
Финансијска средсва по фер вредности кроз биланс успеха продају (у динарима)	508,922	4,873,616	-	5,382,538	512,632	4,877,762	-	5,390,394
Финансијска средсва по фер вредности кроз биланс успеха продају (у иностраној валути)	-	2,925,568	-	2,925,568	174,460	4,724,165	-	4,898,625
Финансијска средсва по фер вредности кроз остали резултат (у динарима)	-	81,955,812	-	81,955,812	-	59,800,166	-	59,800,166
Финансијска активa по фер вредности кроз остали резултат (у иностраној валути)	19,181,058	48,045,683	105,757	67,332,498	13,444,011	60,772,618	173,617	74,390,246
Укупно	19,689,980	137,800,679	105,757	157,596,416	14,131,103	130,174,711	173,617	144,479,431

У ниво 1 распоређују се финансијски инструменти којима се тргује на берзи, док ниво 2 садржи хартије од вредности чија се фер вредност процењује на основу интерно развијених модела који се базирају на информацијама са аукција на секундарном тржишту хартија од вредности (аукције).

Фер вредност активе за коју не постоје директне информације о трговању се распоређује у ниво 3.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.11. Управљање капиталом

Група је успоставила систем управљања ризицима у складу са обимом и структуром својих пословних активности, а циљ управљања капиталом је несметано остварење циљева пословне политике Групе.

Обрачун капитала и показатеља адекватности капитала је почевши од 30.06.2017.године усклађен са Базел III стандардом.

Основни циљеви управљања капиталом су:

- очување минималног регулаторног захтева (EUR 10 милиона);
- одржавање заштитних слојева капитала;
- поштовање минималних регулаторних показатеља адекватности капитала увећаних за заштитне слојеве капитала;
- одржавање поверења у сигурност и стабилност пословања;
- остварење пословних и финансијских планова;
- подржавање очекиваног раста пласмана;
- омогућавање оптимума будућих извора средстава и њиховог коришћења;
- остварење политике дивиденди.

Регулаторни капитал банкарске Групе представља збир основног капитала (кога чине основни акцијски и додатни основни капитал) и допунског капитала, умањен за одбитне ставке. Показатељи адекватности капитала представљају однос капитала (укупног, основног или основног акцијског) Групе и збира: ризиком пондерисаних изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука; ризичне активе по основу изложености ризику измирења/испоруке (осим по основу слободних испорука); ризичне активе по основу изложености тржишним ризицима; ризичне активе по основу изложености оперативном ризику; ризичне активе по основу изложености ризику прилагођавања кредитне изложености и ризичне активе по основу прекорачења лимита изложености из књиге трговања. Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука банкарске Групе се утврђују у складу са прописаним пондерима ризичности за све класе активе. Ризична актива по основу изложености оперативном ризику се добија множењем реципрочне вредности прописаног показатеља адекватности капитала и капиталног захтева за оперативни ризик, утврђеног као трогодишњи просек производа индикатора изложености по свим линијама пословања и прописаних стопа капиталног захтева за сваку пословну линију.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године
4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.11. Управљање капиталом**

Показатељи адекватности капитала	У хиљадама динара	
	31.12.2020.	31.12.2019.
Основни капитал	70,902,630	67,662,413
Основни акцијски капитал	70,529,120	67,288,903
Додатни основни капитал	373,510	373,510
Одбитне ставке од капитала	(1,881,099)	(2,800,518)
Капитал	69,021,531	64,861,895
Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука	199,051,603	198,702,756
Ризична актива по основу изложености оперативном ризику	36,826,475	35,269,629
Ризична актива по основу изложености тржишним ризицима	3,594,496	4,238,173
Показатељ адекватности капитала (мин. 14.05%)	28.82%	27.23%
Показатељ адекватности основног капитала (мин. 12.05%)	28.82%	27.23%
Показатељ адекватности основног акцијског капитала (мин. 10.55%)	28.67%	27.07%

Током 2020. године сви прописани показатељи адекватности капитала су били изнад регулаторних лимита (8% + комбиновани заштитни слој капитала, 6% + комбиновани заштитни слој капитала и 4.5% + комбиновани заштитни слој капитала за показатеље адекватности укупног, основног и основног акцијског капитала респективно).

Стратегијом и Планом управљања капиталом, банкарска Група обезбеђује одржавање нивоа и структуру интерног капитала који пружа адекватну подршку расту пласмана, будућих извора средстава и њиховог коришћења на нивоу банкарске Групе, спровођењу политике дивиденди, као и прилагођавање променама у регулаторним захтевима.

Током 2020. године Група је обрачунавала и показатељ леверица у складу са регулаторним захтевом, који представља количник основног капитала и износа изложености које улазе у обрачун предметног показатеља.

План управљања капиталом, као део система управљања капиталом, садржи:

- стратешке циљеве и период за њихово остваривање;
- опис процеса управљања расположивим интерним капиталом, планирање његовог адекватног нивоа и одговорности за тај процес;
- процедуре планирања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- начин достизања и одржавања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- ограничења у вези са расположивим интерним капиталом;
- приказ и образложење ефеката стрес тестирања на интерне капиталне захтеве;
- алокацију капитала;
- план пословања у случају настанка непредвиђених догађаја

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.11. Управљање капиталом (наставак)

Група на континуираној основи спроводи процес интерне процене адекватности капитала у складу са природом, обимом и сложености пословних активности, а у складу са Стратегијом управљања ризицима, политикама за управљање појединачним ризицима и Стратегијом управљања капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала, као документован и континуиран процес испуњава следеће услове:

- заснован је на идентификацији и мерењу ризика;
- пружа свеобухватну процену и праћење ризика којима је банкарска Група изложена или може бити изложена;
- обезбеђује адекватан ниво расположивог интерног капитала у складу са ризичним профилем банкарске Групе;
- укључен је у систем управљања банкарском Групом и доношење одлука;
- предмет је редовне анализе, праћења и провере.

Фазе процеса интерне процене адекватности капитала на нивоу банкарске Групе обухватају:

- утврђивање материјално значајних ризика, у складу са квалитативним и квантитативним критеријумима;
- обрачун износа интерних капиталних захтева;
- обрачун износа стресираних интерних капиталних захтева;
- одређивање укупног интерног капиталног захтева;
- поређење следећих елемената:
 - капитала и расположивог интерног капитала;
 - минималних капиталних захтева и интерних капиталних захтева за појединачне ризике;
 - збира минималних капиталних захтева и укупних интерних капиталних захтева.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА

Руководство користи претпоставке и процене које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза у току извештајног периода. Процене, као и претпоставке на основу којих су процене извршене, су резултат редовних провера. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, као и различитим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а које делују реално и разумно у датим околностима уз примену концепта очекиваног кредитног губитка.

Кључни извори неизвесности код процена

Резервисања за кредитне губитке

Обезвређење средстава која се процењују методом амортизованог трошка се утврђује на начин који је описан у рачуноводственој политици 3(ј).

Обезвређење пласмана има за циљ обезбеђење разумног, опрезног и правовременог утврђивања губитака, како би се заштитио капитал Банке у периоду када губитак буде и дефинитивно потврђен (реализован) због немогућности наплате уговорених износа или одливом средстава за измирење потенцијалних обавеза.

Обезвређење пласмана и резервисања врше се само онда када постоји оправдан основ, односно када постоји објективан доказ о обезвређењу као последица догађаја који су настали након почетног признавања кредита, а који неповољно утичу на будуће новчане токове од кредита.

Главни елементи у процени обезвређења пласмана су следећи: прекорачење рока плаћања главнице или камате, тешкоће у новчаним токовима корисника кредита (финансијске тешкоће), опадање кредитног рејтинга или промене првобитних услова из уговора и друго.

Обезвређење пласмана се врши на основу процене очекиваних будућих новчаних токова из пословања клијената или реализацијом средстава обезбеђења, уколико се процени да ће реално кредит бити намирен из тих средстава.

Група врши процену обезвређења потраживања на групној и појединачној основи.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Појединачно процењивање

Група процењује исправку вредности на појединачној основи за сваки значајан пласман са статусом неизмиривања обавеза – default-а (ризичан пласман, подкатегија ризика 4D, 4DD и 5 према интерном систему рејтинга), односно пласмани који су класификовани у ниво 3 у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом се узимају у обзир финансијска позиција корисника кредита, одрживост бизнис плана, његова способност да побољша своје перформансе у случају финансијских тешкоћа, пројектовани приходи, расположивост других врста финансијске подршке и вредност колатерала која се може реализовати, као и очекивани новчани токови. Уколико дође до нових информација које према процени битно мењају кредитну способност клијента, вредност колатерала и извесност испуњења обавеза клијента према Групи, врши се нова процена обезвређења пласмана.

Праг материјалне значајности Група одређује на основу анализе вредносне структуре портфолија по врстама клијената и производа.

Исправка вредности на појединачној основи се обрачунава уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине.

Објективним доказима који указују на потребу обезвређења пласмана, сматра се:

- када финансијско стање дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању;
- када постоје подаци о неизмирењу обавеза, учесталом кашњењу у отплати или неиспуњавању других уговорних одредаба;
- када Група, услед финансијских потешкоћа дужника, битно промени услове отплате потраживања у односу на оне који су првобитно уговорени;
- дужник не може да измири своје обавезе у целости без реализације средства обезбеђења;
- непрекидна блокада рачуна преко 60 дана;
- када постоје извесне значајне финансијске потешкоће у пословању клијента (банкротство, ликвидација, стечај или нека друга врста финансијске реорганизације дужника) и слично.

Докази се могу документовати и анализом у Watch процесу, информацијом о повећаном степену ризика дужника, извештајима са састанака који су одржани са дужником, извештајима о обављеном мониторингу колатерала клијената, извештајима о принудној наплати и данима блокаде, извештајима о кредитима у доцњи и другим информацијама којима Група располаже.

Поред тога, документацију потребну као доказ за обезвређење пласмана, представљају и докази за процену очекиваних прилива по пласману, који се пре свега односе на документацију о планираним будућим новчаним токовима дужника. Када постоје објективни докази, износ обезвређења се обрачунава као разлика између бруто књиговодствене вредности средстава и садашње вредности процењених будућих токова готовине, при чему Група уважава постојање више сценарија наплате приликом процене очекиваних будућих токова готовине. Том приликом, сценарија која се могу узети у обзир су сценарија из пословања (реструктурирање/споразуми и слично), сценарија из реализација колатерала (вансудски/судски/стечај и остало) и продаја потраживања. Вероватноће одређеног сценарија Група процењује на основу историјске реализације и наплате проблематичних случајева, специфичности појединачног клијента, као и предвиђањем будућих могућих исхода, при чему је збир свих сценарија 100%.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Групно процењивање

Обезвређење се процењује групно по свим пласманима код којих није идентификован објективни доказ обезвређења и који нису појединачно значајни са статусом default-а и за пласмане код којих обрачуном на појединачној основи није утврђен износ обезвређења, као и по основу провизија и других потраживања која немају елементе за свођење на садашњу вредност.

Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (бонитетне групе по врстама клијената и пласмана), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу. Методологија за обезвређење је значајно промењена и уместо приступа реализованог губитка у складу са МРС 39, примењује се принцип будућег очекиваног губитка, у складу са МСФИ 9, кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских варијабли на будуће кретање вероватноће губитка на бази статистички доказаних међузависности.

Обезвређење на групној основи базира се на очекиваном кредитном губитку у складу са вероватноћом неизмирења обавеза у наредних 12 месеци (потраживања у нивоу 1), осим у случају када постоји значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак иницијалног признавања, када се процена кредитних губитака врши на бази вероватноће неизмирења обавеза за период животног века инструмента (потраживања у нивоу 2).

Ценећи специфичности у пословању са клијентима, посебно се утврђују миграције за привредне клијенте, микро бизнис, становништво по врстама производа, финансијске институције и изложености према државама.

Обезвређење кредита умањује вредност кредита и признаје се као расход у оквиру биланса успеха.

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама (потенцијалним обавезама) врши се када се процени да постоји довољно извесно очекивање да ће доћи до одлива средстава за измирење потенцијалне обавезе. Утврђивање вероватног губитка Група врши и за неискоришћене преузете обавезе, за које није уговорила безусловно и без претходне најаве, могућност отказа уговорене обавезе. Приликом обрачуна резервисања по основу неискоришћених преузетих обавеза, Група користи фактор конверзије (CCF) којим се коригује књиговодствена вредност неискоришћених преузетих обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Утврђивање фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената представља износе по којима се средства могу разменити или обавезе измирити између упућених, вољних страна у трансакцији по тржишним условима.

Група врши вредновање финансијских инструмената по:

- фер вредности кроз биланс успеха и
- фер вредности кроз остали резултат, са признавањем «recycling» или без признавања у билансу успеха.

Финансијска средства и обавезе класификовани по фер вредности кроз биланс успеха се, у поступку накнадног вредновања мере по фер вредности, без укључивања трошкова продаје или других трошкова при престанку признавања. Добици / губици који проистичу од промене фер вредности ових финансијских инструмената, њихови приходи од дивиденди, као и курсне разлике се признају у билансу успеха. Не спроводи се тест на потенцијално обезвређење ових финансијских инструмената.

Након почетног признавања, инструменти капитала накнадно се одмеравају у зависности од тога да ли имају котирану тржишну цену. Инструменти капитала који имају котирану тржишну цену одмеравају се по тржишној вредности, а инвестиције у инструменте капитала који немају котирану тржишну цену на активном тржишту одмеравају се коришћењем техника процене, при чему се комбинује више расположивих приступа и техника за мерење фер вредности.

Инвестиције у инструменте капитала који се не држе ради трговања и који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат се мере, у поступку накнадног вредновања, по фер вредности, без укључивања трошкова продаје или других трошкова при престанку признавања. Уз изузетак примљених дивиденди који се признају у билансу успеха, сви други везани добити и губици, укључујући и компоненту курсних разлика, се признају у осталом резултату, преко капитала.

Износи приказани у осталом резултату се не могу накнадно пренети у биланс успеха, иако се кумулирани добити или губици могу трансферисати унутар капитала, на нераспоређену добит.

Инвестиције у дужничке инструменте који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат се, након иницијалног признавања, вреднују на следећи начин:

- a. добити/губици од обезвређења, који се изводе из исте методологије, која се примењује и за финансијска средства мерена по амортизованој вредности признају се у билансу успеха;
- b. добити/губици од курсних разлика се признају у билансу успеха;
- c. приходи од камата, који се рачунају применом метода ефективне камате се признају у билансу успеха;
- d. добити/губици од промене фер вредности се признају кроз остали укупни резултат;
- e. у случају извршене модификације, добити/губици од модификације се признају у билансу успеха и
- f. у случају престанка признавања, кумулативни добити/губици претходно признати кроз остали укупни резултат се рекласификују из капитала у биланс успеха, као прилагођавање услед рекласификације.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Утврђивање фер вредности (наставак)

Финансијски деривати накнадно се прерачунавају по тржишној вредности. Тржишне вредности финансијских деривата се добијају на основу различитих техника процене, укључујући дисконтовање новчаних токова. Промена вредности финансијских деривата се рачуноводствено исказује у оквиру пасиве, односно активе и биланса успеха.

Промене фер вредности финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности врши се у случају:

- промена у фер вредности која је последица промене сопственог кредитног ризика обавезе исказује се у осталом резултату, а
- преостали износ промене фер вредности обавезе се исказује у билансу успеха.

Финансијске обавезе које се држе ради трговања и деривати, после почетног признавања и одмеравања, вреднују се по фер вредности.

Промена фер вредности финансијске обавезе која се држи ради трговања, укључује се у приходе, односно расходе периода у коме су настали.

Уколико Група измирује своје обавезе према повериоцима и запосленима готовином која се утврђује у односу на цену акција или има опцију да се определи између ова два начина измирења обавезе, вредновање таквих трансакција се врши у складу са релевантним МСФИ.

Концепт фер вредности

Приликом мерења фер вредности Група се опредељује за приступ/технике које треба да максимизирају употребу релевантних јавно доступних података (енгл. „*observable inputs*“), а да минимизирају коришћење података који нису јавно доступни (енгл. „*unobservable inputs*“).

На располагању су 3 приступа за мерење фер вредности:

- тржишни приступ
- приходни приступ
- трошковни приступ

Група врши утврђивање фер вредности финансијских инструмената на дан биланса. Кад год је могуће Група врши мерење фер вредности употребом тржишних цена доступних на активном тржишту за дати инструмент. Тржиште се сматра активним ако су котиране цене лако и редовно доступне и представљају стварне и редовне тржишне трансакције по тржишним условима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Утврђивање фер вредности (наставак)

У случају да тржиште за финансијске инструменте није активно, фер вредност се одређује употребом методологије процене. Методологије процене укључују трансакције по тржишним условима између упућених, вољних страна (ако су доступне), позивање на постојећу фер вредност осталих инструмената који су суштински исти, анализе дисконтованих токова готовине и друге алтернативне методе. Одабрана методологија процене максимално користи тржишне податке, заснива се у најмањој могућој мери на проценама које су специфичне за Банку, укључује све факторе које учесници на тржишту сматрају као одређујуће за цену, у складу са прихваћеним економским методологијама за одређивање цене финансијских инструмената. Улазни подаци за методе процене разумно одражавају тржишна очекивања и факторе ризика приноса који су садржани у финансијском инструменту. Методе процене се подешавају и тестира њихова исправност употребом цена из уочљивих постојећих трансакција на тржишту за исте инструменте, на основу других доступних уочљивих тржишних података.

Најбољи доказ фер вредности финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је цена остварена у трансакцији тј. фер вредност надокнаде која је дата или примљена, осим ако је фер вредност датог инструмента доказана поређењем са другим уочљивим постојећим трансакцијама на тржишту за исте инструменте (без модификовања или преформулисања) или је заснована на методи процене чије варијабле укључују само податке који су уочљиви на тржишту. Када цена остварена у трансакцији даје најбољи доказ фер вредности приликом иницијалног признавања, финансијски инструменти се иницијално мере по цени трансакције и све разлике између те цене и вредности која је иницијално установљена методом процене се накнадно исказују у билансу успеха, у зависности од појединачних чињеница и околности трансакције, али не касније од момента када је процена подржана уочљивим тржишним подацима или када је трансакција закључена.

Све разлике између фер вредности приликом почетног признавања и износа који може да зависи од неуочљивих параметара признају се у оквиру биланса успеха без одлагања, али се признају током века трајања инструмента на одговарајући начин или приликом њиховог откупа, преноса или отуђења, или када фер вредност постане уочљива. Средства и дуге позиције се мере по понуђеној цени, а обавезе и кратке позиције се мере по траженој цени. Фер вредност одражава кредитни ризик инструмента и укључује корекције које одражавају кредитни ризик Банке и друге уговорне стране, где је релевантно. Процене фер вредности засноване на моделима процене се коригују за све остале факторе, као што су ризик ликвидности или модели неизвесности, у мери у којој Група сматра да трећа лица учесници на тржишту могу да их узму у обзир приликом одређивања цене трансакције.

Утврђивање фер вредности финансијских инструмената и признавање ефеката процене се спроводи на основу одредби Методологије за утврђивање фер вредности финансијских инструмената, заснованих на Политици и Стратегији управљања ризицима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе

Матична банка прати и обелодањује пословање по сегментима кроз два модела извештаја:

- Извештавање по стратешким сегментима – чланице Групе (напомена 6.1.) и
- Извештавање по оперативним сегментима – пословним линијама (напомена 6.2.).

Информације о резултатима сваког извештајног сегмента су приказане у наставку.

Група има укупно четири чланице које представљају стратешке организационе делове:

Комерцијална банка а.д., Београд, Србија, Матична банка	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Србија	Укључује послове управљања инвестиционим фондовима

Матична банка прати и обелодањује пословање по стратешким сегментима – чланице Групе у оквиру својих консолидованих финансијских извештаја. Група највећи део свог пословања обавља на територији Републике Србије. Зависна правна лица нису од материјалног значаја за појединачни финансијски извештај Матичне банке.

Билансна сума Матичне банке износи 90.98% укупне билансне суме консолидованог биланса стања (2019. године: 90.14%)

Билансна сума Комерцијалне банке а.д., Подгорица износи 3.42% укупне консолидоване активе (2019. године: 3.67%), Комерцијалне банке а.д., Бања Лука 5.57% (2019. године: 6.15%) и КомБанк ИНВЕСТ-а 0.03% (2019. године: 0.04%).

Резултат стратешког сегмента се користи за мерење успешности пословања, будући да руководство Матичне банке верује да је ова информација најрелевантнија за вредновање резултата одређеног стратешког сегмента у поређењу са другим правним лицима која послују у наведеним делатностима на локалном тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.a. Рекласификације позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе пре консолидације

За потребе консолидовања, а пре поступка консолидације, према потреби, врши се рекласификација позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе који утичу на корекцију билансне суме и резултата у билансу успеха исказаних у статутарним извештајима.

Рекласификовани финансијски извештаји представљају почетне билансне позиције које су даље предмет консолидације.

На дан 31. децембар 2020. године извршене су следеће рекласификације у позицијама биланса стања и биланса успеха по чланицама Групе, осим за чланицу КомБанк ИНВЕСТ, код које није било ефекта рекласификације:

БИЛАНС СТАЊА

у хиљадама динара

Билансна сума Матичне банке	459,427,723
Рекласификација за исправке вредности које се односе на умањење вредности учешћа у зависне банке	2,047,191
Рекласификација за исправке вредности које се односе на пласмане зависним чланицама	586
Рекласификована билансна сума Матичне банке	461,475,500
Статутарна билансна сума КБ Бања Лука	27,719,405
Умањење за разграничене трошкове за обавезе исказане по амортиз. вред. применом ЕКС-а	(51,187)
Рекласификација за исправке вредности које се односе на Матичну банку	483
Рекласификација за ХОВ - метод криве приноса по методологији Матичне банке, а по регулатору метод кориговане криве приноса	182,505
Камата за потраживања нивоа обезвређења 3 (по регулатору искњижена на ванбиланс)	21,093
Вредновање материјално стечене имовине (стицање) - по регулатору вредновање имовине по нето вредности потраживања, по методологији Матичне банке бруто вредност потраживања	5,340
Исправке вредности - методологија регулатора	573,801
Исправке вредности - методологија Матичне банке	(347,536)
Нетирање одложених пореских средстава и обавеза	(775)
Рекласификована билансна сума по моделу Матичне банке	28,103,129

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.а. Рекласификације позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе пре консолидације (наставак)

БИЛАНС СТАЊА		у хиљадама динара
Статутарна билансна сума КБ Подгорица		18,139,373
Основна средства узета у лизинг (ефекти примене МСФИ 16)		(3,604)
Рекласификација за исправке вредности које се односе на Матичну банку		743
Нетирање одложених пореских средстава и обавеза		(15,830)
Рекласификована билансна сума по моделу Матичне банке		18,120,682

БИЛАНС УСПЕХА		у хиљадама динара
Резултат Матичне банке		2,928,761
Рекласификација за ефекат нето промене исправки вредности пласмана које се односе на зависне чланице (негативан ефекат)		(460)
Рекласификација за ефекат нето промена резервисања за губитке по ванбилансној активи (негативан ефекат)		(16,874)
Рекласификовани резултат Матичне банке		2,911,427

Статутарни резултат КБ Бања Лука		80,099
Рекласификација за ефекат промене исправки вредности пласмана које се односе на Матичну банку (позитиван ефекат на резултат)		129
Ефекат разлика примене интерне и регулаторне методологије за кредитне ризике - обрачун исправке вредности (негативан ефекат)		(41,143)
Ефекат примене интерне методологије за кредитне ризике - приход од камате за клијенте у нивоу обезвређења 3 није признат у билансу успеха по регулатору-престанак обрачуна		1,965
Рекласификовани резултат КБ Бања Лука		41,050

БИЛАНС УСПЕХА		у хиљадама динара
Статутарни резултат КБ Подгорица		59,644
Рекласификације за ефекат промене исправки вредности пласмана који се односе на Матичну банку (негативан ефекат на резултат)		(1,438)
Лизинг (МСФИ 16)- трошак амортизације и камате		(16)
Рекласификација - МРС 19 (бонуси за 2019)		(9,816)
Рекласификовани резултат КБ Подгорица		48,374

Приликом консолидације извршена је елиминација свих међусобних односа из биланса стања у износу од 7,578,111 хиљаду динара (2019. године: 6,675,149 хиљада динара). Из биланса успеха извршена је елиминација прихода у износу од 92,069 хиљада динара (2019. године: 29,500 хиљада динара), а расхода у износу од 91,624 хиљада динара (2019. године: 22,641 хиљаду динара).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.а. Рекласификације позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе пре консолидације (наставак)

Појединачни рекласификовани Биланси стања 31. децембар 2020. године:

	у хиљадама динара
КБ Београд	461,475,500
КБ Подгорица	18,120,682
КБ Бања Лука	28,103,129
КомБанк ИНВЕСТ	174,062
Збирни рекласификовани неконсолидовани БС	507,873,374

Појединачни рекласификовани Биланси успеха (пре опорезивања) 31. децембар 2020. године

	у хиљадама динара
КБ Београд	4,175,512
КБ Подгорица	54,690
КБ Бања Лука	48,016
КомБанк ИНВЕСТ	681
Збирни рекласификовани неконсолидовани БУ (пре опорезивања)	4,278,899

6.1.б. Приказ консолидованих трансакција

Биланс стања 31. децембар 2020. године

Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања	У хиљадама динара Консолидовани биланс стања
507,873,374	7,578,111	500,295,263
готовина/обавезе	5,549	
пласмани/обавезе	2,091,674	
улози/капитал	5,480,888	

Биланс успеха 31. децембар 2020. године

Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		У хиљадама динара Консолидовани добитак (пре пореза)
	приходи	расходи	
4,278,899	92,069	91,624	4,278,454
Камате	16,902	16,902	
Накнаде	8,997	8,997	
Остали приходи/расходи	295	295	
Курсне разлике (реклаификовано у капитал)	65,875	65,430	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.б. Приказ консолидованих трансакција (наставак)

	у хиљадама динара
Консолидовани добитак пре пореза	4,278,454
Порез на добит	(7,309)
Нето губитак по основу одложених пореза	(1,269,634)
Консолидовани добитак након опорезивања	3,001,511

Добитак и губитак по основу одложених пореза

У билансу успеха на дан 31.12.2020. године, Група је исказала нето губитак по основу ефеката одложених пореза у износу од 1,269,634 хиљада динара. Матична банка је исказала нето губитак по овом основу у износу од 1,264,085 хиљада динара, КБ Подгорица нето губитак у износу од 5,814 хиљада динара, КомБанк ИНВЕСТ нето добитак у износу од 426 хиљаде динара и КБ Бања Лука нето губитак у износу од 161 хиљаду динара.

Порез на добит

Матична банка нема могућност вршења пореске консолидације на основу важећих прописа у Републици Србији. Коначне износе обавеза по основу пореза на добит чланице Групе утврђују применом пореске стопе на пореску основицу утврђену локалним пореским прописима и обелодањују у појединачним напоменама уз своје годишње статутарне финансијске извештаје.

Исказана порез на добит на нивоу Групе у износу од 7,309 хиљада динара односи се на зависне чланице и то на КБ Подгорица 502 хиљаде динара, КБ Бања Лука у износу од 6,806 хиљада динара и КомБанк ИНВЕСТ у износу од 1 хиљаду динара.

Матична Банка није исказала порез на добит, због права на коришћење пореског кредита из претходних година.

Биланс стања 31. децембар 2019. године

Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања	У хиљадама динара Консолидовани биланс стања
482,431,043	6,675,149	475,755,894
готовина/обавезе	8,378	
пласмани/обавезе	1,185,883	
улози/капитал	5,480,888	

Биланс успеха 31. децембар 2019. године

Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		У хиљадама динара Консолидовани добитак (пре пореза)
	приходи	расходи	
7,733,187	29,500	22,641	7,726,328
Камате	4,320	4,320	
Накнаде	10,514	10,514	
Остали приходи/расходи	519	519	
Курсне разлике (реклаификовано у капитал)	14,147	7,288	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената

У наставку је приказан преглед активности стратешких сегмената из консолидованог биланса стања и консолидованог биланса успеха:

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембар 2020. године

	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	У хиљадама динара	
				КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	80,045,107	1,911,252	4,935,711	-	86,892,070
Хартије од вредности	153,776,323	1,265,605	3,244,162	152,566	158,438,656
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	17,301,332	607,317	940,455	16,379	18,865,483
Кредити и потраживања од комитента	189,296,089	12,204,666	17,932,872	-	219,433,627
Нематеријална имовина	510,669	29,266	38,478	-	578,413
Некретнине, постројења и опрема	6,045,330	352,977	344,748	144	6,743,199
Инвестиционе некретнине	1,819,507	77,366	248,134	-	2,145,007
Текућа пореска средства	12,237	-	7,347	77	19,661
Одложена пореска средства	-	-	-	2,484	2,484
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	130,426	138,179	102,058	-	370,663
Остала средства	6,215,954	502,191	85,671	2,184	6,806,000
Укупно актива	455,152,974	17,088,819	27,879,636	173,834	500,295,263

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембар 2020. године (наставак)

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	3,733,731	286,632	4,075,827	-	8,096,190
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	372,699,401	14,459,196	19,033,470	-	406,192,067
Резервисања	2,528,051	110,585	42,251	15,459	2,696,346
Текуће пореске обавезе	-	502	1,577	-	2,079
Одложене пореске обавезе	147,400	8,332	20,841	-	176,573
Остале обавезе	4,975,476	178,329	415,181	892	5,569,878
Укупно обавезе	384,084,059	15,043,576	23,589,147	16,351	422,733,133
Капитал					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	3,655,838	(495,652)	373,793	16,639	3,550,618
Резерве	33,286,592	462,246	227,233	821	33,976,892
Учешћа без права контроле	-	-	70	-	70
Укупан капитал	76,976,980	(33,406)	601,096	17,460	77,562,130
Укупно пасива	461,061,039	15,010,170	24,190,243	33,811	500,295,263

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2019. године:

	<i>У хиљадама динара</i>				
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	Укупно
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	67,558,219	2,730,826	6,365,357	-	76,654,402
Хартије од вредности	138,469,551	2,581,086	3,280,329	148,465	144,479,431
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	24,645,277	687,724	1,640,613	16,390	26,990,004
Кредити и потраживања од комитента	180,852,563	10,287,219	17,094,376	-	208,234,158
Нематеријална имовина	665,735	31,801	56,964	-	754,500
Некретнине, постројења и опрема	6,437,937	414,475	401,970	9	7,254,391
Инвестиционе некретнине	1,857,927	92,708	251,981	-	2,202,616
Текућа пореска средства	-	-	6,708	78	6,786
Одложена пореска средства	1,074,197	-	-	2,058	1,076,255
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	196,300	202,234	102,206	-	500,740
Остала средства	7,100,024	444,432	55,662	2,493	7,602,611
Укупно актива	428,857,730	17,472,505	29,256,166	169,493	475,755,894

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2019. године (наставак)

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	3,917,547	280,246	4,120,813	-	8,318,606
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	335,317,154	15,189,836	20,480,720	-	370,987,710
Резервисања	2,310,039	140,546	20,370	12,455	2,483,410
Текуће пореске обавезе	-	1,949	724	-	2,673
Одложене пореске обавезе	-	10,945	21,404	-	32,349
Остале обавезе	13,861,230	215,937	481,686	717	14,559,570
Укупно обавезе	355,405,970	15,839,459	25,125,717	13,172	396,384,318
Капитал					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	8,859,734	(614,040)	350,089	15,781	8,611,564
Резерве	29,866,059	616,591	242,429	313	30,725,392
Учешћа без права контроле	-	-	70	-	70
Укупан капитал	78,760,343	2,551	592,588	16,094	79,371,576
Укупно пасива	434,166,313	15,842,010	25,718,305	29,266	475,755,894

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)

В. БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ за период који се завршава 31. децембра 2020. године

	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Подгорица	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	У хиљадама динара Укупно
Приходи од камата	13,185,934	724,595	820,920	536	14,731,985
Расходи од камата	(1,130,408)	(116,409)	(197,145)	-	(1,443,962)
Нето приходи од камата	12,055,526	608,186	623,775	536	13,288,023
Приходи од накнада и провизија	6,688,682	225,244	264,867	26,692	7,205,485
Расходи од накнада и провизија	(1,820,743)	(46,617)	(71,331)	(272)	(1,938,963)
Нето приходи од накнада и провизија	4,867,939	178,627	193,536	26,420	5,266,522
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	95,629	-	-	2,417	98,046
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	157,796	3,068	13,526	9	174,399
Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	(61,471)	74,026	5,426	(1)	17,980
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(1,089,366)	(94,687)	(80,183)	-	(1,264,236)
Остали пословни приходи	211,094	5,468	10,535	-	227,097
Укупан нето пословни приход	16,237,147	774,688	766,615	29,381	17,807,831
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(5,819,946)	(288,339)	(368,040)	(15,465)	(6,491,790)
Трошкови амортизације	(977,383)	(89,651)	(107,505)	(49)	(1,174,588)
Остали приходи	859,417	29,789	32,384	12	921,602
Остали расходи	(6,211,126)	(297,400)	(265,220)	(10,855)	(6,784,601)
Добитак пре опорезивања	4,088,109	129,087	58,234	3,024	4,278,454
Порез на добитак	-	(502)	(6,806)	(1)	(7,309)
Нето добитак/ губитак по основу одложених пореза	(1,264,085)	(5,814)	(161)	426	(1,269,634)
Добитак након опорезивања	2,824,024	122,771	51,267	3,449	3,001,511

У оквиру исказаног консолидованог добитка, добитак који припада власницима без права контроле износи 1 хиљаду РСД.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)

В. БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ за период који се завршава 31. децембра 2019. године

	Комерцијална банка	Комерцијална банка	Комерцијална банка	КомБанк ИНВЕСТ	У хиљадама динара
	а.д. Београд	а.д. Подгорица	а.д. Бања Лука	а.д. Београд	Укупно
Приходи од камата	13,628,713	649,616	819,284	578	15,098,191
Расходи од камата	(1,022,932)	(104,216)	(200,525)	-	(1,327,673)
Нето приходи од камата	12,605,781	545,400	618,759	578	13,770,518
Приходи од накнада и провизија	7,114,715	239,441	282,082	26,016	7,662,254
Расходи од накнада и провизија	(1,795,434)	(54,360)	(85,067)	(269)	(1,935,130)
Нето приходи од накнада и провизија	5,319,281	185,081	197,015	25,747	5,727,124
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	71,614	-	-	3,444	75,058
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	353,490	-	-	12	353,502
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	45,516	4,292	(5,568)	-	44,240
Нето приход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1,614,640	(69,092)	42,128	-	1,587,676
Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности*	(579,933)	-	-	-	(579,933)
Остали пословни приходи	150,802	5,292	10,452	-	166,546
Укупан нето пословни приход	19,581,191	670,973	862,786	29,781	21,144,731
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(4,917,532)	(274,340)	(330,904)	(15,166)	(5,537,942)
Трошкови амортизације	(1,005,837)	(82,264)	(105,369)	(10)	(1,193,480)
Остали приходи	720,795	82,413	7,680	19	810,907
Остали расходи	(6,923,772)	(282,939)	(281,436)	(9,741)	(7,497,888)
Добитак пре опорезивања	7,454,845	113,843	152,757	4,883	7,726,328
Порез на добитак	-	(1,949)	(12,137)	(2)	(14,088)
Нето добитак по основу одложених пореза	687,074	(740)	(767)	2,058	687,625
Добитак након опорезивања	8,141,919	111,154	139,853	6,939	8,399,865

У оквиру исказаног консолидованог добитка, добитак који припада власницима без права контроле износи 2 хиљаде РСД.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама

Матична банка има три оперативна сегмента:

Послови са правним лицима Матичне банке – Укључује кредите, депозите и остале трансакције са клијентима правним лицима осим банака,

Послови са становништвом Матичне банке – Укључује кредите, депозите и остале трансакције са клијентима физичким лицима, микро клијентима, предузетницима и пољопривредницима и

Инвестиционо банкарство и међу-банкарско пословање Матичне банке – Укључује пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима, као и трансакције са банкама.

Будући да зависне чланице Групе послују као самостални ентитети на својим локалним тржиштима и да се резултати остварени на тај начин користе за мерење њихове успешности пословања, да је пословање појединачних чланица Групе као стратешких сегмената приказано у оквиру напомене 6.1, као и да Матична банка чини 91% консолидоване билансне суме, за потребе извештавања по оперативним сегментима на нивоу Групе, зависне чланице Групе су приказане у оквиру једног сегмента (Супсидијари).

При сагледавању профитабилности / резултата сваког сегмента Матичне банке, осим прихода и расхода остварених из пословања са клијентима, укључују и део нето прихода/расхода које је Матична банка исказала из пословања са супсидијарима.

Значајан утицај на резултат у 2020. години имала је пандемија вируса COVID-19 као и мере које су у земљама чланицама Групе прописала надлежна регулаторна тела. Поред тога, утицај на резултат Матичне банке имали су и нето расходи резервисања по судским обавезама у укупном износу 232,190 хиљада динара (значајнији део позиције остали нето расходи код послова са становништвом се односи на нето расходе резервисања по судским обавезама, док се код послова са правним лицима већи део позиције осталих нето прихода односи на нето приходе од укидања неискоришћених резервисања за судске спорове).

Приликом израде извештаја по сегментима оперативни трошкови пословања се деле на директне оперативне трошкове (директно под контролом сегмената пословања или су директно повезани са пословањем сегмената) и индиректне оперативне трошкове (висина ових трошкова није под директном контролом сегмената или не постоји директна веза са пословањем сегмената).

Сваки сегмент пословања се задужује директним оперативним трошковима који се односе на тај сегмент као и делом индиректних оперативних трошкова (расподела ових трошкова на сегменте се врши применом одговарајућих кључева који се користе за алокацију трошкова трошковних центара на профитне центре).

Директни оперативни трошкови на нивоу Групе износе 8,875,517 хиљада динара и чине 69% укупних оперативних трошкова. Директни оперативни трошкови се највећим делом састоје од трошкова који су директно повезани са пословањем сегмената (зараде, трошкови закупа, трошкови амортизације, маркетинга и други трошкови), а у мањем делу чине их и трошкови који се на сегменте алоцирају на бази одлуке менаџмента.

На сегмент послова са становништвом Матичне банке односи се износ од 5,835,276 хиљада динара директних оперативних трошкова (66% укупних директних оперативних трошкова Групе), што је последица велике пословне мреже и броја запослених радника на пословима са становништвом.

У складу са претходно наведеним, Група је у пословној 2020. години остварила добитак пре пореза у износу од 4,278,454 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама (наставак)

Извештај по оперативним сегментима за 2020. годину је приказан у наставку:

У хиљадама динара

31.12.2020.	Послови са становиштвом Матичне банке	Послови са правним лицама Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођавања и консолидација	Укупно Група (консолидовано)
Приходи и расходи							
Приходи од камата	6,904,573	2,151,235	4,130,126	-	1,546,051	-	14,731,985
Расходи од камата	(772,562)	(170,956)	(171,116)	(15,774)	(313,554)	-	(1,443,962)
Нето камате	6,132,011	1,980,279	3,959,010	(15,774)	1,232,497	-	13,288,023
Нето камате из пословања са чланицама Групе	-	-	13,764	-	(13,764)	-	-
Нето накнаде	3,627,660	738,724	501,555	-	398,583	-	5,266,522
Нето накнаде из пословања са чланицама Групе	-	-	7,469	-	(7,469)	-	-
Резултат пре исправки вредности	9,759,671	2,719,003	4,481,798	(15,774)	1,609,847	-	18,554,545
Нето приходи/расходи исправке вредности	(186,045)	(903,135)	(186)	-	(174,870)	-	(1,264,236)
Исправка вредности из пословања са чл. Групе	-	-	(17,334)	-	1,308	(18,642)	-
Резултат пре оперативних трошкова	9,573,626	1,815,868	4,498,946	(15,774)	1,436,285	(18,642)	17,290,309
Директни оперативни трошкови	(5,835,276)	(1,845,682)	(229,328)	-	(965,231)	-	(8,875,517)
Нето приходи/расходи курсних разлика	-	-	(61,471)	-	79,451	-	17,980
Нето курсне разлике из пословања са члан. Групе	-	-	65,875	-	(65,430)	(445)	-
Нето остали приходи и расходи	(1,143,961)	673,586	296,328	-	59,216	-	(114,831)
Нето остали приходи из пословања са члан. Групе	98	98	98	-	(294)	-	-
Резултат пре индиректних оперативних трошкова	2,594,487	643,870	4,570,448	(15,774)	543,997	(19,087)	8,317,941
Индиректни оперативни трошкови	(2,027,685)	(1,286,221)	(286,279)	-	(439,302)	-	(4,039,487)
Резултат пре пореза	566,802	(642,351)	4,284,169	(15,774)	104,695	(19,087)	4,278,454

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама (наставак)

	Послови са становништвом Матичне банке	Послови са правним лицима Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођавања и консолидација	Укупно Група (консолидовано)
31.12.2020.							
Актива по сегментима							
Готовина и готовински еквиваленти	-	-	80,045,107	-	6,846,952	11	86,892,070
Готовина између чланица Групе	-	-	-	-	5,549	(5,549)	-
Пласмани банкама	-	-	17,300,746	-	1,562,936	1,801	18,865,483
Пласмани банкама између чланица Групе	-	-	841,324	-	1,250,035	(2,091,359)	-
Пласмани коминентима	109,884,102	79,411,987	-	-	30,137,538	-	219,433,627
Инвестиционе хартије од вредности	-	-	153,776,323	-	4,479,827	182,506	158,438,656
Инвестиције у субсидијаре	-	-	3,433,697	-	-	(3,433,697)	-
Остало	-	-	-	14,734,122	1,931,305	-	16,665,427
Остало између чланица Групе	-	-	-	315	-	(315)	-
	109,884,102	79,411,987	255,397,197	14,734,437	46,214,142	(5,346,602)	500,295,263
Обавезе по сегментима							
Обавезе према банкама	-	-	3,733,730	-	4,362,460	-	8,096,190
Обавезе према банкама између чланица Групе	-	-	1,255,585	-	841,324	(2,096,909)	-
Обавезе према комитентима	310,252,041	47,903,374	14,543,986	-	33,492,666	-	406,192,067
Остало	-	-	-	7,652,144	793,949	(1,217)	8,444,876
Остало између чланица Групе	-	-	-	-	315	(315)	-
	310,252,041	47,903,374	19,533,301	7,652,144	39,490,714	(2,098,441)	422,733,133

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама (наставак)

Извештај по оперативним сегментима за 2019. годину је приказан у наставку:

У хиљадама динара

	Послови са становништвом Матичне банке	Послови са правним лицима Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођавања и консолидација	Укупно Група (консолидовано)
Приходи и расходи							
Приходи од камата	6,980,294	2,189,786	4,458,633	-	1,469,478	-	15,098,191
Расходи од камата	(705,481)	(211,120)	(86,797)	(19,534)	(304,741)	-	(1,327,673)
Нето камате	6,274,813	1,978,666	4,371,836	(19,534)	1,164,737	-	13,770,518
Нето камате из пословања са чланицама Групе	-	-	(397)	-	397	-	-
Нето накнаде	3,912,956	812,561	593,764	-	407,843	-	5,727,124
Нето накнаде из пословања са чланицама Групе	-	-	9,715	-	(9,715)	-	-
Резултат пре исправки вредности	10,187,769	2,791,227	4,974,918	(19,534)	1,563,262	-	19,497,642
Нето приходи/расходи исправке вредности	(479,074)	2,029,565	64,150	-	(25,637)	(1,328)	1,587,676
Исправка вредности из пословања са чл. Групе	-	-	811,290	-	-	(811,290)	-
Резултат пре оперативних трошкова	9,708,695	4,820,792	5,850,358	(19,534)	1,537,625	(812,618)	21,085,318
Директни оперативни трошкови	(5,818,576)	(1,734,099)	(206,586)	-	(946,679)	-	(8,705,940)
Нето приходи/расходи курсних разлика	-	-	45,516	-	(1,276)	-	44,240
Нето курсне разлике из пословања са члан. Групе	-	-	(7,288)	-	14,147	(6,859)	-
Нето остали приходи и расходи	(1,101,763)	(136,598)	172,597	-	77,096	-	(988,668)
Нето остали приходи из пословања са члан. Групе	173	173	173	-	(519)	-	-
Резултат пре индиректних оперативних трошкова	2,788,529	2,950,268	5,854,770	(19,534)	680,394	(819,477)	11,434,950
Индиректни оперативни трошкови	(1,868,570)	(1,158,962)	(277,817)	-	(403,273)	-	(3,708,622)
Резултат пре пореза	919,959	1,791,306	5,576,953	(19,534)	277,121	(819,477)	7,726,328

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама (наставак)

31.12.2019.	Послови са становништвом Матичне банке	Послови са правним лицима Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођавања и консолидација	Укупно Група (консолидовано)
Актива по сегментима							
Готовина и готовински еквиваленти	-	-	67,558,219	-	9,096,165	18	76,654,402
Готовина између чланица Групе	-	-	-	-	8,378	(8,378)	-
Пласмани банкама	-	-	24,644,242	-	2,342,212	3,550	26,990,004
Пласмани банкама између чланица Групе	-	-	89,716	-	1,095,830	(1,185,546)	-
Пласмани коминентима	98,957,179	81,895,385	-	-	27,381,594	-	208,234,158
Инвестиционе хартије од вредности	-	-	138,469,551	-	5,957,273	52,607	144,479,431
Инвестиције у субсидијаре	-	-	3,433,697	-	-	(3,433,697)	-
Остало	-	-	-	17,332,119	2,065,778	2	19,397,899
Остало између чланица Групе	-	-	-	337	-	(337)	-
	98,957,179	81,895,385	234,195,425	17,332,456	47,947,230	(4,571,781)	475,755,894
Обавезе по сегментима							
Обавезе према банкама	-	-	3,917,547	-	4,401,059	-	8,318,606
Обавезе према банкама између чланица Групе	-	-	1,104,209	-	89,716	(1,193,925)	-
Обавезе према комитентима	281,378,192	47,948,280	5,990,682	-	35,670,556	-	370,987,710
Остало	-	-	-	16,189,360	906,733	(18,091)	17,078,002
Остало између чланица Групе	-	-	-	-	337	(337)	-
	281,378,192	47,948,280	11,012,438	16,189,360	41,068,401	(1,212,353)	396,384,318

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

7. ФИНАНСИЈСКА АКТИВА И ОБАВЕЗЕ – РАЧУНОВОДСТВЕНА КЛАСИФИКАЦИЈА И ПОШТЕНА (ФЕР) ВРЕДНОСТ

Методологија и претпоставке које су коришћене за обрачун поштене (фер) вредности за наведена финансијска средства и обавезе која нису евидентирана по поштеној вредности у финансијским извештајима су следеће:

(и) Средства и обавезе код којих је садашња вредност у књигама приближно једнака поштеној вредности

Код финансијских средстава и обавеза која су високо ликвидна и са краткорочним доспећем (до године дана) претпоставља се да је садашња књиговодствена вредност приближно једнака поштеној вредности. Ова претпоставка се такође користи и код депозита по виђењу, штедних депозита без специфицираног рока доспећа и свих финансијских инструмената који имају променљиву каматну стопу.

(иу) Инструменти са фиксном каматном стопом

Поштена вредност финансијских средстава и обавеза са фиксном каматном стопом, која се воде по амортизованој вредности, се процењује поређењем тржишних каматних стопа у моменту иницијалног признавања са текућим тржишним каматним стопама за финансијске инструменте сличних карактеристика. Процењена поштена вредност средстава и обавеза са фиксном каматном стопом у највећем делу одговара књиговодственој вредности с обзиром да уговорене каматне стопе не одступају од тржишних. Чланице Групе немају материјално значајних одступања по овом основу.

8. НЕТО ПРИХОДИ / (РАСХОДИ) ОД КАМАТА

Нето приходи / расходи од камата се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од:		
Банака и по основу РЕПО пласмана	63,848	171,122
Комитената	10,393,677	10,444,419
Централних банака (депонована ликвидна средства и обавезне резерве)	100,519	265,487
Хартија од вредности	4,173,793	4,216,664
По основу лизинг уговора – престанак признавања	148	499
Приходи од камата	14,731,985	15,098,191
Расходи по основу:		
Депозита и осталих обавеза банака и других фин. организација	(118,948)	(121,463)
Депозита комитената	(1,255,990)	(1,124,024)
Примљених кредита	(41,590)	(48,678)
По основу лизинг уговора	(27,434)	(33,508)
Расходи од камата	(1,443,962)	(1,327,673)
Нето приходи од камата	13,288,023	13,770,518

Укупни приходи и расходи камата који су обрачунати коришћењем методе ефективне каматне стопе приказани у претходној табели се односе на финансијска средства и обавезе које се не воде по фер вредности кроз биланс успеха.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

9. НЕТО ПРИХОДИ / (РАСХОДИ) ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

Нето приходи / расходи од накнада и провизија се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи у динарима		
Накнаде за услуге платног промета	3,317,831	3,421,717
Накнаде за одобрене кредите и гаранције	122,556	108,163
Накнаде по основу купопродаје девиза	551,327	587,035
Накнаде за брокерске и кастоди услуге	26,004	34,531
Накнаде по пословима са картицама	1,878,545	1,974,583
Накнаде по основу упита у Кредитни биро	50,928	79,848
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	497,324	597,868
	6,444,515	6,803,745
Приходи у иностраној валути		
Накнаде за услуге платног промета	356,028	388,144
Накнаде за одобрене кредите и гаранције	52,962	63,093
Накнаде за брокерске и кастоди услуге	33,264	21,713
Накнаде по пословима са картицама	229,823	296,192
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	88,893	89,367
	760,970	858,509
	7,205,485	7,662,254
Расходи у динарима		
Накнаде за услуге платног промета	(167,750)	(150,202)
Накнаде по основу купопродаје девиза	(31,696)	(18,431)
Накнаде по пословима са картицама	(437,974)	(557,488)
Накнаде по основу упита у Кредитни биро	(47,893)	(72,110)
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	(220,054)	(158,218)
	(905,367)	(956,449)
Расходи у иностраној валути		
Накнаде за услуге платног промета	(144,936)	(148,667)
Накнаде по пословима са картицама	(797,297)	(720,886)
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	(91,363)	(109,128)
	(1,033,596)	(978,681)
	(1,938,963)	(1,935,130)
Нето приходи од накнада и провизија	5,266,522	5,727,124

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

10. НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРОМЕНЕ ФЕР ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА

Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената се састоји од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од промене фер вредности хартија од вредности – инвестиционе јединице	7,339	12,090
Приходи од промене фер вредности хартија од вредности и осталих фин.средстава који се вреднују по фер вредности кроз БУ – Обвезнице Р.Србије	90,707	84,157
Укупни приходи	98,046	96,247
Расходи од промене фер вредности деривата намењених трговању - SWAP	-	(4,070)
Расходи од промене фер вредности хартија од вредности - инвестиционе јединице	-	(14)
Расходи од промене фер вредности хартија од вредности и осталих фин.средстава који се вреднују по фер вредности кроз БУ – Обвезнице Р.Србије	-	(17,105)
Укупни расходи	-	(21,189)
Нето добитак	98,046	75,058

11. НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРЕСТАНКА ПРИЗНАВАЊА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА КОЈИ СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ

Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности се састоји од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Добици по основу престанка признавања фин.инстр.који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	87,372	238,373
Добици по основу престанка признавања фин.инструмената по фер вредности кроз биланс успеха	122,016	117,575
Добици по основу престанка признавања деривата који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха – FORWARD	4,537	3,789
Губици по основу престанка признавања деривата који се вреднују по фер вредности криз биланс успеха - FORWARD-а	(202)	(69)
Губици по основу престанка признавања фин.инструмената који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(39,324)	(6,166)
Нето добитак	174,399	353,502

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

11. НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРЕСТАНКА ПРИЗНАВАЊА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА КОЈИ СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ (наставак)

Добици по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат у износу од 87,372 хиљаде динара односе се на обвезнице и записе Републике Србије и обвезнице Републике Српске, од чега у динарима у износу од 10,004 хиљада динара и у иностраној валути у износу од 77,368 хиљада динара.

Добици по основу престанка признавања хартија од вредности и осталих пласмана по фер вредности кроз биланс успеха у износу од 122,016 хиљада динара односе се на: обвезнице Републике Србије у динарима у износу од 59,342 хиљада динара, обвезнице Републике Србије у иностраној валути у износу од 51,086 хиљада, инвестиционе јединице у динарима у износу од 2,569 хиљада динара и корпоративне обвезнице јавних предузећа у износу од 9,019 хиљада динара.

Добици и губици по основу престанка признавања деривата који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха у нето износу 4,335 хиљада динара односе се на приходе по пословима продаје девиза пословним банкама.

Губици по основу престанка признавања хартија од вредности и осталих пласмана по фер вредности кроз биланс успеха у износу од 39,324 хиљаде динара односе се на: обвезнице Републике Србије у динарима у износу од 35,394 хиљада динара и обвезнице Републике Србије у иностраној валути у износу од 3,930 хиљада динара.

12. НЕТО ПРИХОД / (РАСХОД) ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА И ЕФЕКТА УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од позитивних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле	150,499	562,986
Приходи од позитивних курсних разлика по основу промене вредности хартија од вредности – уговорена девизна клаузула	191	808
Приходи од позитивних курсних разлика по основу промене вредности обавеза – уговорена валутна клаузула	220	2,587
Приходи од позитивних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле - лизинг уговори	986	8,970
Приходи по основу позитивних курсних разлика	<u>5,017,741</u>	<u>3,363,836</u>
Укупно приходи	<u>5,169,637</u>	<u>3,939,187</u>
Расходи од негативних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле	(163,508)	(1,086,510)
Расходи од негативних курсних разлика по основу промене вредности хартија од вредности – уговорена девизна клаузула	(211)	(2,035)
Расходи од негативних курсних разлика од промене вредности обавеза – уговорена валутна клаузула	(203)	(1,580)
Расходи од негативних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле - лизинг уговори	(895)	(3,528)
Расходи по основу негативних курсних разлика	<u>(4,986,840)</u>	<u>(2,801,294)</u>
Укупно расходи	<u>(5,151,657)</u>	<u>(3,894,947)</u>
Нето приход	<u>17,980</u>	<u>44,240</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

13. НЕТО ПРИХОД / (РАСХОД) ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СЕ НЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

Нето приходи / расходи по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха се односе на:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	2020.	31. децембра 2019.
Расходи индиректних отписа финанс. средстава која се вреднују по амортиз. вредности	(4,882,682)	(6,292,787)
Расходи резервисања за ванбилансне позиције	(250,361)	(282,248)
Расходи по основу директног отписа пласмана	(815)	(814)
Расходи дужничких ХоВ по фер вредности кроз остали резултат	(73,896)	(104,869)
Губици по основу модификације финансијских инструмената	(342,435)	(14,631)
Приходи од укидања индиректних отписа финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности	3,631,798	6,753,161
Приходи од укидања резервисања за ванбилансне позиције	211,244	380,863
Приход од наплате отписаних потраживања	396,134	1,086,567
Приход дужничких ХоВ по фер вредности кроз остали резултат	46,680	62,434
Приходи по основу модификације финансијских инструмената	97	-
Укупно	(1,264,236)	1,587,676

У оквиру позиције расходи индиректних отписа пласмана билансних позиција Група је евидентирала и обезвређење материјалних вредности стечених наплатом потраживања у износу од 102,152 хиљаде динара на основу процене вредности непокретности и опреме од стране овлашћених проценитеља и у складу са интерним актима Групе.

Матична банка је на дан 31.12.2020. године признала губитке од модификације кредитних потраживања у корист корективног рачуна потраживања у нето износу од 342,338 хиљаде динара која су се односила на ефекте Мораторијума 1 и 2 на отплату кредитних обавеза дужника у условима пандемије изазване вирусом COVID-19. У каснијим обрачунским периодима по модификованом финансијском средству ће се спроводити анализа кредитног ризика и евидентирање обезвређења, док ће се утврђени губитак од модификације који је евидентиран на корективном рачуну потраживања, методом ефективне каматне стопе, преносити на рачун прихода од камата.

У току 2020. године наплаћена отписана потраживања износе 396,134 хиљаде динара. Од укупног износа наплаћених отписаних потраживања, највећи део износа односи се на наплату потраживања из ванбилансне евиденције за која је у Матичној банци претходно извршен трајни отпис преносом из биланса на ванбиланс, од чега се на наплату кредита физичких лица односи 114,283 хиљаде динара, а остатак у износу од 281,851 хиљаду динара се у највећем делу односи се на наплату кредита правних лица.

До датума издавања ових финансијских извештаја нису извршене материјално значајне наплате обезвређених пласмана које би утицале на укидање исправке вредности сходно захтевима из МРС 10.

Ефекти по основу кредитног ризика дужничких хартија од вредности у износу нето расхода 27,216 хиљада динара Група је признала у оквиру капитала на позицији губици по основу дужничких инструмената (расходи дужничких ХоВ по фер вредности кроз остали резултат у износу од 73,896 хиљада динара и приходи по истом основу у износу од 46,680 хиљада динара). Ове позиције су изузете из структуре табеле промена на рачунима исправки вредности и резервисања за ванбиланс.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

13. НЕТО ПРИХОД / (РАСХОД) ПО ОСНОВУ УМАЊЕЊА ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СЕ НЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА (наставак)

КРЕТАЊЕ НА РАЧУНИМА ИСПРАВКИ ВРЕДНОСТИ И РЕЗЕРВИСАЊИМА ЗА ВАНБИЛАНС

	Пласмани банкама (напомена 23.2)	Пласмани комитентима (напомена 24.2)	Хартије од вредности (напомена 22)	Остала средства (напомена 29)	Ванбилансне обавезе (напомена 32)	Укупно
Стање 1. јануара 2020. године	218,959	12,785,847	602	2,683,327	210,395	15,899,130
Нова исправка вредности	20,286	4,586,187	7,866	268,343	250,361	5,133,043
Смањење исправке вредности	(20,495)	(3,463,894)	(4,255)	(143,154)	(211,244)	(3,843,042)
Курсне разлике	(18,968)	(24,955)	-	(1,545)	(4)	(45,473)
Трајни отписи	-	(1,880,928)	-	(6,812)	-	(1,887,740)
Рекласификација секторске структуре	(195,504)	195,504	-	-	-	-
Остале промене	13	(9,544)	-	121,736	-	112,205
Стање 31. децембра 2020. године	4,291	12,188,217	4,213	2,921,895	249,508	15,368,123

Група је у 2020. години, извршила повећање нето прихода исправке вредности и резервисања у укупном износу од 1,290,001 хиљаду динара.

Од осталих промена на рачунима исправки вредности и резервисања износ од 1,887,740 хиљада динара односи се на трајни отпис који је Матична банка спровела у 2020. године преносом са билансне на ванбилансну евиденцију, на основу Одлуке НБС о рачуноводственом отпису билансне активе.

14. НЕТО ДОБИТАК / (ГУБИТАК) ПО ОСНОВУ ПРЕСТАНКА ПРИЗНАВАЊА ФИН. ИНСТРУМЕНАТА КОЈИ СЕ ВРЕДНУЈУ ПО АМОРТИЗОВАНОЈ ВРЕДНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Добитак / Губитак по основу престанка признавања фин.инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	-	(579,933)
Укупно	-	(579,933)

У 2020. години Група није имала исказане ефекте на овој позицији биланса успеха.

Упоредни подаци за 2019. годину у целости се односе на нето негативне ефекте имплементације Закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима из априла 2019. године, по коме су банке у Републици Србији биле у обавези да трошкове конверзије и умањења преосталог дуга признају у билансу успеха текућег периода.

Према Закону, износ добијен конверзијом преосталог дуга из швајцарских франака у дуг индексираних у еврима по курсу за конверзију за све клијенте који су потписали уговор са Матичном банком, умањује се за 38% с тим да 23% умањења пада на терет биланса успеха текућег периода Матичне банке а за 15% умањења формира се потраживање од Републике Србије. Нето негативан ефекат исказан у билансу успеха Матичне банке односи се на прерачун 23% умањења нето потраживања по основу престанка признавања кредита у швајцарским францима.

Нови умањени износ кредитних потраживања у еврима са новим планом отплате Матична банка је евидентирала на позицији кредити и потраживања од комитената.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

15. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Остали приходи оперативног пословања	214,999	152,535
Приходи од дивиденди и учешћа	12,098	14,011
Укупно	227,097	166,546

У оквиру осталих прихода оперативног пословања у износу од 214,999 хиљада динара најзначајнији износи односе се на приходе од накнада по основу давања у закуп непокретности укључујући и примљене авансе за закуп у износу од 142,553 хиљаде динара, рефундације судских трошкова и комуналних трошкова у износу од 50,799 хиљада динара и прихода од наплаћених трошкова службених мобилних телефона по овлашћењу запослених, приходи по основу подстицаја Министарства привреде и предузетништва Републике Српске по основу поврата доприноса на увећани износ плата за раднике у износу од 3,259 хиљада динара и коришћења службеног возила у приватне сврхе у износу од 13,713 хиљада динара.

У току 2020. године Матична банка је примила дивиденде по основу учешћа и акција намењених трговању у износу од 12,098 хиљада динара (2019: 14,011 хиљада динара) које чине део позиције осталих прихода, и то дивиденде од учешћа у власништву VISA Inc. у износу од 7,019 хиљада динара, Дунав осигурање АДО у износу од 3,077 хиљаде динара и MasterCard у износу од 2,002 хиљаде динара.

16. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Трошкови зарада	3,034,771	2,923,235
Трошкови накнада зарада	482,174	538,362
Трошкови пореза на зараде и накнаде зарада	430,752	429,226
Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада	1,008,491	997,564
Трошкови накнада за привремене и повремене послове	1,454	4,774
Резервисања за отпремнине – нето (напомена 32)	104,231	33,570
Остали лични расходи	1,429,917	611,211
Укупно	6,491,790	5,537,942

Остали лични расходи у 2020. години највећим делом се односе на годишње награде запосленима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

17. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Трошкови амортизације – нематеријална имовина (напомена 25.2)	257,950	234,678
Трошкови амортизације – некретнине и опрема (напомена 26.2)	399,427	424,061
Трошкови амортизације – инвестиционе некретнине (напомена 27.1)	50,902	50,871
Трошкови амортизације – лизинг средстава (напомена 26.2)	466,309	483,870
Укупно	1,174,588	1,193,480

18. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од укидања неискоришћених резервисања по судским споровима и осталим обавезама (напомена 32)	790,393	513,269
Добици од продаје опрема/некретнине	2,159	148
Приходи од смањења обавеза	3,733	9,582
Вишкови	308	-
Остали приходи	125,009	287,908
Укупно	921,602	810,907

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

18. ОСТАЛИ ПРИХОДИ (наставак)

У оквиру позиције осталих прихода Матичне банке у 2020. години, најзначајније ставке чине приходи:

- По основу судских спорова пресуђених у корист Банке или спорова у прекиду до окончања претходног повезаног поступка у износу од 775,329 хиљада динара,
- По основу смањења обавеза у износу од 2,874 хиљаду динара,
- По основу камата из ранијих година – становништво у износу од 1,710 хиљада динара и предузетници у износу од 219 хиљаду динара,
- По основу камата из ранијих година – привреда у износу од 48,545 хиљаду динара.

19. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Остали расходи се односе на:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Трошкови материјала	346,506	336,527
Трошкови производних услуга	1,399,802	1,520,502
Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	2,670,668	2,895,635
Трошкови пореза	184,251	188,168
Трошкови доприноса	732,828	749,554
Остали оперативни трошкови	18,507	25,805
Остали расходи	408,279	436,028
Губици од продаје основних средстава и нематеријалних улагања	-	709
Губици по основу расходања и отписа осн.сред. и нематер. имовине и залиха	705	6,693
Расходи по основу промене вредности инвестиционих некретнина и средстава намењених продаји	10,293	82,372
Расходи по основу резервисања по судским и осталим обавезама (напомена 33)	1,012,762	1,255,895
Укупно	6,784,601	7,497,888

а) Остали расходи

У оквиру позиције осталих расхода Матичне банке у износу од 403,006 хиљада динара између осталих евидентирани су расходи по основу плаћених фактура осигуравајућем друштву за полисе животног осигурања клијената винкулираних у корист Банке у износу од 233,551 хиљаде динара, а чије је плаћање на свој терет преузела Матична банка. Наведене полисе се користе као колатерал за одобрене кредите физичким лицима. Такође, у овој позицији су приказани и расходи по полисама за кориснике сетова текућих рачуна и путног осигурања интернационалних платних картица у износу од 15,227 хиљада динара.

б) Расходи по основу резервисања за судске спорове

Расходи по основу резервисања за судске спорове Матичне банке у укупном износу од 1,007,519 хиљада динара (напомена 33) резултат су повећање расхода за 12,745 нових предмета у току 2020. године и повећања расхода за активне предмете из ранијих година.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ - текући и одложени порез

Матична банка нема могућност вршења пореске консолидације на основу важећих прописа у Републици Србији. Коначне износе обавеза по основу пореза на добит чланице Групе утврђују применом пореске стопе на пореску основицу утврђену локалним пореским прописима и обелодањују у појединачним напоменама уз своје годишње статутарне финансијске извештаје.

Пореске стопе за 2020. годину су:

Србија	15%
Црна Гора	9%
Босна и Херцеговина	10%

Компоненте пореза на добит за Групу на дан 31. децембра су следеће:

	<i>хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Порески расход периода	(7,309)	(14,088)
Добитак по основу одложених пореза	122,101	1,488,290
Губитак по основу одложених пореза	(1,391,735)	(800,665)
Укупно	(1,276,943)	673,537

С обзиром на немогућност пореске консолидације, компоненте пореза се одвојено обелодањују као у наставку:

20.1. Матична банка

20.1.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:

	<i>хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Добитак по основу одложених пореза	120,049	1,482,667
Губитак по основу одложених пореза	(1,384,134)	(795,593)
Укупно	(1,264,085)	687,074

У току 2020. године Банка је аконтационо плаћала порез на добит с обзиром да је приликом обрачуна пореза на добит за 2019. год. исказала опорезиву добит од 132.828 хиљада динара и у пореској пријави исказала месечни износ аконтације за 2020. годину у износу од 1,112 хиљада динара. Потраживања за више плаћен порез на добит на дан 31.12.2020. године у износу од 12,237 хиљада динара исказана су на позицији текућих пореских средстава. Имајућу у виду да Банка нема обавезу плаћања пореза за 2020. годину, неће тражити повраћај предметних средстава, већ ће их користити као преплату за наредне године или ће их користити за покриће других пореских обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.1. Матична банка (наставак)

20.1.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	У хиљадама динара			
	2020.	2020.	2019.	2019.
Добитак/ Губитак пре опорезивања		4,192,846		8,268,685
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит	15%	628,927	15%	1,240,303
Расходи који се не признају у пореске сврхе	3.64%	152,443	2.61%	216,264
Порески ефекти нето капиталних губитака/добитака	-0.01%	(384)	-0.01%	(386)
Порески ефекат усклађивања прихода	-2.77%	(116,098)	-0.91%	(75,645)
Порески ефекти по МСФИ 9	-0.83%	(34,851)	-0.42%	(34,851)
Порески кредити примљени и искоришћени у текућој години	-1.14%	(47,600)	-9.02%	(746,013)
Порески ефекти прихода од камата по дужничким ХОВ чији је издавалац РС, АП Војводина или НБС	-13.89%	(582,437)	-6.77%	(599,672)
Корекција пореских ефеката по основу одложених пореза	30.15%	1,264,085	-8.31%	(687,074)
Порески ефекти исказани у билансу успеха		(1,264,085)		687,074

20.1.3. Промене на одложеним порезима су приказане као што следи:

	У хиљадама динара	
	2020.	31. децембра 2019.
Стање на дан 1. јануара	1,074,197	840,967
Настанак и укидање привремених разлика	(1,221,597)	233,230
Стање на дан 31. децембра	(147,400)	1,074,197

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.1. Матична банка (наставак)

20.1.4. Одложена пореска средства и обавезе

20.1.4.1 Одложена пореска средства и обавезе се односе на:

	2020.			У хиљадама динара 2019.		
	Средства	Обавезе	Нето	Средства	Обавезе	Нето
Разлика у садашњој вредности основних средстава за пореске и						
књиговодствене потребе	36,037	-	36,037	39,299	-	39,299
Пренети порески губици	-	-	-	1,259,350	-	1,259,350
Ефекат промене вредности дужничких и власничких ХОВ	1,779	(968,884)	(967,105)	570	(1,008,254)	(1,007,684)
Дугорочна резервисања за отпремнине запослених	58,265	-	58,265	53,838	-	53,838
Обезвређење имовине	342,947	-	342,947	324,857	-	324,857
Примања запослених по чл.9 ст. 2. ЗГДПЛ обр. а неплаћена у пор.периоду	762	-	762	1,213	-	1,213
Обрачунате а неплаћене јавне дажбине	112	-	112	163	-	163
Прва примена МСФИ 9	69,702	-	69,702	104,552	-	104,552
Порески кредит по основу конверзије кредита у СНФ	76,119	-	76,119	76,119	-	76,119
Средства по резервисањима за судске спорове	256,095	-	256,095	242,231	-	242,231
Актуарски добици по резервисањима за отпремнине	-	(20,334)	(20,334)	-	(19,741)	(19,741)
	841,818	(989,218)	(147,400)	2,102,192	(1,027,995)	1,074,197

Пренети порески губици који нису евидентирани у књигама Банке и по основу којих нису формирана пореска средства износе укупно 8,685,280 хиљада динара и односе се на део пореског губитка оствареног у 2016. години. Предметни порески кредит истиче на крају 2021. године.

Одложена пореска средства нису формирана ни по пореским кредитима по основу улагања у основна средства у износу од 11,766 хиљада динара, која могу да се користе до краја 2023. године, а порески кредит за међукомпанијске дивиденде у износу од 13,154 хиљада динара је у целости искоришћен у 2019. години.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.1. Матична банка (наставак)

20.1.4. Одложена пореска средства и обавезе

20.1.4.2 Преглед пореских кредита на која нису формирана одложена пореска средства:

Врста пореског кредита	Година настанка	Износ на дан 31.12.2020	Износ на дан 31.12.2019	У хиљадама динара
				Година истека коришћења
Пренети порески губици	2014 2015 2016	8,685,280	595,917	2019 2020 2021
Укупно порески губици		8,685,280	595,917	
Утицај пореских губитака на будући порез на добит (15%)		1,302,792	89,388	од 2019 -2021
Порески кредит по основу улагања у основна средства	2013	11,766	12,508	2023
Укупно за умањење будућих обавеза за порез на добит		1,314,558	101,896	2019

Поред укидања одложених пореских средстава на пренети порески губитак по основу покрића опорезиве добити за 2020. годину у износу од 47,600 хиљада динара, извршено је додатно укидање преосталог износа одложених пореских средстава по пренетом пореском губитку у износу од 1,213,404 хиљаде динара, на основу нивоа планиране добити за 2021. годину (у којој истиче право на коришћење пренетих пореских губитака). Сходно наведеном на дан 31.12.2020. године већи је износ пореског кредита на који нису формирана одложена средства у односу на дан 31.12.2019. године.

20.1.4.3. Кретања у оквиру привремених разлика током 2020. и 2019. године су приказана као што следи:

2020.	Стање 1. јануара	Исказано у оквиру биланса успеха	Исказано у	Стање 31. децембра
			оквиру осталог результата	
Некретнине и опрема	39,299	(5,764)	2,502	36,037
Пренети порески губици	1,259,350	(1,259,350)	-	-
Хартије од вредности	(1,007,684)	-	40,579	(967,105)
Дугорочна резервисања за отпремнине				
Запослених	53,838	4,427	-	58,265
Актуарски добици	(19,741)	-	(593)	(20,334)
Обезвређење имовине	324,857	18,090	-	342,947
Примања запослених по чл.9. ст.2.				
ЗПДПЛ	1,213	(451)	-	762
Неплаћене јавне дажбине	163	(51)	-	112
Прва примена МСФИ 9	104,552	(34,850)	-	69,702
Порески кредит по основу конверзије кредита у CHF	76,119	-	-	76,119
Средства по резервисањима за судске спорове	242,231	13,864	-	256,095
Укупно	1,074,197	(1,264,085)	42,488	(147,400)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.1. Матична банка (наставак)

20.1.4. Одложена пореска средства и обавезе

20.1.4.3. Кретања у оквиру привремених разлика током 2020. и 2019. године су приказана као што следи (наставак)

У хиљадама динара

2019.	Стање	Исказано у оквиру	Исказано у	Стање
	1. јануара	биланса успеха	оквиру осталог резултата	31. децембра
Некретнине и опрема	69,359	(16,707)	(13,353)	39,299
Пренети порески губици	878,000	381,350	-	1,259,350
Хартије од вредности	(565,302)	-	(442,382)	(1,007,684)
Дугорочна резервисања за отпремнине				
Запослених	49,098	4,740	-	53,838
Актуарски добици	(21,632)	-	1,891	(19,741)
Обезвређење имовине	295,225	29,632	-	324,857
Примања запослених по чл.9. ст.2.				
ЗПДПЛ	1,183	30	-	1,213
Неплаћене јавне дажбине	13	150	-	163
Прва примена МСФИ 9	-	104,552		104,552
Порески кредит по основу конверзије кредита у CHF	-	76,119		76,119
Средства по резервисањима за судске спорове	135,023	107,208	-	242,231
Укупно	840,967	687,074	(453,844)	1,074,197

20.1.5. Порески ефекти који се односе на Остали укупан резултат

У хиљадама динара

	2020			2019		
	Бруто	Порез	Нето	Бруто	Порез	Нето
Повећање по основу промене фер вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности (повећање по власничким и дужничким ХОВ)	(262,464)	39,369	(223,095)	2,920,446	(438,067)	2,482,379
Нето смањење по основу актуар. губитака/добитака	3,954	(593)	3,361	(12,609)	1,891	(10,718)
Промене вредности некретнина	7,894	2,502	10,396	111,214	(13,353)	97,861
Смањење по основу промене фер вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности (смањење по власничким и дужничким ХОВ)	(8,064)	1,210	(6,854)	28,767	(4,315)	24,452
Укупно	(258,680)	42,488	(216,192)	3,047,818	(453,844)	2,593,974

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.2. Комерцијална банка а.д., Подгорица

20.2.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020	2019
Порески расход периода	(502)	(1,949)
Добитак на основу одложених пореза	1,626	3,565
Губитак на основу одложених пореза	(7,440)	(4,305)
Укупно	(6,316)	(2,689)

20.2.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	31. децембар 2020.	31. децембар 2020.	2019.	2019.
Добитак / (губитак) пре опорезивања		56,128		121,323
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит 9%	9.00%	5,936	9.00%	10,919
Порески ефекти нето капиталних губитака/добитака	-0.89%	(502)	-1.61%	(1,949)
Порески непризнати трошкови	5.56%	3,120	0.99%	1,199
Порески кредит-примљен и искоришћен у текућој години	-15.24%	(8,554)	-8.38%	(10,169)
Ефективни порез на добит	0.89%	502	1.61%	1,949
Корекција пор. ефеката по основу одложених пореза	10.36%	5,814	0.61%	740
Порески ефекти исказани у билансу успеха – порески расход периода		(6,316)		(2,689)

Приликом приказивања ефективне каматне стопе полази се од изведеног резултата зависне чланице КБ Подгорица који укључује извршена прилагођавања захтевима МСФИ.

20.3. Комерцијална банка а.д., Бања Лука

20.3.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Порески расход периода	(6,806)	(12,137)
Добитак/губитак на основу одложених пореза	(161)	(766)
Укупно	(6,967)	(12,903)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.3. Комерцијална банка а.д., Бања Лука (наставак)

20.3.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	31. децембар 2020.	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.	31. децембар 2019.
Добитак пре опорезивања		47,889		152,290
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит	10.00%	8,707	10.00%	15,229
Порески губитак пренесен из претходног периода	0.00%	-	0.00%	-
Порески непризнати трошкови	20.09%	9,619	3.81%	5,801
Ефекти одложених пореско признатих прихода	0.00%	-	0.00%	-
Приход ослобођен обрачуна пореза	-23.05%	(11,519)	-5.84%	(8,893)
Ефективни порез на добит	14.21%	6,806	7.97%	12,137
Корекција пореских ефеката по основу одложених пореза	0.34%	161	0.50%	766
Порески ефекти исказани у билансу успеха – порески расход периода		(6,967)		(12,903)

Приликом приказивања ефективне каматне стопе полази се од изведеног резултата зависне чланице КБ Бања Лука који укључује извршена прилагођавања захтевима МСФИ.

20.3.3. Промене на одложеним порезима су приказане као што следи:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020	2019.
Одложене пореске обавезе		
Стање на дан 1. јануара	21,404	4,836
Настанак и укидање привремених разлика	(562)	16,568
Стање на дан биланса	20,842	21,404

20.4. Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд

20.4.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Порески расход периода	(1)	(2)
Добитак на основу одложених пореза	426	2,058
	425	2,056

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.4. Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд (наставак)

20.4.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Добитак пре опорезивања	681	2,887
Обрачун пореза по важећој стопи 15%	102	433
Порески ефекти нето капиталних добитака	1	2
Порески ефекти разлике амортизације за пореске сврхе и рачуноводствене амортизације	29	36
Корекција пореских ефеката (искоришћених и ефекат нових)	(132)	(471)
Остало	1	2
ПОРЕСКИ ЕФЕКТИ ИСКАЗАНИ У БИЛАНСУ УСПЕХА	(1)	(2)
Ефективна пореска стопа	0.15%	0.07%

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

21. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ

Готовина и средства код централне банке укључује:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020	2019.
<i>У динарима</i>		
Готовина у благајни	4,572,746	4,339,383
Жиро рачун	24,851,040	23,873,701
Депоновани вишак ликвидних средстава	7,500,000	-
Остала динарска новчана средства	99	99
	36,923,885	28,213,183
<i>У иностраној валути</i>		
Готовина у благајни	11,300,634	10,118,526
Девизна обавезна резерва	36,879,516	37,256,392
Остала новчана средства	1,788,035	1,066,301
	49,968,185	48,441,219
Укупно	86,892,070	76,654,402
<i>Корекције готовине за извештај о токовима готовине</i>		
Девизни рачуни код страних банака (напомена 23.1)	11,542,557	5,121,610
Девизна обавезна резерва	(36,879,515)	(37,256,392)
Депоновани вишак ликвидних средстава	(7,500,000)	-
	(32,836,958)	(32,134,782)
Готовина из извештаја о токовима готовине	54,055,112	44,519,620

Група у извештају о токовима готовине исказује готовину на жиро рачунима код централне банке, готовину на рачунима код страних банака, средства на рачуну код Централног регистра хартија од вредности и готовину у благајнама.

Матична банка

Матична банка у извештају о токовима готовине исказује готовину на жиро рачуну код НБС, готовину на рачунима код страних банака, средства на рачуну код Централног регистра хартија од вредности и готовину у благајнама.

У оквиру жиро рачуна исказана је динарска обавезна резерва, која представља минималну резерву динарских средстава издвојену у складу са Одлуком о обавезној резерви код Народне банке Србије. У складу са наведеном Одлуком, динарска обавезна резерва се обрачунава на износ просечног дневног књиговодственог стања динарских депозита, кредита и осталих динарских обавеза у току једног календарског месеца применом стопе у распону од 0% до 5% у зависности од доспећа обавеза и њиховог извора с тим што обрачунату динарску обавезну резерву чини збир: обрачунате обавезне резерве у динарима, 38% динарске противвредности обрачунате обавезне резерве у еврима на депозите до 730 дана, и 30% динарске противвредности обрачунате обавезне резерве у еврима на депозите преко 730 дана (Сл.Глас. 135/2014).

Народна банка Србије плаћа Банци камату на издвојена средства у висини од 0.10 % годишње од 18.06.2020.године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

21. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ (наставка)

Матична банка (наставка)

Девизну обавезну резерву Матична банка обрачунава сваког 17. дана у месецу на основу просечног стања девизних депозита у току претходног календарског месеца. Девизну обавезну резерву Матична банка издваја у девизама на посебан рачун код Народне банке Србије и та средства може по потреби повлачити. Матична банка је дужна да одржава просечно месечно стање издвојене девизне обавезне резерве у висини обрачунате девизне обавезне резерве, с тим што ради остваривања просечног дневног стања издвојене обавезне резерве дневно стање на рачуну девизне обавезне резерве може бити мање или веће од обрачунате девизне обавезне резерве.

Одлуком о измени Одлуке о обавезној резерви од 11.12.2015.године (Сл.Глас. 102/2015), стопе издвајања девизне обавезне резерве износе:

-на девизне депозите орочене до 730 дана стопа је 20%

-на девизне депозите орочене преко 730 дана стопа је 13%

-на динарске депозите индексиране валутном клаузулом стопа је 100% без обзира на рочност

На обавезну резерву у иностраној валути Матична банка не остварује камату. Током 2020., у складу са Одлуком о обавезној резерви Народне банке Србије, Матична банка је одређени део девизне обавезне резерве издвајала у динарима на свом жиро рачуну.

Остала новчана средства у иностраној валути у износу од 1,304,141 хиљаду динара (2019: 1,463 хиљаде динара) односи се на обрачунски рачун код Централног регистра хартија од вредности за трговину хартијама од вредности

Комерцијална банка а.д., Подгорица

Обавезна резерва Банке у Подгорици са стањем на дан 31.12.2020. године представља минимум издвојених депозита у складу са регулативом Централне банке Црне Горе на коју се односи „Одлука о обавезној резерви банака код Централне банке Црне Горе“ („Службени лист Црне Горе“ бр 73/15, 78/15 и 3/16). У складу са наведеним, Банка обрачунава обавезну резерву на депозите по виђењу и орочене депозите.

Рачуни депозита код депозитних институција у Црној Гори се односе на обавезну резерву која се издваја по стопи од 5.5% на део основице коју чине депозити по виђењу и депозити уговорени са рочношћу до једне године, односно до 365 дана, и 4.5% на део основице коју чине депозити уговорени са рочношћу преко једне године, односно преко 365 дана. На депозите уговорене са роком доспећа преко једне године који имају клаузулу о могућности разорочења тих депозита у року краћем од 365 дана, примењује се стопа од 5.5%.

Износ до 50% урачунава се у слободна расположива средства као износ којим је дозвољено располагати ради одржавања дневне ликвидности Банке.

Банка може до 25% обавезне резерве издвојити и држати у облику државних записа које је емитовала Црна Гора.

На 50% издвојених средстава Централна банка плаћа Банци месечну накнаду од 1% на годишњем нивоу.

Банка није користила средства обавезне резерве у току 2020. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

21. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ (наставак)

Комерцијална банка а.д., Бања Лука

Готовина и готовински еквиваленти обухватају и депоноване вишкове ликвидних средстава код Централне банке Босне и Херцеговине у складу прописима Централне банке Босне и Херцеговине.

Обавезна резерва код Централне банке Босне и Херцеговине представља минималну резерву средстава у домаћој валути обрачунату у складу са Одлуком о обавезној резерви код Централне банке Босне и Херцеговине.

Од 01. јула 2016. године Централна банка Босне и Херцеговине обрачунава накнаду банкама на начин:

а) на износ средстава обавезне резерве - не обрачунава накнаду,

б) на износ средстава изнад обавезне резерве - обрачунава накнаду по стопи која је једнака стопи коју примењује Европска Централна банка на депозите комерцијалних банака (Deposit Facility Rate) - Службени гласник Републике Српске РС 28/19 од 4.4.2019. године.

Уколико у току периода одржавања дође до промене вредности Deposit Facility Rate, примењиваће се стопа која је важила на први дан периода одржавања током којег је дошло до промене Deposit Facility Rate.

22. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

22.1. Хартине од вредности се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Хартине од вредности које се вреднују по фер вредности кроз БУ (у динарима)	5,535,104	5,538,859
Хартине од вредности које се вреднују по фер вредности кроз БУ (у иностраној валути)	2,925,568	4,898,625
Укупно I	8,460,672	10,437,484
Хартине од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (у динарима)	82,062,022	59,825,920
Хартине од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (у иностраној валути)	67,074,175	74,216,629
Укупно II	149,136,197	134,042,549
Исправка вредности	(453)	(602)
Укупно III	149,135,744	134,041,947
Хартине од вредности које се вреднују по амортизованој вредности - корпоративне обвезнице (у динарима)	846,000	
Исправка вредности	(3,760)	
Укупно IV	842,240	-
Укупно I+III+IV	158,438,656	144,479,431

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

22. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ (наставак)

22.2. Структура хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха је приказана у табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Обвезнице Републике Србије у динарима	4,873,616	4,877,762
Инвестиционе јединице ОИФ КомБанк ДЕВИЗНИ ФОНД	5,021	4,832
Инвестиционе јединице ОИФ новчани фондови у динарима	656,467	656,265
Обвезнице Републике Србије у страниј валути	2,925,568	4,898,625
Укупно	8,460,672	10,437,484

Инвестиционе јединице на дан 31. децембра 2020. године у укупном износу од 661,488 хиљада динара односе се на инвестиционе јединице КомБанк Новчани фонд Београд и ОИФ девизни фонд.

22.3. Структура хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
У динарима		
Обвезнице Републике Србије	80,958,748	59,651,702
Записи Републике Србије	997,064	-
Обвезнице локалне самоуправе (град Шабац и општина Стара Пазова)	106,210	174,218
Укупно у динарима	82,062,022	59,825,920
У страниј валути		
Обвезнице Републике Србије	59,359,112	66,374,668
Обвезнице страних банака (Raiffeisen Bank International)	1,739,077	1,799,460
Обвезнице владе Републике Српске	4,710,381	3,927,741
Државне обвезнице Црне Горе	1,265,605	2,114,760
Укупно у страниј валути	67,074,175	74,216,629
Укупно	149,136,197	134,042,549

Промене на исправци вредности су приказане као што следи:

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

22. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ (наставак)

22.3. Структура хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (наставак)

Исправка вредности ХОВ које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	602	1,594
Повећање (напомена 13)	4,106	74
Ефекти промене курса (напомена 13)	-	(7)
Ослобођено у току године (напомена 13)	(4,255)	(1,059)
Укупно појединачна исправка ХОВ по фер вредности кроз ост.резултат	453	602

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Исправка вредности ХОВ које се вреднују по амортизованој вредности		
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	-	-
Повећање (напомена 13)	3,760	-
Укупно појединачна исправка ХОВ по амортизованој вредности	3,760	-
Укупно исправка вредности ХОВ	4,213	602

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

23. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

23.1 Пласмани банкама укључују

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
<i>Кредити дати у динарима</i>		
По репо трансакцијама	-	12,000,000
Кредити за обртна средства	1,500	-
<i>Overnight</i> кредити	-	200,000
Остали пласмани	4,085	3,148
Дати депозити	16,379	16,390
Активна временска разграничења	970	6,805
Пасивна временска разграничења	(2)	
Исправка вредности	(12)	(273)
	22,920	12,226,070
<i>Кредити дати у иностраној валути</i>		
По репо трансакцијама са домаћим банкама - Reverse	1,165,461	2,103,540
Девизни рачун код страних банака (напомена 21)	11,542,558	5,121,610
<i>Overnight</i> кредити	1,175,802	2,161,743
Остали пласмани у страним банкама	1,623,954	1,610,855
Дати депозити у иностраној валути	2,384,126	2,938,545
Активна временска разграничења	456	1,285
Остала потраживања	4,505	5,962
Покривена јемства у иностраној валути	949,980	1,039,080
Исправка вредности	(4,279)	(218,686)
	18,842,563	14,763,934
Укупно	18,865,483	26,990,004

На дан 31. децембра 2020. године Матична банка није имала пласмане у хартије од вредности стечене у 'reverse' репо трансакцијама са Народном банком Србије. Током године пласмани у благајничке записе купљене од Народне банке Србије, са доспећем до 8 дана, пласирани су уз годишњу каматну стопу од 0.2% до 1.01%.

Краткорочно орочени кредити и депозити код банака у динарима су депоновани на период до једне године уз каматну стопу у распону од 0.2 % до 1.08 % годишње.

Краткорочно орочени пласмани код банака у иностраној валути депоновани су на период до једне године уз каматну стопу у распону од 0.03 % до 0.75% годишње за EUR, од 0.05% до 1.6. % за USD, 0.01 % до 0.72 % за GBP, 0.01 до 1.68% за CAD и 0.03 до 0.65 за AUD и од 1.25% до 1.25% годишње за остале стране валуте.

Reverse репо са домаћим банкама пласиран је по каматној стопи 0.20%.

Дугорочно орочени депозити код банака у иностраној валути депоновани су уз годишњу каматну стопу од 0.25%.

Каматне стопе на пласиране краткорочне кредите у иностраној валути кретале су се у распону од 2.55% до 4.70%, док су се каматне стопе на планиране дугорочне кредите у иностраној валути кретале у распону од 2.80% до 6.10%.

Каматне стопе на пласиране дугорочне кредите страним зависним банкама кретале су се у распону од 1.947 % до 2.492 што је представљало 6М EURIBOR плус фиксни део 2.47 и 2.65%, док су се камате за пласиране револвинг кредите страним зависним банкама кретале у распону од 1.8% до 2.414% (што је представљало 1М EURIBOR плус фиксни део 2.35% и 2.86%).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

23. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА (наставак)

23.2 Промене на рачуну исправке вредности по пласманима банкама приказане су у следећој табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	31. децембра
	2020.	2019.
Исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	218,959	227,871
<i>Исправка вредности у текућој години:</i>		
Повећање (напомена 13)	20,286	44,177
Рекласификација – пренос на клијенте	(195,504)	-
Ефекти промене курса (напомена 13)	(18,968)	3,098
Ослобођено у току године (напомена 13)	(20,495)	(56,187)
Остало	13	-
	<u>4,291</u>	<u>218,959</u>
Стање на дан биланса	<u>4,291</u>	<u>218,959</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА

24.1 Пласмани комитентима

	2020.			2019.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Књигово-дствена вредност	Бруто износ	Исправка вредности	Књигово-дствена вредност
<i>У хиљадама динара</i>						
Привредна друштва						
Кредити по трансакционим рачунима	451,368	(24,688)	426,680	671,894	(13,667)	658,227
Кредити за обртна средства	48,631,549	(4,565,701)	44,065,848	46,327,391	(4,025,568)	42,301,823
Инвестициони кредити	50,046,260	(1,070,067)	48,976,193	48,283,698	(1,235,565)	47,048,133
Кредити за плаћање увоза робе и услуга из иностранства	2,928,241	(30,092)	2,898,149	2,062,163	(19,802)	2,042,361
Пласмани по основу акцептирања, авалирања и извршених плаћања по гаранцијама	306,114	(278,343)	27,771	362,298	(328,945)	33,353
Остали кредити и пласмани	29,773,968	(4,997,468)	24,776,500	32,744,977	(5,894,917)	26,850,060
Активна временска разграничења	510,391	(29,200)	481,191	105,712	(1,363)	104,349
Пасивна временска разграничења	(234,863)	-	(234,863)	(206,131)	-	(206,131)
	132,413,028	(10,995,559)	121,417,469	130,352,002	(11,519,827)	118,832,175
Становништво						
Кредити по трансакционим рачунима	2,769,970	(177,168)	2,592,802	3,252,612	(179,356)	3,073,256
Стамбени кредити	52,482,981	(457,098)	52,025,883	47,152,120	(579,714)	46,572,406
Готовински кредити	40,383,218	(444,331)	39,938,887	37,847,753	(419,526)	37,428,227
Потрошачки кредити	285,881	(2,450)	283,431	251,088	(1,566)	249,522
Остали кредити и пласмани	2,283,950	(94,481)	2,189,469	2,435,172	(82,269)	2,352,903
Активна временска разграничења	1,489,439	(17,130)	1,472,309	281,616	(3,589)	278,027
Пасивна временска разграничења	(486,623)	-	(486,623)	(552,358)	-	(552,358)
	99,208,816	(1,192,658)	98,016,158	90,668,003	(1,266,020)	89,401,983
Стање на дан биланса	231,621,844	(12,188,217)	219,433,627	221,020,005	(12,785,847)	208,234,158

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА (наставак)

24.2 Промене на рачуну исправке вредности по пласманима комитентима дате су у следећој табели

	<i>У хиљадама динара</i>	
	2020.	2019.
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	11,401,092	13,176,237
Повећање (напомена 13)	867,900	2,397,295
Рекласификовано из групне исправке вредности	493,899	(838,782)
Рекласификовано са позиције банака	195,504	-
Ефекти промене курса (напомена 13)	(1,302)	(14,138)
Ослобођено у току године (напомена 13)	(1,033,753)	(2,261,854)
Смањење ИВ-конверзија CHF-EUR по Закону о конверзији кредита у CHF	-	(165,317)
Трајни отпис	(1,143,788)	(960,161)
Конверзија CHF-EUR отпис по Закону о конверзији кредита у CHF	-	(816)
Остало (напомена 13)	(31,455)	68,628
Укупно појединачна исправка	10,748,097	11,401,092
Групна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	1,384,755	1,733,806
Повећање (напомена 13)	3,718,287	3,476,504
Рекласификовано у појединачну исправку вредности	(493,899)	838,782
Ефекти промене курса (напомена 13)	(23,653)	(12,569)
Ослобођено у току године (напомена 13)	(2,430,141)	(4,316,897)
Смањење ИВ-конверзија CHF-EUR по Закону о конверзији кредита у CHF	-	(113,250)
Трајни отпис (напомена 13)	(737,140)	(334,830)
Конверзија CHF-EUR отпис по Закону о конверзији кредита у CHF	-	(917)
Остало (напомена 13)	21,911	114,126
Укупно групна исправка	1,440,120	1,384,755
Стање на дан биланса	12,188,217	12,785,847

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА (наставак)

Кредити становништву

Током 2020. краткорочни и дугорочни кредити становништву у динарима одобравани су на рок од 30 дана до 120 месеци са номиналним каматним стопама у распону од 2.00 % до 13.95% годишње.

Краткорочни кредити становништву у иностраној валути одобравани су на рок до дванаест месеци са номиналним каматним стопама у распону од 1.47% до 13.00% на годишњем нивоу.

Дугорочни кредити физичким лицима у иностраној валути одобравани су на рок од тринаест до тридесет месеци са номиналним каматним стопама у распону од 1.50% до 12.95% на годишњем нивоу.

Кредити правним лицима

Краткорочни кредити правним лицима у динарима одобравани су на период до дванаест месеци уз распон каматних стопа од 2,90% до 6.95% на годишњем нивоу (уз појединачна одступања за три кредитне партије које су одобрене изван наведеног распона).

У иностраној валути краткорочни кредити одобрени су на период до дванаест месеци са каматном стопом за EUR 1.20% до 5.95% на годишњем нивоу, а за остале стране валуте са номиналном каматном стопом у распону од 1.50% до 11.99% на годишњем нивоу.

Дугорочни кредити у динарима одобравани су на период од тринаест месеци до двадесет месеци уз каматну стопу од 1.48% до 5.95% на годишњем нивоу (уз појединачна одступања за пет кредитних партија која су одобрена изван наведеног распона).

Дугорочни кредити у иностраној валути су одобравани на период до четрдесет месеци уз каматну стопу за EUR од 1.11% до 5.95% на годишњем нивоу, а за остале стране валуте са номиналном каматном стопом у распону од 1.95% до 11.40% на годишњем нивоу, односно од 3.19% плус шестомесечни еурибор до 11.40% плус шестомесечни еурибор.

Ризици и неизвесности

Руководство чланица Групе је извршило резервисање за потенцијалне кредитне губитке применом концепта очекиваног кредитног губитка. Губици због обезвређења средстава евидентираних по амортизованој вредности се мере као разлика између књиговодствене вредности финансијског средства и садашње вредности будућих процењених токова готовине дисконтованих употребом иницијалне ефективне каматне стопе датог средства. Губици се признају у билансу успеха и исказују се на позицији расхода и обезвређења финансијских средстава по кредитима. Када догађаји након датума биланса стања утичу на смањење износа губитка због обезвређења, такво смањење се признаје као приход од укидања обезвређења, кроз биланс успеха.

Кредити и остала потраживања се приказују у износу умањеном за групни и појединачни обрачун обезвређења. Појединачна и групна резервисања се одузимају од књиговодствене вредности кредита који су идентификовани као обезвређени да би се њихова вредност смањила до њихове надокнадиве вредности. У циљу заштите од ризика неизвршења обавеза у пословању са клијентима, Група предузима следеће мере за регулисање потраживања: продужење рока, реструктурирање, поравнање, преузимање средстава обезбеђења у циљу наплате потраживања, закључење уговора са заинтересованим трећим лицем, покретање судског спора и остале мере. Уколико предузете мере регулисања пласмана, односно принудне наплате и судског поступка нису дале очекиване резултате, односно када не постоји могућност наплате потраживања у целисти, иницира се предлог за трајан отпис преосталог потраживања Група, или пренос из билансне у ванбилансну евиденцију.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

25. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

25.1 Нематеријална имовина се састоји из:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Нематеријална имовина	561,339	718,936
Нематеријална имовина у припреми	17,074	35,564
Укупно	578,413	754,500

25.2 Промене на нематеријалној имовини у току 2020. и 2019. године приказане су у следећој табели

	У хиљадама динара		
	Лиценце и софтвер	Нематеријална имовина у припреми	Укупно
Набавна вредност			
Стање на дан 1. јануара 2019. године	2,599,817	190,049	2,789,866
Набавке у току године	15,106	351,623	366,729
Пренос	506,020	(506,020)	-
Отуђење и расхоровање	(17,829)	-	(17,829)
Курсне разлике	(1,661)	(88)	(1,749)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	3,101,453	35,564	3,137,017
Стање на дан 1. јануара 2020. године	3,101,453	35,564	3,137,017
Набавке у току године	8,755	73,119	81,874
Пренос	91,608	(91,608)	-
Отуђење и расхоровање	(4,739)	-	(4,739)
Курсне разлике	(40)	(1)	(41)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	3,197,037	17,074	3,214,111
Исправка вредности			
Стање на дан 1. јануара 2019. године	2,162,398	-	2,162,398
Амортизација (напомена 17)	234,678	-	234,678
Отуђење и расхоровање	(13,101)	-	(13,101)
Курсне разлике	(1,458)	-	(1,458)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	2,382,517	-	2,382,517
Стање на дан 1. јануара 2020. године	2,382,517	-	2,382,517
Амортизација (напомена 17)	257,950	-	257,950
Отуђење и расхоровање	(4,739)	-	(4,739)
Курсне разлике	(30)	-	(30)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	2,635,698	-	2,635,698
Садашња вредност			
Стање на дан 31. децембра 2019. године	718,936	35,564	754,500
Стање на дан 31. децембра 2020. године	561,339	17,074	578,413

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

26.1 Некретнине, постројења и опрема се састоје из:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Некретнине	5,080,081	5,158,235
Опрема	506,621	681,661
Инвестиције у току	34,586	49,281
Лизинг средства	1,121,911	1,365,214
Укупно	6,743,199	7,254,391

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

26.2 Промене на некретнинама и опреми у току 2020. и 2019. године приказане су у наредној табели

У хиљадама динара

Набавна вредност	У хиљадама динара					
	Некретнине	Опрема	Инвестиције у току	Пословни простор узет у лизинг	Опрема и остала средства узета у лизинг	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2019. године	7,381,787	4,043,846	222,403	-	-	11,648,036
Корекција почетног стања 01. јануара 2019. – прва примена МСФИ 16	-	-	-	1,788,885	60,114	1,848,999
Кориговано почетно стање 01. јануара 2019. године	7,381,787	4,043,846	222,403	1,788,885	60,114	13,497,035
Набавке у току године и нови лизинг уговори	-	13,356	163,516	63,187	6,010	246,069
Преноси са основних средстава у припреми	77,108	259,414	(336,522)	-	-	-
Преноси са средстава стечених наплатом потраживања	14,418	-	-	-	-	14,418
Отуђење и расходовање	(15,116)	(154,163)	-	(2,254)	-	(171,533)
Продаја	-	(5,655)	-	-	-	(5,655)
Повећање по основу процена	244,948	-	-	-	-	244,948
Смањење по основу процена	(142,218)	-	-	-	-	(142,218)
Мањак по попису	-	(541)	-	-	-	(541)
Корекција за умањења по основу анекса уговора о лизингу	-	-	-	(29,891)	-	(29,891)
Лизинг остало	-	-	-	(49,121)	-	(49,121)
Курсне разлике	(2,195)	(2,787)	(116)	(2,333)	(211)	(7,642)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	7,558,732	4,153,470	49,281	1,768,473	65,913	13,595,869
Стање на дан 01. јануара 2020. године	7,558,732	4,153,470	49,281	1,768,473	65,913	13,595,869
Набавке у току године и нови лизинг уговори	-	7,727	124,777	235,801	1,186	369,491
Преноси са основних средстава у припреми	77,666	61,805	(139,471)	-	-	-
Отуђење и расходовање	(21,042)	(228,779)	-	(201)	-	(250,022)
Мањак по попису	-	(1,116)	-	-	-	(1,116)
Лизинг остало	-	(6)	-	(40,094)	(1,359)	(41,459)
Курсне разлике	(47)	(59)	(1)	(48)	(4)	(159)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	7,615,309	3,993,042	34,586	1,963,931	65,736	13,672,604
Исправка вредности						
Стање на дан 01. јануара 2019. године	2,234,807	3,365,845	-	-	-	5,600,652
Амортизација (напомена 17)	157,133	266,928	-	464,399	19,471	907,931
Отуђење и расходовање	(13,207)	(153,101)	-	-	-	(166,308)
Продаја	-	(5,253)	-	-	-	(5,253)
Повећање по основу процена	57,793	-	-	-	-	57,793
Смањење по основу процена	(35,069)	-	-	-	-	(35,069)
Мањак по попису	-	(528)	-	-	-	(528)
Корекција за умањења по основу анекса уговора о лизингу	-	-	-	(2,893)	-	(2,893)
Лизинг остало	-	-	-	(11,600)	-	(11,600)
Курсне разлике	(960)	(2,082)	-	(182)	(23)	(3,247)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	2,400,497	3,471,809	-	449,724	19,448	6,341,478
Стање на дан 01. јануара 2020. године	2,400,497	3,471,809	-	449,724	19,448	6,341,478
Амортизација (напомена 17)	155,793	243,634	-	448,406	17,903	865,736
Отуђење и расходовање	(21,042)	(227,950)	-	-	-	(248,992)
Мањак по попису	-	(1,026)	-	-	-	(1,026)
Лизинг остало	-	(6)	-	(26,358)	(1,359)	(27,723)
Курсне разлике	(20)	(40)	-	(7)	(1)	(68)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	2,535,228	3,486,421	-	871,765	35,991	6,929,405
Садашња вредност						
Стање на дан 31. децембра 2019. године	5,158,235	681,661	49,281	1,318,749	46,465	7,254,391
Стање на дан 31. децембра 2020. године	5,080,081	506,621	34,586	1,092,166	29,745	6,743,199

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

26.2. Промене на некретнинама и опреми (наставак)

Чланице Групе немају грађевинске објекте под хипотеком ради обезбеђења отплате кредита.

На дан 31. децембра 2020. године, Матична банка за 13 грађевинских објеката садашње вредности 131,694 хиљаде динара још увек нема спроведен упис права својине у надлежним јавним регистрима (број објеката укључује и средства стечена наплатом потраживања). У односу на ове непокретности, предузете су све потребне активности које треба да резултирају коначим уписима права својине у корист Матичне банке. Окончање овог процеса зависи од поступања надлежних државних органа.

У 2020. години на основу Годишњег пописа у Матичној банци расходовано и искњижено из евиденције трајно неупотребљивих основних средстава – опреме садашње вредности у износу од 357 хиљада динара, признат губитак у износу од 341 хиљаду динара, мањак у износу од 146 хиљада динара. На основу Годишњег пописа укњижен је вишак основних средстава у износу од 322 хиљаде.

На основу извршеног Годишњег пописа у Комерцијалној банци АД Бања Лука расходовано и искњижено је из евиденције трајно неупотребљивих основних средстава садашње вредности у износу од 40 хиљада динара.

На основу извршеног Годишњег пописа у Комерцијалној банци АД Подгорица расходовано и искњижено је из евиденције трајно неупотребљивих основних средстава садашње вредности у износу од 470 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

27.1 Промене на инвестиционим некретнинама у току 2020. и 2019. године приказане су у следећој табели:

	<i>У хиљадама динара</i>
	<u>Укупно</u>
Набавна вредност	
Стање на дан 1. јануара 2019. године	2,849,962
Преноси са средстава намењених продаји и корекција	(5,371)
Курсне разлике	(3,334)
	<u>2,841,257</u>
Стање на дан 31. децембра 2019. године	
Стање на дан 1. јануара 2020. године	2,841,257
Продаја	(6,784)
Курсне разлике	(69)
	<u>2,834,404</u>
Стање на дан 31. децембра 2020. године	
Исправка вредности	
Стање на дан 1. јануара 2019. године	590,147
Амортизација (напомена 17)	50,871
Пренос са средстава намењених продаји	(867)
Курсне разлике	(1,510)
	<u>638,641</u>
Стање на дан 31. децембра 2019. године	
Стање на дан 1. јануара 2020. године	638,641
Амортизација (напомена 17)	50,902
Продаја	(113)
Курсне разлике	(33)
	<u>689,397</u>
Стање на дан 31. децембра 2020. године	
Садашња вредност	
Стање на дан 31. децембра 2019. године	<u><u>2,202,616</u></u>
Стање на дан 31. децембра 2020. године	<u><u>2,145,007</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

Информације о инвестиционим некретнинама по чланицама Групе се приказују у наставку:

27.2.1 Матична банка

На дан 31. децембра 2020. године нето резултат по основу инвестиционих некретнина је позитиван и износи 47,548 хиљада динара.

Назив објекта	Површина у м ²	Укупни трошкови	Остварени приходи од закупа	Нето резултат
Београд, Трг политике 1	3,354	(28,211)	57,640	29,429
Ниш, Вртиште нова д-зграда	1,816	(4,681)	-	(4,681)
Ниш, ТПЦ Калча	85	(828)	3,049	2,221
Београд, Омладинских бригада 19	15,218	(22,636)	9,118	(13,518)
Шабац, Мајур, Обилазни пут бб	1,263	(1,779)	-	(1,779)
Ловћенац, Маршала Тита бб,	46,971	(2,984)	7,055	4,071
Неготин, Саве Драговића 20-22	658	(1,121)	-	(1,121)
Ниш, Булевар 12. фебруар бб	816	(645)	6,913	6,268
Београд, Радничка 22	7,190	(18,535)	37,678	19,143
Нови Сад, Вардарска 1/Б,	291	(1,590)	-	(1,590)
Нови Сад, Булевар Ослобођења 88	44	(132)	3,397	3,265
Котор, Стари Град, Палата бескућа, пословни простор, згр.бр.1	207	(888)	6,534	5,646
Београд, Луке Војводића 77а	80	(658)	852	194
Укупно		(84,688)	132,236	47,548

27.2.2 Комерцијална банка а.д., Бања Лука

На дан 31. децембра 2020. године, године, Банка има исказане инвестиционе некретнине у вредности од 248,134 хиљаде динара, које чине објекти дати у закуп.

На дан 31. децембра 2020. године нето резултат по основу инвестиционих некретнина износи 2,488 хиљада динара:

Назив објекта	Површина у м ²	Укупни трошкови	У хиљадама динара	
			Остварени приходи од закупа	Нето резултат
Брчко, Бесцаринска зона бб ФАРМ ВИСИОН	1,259	(875)	852	(23)
Astros мотел-пицерија Нова Топола	5,437	(2,361)	4,008	1,647
Бања Лука, породична стамбена зграда, управна зграда и радионице	6,814	(441)	721	280
Сарајево, Аурум Арена	402	(264)	487	223
Брчко, Бесцаринска зона бб - ИМПРО	949	(577)	938	361
УКУПНО		(4,518)	7,006	2,488

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

27.2.3 Комерцијална банка а.д., Подгорица

На дан 31. децембра 2020. године, Банка има исказане инвестиционе некретности у вредности од 77,366 хиљада динара, које чине објекти дати у закуп.

На дан 31. децембра 2020. године нето резултат по основу инвестиционих некретности износи 3,620 хиљада динара:

Назив објекта	Површина у м ²	Укупни трошкови	У хиљадама динара	
			Остварени приходи од закупа	Нето резултат
Земљиште и дистрибутивни центар у Будви	7,114	-	1,411	1,411
Три пословна простора	118	-	506	506
Пословни простор у Херцег Новом	52.48	(218)	1,921	1,703
Укупно		(218)	3,838	3,620

28. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	370,663	500,740
Укупно	370,663	500,740

а) Стална средства намењена продаји код Матичне банке:

Стална средства намењена продаји:

Назив објекта	Површина у м ²	Књиговодствена вредност
		у хиљадама динара
Јасика, пословни простор	75.87	484
Пожаревац, Моше Пијаде 2, пословни простор	826.82	25,070
Пожаревац, Моше Пијаде 2, пословни простор	880.86	20,744
Врбас, М. Тита 49, пословни простор	145.56	1,910
Котор, пословни простор 1 и 2	690.00	82,218
Укупно		130,426

У току 2020. године на основу процене у складу са интерним актом Банке евидентирано је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу од 7,591 хиљаду динара.

Банка је у првом кварталу 2020. године, на основу одлуке Руководства Банке извршила рекласификацију једне непокретности са позиције средстава намењених продаји на основна средства за обављање пословних активности, књиговодствене вредности у износу од 58,283 хиљада динара.

Руководство Банке и даље има намеру да спроведе поступак продаје за сва средства која нису продата у протеклих годину дана.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

28. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА (наставак)

б) Стална средства намењена продаји код Комерцијалне банке а.д. Бања Лука:

Назив објекта	Површина у м ²	Књиговодствена вредност у хиљадама динара
Пословни простор Посушје	1,289.00	19,171
Привредна зграда и земљиште у Ровину, Градишка	961.00	4,687
Производни комплекс -фарма у Брезовом пољу, Брчко	66,649.00	47,733
Земљиште у Костајници	31,052.00	1,142
Земљиште у Новој Тополи	6,514.00	10,820
Пословни простор - Брчко Дистрикт	29.00	1,577
Пословни простор - Бања Лука	71.00	8,169
Стан у Тузли	65.00	4,064
Опрема - разне машине		2,133
Земљиште у Бијељини (ораница, шума, њива)	16,050.00	0,00
Кућа и пословни објекат у Градишци	459.00	2,562
		102,058

У току 2020. године продат је један пословни простор и по том основу извршено је умањење сталних средстава намењених продаји садашње вредности 3,494 хиљада динара (58,125.35 КМ). Продајна цена наведеног објекта износи 3,727 хиљада динара (62,000.00 КМ).

У току 2020. године на основу процене овлашћеног екстерног проценитеља извршено је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу од 2,702 хиљаде динара.

Руководство Банке и даље има намеру да спроведе поступак продаје за сва средства која нису продата у протеклих годину дана.

в) Стална средства намењена продаји код Комерцијалне банке а.д., Подгорица:

Назив објекта	Површина у м ²	Књиговодствена вредност у хиљадама динара
Земљиште у Котору - Ђијешевећи	3,362.00	5,329
Земљиште и Фабрика рибе (зграде) у Ријеци Црнојевића (Цетиње)	50,455.00	66,579
Стан у Никшићу	65.00	2,267
Урбанизована парцела у Котору - Рисан	425.00	3,845
Шуме, њиве и пашњаци у Бару- Печурице	12,501.00	9,817
2 Пословна простора у Петровцу	173.00	23,569
Пословни простор у Подгорици-Стари Аеродром	433.00	26,773
УКУПНО		138,179

У току 2020. године продате су 2 непокретности која су књижене као стално средство намењено продаји. Банка је продала непокретност дужника Тимо ИНВЕСТ д.о.о Подгорица, урбанизовану парцелу (300 м²) у Херцег Новом, 447 КО Радованићи ПЈ Херцег Нови, нето књиговодствене вредности 1,362 хиљаде динара (11,585.16 ЕУР). Такође, Банка је продала непокретносту Подгорици, пашњак (375 м²), нето књиговодствене вредности 1,154 хиљаде динара (9,815.38 ЕУР).

У току 2020. године на основу процене овлашћеног екстерног проценитеља извршено је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу од 23,793 хиљаде динара.

Руководство Банке и даље има намеру да спроведе поступак продаје за сва средства која нису продата у протеклих годину дана.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године
29. ОСТАЛА СРЕДСТВА

Остала средства се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	2020.	31. децембра 2019.
<i>У динарима</i>		
Потраживања за накнаду по основу осталих средстава	95,572	118,464
Залихе	119,667	134,820
Средства стечена наплатом потраживања	3,409,219	3,170,410
Унапред плаћени трошкови	137,479	164,102
Учешће у капиталу	2,516,975	2,398,936
Остала потраживања у динарима	2,248,805	3,783,861
	8,527,717	9,770,593
<i>Исправке вредности по основу:</i>		
Накнада – остала средства	(81,165)	(78,391)
Средства стечена наплатом потраживања	(1,722,325)	(1,474,657)
Учешћа у капиталу - обезвређење	(446,661)	(446,661)
Осталих потраживања у динарима	(817,960)	(840,040)
	(3,068,111)	(2,839,749)
<i>У иностраној валути</i>		
Потраживања за накнаду по основу осталих средстава	8	1,409
Остала потраживања из пословања	634,856	438,612
Потраживања у обрачуну	307,342	283,756
Остала потраживања у иностраној валути	783,457	328,719
	1,725,663	1,052,496
<i>Исправке вредности по основу:</i>		
Осталих потраживања из пословања	(301,750)	(303,337)
Потраживања у обрачуну	(77,519)	(77,392)
	(379,269)	(380,729)
Укупно	6,806,000	7,602,611

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

Промене на рачуну исправке вредности по осталим средствима и активним временским разграничењима током године приказане су у следећој табели:

Појединачна исправка вредности	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Стање на дан 1. јануара	769,998	926,787
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 13)	52,264	17,580
Ефекти промене курса (напомена 13)	(53)	(3,124)
Ослобођење током године (напомена 13)	(1,578)	(11,811)
Остало	122,110	(159,434)
Укупно појединачна исправка	942,741	769,998
Групна исправка вредности	У хиљадама динара 31. децембар	
	2020.	2019.
Стање на дан 1. јануара	1,913,329	1,710,912
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 13)	216,079	357,157
Ефекти промене курса (напомена 13)	(1,492)	(779)
Ослобођење током године (напомена 13)	(141,576)	(105,353)
Трајни отпис	(6,812)	(11,234)
Остало	(374)	(37,374)
Укупно групна исправка вредности	1,979,154	1,913,329
Стање на дан биланса (без ситног инвентара) – предмет кредитног ризика	2,921,895	2,683,327
Исправка вредности инвентара (није предмет кредитног ризика)	78,824	90,491
Стање на дан биланса (са ситним инвентаром) (без позиције обезвређења учешћа у капит.)	3,000,719	2,773,818
Обезвређење учешћа у капиталу	446,661	446,661
Укупно позиција исправке вредности осталих средстава	3,447,380	3,220,479

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

а) Учешћа у капиталу

У оквиру позиције осталих средстава признати су удели у капиталу правних лица према табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	2019.
Учешћа у капиталу банака и финансијских организација	80,270	80,270
Учешћа у капиталу предузећа и других правних лица	458,725	465,249
Учешћа у капиталу страних лица у иностранству	1,977,980	1,853,417
Укупно	2,516,975	2,398,936
<i>Исправке вредности по основу:</i>		
Учешћа у капиталу банака и финансијских организација	(80,270)	(80,270)
Учешћа у капиталу предузећа и других правних лица	(366,391)	(366,391)
Укупно	(446,661)	(446,661)

Учешћа у капиталу банака и финансијских организација у стечају односе се на: Euroaxis bank Moscow у износу од 78,387 хиљада динара, Унион банку А.Д. у износу 1,874 хиљаде динара и Универзал банку а.д. Београд (у стечају) у износу од 9 хиљада динара.

Учешћа у капиталу предузећа и других правних лица највећим делом се односе на: 14. Октобар а.д. Крушевац у износу 324,874 хиљаде динара, Компанија Дунав осигурање а.д.о. Београд у износу од 81,242 хиљада динара РТВ Политика д.о.о. Београд у износу 37,634 хиљаде динара, Београдска берза а.д. у износу 2,246 хиљада динара и Политика а.д. Београд 1,381 хиљаде динара.

Учешћа у капиталу страних лица у иностранству односе се на компанију VISA INC у износу од 1,565,824 хиљада динара и MASTER Card International у износу од 411,803 хиљада динара и Монтенегро берзу АД Подгорица у износу од 353 хиљаде динара.

Обезвређење учешћа у капиталу у износу од 446,661 хиљаде динара највећим делом односи се на обезвређење набавне вредности за она учешћа која немају тржишну вредност, од чега се највећи износи односе на: 14. Октобар а.д., Крушевац у износу од 324,874 хиљаде динара, Euroaxis bank Moscow у износу 78,387 хиљада динара, РТВ Политика д.о.о., Београд у износу од 37,633 хиљаде динара и ППД Добричево д.о.о. Ћуприја у износу од 2,563 хиљаде динара.

б) Остала потраживања и потраживања у обрачуну

Остала потраживања у динарима у највећем делу се односе на потраживања Матичне банке по основу: купопродаје девиза на девизном тржишту у износу од 352,770 хиљада (исправка вредности у износу 762 хиљада динара), потраживања из пословања у износу од 203,153 хиљада динара (исправка вредности у износу 79,462 хиљада динара), потраживања по основу материјалних вредности примљених наплатом потраживања у износу од 2,295,185 хиљада динара (исправка вредности у износу од 1,064,325 хиљаде динара), потраживања по основу аванса датих за обртна средства у износу од 51,956 хиљада динара (исправка вредности у износу 6,557 хиљада динара), потраживања по основу закупнине 377,166 хиљаде динара (исправка вредности у износу 285,873 хиљада динара), потраживања за затезну камату по основу осталих средстава у износу од 201,971 хиљада динара (исправка вредности у износу 154,057 хиљада динара) и потраживања у обрачуну по судској пресуди у износу 209,085 хиљада динара (исправка вредности у пуном износу 100%).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања

Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања евидентирани су у износу од 3,409,219 хиљада динара и уз прокњижену исправку вредности у износу од 1,722,325 хиљада динара чине садашњу вредност у износу од 1,686,894 хиљада динара и односе се на чланице Групе:

Матична банка

I Непокретности стечене наплатом потраживања које се класификују у складу са одлуком о класификацији која се примењивала пре 30.12.2013. године

Опис	Површина у м ²	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Нови Пазар, Кеј скопских жртава 44, локал	82.95	1,910	27.09.2006.
Гњилица, њива VII класе	2,638	53	15.04.2008.
Чачак, Хотел „Президент“, Булевар ослобођења бб	2,278.92	68,748	21.01.2009.
Будва, Црна Гора, шума, IV класе	8,292	82	12.10.2010.
Буче, шума, IV класе	974	3,612	27.05.2011.
Пријевор, шума IV класе	1,995	4,179	27.05.2011.
Београд, Михајла Аврамовића 14а, стмабена зграда	925.35	147,436	21.11.2011.
Крушевац, Кошеви, производно пословни објекат И.Ц.П.	12,836	40,194	08.06.2012.
Младеновац, Сопот-Неменикуће, њиве III класе	16,633	240	25.06.2012.
Обреновац, Мислођин, њиве III класе	10,017	947	11.07.2012.
Нови Пазар, Ејупа Куртагића 13, кућа	139.90	3,184	24.07.2012.
Мајур, Табановачка, њива	14,452	1,468	10.08.2012.
Мали Пожаревац, Велико поље, њива III и IV класе	21,915	288	27.09.2012.
Ђуприја, Алексе Шантића 2/24, стан	72.40	728	15.01.2013.
Ниш, Ивана Милутиновића 30, пословни простор	438.39	4,420	23.04.2013.
Ниш, Триглавска 3/1, стан	79.80	2,842	04.06.2013.
Младеновац, њива-луг III класе	1,142	377	18.07.2013.
Ниш, Булевар 12. фебруара, помоћна зграда-складиште	2,062	35,113	30.07.2013.
Кула, Железничка бб, пословни простор, земљиште	7,959	19,741	01.10.2013.
Пријеполје, Карошевина, стругара	450	753	08.11.2013.
Укупно I		336,315	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

II Непокретности стечене наплатом потраживања које се класификују у складу са одлуком о класификацији која је ступила на снагу након 30.12.2013. године

Опис	Површина у м ²	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Вуковац, Милатовац, пољопривредно земљиште	132,450	458	16.05.2014.
Бор, Николе Пашића 21, пословна зграда, магацин	3,823	40,165	08.05.2014.
Суботица, Магнетна поља 17, производна хала и магацин	2,492	40,051	18.07.2014.
Мокра Гора, земљиште, шуме, њиве, кућа	58,400	3,288	31.01.2014.
Копаноник, кућа са земљиштем	337	3,533	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 6/3	29	2,666	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а пословни простор 7/3	44	4,045	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 8/3	35	3,218	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 9/3	34	3,126	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 10/3	39	3,585	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, пословни простор 23	253	17,473	31.01.2014.
Нови Сад, Тихомира Остојића 4, пословни простор 7	134	4,964	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, пословни простор 8	81	4,281	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, пословни простор 9	79	4,175	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, пословни простор 10	408	22,177	31.01.2014.
Зрењанин, Новосадски пут 4, зграда, пумпа и земљиште	9,144	30,165	14.08.2014.
Будва, Режевићи, Црна Гора, камењар, шума	1,363.20	18,149	22.07.2014.
Будва, Режевићи, Црна Гора, шума V класе	5,638.54	74,111	22.07.2014.
Ниш, Ивана Горана Ковачића 31, стамбени објект	434.58	3,914	17.04.2013.
Младеновац, Амерић, њива IV класе	7,768	228	03.10.2014.
Ваљево, Рађево село, магацин	394	380	11.06.2014.
Бела Црква, Кајтасово, шума	4,187	64	03.10.2014.
Младеновац, њиве, воћњаци	25,136	484	03.10.2014.
Ваљево, Војводе Мишића 17, породична стамбена зграда	106	1,483	25.09.2014.
Ниш, Чајничка бб, стамбена зграда са помоћном зградом	825.74	9,309	14.03.2013.
Ниш, Сјеничка 1, пословна зграда, магацини, радионица	1,452.73	11,461	14.03.2013.
Београд, Земун, Цара Душана 130, фабрички комплекс	6,876	87,043	16.06.2014.
Ниш, Шумадијска 1, пословни простор	504.60	1,567	04.12.2014.
Ваљево, Радничка б, стан	69	2,410	28.05.2014.
Прокупље, њива III класе	12,347	509	28.08.2015.
Мионица, Проте Жарка Томовића бб, кућа	107	1,506	10.09.2015.
Прокупље, Малопланска 7, зграде са земљиштем	490	243	11.06.2012.
Сокобања, пољопривредно земљиште, воћњак, њива IV класе	417,908	4,932	31.07.2012.
Сокобања, производна хала са земљиштем	5,042	20,491	31.07.2012.
Сокобања, портирница са земљиштем	2,005	589	31.07.2012.
Сокобања, кућа са земљиштем	4,194	3,185	31.07.2012.
Београд, Баје Пивљанина 83, стамбена зграда	278.52	52,587	23.08.2012.
Дивчибаре, ливада V класе	8,012	3,835	02.12.2015.
Лебане, Бранка Радичевића 17, стамбено пословни објект	768.42	4,945	27.08.2015.
Шид, Јамене, њиве, крчевинаи церје IV и V класе	29,515	1,200	11.03.2016.
Лозница, Липница, Карађорђева, стамбено пословна зграда са земљиштем	146	1,793	15.10.2015.
Врхпоље, објект угоститељства	1,334	2,049	16.05.2013.
Крушевац, Ст.село, Бетонска база са земљиштем	100,560	117,752	11.03.2016.
Зрењанин, Багљаш, пашњак II класе	230	44	22.12.2015.
Свилајнац, Кодубље, пословна зграда, хала и земљиште	10,462	26,633	26.02.2016.
Александрово, Мерошина, зграда са земљиштем	8,527	12,690	23.12.2015.
Чачак, Суво поље, зграде 1 и 2 са земљиштем	1,225	10,382	05.05.2016.
Бојник, Мирошевце, њиве, пашњак, виноград	29,550	209	31.03.2016.
Ваљево, Бобове, њиве VI и VII класе	20,599	278	19.05.2016.
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1	106	18,514	22.12.2016.
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1	345	60,135	22.12.2016.
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1	345	53,481	22.12.2016.
Ниш, Трг Учитеља Тасе бр. 10/1, локал	79.40	5,489	13.03.2019.
Чуруг, Николе Пашића бб, силоси са помоћним објектима	910	55,280	07.10.2019.
Жабари, њиве III класе	12,732	294	08.03.2017.
Кула, Железничка бб, њива I класе	177	17	10.02.2020.
Нови Сад, Петра Драпшина 29, стан	154	13,447	14.10.2020.
Укупно II		870,482	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

III *Опрема стечена наплатом потраживања пре 30. децембра 2013. године – која не испуњава услове према одлуци НБС о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки*

Опис	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Крушевац, покретна имовина (машине, намештај, опрема)	5,544	08.06.2012.
Ниш и Соко Бања покретна имовина (линија за прераду кафе, транспортни уређаји и уређаји за одржавање хигијене)	4,975	31.07.2012.
Парафин, линија за пржење кафе	2,048	31.12.2012.
Вранић, опрема, линија за производњу	3,452	09.07.2013.
Укупно III	16,019	

IV *Опрема стечена у периодима после 30. децембра 2013. године која испуњава услове према одлуци НБС о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки*

Опис	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Покретна имовина, пољопривредна опрема и алати	48	03.06.2015.
Опрема залихе секундарне сировине	1,242	18.07.2014.
Покретне ствари, инсталациони материјал	487	13.05.2014.
Остало	6,267	07.10.2019.
Укупно IV	8,044	

V *Хартије од вредности стечене наплатом потраживања*

Опис	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Хартије од вредности стечене наплатом потраживања	1,940	12.09.2019.
Обезвређење хартија од вредности	(1,940)	
Укупно VI	-	
УКУПНО (садашња вредност) I + II+ III+ IV+V	1,230,860	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

Ефекат обезвређења средстава стечених наплатом поражавања у 2020. години приказан је у табели:

	У 000 динара
Ефекат обезвређења непокретности	74,724
Ефекат обезвређења опреме	2,712
Укупно обезвређење непокретности и опреме	77,436

Негативан ефекат процене признат је као расход периода у укупном износу од 77,436 хиљада динара (напомена 13) и то:

- обезвређење непокретности у износу од 60,538 хиљада динара по основу процењене ниже тржишне вредности некретнина и земљишта, као и обезвређење обрачунато у складу са интерним актом због немогућности продаје у периоду дужем од дванаест месеци у износу од 14,186 хиљаде динара за непокретности чија је процењена вредност виша од књиговодствене
- за опрему у износу од 2,712 хиљада динара по основу процене ниже тржишне вредности и у складу са интерним актом банке

Банка је ангажовањем овлашћеног екстерног проценитеља извршила поновну процену сталних средстава стечених наплатом потраживања која су стечена пре периода од дванаест месеци.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

Г1.1. Процењена вредност некретнина стечених наплатом потраживања:

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Процењена вредност		Разлика вредности у хиљадама динара
			у хиљадама EUR	Садашња у хиљадама динара	
Београд, Михаила Аврамовића 14а, стамбена зграда	925.35	156,017	1327	147,436	(8,581)
Крушевац, Ст.село, Бетонска база са земљиштем	100,560	124,605	1060	117,752	(6,853)
Чачак, Хотел „Президент“, Булевар ослобођења ББ	2,278.92	82,315	700	68,748	(13,567)
Београд, Земун, Цара Душана 130, фабрички комплекс	6,876	92,109	783	87,043	(5,066)
Будва, Режевићи, Црна Гора, шума V класе	5,638.54	76,958	655	74,111	(2,847)
Чуруг, Николе Пашића бб, силоси са помоћним објектима	910	58,498	498	55,280	(3,218)
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1 ПД 4	345	60,714	516	60,135	(579)
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1 ПД6	345	56,594	481	53,481	(3,113)
Београд, Баје Пивљанина 83, пословна зграда	278.52	55,648	473	52,587	(3,061)
Бор, Николе Пашића 21, пословна зграда, магацин	3,823	42,503	361	40,165	(2,338)
Суботица, Магнетна поља 17, производна хала и магацин	2,492	42,382	360	40,051	(2,331)
Крушевац, Кошеви бб, производно пословни објекат И.Ц.П.	12,836	42,533	362	40,194	(2,339)
Ниш, Булевар 12. Фебруар бб, помоћна зграда-складиште	2,062	37,157	316	35,113	(2,044)
Сокобања, произ.хала,порт.са земљиштем,воћњак,кућа,њива IV кл.	429,149	30,819	262	29,197	(1,622)
Зрењанин, Багљаш,Новосадски пут 4, зграда,пумпа, земљ.,пашњак	9,374	31,968	272	30,209	(1,759)
Свилајнац, Кодубље, посл.зграда, хала и земљиште	10,462	28,183	240	26,633	(1,550)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 10	408	23,468	200	22,177	(1,291)
Кула, Железничка бб, пословни простор, земљиште	7,959	20,890	178	19,741	(1,149)
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1 ПД2	106	19,591	167	18,514	(1,077)
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, пословни простор 23	253	18,490	157	17,473	(1,017)
Будва, Режевићи, Црна Гора, камењар и шума	1,363.20	18,846	160	18,149	(697)
Нови Сад, Петра Драпшина 29, стан	154	14,230	121	13,447	(783)
Александрово, Мерошина, управна зграда са земљиштем	8,527	13,428	114	12,690	(738)
Ниш, Сјеничка 1, пословна зграда, магацини, радионица	1,452.73	12,128	103	11,461	(667)
Чачак, Суво поље, зграде 1 и 2 са земљиштем	1,225	10,986	93	10,382	(604)
Ниш, Чајничка бб, стамбена зграда	825.74	9,851	84	9,309	(542)
Ниш, Трг Учитеља Тасе бр. 10/1, локал	79.40	5,808	49	5,489	(319)
Нови Сад, Тихомира Остојића 4, послов. простор 7	134	5,253	45	4,964	(289)
Лебане, Бранка Радичевића 17, стамбено пословни објекат	768.42	5,233	45	4,945	(288)
Ниш, Ивана Милутиновића 30, пословни простор	438.39	4,677	40	4,420	(257)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 8	81	4,530	39	4,281	(249)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 9	79	4,418	38	4,175	(243)
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, посл. простор (5 локала)	181	17,608	150	16,640	(968)
Пријевор, шума 4 класе	1,995	4,339	37	4,179	(160)
Ниш, Ивана Горана Ковачића 31, стамбени простор	434.58	4,142	35	3,914	(228)
Дивчибаре, ливада V класе	8,012	3,982	34	3,835	(147)
Мокра Гора, кућа и ливаде	58,400	3,479	30	3,288	(191)
Копоник, кућа са земљиштем	337	3,739	32	3,533	(206)
Будва, шума IV класе	974	3,751	32	3,612	(139)
Нови Пазар, Ејупа Куртагића 13, кућа	139.90	3,369	29	3,184	(185)
Ниш, Триглавска 3/1, стан	79.8	3,007	26	2,842	(165)
Ваљево, Радничка 6, стан	69	2,550	22	2,410	(140)
Остало (31 објекат)	-	20,725	176	19,608	(1,117)
УКУПНО		1,281,521		1,206,797	(74,724)

Г1.2. Процењена вредност опреме стечене наплатом потраживања

Опис опреме	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Садашња вредност у хиљадама динара	Разлика вредности у хиљадама динара
Покретне ствари	12,296	11,005	(1,291)
Опрема, залихе, секундарне сиров.	8,636	7,558	(1,078)
Остало	6,189	5,846	(343)
УКУПНО	27,121	24,409	(2,712)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

е) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

За три покретне ствари укупне вредности 96 хиљада динара Банка не поседује књижно власништво (ствари евидентирани у ванбилансној евиденцији). Руководство Банке предузима све неопходне мере ради продаје стечених средстава.

Комерцијална банка а.д., Подгорица

Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања у ранијим периодима:

Опис	Површина у м ²	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Сутоморе – хотел и земљиште	1,590	87,917	31.01.2009.
Будва – пашњак и три породичне зграде	1,105	15,087	17.12.2009.
Подгорица – фабрика и земљиште	8,214	35,617	28.12.2009.
Подгорица – пословни простор и земљиште	5,209	36,791	28.12.2009.
Џетиње – гаража и земљиште	439	1,399	25.05.2010.
Подгорица – кућа и двориште	883	20,041	31.07.2010.
Подгорица – хотел	551	31,007	31.12.2011.
Подгорица – земљиште и кућа	484	2,320	31.12.2011.
Бар – земљиште, кућа и две помоћне зграде	1,507	3,582	28.02.2013.
Никшић – ливаде и некатегорисани путеви	977	976	28.02.2013.
Будва – Перезића До – земљиште, посл.простор, три гараже, четири стана	5,315	76,622	25.01.2014.
Котор – земљиште, две породичне стамбене зграде и помоћна зграда	396	1,009	05.09.2014.
Подгорица – земљиште и објекат у изградњи	412	4,453	28.12.2009.
Бар – шуме	3,569	52,794	29.12.2014.
Бар – пословни простор	385	20,549	24.03.2015.
Будва - Перезића до- апартман и гаража	61	7,693	01.09.2009.
Будва - Перезића до- апартман и гаража	78	10,272	01.09.2009.
Будва- Режевићи - земљиште	547	6,450	17.12.2009.
Андријевица-Забрђе- фабрика дрвета и земљиште	14,233	6,249	31.10.2009.
Котор – Побрђе- земљиште	31,543	18,661	01.09.2009.
Будва - земљиште	709	13,880	01.09.2009.
Котор – Врановићи- земљиште	3,131	2,665	01.08.2010.
УКУПНО КБ Подгорица (садашња вредност)		456,034	

За 16 листова непокретности и објеката стечених наплатом потраживања, Банка има власничке листове али није остварила улазак у посед. Укупна нето вредност средстава стечених наплатом потраживања код којих Банка, на дан 31. децембра 2020. године, није ушла у посед износи 302,299 хиљада динара (EUR 2,571 хиљада). Руководство Банке предузима све неопходне мере ради продаје стечених средстава.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

е) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Комерцијална банка а.д., Подгорица (наставак)

Банка је ангажовањем овлашћених екстерних проценитеља извршила поновну процену средстава стечених наплатом потраживања која су стечена пре периода од дванаест месеци. Негативан ефекат процене признат је као расход периода у укупном износу од 24,716 хиљада динара.

Процењена вредност некретнина стечених наплатом потраживања:

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Процењена вредност		Разлика вредности у хиљадама динара
			у хиљадама EUR	У хиљадама динара	
Будва - Перазића до- апартман и гаража	61	7,710	65	7,693	(65)
Будва - Перазића до- апартман и гаража	78	10,290	87	10,272	(18)
Будва- Режевићи - земљиште	547	6,467	55	6,450	(17)
Андријевица-Забрђе- фабрика дрвета и земљиште	14,233	7,235	53	6,249	(986)
Котор – Побрђе- земљиште	31,543	29,548	159	18,661	(10,886)
Будва - земљиште	709	13,898	118	13,880	(18)
Котор – Врановићи- земљиште	3,131	2,683	23	2,665	(18)
Земљиште, пословни простор, 3 гараже и 4 стана - Перазића До	5,315	76,622	652	76,622	-
Двориште и кућа у Подгорици	883	22,393	170	20,041	(2,352)
Земљиште и Хотел у Сутомору	1,590	87,917	748	87,917	-
Пашњак и три породичне стамбене зграде у Будви	1,105	15,607	128	15,087	(520)
Земљиште и фабрика у Подгорици	8,214	35,827	302	35,617	(210)
Земљиште и два пословна простора у Подгорици	5,209	37,241	313	36,791	(450)
Земљиште и гаража у Цетињу	439	1,417	12	1,399	(18)
Хотел у Подгорици	551	33,367	264	31,007	(2,360)
Земљиште и кућа у Подгорици	484	3,797	20	2,320	(1,477)
Ливаде и некатегорисани путеви у Никшићу	977	976	8	976	-
Земљиште, кућа и две помоћне зграде у Бару	1,507	3,625	30	3,582	(43)
Земљиште, две породичне стамбене зграде и помоћна зграда у Котору	396	1,646	9	1,009	(637)
Земљиште и објекат у изградњи у Подгорици	412	4,579	38	4,453	(126)
Шуме у Бару	3,569	46,464	449	52,794	(3,670)
Пословни простор у Бару	385	21,442	175	20,549	(893)
УКУПНО		480,751	3,878	456,034	(24,716)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

30. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА, ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ЦЕНТРАЛНОЈ БАНЦИ

Обавезе према банкама и финансијским организацијама се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Депозити по виђењу	4,164,149	2,451,910
Орочени депозити и наменски депозити	3,750,865	5,829,431
Overnight депозити	150,000	-
Остало	31,176	37,265
Стање на дан биланса	8,096,190	8,318,606

У току 2020. године, депозити у динарима депоновани су по стопи од 0,09%, а у иностраној валути депоновани су по стопи за USD од 1.2% до 1.5% и EUR од 0.05% до 0.07%, а за остале стране валуте од 0.59% до 2.40%. Каматне стопе на узете депозите од зависних страних банака кретале су се у распону 0.1 до 1.25% за депозите у USD.

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА

Обавезе према комитентима се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Привредна друштва и регист. пољоприв. газдинства		
Депозити по виђењу	86,846,426	78,301,854
Опозиви депозити	180,955	42,688
Остали и <i>overnight</i> депозити	19,966,291	14,483,027
Обавезе по основу кредита	4,471,316	4,060,334
Наменски депозити	2,478,918	2,054,530
Депозити по основу датих кредита	682,563	547,737
Обавезе по основу камата, разграничене обавезе по каматама и остале финансијске обавезе	715,894	541,742
Становништво – физичка лица		
Депозити по виђењу	55,006,792	43,450,446
Опозиви депозити	37,855	72,964
Штедни депозити	224,973,561	218,449,382
Наменски депозити	6,750,908	5,138,469
Депозити по основу датих кредита	2,573,827	2,419,206
Обавезе по основу камата, разграничене обавезе по каматама и остале финансијске обавезе	1,095,054	1,003,142
Остали депозити	411,707	422,189
Стање на дан биланса	406,192,067	370,987,710

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА (наставак)

Депозити привредних друштава

Депозити по виђењу у динарима, највећим делом, представљају стања трансакционих депозита предузећа и других правних лица. Одлуком о каматним стопама за 2020. годину ови депозити су каматноснони. У зависности од нивоа просечног месечног стања на трансакционим рачунима комитената каматна стопа износи 0.10% на годишњем нивоу за депозите са просечним месечним стањем изнад 50 хиљада динара. У зависности од нивоа просечног месечног стања на трансакционим рачунима комитената Комерцијалне банке а.д. Бања Лука каматна стопа износи до 0.50 % на годишњем нивоу. У зависности од нивоа просечног месечног стања на трансакционим рачунима комитената Комерцијалне банке а.д. Подгорица каматна стопа износи од 0.00 % до 0.01% на годишњем нивоу. Депозити по виђењу нерезидената у иностраној валути у Матичној банци су некаматноснони, изузев код специфичних пословних аранжмана. Депозити по виђењу нерезидената у иностраној валути у Комерцијалној банци а.д. Подгорица су некаматноснони. Депозити по виђењу нерезидената у иностраној валути у Комерцијалној банци а.д. Бања Лука се крећу у распону од 0.00 % до 0.50%. У току 2020. године краткорочни депозити предузећа у динарима су депоновани уз каматну стопу у распону од: референтне каматне стопе на годишњем нивоу минус 1,25 процентних поена на депозите од три до четрнаест дана до референтне каматне стопе на годишњем нивоу минус 0.25 процентних поена на рок до годину дана уз лимит од минимум 300 хиљада динара. Краткорочни депозити предузетника депоновани су уз каматну стопу у распону од 0.25% до 1.20% на годишњем нивоу уз лимит од минимум од 300 хиљада динара.

Краткорочни депозити предузећа и предузетника у иностраној валути су депоновани уз каматну стопу у распону од 0.05 % до 1.50% на годишњем нивоу за EUR односно од 0.40 % до 1.00% за USD на рок од тридесет дана до једне године, а за остале стране валуте у распону од 0.00 % до 0.55%.

Дугорочни депозити предузећа у динарима депоновани су уз каматну стопу одређену износом референтне каматне стопе Народне банке Србије на годишњем нивоу, а у иностраној валути од 0.50% до 2.00% на годишњем нивоу за EUR и од 1.30% до 1.40% на годишњем нивоу за USD, од 0.00% до 2.02% на годишњем нивоу за остале стране валуте..

Депозити становништва

Динарски и девизни *a vista* штедни улози становништва у Матичној банци током 2020. године су били некаматноснони.

Девизни *a vista* штедни улози становништва у Комерцијалној банци а.д. Бања Лука у током 2020. године су били некаматноснони.

Девизни *a vista* штедни улози становништва у Комерцијалној банци а.д. Подгорица у током 2020. године су били са каматном стопом која се креће у распону од 0.00 % до 0.01% на годишњем нивоу.

Краткорочни депозити становништва у динарима депоновани су уз каматне стопе у распону од 1.00% до 2.50% на годишњем нивоу, а у иностраној валути од 0.05% до 2.20% за EUR, а за остале валуте у распону од 0.00% до 2.90% на годишњем нивоу.

Дугорочни депозити становништва у динарима депоновани су уз каматне стопе у распону од 2.75% до 3.00% на годишњем нивоу, а у иностраној валути од 0.65% до 2.90% за EUR, а за остале валуте у распону од 0.00% до 3.50% на годишњем нивоу.

У току године Матична банка је имала у понуди и посебне камате на акцијску штедњу, са ограниченим периодима важења које нису предмет обелодањивања.

У оквиру обавеза по основу кредита признате су укупне обавезе по ино-кредитним линијама према страним правним лицима које се за потребе биланса стања дефинишу као комитенти.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА (наставак)

Структура дугорочних и краткорочних кредита Матичне банке који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Дугорочни кредити		
Влада Републике Италије	5,487	36,139
Европска инвестициона банка (ЕИВ)	970,366	1,376,259
Европска агенција за реконструкцију и развој (ЕАР)	1,372	14,463
Стање на дан биланса	977,225	1,426,861

Доспеће презентованих кредита је у периоду од 2021. до 2030. године.

По кредитним линијама (трипартитним) Матична банка са кредиторима нема уговорене обавезе везано за финансијске показатеље (праћење/извештавање).

Структура дугорочних кредита Комерцијалне банке а.д., Подгорица који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Европска инвестициона банка (ЕИВ)	50,392	100,794
Влада Црне Горе - Пројекат 1000+	39,334	42,914
Фонд за развој Црне Горе	507,385	623,829
Стање на дан биланса	597,111	767,537

Доспеће презентованих дугорочних кредита је у периоду од 2021. до 2031. године.

По наведеним кредитима Комерцијална банка а.д., Подгорица нема обавезу испуњења финансијских показатеља.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА (наставак)

Структура дугорочних кредита Комерцијалне банке а.д., Бања Лука који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

У хиљадама динара

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Инвестиционо развојна банка	2,896,980	1,865,936
Стање на дан биланса	2,896,980	1,865,936

Доспеће презентованих дугорочних кредита је у периоду од 2021. до 2045. године.

На основу уговора закљученог са Инвестиционо развојном банком Републике Српске, Комерцијална банка а.д. Бања Лука нема обавезу испуњавања одређених финансијских показатеља.

31.1 Структура и кретање обавеза по основу депозита и осталих финансијских обавеза према банкама, другим финансијским организацијама, централној банци и комитентима приказано је у наставку

У хиљадама динара

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Почетно стање 01. јануар		
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци (напомена 31)	8,318,606	8,228,284
Депозити и остале финан. обавезе према другим комитентима (напомена 32)	370,987,710	350,668,156
Укупно почетно стање 01. јануар	379,306,316	358,896,440
Нето приливи/одливи – депозити	33,844,825	21,209,646
Нето приливи/одливи - кредити	1,779,939	(709,085)
Нето приливи/одливи - камате	(1,265,765)	(1,195,178)
Нето приливи/ одливи- накнаде	(4,165)	(6,615)
Курсне разлике	(782,537)	(205,985)
Укалкулисана камата и друге безготовинске трансакције	1,409,644	1,317,093
Стање на дан биланса	414,288,257	379,306,316

У хиљадама динара

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци (напомена 31)	8,096,190	8,318,606
Депозити и остале финан. обавезе према другим комитентима (напомена 32)	406,192,067	370,987,710
Укупно банке и комитенти	414,288,257	379,306,316

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

32. РЕЗЕРВИСАЊА

Резервисања се односе на:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Резервисање по основу ванбилансних позиција (напомена 13)	249,508	210,395
Резервисања за судске спорове и остале обавезе (напомена 36.4)	1,797,624	1,715,964
Резервисања за примања запослених МРС 19	649,214	557,051
Стање на дан биланса	2,696,346	2,483,410

Промене на рачуну резервисања су приказане у следећој табели:

	2020.				2019.			
	Резервисање по основу ванбилансних позиција (напомена 13)	Резервисања за судске спорове и остале обавезе (напомена 36.4)	Резервисања за примања запослених (МРС 19)	Укупно	Резервисање по основу ванбилансних позиција (напомена 13)	Резервисања за судске спорове и остале обавезе (напомена 36.4)	Резервисања за примања запослених (МРС 19)	Укупно
Стање на дан 1. јануара	210,395	1,715,964	557,051	2,483,410	309,211	988,557	511,085	1,808,853
Повећање	250,361	1,012,762	104,241	1,367,364	282,248	1,255,895	34,056	1,572,199
Резервисање на терет актуарских добитака у капиталу	-	-	(4,338)	(4,338)	-	-	12,770	12,770
Коришћење	-	(142,145)	(3,326)	(145,471)	-	(26,566)	(209)	(26,775)
Укидање резервисања	(211,244)	(777,198)	(10)	(988,452)	(380,863)	(513,269)	(486)	(894,618)
Курсне разлике	(4)	(9)	(4)	(17)	(201)	(431)	(165)	(797)
Остало	-	(11,750)	(4,400)	(16,150)	-	11,778	-	11,778
Стање на дан биланса	249,508	1,797,624	649,214	2,696,346	210,395	1,715,964	557,051	2,483,410

а) Резервисања за судске спорове Матичне банке

Признавање резервисања је вршено на основу процене будућих одлива у висини тужбених захтева укључујући камату и трошкове. Укупан износ резервисања за 15,558 судских спорова на дан 31.12.2020. износи 1,707,301 хиљаде динара.

У односу на 31.12.2019. дошло је до промене у укупном нивоу резервисања у нето износу 92,427 хиљада динара. Од тога, промена која се односи на нето расход резервисања по судским обавезама износи 232,190 хиљада динара признатих у оквиру позиција биланса успеха, док се смањење резервисања у износу 139,763 хиљада динара односи на коришћење резервисања за исплате и укидање по донетим судским пресудама.

Највећи број спорова се односи на захтеве за плаћање накнаде за обраду кредита, накнаду штете и утврђење.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

32. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

б) Резервисања за примања запослених

Резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију формиране су на бази актуарских претпоставки, на дан биланса стања и исказана су у износу садашње вредности очекиваних будућих исплата.

Главне актуарске претпоставке употребљене у обрачуну резервисања за отпремнине:

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Матична банка		
Дисконтна стопа	4.00%	4.00%
Стопа раста зараде Банке	3.00%	2.00%
Стопа раста зарада на републичком нивоу	6.00%	-
Флукуација запослених	5.00%	4.00%

Према МРС 19, стопа која се користи за дискотовање требало би да буде у складу са тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности што онемогућава проналажење адекватне дисконтне стопе за дужи временски хоризонт, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна стопа на дугорочне обвезнице издате од Владе Републике Србије. На обрачун потребних резервисања за отпремнине у 2020. години као једна од актуарских претпоставки укључена је стопа раста зарада на републичком нивоу од 6%.

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Комерцијална банка а.д., Подгорица		
Дисконтна стопа	3.00%	3.00%
Стопа раста зараде Банке	-	3.00%
Стопа раста зарада на републичком нивоу	2.00%	-
Флукуација запослених	8.00%	9.00%

Према МРС 19, стопа која се користи за дискотовање требало би да буде у складу са тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна на дугорочне обвезнице издате од стране Републике Црне Горе.

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Комерцијална банка а.д., Бања Лука		
Дисконтна стопа	3.00%	3.00%
Стопа раста зараде Банке	-	2.00%
Стопа раста зарада на републичком нивоу	2.00%	-
Флукуација запослених	5.00%	5.00%

Према МРС 19, у параграфу 78, стопа која се користи за дискотовање, требало би да буде у складу са тржишним приносима за високо квалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно, на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна стопа на дугорочне обвезнице, издате од стране владе Републике Српске.

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд		
Дисконтна стопа	4.00%	4.00%
Стопа раста зараде Друштва	3.00%	6.00%
Стопа раста зарада на републичком нивоу	6.00%	-
Флукуација запослених	5.00%	5.00%

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

33. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

У хиљадама динара

Остале обавезе укључују:

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Обавезе према добављачима	166,554	264,882
Обавезе према запосленима (зараде, порези, доприноси и остале обавезе према запосленима)	26,212	76,854
Примљени аванси	192,516	177,879
Обавезе по основу лизинга	1,151,562	1,371,502
Разграничени приходи од камата и накнада и остали приходи	333,215	160,992
Укалулисане обавезе и остала разграничења	1,340,697	637,699
Обавезе у обрачу	1,866,692	2,316,607
Обавезе из добитка	183,667	9,236,270
Обавезе за порезе и доприносе	10,882	19,343
Остале обавезе	297,881	297,542
Стање на дан биланса	5,569,878	14,559,570

Обавезе у обрачу у укупном износу од 1,866,692 хиљада динара највећим делом се односе на обавезе Матичне банке по основу купопродаје девиза на девизном тржишту од банака у иностранству у износу од 352,741 хиљаду динара, обавезе у обрачу по основу купопродаје девиза на девизном тржишту у износу од 235,160 хиљада динара, обавезе у обрачу за ликвидирани девизне рачуне домаћих правних лица у износу од 112,091 хиљаду динара, обавезе за неисплаћене дивиденде према правним лицима у износу од 184,986 хиљада динара, обавезе по основу угашених рачуна клијената у динарима у износу 120,837 хиљада динара и обавезе у обрачу по основу ликвидираних партија девизних рачуна страних правних лица у износу од 57,145 хиљада динара и обавезе у обрачу по осталим основама у динарима износу од 60,821 хиљаду динара.

а) Обавезе из добитка Матичне банке Обавезе из добитка у укупном износу од 183,667 хиљада динара састоје се из:

- обавеза по основу дивиденди на приоритетне акције у износу од 4,251 хиљаду динара,
- обавезе из добитка за запослене у износу од 179,417 хиљада динара

На основу одлука Скупштине Банке а након испуњених свих потребних услова прописаних Законом о банкама, Извршни одбор банке донео је одлуке о исплати дивиденде за пословне 2014, 2015, 2016, 2017, 2018. и 2019. годину. Дивиденде су исплаћене у новцу 21.09.2020. године акционарима банке – лицима која су била уписана у Централном регистру, депо и клирингу ХОВ као законити имаоци акција банке на дан дивиденде. Истовремено, извршена је исплата запосленима из добитка за године 2014, 2017, 2018. и 2019. годину чиме је умањена обавеза и по овом основу. Преостали износ обавеза по основу дивиденди у износу од 4,251 хиљаду динара односи се на обавезе из периода пре 2014. године и обавезе према акционарима који нису доставили инструкцију за уплату дивиденди

б) обавезе по основу лизинга Групе

У хиљадама динара

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Почетно стање 01. јануар	1,371,502	1,847,377
Расходи камата	27,024	33,509
Приходи од камата - престанак приз. уговора	(148)	(500)
Расходи од негативне валутне клаузуле лизинг уговора	895	3,530
Приходи од позитивне валутне клаузуле лизинг уговора	(989)	(8,970)
Трошкови пореза за правна и физичка лица	74,250	71,417
Остали нето приходи по основу лизинга	(484)	(60)
Курсне разлике	(45)	(2,340)
Плаћање лизинг рата	(533,731)	(567,015)
Нови уговори и измене постојећих (нето повећање)	194,354	-
Остало	18,934	(5,446)
Стање на дан биланса	1,151,562	1,371,502

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

34. КАПИТАЛ

34.1 Капитал се састоји из:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Акцијски капитал	17,191,526	17,191,526
Емисиона премија	22,843,084	22,843,084
Резерве из добити и остале резерве	25,432,818	21,849,598
Ревалоризационе резерве	8,544,078	8,875,798
Добитак	4,812,004	9,981,902
Губитак	(1,261,380)	(1,370,332)
Стање на дан биланса	77,562,130	79,371,576

Структура капитала

	<i>У хиљадама динара</i>					
	31. децембар 2020. године			31. децембар 2019. године		
	Већински удео	Учешћа без права контроле	Укупно	Већински удео	Учешћа без права контроле	Укупно
Акцијски капитал	17,191,466	60	17,191,526	17,191,466	60	17,191,526
Емисиона премија	22,843,084	-	22,843,084	22,843,084	-	22,843,084
Акцијски капитал	40,034,550	60	40,034,610	40,034,550	60	40,034,610
Добитак	4,811,998	6	4,812,004	9,981,896	6	9,981,902
Губитак	(1,261,380)	-	(1,261,380)	(1,370,332)	-	(1,370,332)
Резерве из добити и остале резерве	25,432,814	4	25,432,818	21,849,594	4	21,849,598
Ревалоризационе резерве (потражни салдо)	6,924,907	-	6,924,907	7,256,593	-	7,256,593
Ревалоризационе резерве (дуговни салдо)	-	-	-	(248)	-	(248)
Транслационе резерве (напомена 35.3)	1,619,171	-	1,619,171	1,619,453	-	1,619,453
Резерве	33,976,892	4	33,976,896	30,725,392	4	30,725,396
Капитал	77,562,060	70	77,562,130	79,371,506	70	79,371,576

Акцијски капитал Матичне банке формиран је иницијалним улозима акционара и наредним емисијама нових акција. Акционари имају право управљања Банком (власници обичних акција), као и право учешћа у расподели добити (власници обичних и приоритетних акција). На дан 31. децембра 2020. године акцијски капитал Матичне банке износи 17,191,466 хиљада динара и састоји се од 17,191,466 акција са номиналном вредношћу од 1 хиљаду динара по акцији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

34. КАПИТАЛ (наставак)

34.1 Капитал се састоји из (наставак)

Структура акција Матичне банке је дата у наредној табели:

Врсте акција	Број акција	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019
Обичне акције	16,817,956	16,817,956
Приоритетне акције	373,510	373,510
Стање на дан биланса	17,191,466	17,191,466

Структура акционара Матичне банке према обичним акцијама на дан 31. децембар 2020. године је следећа:

Назив акционара	Број акција	% учешћа
НЛБ д.д. Љубљана	13,997,686	83.23
ОТР BANKA SRBIJA (custody рачун)	464,919	2.76
Југобанка а.д., Београд у стечају	321,600	1.91
Компанија Дунав осигурање а.д., Београд	290,214	1.73
BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD (збрини рачун)	272,590	1.62
GLOBAL MACRO ABSOLUTE RETURN A	133,148	0.79
GLOBAL MACRO CAPITAL OPPORTUNITIES	131,568	0.78
Станком со. д.о.о., Београд	117,535	0.70
East capital (lux)-Balkan fund	116,756	0.69
GLOBAL MACRO PORTFOLIO	84,003	0.50
FRONT MARK OPPORTUN.MASTER	68,404	0.41
ДЕКА ИНЖЕЊЕРИНГ	65,580	0.39
I.N. DRENİK NONWOVENS TRADING	58,950	0.35
ALLIANCEBERNS.NEXT 50E.M.(M)F.	46,837	0.28
Остали (1,084 акционара)	648,166	3.86
Укупно	16,817,956	100.00

Структура акционара Матичне банке према приоритетним акцијама на дан 31. децембар 2020. године је следећа:

Назив акционара	Број акција	% учешћа
Једно физичко лице	85,140	22.79
Југобанка а.д., Београд (у стечају)	18,090	4.84
Остали (624 акционара)	270,280	72.37
Укупно	373,510	100.00

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

34. КАПИТАЛ (наставак)

34.1 Капитал се састоји из (наставак)

Министарство финансија Републике Србије је 26. јуна 2019. године извршило откуп обичних акција које су поседовали акционари DEG-DEUTSHE INVESTITIONS и SWEDFUND INTERNATIONAL у укупном проценту од 6.90%, а 26. новембра откуп обичних акција EBRD-а, у проценту од 24.43% и IFC CAPITALIZATION FUND LP у проценту од 10.15% чиме се проценат учешћа Републике Србије повећао на 83.23% учешћа.

Дана 26.02.2020. године, Министарство финансија Републике Србије објавило је да су представници НЛБ д.д. Љубљана и министар финансија Републике Србије, потписали Уговор о купопродаји 83.23% обичних акција Комерцијалне банке АД Београд.

Потписивањем овог уговора Матична банка је добила новог стратешког партнера, који је након завршетка трансакције преузео и управљање Банком.

Потписивањем Уговора о преносу акција 30. децембра 2020. године између Републике Србије и НЛБ д.д. Љубљана, окончан је процес продаје Комерцијалне банке а.д. Београд. Предмет уговора било је 83,23% обичних акција Комерцијалне банке, чиме је НЛБ д.д. Љубљана постала власник акција које су биле у поседу Републике Србије и највећи појединачни власник Матичне банке са правом управљања.

Ревалоризационе резерве у износу од 8,544,078 хиљада динара (2019: 8,875,798 хиљада динара) се односе на: ефекте по основу повећања вредности основних средстава на основу процене извршене од стране независног проценитеља у износу од 1,088,022 хиљаде динара, ревалоризационе резерве по основу вредновања хартија од вредности у износу од 5,708,949 хиљаде динара, актуарске добитке у износу од 127,936 хиљада динара и транслагационе резерве у износу од 1,619,171 хиљаду динара. Исказане вредности садрже и пореске ефекте ревалоризационих резерви.

34.2. Зарада по акцији

Основна зарада по акцији израчунава се тако што се добитак који припада акционарима (матичног правног лица) подели пондерисаним просечним бројем обичних акција у оптицају за период:

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Добитак Матичне банке умањен за приоритетне дивиденде (у хиљадама динара)	2,916,958	8,942,686
Просечан пондерисани број акција у току године	<u>16,817,956</u>	<u>16,817,956</u>
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	<u><u>173</u></u>	<u><u>532</u></u>

Основни добитак по акцији за 2020. годину износи 173 динара или 17.34% на номиналну вредност обичне акције, а за 2019. годину добитак по акцији износио је 532 динара или 53.17% на номиналну вредност обичне акције.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

34. КАПИТАЛ (наставак)

34.3. Кумулативне курсне разлике по основу курсирања инооперација

У хиљадама динара

	Кумулативне курсне разлике на уделе у зависна друштва	Курсне разлике остварене на унутаргрупним транзакцијама	Курсне разлике из превођења резултата Биланса успеха са просечног на закључни курс	Укупно
Стање на дан 1. јануара претходне године	1,521,335	75,058	51,758	1,648,151
Повећање/смањење	(34,940)	6,859	(617)	(28,698)
Стање на дан 31. децембар претходне године	1,486,395	81,917	51,141	1,619,453
Повећање/смањење	(729)	445	2	(282)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	1,485,666	82,362	51,143	1,619,171

35. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА

Табела у наставку приказује анализу имовине и обавеза према томе када се очекује да ће бити доспели или измирени:

У хиљадама динара

31.12.2020.

	До 12 месеци	Преко 12 месеци	Укупно
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	-	86,892,070
Хартије од вредности	20,819,030	137,619,626	158,438,656
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	15,991,777	2,873,706	18,865,483
Кредити и потраживања од комитената	62,824,341	156,609,286	219,433,627
Нематеријална имовина	-	578,413	578,413
Некретнине, постројења и опрема	-	6,743,199	6,743,199
Инвестиционе некретнине	-	2,145,007	2,145,007
Текућа пореска средства	19,661	-	19,661
Одложена пореска средства	-	2,484	2,484
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	370,663	-	370,663
Остала средства	4,723,511	2,082,489	6,806,000
УКУПНО АКТИВА	191,641,053	308,654,210	500,295,263
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	7,245,858	850,332	8,096,190
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	374,147,298	32,044,769	406,192,067
Резервисања	-	2,696,346	2,696,346
Текуће пореске обавезе	2,079	-	2,079
Одложене пореске обавезе	-	176,573	176,573
Остале обавезе	4,803,434	766,444	5,569,878
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	386,198,669	36,534,464	422,733,133
Нето	(194,557,616)	272,119,746	77,562,130

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

35. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА (наставак)

У хиљадама динара

31.12.2019.

	До 12 месеци	Преко 12 месеци	Укупно
Готовина и средства код централне банке	76,654,402	-	76,654,402
Хартије од вредности	22,972,599	121,506,832	144,479,431
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	25,925,757	1,064,247	26,990,004
Кредити и потраживања од комитената	68,380,888	139,853,270	208,234,158
Нематеријална имовина	-	754,500	754,500
Некретнине, постројења и опрема	-	7,254,391	7,254,391
Инвестиционе некретнине	-	2,202,616	2,202,616
Текућа пореска средства	6,786	-	6,786
Одложена пореска средства	-	1,076,255	1,076,255
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	500,740	-	500,740
Остала средства	5,648,856	1,953,755	7,602,611
УКУПНО АКТИВА	200,090,028	275,665,866	475,755,894
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	6,326,829	1,991,777	8,318,606
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	326,625,861	44,361,849	370,987,710
Резервисања	-	2,483,410	2,483,410
Текуће пореске обавезе	2,673	-	2,673
Одложене пореске обавезе	-	32,349	32,349
Остале обавезе	13,605,014	954,556	14,559,570
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	346,560,377	49,823,941	396,384,318
Нето	(146,470,349)	225,841,925	79,371,576

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Послови у име и за рачун трећих лица	4,146,427	4,201,557
Преузете будуће обавезе	44,263,544	56,406,073
Потраживања по основу споразума о рекуповини	1,175,802	-
Друге ванбилансне позиције	484,744,960	443,227,208
Укупно	534,330,733	503,834,838

Из преузетих будућих обавеза елиминисан је интерни однос са Комерцијалном банком а.д., Бања Лука по основу неискоришћених кредита у износу од 2,939,505 хиљада динара (EUR 25 милиона), Комерцијалном банком а.д., Подгорица по основу неискоришћених кредита у износу од 1,763,703 хиљаде динара (EUR 15 милиона) и неискоришћени део одобреног лимита по картицама КомБанк ИНВЕСТ у износу 200 хиљада РСД.

Из других ванбилансних позиција елиминисани су интерни односи које Комерцијална банка а.д. Бања Лука, Комерцијална банка а.д. Подгорица и КомБанк ИНВЕСТ имају са Комерцијалном банком а.д. Београд.

36.1 Издате гаранције и акредитиви

Банке, чланице Групе, издају гаранције и акредитиве, којим гарантују трећим лицима измирење обавеза од стране својих клијената. Ови уговори имају уговорено време трајања које најчешће износи до годину дана. Уговорене вредности потенцијалних обавеза су приказане у наредној табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Плативе гаранције	5,088,246	4,983,412
Чинидбене гаранције	7,131,239	5,754,320
Акредитиви	169,229	281,963
Стање на дан	12,388,714	11,019,695

Претходно наведени износи представљају максималан износ губитка који би банке чланице Групе оствариле на датум финансијских извештаја, уколико нико од клијената не би успео да измири уговорене обавезе (напомена 4).

36.2 Структура преузетих обавеза је следећа

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Неискоришћени део одобрених прекорачења по платним и кредитним картицама и прекорачењима по текућим рачунима	11,169,739	11,071,708
Преузете неопозиве обавезе за неповучене кредите	20,191,910	33,033,872
Остале неопозиве обавезе	513,181	1,280,798
Стање на дан биланса	31,874,830	45,386,378

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ (наставак)

36.3 Остале ванбилансне позиције чине средства по пословима у име и за рачун трећих лица и друга ванбилансна актива

Послови у име и за рачун трећих лица у укупном износу од 4,146,427 хиљада динара највећим делом се састоје од средстава комисионих кредита Републике Србије за финансирање стамбених кредита у износу 3,770,646 хиљада динара, кредите по основу откупа друштвених станова буџетских установа у износу од 334,127 хиљада динара (кредити прузети од Беобанке у стечају) док се остала средства углавном односе на пољопривредне кредите финансиране од стране надлежних министарстава.

У оквиру друге ванбилансне активе у износу од 484,744,960 хиљада динара, Група између осталог исказује примљена материјална средства обезбеђења за пласмане и потраживања у износу од 217,049,029 хиљаде динара, номиналну вредност хартија по *custody* пословима за клијенте Групе у износу од 63,867,817 хиљаде динара, номиналну вредност хартија од вредности у портфељу Групе у износу од 143,953,590 хиљада динара, износ отписаних финансијских средстава у динарима у износу од 34,332,438 хиљада динара према Одлуци НБС о рачуноводственом отпису билансне активе и Трајни отпис - пренос у ванбиланс (МРС 39) у износу од 537,715 хиљаде динара.

Матична банка, сагласно издатој дозволи за обављање кастоди послова, чува и финансијске инструменте клијената на рачунима хартија од вредности, о чему се води ванбилансна евиденција. По основу ових послова Матична банка не сноси кредитни ризик.

36.4 Судски спорови

На основу стручне процене Сектора правних послова и адвоката који заступају чланице Групе, код свих спорова који се воде против чланица Групе у току 2020. године руководства су извршила резервисања за потенцијалне губитке по судским споровима у износу од 1,797,624 хиљаде динара (напомена 32).

На дан 31. децембар 2020. године, потенцијалне обавезе по основу спорова – основица тужбеног захтева који се воде против чланица Групе процењена је на износ од 7,782,720 хиљада динара (за 21,406 активних предмета). Наведени број и вредност предмета на нивоу Групе обухвата и садржи 23 предмета укупне вредности од 74,970 хиљада динара који су затворени у јануару 2021. године.

Поред тога, чланице Групе воде спорове против трећих лица чији најзначајнији део чини 47,853,082 хиљаде динара (за 13,753 предмета највеће појединачне вредности). Руководства чланица Групе очекују позитивне исходе код већине спорова.

36.5 Порески ризици

Порески системи у Републици Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини су у процесима континуиране ревизије и измена. У различитим околностима, порески органи могу имати различите приступе одређеним питањима и могу утврдити додатне пореске обавезе заједно са накнадним затезним каматама и казнама. Руководства чланица Групе сматрају да су пореске обавезе евидентиране у финансијским извештајима правилно исказане.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке има НЛБ д.д, Љубљана која је власник 83.23% обичних акција Банке. Матична банка има три зависна правна лица: Комерцијална банка а.д., Подгорица, Комерцијална банка а.д., Бања Лука и КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд.

Правна и физичка лица се сматрају повезаним лицима уколико једно лице има контролу, заједничку контролу или значајан утицај на доношење финансијских и пословних одлука другог правног лица. Повезана лица су и она лица која су под заједничком контролом истог матичног правног лица.

У оквиру редовног пословања Групе обавља се извешан број банкарских трансакција са повезаним лицима. Оне укључују кредите, депозите, инвестиције у власничке хартије од вредности и дериватне инструменте, трансакције платног промета и друге банкарске послове.

Консолидоване трансакције са зависним лицима су приказане у напмени 6.1.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)

37.1. Кредити и потраживања од повезаних лица

Пласмани	2020.			2019.		
	Билансно	Ванбилансно	Укупно	Билансно	Ванбилансно	Укупно
Веомох доо	19,968	122	20,090	23,483	1,220	24,703
ПМЦ Инжењеринг	844,093	-	844,093	1	-	1
Етi house	1	-	1	-	-	-
НЛБ Београд	5	-	5	-	-	-
НЛБ д.д. Љубљана	6,085	-	6,085	-	-	-
Физичка лица	178,950	18,138	197,088	189,581	18,017	207,598
Укупно	1,049,102	18,260	1,067,362	213,065	19,237	232,302
Обавезе	Депозити	Примљени кредити	Укупно	Депозити	Примљени кредити	Укупно
ПМЦ Инжењеринг	-	-	-	89	-	89
Веомох доо	7,344	-	7,344	7,950	-	7,950
Архитетонски биро СТУДИО 3	389	-	389	100	-	100
ЈП Југоимпорт	-	-	-	4,964	-	4,964
Reprezent doo	12	-	12	12	-	12
Volero ZR	64	-	64	19	-	19
Еурос осигурање Бања Лука	25,507	-	25,507	51,528	-	51,528
Агенција за осигурање депозита	50,994	-	50,994	42,996	-	42,996
Завичајно удружење Срба Ускопљанске долине Бугојно - Доњи Вакуф	42	-	42	7	-	7
Физичка лица	403,348	-	403,348	252,632	-	252,632
Укупно	487,700	-	487,700	360,297	-	360,297

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)

37.2. Приходи и расходи од повезаних лица

	<i>У хиљадама динара</i>		
	За период 01. јануар - 31. децембар 2020.		
	Кamate	Накнаде	Укупно
Приходи			
ПМЦ Инжењеринг	9,475	29	9,504
Архитетонски биро СТУДИО 3	-	8	8
Веомох доо	551	318	869
НЛБ Београд	40	864	904
НЛБ д.д. Љубљана	1	1,357	1,358
Emi house	-	63	63
Volero ZR	-	19	19
Win Win Retail	-	416	416
WinWin Shop	-	242	242
Еурос осигурање Бања Лука	-	7	7
Агенција за осигурање депозита	-	9	9
Завичајно удружење Срба Ускопљанске долине Бугојно - Доњи Вакуф	-	7	7
Физичка лица	7,494	810	8,304
Укупно приходи	17,561	4,149	21,710
Расходи			
Веомох доо	(7)	-	(7)
Еурос осигурање Бања Лука	(559)	-	(559)
НЛБ Београд	-	(642)	(642)
НЛБ д.д. Љубљана	(67)	(1,385)	(1,452)
Агенција за осигурање депозита	(153)	-	(153)
Физичка лица	(2,174)	(25)	(2,199)
Укупно расходи	(2,960)	(2,052)	(5,012)
Нето приходи	14,601	2,097	16,698

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)

37.2. Приходи и расходи од повезаних лица (наставак)

	У хиљадама динара		
	2019.		
	Кamate	Накнаде	Укупно
Приходи			
ПМЦ Инжењеринг	-	35	35
Архитетонски биро СТУДИО 3	-	11	11
Веомох	482	318	800
ЈП Југоимпорт	-	4,847	4,847
Volero ZR	-	18	18
Еурос осигурање Бања Лука	-	7	7
Агенција за осигурање депозита	-	13	13
Завичајно удружење Срба Ускопљанске долине Бугојно - Доњи Вакуф	-	6	6
Физичка лица	8,227	1,043	9,270
Укупно приходи	8,709	6,298	15,007
Расходи			
Веомох	(4)	(1)	(5)
ЈП Југоимпорт	(4)	-	(4)
Еурос осигурање Бања Лука	(700)	-	(700)
Агенција за осигурање депозита	(212)	-	(212)
Физичка лица	(1,107)	(15)	(1,122)
Укупно расходи	(2,027)	(16)	(2,043)
Нето приходи	6,682	6,282	12,964

37.3 Бруто и нето примања руководства чланица Групе и укупне накнаде чланова Управних и Одбора за ревизију су следећа

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Бруто примања		
Извршни одбори	164,469	129,270
Нето примања		
Извршни одбори	125,785	94,490
Бруто примања		
Управни и Одбори за ревизију	26,369	34,467
Нето примања		
Управни и Одбори за ревизију	16,957	21,967

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

38. НЕУСАГЛАШЕНИ ИЗВОДИ ОТВОРЕНИХ СТАВКИ

Неусаглашени изводи отворених ставки

На основу обавезе усаглашавања стања са дужницима на дан 31.12.2020. године, Матична банка је проследила 3,281 извода отворених ставки.

На основу анализе извршеног редовног Годишњег пописа на дан 31. децембра 2020. године, Матична банка има неусаглашене изводе отворених ставки за осам клијента са наведеним разлогом оспоравања потраживања.

Неусаглашени изводи за два клијента односе се на клијенте који оспоравају износ потраживања за дате авансе, потраживања по основу издатих фактура и потраживања по основу закупнине у укупном износу од 3,718 хиљада динара (по истом основу потраживања враћено је четрнаест неовверених извода у износу од 6,978 хиљада динара).

Пет клијената оспоравају износе потраживања по основу накнада домаћег платног промета и накнаде за послове агента емисије и послове корпоративног агента у динарима, све у укупном износу од 100 хиљада динара.

У једном случају клијент је делимично оспорио износе који се односе на преплате из јануара у износу од 251 хиљаду динара.

Износ исправки вредности за потраживања која су оспорена (и износ резервисања за билансне ставке) одређен је политиком кредитног ризика Банке.

Матична банка је у континуираном процесу усаглашавања оспорених ставки.

КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд нема неусаглашене изводе отворених ставки.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука има дванаест неусаглашених извода отворених ставки у износу од 6,382 хиљаде динара.

Комерцијална банка а.д., Подгорица има један неусаглашени извод отворених ставки у износу од 99 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

39. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Догађаји након датума биланса стања Матичне банке:

Нови Управни одбор Матичне банке одржао је прву седницу 05. јануара 2021. године и именовао председника и заменика председника Извршног одбора Матичне банке који су ступили на дужност дана 04. фебруара 2021. године, након добијања дозвола од надлежних институција. На првој седници именовани су нови чланови Одбора за ревизију и ALCO одбора.

Ванредна седница Скупштине Матичне банке одржана је 28. јануара 2021. године на којој су донете одлуке о:

- изменама и допунама Статута Матичне банке
- разрешењу досадашње председнице Скупштине Матичне банке (убудуће ће председавајући Скупштине бити биран на самој седници)
- повећању власничког удела у Комерцијалној банци Бања Лука на 100% и
- утврђивању накнаде члановима Управног одбора и других одбора Матичне банке.

У току јануара и фебруара 2021. године, Матична банка је, у складу са условима из Одлуке НБС о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима COVID-19, од 15. децембра 2020. године, (мораторијум 3) за 1,648 клијента одобрила пласмане у бруто износу од 4,506,368 хиљада динара. У складу са Одлуком НБС, доцња код клијената који су поднели захтев за мораторијум 3 се зауставља у тренутку подношења захтева. Матична банка је сваки захтев за мораторијум 3 појединачно сагледала и проценила да ли је дошло до значајног погоршања кредитне способности.

Осим догађаја описаних у претходним ставовима није било значајних догађаја након датума биланса стања које би било неопходно обелоданити у финансијским извештајима.

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д. Подгорица:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима.

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д. Бања Лука:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима.

Догађаји након датума биланса стања Друштва за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима.

Осим догађаја описаних у претходним тачкама, није било других значајних догађаја после датума извештајног периода који би захтевали обелодањивање у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје за 31. децембра 2020. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

40. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Девизни курсеви утврђени на међубанкарском састанку девизног тржишта примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 31. децембра 2020. и 2019. године за поједине главне валуте су:

	Званични курс Народне банке Србије		Просечни курс Народне банке Србије	
	2020.	2019.	2020.	2019.
USD	95.6637	104.9186	-	-
EUR	117.5802	117.5928	117.5780	117.8593
CHF	108.4388	108.4004	-	-
BAM	60.1178	60.1242	60.1167	60.2605

У Београду, дана 15. марта 2021. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

Др Мирослав Перић
Члан Извршног одбора

Властимир Вуковић
Председник Извршног одбора

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д. БЕОГРАД

**Консолидовани финансијски извештаји
31. децембар 2020. године и
Извештај независног ревизора**

	<u>Страна</u>
Извештај независног ревизора	1 – 4
Консолидовани биланс успеха	5
Консолидовани извештај о осталом резултату	6
Консолидовани биланс стања	7
Консолидовани извештај о променама на капиталу	8 – 9
Консолидовани извештај о токовима готовине	10 – 11
Консолидоване напомене уз финансијске извештаје	12 – 195
Консолидовани Годишњи извештај о пословању	

**Building a better
working world**

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Antifašističke borbe 13A
11070 Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2095 800
Fax: +381 11 2095 891
ey.com/rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA KOMERCIJALNE BANKE A.D. BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja Komercijalne banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Grupa“), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembar 2020. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Grupe na dan 31. decembra 2020. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Standardima Revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izveštaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Nezavisni smo od Grupe u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Verujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima. U tom kontekstu, za pitanje u nastavku, opisano je kako se naša revizija bavila tim pitanjem.

Ispunili smo obaveze opisane u delu „Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja“, uključujući i povezana pitanja. U skladu s tim, naša revizija uključuje sprovođenje procedura dizajniranih da odgovore na našu procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Rezultati naših revizorskih procedura, uključujući procedure sprovedene za ključno revizorsko pitanje opisano u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

**Building a better
working world**

Adekvatnost obezvređenja finansijskih plasmana

Ovo je ključno revizorsko pitanje jer određivanje iznosa obezvređenja finansijskih plasmana zahteva značajna prosuđivanja. Upotreba različitih pretpostavki i tehnika modeliranja može dovesti do značajno različitih iznosa obezvređenja finansijskih plasmana komitentima. Neto knjigovodstvena vrednost finansijskih plasmana komitentima na dan 31. decembra 2020. godine iznosi RSD 219.433.627 hiljada (ili 44% ukupne aktive).

Ključne oblasti procenjivanja uključuju tumačenje zahteva za obračun obezvređenja u skladu sa MSFI 9, što se odražava na model očekivanih kreditnih gubitaka Grupe, identifikaciju izloženosti kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, pretpostavke koje se koriste u modelu očekivanih kreditnih gubitaka, kao što je finansijsko stanje druge ugovorne strane, očekivani budući novčani tokovi i očekivano kretanje makroekonomskih pokazatelja (npr. kretanje indeksa industrijske proizvodnje, EURIBOR-a, BELIBOR-a, nezaposlenosti) kao što je obelodanjeno u Napomeni 4.1. - Upravljanje rizicima - Kreditni rizik, Rizik promene vrednosti aktive - umanjeње imovine, procene i pretpostavke očekivanih ishoda u scenarijima pri obračunu obezvređenja za individualno procenjene plasmane, kao i procene u vezi sa ekonomskim efektima i ishodima COVID 19 pandemije.

Mogući ishodi zasnivaju se na diskontovanim novčanim tokovima za individualno procenjene plasmane i uključuju procenjivanje i druge kompleksne oblasti, kao što su indikatori obezvređenja, verovatnoće relevantnih scenarija za očekivane buduće novčane tokove i prognoze samih novčanih tokova, uključujući realizaciju sredstava obezbeđenja.

Za više informacija, pogledati Napomenu 3(j) - Pregled osnovnih računovodstvenih politika, "Finansijski instrumenti" klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza, MSFI 9 i Napomenu 4.1. - Upravljanje rizicima - Kreditni rizik, uz priložene konsolidovane finansijske izveštaje.

Procenili smo dizajn i testirali operativnu efektivnost sistema internih kontrola na procesu grupne procene obezvređenja plasmana, kao i proces procene obezvređenja za pojedinačno procenjene plasmane.

Angažovali smo eksperte u oblasti modeliranja kreditnog rizika za pregled metodologije i modela za obračun obezvređenja u skladu sa zahtevima MSFI 9, kao i za pregled makroekonomskih modela, i eksperte za informacione sisteme za testiranje efektivnosti opštih IT kontrola na aplikacijama osnovnog IT sistema u kojima se vrši obračun obezvređenja.

Procenili smo usklađenost tehnika modeliranja i metodologije sa zahtevima MSFI 9. Procenili smo prikladnost značajnih pretpostavki koje se koriste u modelima za obračun kreditnih gubitaka, uključujući primenjene zaštitne slojeve obezvređenja za kreditni rizik korišćene za evidentiranje efekata COVID 19 na obezvređenje plasmana.

Na uzorku kreditnih partija smo sproveli procedure da bi ocenili pravovremenost identifikacije plasmana kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika i klasifikaciju instrumenata po nivoima u skladu sa zahtevima MSFI 9, sa posebnim fokusom na klijente iz industrija na koje je COVID 19 pandemija uticala negativno. Naše procedure su uključile preispitivanje kreditne sposobnosti klijenata i pregled ulaznih parametara za njeno određivanje, kao što su verovatnoća neispunjenja obaveza, broj dana docnje, rani indikatori obezvređenja ili reprogrami.

Takođe, na uzorku plasmana koji se procenjuju na kolektivnoj osnovi, izvršili smo preračun obezvređenja kako bismo potvrdili njegovu matematičku tačnost.

Za individualno procenjene plasmane, naše procedure su uključivale procenu pravovremenosti identifikovanja nastalih kreditnih gubitaka i testiranje pretpostavki korišćenih u modelima, uključujući prognoziranje buduće novčane tokove i procenju vrednost sredstava obezbeđenja. Na uzorku individualno obezvređenih plasmana stekli smo razumevanje o aktuelnom finansijskom stanju dužnika i razmotrili da li su ključne pretpostavke odgovarajuće imajući u vidu okolnosti zajmoprimca. Takođe smo izvršili preračun obračuna obezvređenja zbog potvrde matematičke tačnosti. Pored toga, testirali smo ključne parametre za obračun obezvređenja, uključujući očekivane buduće novčane tokove, njihov vremenski raspored i vrednost kolaterala, i razgovarali sa rukovodstvom o tome da li su procene ažurne i u skladu sa strategijom koja se sledi u vezi sa naplatom od konkretnog dužnika.

Procenili smo adekvatnost obelodanjivanja sadržanih u Napomeni 3(j) - Pregled osnovnih računovodstvenih politika, "Finansijski instrumenti" klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza, MSFI 9 i Napomenu 4.1. - Upravljanje rizicima - Kreditni rizik, uz priložene konsolidovane finansijske izveštaje.

**Building a better
working world**

Ostale informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju Grupe

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju, ali ne uključuje konsolidovane finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima. Rukovodstvo Grupe je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Republike Srbije.

Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa konsolidovanim finansijskim izveštajima sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Republike Srbije u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahteva bi moglo uticati na prosuđivanja doneta na osnovu ovih ostalih informacija.

Na osnovu sprovedenih procedura, u meri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocenimo, izveštavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u konsolidovanim finansijskim izveštajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa konsolidovanim finansijskim izveštajima; i
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumevanja Grupe stečenih u reviziji, izvestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

Odgovornost rukovodstva i Odbora za reviziju za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške.

U sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

**Building a better
working world**

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Grupe.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezano obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza u vezi sa finansijskim izveštajima entiteta ili poslovnih aktivnosti u okviru Grupe kako bi izrazili mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima. Mi smo odgovorni za usmeravanje, nadzor i izvršenje revizije Grupe. Takođe, mi smo isključivo odgovorni za naše revizorsko mišljenje.

Saopštavamo Odboru za reviziju, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizorske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje je revizor identifikovao tokom revizije.

Takođe, dostavljamo Odboru za reviziju izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena Odboru za reviziju, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period i stoga su ključna revizorska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izveštaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izveštaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner zadužen za reviziju koja rezultira izveštajem nezavisnog revizora je Danijela Mirković.

U Beogradu, 15. marta 2021. godine

Danijela Mirković
Ovlašćeni revizor
Ernst & Young d.o.o. Beograd

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

За период од 1. јануара до 31. децембра 2020. године

(У хиљадама динара)

	број напомене	2020.	2019.
Приходи од камата	3ц; 8	14,731,985	15,098,191
Расходи од камата	3ц; 3х; 8	(1,443,962)	(1,327,673)
Нето приход по основу камата		13,288,023	13,770,518
Приходи од накнада и провизија	3д; 9	7,205,485	7,662,254
Расходи накнада и провизија	3д; 9	(1,938,963)	(1,935,130)
Нето приход по основу накнада и провизија		5,266,522	5,727,124
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	3е; 10	98,046	75,058
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	3ф; 11	174,399	353,502
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	3г; 12	17,980	44,240
Нето приход / (расход) по основу умањења обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	3ј; 13	(1,264,236)	1,587,676
Нето добитак / (губитак) по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	14	-	(579,933)
Остали пословни приходи	3г; 15	227,097	166,546
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД		17,807,831	21,144,731
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	3п; 16	(6,491,790)	(5,537,942)
Трошкови амортизације	3л; 3љ; 3х; 17	(1,174,588)	(1,193,480)
Остали приходи	18	921,602	810,907
Остали расходи	19	(6,784,601)	(7,497,888)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		4,278,454	7,726,328
Порез на добитак	3и; 20	(7,309)	(14,088)
Добитак по основу одложених пореза	3и; 20	122,101	1,488,290
Губитак по основу одложених пореза	3и; 20	(1,391,735)	(800,665)
ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА		3,001,511	8,399,865
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК		3,001,511	8,399,865
Добитак који припада матичном ентитету		3,001,510	8,399,863
Добитак који припада власницима без права контроле		1	2
ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	3у; 34.2	173	532
Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	3у; 34.2	173	532

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 15. марта 2021. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд

 Др Мирослав Перић
 члан Извршног одбора

 Властимир Вуковић
 председник Извршног одбора

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

За период од 1. Јануара до 31. децембра 2020. године

(У хиљадама динара)

	број напомене	2020.	2019.
ДОБИТАК ПЕРИОДА		<u>3,001,511</u>	<u>8,399,865</u>
Остали резултат периода			
Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак:			
Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	20	7,894	111,214
Актуарски добици	32	4,336	9
Актуарски губици	32	-	(12,780)
Позитивни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	20	118,902	651,534
Негативни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	20	(863)	-
Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак:			
Позитивни / (негативни) ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	34	(488,647)	2,460,710
Нереализовани губици по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и превођења резултата и финансијске позиције иностраног пословања	34	(282)	(28,698)
Добитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	34	69,996	1,908
Губитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	34	(18,440)	(471,992)
Укупан позитиван / (негативан) остали резултат периода		<u>(307,104)</u>	<u>2,711,905</u>
УКУПАН ПОЗИТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА		<u>2,694,407</u>	<u>11,111,770</u>
Укупан позитиван резултат периода који припада матичном ентитету		2,694,406	11,111,765
Укупан позитиван резултат периода који припада власницима без права контроле		<u>1</u>	<u>5</u>

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 15. марта 2021. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д. Београд

Др Мирослав Перић
члан Извршног одбора

Властимир Вуковић
председник Извршног одбора

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембар 2020. године
(У хиљадама динара)

	број напомене	31.12.2020.	31.12.2019.
АКТИВА			
Готовина и средства код централне банке	3к; 21	86,892,070	76,654,402
Хартије од вредности	3ј; 22	158,438,656	144,479,431
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	3ј; 23	18,865,483	26,990,004
Кредити и потраживања од комитената	3ј; 24	219,433,627	208,234,158
Нематеријална имовина	3љ; 25	578,413	754,500
Некретнине, постројења и опрема	3л; 3х; 26	6,743,199	7,254,391
Инвестиционе некретнине	3м; 27	2,145,007	2,202,616
Текућа пореска средства	20	19,661	6,786
Одложена пореска средства	20	2,484	1,076,255
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	28	370,663	500,740
Остала средства	3ј; 29	6,806,000	7,602,611
УКУПНА АКТИВА		500,295,263	475,755,894
ПАСИВА			
ОБАВЕЗЕ			
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	3о;30	8,096,190	8,318,606
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	3о;31	406,192,067	370,987,710
Резервисања	3п; 32	2,696,346	2,483,410
Текуће пореске обавезе	20	2,079	2,673
Одложене пореске обавезе	20	176,573	32,349
Остале обавезе	3х; 33	5,569,878	14,559,570
УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ		422,733,133	396,384,318
КАПИТАЛ			
Акцијски капитал	3т; 34	40,034,550	40,034,550
Добитак	34.1	4,811,998	9,981,896
Губитак	34.1	(1,261,380)	(1,370,332)
Резерве	3т; 34.1	33,976,892	30,725,392
Учешћа без права контроле	3т; 34	70	70
УКУПНИ КАПИТАЛ		77,562,130	79,371,576
УКУПНА ПАСИВА		500,295,263	475,755,894

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 15. марта 2021. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

Др Мирослав Перић
 члан Извршног одбора

Властимир Вуковић
 председник Извршног одбора

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2020. године
(У хиљадама динара)

ОПИС	Акцијски и остали капитал	Емисиона премија	Резерве из добити и остале резерве	Ревалори- зационе резерве (потражни салдо)	Ревалори- зационе резерве (дуговни салдо)	Добитак	Губитак	Учешће без права контроле	Укупно
Почетно стање на дан 1. јануара 2019. године	17,191,466	22,843,084	17,503,844	6,187,794	(257)	9,277,755	(1,481,701)	66	71,522,051
Кориговано почетно стање на дан 1. јануара 2019. године	17,191,466	22,843,084	17,503,844	6,187,794	(257)	9,277,755	(1,481,701)	66	71,522,051
Укупан позитиван остали резултат периода	-	-	-	2,688,252	9	-	-	-	2,688,261
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	8,399,863	-	2	8,399,865
Расдела добити – повећање	-	-	4,347,844	-	-	-	-	-	4,347,844
Расдела добити, односно покриће губитка – смањење	-	-	-	-	-	(4,451,668)	103,824	-	(4,347,844)
Исплата дивиденди	-	-	-	-	-	(3,258,073)	-	-	(3,258,073)
Остало – повећање	-	-	-	-	-	22,366	-	2	22,368
Остало – смањење	-	-	(2,094)	-	-	(8,347)	7,545	-	(2,896)
Укупне трансакције с власницима	-	-	4,345,750	-	-	(7,695,722)	111,369	2	(3,238,601)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	9,981,896	(1,370,332)	70	79,371,576

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ (наставка)
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2020. године
(У хиљадама динара)

ОПИС	Акцијски и остали капитал	Емисиона премија	Резерве из добити и остале резерве	Ревалоризационе резерве (потражни салдо)	Ревалоризационе резерве (дуговни салдо)	Добитак	Губитак	Учешће без права контроле	Укупно
Почетно стање на дан 1. јануара 2020. године	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	9,981,896	(1,370,332)	70	79,371,576
Кориговано почетно стање на дан 1. јануара 2020. године	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	9,981,896	(1,370,332)	70	79,371,576
Укупан позитиван остали резултат периода	-	-	-	13	248	-	-	-	261
Укупан негативан остали резултат периода	-	-	-	(331,981)	-	-	-	-	(331,981)
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	3,001,510	-	1	3,001,511
Расподела добити – повећање	-	-	3,583,264	-	-	-	-	-	3,583,264
Расподела добити, односно покриће губитка – смањење	-	-	-	-	-	(3,692,069)	108,805	-	(3,583,264)
Исплата дивиденди	-	-	-	-	-	(4,477,879)	-	-	(4,477,879)
Остало – повећање	-	-	-	-	-	24,580	-	-	24,580
Остало – смањење	-	-	(44)	-	-	(26,040)	147	(1)	(25,938)
Укупне трансакције с власницима	-	-	3,583,220	-	-	(8,171,408)	108,952	(1)	(4,479,237)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	17,191,466	22,843,084	25,432,814	8,544,078	-	4,811,998	(1,261,380)	70	77,562,130

Напомене на наредним странама

чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 15. марта 2021. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

Др Мирослав Перић
члан Извршног одбора

Властимир Вуковић
председник Извршног одбора

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
За период од 1. јануара до 31. децембра 2020. године
(У хиљадама динара)

	2020.	2019.
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности	21,581,613	24,794,516
Приливи од камата	13,604,447	15,747,810
Приливи од накнада	7,284,436	7,710,913
Приливи по основу осталих пословних активности	683,338	1,324,658
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	9,392	11,135
Одливи готовине из пословних активности	(14,013,944)	(14,457,466)
Одливи по основу камата	(1,265,765)	(1,195,178)
Одливи по основу накнада	(1,978,998)	(1,868,018)
Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	(5,122,271)	(4,978,046)
Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет расхода	(978,253)	(1,007,715)
Одливи по основу других трошкова пословања	(4,668,657)	(5,408,509)
Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза	7,567,669	10,337,050
Смањење финансијских средстава и повећање финансијских обавеза	36,835,517	21,850,450
Смањење потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	2,178,771	-
Повећање депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централној банци и комитентима	34,656,746	21,850,450
Повећање финансијских средстава и смањење финансијских обавеза	(3,650,257)	(31,609,298)
Повећање кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и комитената	(3,650,257)	(26,312,607)
Повећање потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	-	(5,296,691)
Нето прилив готовине из пословних активности пре пореза на добит	40,752,929	578,202
Плаћени порез на добит	(20,776)	(27,433)
Исплаћене дивиденде	(14,239,507)	-
Нето прилив готовине из пословних активности	26,492,646	550,769

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (наставак)

За период од 1. јануара до 31. децембра 2020. године

(У хиљадама динара)

	2020.	2019.
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи готовине из активности инвестирања	21,086,961	50,268,438
Приливи од улагања у инвестиционе хартије од вредности	21,077,661	50,266,390
Приливи од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2,629	2,048
Прилив од продаје инвестиционих некретнина	6,671	-
Одливи готовине из активности инвестирања	(39,249,471)	(49,745,542)
Одливи по основу улагања у инвестиционе хартије од вредности	(39,063,178)	(49,163,453)
Одливи за куповину нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	(186,293)	(582,089)
Нето прилив / (одлив) готовине из активности инвестирања	(18,162,510)	522,896
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи готовине из активности финансирања	333,140,560	97,161,351
Приливи по основу узетих кредита	333,140,560	97,161,351
Одливи готовине из активности финансирања	(331,904,157)	(98,353,909)
Одливи готовине по основу узетих кредита	(331,360,621)	(97,870,436)
Остали одливи из активности финансирања	(543,536)	(483,473)
Нето прилив / (одлив) готовине из активности финансирања	1,236,403	(1,192,558)
СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	412,644,651	194,074,755
СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	(403,078,112)	(194,193,648)
НЕТО ПОВЕЋАЊЕ / (СМАЊЕЊЕ) ГОТОВИНЕ	9,566,539	(118,893)
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	44,519,620	44,530,135
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	1,542,046	1,386,966
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	(1,573,093)	(1,278,588)
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА	54,055,112	44,519,620

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Извршног одбора Комерцијалне банке а.д., Београд на дан 15. марта 2021. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

Др Мирослав Перић
члан Извршног одбора

Властимир Вуковић
председник Извршног одбора

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКАРСКЕ ГРУПЕ

Комерцијална банка а.д., Београд (у даљем тексту "Матична банка") основана је 1. децембра 1970. године, а трансформисана је у акционарско друштво 6. маја 1992. године. Банка је регистрована код Трговинског суда у Београду 10. јула 1991. године, а законски је пререгистрована у Агенцији за привредне регистре 14. априла 2006. године. Банка је добила дозволу за банкарску делатност од Народне банке Југославије 3. јула 1991. године. Порески идентификациони број Матичне банке је 100001931.

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке има:

НЛБ д.д. Љубљана

83.23%

Потписивањем Уговора о преносу акција 30. децембра 2020. године између Републике Србије и НЛБ д.д. Љубљана окончан је процес продаје Комерцијалне банке а.д. Београд. Предмет уговора било је 83.23% обичних акција Комерцијалне банке, чиме је НЛБ д.д. Љубљана постала власник акција које су биле у поседу Републике Србије и највећи појединачни власник Матичне банке са правом управљања.

Матична банка има три зависна правна лица са учешћем у власништву:

- 100% - Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора
- 100% - Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Србија
- 99.998% - Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина.

Мањински власник у Комерцијалној банци а.д., Бања Лука са 0.002% је НЛБ д.д. Љубљана.

Консолидовани финансијски извештаји и напомене уз консолидоване финансијске извештаје представљају податке Матичне банке, Комерцијалне банке а.д., Подгорица, Комерцијалне банке а.д., Бања Лука и Друштва за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд (у даљем тексту „Група“).

Комерцијална банка а.д., Подгорица, основана је у новембру 2002. године као афилијација Комерцијалне банке а.д., Београд и уписана у централни регистар Привредног суда у Подгорици 6. марта 2003. године под називом Комерцијална банке а.д., Будва и матичним бројем 02373262. Комерцијална банка а.д., Будва извршила је у јулу 2018. године измену имена и пословног седишта из Комерцијална банка а.д. Будва у Комерцијална банка а.д. Подгорица са седиштем у Подгорици.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука је основана у септембру 2006. године и дана 15. септембра 2006. године је уписана у судски регистар Решењем Основног суда у Бања Луци. Матични број Комерцијалне банке а.д., Бања Лука је 11009778.

Друштво за управљање инвестиционим фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд основано је у децембру 2007. године и регистровано 5. фебруара 2008. године. Матични број Друштва је 20379758. У складу са Законом о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом, пословно име је 04.11.2020. године промењено у Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд.

Активности Групе укључују кредитне, депозитне и гаранцијске послове и послове платног промета у земљи и иностранству у складу са Законом о банкама, као и послове управљања инвестиционим фондовима. Група је дужна да послује по принципима ликвидности, сигурности и профитабилности.

На дан 31. децембра 2020. године Групу чине: централа и седиште Матичне банке у Београду, у улици Светог Саве бр. 14; седиште Комерцијалне банке а.д., Подгорица у Подгорици Цетињска 11, Пословни центар Capital Plaza; седиште Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у Бања Луци – улица Јеврејска бр. 69; седиште Друштва за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд у Београду, у улици Краља Петра бр.19; 6 пословних центара, 3 сектора за рад са малом и средњом привредом, 20 филијала и 213 експозитура на територији Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине (2019. године: 6 пословних центара, 3 сектора за рад са малом и средњом привредом, 20 филијала и 213 експозитура).

Група је на дан 31. децембра 2020. године имала 2,985 запослених, а 31. децембра 2019. године 3,056 запослених.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и приказивање консолидованих финансијских извештаја

Консолидовани финансијски извештаји Групе на дан 31. децембар 2020. године састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања ("МСФИ").

Приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Одлуком о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке ("Службени гласник РС", бр. 101/2017, 38/2018, 103/2018).

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Група је у састављању ових финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у напмени 3.

Чланице Групе су у току 2020. године водиле пословне књиге и саставиле појединачне финансијске извештаје у складу са локалним законским прописима, осталим прописима који се базирају на Међународним рачуноводственим стандардима (МРС) и Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и прописима надлежних централних банака и регулаторних тела.

У сврху припремања консолидованих финансијских извештаја појединачни финансијски извештаји зависних банака су прилагођени презентацији финансијских извештаја на основу рачуноводствених прописа Републике Србије.

Консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији. Осим ако није другачије назначено, сви износи су наведени у динарима и заокружени у хиљадама.

Функционалне валуте EUR из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Подгорица и ВАРМ из финансијских извештаја Комерцијалне банке а.д., Бања Лука, прерачунате су у извештајну валуту, односно функционалну валуту Матичне банке – динар (РСД) на бази званично објављених курсева у Републици Србији.

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)**

2.2. Измене и допуне МСФИ чије су ступање на снагу и примена обавезни у текућој години

Усвојене рачуноводствене политике су у складу са онима из претходне финансијске године, изузев за следеће измењене МСФИ усвојене од стране Групе од 1. јануара 2020. године:

➤ **Концептуални оквир за финансијско извештавање**

Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао ревидирани Концептуални оквир за финансијско извештавање 29. марта 2018. године. Овај оквир представља свеобухватан скуп концепта за финансијско извештавање, увођење стандарда, смернице потребне онима који припремају доследне рачуноводствене политике као и помоћ осталима којима је у циљу да разумеју и тумаче стандарде. Одбор је такође издао посебан пратећи документ, *Измене и допуне референци у концептуалном оквиру МСФИ стандарда*, који представља измене оних стандарда на које је утицано, како би се ажурирале и референце измењеног Концептуалног оквира. Циљ измене референци је да подржи прелаз на нови Концептуални оквир за компаније које развијају рачуноводствене политике користећи концептуални оквир у случајевима када у појединим трансакцијама МСФИ нису применљиви. За оне који припремају рачуноводствене политике засноване на Концептуалном оквиру, на снази је за период од или након 1. јануара 2020. године.

➤ **МСФИ 3: Пословне комбинације (Измена)**

Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао измене у Дефиницији бизниса (Измене у МСФИ 3) са циљем решавања потешкоћа ентитетима током утврђивања тога да ли су стекли бизнис или имовину. Ове измене се односе на пословне комбинације којима је дан стицања у првом годишњем извештајном преиоду који почиње на дан, или након 1. јануара 2020 године, као и стицањима имовине која се десе на или након тог периода, са могућношћу ранијег почетка примене. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

➤ **МРС 1 Презентација финансијских извештаја и МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке: „Дефиниција материјалности“ (Измене)**

Измене стандарда ступају на снагу за период почев од 1. јануара 2020. године или касније са могућношћу ранијег почетка примене. Измене појашњавају дефиницију материјалности и начин на који се примењује. Нова дефиниција наводи да: „Информација је материјална ако њено изостављање или погрешно приказивање може да утиче на одлуке које примарни корисници финансијских извештаја опште намене доносе на основу тих финансијских извештаја, који пружају финансијске информације у вези са конкретним друштвом које извештава“. Поред тога, објашњења која прате дефиницију су побољшана. Измене и допуне су такође довеле до тога да дефиниција материјалности буде конзистентна кроз све МСФИ стандарде. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

2. **ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА**
(наставак)

2.2. **Измене и допуне МСФИ чије су ступање на снагу и примена обавезни у текућој години**
(наставак)

➤ **Реформа бенчмарка референтне каматне стопе - МСФИ 9, МРС 39 и МСФИ 7 (Измене)**

У септембру 2019. IASB је објавио измене и допуне МСФИ 9, МРС 39 и МСФИ 7, којима се завршава прва фаза рада како би се одговорило на учинке реформе међубанкарских понуђених стопа (IBOR) на финансијско извештавање. Објављене измене се баве питањима која утичу на финансијско извештавање у периоду пре замене постојеће референтне каматне стопе алтернативном каматном стопом и баве се импликацијама на посебне захтеве рачуноводства хеџинга у МСФИ 9 Финансијски инструменти и МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и мерење, за које је потребна „forward-looking“ анализа. Измене су осигурале привремене олакшице, примењиве на све односе хеџинга, који су директно под утицајем реформе референтне каматне стопе, који омогућују наставак рачуноводства хеџинга током периода неизвесности пре замене постојеће референтне каматне стопе алтернативним, готово безризичним каматним стопама. Постоје и измене МСФИ-ја 7 Финансијски инструменти: Обелодањивања у вези додатних обелодањивања око неизвесности која произлазе из реформе референтне каматне стопе. Измене су на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године, те се морају примењивати ретроспективно. Друга фаза ће се фокусирати на питања која би могла утицати на финансијско извештавање када се постојећа референтна каматна стопа замени каматном стопом без ризика (RFR). Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

2.3. **Стандарди који су издати, али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени**

➤ **Измена у МСФИ 10 Консолидовани финансијски извештаји и МРС 28 Инвестиције у придружене ентитете и заједничка улагања: Продаја активе између инвеститора и зависног друштва**

Измене указују на познато неслагање захтева у МСФИ 10 и оних у МРС 28, везаних за продају или уношење активе између инвеститора и његових зависних друштава и заједничких улагања. Главна последица измена односи се на то да је укупан губитак или добитак признат када трансакција тангира пословање (без обзира да ли је реч о зависном друштву или не). Делимичан добитак или губитак је признат када трансакција тангира активу која не представља бизнис, чак и када је ова актива део зависног друштва. У децембру 2015. године Одбор за међународне рачуноводствене стандарде одложио је датум примене овог стандарда на неодређено време чекајући исход истраживања везано за примену метода учешћа. Ова измена још увек није одобрена од стране ЕУ. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

➤ **МРС 1 Презентација финансијских извештаја: Класификација краткорочних и дугорочних обавеза (Измене)**

Измене су на снази за годишње периоде извештавања која почињу на дан или након 1. јануара 2022. године, а дозвољена је ранија примена. Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао предлог експозиције да се датум ступања на снагу ових измена одложи до 1. јануара 2023. Циљ измена је промовисати доследност у примени захтева помажући компанијама да утврде да ли је у извештају о финансијском положају, дугови и друге обавезе с неизвесним датумом доспећа потребно класификовати као краткорочне или дугорочне. Измене и допуне утичу на презентацију обавеза у извештају о финансијском положају и не мењају постојеће захтеве око мерења или времена признавања било које имовине, обавезе, прихода или расхода, нити информације које друштво обелодањује о тим ставкама.

Такође, измене и допуне разјашњавају захтеве за класификацијом дуга који друштво може да подмири издавањем властитих инструмената капитала. Ове измене још увек нису одobreне од стране ЕУ. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

2. **ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА**
(наставак)

2.3. **Стандарди који су издати, али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени**
(наставак)

- **МСФИ 3 Пословне комбинације; МРС 16 Некретнине, постројења и опрема; МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина као и годишња побољшања (Измене)**

Измене су на снази за годишње периоде извештавања која почињу на дан или након 1. јануара 2022. године уз дозвољену ранију примену. Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је издао измене МСФИ уског опсега на следећи начин:

- **МСФИ 3 Пословне комбинације (Измене)** ажурира референцу у МСФИ 3 Концептуални оквир за финансијско извештавање без мењања рачуноводствених захтева за пословне комбинације.
- **МРС 16 Некретнине, постројења и опрема (Измене)** забрањује да предузеће од трошкова некретнина, постројења и опреме одбије износе примљене по основу продаје артикала произведених док компанија припрема средство за његово коришћење. Уместо тога, компанија ће препознати такав приход од продаје и везане трошкове у билансу успеха.
- **МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (Измене)** наводи које трошкове предузеће укључује у одређивању трошкова испуњавања уговора у циљу процене да ли је уговор онерозан (штетан).
- **Годишња побољшања** доводе до мањих измена на МСФИ 1 прво усвајање међународних стандарда финансијског извештавања, ако МСФИ 9 финансијски инструменти, МРС 41 пољопривреда и илустративни примери у пратњи МСФИ 16 Лизинг.

Ове измене још увек нису одобрене од стране ЕУ. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

- **МСФИ 16 Лизинг - КОВИД-19 олакшице за закупце (Измена)**

Измена је на снази за годишње периоде извештавања која почињу на дан или након 1. јуна 2020. године, ретроспективно. Ранија примена је дозвољена, укључујући и у финансијским извештајима који још нису одобрени за издавање на дан 28. мај 2020. Одбор за међународне рачуноводствене стандарде је изменио стандард како би се пружила олакшица закупцима од примене МСФИ 16 упутства за рачуноводствено евидентирање модификација уговора о закупу за олакшице које се јављају као директна последица КОВИД-19 пандемије. Датом изменом се обезбеђује практичан изузетак за рачуноводствени третман у књигама закупа, приликом прихватања било каквих промена у закупнинама, које су резултат олакшица услед КОВИД-19 пандемије, тако што може да их обухвати на исти начин као и сваку промену у оквиру МСФИ 16, ако промена није била модификација уговора о закупу, само ако су испуњени сви следећи услови:

2. **ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА**
(наставак)

2.3. **Стандарди који су издати, али још увек нису ступили на снагу и нису раније усвојени**
(наставак)

- Промене лизинг плаћања доводе до промене закупнине која је суштински иста или мања од закупнине непосредно пре настанка промене.
- Свако смањење лизинг плаћања утиче само на плаћања која су првобитно доспела на дан или пре 30 јуна 2021.
- Нема суштинских промена осталих услова закупа.

Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

- **Реформа референтне каматне стопе - Фаза 2 - МСФИ 9, МРС 39, МСФИ 7, МСФИ 4 и МСФИ 16 (Измене)**

У августу 2020. године, ИАСБ је најавио Реформу референтних каматних стопа - Фаза 2, Измене МСФИ 9, МРС 39, МСФИ 7, МСФИ 4 и МСФИ 16, завршавајући свој рад као одговор на реформу ИБОР-а. Измене пружају привремене олакшице које се баве ефектима финансијског извештавања када се међубанкарска понуђена стопа (ИБОР) замени алтернативном готово безризичном каматном стопом (РФР). Конкретно, измене предвиђају практично изузетак када се обрачунавају промене у основи за утврђивање уговорних новчаних токова финансијске имовине и обавеза, како би се захтевало прилагођавање ефективне каматне стопе, еквивалентне кретању тржишне каматне стопе. Такодђе, допуне уводе олакшице код прекида хеџинг односа, укључујући привремено ослобађање од потребе да се испуни одвојено препознатљив захтев када је РФР инструмент одређен за хеџинг компоненту ризика. Даље, допуне МСФИ 4 осмишљене су тако да осигуравајућим компанијама која и даље примењују МРС 39 омогуће да добију исте олакшице као оне предвиђене изменама МСФИ 9. Постоје и измене МСФИ 7 Финансијски инструменти: обелодањивања која омогућавају корисницима финансијских извештаја да разумеју ефекте реформе референтне каматне стопе на финансијске инструменте и стратегију управљања ризиком ентитета. Измене су на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2021. године, уз могућност раније примене. Када је примена ретроспективна, ентитет није у обавези да измени податке из ранијих периода. Ове измене још увек нису одобрене од стране ЕУ. Не очекује се да ће захтеви овог стандарда имати значајан утицај на финансијске извештаје Групе.

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)**

2.4. Рачуноводствени основ

Пандемија корона вируса – COVID-19

Матична Банка

Након избијања пандемије корона вируса – COVID-19 (у даљем тексту: корона вирус) у Свету и Европи, који се прво појавио у децембру 2019. године у Кини и проширио на Европу и остатак света од јануара 2020. године, а у Србију од 6. марта 2020. године, Банка је, као одговоран правни субјекат, предузела све неопходне мере у циљу заштите својих запослених, клијената, кредитора и пословних партнера. Мере су предузете ради обезбеђивања сигурних услова за рад Банке, поштујући препоруке институција за јавно здравље Србије, као и мере Владе Србије које омогућују несметано обављање пословних активности Банке.

Сам ток корона вируса је непредвидив, па велики изазов Банци представља предвиђање импликације истог на економске и пословне перформансе, што за последицу може имати процене и претпоставке које ће захтевати ревидирање. Такође, неизвесност се односи и на сет државних мера за сузбијање и ширење вируса, које су већ предузете и које ће се предузимати у будућности. Мере могу утицати на пословање целокупне привреде Србије и последично на пословање Банке.

Према прелиминарним проценама менаџмента Банке новонастала пандемија би у конкретном случају могла утицати на очекивани ниво реализације прихода са једне и потенцијалног раста трошкова са друге стране, дистрибуцију кредита, квалитет кредитног портфолија, обезбеђење, исправку вредности, због смањене способности дужника да отплаћују своје обавезе, посебно у привредним гранама као што су туризам, угоститељство, транспорт, нафтна индустрија и друго. И поред пандемије ликвидност Банке је висока и стабилна, а адекватност капитала на знатно вишем нивоу од законом прописаног лимита.

У складу са Одлуком о привременим мерама за очување стабилности финансијског система Народне банке Србије од 17.03.2020. године, којом се уређују мере и активности које је банка дужна да примени у условима пандемије изазване вирусом COVID-19, ради очувања стабилности финансијског система у Републици Србији, Банка је понудила застој у отплати обавеза (мораторијум) дужницима по основу кредита, гаранција, акредитива, дозвољеног прекорачења рачуна и других кредитних производа у периоду од најмање 90 дана, почев од 31. марта 2020. године.

По истеку важења услова из Мораторијума, који се односио на застој у отплати обавеза клијената, Банка је наставила са активностима редовне наплате кредита. Припис обрачуна редовне уговорене камате главном дугу извршен је уз продужење рока отплате, и то за број анuitета који су обухваћени мораторијумом. Активности које се односе на услове о наставку обрачуна и наплати кредита Банка је извршила у складу са Одлуком НБС. Ово се односи и на све остале обавезе клијената по основу кредитних производа на које је претходно примењен Мораторијум.

Такође, у циљу обезбеђивања динарске и девизне ликвидности, НБС је након увођења ванредног стања, увела аукције на којима обавља swap и репо трансакције са пословним банкама. На swap аукцијама НБС купује и продаје девизе, а на репо аукцијама купује државне хартије од вредности од банака. Банка као секундарну резерву ликвидности поседује значајан износ хартија од вредности које су веома утрживе, с обзиром на високу стопу приноса коју носе. На основу наведеног, може се закључити да, иако се очекује смањена ликвидност Банке са уведеним мораторијумом на кредите, ликвидност Банке је и даље значајно изнад регулаторно прописаних лимита.

У складу са Одлуком НБС о привременим мерама ради ублажавања последица пандемије COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система, која је ступила на снагу 28.07.2020. године, Банка је поново понудила застој у отплати обавеза клијентима (мораторијум) по кредитима, кредитним картицама и дозвољеном прекорачењу по текућем рачуну, и то у року од три дана од дана ступања на снагу ове Одлуке НБС, односно 31.07.2020. године објавом понуде на сајту Банке, чиме се сматра да је понуда достављена свим корисницима.

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)**

2.4. Рачуноводствени основ (наставак)

Уколико дужник, у року од 10 дана од дана објаве овог обавештења на сајту Банке, није одбио понуду за примену мораторијума, што је било могуће учинити и накнадно, мораторијум се примењивао на обавезе које доспевају почев од 01.08.2020. године до 30.09.2020. године укључујући и неизмирене обавезе које су доспеле у јулу месецу 2020. године.

За клијенте који су одбили мораторијум, наплата доспелих месечних обавеза се врши у износу из постојећег плана отплате без обрачуна затезне камате. Почев од октобра 2020. године настављена је редовна отплата кредита.

У складу са Одлуком Народне Банке Србије о другом мораторијуму, обрачуната камата током трајања мораторијума равномерно се распоређује на новоутврђени период отплате кредита, без приписа камате главног дугу уз продужење рока отплате и то за број ануитета односно одложених главница који су обухваћени додатним мораторијумом.

Додатно, у складу са новом инструкцијом НБС, у вези са отплатом обавеза које су доспеле за време првог мораторијума да се изврши уједначавање ефеката првог мораторијума са ефектима другог мораторијума, Банка је извршила уједначавање обрачуна камате на начин да се ни код првог мораторијума не врши припис редовно обачунате камате, већ се иста равномерно распоређује у преосталом периоду трајања кредита.

У складу са наведеним, Банка је утврдила износ редовне уговорене камате по првом мораторијуму, за износ умањила остатак дуга (недоспелу главницу) и равномерно распоредила на преостали рок отплате (без обрачуна камате на камату). Додатно Банка је износ камате умањила за износ обрачунате камате на камату за период од датума приписа у првом мораторијуму до последње камате у другом мораторијуму.

Сагласно Одлуци НБС о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима COVID-19, од 15.12.2020. године, Банка ће даље олакшице у отплати обавеза (кредита, кредитних картица и дозвољеног прекорачења по рачуну) дужницима: физичким лицима, пољопривредницима, предузетницима и привредним друштвима, одобравати на основу захтева дужника уколико су испуњени сви прописани услови:

1. уколико дужник није у могућности да измирује обавезе према Банци односно уколико може имати потешкоћа у измиривању обавеза према Банци ако је испуњен један од услова прописаних Одлуком посебно
 - за дужника физичко лице
 - за дужника пољопривредника, предузетника или привредно друштво
2. уколико дужник на дан 29.02.2020. године, као ни 12 месеци пре тога, није имао обавезе у статусу неизмирених обавеза дужим од 90 дана
3. Уколико дужник на дан 29.02.2020. године, као ни 12 месесци пре гога, нема ниједно потраживање класификовано као проблематично

Зависне Банке су у условима изазваним пандемијом поступале у складу са релевантим мерама уведеним у земљама у којим послују, уважавајући захтеве локалних регулатора.

На дан израде ових консолидованих финансијских извештаја, Група испуњава своје обавезе о року доспећа, те стога наставља да примењује начело сталности пословања, као рачуноводствену основу за састављање консолидованих финансијских извештаја.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

(а) Консолидација

Матична банка има контролу над следећим правним лицима, чија је консолидација извршена у овим финансијским извештајима:

Правно лице	Учешће у капиталу
Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора	100%
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	99.99%
Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	100%

Приликом израде консолидованог биланса успеха и консолидованог извештаја о токовима готовине, за прерачунавање рекласификованих образаца зависних банака примењен је просечан курс Народне банке Србије за 2020. годину од 117.5780 за један EUR и 60.1167 за један BAM, а остали рекласификовани финансијски извештаји (биланс стања, извештај о осталом резултату и извештај о променама на капиталу) применом закључног курса на дан биланса од 117.5802 за један EUR односно 60.1178 за један BAM.

(б) Прерачунавање девизних износа

Пословне промене у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Монетарне позиције активе и пасиве у иностраној валути, које су исказане по набавној вредности, прерачунате су у динаре према средњем курсу који је важио на дан биланса. Курсне разлике настале као резултат прерачуна девизних позиција исказане су у оквиру биланса успеха. Немонетарне позиције активе које се вреднују по набавној вредности у иностраној валути прерачунате су у динаре према средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Курсеви најзначајнијих валута који су коришћени приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути, утврђени од стране Народне банке Србије, били су следећи:

	31. децембар 2020.	У динарима 31. децембар 2019.
USD	95.6637	104.9186
EUR	117.5802	117.5928
CHF	108.4388	108.4004
BAM	60.1178	60.1242

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(ц) *Камата*

Приходи и расходи од камата признају се у билансу успеха применом метода ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је стопа којом се дисконтују будући новчани токови током очекиваног периода трајања финансијских средстава или обавеза (или, према потреби, током краћег периода) на његову садашњу вредност.

Приликом обрачуна ефективне каматне стопе, Група процењује будуће новчане токове узимајући у обзир све уговорене услове, који се тичу финансијског инструмента, али не и будуће губитке који могу настати.

Обрачун ефективне каматне стопе укључује све плаћене или примљене накнаде и трошкове, који су саставни део ефективне каматне стопе – накнаде за обраду захтева за одобравање кредита као и накнаде за анексирање.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати набавци или емитовању финансијског средства или обавезе.

Признавање прихода од камата на обезвређене пласмане врши се по нето принципу, умањењем бруто обрачунате камате за износ исправке вредности, односно за износ који је извесно да се неће наплатити.

Признавање прихода од камата на обезвређене пласмане који припадају нивоу обезвређења 3, по нето принципу, спроводи се применом алтернативног unwinding концепта. Када финансијско средство постане значајно кредитно обезвређено, од момента иницијалног признавања, тада доспева у ниво обезвређења 3, а приходи од камате се рачунају применом алтернативног концепта unwinding – IRC методе умањењем обрачунатих прихода од камате са њима припадајућим расходима од исправки вредности, признатих у текућој години, при чему се потраживања од камата признају по бруто принципу.

(д) *Накнаде и провизије*

Приходи и расходи од накнада и провизија, који су саставни део ефективне каматне стопе финансијског средства или обавезе, укључени су у утврђивање ефективне каматне стопе. Остале накнаде се разграничавају и сразмерни део признаје као приход периода.

Остали приходи од накнада и провизија се евидентирају у тренутку пружања услуга. Приходи од накнада и провизија укључују приходе по основу извршених услуга међународног и домаћег платног промета, издавања и коришћења платних картица, издавања гаранција, акредитива и осталих банкарских услуга.

Остали расходи од накнада и провизија се углавном односе на накнаде по основу извршених трансакција и услуга и евидентирају се у тренутку примања услуге.

(е) *Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената*

Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената обухватају добитке умањене за губитке проистекле из промене вредности: деривата, промене вредности финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха и добитке умањене за губитке проистекле из промене вредности финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

(ф) *Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената по фер вредности*

Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената по фер вредности односе се на финансијска средства и обавезе исказане по фер вредности кроз биланс успеха и фер вредност кроз остали резултат.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(г) *Дивиденде*

Приходи по основу дивиденди се признају у моменту прилива економских користи од дивиденди. Дивиденде су приказане у оквиру позиције остали пословни приходи.

(х) *Лизинг*

На почетку уговора, Група процењује да ли уговор садржи лизинг компоненту или представља лизинг. Тачније, анализира се да ли уговор преноси право на контролу коришћења одвојивих средстава током дефинисаног временског периода, у замену за накнаду.

Група као закупца

Група примењује јединствени приступ признавања и мерења за све закупе, осим за краткорочни закуп и закуп средстава мале вредности. Група признаје лизинг обавезе за плаћање закупа и право на коришћење које представља право на коришћење основних средстава.

(и) *Право на коришћење средстава*

Иницијално признавање и вредновање

Група признаје право на коришћење имовине на дан почетка закупа (тј. на датум када је имовина доступна за употребу). Право на коришћење имовине вреднује се у висини набавне вредности, умањене за акумулирану амортизацију и губитке од обезвређења, и прилагођава се било којем накнадном мерењу обавеза по основу лизинга. Набавна вредност права на коришћење средстава укључује износ признатих лизинг обавеза, иницијалних директних трошкова и лизинг плаћања извршених на дан или пре датума почетка, умањене за примљене подстицаје за закуп.

Накнадно вредновање

Право на коришћење средстава амортизује се пропорционално, на период краћи од рока трајања закупа или процењеног корисног века имовине.

Лизинг средства амортизована су применом стопе у распону од 92.31% до 6.70% на годишњем нивоу у зависности од уговореног права коришћења средства. Право на коришћење имовине представљено је у Напомени 26 - Некретнине, постројења и опрема и подложно је умањењу вредности у складу са политиком Групе како је описано у Напомени - Некретнине и опрема.

(ии) *Обавезе по основу лизинга*

На дан почетка закупа, Група признаје обавезе по основу лизинга, мерене по садашњој вредности лизинг плаћања која треба да се изврше током трајања закупа. Лизинг плаћања укључују фиксне исплате, умањене за сва потраживања по основу подстицаја за закуп, варијабилне исплате закупа које зависе од индекса или стопе, и за износе за које се очекује да ће бити сигурно плаћени за резидуалну вредност. Лизинг плаћања такође укључују цену извршења куповне опције за коју је разумно очекивано да ће се извршити од стране Групе и плаћање пенала за раскид уговора, ако је опција раскида коју Група може да искористи у току трајања уговора.

Варијабилна лизинг плаћања која не зависе од индекса или стопе признају се као расходи (осим ако су настали за производњу залиха) у периоду у ком су настали догађаји или услови који доводе до плаћања.

При израчунавању садашње вредности лизинг плаћања, Група користи своју инкременталну стопу задуживања на дан почетка закупа, јер имплицитна каматна стопа за лизинг није лако утврдива. Након датума почетка, износ лизинг обавеза се повећава за обрачунату камату за протекли период и умањује се за извршена лизинг плаћања. Поред тога, књиговодствена вредност лизинг обавеза се поново мери ако постоји модификација уговора, промена трајања закупа, промена плаћања закупа (нпр. промене у будућим плаћањима које су последица промене индекса или стопе коришћене за утврђивање таквих плаћања закупа) или промена у процени опције за куповину основног средства које је предмет закупа.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(х) Лизинг (наставак)

(ии) Обавезе по основу лизинга (наставак)

Приликом прве примене МСФИ 16 у Матичној банци, право на коришћење средства лизинга је генерално мерено у износу обавезе по основу лизинга, користећи просечну инкременталну стопу задуживања у распону од 0.3324% до 2.4310% за EUR и у распону од 2.8660% до 4.1253% за РСД. У Матичној банци у току 2019. и 2020. године инкрементална стопа задужења није имала великих одступања. У последњем кварталу 2019. године стопе су се кретале у распону од 0.2395 % до 3.36732 за EUR односно 1.23850 до 4.3866 за РСД, а у току 2020. године инкрементална стопа задужења Матичне банке кретала се у распону од од 0.2305 % до 3.1000 за EUR односно 0.47950 до 4.95119 за РСД.

У Комерцијалној банци АД Бања Лука приликом прве примене МСФИ 16, право на коришћење средстава лизинга је генерално мерено у износу обавеза по основу лизинга, користећи просечну интеркаларну стопу задужења од 3.2%. Ефекат примене МЦФИ на дан 01.01.2019. године се односи на краткорочне обавезе. У току 2019. године инкрементална стопа задужења кретала се у распону од 2.6% до 3.6% за КМ, а у току 2020. године кретала се у распону од 2.60 до 3.60 за КМ.

У Комерцијалној банци АД Подгорица у току 2019. године инкрементална стопа задужења кретала се у распону од 2.143 % за ЕУР, и у току 2020. године износила је 2.143% за ЕУР.

(иии) Краткорочни закупи и закупи средстава мале вредности

Група примењује изузеће од признавања краткорочног закупа за своје краткорочне закупе машина и опреме (тј. оне закупе који имају рок трајања краћи од 12 месеци од датума почетка и не садрже опцију куповине). Такође се примењује изузеће од признавања за закуп средстава мале вредности на закуп канцеларијске опреме. Лизинг плаћања код краткорочних закупа и закупа средстава мале вредности признају се као расход, пропорционално у току периода трајања закупа.

Група као давалац закупа

Закупи у којима Група не преноси суштински све ризике и користи повезане са власништвом над средством, класификују се као оперативни лизинг. Приходи од закупа се обрачунавају пропорционално у току трајања уговора и евидентирају се као приходи у билансу успеха, због своје оперативне природе. Иницијални директни трошкови настали у преговарању и уређивању оперативног лизинга додају се књиговодственој вредности средства датих у закуп и признају се током трајања закупа на истој основи као и приходи од закупа. Потенцијалне закупнине признају се као приход у периоду у којем су зарађене.

(и) Порески расходи

Порески расходи обухватају текуће порезе и одложене порезе. Текући порези и одложени порези се приказују у билансу успеха, осим у мери у којој се односе на ставке које се директно признају у оквиру капитала или у оквиру осталог укупног резултата.

(и) Текући порез на добит

Текући порез представља очекивану обавезу или потраживање по основу пореза на добит за обрачунски период, уз коришћење пореских стопа важећих или које ће важити на датум извештавања, са одговарајућим корекцијама пореске обавезе из претходне године.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(и) Порески расходи (наставак)

(ии) Одложени порези

Одложени порези се утврђују у односу на привремене разлике настале између књиговодствених вредности имовине и обавеза у финансијским извештајима и вредности имовине и обавеза за пореске сврхе. Приликом одређивања одложених пореза користе се пореске стопе за које се очекује да ће бити у примени у тренутку настанка привремених разлика, а на основу законских прописа који су били у примени на извештајни датум.

Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се нетирају уколико постоји законско право да се нетирају текућа пореска средства и текуће пореске обавезе и одложена пореска средства и одложене пореске обавезе се односе на порез на добитак који је наметнула иста пореска власт истом пореском обвезнику или различитим пореским обвезницима који намеравају да или измире текуће пореске обавезе и средства на нето основи или да истовремено остваре средства и измире обавезе у сваком будућем периоду у ком се очекује измирење или повраћај значајних износа одложених пореских обавеза или средстава.

Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се пренети порески губитак и кредити могу умањити. Одложена пореска средства су предмет анализе на крају сваког извештајног периода и коригују се до износа за који више није вероватно да ће доћи до реализације неопходне опорезиве добити. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике.

(иии) Остали порези и доприноси

У складу са важећим регулативама у Републици Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини чланице Групе плаћају различите порезе и доприносе, порез на додату вредност, порез на капитални добитак и доприносе на зараде. Ови расходи укључени су у „Остале расходе”.

(ј) „Финансијски инструменти” класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9

Финансијски инструменти

Финансијским инструментом се сматра сваки уговор којим настаје финансијско средство или финансијска обавеза, уз истовремено настајање финансијске обавезе, односно финансијског средства трећих лица.

Финансијска средства

Финансијско средство је свако средство које је:

- готовина,
- инструмент капитала другог правног лица,
- уговорно право за примање готовине или неког другог финансијског средства од другог правног лица,
- уговорно право за размену финансијских средстава или финансијских обавеза са другим правним лицем, под условима који су потенцијално повољни,
- уговор који ће бити или може бити измирен инструментима сопственог капитала и који је недериватни, а за који чланица Групе јесте или може бити у обавези да прими променљив број инструмената сопственог капитала,
- уговор који ће бити или може бити измирен инструментима сопственог капитала и који је дериватни, а који ће бити или може бити измирен другачије него разменом фиксног износа готовине или другог финансијског средства за фиксни број инструмената сопственог капитала.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

Финансијске обавезе

Финансијска обавеза је свака уговорена обавеза:

- да испоручи готовину или друго финансијско средство другом правном лицу,
- да размени финансијске инструменте са другим правним лицем под условима који су потенцијално неповољни.

Правила процењивања финансијских инструмената

Са аспекта класификације и мерења, МСФИ 9 дефинише критеријуме за класификацију финансијских средстава, осим власничких инструмената и деривата, који се заснивају на процени пословног модела управљања конкретним финансијским средствима и уговорним карактеристикама новчаних токова финансијских инструмената.

Финансијска средства

Група врши процену циљева пословних модела за управљање финансијским средствима на портфолио нивоу, будући да оваква процена на најбољи начин осликава начин управљања пословним активностима и начин извештавања руководства.

Класификација финансијских средстава се заснива на примени одговарајућег пословног модела за управљање финансијским средствима и испуњености теста карактеристика уговорених новчаних токова.

Пословни модел одређује да ли новчани токови произлазе из прикупљања уговорених новчаних токова, продаје финансијског средства или оба. Пословни модел за класификацију финансијских средстава се одређује на одговарајућем нивоу агрегирања.

Испуњеност теста карактеристика уговорених новчаних токова подразумева да се новчани токови састоје искључиво од плаћања главнице и камата на преосталу главницу (SPPI критеријум).

Финансијска средства се могу класификовати у следеће категорије:

- финансијска средства вреднована по амортизованом трошку (АС)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз остали укупни резултат са признавањем кроз биланс успеха - „recycling“ (FVOCI)
- финансијска средства вреднована по фер вредности кроз остали укупни резултат без признавања кроз биланс успеха (FVOCI)

У складу са класификацијом средстава из претходног става, Група категоризује све пласмане из свог портфолија који се односе на:

- **Кредите** и потраживања као недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту и које Група не намерава да прода у кратком року,
- **ХОВ које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха** које представљају инструменте стечене у сврху остваривања добити по основу флукуације цена и марже.
- **Хартије од вредности, које обухватају дужничке харије од вредности и власничке хартије од вредности (инструменте капитала):**
 - Дужничке хартије од вредности укључују обвезнице и преносиве секјуритизоване инструменте дуга, државне записе, благајничке записе, комерцијалне записе, сертификате о депозиту, банкарске акцепте, субординиране обвезнице и друге сличне дужничке хартије од вредности којима се тргује на финансијским тржиштима.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

- Власничке хартије од вредности укључују акције које представљају удео у капиталу акционарског друштва и заменљиве обвезнице које имаоцу, под условима утврђеним одлуком о издавању, дају право на замену за обичне акције друштва. Власничке хартије од вредности (инструменти капитала) су сви облици учешћа у капиталу правних лица за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду, који могу бити продати због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена.
- Инвестиције у зависна правна лица која обезбеђују контролу, односно преко 50% управљачких права и инвестиције у придружена правна лица која обезбеђују од 20% до 50% управљачких права и
 - **Финансијске деривате** који обухватају forward и swar трансакције.

Класификација и мерење

Са аспекта класификације и мерења, нови стандардни захтевали су да се сва финансијска средства, осим власничких инструмената и деривата, процењују на основу пословног модела управљања конкретним финансијским средствима и уговорних карактеристика новчаних токова инструмената.

У складу са МСФИ 9 стандардом финансијска средства се класификују у складу са једним од начина вредновања: по амортизованој вредности (АС), фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL), фер вредности кроз остали резултат (FVOCI). Власнички инструменти, у лица која нису зависна, а који се не држе ради трговине могу се класификовати као средства чија се вредност процењује по фер вредности кроз остали резултат, без накнадог рекласификовања добитака и губитака кроз биланс успеха.

Иницијално, финансијско средство се вреднује по фер вредности, увећаној за трансакционе трошкове, осим у случају финансијских средстава који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL) код којих се наведени трошкови признају кроз трошак у билансу успеха.

Финансијско средство се вреднује по амортизованој вредности уколико није назначено као FVTPL и испуњава следеће критеријуме:

- циљ пословног модела држања финансијског средства је прикупљање уговорених новчаних токова и
- уговорни услови финансијског средства доводе до новчаних токова који представљају само плаћања главнице и камате.

Дужнички инструменти се вреднују као FVOCI само уколико су испуњени следећи критеријуми и исти нису назначени као FVTPL:

- циљ пословног модела држања финансијског средства је прикупљања уговорених новчаних токова и продаја, и
- уговорни услови финансијског средства доводе до новчаних токова који представљају само плаћања главнице и камате.

Накнадно, добици или губици по основу финансијских средстава FVOCI ће бити признати преко осталог резултата, осим за приходе или расходе по основу обезвређења финансијских средстава и курсних разлика, до тренутка када престане признавање финансијског средства или када се рекласификује.

Када престане признавање финансијског средства, кумулативни добитак или губитак који је претходно признат у осталом резултату се рекласификује из капитала у биланс успеха. Камата обрачуната применом ефективне каматне стопе се признаје у билансу успеха.

МСФИ захтева да сва финансијска средства, осим деривата и инструмената капитала, буду анализирана кроз комбинацију пословног модела управљања финансијским средством са једне, и карактеристикама уговорених новчаних токова са друге стране.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

Класификација и мерење (наставак)

Група је приступила анализи пословних модела на нивоу портфолија финансијских средстава. Разматране су постојеће политике и стратегије везане за портфолија као и примена истих у пракси. Такође, разматране су информације о начину оцене и извештавања о перформансама портфолија, информације о ризицима које утичу на перформансе портфолија и како се њима управља. Осим тога, сагледани су учесталост, обим и временски тренутак продаје финансијских средстава у протеклим периодима, разлози за продају као и планови о продаји финансијских средстава у будућем периоду.

Приликом процењивања да ли уговорени новчани токови представљају само плаћање камате и главнице, Група је разматрала уговорене услове финансијских инструмената и да ли исти садрже одредбе које би могле променити време или износ уговорених новчаних токова, а које би резултирале у фер вредновању инструмената. Анализом је закључено да не постоје кредитни производи Банке чији уговорни услови не доводе до новчаних токова који представљају само плаћања главнице и камате на стање главнице на одређене датуме, а који би захтевали вредновање по фер вредности.

Финансијске обавезе

Након почетног мерења, финансијске обавезе се накнадно мере по амортизованом трошку. Амортизовани трошак израчунава се узимајући у обзир дисконт или премију на финансијске обавезе и трошкове који су саставни део ЕКС-а.

Група нема финансијске обавезе које се процењују као FVTPL.

Обезвређење финансијских средстава

МСФИ 9 замењује MPC 39 приступ реализованог губитка, са принципом будућег очекиваног губитка („expected credit loss“ ECL, eng.) кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских варијабли на будуће кретање вероватноће губитка на бази статистички доказаних међузависности. Обрачун трошкова обезвређења за очекиване губитке се врши за сва потраживања и друге дужничке инструменте који се не процењују по фер вредности кроз Биланс успеха, укључујући и неопозиве обавезе и издате гаранције. Трошкови обезвређења базирају се на очекиваном кредитном губитку у складу са вероватноћом неизмирења обавеза у наредних 12 месеци, осим у случају када постоји значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак иницијалног признавања, када се процена кредитних губитака врши на бази вероватноће неизмирења обавеза за период животног века инструмента.

Група је дефинисала критеријуме за сврставање финансијских инструмената у нивое 1, 2 и 3 у зависности од степена повећања кредитног ризика од момента иницијалног признавања. Предмет класификације су финансијски инструменти који се вреднују по амортизованој вредности као и финансијски инструменти који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат.

Ниво 1

Трошкови обезвређења финансијских инструмената, код којих се не сматра да постоји значајно погоршање кредитног ризика, су обрачунати на основу 12-месечних очекиваних губитака (ECL) у складу са МСФИ 9. У Ниво 1 укључене су и изложености према Републици Србији, Народној банци Србије и друге изложености са пондером кредитног ризика 0, у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, изузев изложености по основу обавезне резерве и сличних изложености.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

Обезвређење финансијских средстава (наставак)

Ниво 2

Сви финансијски инструменти код којих је реализовано погоршање кредитног ризика од иницијалног признавања класификовани су у Ниво 2 и трошкови обезвређења обрачунати на основу очекиваних губитака за цео животни век инструмента.

Група је успоставила политику за спровођење процене на крају сваког извештајног периода да ли се кредитни ризик финансијског инструмента знатно повећао од почетног признавања, узимајући у обзир промену ризика неиспуњења обавеза током преосталог животног века финансијског инструмента. Према интерној политици Групе, значајним повећањем кредитног ризика сматра се доцња од 31 до 90 дана, реструктурирање клијента, клијенти на watch листи и друго.

Ниво 3

Финансијски инструменти су укључени у Ниво 3, у случају када постоји објективан доказ обезвређења и нема промене обухвата кредита класификованих у наведени ниво, уз увођење вишеструких сценарија наплате. Обрачун обезвређења на индивидуалној основи ће се наставити по истом принципу.

Група је у процену очекиваних кредитних губитака (ECL) укључила и информације о очекиваним трендовима макроекономских параметара за наредне три године, а за које је утврђена статистички значајна зависност.

Будући да различити нивои обезвређења имају за резултат различите начине обрачуна очекиваних кредитних губитака, Група је развила методологију и обрачунала параметре ризика у складу са захтевима МСФИ 9.

„РОСИ“

Средства која су обезвређена у моменту иницијалног признавања („РОСИ“) су финансијска средства која су кредитно обезвређена у иницијалном признавању. „РОСИ“ имовина евидентира се по фер вредности при првобитном признавању, а приход од камата се накнадно признаје на основу кредитно прилагођене ЕКС. Обрачуната исправка вредности се признаје или ослобађа само у оној мери у којој се накнадно промене очекивани кредитни губици.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(j) „Финансијски инструменти“ класификација и мерење финансијских средстава и обавеза - МСФИ 9 (наставак)

(иии) Престанак признавања

Група престаје са признавањем финансијског средства када уговорна права над готовинским токовима везаним за средство истекну, или када Група трансакцијом пренесе сва суштинска права и користи везане за власништво над финансијским средством или ако трансакцијом Група нити пренесе нити задржи сва суштинска права везана за власништво, али не задржава контролу над финансијским средством. Сво власништво над пренесеним финансијским средством које испуњава услове за престанак признавања које је Група створила или задржава признаје се као засебно средство или обавеза у извештају о финансијској позицији. Приликом престанка признавања финансијског средства, разлика између књиговодствене вредности (или књиговодствене вредности дела средства који је пренет) и збира примљене надокнаде (укључујући нова средства која су набављена умањена за нове преузете обавезе), као и збирни добици или губици који су претходно признати у извештају о укупном резултату, признају се у билансу успеха.

Група обавља трансакције по којима врши пренос средстава признатих у свом билансу стања, мада задржава све или суштински све ризике и користи или њихов део од пренесених средстава. Ако се сви или суштински сви ризици и користи задржавају, онда не долази до престанка признавања средства. Пренос средстава са задржавањем свих или суштински свих ризика и користи укључује, на пример, трансакције поновног откупа.

Код трансакција у којима Група, нити задржава, нити преноси суштински све ризике и користи од власништва над финансијским средством и задржава контролу над средством, Група наставља да признаје средство у мери у којој се њена повезаност са средством наставља, а која се одређује на основу њене изложености променама у вредности пренесеног средства. Група врши искњижење обавезе када је обавеза измирена, укинута или када је пренета на другога.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када се обавеза испуни, откаже или истекне. Када се постојећа финансијска обавеза замени другом од истог зајмодавца под битно другачијим условима или су услови постојеће обавезе битно измењени, таква замена или модификација третира се као престанак признавања првобитне обавезе и признавање нове обавезе. Разлика између књиговодствене вредности првобитне финансијске обавезе и плаћене накнаде признаје се у билансу успеха.

(ииии) Модификација

Измене уговора услед финансијских тешкоћа дужника не сматрају се значајном модификацијом која доводи до престанка признавања финансијског средства.

Сагласно МСФИ 9 Матична банка утврђује нову бруто књиговодствену вредност финансијског средства и признаје приход или расход по основу модификације у билансу успеха. Ефекат се признаје на позицији приход / расход по основу умањења/повећања обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха. Бруто књиговодствена вредност финансијског средства се утврђује као садашња вредност модификованих новчаних токова дисконтваних оригиналном ефективном каматном стопом. Евентуално настали трансакциони трошкови коригују књиговодствену вредност модификованог финансијског средства и амортизују се током његовог века трајања.

Матична банка је на дан 31.12.2020. године признала губитке од модификације кредитних потраживања у корист корективног рачуна потраживања у нето износу од 342,338 хиљаде динара која су се односила на ефекте Мораторија 1 и 2 на отплату кредитних обавеза дужника. у условима пандемије изазване вирусом COVID-19. У каснијим обрачунским периодима по модификованом финансијском средству ће се спроводити анализа кредитног ризика и евидентирање обезвређења, док ће се утврђени губитак од модификације који је евидентиран на корективном рачуну потраживања, методом ефективне каматне стопе, преносити на рачун прихода од камата.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(ииии) Модификација (наставак)

Матична банка је применила 01. октобар 2020. године као пресечни датум за обрачун модификације према мораторијуму 1 и 2 из 2020. године имајући у виду:

- Да су клијенти, који су прихватили мораторијум 2, имали могућност да се на крају мораторијума изјасне који модел плаћања су одабрали (одлагање главнице, камате и главнице или плаћање доспеле обавезе без одлагања) тако да су нови ануитетни планови формирани после 30. септембра
- Да се потреба обрачуна модификације за клијенте који су прихватили мораторијум 1 јавила после додатних инструкција регулатора да треба кориговати ануитетне планове клијената који су прихватили мораторијум 1 на начин да се капитализација камате искључи. Ово је такође имало за последицу корекцију ануитетних планова после 30. септембра.

(иииии) Нетирање

Финансијска средства и обавезе се нетирају, а нето износ се приказује у извештају о финансијској позицији само када Група има законско право да нетира признате износе и када има намеру да измири обавезе на нето основи или да истовремено реализује средство и измири обавезу.

Приходи и расходи се исказују по нето принципу само у случајевима када је то дозвољено према МСФИ или за приходе и расходе који настају по основу групе сличних трансакција, као што су то трансакције које Група има по основу трговања.

Рачуноводствене политике за израчунавање очекиваних кредитних губитака описане су у Напомени 4. Управљање ризиком, 4.1. Кредитни ризик - МСФИ 9 Финансијски инструменти.

(к) Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају готовину у благајни, средства код централних банака којима се може неограничено располагати и високо ликвидну финансијску активу са доспећем краћим од 3 месеца, малим ризиком промене вредности, а која се користе од стране Банке за управљање краткорочном ликвидношћу.

Новчана средства се воде по амортизованој вредности у билансу стања.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(л) Некретнине и опрема

(и) Признавање и вредновање

Почетно мерење некретнине и опреме врши се по набавној вредности или по цени коштања.

Набавна вредност укључује издатке који се директно могу приписати набавци средства. Купљени софтвер који је саставни део неопходан за функционалну употребљивост опреме, капитализује се као део те опреме.

(иц) Накнадно вредновање

Након почетног признавања, опрема се вреднује по набавној вредности умањеној за укупну акумулирану амортизацију и укупне акумулиране губитке услед смањења вредности.

Након почетног признавања, некретнине се вреднују по ревалоризационом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности. Ревалоризација се врши довољно редовно, како би се обезбедило да се књиговодствена вредност битно не разликује од вредности до које би се дошло коришћењем фер вредности на крају извештајног периода.

Када делови некретнине или опреме имају различите корисне векове трајања, они се воде као засебне ставке (главне компоненте) опреме.

Добици или губици настали отуђењем некретнина и опреме утврђују се као разлика између вредности остварене њиховом продајом и њихове књиговодствене вредности и исказују се у оквиру осталих прихода или расхода.

Трошкови замене саставног дела неког основног средства признају се као део књиговодствене вредности тог основног средства уколико је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим саставним делом прилити у чланицу Групе и ако се цена коштања тог дела може поуздано измерити. Књиговодствена вредност замењеног дела се искњижава. Трошкови редовног сервисирања некретнине и опреме се признају у билансу успеха када настану.

(ици) Амортизација

Амортизација се признаје у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, постројења и опреме, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Средства узета на лизинг се амортизују током периода лизинга или корисног века средства, у зависности који је период краћи.

Примењене стопе амортизације у текућем и претходном обрачунском периоду су:

Опис	Процењен користан век	
	(у годинама)	%
Грађевински објекти	40	2.50%
Компјутерска опрема	4	25.00%
Намештај и остала опрема	3 - 15	6.70 - 33.34%
Улагања на туђим основним средствима	1 - 23.5	4.25 - 86.20%
Основна средства узета у лизинг	1.1 - 14.11	6.70 - 92.31%

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

Трошкови одржавања средстава се признају у билансу успеха за период у коме настану.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(љ) Нематеријална улагања

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања умањеној за амортизацију и губитке услед обезвређења.

Накнадни трошкови по основу улагања у нематеријална улагања се могу капитализовати само у случају када се могу очекивати повећане будуће економске користи од средства на које се они односе. Сви остали трошкови представљају расход периода у којем су настали.

Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке нематеријалних улагања, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству. Процењени корисни век нематеријалних улагања износи од 2 до 10 година, односно амортизационе стопе се крећу у распону од 10.00% до 50.00%.

Метод амортизације, корисни век и резидуална вредност се процењују на крају сваког извештајног периода и када је то потребно врши се њихова корекција.

(м) Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине представљају некретнине које се држе у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или у обе сврхе, а не за продају у редовном току пословања или за коришћење у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе.

Иницијално вредновање инвестиционих некретнина се врши по набавној вредности, односно цени коштања. Набавна вредност купљене инвестиционе некретнине обухвата њену купопродајну цену и све издатке који се директно могу приписати набавци средства.

За накнадно вредновање инвестиционих некретнина Група користи модел набавне вредности, односно инвестиционе некретнине се вреднују по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и губитке услед обезвређења.

Процењени век трајања инвестиционих некретнина је 40 година, а амортизација се обрачунава по стопи од 2.5%. Амортизација се приказује у билансу успеха у једнаким годишњим износима током процењеног века трајања дате ставке непокретности, будући да се на тај начин најбоље одражава очекивана потрошња употребне економске вредности садржане у средству.

(н) Обезвређење нефинансијских средстава

Књиговодствена вредност нефинансијских средстава се анализира на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли постоје показатељи који указују да је дошло до њиховог обезвређења. У случају да се утврди да постоје одређени показатељи обезвређења, утврђује се надокнадива вредност средстава. Губитак по основу обезвређења се признаје ако књиговодствена вредност средстава превазилази његову процењену надокнадиву вредност.

Надокнадива вредност средстава се утврђује као вредност која је већа од употребне вредности средстава и његове фер вредности. За потребе утврђивања употребне вредности, процењени будући новчани приливи по основу средстава се дисконтују на њихову садашњу вредност, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца, као и ризика специфичних за средство.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(н) **Обезвређење нефинансијских средстава (наставак)**

Губитак по основу обезвређења се признаје у случају када је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Губитак по основу обезвређења се признаје у оквиру резултата периода.

Губици по основу обезвређења из претходних периода се процењују на крају сваког извештајног периода, како би се утврдило да ли је дошло до смањења губитака или да они више не постоје. Губитак по основу обезвређења се укида у случају да је дошло до промене претпоставки коришћених за утврђивање надокнадиве вредности средства. Губитак по основу обезвређења се укида само до износа до којег књиговодствена вредност средства не прелази књиговодствену вредност која би била утврђена, умањена за амортизацију средства, у случају да није било признавања губитка по основу обезвређења.

(о) **Депозити, кредити и субординиране обавезе**

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе представљају основни извор финансирања Групе.

Група класификује инструменте финансирања као финансијске обавезе или као капитал у складу са суштином уговорених услова за конкретни инструмент.

Депозити, дужничке хартије од вредности, кредити и субординиране обавезе се иницијално вреднују по фер вредности увећаној за све директне трансакционе трошкове, док се њихово накнадно вредновање врши по амортизованој вредности применом метода ефективне каматне стопе.

(п) **Резервисања**

Резервисање се признаје у случају када се очекује да ће Група, као резултат прошлих догађаја, имати садашњу законску или изведену обавезу, која се може поуздано утврдити и за чије измирење се очекује да ће доћи до одлива ресурса, који представљају економску корист за Групу. Резервисање се утврђује путем дисконтовања очекиваних будућих новчаних одлива, применом дисконтне стопе пре пореза, која одражава тренутну тржишну процену временске вредности новца и, тамо где је то одговарајуће, ризика специфичних за обавезу.

(р) **Бенефиције запослених**

У складу са прописима, чланице Групе су у обавези да плаћају обавезе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Чланице Групе су, такође, обавезне да од бруто зарада запослених обуставе доприносе и да их, у име запослених, уплате тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Законом о раду, чланице Групе су у обавези да исплате накнаду запосленима приликом одласка у пензију. Дугорочне обавезе по основу резервисања по основу отпремнина за одлазак у пензију након испуњених услова, исказане на дан 31. децембра 2020. године представљају садашњу вредност очекиваних будућих исплата запосленима утврђену актуарским одмеравањем уз коришћење претпоставки обелодањених у напмени 32.

3. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

(с) Финансијске гаранције

Финансијске гаранције представљају уговоре којима се чланица Групе обавезује да изврши плаћања њиховим корисницима за губитке настале због неиспуњавања обавезе плаћања одређеног дужника по доспећу обавезе, а у складу са условима дужничког инструмента.

Обавезе по финансијским гаранцијама се иницијално признају по фер вредности, а иницијална фер вредност се амортизује током трајања финансијске гаранције. Обавеза по основу гаранције се накнадно одмерава у износу који је већи од амортизоване вредности и садашње вредности очекиваног будућег плаћања (када је плаћање по основу гаранције вероватно). Финансијске гаранције се евидентирају у оквиру ванбилансних ставки.

(т) Капитал и резерве

Капитал Групе обухвата оснивачке акције, акције наредних емисија, емисиону премију, резерве, резерве фер вредности, акумулирани резултат и резултат текуће године.

Капитал Групе формиран је из уложених средстава оснивача Матичне банке и мањинског оснивача Комерцијалне банке а.д., Бања Лука у новчаном и неновчаном облику. Оснивач не може повлачити средства уложена у капитал Групе.

(у) Зарада по акцијама

Матична банка приказује основну и умањену зараду по акцији за сопствене обичне акције. Основна зарада по акцији се рачуна дељењем добитка или губитка који припада власницима обичних акција Матичне банке пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

Умањена зарада по акцији се рачуна дељењем коригованог добитка или губитка који припада власницима обичних акција за ефекте преференцијалних, заменљивих акција, пондерисаним просеком броја обичних акција у оптицају током периода.

(в) Извештавање по сегментима

Сегмент пословања је део Групе - чланица Групе, која се самостално бави пословним активностима из којих се могу остварити приходи и настати трошкови, укључујући приходе и трошкове који настају из трансакција са другим чланицама Групе, чији пословни резултат редовно контролише менаџмент Матичне банке (као главни оперативни доносилац одлука), како би доносио одлуке о алокацији ресурса по сегментима и оцењивао њихове резултате.

У складу са Међународним стандардом финансијског извештавања 8 - Сегменти пословања, Група обелодањује и информације о пословању оперативних сегмената, и на тај начин корисницима информација пружа додатне информације о приходима и расходима који се остварују из кључних пословних активности (напомена 6.2).

Приликом утврђивања оперативних сегмената коришћени су:

- а) различити производи и услуге који сегменти нуде;
- б) одвојено управљање сегментима и
- в) структура интерног извештавања.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Банкарска група је препознала процес управљања ризицима као кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произлази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којима се управља кроз идентификовање, мерење, процену, праћење, контролу и ублажавање, односно успостављање ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Група је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефективан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је Група изложена, или може бити изложена у свом пословању, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала. С обзиром да су како матична Банка, тако и њена подређена друштва у склопу Групе Комерцијалне банке, постали чланице НЛБ Групе крајем 2020. године, у наредном периоду извршиће се додатна усклађивања система управљања ризицима са системом управљања ризицима НЛБ Групе.

Процес управљања ризицима укључује јасно дефинисање и документовање профила ризичности, као и његово усклађивање са склоношћу Групе ка ризицима и толеранцијом према ризицима, а у складу са усвојеним стратегијама и политикама.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом управљања капиталом, Група је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, диверсификација ризика којима је Група изложена, одржавање потребног нивоа показатеља адекватности укупног, основног и основног акцијског капитала, одржавање учешћа NPL у укупним кредитима на нивоу испод дефинисаног лимита, одржавање показатеља покрића ликвидном активом изнад нивоа прописаног регулативом и интерним лимитима, развој активности Групе у складу са пословном стратегијом и развојем тржишта у циљу остваривања конкурентских предности. Циљеви управљања ризицима усклађени су са планом пословања Групе.

Уважавајући измене регулативе Народне банке Србије и потребе даљег унапређења процеса управљања ризицима, захтеве спољног ревизора, као новонасталу ситуацију изазвану пандемијом вируса COVID-19, Група је током 2020. године извршила одговарајуће измене интерних аката којима се уређује управљање ризицима.

Систем управљања ризицима

Систем управљања ризицима је дефинисан следећим актима:

- Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и Планом управљања капиталом;
- Политикама управљања ризицима;
- Процедурама управљања ризицима;
- Методологијама за управљање појединачним ризицима;
- Осталим актима.

Стратегијом управљања ризицима дефинисани су:

- Дугорочни циљеви, утврђени пословном политиком и стратегијом банкарске Групе, као и склоност ка ризицима и толеранција према ризицима одређени у складу са тим циљевима;
- Основна начела преузимања и управљања ризицима;
- Основна начела процеса интерне процене адекватности капитала Групе;
- Преглед и дефиниције свих ризика којима је Група изложена или може да буде изложена.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Систем управљања ризицима (наставак)

Такође, стратегијом управљања ризицима дефинисани су критеријуми за утврђивање, као и основна начела управљања лошом активом и највиши прихватљив ниво лоше активе за Групу.

Банкарска Група је утврдила основна начела управљања ризицима како би испунила своје дугорочне циљеве:

- Организовање пословања засебне организационе јединице за управљање ризицима;
- Функционална и организациона одвојеност активности управљања ризицима од редовних пословних активности Групе;
- Свеобухватност управљања ризицима;
- Ефективност управљања ризицима;
- Цикличност управљања ризицима;
- Развој управљања ризицима као стратешко опредељење;
- Управљање ризицима је део пословне културе.

Начела управљања лошом активом односно ризичним пласманима обухватају:

- Активно управљање ризичним пласманима;
- Превентивне мере и активности у циљу минимизирања даљег погоршања квалитета активе;
- Дефинисање стратегија управљања лошом активом - скуп активности и мера у циљу опоравка финансијског стања дужника или покретање одговарајућих поступака принудне наплате;
- Рану идентификацију дужника који се суочавају са финансијским тешкоћама или су у доцњи или статусу неизмирења обавеза (Watch lista);
- Процену финансијског стања дужника;
- Сет индикатора за укључивање дужника у делокруг организационе јединице надлежне за управљање лошом активом;
- Сегментацију лоше активе;
- Начело материјалности при дефинисању могућих мера;
- Већа учесталост праћења вредности средстава обезбеђења и средстава стечених наплатом;
- Организациона одвојеност Сектора за превенцију и управљање ризичним пласманима;
- Укљученост у корпоративно управљање и управљање ризицима индикатора за праћење лоше активе;
- Транспарентно извештавање.

Политике управљања појединим врстама ризика ближе дефинишу:

- Начин организовања процеса управљања ризицима банкарске Групе и јасна разграничења одговорности запослених у свим фазама тог процеса, укључујући и процес управљања лошом активом, односно ризичним пласманима;
- Начин процене ризичног профила банкарске Групе и методологије за идентификовање и мерење, односно процену ризика;
- Начине праћења и контроле ризика и успостављање система лимита, односно врсте лимита које банкарска Група користи и њихову структуру;
- Начин одлучивања и поступања у случају прекорачења успостављених лимита, уз дефинисање изузетних околности у којима је могуће одобравање прекорачења у законским оквирима;
- Мере за ублажавање ризика и правила за примену тих мера;
- Начин и методологију за спровођење процеса интерне процене адекватности капитала банкарске Групе;
- Принципе функционисања система унутрашњих контрола;
- Оквир и учесталост стрес тестирања, као и поступање у случајевима неповољних резултата стрес тестова.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Систем управљања ризицима (наставак)

Процедурама управљања ризицима Група ближе дефинише процес управљања ризицима и надлежности и одговорности свих организационих делова матичне Банке и чланица банкарске Групе у систему управљања ризицима.

Појединачним методологијама чланице Групе су детаљније прописале методе и приступе који се користе у систему управљања ризицима.

Надлежности

Управни одбор је надлежан и одговоран за усвајање стратегије и политика управљања ризицима и стратегије управљања капиталом, успостављање система унутрашњих контрола у Банци и врши надзор над његовом ефикасношћу, надзор над радом Извршног одбора, усвајање тромесечних извештаја о управљању ризицима, усвајање Плана опоравка, као и спровођење процеса интерне процене адекватности капитала и друго.

Извршни одбор је надлежан и одговоран за спровођење стратегије и политика управљања ризицима и стратегију управљања капиталом усвајањем процедура за управљање ризицима, односно идентификовање, мерење и процену ризика, и обезбеђивањем њихове примене и извештавањем Управног одбора у вези с тим активностима. Такође, Извршни одбор анализира систем управљања ризицима и најмање тромесечно извештава Управни одбор о нивоу изложености ризицима и управљању ризицима и одлучује, уз претходну сагласност Управног одбора, о сваком повећању изложености Групе према лицу повезаном са Групом и о томе обавештава Управни одбор.

Одбор за ревизију (Одбор за праћење пословања) је надлежан и одговоран за анализу и надзор примене и адекватног спровођења усвојених стратегија и политика за управљање ризицима и система унутрашњих контрола матичне Банке и Групе. Најмање једном месечно извештава Управни одбор о својим активностима и утврђеним неправилностима и предлаже начин на који ће се оне отклонити, предлаже унапређење политика и процедура управљања ризицима и спровођења система унутрашњих контрола.

Одбор за управљање активом и пасивом је надлежан и одговоран за праћење изложености ризицима који произлазе из структуре билансних потраживања, обавеза и ванбилансних ставки, као и предлагање мера за управљање каматним ризиком и ризиком ликвидности. Свака чланица Групе има Одбор за управљање активом и пасивом.

Кредитни одбор одлучује о кредитним захтевима, као и поступањима са проблематичним потраживањима у оквирима утврђеним актима матичне Банке, анализира изложеност матичне Банке кредитном, каматном и валутном ризику, анализира кредитни портфолио, а такође предлаже мере Извршном одбору матичне Банке. Свака чланица Групе има кредитни одбор који одлучује у оквиру својих надлежности и лимита.

Функција управљања ризицима матичне Банке дефинише и предлаже за усвајање стратегију, политике, процедуре и методологије управљања ризицима, идентификује, мери, ублажава, прати и контролише и извештава о ризицима којима је матична Банка и Група изложена у свом пословању. Такође, надлежна је за развијање модела и методологија за идентификовање, мерење, ублажавање, праћење и контролу ризика, као и за извештавање надлежних органа банкарске Групе.

Сектор управљања средствима и билансом банке матичне Банке је одговоран за управљање средствима и ликвидношћу, као и управљање активом и пасивом на нивоу Групе. Такође, учествује и у управљању ризиком ликвидности, каматним ризиком и девизним ризиком.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Надлежности (наставак)

Функција унутрашње ревизије је одговорна за континуираноспровођење независног вредновања система управљања ризицима на нивоу Групе, као и за редовну процену адекватности, поузданости и ефикасности система унутрашњих контрола. Унутрашња ревизија о својим налазима и препорукама извештава Одбор за ревизију и Управни одбор.

Функција контроле усклађености пословања дужна је да најмање једном годишње идентификује и процењује ризике усклађености пословања матичне Банке, као и чланица Групе, и предлаже планове управљања ризицима, о чему саставља извештај који доставља Извршном одбору и Одбору за праћење пословања матичне Банке.

Процес управљања ризицима

На нивоу банкарске Групе редовно се мере, односно процењују ризици који су идентификовани у пословању. Мерење подразумева примену квалитативних и квантитативних метода и модела мерења који омогућују уочавање промена у профилу ризика и процену нових ризика.

За све идентификоване ризике Група одређује њихову значајност која је заснована на свеобухватној процени ризика који су својствени појединим пословима, производима, активностима и процесима Групе.

Ублажавање ризика подразумева диверсификацију, пренос, смањење и/или избегавање ризика, а Група га спроводи у складу са ризичним профилем, склоношћу ка ризицима и толеранцијом према ризицима.

Праћење и контрола ризика се спровode кроз континуирано праћење изложености по различитим критеријумима, као и кроз праћење и контролу лимита које је Група успоставила, који зависе од пословне стратегије и тржишног окружења, као и од нивоа ризика који је Група спремна да прихвати.

Група је успоставила систем редовног извештавања о изложености ризицима и ризичном профилу, који омогућује релевантним запосленима на свим нивоима организационе структуре у Групи правовремене, тачне и довољно детаљне информације које су потребне за доношење пословних одлука и ефикасно управљање ризицима, односно сигурно и стабилно пословање.

Врсте ризика

Банкарска Група је у пословању посебно изложена следећим врстама ризика: кредитном и са њим повезаним ризицима, ризику ликвидности, тржишним ризицима, оперативном ризику, ризику улагања, ризику концентрације изложености и ризику земље, као и свим осталим ризицима који се могу појавити у условима редовног пословања чланица Групе.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед неизвршења обавеза дужника према чланицама Групе.

Током 2020. године посебан изазов са аспекта управљања кредитним ризиком представљају услови изазвани пандемијом вируса COVID-19, који су потпуно другачији у односу на раније околности пословања са којима се сусретао реални и финансијски сектор.

Чланице Групе имају дефинисане критеријуме одобравања кредита, измене услова, продужења рока и реструктурирања потраживања, који су прописани процедурама и методологијама одобравања пласмана и управљања ризицима.

Пре одобрења пласмана чланице Групе процењују кредитну способност дужника, као примарни извор отплате пласмана на основу интерно дефинисаних критеријума, и понуђени колатерал, као секундарни извор наплате. На основу идентификованог и измереног нивоа кредитног ризика (процене финансијског стања и кредитне способности дужника, као и вредности и правне сигурности кредитне заштите и других релевантних фактора) и независног мишљења о ризику, надлежна лица, одбори и органи чланица Групе, сагласно дефинисаном систему одлучивања, доносе одлуку о одобрењу/изменама пласмана.

Доношење одлука о излагању кредитном ризику, Група је дефинисала кроз систем одлучивања у зависности од врсте клијената и нивоа изложености. Доносиоци кредитних одлука су: лица са посебним овлашћењима из Функције управљања ризицима матичне Банке, Кредитни одбор, Извршни одбор и Управни одбор матичне Банке, односно одбори и органи чланица Групе.

Приликом доношења одлука, поштује се принцип двоструке контроле тзв. „принцип четворо очију“, којим се обезбеђује да увек постоји страна која предлаже и страна која одобрава одређени пласман.

С обзиром да су како матична Банка, тако и њена подређена друштва у склопу Групе Комерцијалне банке, постали чланице НЛБ Групе крајем 2020. године, у наредном периоду извршиће се додатна усклађивања процеса одобрења пласмана са процесом на нивоу НЛБ Групе.

Организациони модел система управљања кредитним ризиком Групе обезбеђује адекватну комуникацију, размену информација и сарадњу на свим организационим нивоима, а такође обезбеђује јасну, оперативну и организациону раздвојеност функције за независно управљање ризицима и активности подршке с једне стране, од активности преузимања ризика, са друге стране, односно поделу дужности, надлежности и одговорности. Група је успоставила и адекватан информациони систем који подразумева потпуну информисаност лица укључених у систем управљања кредитним ризиком и одговарајуће извештавање руководства Групе.

У складу са обимом, врстом и сложеносту послова које обавља, Група је организовала процес управљања кредитним ризиком и јасно разграничила одговорности запослених у свим фазама тог процеса.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Групе у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Групе, на основу које се врши лимитирање могућих утицаја негативних ефеката на финансијски резултат и адекватност капитала.

Основна начела управљања кредитним ризиком су:

- Управљање кредитним ризиком на нивоу појединачних пласмана и на нивоу целокупног портфолија Групе;
- Одржавање нивоа кредитног ризика који минимизира негативан утицај на финансијски резултат и капитал;
- Рангирање пласмана у складу са њиховом ризичношћу;
- Пословање у складу са добрим праксама за одобравање пласмана;
- Обезбеђење адекватних контрола за управљање кредитним ризиком.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

У циљу управљања кредитним ризиком, чланице Групе настоје да послују са клијентима добре кредитне способности и прибављају одговарајуће инструменте обезбеђења плаћања. Чланице Групе оцењују кредитну способност сваког клијента у моменту подношења захтева и врше мониторинг дужника, пласмана и колатерала, како би биле у могућности да предузму одговарајуће активности у циљу наплате потраживања.

Све чланице Групе врше квантитативно и/или квалитативно мерење, односно процену идентификованог кредитног ризика. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга.

Рејтинг систем је инструмент за доношење појединачних одлука и процењивање нивоа ризика појединачног пласмана. Поред наведеног, рејтинг систем служи за процењивање нивоа ризика укупног портфолија, а користи се и у поступку обезвређења пласмана у циљу рангирања нивоа ризичности и исказивања реалне вредности потраживања. Интерни систем рејтинга подлеже редовној ревизији и унапређењу.

Ради адекватног и ефикасног управљања ризицима којима су изложене у свом пословању, матична Банка и чланице Групе поштују и начела прописана регулативом својих централних банака, која захтевају класификацију сваког пласмана на основу прописаног оквира и обрачун резерве за процењене губитке. С обзиром да су како матична Банка, тако и њена подређена друштва у склопу Групе Комерцијалне банке, постали чланице НЛБ Групе крајем 2020. године, у наредном периоду извршиће се додатна усклађивања система интерног рејтинга са системом на нивоу НЛБ Групе.

Ублажавање кредитног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, односно одржавање прихватљивог нивоа квалитета кредитног портфолија Групе.

Основне технике ублажавања кредитног ризика су:

- Лимити изложености – ризик концентрације;
- Диверсификовање улагања;
- Средства обезбеђења.

Лимити изложености по основу појединачног дужника заснивају се на процени кредитне способности дужника, а лимити изложености на нивоу портфолија усмерени су на ограничење концентрације изложености у портфолију. Група континуирано контролише кретање кредитног ризика у оквиру дефинисаног ризичног профила.

Ризик концентрације обухвата: велику изложеност (изложеност према једном лицу или групи повезаних лица и лицима повезаним са Групом), групе изложености са истим или сличним факторима ризика као што су привредни сектори, врсте производа, географска подручја и слично, и инструменте кредитне заштите.

Група прати изложеност према дефинисаним лимитима са истим или сличним факторима ризика, и у зависности од општих економских кретања, кретања у појединим делатностима и географским подручјима, вредности предвиђеним Бизнис плановима појединачних чланица Групе, редовно врши преиспитивање дефинисаних лимита и предлаже редефинисање истих у случају промене фактора ризика.

Одлуком о управљању ризиком концентрације по основу изложености банке одређеним врстама производа, Народна банка Србије је од 01.01.2019. године, прописала банкама да прате и ризик концентрације, односно изложености банке према групама производа, првенствено изложености по основу готовинских, потрошачких и осталих кредита одобрених становништву уговорене рочности преко 8 година у 2019., преко 7 година у 2020. и од 2021. преко 6 година.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Праћење квалитета пласмана на нивоу појединачног дужника заснива се пре свега на обезбеђивању ажурних података о финансијском стању и кредитној способности дужника и тржишној вредности средстава обезбеђења, док се праћење кредитног ризика на нивоу портфолија врши идентификовањем промена на нивоу група клијената одређеног нивоа ризика, пласмана, колатерала, потребних резерви за очекиване и неочекиване губитке, у циљу утврђивања и управљања стањем и квалитетом активе.

Контрола кредитног ризика подразумева процес континуираног праћења пословања са дефинисаним системом лимита, нарочито када изложеност кредитном ризику тежи горњој граници дефинисаног ризичног профила, а посебно приликом увођења нових пословних производа и активности.

У циљу заштите од ризика неизвршења обавеза у пословању са клијентима, чланице Групе предузимају следеће мере за регулисање потраживања: продужење рока, реструктурирање, поравнање, преузимање средстава обезбеђења у циљу наплате потраживања, закључење уговора са заинтересованим трећим лицем, покретање судског спора и остале мере.

Уколико предузете мере регулисања пласмана, односно принудне наплате и судског поступка нису дале очекиване резултате, односно када не постоји могућност наплате потраживања у целости, иницира се предлог за трајан отпис преосталог потраживања, или пренос из билансне у ванбилансну евиденцију.

Група осим кредитне изложености има и ванбилансну изложеност (плативе и чинидбене гаранције, авали, акредитиви) по основу које има потенцијалну обавезу да изврши плаћање за рачун трећих лица. За ванбилансну изложеност чланице Групе користе исте контролне процесе и процедуре који се користе за кредитни ризик, који настаје по основу билансних изложености.

Извештавање о кредитном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања, које се спроводи по утврђеној динамици у складу са дефинисаним системом извештавања:

- чланице Групе извештавају матичну Банку, на месечном нивоу;
- матична Банка извештава на консолидованој основи, полугодишње и годишње.

МСФИ 9 финансијски инструменти

Група континуирано примењује МСФИ 9 стандард. У складу са МСФИ 9 стандардом финансијска актива може се класификовати и вредновати као:

- Финансијски инструменти по амортизованом трошку (АС), пословни модел прикупљања новчаних токова главнице и камате и испуњен SPPI¹ критеријум;
- Финансијски инструменти по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), испуњен SPPI, али је пословни модел прикупљање новчаних токова и продаја;
- Финансијски инструмент по фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL).

С обзиром да су како матична Банка, тако и њена подређена друштва у склопу Групе Комерцијалне банке, постали чланице НЛБ Групе крајем 2020. године, у наредном периоду извршиће се евентуална додатна усклађивања методологија обезвређења са успостављеним правилима на нивоу НЛБ Групе.

¹ Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Пословни модел Групе опредељен је као држање ради прикупљања новчаних средстава по основу главнице и камата, што је поткрепљено спроведеном анализом која указује да не постоје чињенице да се Група определила за другачији пословни модел. Са аспекта класификације и мерења, МСФИ 9 стандард захтева да се сва финансијска средства, осим власничких инструмената и деривата, процењују на основу пословног модела управљања конкретним финансијским средствима али и уговорних карактеристика новчаних токова самих инструмената (на бази тестирања SPPI критеријума). Новчани токови финансијских инструмената који се вреднују по амортизованом трошку састоје се од плаћања главнице и камате чије су компоненте накнада за временску вредност новца, трошка кредитног ризика, административни трошкова и профитна маржа.

Власнички инструменти, улагања у лица која нису зависна, а који се не држе ради трговине се класификују као средства чија се вредност процењује по фер вредности кроз остали резултат, са накнадом рекласификацијом добитка и губитка кроз биланс успеха.

Такође, применом МСФИ 9 стандарда, Група обрачунава обезвређење и за кредитне пласмане дате државама и централним банкама чланица Групе (за средства која нису одмах расположива) које се евидентира на терет биланса успеха, као и обезвређење по основу хартија од вредности које евидентира кроз остали укупни резултат.

Идентификовање проблематичних и реструктуританих потраживања

Чланице Групе прате квалитет портфолија на основу идентификовања и анализе раних сигнала упозорења код клијената. Сигнали упозорења се континуирано прате и на основу анализе истих, клијенти се сврставају у категорију Стандардни, Потенцијално ризични (Watch list) и NPL клијенти (клијенти са проблематичним потраживањима).

У складу са применом МСФИ 9 стандарда, почев од 01.01.2018. године, Група је увела и нивое обезвређења (ниво 1, ниво 2 и ниво 3) који прате статус клијента. Стандардни клијенти се сврставају у ниво 1, клијенти код којих је идентификовано повећање кредитног ризика (Watch list клијенти, погоршање кредитног ризика у односу на тренутак одобрења, дани кашњења од 31 дан до 90 дана) сврставају се у ниво 2, а NPL клијенти се сврставају у ниво 3. Клијенти који се налазе у нивоима 1 и 2 се обезвређују на групној основи, док клијенти из нивоа 3, уз испуњење критеријума материјалне значајности, се обезвређују појединачно. NPL клијенти који се налазе у нивоу 3, а имају мање материјално значајну изложеност, обезвређују се на групној основи уважавајући захтеве МСФИ 9 стандарда у делу најмање 2 сценарија наплате.

Додатно, услед новонастале ситуације изазване пандемијом вируса COVID-19, за клијенте који су разврстани у ниво 1 и 2, уведен је додатни заштитни слој обезвређења, уз повећање обухвата клијената разврстаних у ниво 2, као резултат анализе нивоа значајности повећања кредитног ризика појединачних клијената у новонасталим околностима.

Реструктурирани непроблематични клијенти се сврставају у категорију потенцијално ризичних клијената, односно у ниво 2 обезвређења, док се реструктурирани проблематични сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима, односно категоризују се у ниво 3 обезвређења.

Сврха праћења квалитета портфолија је спречавање директног трансфера Стандардних клијената у категорију клијената са проблематичним потраживањима без претходног идентификовања клијената као потенцијално ризичних и без спровођења радњи превенције настанка ризичних пласмана, односно ублажавања и смањивања кредитног ризика путем спровођења адекватне стратегије и акционих планова. Потенцијално ризични клијенти се прате чешће у односу на Стандардне клијенте и уколико се утврди даље повећање кредитног ризика, клијенти се сврставају у категорију клијената са проблематичним потраживањима.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.1. Кредитни ризик (наставак)**

Под проблематичним потраживањима подразумевају се сва потраживања која касне у измиривању обавеза преко 90 дана, по било којој материјално значајној обавези према Банци (матичном друштву) или подређеним друштвима, потраживања код којих је на основу финансијског стања процењено да дужник неће моћи да измири своје обавезе у целости не узимајући у обзир могућност реализације инструмената кредитне заштите (без обзира да ли касни у измиривању обавеза), потраживања за која је утврђен износ обезвређења на појединачној основи. Проблематичним се сматрају и потраживања по основу: престанка евидентирања прихода од камата, провизија и накнада у билансу успеха, специфичних прилагођавања за кредитни ризик која су обрачуната због значајног погоршања кредитног квалитета које је уследило након настанка изложености, значајног губитка који се остварује уступањем потраживања, реструктурирања потраживања извршеног услед финансијских тешкоћа дужника, као и подношења предлога за покретање стечајног поступка над дужником. Проблематичним потраживањима сматрају се сва потраживања од дужника, уколико је једно потраживање класификовано у групу проблематичних потраживања.

Реструктурирање потраживања је одобравање, због финансијских потешкоћа дужника, уступака у вези са отплатом појединачног потраживања који не би били одобрени да дужник није у тим потешкоћама, без обзира да ли има доспелих обавеза, да ли је то потраживање обезвређено и да ли је за њега наступио статус неизмирења обавеза. Реструктурирање се врши на један од следећих начина: променом услова под којима је потраживање настало, нарочито ако су накнадно уговорени услови отплате повољнији у односу на првобитно уговорене (смањење каматне стопе, отпис дела главнице и/или камате, промена датума доспећа и др), као и рефинасирањем потраживања. Овакве околности се често у пракси називају „forbearance”. Поред наведеног, у категорију реструктурираних потраживања сврставају се и потраживања код којих је:

- извршена промена уговорених услова отплате проблематичних потраживања или која би, у одсуству наведених измена, била сврстана у категорију проблематичних, потраживања,
- извршена промена уговорених услова отплате потраживања која доводи до потпуног или делимичног отписа у материјално значајном износу,
- чланице Групе активирале уговорене клаузуле о реструктурирању на основу којих се услови отплате мењају услед наступања одређених догађаја (уграђене клаузуле) према дужнику од кога је потраживање већ класификовано у групу проблематичних потраживања или би било тако класификовано да нису активирале те клаузуле,
- уколико је дужник истовремено када је одобрено ново потраживање (или у кратком периоду пре или после тог одобравања) извршио плаћање по основу другог потраживања Групе (или другог правног лица према коме је уступљено потраживање према том дужнику), а које је било класификовано или је испуњавало услове да буде класификовано у групу проблематичних или би, у одсуству новог потраживања, било класификовано у наведеној групи, односно испуњавало те услове.

У складу са применом МСФИ 9 стандарда, свако реструктурирање потраживања услед финансијских потешкоћа сматра се модификованим или промењеним финансијским средством.

Модификације које проузрокују престанак признавања старог финансијског средства и иницијално признавање новог, а које су биле мотивисане падом у кредитној способности и отплатном капацитету, воде иницијалном признавању финансијских средстава које стандард дефинише као „POCI”, тј. средства која су обезвређена у моменту иницијалног признавања и иницијално се вреднују по фер вредности. Они у моменту иницијалног признавања немају обезвређење, али је потребно укључити очекиване кредитне губитке током века трајања средства у обрачун ефективне каматне стопе.

Самим тим, Група укључује иницијалне очекиване кредитне губитке у процену новчаних токова, приликом обрачуна кредитно-прилагођене ефективне каматне стопе финансијског средства за које се сматра да су обезвређена у моменту иницијалног признавања. Такође, за потребе обрачуна обезвређења, ова средства ће за цео период трајања остати у нивоу 3.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

МСФИ 9 у случају значајне модификације финансијског инструмента указује на потребу за престанком признавања старог финансијског средства и признавањем новог по фер вредности на дан признавања.

Престанак признавања доводи до трајног добитка или губитка, који се признаје у оквиру биланса успеха, а једнаког разлици између амортизоване вредности старог финансијског средства и фер вредности новог финансијског средства умањеног за износ очекиваних кредитних губитака признатих као обезвређење на новом финансијском средству.

Приликом сваке промене кредитних услова, код пласмана који нису у статусу проблематичних (ПЛ) клијената, као и код лоших (НПЛ) клијената, Група израчунава 10% тест у циљу утврђивања да ли се ради о значајној или мање значајној модификацији.

Група у свом систему евидентира сваку модификацију средства, без обзира да ли се ради о мање значајној или значајној модификацији, и без обзира да ли је модификација настала због промене тржишних услова код добрих (ПЛ) клијената или је настала због проблема у пословању лоших (НПЛ) клијената.

Матична Банка је 31.12.2020. години, због примене мораторијума 1 и 2, који су примењени у складу са одлукама Народне банке Србије о привременим мерама за банке ради ублажавања последица пандемије вируса COVID-19 у циљу очувања стабилности финансијског система, признала губитак у износу од РСД 342 милиона по основу модификације финансијских инструмената услед одлагања плаћања камате обрачунате током трајања оба или једног мораторијума до продуженог рока доспећа финансијских инструмената, а која се односила на временски период трајања мораторијума. Мораторијум 1 и 2, у зависности од опредељења клијената, могли су трајати у периоду од марта до септембра 2020. године. Крајем 2020. године на снагу је ступила додатна регулатива Народне банке Србије која омогућава клијентима додатни *grace* период у случајевима испуњености дефинисаних критеријума који указују да је клијент погођен пандемијом COVID-19.

Комерцијална банка ад Бања Лука и Комерцијална банка ад Подгорица, такође су примењивале мораторијум у складу са регулативом њихових централних банака у циљу ублажавања последица вируса COVID-19.

Чланице Групе редовно прате предузете мере за реструктурирање ризичних пласмана и контролишу правовременост предузимања ових мера. Праћење предузетих мера, односно реализација истих, као што је нпр. измирење доспелих обавеза, врши се на дневном нивоу. Мониторинг пословања реструктурираних клијената обавља се редовно на сваких 6 месеци или чешће у случају потребе. Анализа финансијских извештаја, анализа задужености, провера адекватности обезбеђења мониторинг свеукупног пословања стратегија према дужницима представљају кључне тачке поменутог мониторинга.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Реструктурирано потраживање које је класификовано у групу проблематичних потраживања чланице Групе након истека годину дана од дана његовог реструктурирања, класификују у групу потраживања која се не сматрају проблематичним ако су испуњени следећи услови:

- није утврђен износ обезвређења за реструктурирано потраживање и није наступио статус неизмирења обавеза;
- у последњих 12 месеци извршене су уплате благовремено или са доцњом не дужом од 30 дана, у складу са измењеним условима отплате;
- на основу анализе финансијског стања, односно кредитне способности дужника, оцењено је да ће дужник моћи да измири обавезе у целости у складу са измењеним условима отплате.

Ризик промене квалитета активе

Квалитет активе Групе се мери степеном изложености појединим категоријама ризика према критеријумима дефинисаним интерним системом рејтинга. Интерни систем рејтинга се заснива на квантитативним и квалитативним параметрима за одређивање рејтинга дужника. Рејтинг скала садржи пет категорија ризика, које су подељене на 19 подкатегија. Различите изложености према истом дужнику опредељују исту категорију рејтинга, без обзира на специфичности различитих врста кредита.

Група користи различите рејтинг моделе за кредитни ризик у зависности од врсте клијената. Израчунавање рејтинга врши се на месечном нивоу на основу квалитативних и квантитативних параметара и благовремености у измиревању обавеза. Низак ниво ризика подразумева пословање са клијентима добре кредитне способности и прихватљив је за Групу (категије рејтинга 1 и 2), повишен ниво ризика представља пословање са клијентима који имају одређене проблеме у пословању, а могу негативно да утичу на измирење обавеза и чије пословање се интензивно прати (категија рејтинга 3 и 4) и висок ниво ризика означава клијенте са негативним резултатима пословања и лошом кредитном историјом (категије ризика 4Д, 4ДД и 5). Категорија ризика 4 дели се на пет подкатегије и то: 4+, 4 и 4- – неризични клијенти (РЕ), 4Д ризични клијенти (NPE) са доцњом до 90 дана и 4ДД ризични клијенти (NPE) са доцњом од 91 до 180 дана.

Група се штити од ризика промене квалитета активе кроз континуирано праћење пословања клијената, идентификовање промена које могу настати погоршањем стања дужника, кашњењем у отплати или променама у окружењу, као и прибављањем одговарајућих средстава обезбеђења.

Ризик промене вредности активе–умањење имовине.

Обезвређење пласмана има за циљ обезбеђење разумног, опрезног и правовременог утврђивања губитака, како би се заштитио капитал Групе у периоду када губитак буде и дефинитивно потврђен (реализован) због немогућности наплате уговорених износа или одливом средстава за измирење потенцијалних обавеза.

Обезвређење пласмана и резервисања врше се само онда када постоји оправдан основ, односно када постоји објективан доказ о обезвређењу као последица догађаја који су настали након почетног признавања кредита, а који неповољно утичу на будуће новчане токове од кредита.

Главни елементи у процени обезвређења пласмана су следећи: прекорачење рока плаћања главнице или камате, тешкоће у новчаним токовима корисника кредита (финансијске тешкоће), опадање кредитног рејтинга или промене првобитних услова из уговора и друго.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Обезвређење пласмана се врши на основу процене очекиваних будућих новчаних токова из пословања клијената или реализацијом средстава обезбеђења, уколико се процени да ће реално кредит бити намирен из тих средстава.

Чланице Групе врше процену обезвређења потраживања на групној и појединачној основи.

Појединачно и групно процењивање у нивоу 3

Чланице Групе процењују исправку вредности за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмиривања обавеза – defaulta (ризичан пласман, подкатегорија ризика 4Д, 4ДД и 5, према интерном систему рејтинга), односно пласмани који су класификовани у ниво 3 у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом се узимају у обзир финансијска позиција корисника кредита, одрживост бизнис плана, његова способност да побољша своје перформансе у случају финансијских тешкоћа, пројектовани приходи, расположивост других врста финансијске подршке и вредност колатерала која се може реализовати, као и очекивани новчани токови. Уколико дође до нових информација које према процени битно мењају кредитну способност клијента, вредност колатерала и извесност испуњења обавеза клијента према чланицама Групе, врши се нова процена обезвређења пласмана.

Праг материјалне значајности чланице Групе одређују на основу анализе вредносне структуре портфолија по врстама клијената и производа.

Исправка вредности на појединачној основи се обрачунава уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине.

Појединачно процењивање

Објективним доказима који указују на потребу обезвређења пласмана, сматрају се:

- када финансијско стање дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању;
- када постоје подаци о неизмирењу обавеза, учесталом кашњењу у отплати или неиспуњавању других уговорних одредаба;
- када чланице Групе, услед финансијских потешкоћа дужника, битно промене услове отплате потраживања у односу на оне који су првобитно уговорени;
- дужник не може да измири своје обавезе у целости без реализације средства обезбеђења;
- непрекидна блокада рачуна преко 60 дана;
- када постоје извесне значајне финансијске потешкоће у пословању клијента (банкротство, ликвидација, стечај или нека друга врста финансијске реорганизације дужника) и слично.

Докази се могу документовати и анализом у Watch процесу информацијом о повећаном степену ризика дужника.

Поред тога, документацију потребну као доказ за обезвређење пласмана, представљају и докази за процену очекиваних прилива по пласману, који се пре свега односе на документацију о планираним будућим новчаним токовима дужника.

Када постоје објективни докази, износ обезвређења се обрачунава као разлика између бруто књиговодствене вредности средстава и садашње вредности процењених будућих токова готовине, при чему Група уважава постојање више сценарија наплате приликом процене очекиваних будућих токова готовине у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом, сценарија која се могу узети у обзир су сценарија из пословања (реструктурирање/споразуми и слично), сценарија из реализација колатерала (вансудски/судски/стечај и остало) и продаја потраживања. Вероватноће одређеног сценарија Група процењује на основу историјске реализације и наплате проблематичних случајева, специфичности појединачног клијента, као и предвиђањем будућих могућих исхода, при чему је збир свих сценарија 100%.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.1. Кредитни ризик (наставак)**

За групу мање материјалних потраживања која се налазе и нивоу 3, приликом обрачуна обезвређења користи се такође више сценарија наплате, која се примењују са одређеним вероватноћама, где су те вероватноће израчунате на основу статистичких модела користећи историјске податке о наплати.

Групно процењивање

Обезвређење се процењује групно по свим пласманима код којих није идентификован објективни доказ обезвређења и налазе се у нивоу 1 – стандард клијенти и у нивоу 2 – клијенти са идентификованим повећањем кредитног ризика, као и потраживања по основу провизија и других потраживања која немају елементе за свођење на садашњу вредност.

Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (по врстама клијената у сектору привреде и по бонитетним групама по врстама пласмана у сектору становништва), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу. Методологија за обезвређење је значајно промењена и уместо приступа реализованог губитка у складу са MPC 39, примењује се принцип будућег очекиваног губитка, у складу са МСФИ 9, кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских варијабли на будуће кретање вероватноће губитка на бази статистички доказаних међузависности.

У складу са МСФИ 9, обезвређење се одмерава на следећи начин:

- Ниво 1 – Кредити код којих није идентификовано погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања. Група обрачунава трошак обезвређења базиран на 12-месечним очекиваним кредитним губицима;
- Ниво 2 – Кредити код којих је идентификовано значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак првобитног признавања. Група обрачунава трошак обезвређења базиран на очекиваним кредитним губицима за цео животни век инструмента.

Трошкови обезвређења финансијских инструмената, код којих се не сматра да постоји значајно погоршање кредитног ризика, обрачунати су на основу 12-месечних очекиваних губитака (ECL). У Ниво 1 укључене су и изложености према државама и централним банкама чланица Групе и друге изложености са пондером кредитног ризика нула, у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, изузев изложености по основу обавезне резерве и сличаних изложености по основу којих очекивани кредитни губици теже нули. Сви финансијски инструменти код којих је реализовано погоршање кредитног ризика класификовани су у ниво 2 и трошкови обезвређења обрачунати су на основу очекиваних губитака за цео животни век инструмента. Поред квалитативних и квантитативних критеријума за разврставање у ниво 2, услед услова изазваних пандемијом вируса COVID-19, током 2020. године матична Банка је значајан број клијената из делатности које су највише погођене пандемијом вируса COVID-19 (угоститељство, туризам, саобраћај...) рекласификовала у ниво 2 у циљу превентивног деловања и реалног одмеравања обезвређења, имајући у виду могуће негативне последице пандемије вируса COVID-19 на пословање клијената из наведених делатности. Наведено је спроведено кроз анализу структуре портфолија по делатностима, као и анализом појединачних клијената правних лица. Анализирани су сви клијенти са изложеношћу преко дефинисаног нивоа, а који послују у делатностима за које је процењено да су највише изложене негативним ефектима пандемије вируса COVID-19. Сви клијенти за које је процењено да су, или би могли бити, изложени ефектима пандемије вируса COVID-19, иако немају реализоване раније дефинисане критеријуме за трансфер у ниво 2 у складу са МСФИ 9 стандардом, су одмах разврстани у ниво 2. Такође, извршена је и анализа клијената из сегмента становништва који су запослени у недржавном и нејавном сектору и који нису пензионери. Уколико је за наведене клијенте идентификован изостанак зараде, или је иста умањена за износ изнад дефинисаног нивоа, извршен је трансфер таквих клијената у ниво 2. Последице, за наведене клијенте обрачунато је и обезвређење за цео период трајања кредита. Група разматра да ли постоји значајан раст кредитног ризика од иницијалног признавања средства у односу на ризик неизмирења на крају сваког извештајног периода. Идентификовање значајног погоршања кредитног ризика базира се на дефинисаним квантитативним и квалитативним критеријумима (као што су сигнали раног упозорења, доцњи преко 30 дана и слично).

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.1. Кредитни ризик (наставак)**

У 2020. години чланице Групе су унапредиле Методологију процене обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама у делу могућности обрачуна и издвајања додатног заштитног слоја обезвређења, или разраде и примене већег броја могућих сценарија, а у циљу адекватног укључивања процењених ефеката пандемије вируса COVID-19 на обезвређење по основу кредитног ризика.

Група обрачунава трошкове обезвређења дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (FVOCI), као акумулирани износ обезвређења који такође утиче и на Биланс успеха. Међутим, очекивани кредитни губици не умањују износ бруто финансијске активе у билансу стања.

За сектор привреде и становништва, Група обрачунава очекиване кредитне губитке (обезвређење) на следећи начин:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

- ECL Expected credit loss (очекивани кредитни губитак)
- EAD Exposure at default (изложеност у тренутку default-a)
- MPD Marginal Probability of default (маргинална вероватноћа default-a)
- LGD Loss given default (губитак у случају default-a клијента)
- DF EIR based discount factor (дисконтни фактор заснован на ЕКС)

Наведена формула користи се за израчунавање очекиваних кредитних губитака (обезвређења) у нивоу 1 и 2, уз респектовање временског хоризонта.

EAD, односно изложеност у тренутку наступања статуса default-a представља процену књиговодствене вредности у складу са МСФИ 9 у моменту default-a, узимајући у обзир профил уговорених новчаних токова као и могућа коришћења средстава из одобрених линија пре момента default-a.

Изложеност услед неиспуњења обавеза (ЕАД) представља бруто књиговодствену вредност финансијских инструмената који подлежу обрачуна умањења вредности, узимајући у обзир и могућност клијента да повећа своју изложеност неиспуњењу обавеза. За израчунавање ЕАД за ниво 1, Група процењује могућност неизмирења обавеза у оквиру 12 месеци за обрачун дванаестомесечног очекиваног кредитног губитка (ECL), односно, израчунава се обезвређење за кредит који се налази у нивоу 1, за који се очекује да ће резултирати немогућношћу исплате обавеза у периоду од 12 месеци од датума биланса стања. За ниво 2, изложеност по неиспуњењу обавеза се разматра за све догађаје у току животног века инструмената. PD представља процену вероватноће неиспуњења обавеза у датом временском периоду. Неиспуњење обавеза се може десити само у одређено време током процењеног периода, уколико се није претходно престало са признавањем инструмента, а Група је још увек изложена. Група на основу историјских података израчунава PD параметар посебно у сектору привреде и сектору становништва. У сектору привреде, PD се обрачунава по врстама лица (велика предузећа, средња предузећа, мала предузећа...), а у сектору становништва по врстама производа (стамбени кредити, готовински кредити, пољопривредни кредити...). Након обрачуна историјских PD-јева, Група укључује и *forward looking* компоненту кроз Бета фактор који представља утицај кретања макроекономских варијабли (кретање друштвеног производа, незапослености, стопе инфлације, индустријске производње...) на будући PD. Бета фактор се израчунава помоћу статистичких и економетријских модела. За потребе укључивања *forward looking* компоненте, Група у обрачун вредности Бета фактора укључује три различита сценарија кретања макроекономских варијабли (оптимистични, реалан и песимистични), након чега се врши пондерисање са вероватноћама очекиване реализације наведених сценарија, како би се добио финални Бета фактор који садржи сва три сценарија (оптимистичан, реалан, песимистичан).

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Макроекономски фактори коришћени у процесу обезвређења

У оквиру процеса годишње израде Стратегије и Бизнис плана појединачне чланице Групе пројектују вредности макроекономских фактора за период од наредне три године, уважавајући карактеристике тржишта на којима послују. Приликом дефинисања макроекономских претпоставки чланице Групе користе сет различитих релевантних екстерних извора, али и интерне процене.

Комерцијална Банка ад Београд

Након укидања ванредног стања, уведеног услед новонасталих околности изазваних пандемијом вируса COVID-19, и делимично побољшане здравствене ситуације у датом тренутку, матична Банка је током јуна 2020. године кориговала параметре кредитног ризика на бази пројекције макроекономских фактора услед процењених ефеката пандемије вируса COVID-19 (коришћена је ММФ пројекција стопе раста БДП, која је ревидирана са очекиваних 4% на пад од 1.5% у 2020. години, уз претпостављени опоравак до краја 2021. године).

Према прелиминарној процени Републичког завода за статистику (РЗС), Србија је у 2020. години забележила пад БДП-а од 1.1%. Према процени Народне банке Србије, пад је потекао из услужних сектора најтеже погођених пандемијом (туризам, угоститељство и саобраћај), док је грађевинарство забележило минималан пад. Пројекција Народне банке Србије за 2021. годину је раст БДП-а од 6,0% уз симетричне ризике, где позитивни ризици потичу из домаћег, а негативни из међународног окружења. Донете мере економске политике током 2020. године (5.8 млрд евра, око 12.5% БДП-а) успеле су да ограниче ефекат кризе, што се очекује да ће допринети и одрживом расту од око 4% у средњем року. Инфлација је у децембру 2020. године износила 1.3% међугодишње, док је просечна међугодишња инфлација у 2020. години износила 1.6%. На ниске инфлаторне притиске указује и базна инфлација од 2.1% у децембру 2020. године. Предвиђање Народне банке Србије је да ће се инфлација кретати у оквиру доње границе циљаног распона у 2021. години. У средњем року преовладавају дезинфлаторни притисци. Према процени Народне банке Србије ризици пројекције су симетрични, а неизвесност је и даље углавном везана за трендове у међународном окружењу, глобалну трговину и економски раст (пре свега еврозоне) и друго. Кретање инфлације ће такође зависити и од брзине опоравка домаће тражње и регулисаних цена.

У складу са наведеним, приликом израде Стратегије и бизнис плана матичне Банке за наредни период, претпостављена је криза комбинованог облика латиничних слова В (V) и У (U), тако да ефекти, са аспекта кредитног ризика, буду у највећој мери реализовани током 2021. године (даље продубљивање кризе и испољавање ефеката рецесије), уз очекивани благи опоравак у 2022. години, који би се наставио и у 2023. години. Наведено је утицало и на пројектовани ниво обезвређења, посебно на групној основи, али и на ревидирање очекивања у делу наплате ризичних пласмана.

Детаљно се приказују макроекономски фактори који су показали статистички засноване везе са стопама неизмирења обавеза, а последично и са очекиваним кредитним губицима на дан 31.12.2020. године и 31.12.2019. године, са пројектованим вредностима коришћеним у сваком од три сценарија (реалистични, песимистични и оптимистични).

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Пројекција макроекономских фактора 31.12.2020. године

Макроекономски фактор	ECL сценарио	Пондер	2021.	2022.	2023.
Индекс индустријске производње					
	Оптимистични сценарио	10	106.20	104.30	104.30
	Реалистични сценарио	80	105.50	103.50	103.50
	Песимистични сценарио	10	102.90	102.90	102.50
Шестомесечни Еурибор (%)					
	Оптимистични сценарио	10	-0.35	-0.30	-0.15
	Реалистични сценарио	80	-0.40	-0.35	-0.25
	Песимистични сценарио	10	-0.45	-0.40	-0.35
Шестомесечни Белибор (%)					
	Оптимистични сценарио	10	0.95	0.95	1.20
	Реалистични сценарио	80	1.20	1.20	1.45
	Песимистични сценарио	10	1.45	1.45	1.70
Број незапослених лица (у хиљадама)					
	Оптимистични сценарио	10	442	418	394
	Реалистични сценарио	80	491	465	438
	Песимистични сценарио	10	540	511	482

Пројекција макроекономских фактора 31.12.2019. године

Макроекономски фактор	ECL сценарио	Пондер	2020.	2021.	2022.
			%	%	%
Референтна каматна стопа НБС					
	Оптимистични сценарио	10	2.00	2.25	2.25
	Реалистични сценарио	80	2.25	2.50	2.50
	Песимистични сценарио	10	2.50	2.75	2.75
Стопа инфлације					
	Оптимистични сценарио	10	1.80	2.00	2.00
	Реалистични сценарио	80	2.20	2.50	2.50
	Песимистични сценарио	10	2.40	2.60	2.60
Шестомесечни Белибор					
	Оптимистични сценарио	10	1.75	2.00	2.00
	Реалистични сценарио	80	1.95	2.15	2.15
	Песимистични сценарио	10	2.15	2.40	2.40

Од почетка 2020. године матична Банка је извршила више пута репроцену кључних макроекономских варијабли укључених у обрачун очекиваних кредитних губитака. Предвиђене вредности референтне каматне стопе НБС, стопе инфлације и шестомесечног Белибора су кориговане наниже, одражавајући пословање Банке у условима опадајућих каматних стопа на тржишту Републике Србије, што је последица пандемије на глобалном нивоу и рецесије која се у одређеној мери пренела на домаће тржиште, уз очекивање да ова фаза нема дугорочни карактер.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.1. Кредитни ризик (наставак)**

Кретања у међународном окружењу и даље карактерише неизвесност, пре свега у погледу глобалног опоравка од ефеката пандемије вируса COVID-19 и дешавања на међународном финансијском и робном тржишту. Бројне централне банке у свету реаговале су у претходном периоду ублажавањем својих монетарних политика, конвенционалним и неконвенционалним мерама, како би умањиле негативне ефекте кризе. Опоравак еврозоне, са којом Република Србија остварује најзначајније трговинске и финансијске везе, требало би да буде подстакнута предузетим мерама Европске централне банке усмереним на повећање ликвидности и пружање подршке повољнијим условима финансирања.

Индустријска производња у Републици Србији у новембру 2020. године мања је за 1.4% у односу на новембар 2019. године, док је у односу на просек 2019. године, већа за 6.0%. Индустријска производња у периоду јануар – новембар 2020. године, у поређењу са истим периодом 2019. године, већа је за 0.1%.

Посматрано по секторима, у новембру 2020. године, у односу на исти месец 2019, забележена су следећа кретања: сектор прерађивачка индустрија – пад од 3.8%, снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација – раст од 6.6% и сектор рударство – раст од 7.2%. Подаци о индустријској производњи по наменским групама у новембру 2020. године, у односу на исти месец претходне године, показују да је дошло до пада у производњи: нетрајних производа за широку потрошњу (5.7%) и капиталних производа (5.4%), док је раст забележен у производњи: трајних производа за широку потрошњу (7.8%), интермедијарних производа (осим енергије (1.4%)) и енергије (0.7%).

Кретање EURIBOR стопа током 2020. године имало је већу волатилност од уобичајене. Пандемија вируса COVID-19 и значајно смањење економске активности утицали су на мањак ликвидности на тржишту и раст EURIBOR-а, који је био најизраженији у другој половини априла када је негативни тромесечни EURIBOR износио 0.16%. У том периоду предузете су бројне мере водећих централних банака у правцу веома експанзивних монетарних политика, што је утицало је на раст ликвидности у банкарском систему и пад EURIBOR-а на рекордно ниске нивое и близу каматне стопе ЕЦБ-а на депозитне олакшице (-0.5%) која се сматра практично доњом границом, јер банке вишак ликвидности могу да држе код Европске централне банке (ЕЦБ) по тој стопи.

Будуће кретање ЕУРИБОР-а тешко је предвидети, с обзиром да је у питању тржишна категорија коју одређује понуда и тражња, али кретање ове стопе највећим делом зависиће од политике Европске централне банке у наредном периоду, односно у којој ће се мери водити експанзивна монетарна политика.

Инфлација у ЕУ је већ дуже време испод циљане, а ЕУ економија не остварује очекивани раст. Тренутно тржишни учесници не очекују смањење стопе ЕЦБ на депозитне олакшице, и не очекује се ни даљи значајнији пад EURIBOR стопа. С друге стране, стимулативна монетарна политика ЕЦБ (програми откупа хартија од вредности) биће на снази у дужем периоду, уз очекивани даљи раст вишкова ликвидности банака, па се не очекује ни већи раст ових стопа у наредних годину или две. До раста каматних стопа могло би да дође у случају већих финансијских ризика након попуштања фискалних мера којима владе земаља тренутно обезбеђују помоћ привреди за отклањање последица пандемије вируса COVID-19, односно промене економског циклуса.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

БЕЛИБОР (BELIBOR – Belgrade Interbank Offered Rate) је референтна каматна стопа која се утврђује на Панелу банака, на српском међубанкарском тржишту. У децембру 2020. године Народна банка Србије је снизила референтну каматну стопу за доданих 25 базних поена, на ниво од 1%, настављајући са ублажавањем монетарне политике. Овим је пружена додатна подршка домаћој економији, имајући у виду размере кризе у свету изазване пандемијом, поновно погоршање епидемиолошке ситуације и успоравање привредног опоравка на глобалном нивоу, посебно у Европи. Референтна каматна стопа се додатним смањењем налази на нивоу који је за 1.25 процентних поена нижи него пре избијања пандемије. Очекује се да ће даље ублажавање монетарне политике, уз претходне снажне мере Народне банке Србије и Владе, као и најављене додатне мере фискалне политике, наставити повољно да делује на услове финансирања привреде и грађана и раст њиховог расположивог дохотка.

Истовремено, Народна банка Србије је одлучила да сузи коридор својих основних каматних стопа, са ± 1.0 процентни поен, на ± 0.9 процентних поена у односу на референтну каматну стопу. Тиме је каматна стопа на депозитне олакшице смањена за 15 базних поена, на 0.1%, а стопа на кредитне олакшице за 35 базних поена, на 1.9%.

Подршка Народне банке Србије и Владе привреди Србије у великој мери је допринела мањем паду економске активности у другом тромесечју од иницијално очекиваног, као и бољим резултатима економског опоравка након тога. Имајући то у виду, Народна банка Србије очекује повољнију стопу раста бруто домаћег производа ове године у односу на очекивања на почетку пандемије, -1.0% уместо -1.5% , иако је епидемиолошка ситуација и у свету и код нас погоршана у четвртом кварталу. Подаци с тржишта рада о расту стопе запослености и задржаној једноцифреној стопи незапослености потврђују значај пакета економских мера из претходног периода.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Комерцијална Банка ад Подгорица

Пројекција макроекономских фактора 31.12.2020. године

Макроекономски фактор	Сценарио	Пондер	2021.	2022.	2023.
Просечна активна каматна стопа (%)	Оптимистични сценарио	10	5.58	4.77	4.28
	Реалистични сценарио	80	5.87	5.03	4.51
	Песимистични сценарио	10	6.16	5.28	4.73
Новчана средства и рачуни депозита код централних банака (ЕУР милиона)	Оптимистични сценарио	10	839.7	922.6	972.8
	Реалистични сценарио	80	799.7	878.6	926.5
	Песимистични сценарио	10	759.7	834.7	880.1
Индекс производње	Оптимистични сценарио	10	178.2	194.0	197.8
	Реалистични сценарио	40	169.7	184.8	188.4
	Песимистични сценарио	10	161.2	175.6	178.9
	Експертски сценарио	40	162.0	176.0	179.0
	Оптимистични сценарио	10	823	827	835
Просечна бруто зарада (ЕУР)	Реалистични сценарио	40	784	788	795
	Песимистични сценарио	10	745	749	755
	Експертски сценарио	40	745	750	756
Хармонизовани индекс потрошачких цена	Оптимистични сценарио	10	100.06	104.11	105.52
	Реалистични сценарио	80	105.33	109.59	111.08
	Песимистични сценарио	10	110.60	115.07	116.63
Просечна пензија (ЕУР)	Оптимистични сценарио	10	305.51	307.46	309.91
	Реалистични сценарио	80	290.96	292.82	295.15
	Песимистични сценарио	10	276.41	278.18	280.40
Број запослених	Оптимистични сценарио	10	174,259	208,216	211,660
	Реалистични сценарио	40	165,961	198,301	201,581
	Песимистични сценарио	10	157,663	188,386	191,502
Исправка вредности кредита (ЕУР)	Експертски сценарио	40	157,700	188,400	191,550
	Оптимистични сценарио	10	128,493	168,075	173,785
	Реалистични сценарио	40	135,256	176,921	182,931
Буџетски дефицит (ЕУР милиона)	Песимистични сценарио	10	142,019	185,767	192,078
	Експертски сценарио	40	142,100	185,800	192,120
	Оптимистични сценарио	10	(49.59)	(25.41)	(27.29)
Број долазака туриста	Реалистични сценарио	80	(52.2)	(26.75)	(28.72)
	Песимистични сценарио	10	(54.81)	(28.08)	(30.16)
	Оптимистични сценарио	10	13,186	99,806	104,363
Исправка вредности остале активе банака (ЕУР)	Реалистични сценарио	80	12,558	95,053	99,393
	Песимистични сценарио	10	11,930	90,300	94,424
	Оптимистични сценарио	10	36,631	55,455	59,245
Дефицит трговинског биланса (ЕУР)	Реалистични сценарио	40	38,559	58,373	62,363
	Песимистични сценарио	10	40,487	61,292	65,481
	Експертски сценарио	40	40,500	61,300	65,500
Дефицит трговинског биланса (ЕУР)	Оптимистични сценарио	10	(147,108)	(176,417)	(183,278)
	Реалистични сценарио	80	(154,851)	(185,702)	(192,924)
	Песимистични сценарио	10	(162,594)	(194,987)	(202,570)

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Комерцијална Банка ад Бања Лука

Пројекција макроекономских фактора 31.12.2020. године

Макроекономски фактор	Сценарио	Пондер	2021.	2022.	2023.
		%	%	%	%
Тромесечни Еурибор	Оптимистични сценарио	10	(1.10)	(1.20)	(1.20)
	Реалистични сценарио	10	(0.40)	(0.50)	(0.50)
	Песимистични сценарио	80	(1.20)	(1.50)	(1.50)
Бруто домаћи производ - реална стопа раста/пада	Оптимистични сценарио	10	(2.80)	3.20	3.40
	Реалистични сценарио	10	(2.90)	3.10	3.30
	Песимистични сценарио	80	(3.00)	3.00	3.20
Инфлација	Оптимистични сценарио	10	(1.10)	1.10	1.20
	Реалистични сценарио	10	(0.50)	1.20	1.30
	Песимистични сценарио	80	(1.30)	1.30	1.40

Комерцијална банка ад Подгорица је за потребе разраде различитих макроекономских сценарија поред три стандардна сценарија (оптимистични, реалистични и песимистични), у сегменту правних лица користила и четврти, експертски сценарио. Експертски сценарио је укључен са циљем да обухвати специфичне околности пословања изазване актуелном пандемијом вируса COVID-19 и стога му је додељена иста вероватноћа реализације као и реалистичном сценарију (40%). За већину макроекономских фактора вршена је екстраполација тренда како би се пројектовале вредности у 2022. и 2023. години. И на локалном тржишту на коме послује Комерцијална банка ад Подгорица, донет је сет мера у циљу ублажавања ефеката пандемије вируса COVID-19 који се односи на мораторијум (застој у отплати обавеза по основу кредита) за клијенте који то затраже, реструктурирање потраживања уз третман новог кредита, уз акценат на клијенте из делатности које су посебно изложене ефектима пандемије вируса COVID-19, као што је туризам, уз адекватно документовање да је њихово пословање било погоршано, те се код таквих клијената примењују додатне мере у виду реструктурирања на дуже рочности и друго. Такође, донете су мере у циљу одржавања текуће ликвидности, као и помоћ за становништво и субвенције за зараде запослених у најугроженијим делатностима и мере чији је циљ очување радних места. Додатно, донет је и сет мера за подстицај туризма, пољопривреде и рибарства, као и друге мере. Приликом пројектовања вредности макроекономских фактора, Комерцијална банка ад Бања Лука је у складу са конзервативним приступом, а узимајући у обзир очекиване негативне ефекте пандемије вируса COVID-19, за песимистични сценарио користила проценат вероватноће од 80%, док је за реалистични и оптимистични сценарио коришћен проценат од по 10%. Пројектоване вредности варијабли за реалистични сценарио су преузете из званичног документа „Глобални оквир фискалне биланце и политика у Босни и Херцеговини за период 2021-2023. године“ који је усвојен од стране Вијећа министара БиХ, Владе Републике Српске и Владе Федерације БиХ. Што се тиче пројектованих вредности варијабли за песимистични сценарио, у 2020. години су стопе инфлације и ЗМ ЕУРИБОР-а погоршане за -0.80 у апсолутном износу, у односу на званично пројектоване вредности услед утицаја пандемије вируса COVID-19, док је варијабла стопе раста БДП погоршана за -0,10 у песимистичном сценарију. И на локалном тржишту на коме послује Комерцијална банка ад Бања Лука, донет је сет мера у циљу ублажавања ефеката пандемије вируса COVID-19 на реални сектор и становништво, као што је одлука Агенције за банкарство Републике Српске о привременим мерама за ублажавање негативних економских последица узрокованих вирусним обољењем COVID-19, која омогућава посебне мере које банке одобравају клијентима у виду мораторијума на отплату кредита до шест месеци, продужења отплате, грасе периода и друго. С обзиром на обухват наведене одлуке, ова чланица Групе је дефинисала сет модалитета за појединачне клијенте, а не за цео портфолио.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Такође, дефинисан је и сет мера у виду одлагања пореза на добит и обавеза по завршним финансијским извештајима за 2019. годину, хитан повраћај пореза и доприноса из 2019. годину, мораторијум на отплату кредита Инвестиционо развојне банке у периоду од три месеца, исплате износа минималне зараде и доприноса за април и мај запосленима код правних лица из делатности које нису биле у могућности да обављају пословне активности, или су престале са пословањем услед утицаја пандемије вируса COVID-19.

Додатни заштитни слој обезвређења за кредитни ризик

Поред директних ефеката пандемије вируса COVID-19 преко погоршања макроекономских очекивања на ниво обезвређења чланица Групе, неопходно је било укључивање и додатних експертских процена у ниво обезвређења за кредитни ризик, у циљу адекватног осликовања процењених ефеката потенцијалне кризе. Укључивање експертских процена извршено је кроз издвајање додатног заштитног слоја обезвређења за кредитни ризик. Наведено је реализовано код матичне Банке кроз претпоставку погоршања предвиђених стопа *default-a*, добијених економетријским моделима, на начин да се ослика претпостављени облик очекиване кризе (комбинација кривих V и U облика), које карактеришу највећи ефекти током 2021. године (даље продубљивање кризе и испољавање ефеката рецесије), уз очекивани благи опоравак у 2022. години, који би се наставио и у 2023. години. Додатно, погоршање предвиђених стопа *default-a* је спроведено применом додатног раста стопа *default-a* добијених економетријским моделима за 15% у 2021. години и 10% у 2022. и 2023. години.

И зависне чланице банкарске Групе су погоршање макроекономских очекивања укључили у обезвређење за кредитни ризик.

Обрачун обезвређења за кредитни ризик за ниво 1 и 2

За обрачун обезвређења за ниво 1, Група користи једногодишње PD-јеве за првих 12 месеци, који представљају производ историјског PD и Бета фактора израчунатог за прву годину, уз примену додатног заштитног слоја обезвређења за кредитни ризик у циљу укључивања ефеката пандемије вируса COVID-19.

Код обрачуна обезвређења за ниво 2, где се обезвређење обрачунава за сваку годину трајања финансијског средства, Група користи маргинални PD који представља разлику два кумулативна PD, између $t+1$ и t , где t представља временски период од једне године. Кумулативни PD се односи на вероватноћу *default-a* која ће се десити закључно са периодом t . Вероватноћа да ће се реализовати *default* пре или закључно са роком доспећа T одговара *lifetime PD-ju*, односно вероватноћи *default-a* за цео период живота финансијског инструмента, уз примену додатног заштитног слоја обезвређења за кредитни ризик у циљу укључивања ефеката пандемије вируса COVID-19.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Вредности параметра PD ажурирају се на полугодишњем нивоу (за датуме 30.06. и 31.12.) и примењују у наредној половини године, осим за 31.12. када се примењује PD параметар за 31.12. Изузетно, ажурирање PD за другу половину године се врши и за датум 30.06. са подацима закључно са 31.05. текуће године.

LGD Губитак у случају неизмирења обавеза је процена губитака који се јавља у случају неизмирења обавеза у одређено време. Заснива се на разлици између уговорених новчаних токова и новчаних токова које би кредитор очекивао да прими, укључујући и реализацију било којег колатерала. То је обично изражено као проценат EAD-а.

Група у својој процени кредитних губитака одмерених у складу са Методологијом процене обезвређења и МСФИ 9 стандардом, жели да одрази могућност наплате новчаних токова како из редовних новчаних токова, али и из реализације колатерала и других средстава обезбеђења, који су директно повезани са финансијским инструментом. У том смислу, Група примењује генерално концепт одвојеног LGD secured и LGD unsecured параметра у зависности од степена обезбеђености појединачног пласмана. За потребе обрачуна LGD secured-а, односно очекиване стопе губитка након реализације колатерала, Група узима у обзир све интерно расположиве колатерале где постоји процена о могућој наплативости.

Последњи корак у обрачуну обезвређења је дисконтни фактор - DF у циљу свођења на садашњу вредност. За дисконтовање се користи иницијална ефективна каматна стопа у чији обрачун улазе само оне камате и накнаде које се могу идентификовати као директан приход Групе. У нивоу 2, период на који се врши дисконтовање, зависи од рока трајања финансијског средства, док је у нивоу 1, временски фактор увек једнак једној години (12 месеци).

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.1. Кредитни ризик (наставак)**

За обрачун обезвређења за изложености према државама, финансијским институцијама и обезвређење хартија од вредности, Група користи другачији начин обрачуна обезвређења. Група не поседује адекватну историју у погледу миграција и default-а изложености према државама и финансијским институцијама. Приликом процене обезвређења и ризика default-а изложености по основу финансијских инструмената држава, њених органа, централних банака као и финансијских институција, ослања се на истраживања и податке екстерне рејтинг агенције Moody's. Том приликом користи све расположиве изворе до којих може доћи без употребе прекомерног трошка или труда, како би адекватно утврдила вероватноћу default-а а за потребе обрачуна обезвређења.

Вероватноћа default-а за период од годину дана је утврђена као вероватноћа миграције из утврђеног екстерног рејтинга уговорне стране (или рејтинга сродне уговорне стране уколико не постоји доступан екстерни рејтинг), у статус default-а. Кумулативни PD се одређује једноставно експоненцијалним дизањем на степен једногодишњих стопа default-а, на следећи начин:

$$CPD_t = 1 - e^{-(default\ rate * t)}$$

Вредности годишње стопе PD које се користе у обрачуну обезвређења ХОВ и финансијских институција своде се на месечне.

За LGD unsecured параметар користи вредност прописану за изложености према државама и финансијским организацијама, у складу са базелским стандардима. LGD secured (ако постоји средство обезбеђења) користи се на исти начин као код привреде и становништва.

Обезвређење пласмана привреди, становништву, државама и финансијским институцијама умањује вредност пласмана и признаје се као расход у оквиру биланса успеха, а обезвређење хартија од вредности се евидентира кроз остали резултат.

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама

Утврђивање појединачног вероватног губитка по ванбилансним ставкама (потенцијалним обавезама – плативих и чинидбених гаранција, акредитива, авала и других ванбилансних ставки) врши се када се процени да постоји довољно извесно очекивање да ће доћи до одлива средстава за измирење потенцијалне обавезе и дужник се налази у нивоу 3. Такође, за ниво 1 и 2, Група утврђује процену вероватног губитка по ванбилансним ставкама за све ванбилансне ставке, укључујући и неискоришћене преузете обавезе. Начин обезвређења ванбилансних ставки за ниво 1 и ниво 2 је исти као обезвређење билансних потраживања осим у делу признавања EAD-а. Код процене вероватног губитка по ванбилансним ставкама, Група умањује изложеност за фактор конверзије (CCF). У складу са МСФИ 9 стандардом, Група је на основу искуства обрачунала факторе кредитне конверзије (CCF), који представљају вероватноћу конверзије ванбилансних изложености у билансне и закључила да не располаже довољним бројем историјских података за дефинисање CCF. Због тога, Група користи најбољу апроксимацију CCF, а то су фактори конверзије дефинисани регулативом централних банака чланица Групе.

За неискоришћене преузете обавезе, за које је Група уговорила безусловну отказивост уговора или могућност отказа уговорене обавезе ако клијент прекрши уговорене ковенанте, Група не обрачунава резервисања по основу неискоришћених преузетих обавеза.

Вероватни губитак по ванбилансним ставкама признаје се као расход у оквиру биланса успеха.

Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал)

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, најчешћа пракса коју чланице Групе користе, поред редовног праћења пословања клијената, је и прибављање инструмената обезбеђења (коллатерала), којима се обезбеђује наплата потраживања и минимизира кредитни ризик. Износ и врста потребног коллатерала зависи од процене кредитног ризика друге уговорне стране.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

Као стандардне инструменте обезбеђења чланице Групе од клијената прибављају уговорно овлашћење и менице, док се као додатни инструменти, у зависности од процене кредитног ризика, и врсте пласмана уговарају:

- За комерцијалне кредите или корпорацијске кредите и кредите за мале бизнисе – залог на покретним и непокретним стварима (хипотеке), депозити, банкарске, корпоративне и гаранције државе, јемства, залог на хартијама од вредности, уделима и потраживањима;
- За кредите становништву – хипотеке на непокретносима, депозити, јемства солидарног дужника, осигурање Националне корпорације за осигуравање стамбених кредита код матичне Банке, животно осигурање и друго;
- За позајмљене вредносне папире и уговоре о реоткупу – новац или вредносни папири.

Приликом процене непокретности или залог на покретној имовини, чланице Групе обезбеђују стручну и независну процену вредности непокретности од стране овлашћених проценитеља, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмање могућу меру. Непокретност, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залог морају бити и осигурани од стране осигуравајућег друштва прихватљивог за Групу, а полисе винкулиране у корист Групе.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала (хипотека, залога, хартија од вредности и сл.), процењена вредност колатерала се коригује за дефинисани проценат (haircut) у зависности од врсте колатерала и локације, који се редовно преиспитују и ревидирају. На овај начин Група са штити од потенцијалних губитака по основу немогућности наплате потраживања из средстава обезбеђења.

Корективни фактор (haircut) представља разлику између процењене вредности колатерала и новчаног прилива који је могуће остварити продајом колатерала у поступку наплате. Haircut процењену тржишну вредност сваког инструмента обезбеђења своди на очекивану вредност која ће бити наплаћена његовом реализацијом у будућности, и то уважавајући волатилност тржишне вредности, могућност реализације и готовинске одливе по основу трошкова активирања и продаје (судски трошкови, трошкови пореза који падају на терет продавца, трошкови консултаната и оглашавања и остали трошкови), очекивани пад тржишне вредности од тренутка процене до тренутка планиране реализације, као и својствену неизвесност у утврђивању вредности.

Чланице Групе обрађају пажњу на редовну процену/вредновање колатерала. За неризичне пласмане (стандард клијенте) који се налазе у нивоу 1 и клијенте који се налазе на Watch листи – ниво 2 хипотеке на стамбеним и пословним непокретностима процењују се најмање једном у три године, од стране овлашћеног процењивача. За ризичне пласмане (NPE) који се налазе у нивоу 3, хипотеке на стамбеним објектима се процењују најмање једном у три године, хипотеке на пословним објектима (пословни простори, локали, складишта, грађевинско земљиште са и без грађевинске дозволе, пољопривредно земљиште, остало) најмање једном у 18 месеци, а хипотеке на индустријским објектима процењују се минимум једном годишње (12 месеци), од стране овлашћеног процењивача. Хартије од вредности се процењују на месечној основи за све пласмане.

Редовно праћење вредности непокретности подразумева проверу вредности непокретности на основу расположивих података и информација, поређење вредности непокретности из порфолија са кретањима вредности на тржишту земаља чланица Групе (реализована продаја, понуда и тражња) по регионима прописаним у каталогу колатерала, коришћење статистичког модела итд. За све пословне непокретности, Група спроводи проверу вредности најмање једном годишње, а за стамбене и остале непокретности најмање једном у три године.

Вредност колатерала и тенденције кретања, чланице Групе прате и ажурирају како би се потенцијални ризик од нереалне процене свео на најмању могућу меру, а у случају потребе може захтевати и додатни колатерал у складу са закљученим уговором. Колатерали представљају секундарни извор наплате потраживања.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику

Укупна изложеност кредитном ризику на дан 31. децембра 2020. и 31. децембра 2019. године, приказана је у следећем прегледу, без узимања у обзир било каквог колатерала или неке друге кредитне заштите. Наведене вредности исказане су у бруто и нето књиговодственом износу (после ефеката ублажавања по основу обезвређења).

Укупна изложеност кредитном ризику пре колатерала и других побољшања

Укупна изложеност кредитном ризику

	31.12.2020.		У хиљадама динара 31.12.2019.	
	Бруто	Нето	Бруто	Нето
I. Преглед активе	525,971,325	500,295,540	500,842,907	475,755,894
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	86,892,070	76,654,402	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских институција	18,869,773	18,865,483	27,209,396	26,990,004
Кредити и потраживања од комитената	231,621,844	219,433,627	221,020,005	208,234,158
Финансијска средства (хартије од вредности и деривати)	158,442,869	158,438,656	144,480,034	144,479,432
Остала средства	9,806,720	6,806,000	10,376,428	7,602,610
Имовина	20,338,049	9,859,704	21,102,642	11,795,288
II. Ванбилансне ставке	44,071,806	43,803,018	55,934,191	55,723,796
Плативе гаранције	5,088,108	5,008,735	4,983,412	4,943,117
Чинидбене гаранције	7,131,239	7,057,496	5,754,471	5,702,687
Преузете неопозиве обавезе	31,625,243	31,552,723	44,634,858	44,540,969
Остало	227,216	184,064	561,450	537,023
Укупно (I+II)	570,043,131	544,098,558	556,777,098	531,479,690

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Промена кредита и потраживања од комитената по нивоима ризика током 2020. године

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	У хиљадама динара Укупно
31.12.2019.	195,782,851	8,438,863	16,798,291	221,020,005
Нова потраживања	49,583,493	4,161,198	109,921	53,854,611
Смањење/Отплата потраживања	(29,006,984)	(2,044,153)	(2,172,847)	(33,223,984)
Прелазак у ниво 1	-	(853,982)	(137,319)	(991,301)
Прелазак у ниво 2	(9,446,398)	-	(82,457)	(9,528,855)
Прелазак у ниво 3	(4,352,668)	(199,767)	-	(4,552,435)
Прелазак из других нивоа	863,248	7,835,319	4,541,645	13,240,212
Друге промене	(6,860,597)	(931,585)	(404,227)	(8,196,409)
31.12.2020.	196,562,944	16,405,894	18,653,006	231,621,844

Промена исправки вредности кредита и потраживања од комитената по нивоима ризика током 2020. године

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	У хиљадама динара Укупно
31.12.2019.	1,081,249	145,459	11,559,139	12,785,847
Нова потраживања	285,718	122,155	73,860	481,734
Смањење/Отплата потраживања	(213,954)	(21,222)	(1,813,316)	(2,048,492)
Прелазак у ниво 1	-	(24,830)	(70,638)	(95,468)
Прелазак у ниво 2	(73,682)	-	(41,553)	(115,235)
Прелазак у ниво 3	(106,578)	(17,937)	-	(124,515)
Прелазак из других нивоа	94,164	98,227	122,743	315,135
Друге промене	(92,391)	(10,058)	1,091,661	989,211
31.12.2020.	974,528	291,793	10,921,896	12,188,217

Током 2020. године транзиције изложености по нивоима су последице редовних пословних промена:

- транзиција у ниво 1 из нивоа 2 и 3, последица је измирења доспелих обавеза делимично или у целости (смањење доцње);
- транзиција у ниво 2 из нивоа 1, највише је последица утицаја пандемије вируса COVID-19 на делатности које су погођене (угоститељство, туризам, саобраћај...) које су рекласификоване у ниво 2 у циљу превентивног деловања и реалног сагледавања обезвређења, као и повећања кредитног ризика код одређеног броја клијената, код свих чланица групе;
- транзиција у ниво 3 из нивоа 1 и 2, је последица утицаја пандемије изазване вирусом COVID-19 на пад пословне активности и смањење финансијског потенцијала за регулисање обавеза према Групи. Сагледавање дужника вршено је више пута у претходном периоду, како су се и очекивања у вези кретања ефеката кризе мењала, а посебно у домену третмана дужника из најугроженијих привредних грана за које се не очекује потпуни опоравак ни у 2021. години, клијената са оствареним губитком изнад висине капитала, очекиваних нових захтева за додатним релаксацијама уговорених услова у 2021. години, као последице продужених негативних ефеката пандемије COVID-19 и других елемената, а посебно је узето у обзир извршено реструктурирање пласамана за одређене клијенте који нису били у могућности да изврше отплату у иницијално уговореном року доспећа кредита, као и у случајевима да и поред извршене докапитализације није покривен кумулативни губитак, и да је остварен значајан пад пословних прихода током 2020. године као последица пандемије COVID-19. Смањење потраживања у нивоу 3, највећим делом, последица је пребацавања 100% обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију (матична банка и КБ Бања Лука), као и регулисања ризичних потраживања (наплатом из колатерала и редовног пословања клијената). Наведену транзицију из нивоа 1 и 2 у ниво 3, пратило је и кретање исправке вредности која је значајно повећана након уласка у ниво 3. Током године, потраживања из нивоа 1 су се налазила у нивоу 2 пре него што су прешла у ниво 3.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

- На смањење изложености код матичне Банке утицало је у износу од РСД 336 милиона и признавање губитка по основу модификације финансијских средстава услед одлагања измирења обавеза по основу камате клијената током мораторијума 1 и 2, равномерно до краја продуженог рока отплате финансијског средства.
- Друге промене углавном се односе на повећање/смањење ангажовања код клијената који нису мењали нивое на оба датума. Такође, у друге промене улази и обрачун камата, курсних разлика и друго.
- Смањење исправки вредности у другим променама у нивоу 1 и 2, највише се односи на побољшање параметара ризика којима се обезвређују неризични (добри) пласмани, а налазили су се у портфолију Групе 31.12.2019. године, као и 31.12.2020. године, додатно и услед делимичне отплате пласмана.
- Повећање исправки вредности у другим променама у нивоу 3, односи се на повећање исправки вредности које су настале након преласка клијента из нивоа 1 и нивоа 2 и ниво 3, под већ појашњеним претпоставкама

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација по нивоима ризика

31.12.2020.					Исправка вредности			Исправка вредности		Исправка вредности	
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Исправка вредности	Нето		
Стамбени	50,260,760	1,432,616	1,041,686	52,735,062	22,339	7,725	466,605	496,669	52,238,393		
Готовински	39,998,555	895,275	394,462	41,288,292	152,305	43,677	278,587	474,569	40,813,723		
Пољопривреда	11,516,581	230,676	282,684	12,029,941	92,661	21,941	122,071	236,673	11,793,268		
Остало	4,394,543	95,562	207,366	4,697,472	27,199	6,026	184,827	218,052	4,479,420		
Микро бизнис	10,193,822	3,407,727	758,454	14,360,003	136,855	67,821	379,943	584,619	13,775,384		
Укупно становништво	116,364,261	6,061,856	2,684,652	125,110,770	431,359	147,190	1,432,033	2,010,582	123,100,188		
Велика предузећа	26,896,719	6,714,823	6,429,321	40,040,863	125,970	65,078	3,675,082	3,866,130	36,174,733		
Средња предузећа	10,649,187	1,559,080	535,844	12,744,111	57,613	17,977	195,928	271,518	12,472,594		
Мала предузећа	5,084,891	1,016,999	1,216,281	7,318,171	35,980	20,538	662,254	718,772	6,599,399		
Држава	24,407,872	764,054	3,588,648	28,760,574	96,565	37,864	1,087,247	1,221,676	27,538,898		
Остало	13,160,013	289,082	4,198,260	17,647,355	227,041	3,146	3,869,353	4,099,540	13,547,815		
Привредни клијенти	80,198,682	10,344,038	15,968,354	106,511,074	543,169	144,603	9,489,863	10,177,635	96,333,440		
Укупно	196,562,944	16,405,894	18,653,006	231,621,844	974,528	291,793	10,921,896	12,188,217	219,433,627		
Потраживања од банака	18,869,773	-	-	18,869,773	4,291	-	-	4,291	18,865,482		

Напомена: Према интерној сегментацији сектор становништва обухвата физичка лица, пољопривреднике и микро бизнис (предузетнике и микро клијенте).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Кредити и потраживања од комитената, банака и других финансијских организација по нивоима ризика

31.12.2019.					Исправка вредности		Исправка вредности		Исправка вредности		Укупно Исправке вредности	Нето
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно				
Стамбени	44,781,851	1,088,516	1,135,502	47,005,869	60,507	19,892	533,451	613,850	46,392,019			
Готовински	37,099,788	519,553	309,188	37,928,529	185,900	23,444	234,389	443,733	37,484,796			
Пољопривреда	9,359,411	131,203	276,017	9,766,631	103,736	12,524	127,686	243,946	9,522,685			
Остало	4,917,081	55,704	166,639	5,139,424	40,117	2,258	159,509	201,884	4,937,540			
Микро бизнис	11,129,442	1,340,718	857,497	13,327,657	163,001	32,559	427,704	623,264	12,704,393			
Укупно становништво	107,287,573	3,135,694	2,744,843	113,168,110	553,261	90,677	1,482,739	2,126,677	111,041,433			
Велика предузећа	33,820,703	4,177,912	6,273,603	44,272,218	135,538	43,053	3,714,018	3,892,609	40,379,609			
Средња предузећа	10,930,280	383,397	1,804,172	13,117,849	63,502	3,614	1,377,025	1,444,141	11,673,708			
Мала предузећа	5,682,357	327,676	1,538,864	7,548,897	34,708	2,628	923,232	960,568	6,588,329			
Држава	24,493,519	413,490	170,672	25,077,681	141,136	5,464	132,088	278,688	24,798,993			
Остало	13,568,419	694	4,266,137	17,835,250	153,106	21	3,930,037	4,083,164	13,752,086			
Привредни клијенти	88,495,278	5,303,169	14,053,448	107,851,895	527,990	54,780	10,076,400	10,659,170	97,192,725			
Укупно	195,782,851	8,438,863	16,798,291	221,020,005	1,081,251	145,457	11,559,139	12,785,847	208,234,158			
Потраживања од банака	26,994,979	-	214,417	27,209,396	4,975	-	214,417	219,392	26,990,004			

Напомена: Према интерној сегментацији сектор становништва обухвата физичка лица, пољопривреднике и микро бизнис (предузетнике и микро клијенте).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

4. **УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**4.1. **Кредитни ризик (наставак)**4.1.1. **Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)***Промене исправки вредности потраживања у Билансу стања*

	<u>31.12.2019.</u>	<u>Повећање исправки вредности</u>	<u>Укидање исправки вредности</u>	<u>Друге промене</u>	<u>31.12.2020.</u>
Укупно становништво	2,126,679	1,182,577	(1,158,625)	(140,048)	2,010,582
Привредни клијенти	10,659,169	3,131,922	(2,146,350)	(1,467,106)	10,177,635
Укупно	<u>12,785,848</u>	<u>4,314,499</u>	<u>(3,304,975)</u>	<u>(1,607,154)</u>	<u>12,188,217</u>
Потраживања од банака	<u>219,393</u>	<u>42,256</u>	<u>(42,910)</u>	<u>(214,447)</u>	<u>4,291</u>

**Друге промене се односе на извршен пренос у целости обезвређених потраживања из билансне у ванбилансну евиденцију, курсне разлике и остале промене.*

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Проблематични кредити и потраживања – ниво 3

Проблематични кредити и потраживања су они кредити и потраживања за које је Група утврдила да постоје објективни докази који указују на обезвређење и за које не очекује наплату доспеле главнице и камате у складу са уговором о кредиту (обезвређена потраживања). Процена обезвређења код проблематичних потраживања се врши за сваки појединачно значајан пласман са статусом неизмиревања овавеза – defaulta, ниво кредитног ризика 3 (подкатегорија ризика 4Д и 4ДД према интерном систему рејтинга и категорија ризика 5), уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине. Такође, у проблематичне кредите спадају и мање материјално значајни кредити који се налазе у нивоу 3, а њихово обезвређење се ради на групној основи у складу са захтевима МСФИ 9 стандарда,

Непроблематични кредити и потраживања – ниво 1 и ниво 2

За непроблематична потраживања – ниво 1 и ниво 2 (категорије рејтинга 1, 2, 3 и подкатегорија 4), обезвређење се процењује групно (необезвређена потраживања). Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (бонитетне групе по врстама клијената и пласмана), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу.

Обезвређење на групној основи базира се на очекиваном кредитном губитку у складу са вероватноћом неизмирења обавезау наредних 12 месеци (потраживања у нивоу 1), осим у случају када постоји значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак иницијалног признавања, када се процена кредитних губитака врши на бази вероватноће неизмирења обавеза за период до краја животног века инструмента (потраживања у нивоу 2). Ценећи специфичности у пословању са клијентима, посебно се утврђују миграције за привредне клијенте, микро бизнис, становништво по врстама производа.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Необезвређена потраживања по данима доцње - Непроблематична потраживања, ниво 1 и 2

У хиљадама динара

31.12.2020.	Ниво 1					Ниво 2					Пре ко 90 дана	Укупно
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31- 60 дана	Од 61- 90 дана	Прек о 90 дана	Укупно	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана		
Стамбени	50,055,749	205,011	-	-	-	50,260,760	1,150,390	58,945	162,541	60,740	-	1,432,616
Готовински	36,953,292	3,045,263	-	-	-	39,998,555	279,373	182,832	305,284	127,786	-	895,275
Пољопривреда	11,260,000	256,581	-	-	-	11,516,581	74,640	21,850	82,504	51,682	-	230,676
Остало	4,071,119	323,424	-	-	-	4,394,543	37,921	12,529	32,186	12,926	-	95,562
Микро бизнис	9,756,132	437,690	-	-	-	10,193,822	2,074,079	582,427	518,023	233,198	-	3,407,727
Укупно становништво	112,096,292	4,267,969				116,364,261	3,616,403	858,583	1,100,538	486,332		6,061,856
Велика предузећа	26,826,532	70,187	-	-	-	26,896,719	6,544,007	170,815	-	-	-	6,714,822
Средња предузећа	10,448,795	200,392	-	-	-	10,649,187	1,274,153	260,490	24,437	-	-	1,559,080
Мала предузећа	4,866,845	218,046	-	-	-	5,084,891	823,480	132,917	60,602	-	-	1,016,999
Држава	23,285,979	1,121,893	-	-	-	24,407,872	595,476	61,171	107,407	-	-	764,054
Остало	13,160,013	0	-	-	-	13,160,013	289,083	-	-	-	-	289,083
Привредни клијенти	78,588,164	1,610,518				80,198,682	9,526,199	625,393	192,446			10,344,038
Укупно	190,684,456	5,878,488				196,562,944	13,142,602	1,483,976	1,292,984	486,332		16,405,894
од чега: реструктурирана	-	-	-	-	-	-	1,060,040	344,779	367,297	29,150	-	1,801,266
Потраживања од банака	18,869,773	-				18,869,773	-	-	-	-		-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. **УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

4.1. **Кредитни ризик (наставак)**

4.1.1. **Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)**

Необезвређена потраживања по данима доцње

31.12.2019.	Ниво 1						Ниво 2						Укупно
	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од	Од	Преко 90 дана	Укупно	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-	Од 61-	Преко 90 дана	Укупно	
			31-60 дана	61-90 дана					60 дана	90 дана			
Стамбени	44,539,639	242,212	-	-	-	44,781,851	839,158	55,654	104,072	89,632	-	1,088,516	
Готовински	34,974,192	2,125,597	-	-	-	37,099,789	191,808	112,915	165,138	49,692	-	519,553	
Пољопривреда	9,225,650	133,760	-	-	-	9,359,410	45,377	4,084	72,882	8,860	-	131,203	
Остало	4,599,445	317,636	-	-	-	4,917,081	14,333	12,094	22,066	7,211	-	55,704	
Микро бизнис	10,263,109	866,332	-	-	-	11,129,441	696,156	429,738	169,338	45,486	-	1,340,718	
Укупно становништво	103,602,035	3,685,537	-	-	-	107,287,572	1,786,832	614,485	533,496	200,881	-	3,135,694	
Велика предузећа	33,417,623	403,080	-	-	-	33,820,703	3,753,401	424,512	-	-	-	4,177,913	
Средња предузећа	10,485,985	444,295	-	-	-	10,930,280	184,645	183,964	14,788	-	-	383,397	
Мала предузећа	5,378,501	303,856	-	-	-	5,682,357	233,326	87,729	6,621	-	-	327,676	
Држава	23,573,444	920,074	-	-	-	24,493,518	394,081	19,409	-	-	-	413,490	
Остало	13,562,545	5,875	-	-	-	13,568,420	694	-	-	-	-	694	
Привредни клијенти	86,418,098	2,077,180	-	-	-	88,495,278	4,566,147	715,614	21,409	-	-	5,303,170	
Укупно	190,020,133	5,762,717	-	-	-	195,782,850	6,352,979	1,330,099	554,905	200,881	-	8,438,864	
од чега: реструктурирана	-	-	-	-	-	-	2,177,675	543,510	33,405	10,330	-	2,764,920	
Потраживања од банака	24,789,971	2,205,008	-	-	-	26,994,979	-	-	-	-	-	-	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.1. Кредитни ризик (наставак)
4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)
Кредити и потраживања од комитената по критеријуму укључивања у Ниво 2

	31.12.2020.					31.12.2019.				
	Промена ИР	Реструктурирање	Доцња преко 30 дана	Остало	Укупно	Промена ИР	Реструктурирање	Доцња преко 30 дана	Остало	Укупно
Стамбени	28,535	266,518	73,900	1,063,663	1,432,616	8,507	249,267	188,644	642,097	1,088,516
Готовински	3,428	40,648	160,195	691,004	895,275	17,054	48,867	200,184	253,446	519,553
Пољопривреда	-	6,138	115,440	109,099	230,676	9,508	7,077	99,623	14,996	131,203
Остало	268	15,370	22,148	57,775	95,562	859	-	35,11	19,735	55,703
Микро бизнис	344,515	829,606	584,242	1,649,364	3,407,727	366,239	24,138	218,639	731,703	1,340,718
Укупно становништво	376,746	1,158,280	955,925	3,570,905	6,061,856	402,167	329,349	742,200	1,661,977	3,135,693
Велика предузећа	4,641,240	-	-	2,073,583	6,714,823	3,441,528	736,238	-	150	4,177,915
Средња предузећа	7,498	268,185	24,437	1,258,960	1,559,080	50,494	-	14,784	318,119	383,397
Мала предузећа	23,756	224,972	132,302	635,968	1,016,999	11,075	33,956	6,621	276,025	327,676
Држава	439,346	149,829	184	174,695	764,054	97,272	-	-	316,217	413,490
Остало	2,346	-	-	286,737	289,082	-	-	-	694	694
Привредни клијенти	5,114,186	642,986	156,923	4,429,943	10,344,038	3,600,369	770,193	21,405	911,205	5,303,172
Укупно	5,490,932	1,801,266	1,112,848	8,000,848	16,405,894	4,002,536	1,099,542	763,605	2,573,182	8,438,865
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Остало обухвата техничке и експертске сигнале (у складу са процесом ране идентификације потенцијално ризичних изложености (Watch list), као и утицај пандемије вируса COVID-19 (значајан утицај 31.12.2020. године).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Исправке вредности по критеријуму укључивања у Ниво 2

	31.12.2020.					31.12.2019.				
	Промена ИР	Реструктурирање	Доцња преко 30 дана	Остало	Укупно	Промена ИР	Реструктурирање	Доцња преко 30 дана	Остало	Укупно
Стамбени	98	1,817	436	5,374	7,725	147	13,783	2,325	3,638	19,893
Готовински	49	3,366	17,695	22,567	43,677	998	1,630	11,245	9,571	23,444
Пољопривреда	-	248	15,814	5,879	21,941	112	326	11,732	355	12,525
Остало	1	3,393	868	1,764	6,026	34	-	1,749	475	2,258
Микро бизнис	19,152	4,699	12,129	31,842	67,822	11,327	1,269	3,692	16,271	32,559
Укупно становништво	19,300	13,523	46,942	67,426	147,191	12,618	17,008	30,743	30,310	90,679
Велика предузећа	60,007	-	-	5,071	65,078	38,008	4,895	150	-	43,053
Средња предузећа	455	4,529	33	12,961	17,977	2,269	-	972	373	3,614
Мала предузећа	3,086	11,601	941	4,910	20,539	45	476	922	1,185	2,628
Држава	32,907	2,804	1	2,151	37,863	4,733	-	731	-	5,464
Остало	-	-	-	3,146	3,146	-	-	21	-	21
Привредни клијенти	96,455	18,934	974	28,239	144,603	45,055	5,371	2,796	1,558	54,780
Укупно	115,755	32,457	47,916	95,665	291,793	57,673	22,379	33,539	31,868	145,459
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.1. Кредитни ризик (наставак)
4.1.1. Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)

Обезвређена потраживања по данима доцње - Проблематична потраживања, ниво 3

У хиљадама динара

Ниво 3

31.12.2020.	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	Укупно
Стамбени	278,684	13,347	81,612	52,572	615,471	1,041,686
Готовински	68,644	47,613	27,718	60,148	190,340	394,463
Пољопривреда	48,529	10,887	20,242	11,218	191,808	282,684
Остало	18,927	4,532	2,470	1,401	180,036	207,366
Микро бизнис	49,416	22,854	36,035	24,857	625,292	758,454
Укупно становништво	464,199	99,233	168,077	150,196	1,802,947	2,684,652
Велика предузећа	1,111,839	-	303,977	-	5,013,505	6,429,321
Средња предузећа	194,086	-	41,773	8,279	291,706	535,844
Мала предузећа	37,906	-	34,526	151,356	992,493	1,216,281
Држава	3,418,324	-	-	-	170,324	3,588,648
Остало	196,673	-	-	-	4,001,587	4,198,260
Привредни клијенти	4,958,828	-	380,276	159,635	10,469,615	15,968,354
Укупно	5,423,027	99,233	548,353	309,831	12,272,562	18,653,006
од чега:						
реструктурирана	4,034,606	17,689	59,893	24,852	5,286,433	9,423,473
Потраживања банака	-	-	-	-	-	-

Потраживања са доцњом испод 90 дана (највише у матичној банци) која се налазе у нивоу 3 односе се на клијенте који имају финансијске тешкоће као последица утицаја пандемије изазване вирусом COVID-19 на пад пословне активности и смањење финансијског потенцијала за регулисање обавеза према Групи и Група је проценила да постоји ризик од неизмирења обавеза до краја отплате кредита.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. **УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

4.1. **Кредитни ризик (наставак)**

4.1.1. **Укупна изложеност кредитном ризику (наставак)**

Обезвређена потраживања по данима доцње

У хиљадама динара

Ниво 3

31.12.2019.	Није у доцњи	Доцња до 30 дана	Од 31-60 дана	Од 61-90 дана	Преко 90 дана	Укупно
Стамбени	288,319	5,284	50,600	64,155	727,144	1,135,502
Готовински	63,728	18,864	20,142	17,068	189,386	309,188
Пољопривреда	67,141	9,151	5,928	5,455	188,342	276,017
Остало	6,821	984	641	840	157,352	166,638
Микро бизнис	27,923	79,479	12,748	87,301	650,047	857,498
Укупно становништво	453,932	113,762	90,059	174,819	1,912,271	2,744,843
Велика предузећа	1,652,779	52,063	55,309	-	4,513,452	6,273,603
Средња предузећа	199,802	-	-	-	1,604,370	1,804,172
Мала предузећа	22,076	-	-	6,556	1,510,232	1,538,864
Држава	334	-	-	-	170,337	170,671
Остало	1,319,701	-	-	-	2,946,437	4,266,138
Привредни клијенти	3,194,692	52,063	55,309	6,556	10,744,828	14,053,448
Укупно	3,648,624	165,825	145,368	181,375	12,657,099	16,798,291
од чега: реструктурирана	1,441,403	58,846	84,157	24,191	6,267,816	7,876,413
Потраживања од банака	214,418	-	-	-	-	214,418

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. **УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

4.1. **Кредитни ризик (наставак)**

4.1.2. **Проблематична потраживања**

Учешће проблематичних потраживања, ниво 3 у укупним кредитима

31.12.2020.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Ниво 3	Ниво 3 реструктурирана потраживања	Исправке вредности Ниво 3	У хиљадама динара	
						Учешће Ниво 3 у укупним (%)	Износ средстава обезбеђења Ниво 3
Укупно становништво	125,110,770	2,010,582	2,684,652	427,175	1,432,033	2.15%	2,203,431
Стамбени	52,735,062	496,669	1,041,686	171,087	466,605	1.98%	1,028,103
Готовински	41,288,292	474,569	394,463	31,121	278,587	0.96%	150,265
Пољопривреда	12,029,941	236,673	282,684	48,649	122,071	2.35%	264,313
Остало	4,697,473	218,052	207,365	16,385	184,827	4.41%	18,916
Микро бизнис	14,360,002	584,619	758,454	159,933	379,943	5.28%	741,834
Привредни клијенти	106,511,074	10,177,635	15,968,354	8,996,299	9,489,863	14.99%	14,230,615
Пољопривреда	3,016,242	13,400	9,002	-	4,928	0.30%	9,170
Прерађивачка индустрија	13,547,029	1,181,085	2,862,159	2,796,569	1,105,742	21.13%	2,860,487
Електрична енергија	4,958,358	23,372	-	-	42,115	0.00%	0
Грађевинарство	13,844,781	683,463	813,851	81,093	658,109	5.88%	813,985
Трговина на велико и мало	21,190,965	597,748	910,318	644,494	439,914	4.30%	767,234
Услугне делатности	14,231,252	2,373,713	4,632,020	4,582,130	2,253,170	32.55%	4,631,098
Активности у вези са некретнинама	8,093,730	491,485	1,356,389	687,488	474,825	16.76%	1,371,167
Остало	27,628,717	4,813,369	5,384,615	204,525	4,511,060	19.49%	3,777,474
Укупно	231,621,844	12,188,217	18,653,006	9,423,474	10,921,896	8.05%	16,434,046
Потраживања од банака	18,869,773	4,291	-	-	-	0.00%	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. **УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

4.1. **Кредитни ризик (наставак)**

4.1.2. **Проблематична потраживања**

Учешће проблематичних потраживања, ниво 3 у укупним кредитима

У хиљадама динара

31.12.2019.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Ниво 3	Ниво 3 реструктурирана потраживања	Исправке вредности Ниво 3	Учешће Ниво 3 у укупним (%)	Износ средстава обезбеђења Ниво 3
Укупно становништво	113,168,107	2,126,677	2,744,842	673,160	1,482,739	2.43%	2,328,726
Стамбени	47,005,868	613,850	1,135,501	262,548	533,451	2.42%	1,122,941
Готовински	37,928,529	443,733	309,281	41,006	234,389	0.82%	126,137
Пољопривреда	9,766,631	243,946	276,017	44,886	127,686	2.83%	255,180
Остало	5,139,423	201,884	166,546	-	159,509	3.24%	779
Микро бизнис	13,327,656	623,264	857,497	324,720	427,704	6.43%	823,689
Привредни клијенти	107,851,898	10,659,170	14,053,449	7,203,252	10,076,400	13.03%	12,563,919
Пољопривреда	4,295,672	65,120	60,217	-	56,463	1.40%	60,385
Прерађивачка индустрија	14,295,642	1,234,575	2,973,633	2,890,382	1,176,505	20.80%	2,973,633
Електрична енергија	1,633,891	7,892	-	-	-	0.00%	-
Грађевинарство	10,172,505	633,151	813,973	150,578	615,670	8.00%	814,321
Трговина на велико и мало	26,852,727	767,801	1,129,204	844,721	623,052	4.21%	1,122,879
Услугне делатности	15,612,463	1,358,306	1,579,328	1,571,626	1,220,425	10.12%	1,578,182
Активности у вези са некретнинама	5,210,840	490,298	1,031,805	687,601	482,859	19.80%	1,029,573
Остало	29,778,158	6,102,027	6,465,289	1,058,344	5,901,426	21.71%	4,984,946
Укупно	221,020,005	12,785,847	16,798,291	7,876,412	11,559,139	7.60%	14,892,645
Потраживања од банака	27,209,396	219,393	214,417	-	214,417	0.79%	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.1. Кредитни ризик (наставак)
4.1.2. Проблематична потраживања (наставак)
Промене проблематичних потраживања

	31.12.2019.	Нова проблематична потраживања - Ниво 3	Смањење проблематичних потраживања - Ниво 3	Утицај курса	Друге промене	У хиљадама динара	
						31.12.2020.	Нето вредност на крају године
Стамбени	1,135,502	171,419	(218,787)	(55)	(46,393)	1,041,686	575,081
Готовински	309,188	231,907	(120,851)	(2)	(25,780)	394,463	115,876
Пољопривреда	276,017	91,262	(60,811)	(24)	(23,760)	282,684	160,613
Остало	166,638	86,744	(51,173)	(0)	5,157	207,365	22,538
Микро бизнис	857,497	201,003	(202,552)	(43)	(97,451)	758,454	378,511
Укупно становништво	2,744,842	782,335	(654,174)	(124)	(188,227)	2,684,652	1,252,619
Велика предузећа	6,273,603	363,402	(119,258)	(656)	(87,769)	6,429,321	2,754,239
Средња предузећа	1,804,172	8,775	(1,213,651)	(124)	(63,328)	535,844	339,916
Мала предузећа	1,538,864	78,730	(219,694)	(60)	(181,560)	1,216,281	554,027
Држава	170,672	3,418,324	(334)	(13)	0	3,588,648	2,501,402
Остало	4,266,137	0	(185,512)	(109)	117,743	4,198,260	328,907
Привредни клијенти	14,053,448	3,869,231	(1,738,449)	(962)	(214,914)	15,968,354	6,478,491
Укупно	16,798,291	4,651,566	(2,392,623)	(1,086)	(403,141)	18,653,006	7,731,110
Потраживања од банака	214,418	-	-	(18,914)	(195,504)	-	-

Повећање проблематичних потраживања последица је транзита у НПЛ статус клијената код којих је и извршено реструктурирање потраживања. Смањење проблематичних потраживања највише се односи на пренос 100% обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију (матична банка и КБ Вања Лука).

Друге промене се односе на делимично повећање/смањење износа потраживања у оквиру једне партије током године, а највише се односи на делимичну наплату.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.3. Непроблематична потраживања (ниво 1 и ниво 2)

	31.12.2020.				31.12.2019.			
	Низак (ИР 1,2)	Повишен (ИР 3, 4)	Укупно	Вредност средстава обезбеђења	Низак (ИР 1,2)	Повишен (ИР 3, 4)	Укупно	Вредност средстава обезбеђења
Стамбени	51,553,351	140,025	51,693,376	50,943,542	45,740,283	130,084	45,870,367	45,399,172
Готовински	40,632,183	261,646	40,893,829	11,568,026	37,432,081	187,260	37,619,341	11,566,724
Пољопривреда	11,661,145	86,113	11,747,258	11,112,092	9,468,503	22,110	9,490,613	8,072,417
Остало	4,460,959	29,147	4,490,106	206,084	4,951,194	21,590	4,972,784	103,517
Микро бизнис	11,479,343	2,122,206	13,601,549	12,650,652	11,646,346	823,813	12,470,159	11,600,384
Укупно становништво	119,786,981	2,639,137	122,426,118	86,480,396	109,238,407	1,184,857	110,423,264	76,742,214
Велика предузећа	27,511,978	6,099,564	33,611,542	31,536,045	34,089,406	3,909,212	37,998,618	35,032,867
Средња предузећа	12,009,413	198,854	12,208,267	10,109,796	11,255,132	58,545	11,313,677	9,375,458
Мала предузећа	5,606,134	495,756	6,101,890	5,078,814	5,967,441	42,592	6,010,033	5,176,952
Држава	19,842,040	5,329,886	25,171,926	25,033,752	17,502,936	7,404,073	24,907,009	24,334,367
Остало	8,660,913	4,788,182	13,449,095	6,905,717	8,020,596	5,548,518	13,569,114	7,671,134
Привредни клијенти	73,630,478	16,912,242	90,542,720	78,664,124	76,835,511	16,962,940	93,798,451	81,590,778
Укупно	193,417,459	19,551,379	212,968,838	165,144,520	186,073,918	18,147,797	204,221,715	158,332,992
Потраживања од банака	18,869,773	-	18,869,773	1,804	26,994,979	-	26,994,979	-

У хиљадама динара

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.1. Кредитни ризик (наставак)
4.1.4. Реструктурирана потраживања

31.12.2020.	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Реструктурирана потраживања	Исправке вредности реструктурираних потраживања	Реструктурирана потраживања - Ниво 2	Исправке вредности реструктурираних потраживања - Ниво 2	Реструктурирана потраживања - Ниво 3	Исправке вредности реструктурираних потраживања - Ниво 3	Учешће реструктурираних у укупним (%)	Вредност средстава обезбеђења реструктурираних потраживања
Укупно становништво	125,110,770	2,010,582	1,585,455	186,399	1,158,280	13,523	427,175	172,876	1.27%	1,523,036
Стамбени	52,735,062	496,669	437,605	62,826	266,518	1,817	171,087	61,009	0.83%	435,547
Готовински	41,288,292	474,569	71,769	20,850	40,648	3,366	31,121	17,484	0.17%	33,282
Пољопривреда	12,029,941	236,673	54,786	21,111	6,138	248	48,649	20,863	0.46%	54,481
Остало	4,697,473	218,052	31,755	17,862	15,370	3,393	16,385	14,469	0.68%	30,025
Микро бизнис	14,360,002	584,619	989,540	63,750	829,606	4,699	159,933	59,052	6.89%	969,701
Привредни клијенти	106,511,074	10,177,635	9,639,285	4,366,637	642,986	18,934	8,996,299	4,347,703	9.05%	9,592,215
Пољопривреда	3,016,242	13,400	114,191	-	114,191	-	-	-	3.79%	114,191
Прерађивачка индустрија	13,547,029	1,181,085	2,796,569	1,095,279	-	-	2,796,569	1,095,279	20.64%	2,796,569
Електрична енергија	4,958,358	23,372	-	-	-	-	-	-	0.00%	0
Грађевинарство	13,844,781	683,463	153,587	66,478	72,494	-	81,093	66,478	1.11%	153,587
Трговина на велико и мало	21,190,965	597,748	929,727	364,847	285,233	15,110	644,494	349,737	4.39%	888,882
Услугне делатности	14,231,252	2,373,713	4,603,370	2,236,273	21,240	1,020	4,582,130	2,235,253	32.35%	4,597,145
Активности у вези са некретнинама	8,093,730	491,485	711,167	425,806	23,678	107	687,488	425,699	8.79%	711,167
Остало	27,628,717	4,813,369	330,674	177,954	126,150	2,697	204,525	175,257	1.20%	330,675
Укупно	231,621,844	12,188,217	11,224,740	4,553,036	1,801,266	32,457	9,423,473	4,520,579	4.85%	11,115,251
Потраживања од банака	18,869,773	4,291	-	-	-	-	-	-	0.00%	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

	Бруто изложеност	Исправке вредности бруто изложености	Реструктурирана потраживања	Исправке вредности реструктурираних потраживања	Реструктурирана потраживања - Ниво 2	Исправке вредности реструктурираних потраживања - Ниво 2	Реструктурирана потраживања - Ниво 3	Исправке вредности реструктурираних потраживања - Ниво 3	У хиљадама динара	
									Учешће реструктурираних у укупним (%)	Вредност средстава обезбеђења реструктурираних потраживања
31.12.2019.										
Укупно становништво	113,168,107	2,126,677	1,987,885	310,165	1,314,725	31,745	673,160	278,420	1.76%	1,343,717
Стамбени	47,005,868	613,850	755,459	117,505	492,911	13,840	262,548	103,664	1.61%	753,106
Готовински	37,928,529	443,733	659,229	35,098	618,223	7,827	41,006	27,271	1.74%	161,891
Пољопривреда	9,766,631	243,946	51,963	8,103	7,077	326	44,886	7,778	0.53%	51,571
Остало	5,139,423	201,884	1,425	19	1,425	19	-	-	0.03%	-
Микро бизнис	13,327,656	623,264	519,809	149,440	195,089	9,733	324,720	139,707	3.90%	377,149
Привредни клијенти	107,851,898	10,659,170	8,653,448	4,383,944	1,450,195	40,711	7,203,253	4,343,233	8.02%	8,121,660
Пољопривреда	4,295,671	65,120	8,786	-	8,786	-	-	-	0.20%	8,786
Прерађивачка индустрија	14,295,642	1,234,575	2,890,382	1,148,459	-	-	2,890,382	1,148,459	20.22%	2,890,382
Електрична енергија	1,633,891	7,892	-	-	-	-	-	-	0.00%	-
Грађевинарство	10,172,505	633,151	910,027	139,577	759,449	4,895	150,578	134,683	8.95%	909,822
Трговина на велико и мало	26,852,727	767,801	1,202,523	473,206	357,802	7,332	844,721	465,874	4.48%	965,339
Услугне делатности	15,612,463	1,358,306	1,866,025	1,247,647	294,399	28,484	1,571,626	1,219,163	11.95%	1,571,626
Активности у вези са некретнинама	5,210,840	490,298	695,244	452,272	7,643	-	687,601	452,272	13.34%	695,244
Остало	29,778,159	6,102,027	1,080,461	922,783	22,116	-	1,058,345	922,782	3.63%	1,080,461
Укупно	221,020,005	12,785,847	10,641,333	4,694,109	2,764,920	72,456	7,876,413	4,621,653	4.81%	9,465,377
Потраживања од банака	27,209,396	219,393	-	-	-	-	-	-	0.00%	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

Промене реструктурираних потраживања

	31.12.2019.	Нова реструктурирана потраживања	Смањење реструктурираних потраживања	Утицај курса	Друге промене	У хиљадама динара	
						31.12.2020.	Нето вредност на крају године
Стамбени	755,459	23,491	(323,611)	(30)	(17,703)	437,605	374,780
Готовински	659,229	5,794	(566,064)	(1)	(27,188)	71,769	50,919
Пољопривреда	51,963	4,549	(1,308)	(5)	(412)	54,786	33,675
Остало	1,425	7,033	(1,426)	-	24,721	31,755	13,892
Микро бизнис	519,809	623,272	(83,770)	(17)	(69,753)	989,540	925,789
Укупно становништво	1,987,885	664,140	(976,181)	(54)	(90,336)	1,585,455	1,399,056
Велика предузећа	6,566,608	-	(1,127,493)	(657)	(27,648)	5,410,810	2,344,703
Средња предузећа	1,288,107	-	(789,897)	(104)	(10,266)	487,840	379,827
Мала предузећа	776,618	50,737	(18,709)	(5)	(146,114)	662,526	403,299
Држава	-	3,078,108	-	-	(0)	3,078,108	2,144,818
Остало	22,115	-	(22,113)	-	(2)	-	-
Привредни клијенти	8,653,448	3,128,845	(1,958,212)	(766)	(184,030)	9,639,285	5,272,648
Укупно	10,641,333	3,792,984	(2,934,392)	(820)	(274,366)	11,224,740	6,671,704
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-

Повећање реструктурираних потраживања последица је транзита у НПЛ статус клијената код којих је и извршено реструктурирање потраживања. Смањење реструктурираних потраживања највише се односи на пренос 100% обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију (највише код матичне банке) и наплату реструктурираних потраживања у целости код реструктурираних ПЛ пласмана (највише матична банка). Друге промене се односе на делимично повећање/смањење износа реструктурираних потраживања у оквиру једне партије током године, а највише се односи на делимичну наплату.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.4. Реструктурирана потраживања (наставак)

Мере које Група спроводи приликом реструктурирања потраживања

Чланице Групе спровode различите мере реструктурирања у зависности од потреба клијената, поштујући интерес Групе уз сагледавање комплетне пословне, финансијске и колатералне позиције клијената.

Мере које чланице Групе најчешће спровode приликом реструктурирања пласмана су:

- продужење рока доспећа које је углавном пропраћено и кориговањем каматне стопе која се усклађује са финансијским положајем клијената,
- увођење grace периода или мораторијума на измирење обавеза у одређеном року,
- капитализација доцње, уколико постоје доспеле о року неизмирене обавезе, исте се приликом спровођења реструктурирања враћају у недоспеле обавезе, односно формира се ново почетно стање потраживања,
- рефинансирање потраживања – у оправданим случајевима могуће је вршити рефинасирање потраживања од осталих поверилаца у циљу побољшања позиције Групе (колатералне или финансијске одобрењем повољнијих услова отплате),
- делимични отпис – у протеклом периоду чланице Групе нису спроводиле делимичне отписе приликом реструктурирања, а приликом сагледавања сваког појединачног захтева чланице Групе разматрају све расположиве модалетете у циљу максимизирања наплате,
- конвертовање дуга у капитал – такође није вршено у протеклом периоду.

Наведене мере се могу реализовати појединачно или спровођењем више мера у зависности од сваког појединачног поступка ретруктурирања.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.1. Кредитни ризик (наставак)
4.1.5. Ризик концентрације

Група управља ризиком концентрације преко успостављеног система лимита који обухвата лимите изложености са истим или сличним факторима ризика (према секторима / делатностима, географским подручјима, појединачним дужницима или групама повезаних лица, инструментима кредитне заштите...). Успостављање одговарајућих лимита изложености је основ за контролу ризика концентрације у циљу диверсификације кредитног портфолија.

Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација по гранској и географској концентрацији изложености

31.12.2020.	Ниво 1 и 2					Ниво 3				
	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало
Укупно становништво	109,445,754	7,428,501	5,551,863	-	-	2,105,053	451,355	128,244	-	-
Стамбени	45,865,720	3,109,195	2,718,461	-	-	905,200	121,207	15,278	-	-
Готовински	37,774,843	1,907,484	1,211,503	-	-	277,545	113,936	2,982	-	-
Пољопривреда	11,697,740	2,104	47,414	-	-	282,684	-	-	-	-
Остало	4,359,654	68,335	62,117	-	-	198,889	7,477	1,000	-	-
Микро бизнис	9,747,797	2,341,383	1,512,368	-	-	440,735	208,735	108,984	-	-
Привредни клијенти	64,849,738	7,336,338	18,356,644	-	-	15,571,641	251,644	145,069	-	-
Пољопривреда	2,867,120	114,191	25,929	-	-	9,002	-	-	-	-
Прерађивачка индустрија	9,230,133	200,408	1,254,328	-	-	2,847,426	10,548	4,185	-	-
Електрична енергија	3,529,051	18,060	1,411,247	-	-	-	-	-	-	-
Грађевинарство	11,980,938	428,452	621,540	-	-	669,404	144,446	-	-	-
Трговина на велико и мало	16,641,657	1,865,020	1,773,971	-	-	672,784	96,650	140,884	-	-
Услугне делатности	7,196,670	1,115,856	1,286,707	-	-	4,632,020	-	-	-	-
Активности у вези са некретнинама	6,736,204	-	1,138	-	-	1,356,389	-	-	-	-
Остало	6,667,965	3,594,351	11,981,784	-	-	5,384,616	-	-	-	-
Укупно	174,295,492	14,764,839	23,908,507	-	-	17,676,694	702,999	273,313	-	-
Потраживања од банака	4,559,092	29,348	1,073,136	11,677,416	1,530,781	-	-	-	-	-

У зависности од општих економских кретања и кретања у појединим индустријским секторима, чланице Групе врше диверсификацију улагања у индустријске секторе који су резистентни на утицај негативних економских кретања.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.5. Ризик концентрације (наставак)

У хиљадама динара

31.12.2019.	Ниво 1 и 2					Ниво 3				
	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало	Србија	Црна Гора	БиХ	ЕУ	Остало
Укупно становништво	98,520,996	6,679,656	5,222,611	-	-	2,229,165	382,523	133,155	-	-
Стамбени	40,701,019	2,761,498	2,407,849	-	-	993,518	114,723	27,261	-	-
Готовински	34,825,982	1,692,782	1,100,484	-	-	250,163	59,118	-	-	-
Пољопривреда	9,437,889	3,061	49,664	-	-	275,822	195	-	-	-
Остало	4,838,289	74,895	59,693	-	-	159,663	6,601	282	-	-
Микро бизнис	8,717,817	2,147,420	1,604,921	-	-	549,999	201,886	105,612	-	-
Привредни клијенти	68,444,773	6,534,976	18,818,701	-	-	13,613,500	248,611	191,338	-	-
Пољопривреда	4,109,650	98,663	27,141	-	-	60,217	-	-	-	-
Прерађивачка индустрија	10,095,988	233,336	992,685	-	-	2,958,078	11,337	4,218	-	-
Електрична енергија	91,586	0	1,542,305	-	-	-	-	-	-	-
Грађевинарство	8,374,803	292,444	691,285	-	-	673,359	140,614	-	-	-
Трговина на велико и мало	22,255,366	1,773,650	1,694,507	-	-	845,424	96,660	187,120	-	-
Услугне делатности	11,704,882	1,025,350	1,302,904	-	-	1,579,328	-	-	-	-
Активности у вези са некретнинама	4,150,620	27,480	935	-	-	1,031,805	-	-	-	-
Остало	7,661,878	3,084,053	12,566,939	-	-	6,465,289	-	-	-	-
Укупно	166,965,769	13,214,632	24,041,312	-	-	15,842,665	631,134	324,493	-	-
Потраживања од банака	5,750,812	48,430	1,723,150	6,029,926	13,442,662	-	-	-	-	214,417

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.6. Финансијска средства

	31.12.2020.		У хиљадама динара 31.12.2019.	
	Бруто	Нето	Бруто	Нето
	Финансијска средства:			
– по фер вредности кроз биланс успеха	8,308,106	8,308,106	10,289,019	10,289,019
– по фер вредности кроз остали укупни резултат	149,288,763	149,288,310	134,191,014	134,190,412
- по амортизованој вредности	846,000	842,240	-	-
Укупно	158,442,869	158,438,656	144,480,033	144,479,431

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха односе се на инвестиционе јединице Комбанк новчаног фонда, које се вреднују методологијом усклађивања са тржиштем (mark to market). Обвезнице Републике Србије које се такође воде по фер вредности кроз биланс успеха вреднују се методологијом интерно развијених модела (mark to model), односно на основу тржишних цена за хартије од вредности којима се тргује на берзи (mark to market).

Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат су пласмани за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду и који могу бити продати због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена. Састоје се, највећим делом, од обвезница емитованих од стране Републике Србије, Републике Српске, Републике Црне Горе, јединица локалне самоуправе и обвезница других банака и држава.

Хартије од вредности по фер вредности кроз остали резултат иницијално се процењују по набавној вредности, а на месечном нивоу се обрачунава њихова фер вредност и то на основу тржишних цена за хартије од вредности којима се тргује на берзи (mark to market), као и применом интерно развијених модела за вредновање (mark to model) у случају када за одређени финансијски инструмент нису доступни независни извори тржишних информација, односно када се доступне цене не мењају редовно, нити су забележени значајнији обими трговања, а базира се на року до доспећа хартије од вредности и нивоа безризичних каматних стопа.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал)

У следећим прегледима вредност коллатерала је приказана према фер вредности коллатерала, тако да је вредност коллатерала приказана само до износа бруто пласмана (у случају када вредност коллатерала прекорачује износ кредита). Када је вредност коллатерала нижа од вредности бруто пласмана исказује се вредност коллатерала.

Вредност коллатерала и гаранција примљених у циљу ублажавања изложености кредитном ризику који произилази из пласмана клијентима, приказан је у следећем прегледу:

Кредити и потраживања од комитената покривена коллатералима

У хиљадама динара

31.12.2020.	Ниво 1					Ниво 2				
	Некретни е	Депозити	Гаранције	Остали коллатерали	Укупно	Некретни е	Депозит и	Гаранциј е	Остали коллатерал и	Укупно
Стамбени	47,244,684	17,609	-	2,260,068	49,522,361	1,391,394	1,604	-	28,183	1,421,181
Готовински	911,132	597,544	-	9,683,095	11,191,771	129,585	10,461	-	236,209	376,255
Пољопривреда	4,325,456	9,686	32,445	6,545,709	10,913,296	91,102	3,269	163	104,263	198,797
Остало	77,488	2,479	-	111,040	191,007	3,579	439	-	11,059	15,077
Микро бизнис	1,686,614	579,640	3,893,416	3,205,152	9,364,822	2,036,465	202,244	160,019	887,102	3,285,830
		1,206,95		21,805,06						
Укупно становништво	54,245,374	8	3,925,861	4	81,183,257	3,652,125	218,017	160,182	1,266,816	5,297,140
Велика предузећа	12,429,986	178,214	3,416,827	8,803,852	24,828,878	5,916,221	-	220,144	570,802	6,707,167
Средња предузећа	3,505,728	380,380	2,016,709	2,834,111	8,736,929	750,358	-	193,408	429,101	1,372,867
Мала предузећа	1,936,801	198,863	858,063	1,183,515	4,177,242	639,080	92	72,959	189,441	901,572
				15,584,50						
Држава	1,535,845	144,884	7,018,958	9	24,284,196	19,403	-	-	730,152	749,555
Остало	3,526	-	-	6,899,846	6,903,371	2,346	-	-	-	2,346
			13,310,55	35,305,83						
Привредни клијенти	19,411,886	902,341	7	2	68,930,616	7,327,407	92	486,512	1,919,496	9,733,507
		2,109,29	17,236,41	57,110,89	150,113,87					15,030,64
Укупно	73,657,260	9	8	6	3	10,979,532	218,109	646,694	3,186,312	7
од чега:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
реструктурирана	-	-	-	-	-	1,542,901	-	-	172,863	1,715,764
Потраживања од банака	-	1,804	-	-	1,804	-	-	-	-	-

*Остали коллатерали се односе на залоге на роби, залоге на потраживањима, залога на опреми, јемства.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (колатерал) (наставак)

Кредити и потраживања од комитената покривена колатералима

У хиљадама динара

31.12.2020.	Ниво 3				Укупно
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали колатерали	
Стамбени	990,207	-	-	37,896	1,028,103
Готовински	47,106	813	-	102,346	150,265
Пољопривреда	198,608	-	-	65,705	264,313
Остало	3,453	510	-	14,953	18,916
Микро бизнис	475,890	-	11,236	254,708	741,834
Укупно становништво	1,715,264	1,323	11,236	475,608	2,203,431
Велика предузећа	5,324,586	60	-	1,098,637	6,423,283
Средња предузећа	448,481	-	-	85,311	533,792
Мала предузећа	506,545	-	20,213	565,410	1,092,168
Држава	568,989	-	-	2,856,667	3,425,656
Остало	2,755,594	-	-	122	2,755,716
Привредни клијенти	9,604,195	60	20,213	4,606,147	14,230,615
Укупно	11,319,459	1,383	31,449	5,081,756	16,434,047
од чега:					
реструктурирана	6,113,585	-	-	3,285,902	9,399,487
Потраживања од банака	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал) (наставак)

Кредити и потраживања од комитената покривена коллатералима

У хиљадама динара

31.12.2019.	Ниво 1					Ниво 2				
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали коллатерали	Укупно	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали коллатерали	Укупно
Стамбени	42,011,469	28,679	-	2,279,422	44,319,570	1,054,123	-	-	25,479	1,079,602
Готовински	717,285	406,047	-	10,208,333	11,331,665	66,485	11,129	-	157,445	235,059
Пољопривреда	3,961,305	14,598	5,704	3,970,801	7,952,408	52,376	845	-	66,788	120,009
Остало	-	4,574	-	89,540	94,114	-	568	-	8,836	9,404
Микро бизнис	3,153,802	827,954	40,724	6,329,544	10,352,024	630,080	112,143	-	506,136	1,248,359
Укупно становништво	49,843,861	1,281,852	46,428	22,877,640	74,049,781	1,803,064	124,685	-	764,684	2,692,433
Велика предузећа	16,741,366	192,603	2,469,948	11,451,023	30,854,940	3,423,605	-	-	754,322	4,177,927
Средња предузећа	3,858,788	496,528	29,424	4,725,651	9,110,391	100,728	-	-	164,339	265,067
Мала предузећа	2,186,120	195,714	-	2,563,339	4,945,173	162,885	17,599	-	51,294	231,778
Држава	838,223	721,789	6,223,487	16,137,378	23,920,877	-	-	-	413,490	413,490
Остало	25,320	40	-	7,645,774	7,671,134	-	-	-	-	-
Привредни клијенти	23,649,817	1,606,674	8,722,859	42,523,165	76,502,515	3,687,218	17,599	-	1,383,445	5,088,262
Укупно	73,493,678	2,888,526	8,769,287	65,400,805	150,552,296	5,490,282	142,284	-	2,148,129	7,780,695
од чега: реструктурирана	565,713	-	-	-	565,713	286,253	5,242	-	760,332	1,051,827
Потраживања од банака	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Остали коллатерали се односе на золеге на роби, золеге на потраживањима, залога на опреми, јемства.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (колатерал) (наставак)

Кредити и потраживања од комитената покривена колатералима

У хиљадама динара

31.12.2019.	Ниво 3				Укупно
	Некретнине	Депозити	Гаранције	Остали колатерали	
Стамбени	1,093,919	-	-	29,022	1,122,941
Готовински	17,082	12,032	-	97,023	126,137
Пољопривреда	200,440	-	-	54,740	255,180
Остало	-	302	-	477	779
Микро бизнис	644,528	246	-	178,915	823,689
Укупно становништво	1,955,969	12,580	-	360,177	2,328,726
Велика предузећа	5,176,426	40	-	1,093,501	6,269,967
Средња предузећа	1,591,106	-	-	211,115	1,802,221
Мала предузећа	1,321,978	-	-	216,886	1,538,864
Држава	7,306	-	334	-	7,640
Остало	2,759,593	-	-	185,635	2,945,228
Привредни клијенти	10,856,409	40	334	1,707,137	12,563,920
Укупно	12,812,378	12,620	334	2,067,314	14,892,646
од чега: реструктурирана	6,901,878	-	-	945,958	7,847,836
Потраживања од банака	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.1. Кредитни ризик (наставак)

4.1.7. Средства заштите од кредитног ризика (коллатерал) (наставак)

Однос висине кредита и процењене вредности некретнине која се држи као коллатерал прати се према распону Loan To Value Ratio – LTV рацио.

Преглед кредита покривени непокретностима према распону LTV рација

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Мање од 50%	24,302,835	29,944,251
50% - 70%	32,231,240	23,291,285
71% - 100%	32,184,901	25,410,056
101% - 150%	3,985,473	6,493,745
Већи од 150%	7,006,842	7,625,676
Укупна изложеност	99,711,290	92,765,013
Просечни ЛТВ	63.98%	62.79%

4.1.8. Материјалне вредности стечене наплатом потраживања

Средства обезбеђења преузета од стране чланица Групе у процесу наплате пласмана, приказана су у наредном прегледу:

	Стамбени објекти	Пословни објекти	Опрема	<i>У хиљадама динара</i>	
				Земљишта и шуме	Укупно
31.12.2019.	573,442	3,802,527	252,857	466,535	5,095,361
Стицање	15,345	306	-	1,308	16,959
Продаја	-	(4,294)	-	-	(4,294)
Пренос на стална средства намењена продаји	(282,222)	-	-	-	(282,222)
Остало	(53)	378,422	(684)	127,504	505,188
31.12.2020.	306,511	4,176,961	252,173	595,347	5,330,992
Исправке вредности	185,243	1,271,677	100,382	177,658	1,734,960
Нето	121,268	2,905,284	151,791	417,689	3,596,032

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних утицаја на финансијски резултат и капитал Групе, услед немогућности Групе да измирује своје обавезе, а у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива и осталих обавеза.

Група у свом пословању поштује основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштује принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног приноса на капитал.

Ризик ликвидности, испољава се у разлици између прилива средстава са једне стране и доспећа обавеза са друге стране, укључујући и могућност кашњења планираних прилива, као и неочекиване одливе. Ризик ликвидности може се јавити у виду ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве и обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Са друге стране ризик ликвидности испољава се кроз дефицит резерви и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања ризика ликвидности од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања ризиком ликвидности врши Одбор за управљање активом и пасивом матичне Банке у оквиру својих надлежности, као и остали надлежни одбори чланица Групе, чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

У циљу минимизирања ризика ликвидности, Група:

- врши диверсификацију извора средстава, по валутама и рочности;
- формира и одржава довољан ниво резерви ликвидности;
- управља новчаним средствима;
- прати будуће новчане токове и ликвидност на дневном нивоу;
- лимитира основне изворе кредитног ризика који имају најзначајнији утицај на ризик ликвидности;
- дефинише и периодично тестира Планове за управљање ликвидношћу у кризним ситуацијама.

Процес управљања ризиком ликвидности спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о ризику ликвидности.

Идентификација ризика ликвидности подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика ликвидности и подразумева утврђивање текуће изложености ризику ликвидности, као и изложености ризику ликвидности по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена ризика ликвидности представља квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог ризика ликвидности, коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- рацио анализа;
- stress test.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Ублажавање подразумева одржавање ризика ликвидности на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе, кроз дефинисање система лимита који обухвата регулаторне и интерне лимите, као и благовремено предузимање мера за умањење ризика и пословање у оквиру поменутих лимита.

Контрола и праћење ризика ликвидности обухвата процес праћења усклађености са интерно утврђеним лимитима, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености ризику ликвидности Групе која подразумева контролу на свим нивоима управљања ризиком ликвидности као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и контролу усклађености пословања.

Извештавање о ризику ликвидности обухвата систем интерног и екстерног извештавања, спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Група усклађује своје пословање са лимитима за показатељ ликвидности, и то: 0.8 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.9 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 1 као просек свих радних дана у месецу, као и са лимитима за ужи показатељ ликвидности, и то: 0.5 обрачунат за један радни дан; затим минимум 0.6 не дуже од три узастопна радна дана, односно минимум 0.7 као просек свих радних дана у месецу. Током 2020. године Група је одржавала показатељ покрића ликвидном активом збирно у свим валутама, на нивоу који није нижи од прописаног регулаторног лимита 100%.

Усклађеност са екстерно дефинисаним лимитима ликвидности:

	Показатељ Ликвидности		Ужи показатељ ликвидности		Показатељ покрића ликвидном активом	
	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.
На дан	3.94	3.95	3.81	3.70	402%	402%
Просек за период	3.90	4.02	3.78	3.76	397%	430%
Максималан за период	3.94	4.08	3.81	3.82	402%	457%
Минималан за период	<u>3.87</u>	<u>3.95</u>	<u>3.74</u>	<u>3.70</u>	<u>392%</u>	<u>402%</u>

Током 2020. године показатељ ликвидности, ужи показатељ ликвидности и показатељ покрића ликвидном активом су се кретали изнад дефинисаних лимита.

Група дефинише интерне лимите, на основу интерног извештаја о GAP-у ликвидности.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима ликвидности последњег дана:

	Лимити	2020.	2019.
GAP до 1 месеца / Укупна актива	Max (10%)	0.10%	0.79%
Кумулативни GAP до 3 месеца / Укупна актива	Max (20%)	(1.02%)	0.57%

Поред тога Група лимитира и усклађује пословање са лимитима структуре пасиве и лимитима дефинисаним са аспекта рачности по значајнијим валутама.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Рочна структура монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>					
	<u>До 1 месеца</u>	<u>Од 1 - 3 месеца</u>	<u>Од 3 - 12 месеци</u>	<u>Од 1 - 5 година</u>	<u>Преко 5 година</u>	<u>Укупно</u>
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	-	-	-	-	86,892,070
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	14,487,364	1,274,584	229,829	2,873,705	-	18,865,482
Кредити и потраживања од комитената	8,519,209	9,733,181	44,571,951	102,511,591	54,097,695	219,433,627
Финансијска средства (ХоВ)	661,487	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	158,438,656
Остала средства	<u>1,177,654</u>	<u>983,624</u>	<u>599,704</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,760,982</u>
Укупно	<u>111,737,784</u>	<u>18,865,985</u>	<u>58,684,431</u>	<u>218,172,689</u>	<u>78,929,928</u>	<u>486,390,817</u>
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	4,651,670	1,996,227	597,961	850,332	-	8,096,190
Депозити и остале обавезе према депонентима	316,497,770	15,302,893	42,346,635	30,240,308	1,804,461	406,192,067
Остале обавезе	<u>2,179,207</u>	<u>295,806</u>	<u>884,991</u>	<u>496,016</u>	<u>26,373</u>	<u>3,882,393</u>
Укупно	<u>323,328,647</u>	<u>17,594,926</u>	<u>43,829,587</u>	<u>31,586,656</u>	<u>1,830,834</u>	<u>418,170,650</u>
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2020. године	<u>(211,590,863)</u>	<u>1,271,059</u>	<u>14,854,844</u>	<u>186,586,033</u>	<u>77,099,094</u>	<u>68,220,167</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Рочна структура монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2019. године

	<i>У хиљадама динара</i>					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	76,654,402	-	-	-	-	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	25,483,656	80,092	362,010	1,064,247	-	26,990,005
Кредити и потраживања од комитената	11,978,158	10,183,514	46,219,216	90,715,809	49,137,461	208,234,158
Финансијска средства (ХоВ)	3,302,920	4,939,204	14,730,475	101,561,560	19,945,272	144,479,431
Остала средства	1,462,971	543,680	1,629,428	-	1,481	3,637,560
Укупно	118,882,107	15,746,490	62,941,129	193,341,616	69,084,214	459,995,556
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,871,373	734,462	1,720,994	1,991,777	-	8,318,606
Депозити и остале обавезе према депонентима	279,544,142	9,497,427	37,584,292	42,214,243	2,147,606	370,987,710
Остале обавезе	1,343,932	286,909	11,165,002	799,932	153,963	13,749,738
Укупно	284,759,447	10,518,798	50,470,288	45,005,952	2,301,569	393,056,054
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2019. године	(165,877,340)	5,227,692	12,470,841	148,335,664	66,782,645	66,939,502

Извештај о рочној структури монетарне активе и пасиве садржи монетарне билансне позиције распоређене према преосталом року доспећа, односно коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца.

Група прикупља депозите правних лица и становништва, који обично имају краће рокове доспећа и могу бити повучени на захтев. Краткорочна природа ових депозита повећава ризик ликвидности Групе и захтева активно управљање овим ризиком, као и константно праћење тржишних трендова.

Група краткорочно управља ризиком ликвидности праћењем и контролисањем позиција у свим значајнијим валутама, како би се на време сагледале потребе за додатним изворима финансирања у случају доспећа одговарајућих позиција, односно дугорочно планира структуру својих извора и пласмана како би обезбедила довољно стабилних извора и довољно резерви ликвидности. Руководство верује да одговарајућа диверсификација портфолија депозита по броју и врсти депонената, као и претходно искуство пружају добар предуслов за постојање стабилне и дугорочне депозитне базе, односно по том основу се не очекују значајнији одливи средстава. Група редовно тестира План управљања ликвидношћу у кризним ситуацијама и проверава период преживљавања и солвентност, доступност извора за покриће обавезе које би евентуално настале, односно оцењује подршку у претпостављеним условима кризе.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Недисконтовани токови готовине монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>					
	<u>До 1 месеца</u>	<u>Од 1 - 3 месеца</u>	<u>Од 3 - 12 месеци</u>	<u>Од 1 - 5 година</u>	<u>Преко 5 година</u>	<u>Укупно</u>
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	-	-	-	-	86,892,070
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	14,342,977	1,279,471	338,410	2,994,555	-	18,955,413
Кредити и потраживања од комитената	9,329,969	11,336,879	51,157,252	121,893,095	68,378,055	262,095,250
Финансијска средства (ХоВ)	661,487	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	158,438,657
Остала средства	1,177,656	983,624	658,677	-	-	2,819,957
Укупно	<u>112,404,160</u>	<u>20,474,570</u>	<u>65,437,286</u>	<u>237,675,043</u>	<u>93,210,288</u>	<u>529,201,347</u>
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	4,657,754	2,003,471	621,402	994,521	-	8,277,148
Депозити и остале обавезе према депонентима	316,635,995	15,512,558	42,893,599	31,905,403	2,234,999	409,182,554
Остале обавезе	2,197,450	295,806	884,991	496,016	26,373	3,900,636
Укупно	<u>323,491,199</u>	<u>17,811,835</u>	<u>44,399,992</u>	<u>33,395,940</u>	<u>2,261,372</u>	<u>421,360,338</u>
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2020. године	<u>(211,087,039)</u>	<u>2,662,735</u>	<u>21,037,294</u>	<u>204,279,103</u>	<u>90,948,916</u>	<u>107,841,009</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.2. Ризик ликвидности (наставак)

Недисконтовани токови готовине монетарне активе и монетарне пасиве на дан 31. децембар 2019. године

	<i>У хиљадама динара</i>					Укупно
	До 1 месеца	Од 1 - 3 месеца	Од 3 - 12 месеци	Од 1 - 5 година	Преко 5 година	
Готовина и средства код централне банке	76,654,402	-	-	-	-	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	25,527,008	84,048	375,414	1,067,781	-	27,054,251
Кредити и потраживања од комитената	12,748,671	11,706,903	52,322,343	106,699,822	61,186,695	244,664,434
Финансијска средства (ХоВ)	3,302,920	4,952,022	14,739,530	101,636,114	19,974,040	144,604,626
Остала средства	1,487,502	543,680	1,629,428	-	1,481	3,662,091
Укупно	119,720,503	17,286,653	69,066,715	209,403,717	81,162,216	496,639,804
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,885,717	743,104	1,772,635	2,016,578	-	8,418,034
Депозити и остале обавезе према депонентима	279,717,476	9,625,405	38,110,196	43,743,888	2,578,893	373,775,858
Остале обавезе	1,358,734	286,909	11,165,002	799,932	153,962	13,764,539
Укупно	284,961,927	10,655,418	51,047,833	46,560,398	2,732,855	395,958,431
Нето рочна неусклађеност						
На дан 31. децембар 2019. године	(165,241,424)	6,631,235	18,018,882	162,843,319	78,429,361	100,681,373

Недисконтовани новчани токови који проистичу из позиција монетарне активе и пасиве обухватају будуће новчане токове по основу билансних позиција и будућих камата. У случају трансакционих и депозита по виђењу који су у складу са конзервативним приступом распоређени на рочност до једног месеца недисконтовани новчани токови обухватају само токове по основу главнице дуга.

Тржишни ризици

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена тржишних варијабли и обухвата каматни ризик у банкарској књизи, девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Група је изложена ценовном ризику, девизном ризику, ризику друге уговорне стране и ризику измирења испоруке по основу ставки, које се налазе у књизи трговања. Књига трговања садржи билансне и ванбилансне позиције средстава и обавеза по основу финансијских инструмената које се држе са намером трговања или ради заштите позиција у другим финансијским инструментима који се воде у књизи трговања.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања тржишних ризика од процеса његовог управљања. Примарну улогу у процесу управљања тржишним ризиком врши Одбор за управљање активом и пасивом, као и други надлежни одбори матичне Банке, као и надлежни одбори чланица Групе чије одлуке могу утицати на изложеност Групе овом ризику.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и каматно осетљиве пасиве.

Група управља следећим видовима каматног ризика:

- ризик временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена (repricing risk);
- ризик криве приноса (yield curve risk) – коме је изложена услед промене облика криве приноса;
- базни ризик (basis risk) – коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или поновног одређивања цена;
- ризик опција (optionality risk) – коме је изложена због уговорених опција – кредита с могућношћу превремене отплате, депозита с могућношћу превременог повлачења и друго.

Основни циљ управљања каматним ризиком је одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматне стопе, усклађивања одговарајућих извора са пласманима према врсти каматне стопе и рочности, као и пројекцијом кретања криве приноса на иностраном и домаћем тржишту. Превасходно, Група управља маргином интерног приноса кроз цену кредита и депозита, фокусирајући се на каматну маржу.

Група посебно сагледава утицај промене каматних стопа и структуре каматносноне активе и пасиве са аспекта рочности, поновног формирања каматних стопа и валутне структуре и управља њиховим утицајем на економску вредност капитала.

Процес управљања каматним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о каматном ризику.

Идентификација каматног ризика подразумева свеобухватно и благовремено идентификовање узрока који доводе до настанка ризика и подразумева утврђивање текуће изложености као и изложености каматном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена каматног ризика представља квантитативну процену идентификованог каматног ризика коришћењем следећих метода:

- GAP анализа;
- Рацио анализа;
- Дурација;
- Економска вредност капитала;
- Stress test.

Ублажавање каматног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе и подразумева процес дефинисања система лимити изложености Групе, као и дефинисање и спровођење мера за ублажавање каматног ризика.

Контрола и праћење каматног ризика обухвата процес праћења усклађености са успостављеним системом лимита, као и мониторинг дефинисаних мера за умањење изложености каматном ризику Групе. Контрола каматног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Извештавање о каматном ризику подразумева јасно детерминисан систем интерног извештавања надлежних одбора и органа чланица Групе о управљању каматним ризиком.

Интерни лимити детерминишу се на основу интерног извештаја о каматом GAP-у, који обухвата све позиције биланса.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима каматног ризика на крају извештајног периода:

	Лимити	2020.	2019.
Релативни GAP	Мах 15%	(0.68%)	0.82%
Коефицијент диспаратета	0.75 – 1.25	0.99	1.01

Током 2020. године показатељи каматног ризика су се кретали у оквиру интерно дефинисаних лимита.

Усклађеност са интерно дефинисаним лимитима економске вредности капитала:

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
На дан 31. децембар	3.06%	4.05%
Просек за период	3.63%	4.36%
Максималан за период	4.20%	4.67%
Минималан за период	3.06%	4.05%
Лимит	<u>20%</u>	<u>20%</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.3. Каматни ризик (наставак)

Изложеност каматном ризику може се сагледати и на основу Извештаја о GAP–у каматног ризика монетарне активе и пасиве:
Извештај о GAP–каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>							
	<u>До 1 месеца</u>	<u>1-3 месеца</u>	<u>3-12 месеци</u>	<u>1-5 година година</u>	<u>Преко 5 година</u>	<u>Укупно Каматносно</u>	<u>Некаматносно</u>	<u>Укупно</u>
Готовина и средства код централне банке	34,314,578	-	-	-	-	34,314,578	52,577,492	86,892,070
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	15,790,102	1,293,441	255,292	127,601	-	17,466,436	1,399,046	18,865,482
Кредити и потраживања од комитената	72,906,125	22,677,677	63,933,593	55,078,214	4,346,151	218,941,760	491,867	219,433,627
Финансијска средства (ХоВ)	152,566	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	157,929,735	508,921	158,438,656
Остала средства	-	-	-	-	-	-	2,760,982	2,760,982
Укупно	<u>123,163,371</u>	<u>30,845,714</u>	<u>77,471,832</u>	<u>167,993,208</u>	<u>29,178,384</u>	<u>428,652,509</u>	<u>57,738,308</u>	<u>486,390,817</u>
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	4,223,467	2,073,599	946,568	850,133	-	8,093,767	2,423	8,096,190
Депозити и остале обавезе према депонентима	310,601,395	15,783,848	43,810,784	32,894,526	1,734,143	404,824,696	1,367,371	406,192,067
Остале обавезе	38,257	-	-	-	-	38,257	3,844,136	3,882,393
Укупно	<u>314,863,119</u>	<u>17,857,447</u>	<u>44,757,352</u>	<u>33,744,659</u>	<u>1,734,143</u>	<u>412,956,720</u>	<u>5,213,930</u>	<u>418,170,650</u>
Нето рочна неусклађеност на дан:								
31. децембар 2020. године	<u>(191,699,748)</u>	<u>12,988,267</u>	<u>32,714,480</u>	<u>134,248,549</u>	<u>27,444,241</u>	<u>15,695,789</u>	<u>52,524,378</u>	<u>68,220,167</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Извештај о GAP-каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2019. године

	До 1 месеца	1-3 месеца	3-12 месеци	1-5 година година	Преко 5 година	Укупно Каматносно	У хиљадама динара	
							Некама-тоносно	Укупно
Готовина и средства код централне банке	26,453,405	-	-	-	-	26,453,405	50,200,997	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	24,347,276	63,751	255,506	169,536	-	24,836,069	2,153,936	26,990,005
Кредити и потраживања од комитената	50,909,321	25,440,767	66,242,446	59,954,460	5,214,350	207,761,344	472,814	208,234,158
Финансијска средства (ХоВ)	2,790,288	4,939,204	14,730,475	101,561,560	19,945,272	143,966,799	512,632	144,479,431
Остала средства	33,120	-	-	-	-	33,120	3,604,440	3,637,560
Укупно	104,533,410	30,443,722	81,228,427	161,685,556	25,159,622	403,050,737	56,944,819	459,995,556
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	3,317,996	857,318	2,270,786	1,871,777	-	8,317,877	729	8,318,606
Депозити и остале обавезе према депонентима	274,556,488	12,441,701	50,839,691	29,883,050	1,990,101	369,711,031	1,276,679	370,987,710
Остале обавезе	43,036	6,703	29,281	82,316	-	161,336	13,588,402	13,749,738
Укупно	277,917,520	13,305,722	53,139,758	31,837,143	1,990,101	378,190,244	14,865,810	393,056,054
Нето рочна неусклађеност на дан: 31. децембар 2019. године	(173,384,110)	17,138,000	28,088,669	129,848,413	23,169,521	24,860,493	42,079,009	66,939,502

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.3. Каматни ризик (наставак)

Извештај о GAP-у каматног ризика монетарног подбиланса садржи монетарне билансне позиције распоређене према периоду поновног формирања каматне стопе или преосталом периоду до доспећа, у зависности од тога који период је краћи. У складу са наведеним, коришћена је конзервативна претпоставка да ће сви трансакциони и депозити по виђењу бити повучени у року до једног месеца.

Руководство чланица Групе верује да одговарајућа усклађеност позиција по врсти каматне стопе и периоду поновног формирања пружа добар предуслов за постојање са захтеваним финансијским резултатом уз очување економске вредности капитала.

Ризик од промене каматних стопа

Поред праћења каматног GAP-а, управљање каматним ризиком подразумева и праћење осетљивости активе и пасиве Банке на различита сценарија промене каматне стопе, Група редовно спроводи стрес тестирање каматног ризика, којим процењује процене утицаја промене кључних фактора на каматни ризик Групе.

Група процењује утицај који би могао имати стандардизовани шок каматних стопа (паралелни позитивни и негативни помак каматних стопа на референтној кривој приноса за 200 базних поена) за сваку значајну валуту појединачно и за све остале валуте заједно.

У моделирању сценарија, поред промена каматних стопа посебно се разматра утицај превременог повлачења депозита и превременог враћања кредита, које Група процењује на бази историјских кретања и експертске процене, Група је извршила процену кретања трансакционих депозита, депозита по виђењу и штедње становништва применом релевантних статистичких модела из домена анализе временских серија.

Извештај о GAP-каматног ризика монетарног подбиланса на дан 31. децембар 2020. године (наставак)

Стандардни сценарио подразумева паралелну промену (повећање и смањење) каматне стопе од 100 базних поена (б.п.) примењен на интерном извештају о каматном GAP-у. Анализа осетљивости Групе, односно утицај на финансијски резултат на повећање и смањење каматне стопе, уз претпоставку симетричних кретања и константне финансијске позиције, дата је у табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	Паралелно повећање од 100 б.п.	Паралелно смањење од 100 б.п.
2020.		
На дан 31. децембра	<u>538,445</u>	<u>(538,445)</u>
2019.		
На дан 31. децембра	<u>443,617</u>	<u>(443,617)</u>

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик

Група је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед промене међувалутних односа, промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. Девизном ризику изложене су све позиције садржане у банкарској књизи и књизи трговања у страниој валути и злату, као и динарске позиције индексирани валутном клаузулом.

У циљу минимизирања изложености девизном ризику Група врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама, поштујући принципе рочне трансформације средстава.

Група је успоставила одговарајућу организациону структуру, којом се врши јасно разграничавање процеса преузимања девизног ризика од процеса његовог управљања.

Процес управљања девизним ризиком спроводи се кроз идентификацију, мерење, ублажавање, праћење, контролу и извештавање о девизном ризику.

Група на свеобухватан начин благовремено идентификује узроке који доводе до настанка девизног ризика што подразумева утврђивање текуће изложености девизном ризику, као и изложености девизном ризику по основу нових пословних производа и активности.

Мерење, односно процена девизног ризика представља квантитативну процену идентификованог девизног ризика, коришћењем следећих техника:

- GAP анализа и показатељ девизног ризика;
- VaR;
- Stress test;
- Backtesting,

Ублажавање девизног ризика подразумева одржавање ризика на прихватљивом нивоу за ризични профил Групе кроз постављање транспарентног система лимита и дефинисање мера за ублажавање девизног ризика.

Контрола и праћење девизног ризика обухвата праћење и надзор усклађености позиција са интерно и екстерно дефинисаним лимитима, као и мониторинг дефинисаних и предузетих мера. Континуираним праћењем и контролом девизног ризика омогућено је благовремено предузимање мера у циљу одржавања девизног ризика у оквиру дефинисаних лимита. Контрола девизног ризика подразумева контролу на свим нивоима управљања као и независан систем контроле који спроводе организациони делови надлежни за интерну ревизију и праћење усклађености пословања.

Извештавање о девизном ризику обухвата систем интерног и екстерног извештавања и спроводи се на дневном нивоу и по утврђеној динамици, а у складу са дефинисаним системом.

Група усклађује своје пословање са регулаторно прописаним показатељем девизног ризика, који представља однос збира отворене девизне позиције и позиције у злату и регулаторног капитала.

Преглед укупне ризичне девизне позиције и регулаторно дефинисаног показатеља девизног ризика на дан 31. децембра:

	2020.	2019.
Укупна ризична девизна позиција	6,993,596	6,835,647
Показатељ девизног ризика	10.13%	10.61%
Регулаторно прописан лимит	20%	20%

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)
4.4. Девизни ризик (наставак)

Преглед монетарне активе и монетарне пасиве по валутама на дан 31. децембар 2020. године

У хиљадама динара

	EUR	USD	CHF	Остале валуте	Укупно у валути	Девизна клаузула у EUR	Девизна клаузула у CHF	Динарске позиције	Укупно
Готовина и готовински еквиваленти	36,703,618	1,020,515	6,875,136	5,386,502	49,985,771	-	-	36,906,299	86,892,070
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	13,193,256	2,173,599	500,522	2,952,461	18,819,838	-	-	45,644	18,865,482
Кредити и потраживања од комитената	24,909,300	-	-	17,553,351	42,462,651	120,159,267	53,894	56,757,815	219,433,627
Финансијска средства (ХОВ)	55,915,979	9,753,914	1,739,077	2,595,794	70,004,764	105,757	-	88,328,135	158,438,656
Остала средства	1,202,392	58,087	1,155	22,348	1,283,982	-	-	1,477,000	2,760,982
Укупно	131,924,545	13,006,115	9,115,890	28,510,456	182,557,006	120,265,024	53,894	183,514,893	486,390,817
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	1,478,460	112,909	42,743	4,057,180	5,691,292	20,158	-	2,384,740	8,096,190
Депозити и остале обавезе према комитентима	251,820,362	11,851,314	8,970,720	18,203,193	290,845,589	144,321	-	115,202,157	406,192,067
Остале обавезе	795,966	160,655	53,372	419,224	1,429,217	751,592	-	1,701,584	3,882,393
Укупно	254,094,788	12,124,878	9,066,835	22,679,597	297,966,098	916,071	-	119,288,481	418,170,650
Нето девизна позиција 31. децембар 2020. године	(122,170,243)	881,237	49,055	5,830,859	(115,409,092)	119,348,953	53,894	64,226,412	68,220,167

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.4. Девизни ризик (наставак)

Преглед монетарне активе и монетарне пасиве по валутама на дан 31. децембар 2019. године

У хиљадама динара

	EUR	USD	CHF	Остале валуте	Укупно у валути	Девизна клаузула у EUR	Девизна клаузула у CHF	Динарске позиције	Укупно
Готовина и готовински еквиваленти	35,176,192	215,451	6,240,389	6,811,297	48,443,329	-	-	28,211,073	76,654,402
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	7,534,947	3,228,890	867,795	3,131,909	14,763,541	-	-	12,226,464	26,990,005
Кредити и потраживања од комитената	23,952,264	-	-	16,651,360	40,603,624	117,831,474	60,074	49,738,986	208,234,158
Финансијска средства (ХОВ)	63,201,598	13,217,165	1,799,460	901,863	79,120,086	173,617	-	65,185,728	144,479,431
Остала средства	447,267	165,416	789	30,684	644,156	-	-	2,993,404	3,637,560
Укупно	130,312,268	16,826,922	8,908,433	27,527,113	183,574,736	118,005,091	60,074	158,355,655	459,995,556
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским институцијама и централној банци	943,333	77,890	43,341	4,118,082	5,182,646	30,331	-	3,105,629	8,318,606
Депозити и остале обавезе према комитентима	244,016,986	13,655,889	8,810,550	19,669,688	286,153,113	187,138	-	84,647,459	370,987,710
Остале обавезе	1,979,742	96,272	99,406	488,834	2,664,254	882,332	-	10,203,152	13,749,738
Укупно	246,940,061	13,830,051	8,953,297	24,276,604	294,000,013	1,099,801	-	97,956,240	393,056,054
Нето девизна позиција 31. децембар 2019. године	(116,627,793)	2,996,871	(44,864)	3,250,509	(110,425,277)	116,905,290	60,074	60,399,415	66,939,502

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.5. Преглед десетодневног VaR-а

Група врши и стресно тестирање девизног ризика којим се процењује потенцијални утицај специфичних догађаја и/или промене више финансијских варијабли на финансијски резултат, капитал и показатељ девизног ризика.

VaR означава највећи могући губитак у портфолију Групе током одређеног периода и при унапред дефинисаном интервалу поверења. Група израчунава једнодневни и десетодневни VaR, са интервалом поверења од 99%, на девизним позицијама (девизни VaR). Група израчунава VaR применом ауторегресивног-хетероскедастичног модела GARCH, за који није тражила одобрење Народне банке Србије, у циљу процене регулаторних капиталних захтева за девизни ризик.

Девизни VaR се рачуна на позицијама у страниј валуту, као и на позицијама индексираним валутном клаузулом које су садржане у банкарској књизи и књизи трговања.

Преглед десетодневног VaR-а са интервалом поверења од 99% за 2020. и 2019. годину је приказан као што следи:

	<i>У хиљадама динара</i>			
	На дан 31. децембар	Просек	Максималан	Минималан
2020. Девизни ризик	<u>2,718</u>	<u>4,351</u>	<u>64,157</u>	<u>975</u>
2019. Девизни ризик	<u>9,542</u>	<u>9,052</u>	<u>28,214</u>	<u>800</u>

4.6. Оперативни ризик

Банке чланице Групе на дневном нивоу прате догађаје оперативних ризика и управљају оперативним ризицима, у циљу ефикасног праћења оперативног ризика, у сваком организационом делу Банке чланице Групе именовани су запослени за оперативне ризике, који су одговорни за тачност и ажурност података о свим догађајима оперативног ризика, као и за евиденцију свих насталих догађаја у базу података оперативних ризика, Организациони део Банке чланице Групе у чијој је надлежности управљање ризицима врши мониторинг и извештавање о оперативним ризицима.

Мерење, односно процену оперативног ризика Група врши кроз квантитативну и/или квалитативну процену идентификованог оперативног ризика. Банке чланице Групе спроводе мерење изложености оперативним ризицима кроз евиденцију догађаја, праћење кључних индикатора ризика и самопроцењивање. Самопроцењивање подразумева процену изложености ризицима од стране организационих делова у складу са мапом идентификованих оперативних ризика мерењем могућег распона, значаја за пословање и учесталости догађаја који могу да проузрокују губитке, идентификовањем нивоа контроле које области пословања имају над овим ризицима и мере за побољшање.

Група не може елиминисати све оперативне ризике, али увођењем одговарајућег контролног оквира, мониторингом и ублажавањем потенцијалних ризика успоставља процес управљања оперативним ризиком, Група предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система и оријентацијом на пројектни приступ, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса и оптимизују пословни процеси.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.6. Оперативни ризик (наставак)

Путем поузданог извештавања о реализацији мера за ублажавање оперативних ризика, Група је успоставила систем за мониторинг активности које предузимају организациони делови Банка чланица Групе у циљу умањења оперативних ризика и превентивног реаговања на догађаје оперативних ризика који су у настајању. Група процењује ризик поверавања активности трећим лицима за обављање одређених активности у вези са пословањем, на основу уговора закљученог са тим лицима којима се јасно одређују услови, права, обавезе и одговорности уговорених страна.

У циљу несметаног и континуираног функционисања свих значајних система и процеса Групе, као и ограничавања губитака у ванредним ситуацијама, Банке чланице Групе су усвојиле План за обезбеђење континуитета пословања, а у циљу поновног успостављања опоравка система информационе технологије у случају прекида пословања. Банке чланице Групе су усвојиле План опоравка активности у случају катастрофа.

4.7. Ризици улагања

Ризик улагања Групе представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. Улагање Групе у једно лице које није лице у финансијском сектору може бити до 10% капитала Групе, при чему се под овим улагањем подразумева улагање којим чланице Групе стичу удео или акције лица које није лице у финансијском сектору. Укупна улагања Групе у лица која нису лица у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине Групе не смеју прећи 60% капитала Групе, с тим што се ово ограничење не односи на стицање акција ради њихове даље продаје у року од шест месеци од дана стицања.

4.8. Ризик изложености

Велика изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Групом, јесте изложеност која износи преко 10% капитала Групе.

У свом пословању, Група води рачуна о усклађености са регулаторно дефинисаним лимитима изложености:

- Изложеност према једном лицу или групи повезаних лица не сме бити већа од 25% капитала Групе;
- Збир свих великих изложености Групе не сме прећи 400% капитала Групе.

Дефинисани лимити изложености према једном лицу или групи повезаних лица односе се и на лица повезана са Групом.

Изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, као и изложеност према лицима повезаним са Групом, кретала се у оквиру прописаних лимита.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.9. Ризик земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме је Група изложена, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе због немогућности чланица Групе да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Ризик земље обухвата следеће ризике:

- Политичко-економски ризик, под којим се подразумева вероватноћа остваривања губитка због немогућности чланица Групе да наплати потраживања услед ограничења утврђених актима државних и других органа земље порекла дужника, као и општих и системских прилика у тој земљи;
- Ризик трансфера, под којим се подразумева вероватноћа остварења губитка због немогућности наплате потраживања исказаних у валути која није званична валута земље порекла дужника, и то услед ограничења плаћања обавеза према повериоцима из других земаља у одређеној валути која су утврђена актима државних и других органа земље дужника.

Група управља ризиком земље на нивоу појединачног пласмана и на нивоу портфолија. Мерење и контролу изложености појединачног пласмана ризику земље, чланице Групе врше одређивањем категорије интерног рејтинга земље дужника, а на основу рејтинга додељеног од стране међународно признатих рејтинг агенција и утврђивањем лимита изложености као процентом од капитала Групе у зависности од категорије интерног рејтинга земље. Мерење и контролу изложености портфолија ризику земље Група врши на основу груписања потраживања према степену ризика земаља дужника.

У циљу адекватног управљања ризиком земље, Група дефинише лимите изложености појединачно по земљама порекла дужника.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.10. Фер вредност финансијске активе и пасиве

Преглед књиговодствене вредности и фер вредности финансијске активе и пасиве која се не вреднује по фер вредности

	31.12.2020.					31.12.2019.				
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Финансијска актива										
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	86,892,070	86,892,070	-	-	76,654,402	76,654,402	76,654,402	-	-
Кредити и потраживања од банака и других финансијских институција	18,865,482	18,865,482	18,865,482	-	-	26,990,004	26,990,004	26,990,004	-	-
Кредити и потраживања од комитената	219,433,627	219,432,018	-	-	219,432,018	208,234,158	207,050,215	-	-	207,050,215
Остала средства	6,806,000	6,808,144	6,808,144	-	-	7,602,611	7,602,611	7,602,611	-	-
Хартије од вредности које се воде по амортизованој вредности	842,240	842,240	-	-	842,240	-	-	-	-	-
Финансијска пасива										
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	8,096,190	8,096,190	5,140,177	-	2,956,013	8,318,606	8,318,606	3,658,811	-	4,659,795
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	406,192,067	405,924,829	-	-	405,924,829	370,987,710	370,854,153	-	-	370,854,153
Остале обавезе	3,882,393	3,882,393	-	-	3,882,393	13,749,738	13,749,738	-	-	13,749,738

Фер вредност инвестиционих некретнина на дан 31. децембар 2020. године, на основу процена фер вредности урађених од стране овлашћених проценитеља, износи 3,263,195 хиљада динара (фер вредност на дан 31. децембар 2019. године: 3,124,035 хиљада динара). У току 2020. године Група је продала једну инвестициону некретнину.

Обрачуната фер вредности датих кредита и пласмана клијентима, као и примљених депозита једнака је фер вредности коју је НЛБ д.д Љубљана проценила и по којима су исти признати на дан стицања већинског пакета акција Матичне Банке. У тренутку презимања признато је и обезвређење највећег дела финансијских средстава који имају статус неризичних изложености.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.10. Фер вредност финансијске активе и пасиве (наставак)

За кредите који се више не одобравају, нити постоји могућност одобравања (кредити индексирани у CHF), дисконтовање је извршено по истим каматним стопама. Такође, за кредите субвенционисане од стране државе, са фиксном каматном стопом, дисконтовање је извршено по истој стопи, јер чланице Групе не би одобравале кредите по ниским каматним стопама да није било субвенционисања дела камате од стране државе. Сви кредити и обавезе са променљивом каматном стопом су у складу са важећим тржишним условима и Пословном политиком чланица Групе.

Финансијски инструменти који се мере по фер вредности

У хиљадама динара

Активa	31.12.2020.			Укупна активa / пасивa по фер вредности	31.12.2019.			Укупна активa / пасивa по фер вредности
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3		Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	
Финансијска средсва по фер вредности кроз биланс успеха продају (у динарима)	508,922	4,873,616	-	5,382,538	512,632	4,877,762	-	5,390,394
Финансијска средсва по фер вредности кроз биланс успеха продају (у страниј валути)	-	2,925,568	-	2,925,568	174,460	4,724,165	-	4,898,625
Финансијска средсва по фер вредности кроз остали резултат (у динарима)	-	81,955,812	-	81,955,812	-	59,800,166	-	59,800,166
Финансијска активa по фер вредности кроз остали резултат (у страниј валути)	19,181,058	48,045,683	105,757	67,332,498	13,444,011	60,772,618	173,617	74,390,246
Укупно	19,689,980	137,800,679	105,757	157,596,416	14,131,103	130,174,711	173,617	144,479,431

У ниво 1 распоређују се финансијски инструменти којима се тргује на берзи, док ниво 2 садржи хартије од вредности чија се фер вредност процењује на основу интерно развијених модела који се базирају на информацијама са аукција на секундарном тржишту хартија од вредности (аукције).

Фер вредност активе за коју не постоје директне информације о трговању се распоређује у ниво 3.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.11. Управљање капиталом

Група је успоставила систем управљања ризицима у складу са обимом и структуром својих пословних активности, а циљ управљања капиталом је несметано остварење циљева пословне политике Групе.

Обрачун капитала и показатеља адекватности капитала је почевши од 30.06.2017.године усклађен са Базел III стандардом.

Основни циљеви управљања капиталом су:

- очување минималног регулаторног захтева (EUR 10 милиона);
- одржавање заштитних слојева капитала;
- поштовање минималних регулаторних показатеља адекватности капитала увећаних за заштитне слојеве капитала;
- одржавање поверења у сигурност и стабилност пословања;
- остварење пословних и финансијских планова;
- подржавање очекиваног раста пласмана;
- омогућавање оптимума будућих извора средстава и њиховог коришћења;
- остварење политике дивиденди.

Регулаторни капитал банкарске Групе представља збир основног капитала (кога чине основни акцијски и додатни основни капитал) и допунског капитала, умањен за одбитне ставке. Показатељи адекватности капитала представљају однос капитала (укупног, основног или основног акцијског) Групе и збира: ризиком пондерисаних изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука; ризичне активе по основу изложености ризику измирења/испоруке (осим по основу слободних испорука); ризичне активе по основу изложености тржишним ризицима; ризичне активе по основу изложености оперативном ризику; ризичне активе по основу изложености ризику прилагођавања кредитне изложености и ризичне активе по основу прекорачења лимита изложености из књиге трговања. Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука банкарске Групе се утврђују у складу са прописаним пондерима ризичности за све класе активе. Ризична актива по основу изложености оперативном ризику се добија множењем реципрочне вредности прописаног показатеља адекватности капитала и капиталног захтева за оперативни ризик, утврђеног као трогодишњи просек производа индикатора изложености по свим линијама пословања и прописаних стопа капиталног захтева за сваку пословну линију.

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.11. Управљање капиталом

Показатељи адекватности капитала	У хиљадама динара	
	31.12.2020.	31.12.2019.
Основни капитал	70,902,630	67,662,413
Основни акцијски капитал	70,529,120	67,288,903
Додатни основни капитал	373,510	373,510
Одбитне ставке од капитала	(1,881,099)	(2,800,518)
Капитал	69,021,531	64,861,895
Ризиком пондерисане изложености за кредитни ризик, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и ризик измирења/испоруке по основу слободних испорука	199,051,603	198,702,756
Ризична актива по основу изложености оперативном ризику	36,826,475	35,269,629
Ризична актива по основу изложености тржишним ризицима	3,594,496	4,238,173
Показатељ адекватности капитала (мин. 14.05%)	28.82%	27.23%
Показатељ адекватности основног капитала (мин. 12.05%)	28.82%	27.23%
Показатељ адекватности основног акцијског капитала (мин. 10.55%)	28.67%	27.07%

Током 2020. године сви прописани показатељи адекватности капитала су били изнад регулаторних лимита (8% + комбиновани заштитни слој капитала, 6% + комбиновани заштитни слој капитала и 4.5% + комбиновани заштитни слој капитала за показатеље адекватности укупног, основног и основног акцијског капитала респективно).

Стратегијом и Планом управљања капиталом, банкарска Група обезбеђује одржавање нивоа и структуру интерног капитала који пружа адекватну подршку расту пласмана, будућих извора средстава и њиховог коришћења на нивоу банкарске Групе, спровођењу политике дивиденди, као и прилагођавање променама у регулаторним захтевима.

Током 2020. године Група је обрачунавала и показатељ левериџа у складу са регулаторним захтевом, који представља количник основног капитала и износа изложености које улазе у обрачун предметног показатеља.

План управљања капиталом, као део система управљања капиталом, садржи:

- стратешке циљеве и период за њихово остваривање;
- опис процеса управљања расположивим интерним капиталом, планирање његовог адекватног нивоа и одговорности за тај процес;
- процедуре планирања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- начин достизања и одржавања адекватног нивоа расположивог интерног капитала;
- ограничења у вези са расположивим интерним капиталом;
- приказ и образложење ефеката стрес тестирања на интерне капиталне захтеве;
- алокацију капитала;
- план пословања у случају настанка непредвиђених догађаја

4. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

4.11. Управљање капиталом (наставак)

Група на континуираној основи спроводи процес интерне процене адекватности капитала у складу са природом, обимом и сложености пословних активности, а у складу са Стратегијом управљања ризицима, политикама за управљање појединачним ризицима и Стратегијом управљања капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала, као документован и континуиран процес испуњава следеће услове:

- заснован је на идентификацији и мерењу ризика;
- пружа свеобухватну процену и праћење ризика којима је банкарска Група изложена или може бити изложена;
- обезбеђује адекватан ниво расположивог интерног капитала у складу са ризичним профилем банкарске Групе;
- укључен је у систем управљања банкарском Групом и доношење одлука;
- предмет је редовне анализе, праћења и провере.

Фазе процеса интерне процене адекватности капитала на нивоу банкарске Групе обухватају:

- утврђивање материјално значајних ризика, у складу са квалитативним и квантитативним критеријумима;
- обрачун износа интерних капиталних захтева;
- обрачун износа стресираних интерних капиталних захтева;
- одређивање укупног интерног капиталног захтева;
- поређење следећих елемената:
 - капитала и расположивог интерног капитала;
 - минималних капиталних захтева и интерних капиталних захтева за појединачне ризике;

збира минималних капиталних захтева и укупних интерних капиталних захтева.

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА

Руководство користи претпоставке и процене које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза у току извештајног периода. Процене, као и претпоставке на основу којих су процене извршене, су резултат редовних провера. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, као и различитим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а које делују реално и разумно у датим околностима уз примену концепта очекиваног кредитног губитка.

Кључни извори неизвесности код процена

Резервисања за кредитне губитке

Обезвређење средстава која се процењују методом амортизованог трошка се утврђује на начин који је описан у рачуноводственој политици 3(ј).

Обезвређење пласмана има за циљ обезбеђење разумног, опрезног и правовременог утврђивања губитака, како би се заштитио капитал Банке у периоду када губитак буде и дефинитивно потврђен (реализован) због немогућности наплате уговорених износа или одливом средстава за измирење потенцијалних обавеза.

Обезвређење пласмана и резервисања врше се само онда када постоји оправдан основ, односно када постоји објективан доказ о обезвређењу као последица догађаја који су настали након почетног признавања кредита, а који неповољно утичу на будуће новчане токове од кредита.

Главни елементи у процени обезвређења пласмана су следећи: прекорачење рока плаћања главнице или камате, тешкоће у новчаним токовима корисника кредита (финансијске тешкоће), опадање кредитног рејтинга или промене првобитних услова из уговора и друго.

Обезвређење пласмана се врши на основу процене очекиваних будућих новчаних токова из пословања клијената или реализацијом средстава обезбеђења, уколико се процени да ће реално кредит бити намирен из тих средстава.

Група врши процену обезвређења потраживања на групној и појединачној основи.

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)*Појединачно процењивање*

Група процењује исправку вредности на појединачној основи за сваки значајан пласман са статусом неизмиривања обавеза – default-а (ризичан пласман, подкатегорија ризика 4D, 4DD и 5 према интерном систему рејтинга), односно пласмани који су класификовани у ниво 3 у складу са МСФИ 9 стандардом. Том приликом се узимају у обзир финансијска позиција корисника кредита, одрживост бизнис плана, његова способност да побољша своје перформансе у случају финансијских тешкоћа, пројектовани приходи, расположивост других врста финансијске подршке и вредност колатерала која се може реализовати, као и очекивани новчани токови. Уколико дође до нових информација које према процени битно мењају кредитну способност клијента, вредност колатерала и извесност испуњења обавеза клијента према Групи, врши се нова процена обезвређења пласмана.

Праг материјалне значајности Група одређује на основу анализе вредносне структуре портфолија по врстама клијената и производа.

Исправка вредности на појединачној основи се обрачунава уколико постоје објективни докази обезвређења који су резултат једног или више догађаја насталих након иницијалног признавања финансијског средства и уколико постоји мерљиво смањење будућих токова готовине.

Објективним доказима који указују на потребу обезвређења пласмана, сматра се:

- када финансијско стање дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању;
- када постоје подаци о неизмирењу обавеза, учесталом кашњењу у отплати или неиспуњавању других уговорних одредаба;
- када Група, услед финансијских потешкоћа дужника, битно промени услове отплате потраживања у односу на оне који су првобитно уговорени;
- дужник не може да измири своје обавезе у целости без реализације средства обезбеђења;
- непрекидна блокада рачуна преко 60 дана;
- када постоје извесне значајне финансијске потешкоће у пословању клијента (банкротство, ликвидација, стечај или нека друга врста финансијске реорганизације дужника) и слично.

Докази се могу документовати и анализом у Watch процесу, информацијом о повећаном степену ризика дужника, извештајима са састанака који су одржани са дужником, извештајима о обављеном мониторингу колатерала клијената, извештајима о принудној наплати и данима блокаде, извештајима о кредитима у доцњи и другим информацијама којима Група располаже.

Поред тога, документацију потребну као доказ за обезвређење пласмана, представљају и докази за процену очекиваних прилива по пласману, који се пре свега односе на документацију о планираним будућим новчаним токовима дужника.

Када постоје објективни докази, износ обезвређења се обрачунава као разлика између бруто књиговодствене вредности средстава и садашње вредности процењених будућих токова готовине, при чему Група уважава постојање више сценарија наплате приликом процене очекиваних будућих токова готовине. Том приликом, сценарија која се могу узети у обзир су сценарија из пословања (реструктурирање/споразуми и слично), сценарија из реализација колатерала (вансудски/судски/стечај и остало) и продаја потраживања. Вероватноће одређеног сценарија Група процењује на основу историјске реализације и наплате проблематичних случајева, специфичности појединачног клијента, као и предвиђањем будућих могућих исхода, при чему је збир свих сценарија 100%.

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Групно процењивање

Обезвређење се процењује групно по свим пласманима код којих није идентификован објективни доказ обезвређења и који нису појединачно значајни са статусом default-а и за пласмане код којих обрачуном на појединачној основи није утврђен износ обезвређења, као и по основу провизија и других потраживања која немају елементе за свођење на садашњу вредност.

Групна процена се врши по групама према сличним карактеристикама у погледу кредитног ризика које се формирају на основу интерно прописане методологије (бонитетне групе по врстама клијената и пласмана), базиране на систему интерног рејтинга и то на месечном нивоу. Методологија за обезвређење је значајно промењена и уместо приступа реализованог губитка у складу са МРС 39, примењује се принцип будућег очекиваног губитка, у складу са МСФИ 9, кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских варијабли на будуће кретање вероватноће губитка на бази статистички доказаних међузависности.

Обезвређење на групној основи базира се на очекиваном кредитном губитку у складу са вероватноћом неизмирења обавеза у наредних 12 месеци (потраживања у нивоу 1), осим у случају када постоји значајно погоршање кредитног ризика у односу на тренутак иницијалног признавања, када се процена кредитних губитака врши на бази вероватноће неизмирења обавеза за период животног века инструмента (потраживања у нивоу 2).

Ценећи специфичности у пословању са клијентима, посебно се утврђују миграције за привредне клијенте, микро бизнис, становништво по врстама производа, финансијске институције и изложености према државама.

Обезвређење кредита умањује вредност кредита и признаје се као расход у оквиру биланса успеха.

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама

Утврђивање вероватног губитка по ванбилансним ставкама (потенцијалним обавезама) врши се када се процени да постоји довољно извесно очекивање да ће доћи до одлива средстава за измирење потенцијалне обавезе. Утврђивање вероватног губитка Група врши и за неискоришћене преузете обавезе, за које није уговорила безусловно и без претходне најаве, могућност отказа уговорене обавезе. Приликом обрачуна резервисања по основу неискоришћених преузетих обавеза, Група користи фактор конверзије (CCF) којим се коригује књиговодствена вредност неискоришћених преузетих обавеза.

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Утврђивање фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената представља износе по којима се средства могу разменити или обавезе измити између упућених, вољних страна у трансакцији по тржишним условима.

Група врши вредновање финансијских инструмената по:

- фер вредности кроз биланс успеха и
- фер вредности кроз остали резултат, са признавањем «recycling» или без признавања у билансу успеха.

Финансијска средства и обавезе класификовани по фер вредности кроз биланс успеха се, у поступку накнадног вредновања мере по фер вредности, без укључивања трошкова продаје или других трошкова при престанку признавања. Добици / губици који проистичу од промене фер вредности ових финансијских инструмената, њихови приходи од дивиденди, као и курсне разлике се признају у билансу успеха. Не спроводи се тест на потенцијално обезвређење ових финансијских инструмената.

Након почетног признавања, инструменти капитала накнадно се одмеравају у зависности од тога да ли имају котирану тржишну цену. Инструменти капитала који имају котирану тржишну цену одмеравају се по тржишној вредности, а инвестиције у инструменте капитала који немају котирану тржишну цену на активном тржишту одмеравају се коришћењем техника процене, при чему се комбинује више расположивих приступа и техника за мерење фер вредности.

Инвестиције у инструменте капитала који се не држе ради трговања и који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат се мере, у поступку накнадног вредновања, по фер вредности, без укључивања трошкова продаје или других трошкова при престанку признавања. Уз изузетак примљених дивиденди који се признају у билансу успеха, сви други везани добити и губици, укључујући и компоненту курсних разлика, се признају у осталом резултату, преко капитала.

Износи приказани у осталом резултату се не могу накнадно пренети у биланс успеха, иако се кумулирани добити или губици могу трансферисати унутар капитала, на нераспоређену добит.

Инвестиције у дужничке инструменте који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат се, након иницијалног признавања, вреднују на следећи начин:

- a. добити/губици од обезвређења, који се изводе из исте методологије, која се примењује и за финансијска средства мерена по амортизованој вредности признају се у билансу успеха;
- b. добити/губици од курсних разлика се признају у билансу успеха;
- c. приходи од камата, који се рачунају применом метода ефективне камате се признају у билансу успеха;
- d. добити/губици од промене фер вредности се признају кроз остали укупни резултат;
- e. у случају извршене модификације, добити/губици од модификације се признају у билансу успеха и
- f. у случају престанка признавања, кумулативни добити/губици претходно признати кроз остали укупни резултат се рекласификују из капитала у биланс успеха, као прилагођавање услед рекласификације.

5. **КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)**

Утврђивање фер вредности (наставак)

Финансијски деривати накнадно се прерачунавају по тржишној вредности. Тржишне вредности финансијских деривата се добијају на основу различитих техника процене, укључујући дисконтовање новчаних токова. Промена вредности финансијских деривата се рачуноводствено исказује у оквиру пасиве, односно активе и биланса успеха.

Промене фер вредности финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности врши се у случају:

- промена у фер вредности која је последица промене сопственог кредитног ризика обавезе исказује се у осталом резултату, а
- преостали износ промене фер вредности обавезе се исказује у билансу успеха.

Финансијске обавезе које се држе ради трговања и деривати, после почетног признавања и одмеравања, вреднују се по фер вредности.

Промена фер вредности финансијске обавезе која се држи ради трговања, укључује се у приходе, односно расходе периода у коме су настали.

Уколико Група измирује своје обавезе према повериоцима и запосленима готовином која се утврђује у односу на цену акција или има опцију да се определи између ова два начина измирења обавезе, вредновање таквих трансакција се врши у складу са релевантним МСФИ.

Концепт фер вредности

Приликом мерења фер вредности Група се опредељује за приступ/технике које треба да максимизирају употребу релевантних јавно доступних података (енгл. „*observable inputs*”), а да минимизирају коришћење података који нису јавно доступни (енгл. „*unobservable inputs*”).

На располагању су 3 приступа за мерење фер вредности:

- тржишни приступ
- приходни приступ
- трошковни приступ

Група врши утврђивање фер вредности финансијских инструмената на дан биланса. Кад год је могуће Група врши мерење фер вредности употребом тржишних цена доступних на активном тржишту за дати инструмент. Тржиште се сматра активним ако су котиране цене лако и редовно доступне и представљају стварне и редовне тржишне трансакције по тржишним условима.

5. КОРИШЋЕЊЕ ПРОЦЕЊИВАЊА (наставак)

Утврђивање фер вредности (наставак)

У случају да тржиште за финансијске инструменте није активно, фер вредност се одређује употребом методологије процене. Методологије процене укључују трансакције по тржишним условима између упућених, вољних страна (ако су доступне), позивање на постојећу фер вредност осталих инструмената који су суштински исти, анализе дисконтованих токова готовине и друге алтернативне методе. Одабрана методологија процене максимално користи тржишне податке, заснива се у најмањој могућој мери на проценама које су специфичне за Банку, укључује све факторе које учесници на тржишту сматрају као одређујуће за цену, у складу са прихваћеним економским методологијама за одређивање цене финансијских инструмената. Улазни подаци за методе процене разумно одражавају тржишна очекивања и факторе ризика приноса који су садржани у финансијском инструменту. Методе процене се подешавају и тестира њихова исправност употребом цена из уочљивих постојећих трансакција на тржишту за исте инструменте, на основу других доступних уочљивих тржишних података.

Најбољи доказ фер вредности финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је цена остварена у трансакцији тј. фер вредност надокнаде која је дата или примљена, осим ако је фер вредност датог инструмента доказана поређењем са другим уочљивим постојећим трансакцијама на тржишту за исте инструменте (без модификовања или преформулисања) или је заснована на методи процене чије варијабле укључују само податке који су уочљиви на тржишту. Када цена остварена у трансакцији даје најбољи доказ фер вредности приликом иницијалног признавања, финансијски инструменти се иницијално мере по цени трансакције и све разлике између те цене и вредности која је иницијално установљена методом процене се накнадно исказују у билансу успеха, у зависности од појединачних чињеница и околности трансакције, али не касније од момента када је процена подржана уочљивим тржишним подацима или када је трансакција закључена.

Све разлике између фер вредности приликом почетног признавања и износа који може да зависи од неуочљивих параметара признају се у оквиру биланса успеха без одлагања, али се признају током века трајања инструмента на одговарајући начин или приликом њиховог откупа, преноса или отуђења, или када фер вредност постане уочљива. Средства и дуге позиције се мере по понуђеној цени, а обавезе и кратке позиције се мере по траженој цени. Фер вредност одражава кредитни ризик инструмента и укључује корекције које одражавају кредитни ризик Банке и друге уговорне стране, где је релевантно. Процене фер вредности засноване на моделима процене се коригују за све остале факторе, као што су ризик ликвидности или модели неизвесности, у мери у којој Група сматра да трећа лица учесници на тржишту могу да их узму у обзир приликом одређивања цене трансакције.

Утврђивање фер вредности финансијских инструмената и признавање ефеката процене се спроводи на основу одредби Методологије за утврђивање фер вредности финансијских инструмената, заснованих на Политици и Стратегији управљања ризицима.

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА**6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе**

Матична банка прати и обелодањује пословање по сегментима кроз два модела извештаја:

- Извештавање по стратешким сегментима – чланице Групе (напомена 6.1.) и
- Извештавање по оперативним сегментима – пословним линијама (напомена 6.2.).

Информације о резултатима сваког извештајног сегмента су приказане у наставку.

Група има укупно четири чланице које представљају стратешке организационе делове:

Комерцијална банка а.д., Београд, Србија, Матична банка	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Подгорица, Црна Гора	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Комерцијална банка а.д., Бања Лука, Босна и Херцеговина	Укључује кредитне, депозитне и гаранцијске послове као и послове обављања платног промета у земљи и иностранству, пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима
Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд, Србија	Укључује послове управљања инвестиционим фондовима

Матична банка прати и обелодањује пословање по стратешким сегментима – чланице Групе у оквиру својих консолидованих финансијских извештаја. Група највећи део свог пословања обавља на територији Републике Србије. Зависна правна лица нису од материјалног значаја за појединачни финансијски извештај Матичне банке.

Билансна сума Матичне банке износи 90.98% укупне билансне суме консолидованог биланса стања (2019. године: 90.14%)

Билансна сума Комерцијалне банке а.д., Подгорица износи 3.42% укупне консолидоване активе (2019. године: 3.67%), Комерцијалне банке а.д., Бања Лука 5.57% (2019. године: 6.15%) и КомБанк ИНВЕСТ-а 0.03% (2019. године: 0.04%).

Резултат стратешког сегмента се користи за мерење успешности пословања, будући да руководство Матичне банке верује да је ова информација најрелевантнија за вредновање резултата одређеног стратешког сегмента у поређењу са другим правним лицима која послују у наведеним делатностима на локалном тржишту.

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.а. Рекласификације позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе пре консолидације

За потребе консолидовања, а пре поступка консолидације, према потреби, врши се рекласификација позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе који утичу на корекцију билансне суме и резултата у билансу успеха исказаних у статутарним извештајима.

Рекласификовани финансијски извештаји представљају почетне билансне позиције које су даље предмет консолидације.

На дан 31. децембар 2020. године извршене су следеће рекласификације у позицијама биланса стања и биланса успеха по чланицама Групе, осим за чланицу КомБанк ИНВЕСТ, код које није било ефекта рекласификације:

БИЛАНС СТАЊА*у хиљадама динара*

Билансна сума Матичне банке	459,427,723
Рекласификација за исправке вредности које се односе на умањење вредности учешћа у зависне банке	2,047,191
Рекласификација за исправке вредности које се односе на пласмане зависним чланицама	586
Рекласификована билансна сума Матичне банке	461,475,500
Статутарна билансна сума КБ Бања Лука	27,719,405
Умањење за разграничене трошкове за обавезе исказане по амортиз. вред. применом ЕКС-а	(51,187)
Рекласификација за исправке вредности које се односе на Матичну банку	483
Рекласификација за ХОВ - метод криве приноса по методологији Матичне банке, а по регулатору метод кориговане криве приноса	182,505
Камата за потраживања нивоа обезвређења 3 (по регулатору искњижена на ванбиланс)	21,093
Вредновање материјално стечене имовине (стицање) - по регулатору вредновање имовине по нето вредности потраживања, по методологији Матичне банке бруто вредност потраживања	5,340
Исправке вредности - методологија регулатора	573,801
Исправке вредности - методологија Матичне банке	(347,536)
Нетирање одложених пореских средстава и обавеза	(775)
Рекласификована билансна сума по моделу Матичне банке	28,103,129

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)**6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)****6.1.а. Рекласификације позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе пре консолидације (наставак)**

БИЛАНС СТАЊА	<i>у хиљадама динара</i>
Статутарна билансна сума КБ Подгорица	18,139,373
Основна средства узета у лизинг (ефекти примене МСФИ 16)	(3,604)
Рекласификација за исправке вредности које се односе на Матичну банку	743
Нетирање одложених пореских средстава и обавеза	(15,830)
Рекласификована билансна сума по моделу Матичне банке	18,120,682

БИЛАНС УСПЕХА	<i>у хиљадама динара</i>
Резултат Матичне банке	2,928,761
Рекласификација за ефекат нето промене исправки вредности пласмана које се односе на зависне чланице (негативан ефекат)	(460)
Рекласификација за ефекат нето промена резервисања за губитке по ванбилансној активи (негативан ефекат)	(16,874)
Рекласификовани резултат Матичне банке	2,911,427

Статутарни резултат КБ Бања Лука	80,099
Рекласификација за ефекат промене исправки вредности пласмана које се односе на Матичну банку (позитиван ефекат на резултат)	129
Ефекат разлика примене интерне и регулаторне методологије за кредитне ризике - обрачун исправке вредности (негативан ефекат)	(41,143)
Ефекат примене интерне методологије за кредитне ризике - приход од камате за клијенте у нивоу обезвређења 3 није признат у билансу успеха по регулатору-престанак обрачуна	1,965
Рекласификовани резултат КБ Бања Лука	41,050

БИЛАНС УСПЕХА	<i>у хиљадама динара</i>
Статутарни резултат КБ Подгорица	59,644
Рекласификације за ефекат промене исправки вредности пласмана који се односе на Матичну банку (негативан ефекат на резултат)	(1,438)
Лизинг (МСФИ 16)- трошак амортизације и камате	(16)
Рекласификација - МРС 19 (бонуси за 2019)	(9,816)
Рекласификовани резултат КБ Подгорица	48,374

Приликом консолидације извршена је елиминација свих међусобних односа из биланса стања у износу од 7,578,111 хиљаду динара (2019. године: 6,675,149 хиљада динара). Из биланса успеха извршена је елиминација прихода у износу од 92,069 хиљада динара (2019. године: 29,500 хиљада динара), а расхода у износу од 91,624 хиљада динара (2019. године: 22,641 хиљаду динара).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.а. Рекласификације позиција у појединачним финансијским извештајима чланица Групе пре консолидације (наставак)

Појединачни рекласификовани Биланси стања 31. децембар 2020. године:

	<i>у хиљадама динара</i>
КБ Београд	461,475,500
КБ Подгорица	18,120,682
КБ Бања Лука	28,103,129
КомБанк ИНВЕСТ	174,062
Збирни рекласификовани неконсолидовани БС	507,873,374

Појединачни рекласификовани Биланси успеха (пре опорезивања) 31. децембар 2020. године

	<i>у хиљадама динара</i>
КБ Београд	4,175,512
КБ Подгорица	54,690
КБ Бања Лука	48,016
КомБанк ИНВЕСТ	681
Збирни рекласификовани неконсолидовани БУ (пре опорезивања)	4,278,899

6.1.б. Приказ консолидованих трансакција

Биланс стања 31. децембар 2020. године

		<i>У хиљадама динара</i>
Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања	Консолидовани биланс стања
507,873,374	7,578,111	500,295,263
готовина/обавезе	5,549	
пласмани/обавезе	2,091,674	
улози/капитал	5,480,888	

Биланс успеха 31. децембар 2020. године

			<i>У хиљадама динара</i>
Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		Консолидовани добитак (пре пореза)
	приходи	расходи	
4,278,899	92,069	91,624	4,278,454
Камате	16,902	16,902	
Накнаде	8,997	8,997	
Остали приходи/расходи	295	295	
Курсне разлике (реклаификовано у капитал)	65,875	65,430	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.6. Приказ консолидованих трансакција (наставак)

	<i>у хиљадама динара</i>
Консолидовани добитак пре пореза	4,278,454
Порез на добит	(7,309)
Нето губитак по основу одложених пореза	(1,269,634)
Консолидовани добитак након опорезивања	3,001,511

Добитак и губитак по основу одложених пореза

У билансу успеха на дан 31.12.2020. године, Група је исказала нето губитак по основу ефеката одложених пореза у износу од 1,269,634 хиљаде динара. Матична банка је исказала нето губитак по овом основу у износу од 1,264,085 хиљада динара, КБ Подгорица нето губитак у износу од 5,814 хиљада динара, КомБанк ИНВЕСТ нето добитак у износу од 426 хиљада динара и КБ Бања Лука нето губитак у износу од 161 хиљаду динара.

Порез на добит

Матична банка нема могућност вршења пореске консолидације на основу важећих прописа у Републици Србији. Коначне износе обавеза по основу пореза на добит чланице Групе утврђују применом пореске стопе на пореску основицу утврђену локалним пореским прописима и обелодањују у појединачним напоменама уз своје годишње статутарне финансијске извештаје.

Исказана порез на добит на нивоу Групе у износу од 7,309 хиљада динара односи се на зависне чланице и то на КБ Подгорица 502 хиљаде динара, КБ Бања Лука у износу од 6,806 хиљада динара и КомБанк ИНВЕСТ у износу од 1 хиљаду динара.

Матична Банка није исказала порез на добит, због права на коришћење пореског кредита из претходних година.

Биланс стања 31. децембар 2019. године

Збирни неконсолидовани биланс стања	Износ консолидације биланса стања	У хиљадама динара Консолидовани биланс стања
482,431,043	6,675,149	475,755,894
готовина/обавезе	8,378	
пласмани/обавезе	1,185,883	
улози/капитал	5,480,888	

Биланс успеха 31. децембар 2019. године

Збирни неконсолидовани добитак у Билансу успеха (пре пореза)	Износ консолидације биланса успеха		У хиљадама динара Консолидовани добитак (пре пореза)
	приходи	расходи	
7,733,187	29,500	22,641	7,726,328
Камате	4,320	4,320	
Накнаде	10,514	10,514	
Остали приходи/расходи	519	519	
Курсне разлике (реклаификовано у капитал)	14,147	7,288	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)**6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)****6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената**

У наставку је приказан преглед активности стратешких сегмената из консолидованог биланса стања и консолидованог биланса успеха:

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембар 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	80,045,107	1,911,252	4,935,711	-	86,892,070
Хартије од вредности	153,776,323	1,265,605	3,244,162	152,566	158,438,656
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	17,301,332	607,317	940,455	16,379	18,865,483
Кредити и потраживања од комитента	189,296,089	12,204,666	17,932,872	-	219,433,627
Нематеријална имовина	510,669	29,266	38,478	-	578,413
Некретнине, постројења и опрема	6,045,330	352,977	344,748	144	6,743,199
Инвестиционе некретнине	1,819,507	77,366	248,134	-	2,145,007
Текућа пореска средства	12,237	-	7,347	77	19,661
Одложена пореска средства	-	-	-	2,484	2,484
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	130,426	138,179	102,058	-	370,663
Остала средства	<u>6,215,954</u>	<u>502,191</u>	<u>85,671</u>	<u>2,184</u>	<u>6,806,000</u>
Укупно актива	<u><u>455,152,974</u></u>	<u><u>17,088,819</u></u>	<u><u>27,879,636</u></u>	<u><u>173,834</u></u>	<u><u>500,295,263</u></u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. **ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)**

6.1. **Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)**

6.1.ц. **Преглед активности стратешких сегмената (наставак)**

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембар 2020. године (наставак)

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	3,733,731	286,632	4,075,827	-	8,096,190
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	372,699,401	14,459,196	19,033,470	-	406,192,067
Резервисања	2,528,051	110,585	42,251	15,459	2,696,346
Текуће пореске обавезе	-	502	1,577	-	2,079
Одложене пореске обавезе	147,400	8,332	20,841	-	176,573
Остале обавезе	4,975,476	178,329	415,181	892	5,569,878
Укупно обавезе	384,084,059	15,043,576	23,589,147	16,351	422,733,133
Капитал					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	3,655,838	(495,652)	373,793	16,639	3,550,618
Резерве	33,286,592	462,246	227,233	821	33,976,892
Учешћа без права контроле	-	-	70	-	70
Укупан капитал	76,976,980	(33,406)	601,096	17,460	77,562,130
Укупно пасива	461,061,039	15,010,170	24,190,243	33,811	500,295,263

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2019. године:

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
АКТИВА					
Готовина и средства код централне банке	67,558,219	2,730,826	6,365,357	-	76,654,402
Хартије од вредности	138,469,551	2,581,086	3,280,329	148,465	144,479,431
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	24,645,277	687,724	1,640,613	16,390	26,990,004
Кредити и потраживања од комитента	180,852,563	10,287,219	17,094,376	-	208,234,158
Нематеријална имовина	665,735	31,801	56,964	-	754,500
Некретнине, постројења и опрема	6,437,937	414,475	401,970	9	7,254,391
Инвестиционе некретнине	1,857,927	92,708	251,981	-	2,202,616
Текућа пореска средства	-	-	6,708	78	6,786
Одложена пореска средства	1,074,197	-	-	2,058	1,076,255
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	196,300	202,234	102,206	-	500,740
Остала средства	7,100,024	444,432	55,662	2,493	7,602,611
Укупно актива	428,857,730	17,472,505	29,256,166	169,493	475,755,894

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)

6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)

А. БИЛАНС СТАЊА – КОНСОЛИДОВАНИ на дан 31. децембра 2019. године (наставак)

	<i>У хиљадама динара</i>				Укупно
	Комерцијална банка а.д., Београд	Комерцијална банка а.д., Подгорица	Комерцијална банка а.д., Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд	
ПАСИВА					
Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	3,917,547	280,246	4,120,813	-	8,318,606
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	335,317,154	15,189,836	20,480,720	-	370,987,710
Резервисања	2,310,039	140,546	20,370	12,455	2,483,410
Текуће пореске обавезе	-	1,949	724	-	2,673
Одложене пореске обавезе	-	10,945	21,404	-	32,349
Остале обавезе	13,861,230	215,937	481,686	717	14,559,570
Укупно обавезе	355,405,970	15,839,459	25,125,717	13,172	396,384,318
Капитал					
Акцијски капитал и емисиона премија	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Акумулирани резултат	8,859,734	(614,040)	350,089	15,781	8,611,564
Резерве	29,866,059	616,591	242,429	313	30,725,392
Учешћа без права контроле	-	-	70	-	70
Укупан капитал	78,760,343	2,551	592,588	16,094	79,371,576
Укупно пасива	434,166,313	15,842,010	25,718,305	29,266	475,755,894

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)
6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)
В. БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ за период који се завршава 31. децембра 2020. године

	<i>У хиљадама динара</i>				
	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Подгорица	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	Укупно
Приходи од камата	13,185,934	724,595	820,920	536	14,731,985
Расходи од камата	(1,130,408)	(116,409)	(197,145)	-	(1,443,962)
Нето приходи од камата	12,055,526	608,186	623,775	536	13,288,023
Приходи од накнада и провизија	6,688,682	225,244	264,867	26,692	7,205,485
Расходи од накнада и провизија	(1,820,743)	(46,617)	(71,331)	(272)	(1,938,963)
Нето приходи од накнада и провизија	4,867,939	178,627	193,536	26,420	5,266,522
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	95,629	-	-	2,417	98,046
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	157,796	3,068	13,526	9	174,399
Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	(61,471)	74,026	5,426	(1)	17,980
Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(1,089,366)	(94,687)	(80,183)	-	(1,264,236)
Остали пословни приходи	211,094	5,468	10,535	-	227,097
Укупан нето пословни приход	16,237,147	774,688	766,615	29,381	17,807,831
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(5,819,946)	(288,339)	(368,040)	(15,465)	(6,491,790)
Трошкови амортизације	(977,383)	(89,651)	(107,505)	(49)	(1,174,588)
Остали приходи	859,417	29,789	32,384	12	921,602
Остали расходи	(6,211,126)	(297,400)	(265,220)	(10,855)	(6,784,601)
Добитак пре опорезивања	4,088,109	129,087	58,234	3,024	4,278,454
Порез на добитак	-	(502)	(6,806)	(1)	(7,309)
Нето добитак/ губитак по основу одложених пореза	(1,264,085)	(5,814)	(161)	426	(1,269,634)
Добитак након опорезивања	2,824,024	122,771	51,267	3,449	3,001,511

У оквиру исказаног консолидованог добитка, добитак који припада власницима без права контроле износи 1 хиљаду РСД.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)
6.1. Извештавање по стратешким сегментима - чланице Групе (наставак)
6.1.ц. Преглед активности стратешких сегмената (наставак)
В. БИЛАНС УСПЕХА – КОНСОЛИДОВАНИ за период који се завршава 31. децембра 2019. године

	<i>У хиљадама динара</i>				
	Комерцијална банка а.д. Београд	Комерцијална банка а.д. Подгорица	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	Укупно
Приходи од камата	13,628,713	649,616	819,284	578	15,098,191
Расходи од камата	(1,022,932)	(104,216)	(200,525)	-	(1,327,673)
Нето приходи од камата	12,605,781	545,400	618,759	578	13,770,518
Приходи од накнада и провизија	7,114,715	239,441	282,082	26,016	7.662,254
Расходи од накнада и провизија	(1,795,434)	(54,360)	(85,067)	(269)	(1,935,130)
Нето приходи од накнада и провизија	5,319,281	185,081	197,015	25,747	5,727,124
Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	71,614	-	-	3,444	75,058
Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	353,490	-	-	12	353,502
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	45,516	4,292	(5,568)	-	44,240
Нето приход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1,614,640	(69,092)	42,128	-	1,587,676
Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности*	(579,933)	-	-	-	(579,933)
Остали пословни приходи	150,802	5,292	10,452	-	166,546
Укупан нето пословни приход	19,581,191	670,973	862,786	29,781	21,144,731
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(4,917,532)	(274,340)	(330,904)	(15,166)	(5,537,942)
Трошкови амортизације	(1,005,837)	(82,264)	(105,369)	(10)	(1,193,480)
Остали приходи	720,795	82,413	7,680	19	810,907
Остали расходи	(6,923,772)	(282,939)	(281,436)	(9,741)	(7,497,888)
Добитак пре опорезивања	7,454,845	113,843	152,757	4,883	7,726,328
Порез на добитак	-	(1,949)	(12,137)	(2)	(14,088)
Нето добитак по основу одложених пореза	687,074	(740)	(767)	2,058	687,625
Добитак након опорезивања	8,141,919	111,154	139,853	6,939	8,399,865

У оквиру исказаног консолидованог добитка, добитак који припада власницима без права контроле износи 2 хиљаде РСД.

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама

Матична банка има три оперативна сегмента:

- Послови са правним лицима Матичне банке – Укључује кредите, депозите и остале трансакције са клијентима правним лицима осим банака,
- Послови са становништвом Матичне банке – Укључује кредите, депозите и остале трансакције са клијентима физичким лицима, микро клијентима, предузетницима и пољопривредницима и
- Инвестиционо банкарство и међу-банкарско пословање Матичне банке – Укључује пословање са хартијама од вредности и другим финансијским инструментима, као и трансакције са банкама.

Будући да зависне чланице Групе послују као самостални ентитети на својим локалним тржиштима и да се резултати остварени на тај начин користе за мерење њихове успешности пословања, да је пословање појединачних чланица Групе као стратешких сегмената приказано у оквиру напомене 6.1, као и да Матична банка чини 91% консолидоване билансне суме, за потребе извештавања по оперативним сегментима на нивоу Групе, зависне чланице Групе су приказане у оквиру једног сегмента (Супсидијари).

При сагледавању профитабилности / резултата сваког сегмента Матичне банке, осим прихода и расхода остварених из пословања са клијентима, укључују и део нето прихода/расхода које је Матична банка исказала из пословања са супсидијарима.

Значајан утицај на резултат у 2020. години имала је пандемија вируса COVID-19 као и мере које су у земљама чланицама Групе прописала надлежна регулаторна тела. Поред тога, утицај на резултат Матичне банке имали су и нето расходи резервисања по судским обавезама у укупном износу 232,190 хиљада динара (значајнији део позиције остали нето расходи код послова са становништвом се односи на нето расходе резервисања по судским обавезама, док се код послова са правним лицима већи део позиције осталих нето прихода односи на нето приходе од укидања неискоришћених резервисања за судске спорове).

Приликом израде извештаја по сегментима оперативни трошкови пословања се деле на директне оперативне трошкове (директно под контролом сегмената пословања или су директно повезани са пословањем сегмената) и индиректне оперативне трошкове (висина ових трошкова није под директним контролом сегмената или не постоји директна веза са пословањем сегмената).

Сваки сегмент пословања се задужује директним оперативним трошковима који се односе на тај сегмент као и делом индиректних оперативних трошкова (расподела ових трошкова на сегменте се врши применом одговарајућих кључева који се користе за алокацију трошкова трошковних центара на профитне центре).

Директни оперативни трошкови на нивоу Групе износе 8,875,517 хиљада динара и чине 69% укупних оперативних трошкова. Директни оперативни трошкови се највећим делом састоје од трошкова који су директно повезани са пословањем сегмената (зараде, трошкови закупа, трошкови амортизације, маркетинга и други трошкови), а у мањем делу чине их и трошкови који се на сегменте алоцирају на бази одлуке менаџмента.

На сегмент послова са становништвом Матичне банке односи се износ од 5,835,276 хиљада динара директних оперативних трошкова (66% укупних директних оперативних трошкова Групе), што је последица велике пословне мреже и броја запослених радника на пословима са становништвом.

У складу са претходно наведеним, Група је у пословној 2020. години остварила добитак пре пореза у износу од 4,278,454 хиљаде динара.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама (наставак)

Извештај по оперативним сегментима за 2020. годину је приказан у наставку:

У хиљадама динара

31.12.2020.	Послови са становништвом Матичне банке	Послови са правним лицима Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођава ња и консолидација	Укупно Група (консолидовано)
Приходи и расходи							
Приходи од камата	6,904,573	2,151,235	4,130,126	-	1,546,051	-	14,731,985
Расходи од камата	(772,562)	(170,956)	(171,116)	(15,774)	(313,554)	-	(1,443,962)
Нето камате	6,132,011	1,980,279	3,959,010	(15,774)	1,232,497	-	13,288,023
Нето камате из пословања са чланицама Групе	-	-	13,764	-	(13,764)	-	-
Нето накнаде	3,627,660	738,724	501,555	-	398,583	-	5,266,522
Нето накнаде из пословања са чланицама Групе	-	-	7,469	-	(7,469)	-	-
Резултат пре исправки вредности	9,759,671	2,719,003	4,481,798	(15,774)	1,609,847	-	18,554,545
Нето приходи/расходи исправке вредности	(186,045)	(903,135)	(186)	-	(174,870)	-	(1,264,236)
Исправка вредности из пословања са чл. Групе	-	-	(17,334)	-	1,308	(18,642)	-
Резултат пре оперативних трошкова	9,573,626	1,815,868	4,498,946	(15,774)	1,436,285	(18,642)	17,290,309
Директни оперативни трошкови	(5,835,276)	(1,845,682)	(229,328)	-	(965,231)	-	(8,875,517)
Нето приходи/расходи курсних разлика	-	-	(61,471)	-	79,451	-	17,980
Нето курсне разлике из пословања са члан. Групе	-	-	65,875	-	(65,430)	(445)	-
Нето остали приходи и расходи	(1,143,961)	673,586	296,328	-	59,216	-	(114,831)
Нето остали приходи из пословања са члан. Групе	98	98	98	-	(294)	-	-
Резултат пре индиректних оперативних трошкова	2,594,487	643,870	4,570,448	(15,774)	543,997	(19,087)	8,317,941
Индиректни оперативни трошкови	(2,027,685)	(1,286,221)	(286,279)	-	(439,302)	-	(4,039,487)
Резултат пре пореза	566,802	(642,351)	4,284,169	(15,774)	104,695	(19,087)	4,278,454

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама (наставак)

	Послови са становништвом Матичне банке	Послови са правним лицима Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођавањ а и консолидација	Укупно Група (консолидовано)
31.12.2020.							
Актива по сегментима							
Готовина и готовински еквиваленти	-	-	80,045,107	-	6,846,952	11	86,892,070
Готовина између чланица Групе	-	-	-	-	5,549	(5,549)	-
Пласмани банкама	-	-	17,300,746	-	1,562,936	1,801	18,865,483
Пласмани банкама између чланица Групе	-	-	841,324	-	1,250,035	(2,091,359)	-
Пласмани коминентима	109,884,102	79,411,987	-	-	30,137,538	-	219,433,627
Инвестиционе хартије од вредности	-	-	153,776,323	-	4,479,827	182,506	158,438,656
Инвестиције у субсидијаре	-	-	3,433,697	-	-	(3,433,697)	-
Остало	-	-	-	14,734,122	1,931,305	-	16,665,427
Остало између чланица Групе	-	-	-	315	-	(315)	-
	<u>109,884,102</u>	<u>79,411,987</u>	<u>255,397,197</u>	<u>14,734,437</u>	<u>46,214,142</u>	<u>(5,346,602)</u>	<u>500,295,263</u>
Обавезе по сегментима							
Обавезе према банкама	-	-	3,733,730	-	4,362,460	-	8,096,190
Обавезе према банкама између чланица Групе	-	-	1,255,585	-	841,324	(2,096,909)	-
Обавезе према комитентима	310,252,041	47,903,374	14,543,986	-	33,492,666	-	406,192,067
Остало	-	-	-	7,652,144	793,949	(1,217)	8,444,876
Остало између чланица Групе	-	-	-	-	315	(315)	-
	<u>310,252,041</u>	<u>47,903,374</u>	<u>19,533,301</u>	<u>7,652,144</u>	<u>39,490,714</u>	<u>(2,098,441)</u>	<u>422,733,133</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама (наставак)

Извештај по оперативним сегментима за 2019. годину је приказан у наставку:

	<i>У хиљадама динара</i>						Укупно Група (консолидовано)
	Послови са становништвом Матичне банке	Послови са правним лицима Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођава ња и консолидаци ја	
Приходи и расходи							
Приходи од камата	6,980,294	2,189,786	4,458,633	-	1,469,478	-	15,098,191
Расходи од камата	(705,481)	(211,120)	(86,797)	(19,534)	(304,741)	-	(1,327,673)
Нето камате	6,274,813	1,978,666	4,371,836	(19,534)	1,164,737	-	13,770,518
Нето камате из пословања са чланицама Групе	-	-	(397)	-	397	-	-
Нето накнаде	3,912,956	812,561	593,764	-	407,843	-	5,727,124
Нето накнаде из пословања са чланицама Групе	-	-	9,715	-	(9,715)	-	-
Резултат пре исправки вредности	10,187,769	2,791,227	4,974,918	(19,534)	1,563,262	-	19,497,642
Нето приходи/расходи исправке вредности	(479,074)	2,029,565	64,150	-	(25,637)	(1,328)	1,587,676
Исправка вредности из пословања са чл. Групе	-	-	811,290	-	-	(811,290)	-
Резултат пре оперативних трошкова	9,708,695	4,820,792	5,850,358	(19,534)	1,537,625	(812,618)	21,085,318
Директни оперативни трошкови	(5,818,576)	(1,734,099)	(206,586)	-	(946,679)	-	(8,705,940)
Нето приходи/расходи курсних разлика	-	-	45,516	-	(1,276)	-	44,240
Нето курсне разлике из пословања са члан. Групе	-	-	(7,288)	-	14,147	(6,859)	-
Нето остали приходи и расходи	(1,101,763)	(136,598)	172,597	-	77,096	-	(988,668)
Нето остали приходи из пословања са члан. Групе	173	173	173	-	(519)	-	-
Резултат пре индиректних оперативних трошкова	2,788,529	2,950,268	5,854,770	(19,534)	680,394	(819,477)	11,434,950
Индиректни оперативни трошкови	(1,868,570)	(1,158,962)	(277,817)	-	(403,273)	-	(3,708,622)
Резултат пре пореза	919,959	1,791,306	5,576,953	(19,534)	277,121	(819,477)	7,726,328

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

6. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

6.2. Извештај по оперативним сегментима – пословним линијама (наставак)

31.12.2019.	Послови са становништвом Матичне банке	Послови са правним лицама Матичне банке	Инвестиционо банкарство и међубанкарско пословање Матичне банке	Остало Матичне банке	Субсидијари	Прилагођава ња и консолидаци ја	Укупно Група (консолидовано)
Актива по сегментима							
Готовина и готовински еквиваленти	-	-	67,558,219	-	9,096,165	18	76,654,402
Готовина између чланица Групе	-	-	-	-	8,378	(8,378)	-
Пласмани банкама	-	-	24,644,242	-	2,342,212	3,550	26,990,004
Пласмани банкама између чланица Групе	-	-	89,716	-	1,095,830	(1,185,546)	-
Пласмани коминентима	98,957,179	81,895,385	-	-	27,381,594	-	208,234,158
Инвестиционе хартије од вредности	-	-	138,469,551	-	5,957,273	52,607	144,479,431
Инвестиције у субсидијаре	-	-	3,433,697	-	-	(3,433,697)	-
Остало	-	-	-	17,332,119	2,065,778	2	19,397,899
Остало између чланица Групе	-	-	-	337	-	(337)	-
	<u>98,957,179</u>	<u>81,895,385</u>	<u>234,195,425</u>	<u>17,332,456</u>	<u>47,947,230</u>	<u>(4,571,781)</u>	<u>475,755,894</u>
Обавезе по сегментима							
Обавезе према банкама	-	-	3,917,547	-	4,401,059	-	8,318,606
Обавезе према банкама између чланица Групе	-	-	1,104,209	-	89,716	(1,193,925)	-
Обавезе према комитентима	281,378,192	47,948,280	5,990,682	-	35,670,556	-	370,987,710
Остало	-	-	-	16,189,360	906,733	(18,091)	17,078,002
Остало између чланица Групе	-	-	-	-	337	(337)	-
	<u>281,378,192</u>	<u>47,948,280</u>	<u>11,012,438</u>	<u>16,189,360</u>	<u>41,068,401</u>	<u>(1,212,353)</u>	<u>396,384,318</u>

7. ФИНАНСИЈСКА АКТИВА И ОБАВЕЗЕ – РАЧУНОВОДСТВЕНА КЛАСИФИКАЦИЈА И ПОШТЕНА (ФЕР) ВРЕДНОСТ

Методологија и претпоставке које су коришћене за обрачун поштене (фер) вредности за наведена финансијска средства и обавезе која нису евидентирана по поштеној вредности у финансијским извештајима су следеће:

(и) Средства и обавезе код којих је садашња вредност у књигама приближно једнака поштеној вредности

Код финансијских средстава и обавеза која су високо ликвидна и са краткорочним доспећем (до године дана) претпоставља се да је садашња књиговодствена вредност приближно једнака поштеној вредности. Ова претпоставка се такође користи и код депозита по виђењу, штедних депозита без специфицираног рока доспећа и свих финансијских инструмената који имају променљиву каматну стопу.

(ии) Инструменти са фиксном каматном стопом

Поштена вредност финансијских средстава и обавеза са фиксном каматном стопом, која се воде по амортизованој вредности, се процењује поређењем тржишних каматних стопа у моменту иницијалног признавања са текућим тржишним каматним стопама за финансијске инструменте сличних карактеристика. Процењена поштена вредност средстава и обавеза са фиксном каматном стопом у највећем делу одговара књиговодственој вредности с обзиром да уговорене каматне стопе не одступају од тржишних. Чланице Групе немају материјално значајних одступања по овом основу.

8. НЕТО ПРИХОДИ / (РАСХОДИ) ОД КАМАТА

Нето приходи / расходи од камата се састоје од:

У хиљадама динара
За годину која се завршава
31. децембра

Приходи од:	2020.	2019.
Банака и по основу РЕПО пласмана	63,848	171,122
Комитената	10,393,677	10,444,419
Централних банака (депонована ликвидна средства и обавезне резерве)	100,519	265,487
Хартија од вредности	4,173,793	4,216,664
По основу лизинг уговора – престанак признавања	148	499
Приходи од камата	14,731,985	15,098,191
Расходи по основу:		
Депозита и осталих обавеза банака и других фин. организација	(118,948)	(121,463)
Депозита комитената	(1,255,990)	(1,124,024)
Примљених кредита	(41,590)	(48,678)
По основу лизинг уговора	(27,434)	(33,508)
Расходи од камата	(1,443,962)	(1,327,673)
Нето приходи од камата	13,288,023	13,770,518

Укупни приходи и расходи камата који су обрачунати коришћењем методе ефективне каматне стопе приказани у претходној табели се односе на финансијска средства и обавезе које се не воде по фер вредности кроз биланс успеха.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

9. НЕТО ПРИХОДИ / (РАСХОДИ) ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

Нето приходи / расходи од накнада и провизија се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	<i>За годину која се завршава</i>	
	<i>31. децембра</i>	
	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Приходи у динарима		
Накнаде за услуге платног промета	3,317,831	3,421,717
Накнаде за одобрене кредите и гаранције	122,556	108,163
Накнаде по основу купопродаје девиза	551,327	587,035
Накнаде за брокерске и кастоди услуге	26,004	34,531
Накнаде по пословима са картицама	1,878,545	1,974,583
Накнаде по основу упита у Кредитни биро	50,928	79,848
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	497,324	597,868
	<u>6,444,515</u>	<u>6,803,745</u>
Приходи у иностраној валути		
Накнаде за услуге платног промета	356,028	388,144
Накнаде за одобрене кредите и гаранције	52,962	63,093
Накнаде за брокерске и кастоди услуге	33,264	21,713
Накнаде по пословима са картицама	229,823	296,192
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	88,893	89,367
	<u>760,970</u>	<u>858,509</u>
	<u>7,205,485</u>	<u>7,662,254</u>
Расходи у динарима		
Накнаде за услуге платног промета	(167,750)	(150,202)
Накнаде по основу купопродаје девиза	(31,696)	(18,431)
Накнаде по пословима са картицама	(437,974)	(557,488)
Накнаде по основу упита у Кредитни биро	(47,893)	(72,110)
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	(220,054)	(158,218)
	<u>(905,367)</u>	<u>(956,449)</u>
Расходи у иностраној валути		
Накнаде за услуге платног промета	(144,936)	(148,667)
Накнаде по пословима са картицама	(797,297)	(720,886)
Накнаде и провизије по основу осталих банкарских услуга	(91,363)	(109,128)
	<u>(1,033,596)</u>	<u>(978,681)</u>
	<u>(1,938,963)</u>	<u>(1,935,130)</u>
Нето приходи од накнада и провизија	<u>5,266,522</u>	<u>5,727,124</u>

10. НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРОМЕНЕ ФЕР ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА

Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената се састоји од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од промене фер вредности хартија од вредности – инвестиционе јединице	7,339	12,090
Приходи од промене фер вредности хартија од вредности и осталих фин.средстава који се вреднују по фер вредности кроз БУ – Обвезнице Р.Србије	90,707	84,157
Укупни приходи	98,046	96,247
Расходи од промене фер вредности деривата намењених трговању - SWAP	-	(4,070)
Расходи од промене фер вредности хартија од вредности – инвестиционе јединице	-	(14)
Расходи од промене фер вредности хартија од вредности и осталих фин.средстава који се вреднују по фер вредности кроз БУ – Обвезнице Р.Србије	-	(17,105)
Укупни расходи	-	(21,189)
Нето добитак	98,046	75,058

11. НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРЕСТАНКА ПРИЗНАВАЊА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА КОЈИ СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ

Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности се састоји од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Добици по основу престанка признавања фин.инстр.који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	87,372	238,373
Добици по основу престанка признавања фин.инструмената по фер вредности кроз биланс успеха	122,016	117,575
Добици по основу престанка признавања деривата који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха – FORWARD	4,537	3,789
Губици по основу престанка признавања деривата који се вреднују по фер вредности криз биланс успеха - FORWARD-а	(202)	(69)
Губици по основу престанка признавања фин.инструмената који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	(39,324)	(6,166)
Нето добитак	174,399	353,502

11. НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРЕСТАНКА ПРИЗНАВАЊА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА КОЈИ СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ (наставак)

Добици по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат у износу од 87,372 хиљаде динара односе се на обвезнице и записе Републике Србије и обвезнице Републике Српске, од чега у динарима у износу од 10,004 хиљада динара и у иностраној валути у износу од 77,368 хиљада динара.

Добици по основу престанка признавања хартија од вредности и осталих пласмана по фер вредности кроз биланс успеха у износу од 122,016 хиљада динара односе се на: обвезнице Републике Србије у динарима у износу од 59,342 хиљада динара, обвезнице Републике Србије у иностраној валути у износу од 51,086 хиљада, инвестиционе јединице у динарима у износу од 2,569 хиљада динара и корпоративне обвезнице јавних предузећа у износу од 9,019 хиљада динара.

Добици и губици по основу престанка признавања деривата који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха у нето износу 4,335 хиљада динара односе се на приходе по пословима продаје девиза пословним банкама.

Губици по основу престанка признавања хартија од вредности и осталих пласмана по фер вредности кроз биланс успеха у износу од 39,324 хиљаде динара односе се на: обвезнице Републике Србије у динарима у износу од 35,394 хиљада динара и обвезнице Републике Србије у иностраној валути у износу од 3,930 хиљада динара.

12. НЕТО ПРИХОД / (РАСХОД) ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА И ЕФЕКТА УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од позитивних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле	150,499	562,986
Приходи од позитивних курсних разлика по основу промене вредности хартија од вредности – уговорена девизна клаузула	191	808
Приходи од позитивних курсних разлика по основу промене вредности обавеза – уговорена валутна клаузула	220	2,587
Приходи од позитивних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле - лизинг уговори	986	8,970
Приходи по основу позитивних курсних разлика	<u>5,017,741</u>	<u>3,363,836</u>
Укупно приходи	<u>5,169,637</u>	<u>3,939,187</u>
Расходи од негативних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле	(163,508)	(1,086,510)
Расходи од негативних курсних разлика по основу промене вредности хартија од вредности – уговорена девизна клаузула	(211)	(2,035)
Расходи од негативних курсних разлика од промене вредности обавеза – уговорена валутна клаузула	(203)	(1,580)
Расходи од негативних курсних разлика по основу уговорене валутне клаузуле - лизинг уговори	(895)	(3,528)
Расходи по основу негативних курсних разлика	<u>(4,986,840)</u>	<u>(2,801,294)</u>
Укупно расходи	<u>(5,151,657)</u>	<u>(3,894,947)</u>
Нето приход	<u><u>17,980</u></u>	<u><u>44,240</u></u>

13. НЕТО ПРИХОД / (РАСХОД) ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СЕ НЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

Нето приходи / расходи по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха се односе на:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Расходи индиректних отписа финанс. средстава која се вреднују по амортиз. вредности	(4,882,682)	(6,292,787)
Расходи резервисања за ванбилансне позиције	(250,361)	(282,248)
Расходи по основу директног отписа пласмана	(815)	(814)
Расходи дужничких ХоВ по фер вредности кроз остали резултат	(73,896)	(104,869)
Губици по основу модификације финансијских инструмената	(342,435)	(14,631)
Приходи од укидања индиректних отписа финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности	3,631,798	6,753,161
Приходи од укидања резервисања за ванбилансне позиције	211,244	380,863
Приход од наплате отписаних потраживања	396,134	1,086,567
Приход дужничких ХоВ по фер вредности кроз остали резултат	46,680	62,434
Приходи по основу модификације финансијских инструмената	97	-
Укупно	(1,264,236)	1,587,676

У оквиру позиције расходи индиректних отписа пласмана билансних позиција Група је евидентирала и обезвређење материјалних вредности стечених наплатом потраживања у износу од 102,152 хиљаде динара на основу процене вредности непокретности и опреме од стране овлашћених проценитеља и у складу са интерним актима Групе.

Матична банка је на дан 31.12.2020. године признала губитке од модификације кредитних потраживања у корист корективног рачуна потраживања у нето износу од 342,338 хиљаде динара која су се односила на ефекте Мораторијма 1 и 2 на отплату кредитних обавеза дужника у условима пандемије изазване вирусом COVID-19. У каснијим обрачунским периодима по модификованом финансијском средству ће се спроводити анализа кредитног ризика и евидентирање обезвређења, док ће се утврђени губитак од модификације који је евидентиран на корективном рачуну потраживања, методом ефективне каматне стопе, преносити на рачун прихода од камата.

У току 2020. године наплаћена отписана потраживања износе 396,134 хиљаде динара. Од укупног износа наплаћених отписаних потраживања, највећи део износа односи се на наплату потраживања из ванбилансне евиденције за која је у Матичној банци претходно извршен трајни отпис преносом из биланса на ванбиланс, од чега се на наплату кредита физичких лица односи 114,283 хиљаде динара, а остатак у износу од 281,851 хиљаду динара се у највећем делу односи се на наплату кредита правних лица.

До датума издавања ових финансијских извештаја нису извршене материјално значајне наплате обезвређених пласмана које би утицале на укидање исправке вредности сходно захтевима из МРС 10.

Ефекти по основу кредитног ризика дужничких хартија од вредности у износу нето расхода 27,216 хиљада динара Група је признала у оквиру капитала на позицији губици по основу дужничких инструмената (расходи дужничких ХоВ по фер вредности кроз остали резултат у износу од 73,896 хиљада динара и приходи по истом основу у износу од 46,680 хиљада динара). Ове позиције су изузете из структуре табеле промена на рачунима исправки вредности и резервисања за ванбиланс.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

13. НЕТО ПРИХОД / (РАСХОД) ПО ОСНОВУ УМАЊЕЊА ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СЕ НЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА (наставак)
КРЕТАЊЕ НА РАЧУНИМА ИСПРАВКИ ВРЕДНОСТИ И РЕЗЕРВИСАЊИМА ЗА ВАНБИЛАНС

	Пласмани банкама (напомена 23.2)	Пласмани комитентима (напомена 24.2)	Хартије од вредности (напомена 22)	Остала средства (напомена 29)	Ванбилансне обавезе (напомена 32)	Укупно
Стање 1. јануара						
2020. године	218,959	12,785,847	602	2,683,327	210,395	15,899,130
Нова исправка вредности	20,286	4,586,187	7,866	268,343	250,361	5,133,043
Смањење исправке вредности	(20,495)	(3,463,894)	(4,255)	(143,154)	(211,244)	(3,843,042)
Курсне разлике	(18,968)	(24,955)	-	(1,545)	(4)	(45,473)
Трајни отписи	-	(1,880,928)	-	(6,812)	-	(1,887,740)
Рекласификација секторске структуре	(195,504)	195,504	-	-	-	-
Остале промене	13	(9,544)	-	121,736	-	112,205
Стање 31. децембра						
2020. године	4,291	12,188,217	4,213	2,921,895	249,508	15,368,123

Група је у 2020. години, извршила повећање нето прихода исправке вредности и резервисања у укупном износу од 1,290,001 хиљаду динара.

Од осталих промена на рачунима исправки вредности и резервисања износ од 1,887,740 хиљада динара односи се на трајни отпис који је Матична банка спровела у 2020. године преносом са билансне на ванбилансну евиденцију, на основу Одлуке НБС о рачуноводственом отпису билансне активе.

14. НЕТО ДОБИТАК / (ГУБИТАК) ПО ОСНОВУ ПРЕСТАНКА ПРИЗНАВАЊА ФИН. ИНСТРУМЕНАТА КОЈИ СЕ ВРЕДНУЈУ ПО АМОРТИЗОВАНОЈ ВРЕДНОСТИ

У хиљадама динара
За годину која се завршава
31. децембра

 2020. 2019.

Добитак/Губитак по основу престанка признавања фин.инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	-	(579,933)
Укупно	-	(579,933)

У 2020. години Група није имала исказане ефекте на овој позицији биланса успеха.

Упоредни подаци за 2019. годину у целости се односе на нето негативне ефекте имплементације Закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима из априла 2019. године, по коме су банке у Републици Србији биле у обавези да трошкове конверзије и умањења преосталог дуга признају у билансу успеха текућег периода.

Према Закону, износ добијен конверзијом преосталог дуга из швајцарских франака у дуг индексирани у еврима по курсу за конверзију за све клијенте који су потписали уговор са Матичном банком, умањује се за 38% с тим да 23% умањења пада на терет биланса успеха текућег периода Матичне банке а за 15% умањења формира се потраживање од Републике Србије. Нето негативан ефекат исказан у билансу успеха Матичне банке односи се на прерачун 23% умањења нето потраживања по основу престанка признавања кредита у швајцарским францима.

Нови умањени износ кредитних потраживања у еврима са новим планом отплате Матична банка је евидентирала на позицији кредити и потраживања од комитената.

15. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Остали приходи оперативног пословања	214,999	152,535
Приходи од дивиденди и учешћа	12,098	14,011
Укупно	227,097	166,546

У оквиру осталих прихода оперативног пословања у износу од 214,999 хиљада динара најзначајнији износи односе се на приходе од накнада по основу давања у закуп непокретности укључујући и примљене авансе за закуп у износу од 142,553 хиљаде динара, рефундације судских трошкова и комуналних трошкова у износу од 50,799 хиљада динара и прихода од наплаћених трошкова службених мобилних телефона по овлашћењу запослених, приходи по основу подстицаја Министарства привреде и предузетништва Републике Српске по основу поврата доприноса на увећани износ плата за раднике у износу од 3,259 хиљада динара и коришћења службеног возила у приватне сврхе у износу од 13,713 хиљада динара.

У току 2020. године Матична банка је примила дивиденде по основу учешћа и акција намењених трговању у износу од 12,098 хиљада динара (2019: 14,011 хиљада динара) које чине део позиције осталих прихода, и то дивиденде од учешћа у власништву VISA Inc. у износу од 7,019 хиљада динара, Дунав осигурање АДО у износу од 3,077 хиљаде динара и MasterCard у износу од 2,002 хиљаде динара.

16. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Трошкови зарада	3,034,771	2,923,235
Трошкови накнада зарада	482,174	538,362
Трошкови пореза на зараде и накнаде зарада	430,752	429,226
Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада	1,008,491	997,564
Трошкови накнада за привремене и повремене послове	1,454	4,774
Резервисања за отпремнине – нето (напомена 32)	104,231	33,570
Остали лични расходи	1,429,917	611,211
Укупно	6,491,790	5,537,942

Остали лични расходи у 2020. години највећим делом се односе на годишње награде запосленима.

17. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Трошкови амортизације – нематеријална имовина (напомена 25.2)	257,950	234,678
Трошкови амортизације – некретнине и опрема (напомена 26.2)	399,427	424,061
Трошкови амортизације – инвестиционе некретнине (напомена 27.1)	50,902	50,871
Трошкови амортизације – лизинг средстава (напомена 26.2)	466,309	483,870
Укупно	1,174,588	1,193,480

18. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од укидања неискоришћених резервисања по судским споровима и осталим обавезама (напомена 32)	790,393	513,269
Добици од продаје опрема/некретнине	2,159	148
Приходи од смањења обавеза	3,733	9,582
Вишкови	308	-
Остали приходи	125,009	287,908
Укупно	921,602	810,907

У оквиру позиције осталих прихода Матичне банке у 2020. години, најзначајније ставке чине приходи:

- По основу судских спорова пресуђених у корист Банке или спорова у прекиду до окончања претходног повезаног поступка у износу од 775,329 хиљада динара,
- По основу смањења обавеза у износу од 2,874 хиљаде динара,
- По основу камата из ранијих година – становништво у износу од 1,710 хиљада динара и предузетници у износу од 219 хиљада динара,
- По основу камата из ранијих година – привреда у износу од 48,545 хиљада динара.

19. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Остали расходи се односе на:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Трошкови материјала	346,506	336,527
Трошкови производних услуга	1,399,802	1,520,502
Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	2,670,668	2,895,635
Трошкови пореза	184,251	188,168
Трошкови доприноса	732,828	749,554
Остали оперативни трошкови	18,507	25,805
Остали расходи	408,279	436,028
Губици од продаје основних средстава и нематеријалних улагања	-	709
Губици по основу расходовања и отписа осн.сред. и нематер. имовине и залиха	705	6,693
Расходи по основу промене вредности инвестиционих некретнина и средстава намењених продаји	10,293	82,372
Расходи по основу резервисања по судским и осталим обавезама (напомена 33)	1,012,762	1,255,895
Укупно	6,784,601	7,497,888

а) Остали расходи

У оквиру позиције осталих расхода Матичне банке у износу од 403,006 хиљада динара између осталих евидентирани су расходи по основу плаћених фактура осигуравајућем друштву за полисе животног осигурања клијената винкулираних у корист Банке у износу од 233,551 хиљаду динара, а чије је плаћање на свој терет преузела Матична банка. Наведене полисе се користе као колатерал за одобрене кредите физичким лицима. Такође, у овој позицији су приказани и расходи по полисама за кориснике сетова текућих рачуна и путног осигурања интернационалних платних картица у износу од 15,227 хиљада динара.

б) Расходи по основу резервисања за судске спорове

Расходи по основу резервисања за судске спорове Матичне банке у укупном износу од 1,007,519 хиљада динара (напомена 33) резултат су повећање расхода за 12,745 нових предмета у току 2020. године и повећања расхода за активне предмете из ранијих година.

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ - текући и одложени порез

Матична банка нема могућност вршења пореске консолидације на основу важећих прописа у Републици Србији. Коначне износе обавеза по основу пореза на добит чланице Групе утврђују применом пореске стопе на пореску основицу утврђену локалним пореским прописима и обелодањују у појединачним напоменама уз своје годишње статутарне финансијске извештаје.

Пореске стопе за 2020. годину су:

Србија	15%
Црна Гора	9%
Босна и Херцеговина	10%

Компоненте пореза на добит за Групу на дан 31. децембра су следеће:

	<i>хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Порески расход периода	(7,309)	(14,088)
Добитак по основу одложених пореза	122,101	1,488,290
Губитак по основу одложених пореза	(1,391,735)	(800,665)
Укупно	(1,276,943)	673,537

С обзиром на немогућност пореске консолидације, компоненте пореза се одвојено обелодањују као у наставку:

20.1. Матична банка

20.1.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:

	<i>хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Добитак по основу одложених пореза	120,049	1,482,667
Губитак по основу одложених пореза	(1,384,134)	(795,593)
Укупно	(1,264,085)	687,074

У току 2020. године Банка је аконтационо плаћала порез на добит с обзиром да је приликом обрачуна пореза на добит за 2019. год. исказала опорезиву добит од 132,828 хиљада динара и у пореској пријави исказала месечни износ аконтације за 2020. годину у износу од 1,112 хиљада динара. Потраживања за више плаћен порез на добит на дан 31.12.2020. године у износу од 12,237 хиљада динара исказана су на позицији текућих пореских средстава. Имајућу у виду да Банка нема обавезу плаћања пореза за 2020. годину, неће тражити повраћај предметних средстава, већ ће их користити као преплату за наредне године или ће их користити за покриће других пореских обавеза.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.1. Матична банка (наставак)

20.1.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	2020.		У хиљадама динара 2019.	
	2020.	2020.	2019.	2019.
Добитак/ Губитак пре опорезивања		4,192,846		8,268,685
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит	15%	628,927	15%	1,240,303
Расходи који се не признају у пореске сврхе	3.64%	152,443	2.61%	216,264
Порески ефекти нето капиталних губитака/добитака	-0.01%	(384)	-0.01%	(386)
Порески ефекат усклађивања прихода	-2.77%	(116,098)	-0.91%	(75,645)
Порески ефекти по МСФИ 9	-0.83%	(34,851)	-0.42%	(34,851)
Порески кредити примљени и искоришћени у текућој години	-1.14%	(47,600)	-9.02%	(746,013)
Порески ефекти прихода од камата по дужничким ХОВ чији је издавалац РС, АП Војводина или НБС	-13.89%	(582,437)	-6.77%	(599,672)
Корекција пореских ефеката по основу одложених пореза	30.15%	1,264,085	-8.31%	(687,074)
Порески ефекти исказани у билансу успеха		(1,264,085)		687,074

20.1.3. Промене на одложеним порезима су приказане као што следи:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Стање на дан 1. јануара	1,074,197	840,967
Настанак и укидање привремених разлика	(1,221,597)	233,230
Стање на дан 31. децембра	(147,400)	1,074,197

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.1. Матична банка (наставак)

20.1.4. Одложена пореска средства и обавезе

20.1.4.1 Одложена пореска средства и обавезе се односе на:

	2020.			У хиљадама динара 2019.		
	Средства	Обавезе	Нето	Средства	Обавезе	Нето
Разлика у садашњој вредности основних средстава за пореске и						
књиговодствене потребе	36,037	-	36,037	39,299	-	39,299
Пренети порески губици	-	-	-	1,259,350	-	1,259,350
Ефекат промене вредности дужничких и власничких ХОВ	1,779	(968,884)	(967,105)	570	(1,008,254)	(1,007,684)
Дугорочна резервисања за отпремнине запослених	58,265	-	58,265	53,838	-	53,838
Обезвређење имовине	342,947	-	342,947	324,857	-	324,857
Примања запослених по чл.9 ст. 2. ЗПДПЛ обр. а неплаћена у пор. периоду	762	-	762	1,213	-	1,213
Обрачунате а неплаћене јавне дажбине	112	-	112	163	-	163
Прва примена МСФИ 9	69,702	-	69,702	104,552	-	104,552
Порески кредит по основу конверзије кредита у CHF	76,119	-	76,119	76,119	-	76,119
Средства по резервисањима за судске спорове	256,095	-	256,095	242,231	-	242,231
Актуарски добици по резервисањима за отпремнине	-	(20,334)	(20,334)	-	(19,741)	(19,741)
	<u>841,818</u>	<u>(989,218)</u>	<u>(147,400)</u>	<u>2,102,192</u>	<u>(1,027,995)</u>	<u>1,074,197</u>

Пренети порески губици који нису евидентирани у књигама Банке и по основу којих нису формирана пореска средства износе укупно 8,685,280 хиљада динара и односе се на део пореског губитка оствареног у 2016. години. Предметни порески кредит истиче на крају 2021. године.

Одложена пореска средства нису формирана ни по пореским кредитима по основу улагања у основна средства у износу од 11,766 хиљада динара, која могу да се користе до краја 2023. године, а порески кредит за међукомпанијске дивиденде у износу од 13,154 хиљада динара је у целости искоришћен у 2019. години.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.1. Матична банка (наставак)

20.1.4. Одложена пореска средства и обавезе

20.1.4.2. Преглед пореских кредита на која нису формирана одложена пореска средства:

Врста пореског кредита	Година настанка	Износ на дан 31.12.2020	Износ на дан 31.12.2019	У хиљадама динара
				Година истека коришћења
	2014			2019
	2015			2020
Пренети порески губици	2016	8,685,280	595,917	2021
Укупно порески губици		8,685,280	595,917	
Утицај пореских губитака на будући порез на добит (15%)		1,302,792	89,388	од 2019 -2021
Порески кредит по основу улагања у основна средства	2013	11,766	12,508	2023
Укупно за умањење будућих обавеза за порез на добит		<u>1,314,558</u>	<u>101,896</u>	2019

Поред укидања одложених пореских средстава на пренети порески губитак по основу покрића опорезиве добити за 2020. годину у износу од 47,600 хиљада динара, извршено је додатно укидање преосталог износа одложених пореских средстава по пренетом пореском губитку у износу од 1,213,404 хиљаде динара, на основу нивоа планиране добити за 2021. годину (у којој истиче право на коришћење пренетих пореских губитака). Сходно наведеном на дан 31.12.2020. године већи је износ пореског кредита на који нису формирана одложена средства у односу на дан 31.12.2019.године.

20.1.4.3. Кретања у оквиру привремених разлика током 2020. и 2019. године су приказана као што следи:

У хиљадама динара

	Стање 1. јануара	Исказано у оквиру биланса успеха	Исказано у оквиру осталог резултата	Стање 31. децембра
2020.				
Некретнине и опрема	39,299	(5,764)	2,502	36,037
Пренети порески губици	1,259,350	(1,259,350)	-	-
Хартије од вредности	(1,007,684)	-	40,579	(967,105)
Дугорочна резервисања за отпремнине	53,838	4,427	-	58,265
Запослених	(19,741)	-	(593)	(20,334)
Актуарски добици	324,857	18,090	-	342,947
Обезвређење имовине				
Примања запослених по чл.9. ст.2. ЗПДПЛ	1,213	(451)	-	762
Неплаћене јавне дажбине	163	(51)	-	112
Прва примена МСФИ 9	104,552	(34,850)	-	69,702
Порески кредит по основу конверзије кредита у СНФ	76,119	-	-	76,119
Средства по резервисањима за судске спорове	242,231	13,864	-	256,095
Укупно	<u>1,074,197</u>	<u>(1,264,085)</u>	<u>42,488</u>	<u>(147,400)</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)
20.1. Матична банка (наставак)
20.1.4. Одложена пореска средства и обавезе

20.1.4.3. Кретања у оквиру привремених разлика током 2020. и 2019. године су приказана као што следи (наставак)

У хиљадама динара

2019.	Стање 1. јануара	Исказано у оквиру биланса успеха	Исказано у оквиру осталог резултата	Стање 31. децембра
Некретнине и опрема	69,359	(16,707)	(13,353)	39,299
Пренети порески губици	878,000	381,350	-	1,259,350 (1,007,684
Хартије од вредности	(565,302)	-	(442,382))
Дугорочна резервисања за отпремнине Запослених	49,098	4,740	-	53,838
Актуарски добици	(21,632)	-	1,891	(19,741)
Обезвређење имовине	295,225	29,632	-	324,857
Примања запослених по чл.9. ст.2. ЗПДПЛ	1,183	30	-	1,213
Неплаћене јавне дажбине	13	150	-	163
Прва примена МСФИ 9	-	104,552	-	104,552
Порески кредит по основу конверзије кредита у CHF	-	76,119	-	76,119
Средства по резервисањима за судске спорове	135,023	107,208	-	242,231
Укупно	840,967	687,074	(453,844)	1,074,197

20.1.5. Порески ефекти који се односе на Остали укупан резултат
У хиљадама динара

	2020			2019		
	Бруто	Порез	Нето	Бруто	Порез	Нето
Повећање по основу промене фер вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности (повећање по власничким и дужничким ХОВ)	(262,464)	39,369	(223,095)	2,920,446	(438,067)	2,482,379
Нето смањење по основу актуар. губитака/добитака	3,954	(593)	3,361	(12,609)	1,891	(10,718)
Промене вредности некретнина	7,894	2,502	10,396	111,214	(13,353)	97,861
Смањење по основу промене фер вредности учешћа у капиталу и хартија од вредности (смањење по власничким и дужничким ХОВ)	(8,064)	1,210	(6,854)	28,767	(4,315)	24,452
Укупно	(258,680)	42,488	(216,192)	3,047,818	(453,844)	2,593,974

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.2. Комерцијална банка а.д., Подгорица

20.2.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020	2019
Порески расход периода	(502)	(1,949)
Добитак на основу одложених пореза	1,626	3,565
Губитак на основу одложених пореза	(7,440)	(4,305)
Укупно	(6,316)	(2,689)

20.2.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	31. децембар 2020.	31. децембар 2020.	2019.	2019.
Добитак пре опорезивања		56,128		121,323
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит 9%	9.00%	5,936	9.00%	10,919
Порески ефекти нето капиталних губитака/добитака	-0.89%	(502)	-1.61%	(1,949)
Порески непризнати трошкови	5.56%	3,120	0.99%	1,199
Порески кредит-примљен и искоришћен у текућој години	-15.24%	(8,554)	-8.38%	(10,169)
Ефективни порез на добит	0.89%	502	1.61%	1,949
Корекција пор. ефеката по основу одложених пореза	10.36%	5,814	0.61%	740
Порески ефекти исказани у билансу успеха – порески расход периода		(6,316)		(2,689)

Приликом приказивања ефективне каматне стопе полази се од изведеног резултата зависне чланице КБ Подгорица који укључује извршена прилагођавања захтевима МСФИ.

20.3. Комерцијална банка а.д., Бања Лука

20.3.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Порески расход периода	(6,806)	(12,137)
Добитак/губитак на основу одложених пореза	(161)	(766)
Укупно	(6,967)	(12,903)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)**20.3. Комерцијална банка а.д., Бања Лука (наставак)**

20.3.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	31. децембар 2020.	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.	31. децембар 2019.
Добитак пре опорезивања		47,889		152,290
Порез обрачунат по домаћој стопи пореза на добит	10.00%	8,707	10.00%	15,229
Порески непризнати трошкови	20.09%	9,619	3.81%	5,801
Приход ослобођен обрачуна пореза	-23.05%	(11,519)	-5.84%	(8,893)
Ефективни порез на добит	14.21%	6,806	7.97%	12,137
Корекција пореских ефеката по основу одложених пореза	0.34%	161	0.50%	766
Порески ефекти исказани у билансу успеха – порески расход периода		(6,967)		(12,903)

Приликом приказивања ефективне каматне стопе полази се од изведеног резултата зависне чланице КБ Бања Лука који укључује извршена прилагођавања захтевима МСФИ.

20.3.3. Промене на одложеним порезима су приказане као што следи:

	<i>У хиљадама динара</i> За годину која се завршава 31. децембра	
	2020	2019.
Одложене пореске обавезе		
Стање на дан 1. јануара	21,404	4,836
Настанак и укидање привремених разлика	(562)	16,568
Стање на дан биланса	20,842	21,404

20.4. Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд**20.4.1. Компоненте пореза на добит на дан 31. децембра су следеће:**

	<i>У хиљадама динара</i> За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Порески расход периода	(1)	(2)
Добитак на основу одложених пореза	426	2,058
	425	2,056

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

20. ПОРЕЗ НА ДОБИТ (наставак)

20.4. Друштво за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд (наставак)

20.4.2. Усаглашавање ефективне пореске стопе је приказано у следећој табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Добитак пре опорезивања	681	2,887
Обрачун пореза по важећој стопи 15%	102	433
Порески ефекти нето капиталних добитака	1	2
Порески ефекти разлике амортизације за пореске сврхе и рачуноводствене амортизације	29	36
Корекција пореских ефеката (искоришћених и ефекат нових)	(132)	(471)
Остало	1	2
ПОРЕСКИ ЕФЕКТИ ИСКАЗАНИ У БИЛАНСУ УСПЕХА	(1)	(2)
Ефективна пореска стопа	0.15%	0.07%

21. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ

Готовина и средства код централне банке укључује:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020	2019.
У динарима		
Готовина у благајни	4,572,746	4,339,383
Жиро рачун	24,851,040	23,873,701
Депоновани вишак ликвидних средстава	7,500,000	-
Остала динарска новчана средства	99	99
	<u>36,923,885</u>	<u>28,213,183</u>
У иностраној валути		
Готовина у благајни	11,300,634	10,118,526
Девизна обавезна резерва	36,879,516	37,256,392
Остала новчана средства	1,788,035	1,066,301
	<u>49,968,185</u>	<u>48,441,219</u>
Укупно	<u>86,892,070</u>	<u>76,654,402</u>
<i>Корекције готовине за извештај о токовима готовине</i>		
Девизни рачуни код страних банака (напомена 23.1)	11,542,557	5,121,610
Девизна обавезна резерва	(36,879,515)	(37,256,392)
Депоновани вишак ликвидних средстава	(7,500,000)	-
	<u>(32,836,958)</u>	<u>(32,134,782)</u>
Готовина из извештаја о токовима готовине	<u>54,055,112</u>	<u>44,519,620</u>

21. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ (наставак)

Група у извештају о токовима готовине исказује готовину на жиро рачунима код централне банке, готовину на рачунима код страних банака, средства на рачуну код Централног регистра хартија од вредности и готовину у благајнама.

Матична банка

Матична банка у извештају о токовима готовине исказује готовину на жиро рачуну код НБС, готовину на рачунима код страних банака, средства на рачуну код Централног регистра хартија од вредности и готовину у благајнама.

У оквиру жиро рачуна исказана је динарска обавезна резерва, која представља минималну резерву динарских средстава издвојену у складу са Одлуком о обавезној резерви код Народне банке Србије. У складу са наведеном Одлуком, динарска обавезна резерва се обрачунава на износ просечног дневног књиговодственог стања динарских депозита, кредита и осталих динарских обавеза у току једног календарског месеца применом стопе у распону од 0% до 5% у зависности од доспећа обавеза и њиховог извора с тим што обрачунату динарску обавезну резерву чини збир: обрачунате обавезне резерве у динарима, 38% динарске противвредности обрачунате обавезне резерве у еврима на депозите до 730 дана, и 30% динарске противвредности обрачунате обавезне резерве у еврима на депозите преко 730 дана (Сл.Глас. 135/2014).

Народна банка Србије плаћа Банци камату на издвојена средства у висини од 0.10 % годишње од 18.06.2020.године.

Девизну обавезну резерву Матична банка обрачунава сваког 17. дана у месецу на основу просечног стања девизних депозита у току претходног календарског месеца. Девизну обавезну резерву Матична банка издваја у девизама на посебан рачун код Народне банке Србије и та средства може по потреби повлачити. Матична банка је дужна да одржава просечно месечно стање издвојене девизне обавезне резерве у висини обрачунате девизне обавезне резерве, с тим што ради остваривања просечног дневног стања издвојене обавезне резерве дневно стање на рачуну девизне обавезне резерве може бити мање или веће од обрачунате девизне обавезне резерве.

Одлуком о измени Одлуке о обавезној резерви од 11.12.2015.године (Сл.Глас. 102/2015), стопе издвајања девизне обавезне резерве износе:

-на девизне депозите орочене до 730 дана стопа је 20%

-на девизне депозите орочене преко 730 дана стопа је 13%

-на динарске депозите индексирани валутном клаузулом стопа је 100% без обзира на рочност.

На обавезну резерву у иностраној валути Матична банка не остварује камату. Током 2020., у складу са Одлуком о обавезној резерви Народне банке Србије, Матична банка је одређени део девизне обавезне резерве издвајала у динарима на свом жиро рачуну.

Остала новчана средства у иностраној валути у износу од 1,304,141 хиљаду динара (2019: 1,463 хиљаде динара) односи се на обрачунски рачун код Централног регистра хартија од вредности за трговину хартијама од вредности.

21. ГОТОВИНА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ (наставак)

Комерцијална банка а.д., Подгорица

Обавезна резерва Банке у Подгорици са стањем на дан 31.12..2020. године представља минимум издвојених депозита у складу са регулативом Централне банке Црне Горе на коју се односи „Одлука о обавезној резерви банака код Централне банке Црне Горе“ („Службени лист Црне Горе“ бр 73/15, 78/15 и 3/16). У складу са наведеним, Банка обрачунава обавезну резерву на депозите по виђењу и орочене депозите.

Рачуни депозита код депозитних институција у Црној Гори се односе на обавезну резерву која се издваја по стопи од 5.5% на део основице коју чине депозити по виђењу и депозити уговорени са рочношћу до једне године, односно до 365 дана, и 4.5% на део основице коју чине депозити уговорени са рочношћу преко једне године, односно преко 365 дана. На депозите уговорене са роком доспећа преко једне године који имају клаузулу о могућности разорочења тих депозита у року краћем од 365 дана, примењује се стопа од 5.5%.

Износ до 50% урачунава се у слободна расположива средства као износ којим је дозвољено располагати ради одржавања дневне ликвидности Банке.

Банка може до 25% обавезне резерве издвојити и држати у облику државних записа које је емитовала Црна Гора.

На 50% издвојених средстава Централна банка плаћа Банци месечну накнаду од 1% на годишњем нивоу.

Банка није користила средства обавезне резерве у току 2020. године.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука

Готовина и готовински еквиваленти обухватају и депоноване вишкове ликвидних средстава код Централне банке Босне и Херцеговине у складу прописима Централне банке Босне и Херцеговине.

Обавезна резерва код Централне банке Босне и Херцеговине представља минималну резерву средстава у домаћој валути обрачунату у складу са Одлуком о обавезној резерви код Централне банке Босне и Херцеговине.

Од 01. јула 2016. године Централна банка Босне и Херцеговине обрачунава накнаду банкама на начин:

- а) на износ средстава обавезне резерве – не обрачунава накнаду,
- б) на износ средстава изнад обавезне резерве – обрачунава накнаду по стопи која је једнака стопи коју примењује Европска Централна банка на депозите комерцијалних банака (Deposit Facility Rate) – Службени гласник Републике Српске РС 28/19 од 4.4.2019. године.

Уколико у току периода одржавања дође до промене вредности Deposit Facility Rate, примењиваће се стопа која је важила на први дан периода одржавања током којег је дошло до промене Deposit Facility Rate.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

22. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

22.1. Хартине од вредности се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Хартине од вредности које се вреднују по фер вредности кроз БУ (у динарима)	5,535,104	5,538,859
Хартине од вредности које се вреднују по фер вредности кроз БУ (у иностраној валути)	2,925,568	4,898,625
Укупно I	<u>8,460,672</u>	<u>10,437,484</u>
Хартине од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (у динарима)	82,062,022	59,825,920
Хартине од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (у иностраној валути)	67,074,175	74,216,629
Укупно II	<u>149,136,197</u>	<u>134,042,549</u>
Исправка вредности	(453)	(602)
Укупно III	<u>149,135,744</u>	<u>134,041,947</u>
Хартине од вредности које се вреднују по амортизованој вредности – корпоративне обвезнице (у динарима)	846,000	-
Исправка вредности	(3,760)	-
Укупно IV	<u>842,240</u>	<u>-</u>
Укупно I+III+IV	<u>158,438,656</u>	<u>144,479,431</u>

22.2. Структура хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха је приказана у табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Обвезнице Републике Србије у динарима	4,873,616	4,877,762
Инвестиционе јединице ОИФ КомБанк ДЕВИЗНИ ФОНД	5,021	4,832
Инвестиционе јединице ОИФ новчани фондови у динарима	656,467	656,265
Обвезнице Републике Србије у иностраној валути	2,925,568	4,898,625
Укупно	<u>8,460,672</u>	<u>10,437,484</u>

Инвестиционе јединице на дан 31. децембра 2020. године у укупном износу од 661,488 хиљада динара односе се на инвестиционе јединице КомБанк Новчани фонд Београд и ОИФ Девизни фонд.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

22. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ (наставак)

22.3. Структура хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
У динарима		
Обвезнице Републике Србије	80,958,748	59,651,702
Записи Републике Србије	997,064	-
Обвезнице локалне самоуправе (град Шабац и општина Стара Пазова)	106,210	174,218
Укупно у динарима	82,062,022	59,825,920
У страној валути		
Обвезнице Републике Србије	59,359,112	66,374,668
Обвезнице страних банака (Raiffeisen Bank International)	1,739,077	1,799,460
Обвезнице владе Републике Српске	4,710,381	3,927,741
Државне обвезнице Црне Горе	1,265,605	2,114,760
Укупно у страној валути	67,074,175	74,216,629
Укупно	149,136,197	134,042,549

Промене на исправци вредности су приказане као што следи:

Исправка вредности ХОВ које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	602	1,594
Повећање (напомена 13)	4,106	74
Ефекти промене курса (напомена 13)	-	(7)
Ослобођено у току године (напомена 13)	(4,255)	(1,059)
Укупно појединачна исправка ХОВ по фер вредности кроз ост.резултат	453	602

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Исправка вредности ХОВ које се вреднују по амортизованој вредности		
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	-	-
Повећање (напомена 13)	3,760	-
Укупно појединачна исправка ХОВ по амортизованој вредности	3,760	-
Укупно исправка вредности ХОВ	4,213	602

23. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

23.1 Пласмани банкама укључују

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
<i>Кредити дати у динарима</i>		
По репо трансакцијама	-	12,000,000
Кредити за обртна средства	1,500	-
<i>Overnight</i> кредити	-	200,000
Остали пласмани	4,085	3,148
Дати депозити	16,379	16,390
Активна временска разграничења	970	6,805
Пасивна временска разграничења	(2)	-
Исправка вредности	(12)	(273)
	<u>22,920</u>	<u>12,226,070</u>
<i>Кредити дати у иностраној валути</i>		
По репо трансакцијама са домаћим банкама - Reverse	1,165,461	2,103,540
Девизни рачун код страних банака (напомена 21)	11,542,558	5,121,610
<i>Overnight</i> кредити	1,175,802	2,161,743
Остали пласмани у страним банкама	1,623,954	1,610,855
Дати депозити у иностраној валути	2,384,126	2,938,545
Активна временска разграничења	456	1,285
Остала потраживања	4,505	5,962
Покривена јемства у иностраној валути	949,980	1,039,080
Исправка вредности	(4,279)	(218,686)
	<u>18,842,563</u>	<u>14,763,934</u>
Укупно	<u>18,865,483</u>	<u>26,990,004</u>

На дан 31. децембра 2020. године Матична банка није имала пласмане у хартије од вредности стечене у 'reverse' репо трансакцијама са Народном банком Србије. Током године пласмани у благајничке записе купљене од Народне банке Србије, са доспећем до 8 дана, пласирани су уз годишњу каматну стопу од 0.2% до 1.01%.

Краткорочно орочени кредити и депозити код банака у динарима су депоновани на период до једне године уз каматну стопу у распону од 0.2% до 1.08% годишње.

Краткорочно орочени пласмани код банака у иностраној валути депоновани су на период до једне године уз каматну стопу у распону од 0.03% до 0.75% годишње за EUR, од 0.05% до 1.6% за USD, 0.01% до 0.72% за GBP, 0.01% до 1.68% за CAD и 0.03% до 0.65% за AUD и од 1.25% до 1.25% годишње за остале стране валуте.

Reverse репо са домаћим банкама пласиран је по каматној стопи 0.20%.

Дугорочно орочени депозити код банака у иностраној валути депоновани су уз годишњу каматну стопу од 0.25%.

Каматне стопе на пласиране краткорочне кредите у иностраној валути кретале су се у распону од 2.55% до 4.70%, док су се каматне стопе на планиране дугорочне кредите у иностраној валути кретале у распону од 2.80% до 6.10%.

Каматне стопе на пласиране дугорочне кредите страним зависним банкама кретале су се у распону од 1.947% до 2.492% што је представљало 6М EURIBOR плус фиксни део 2.47% и 2.65%, док су се камате за пласиране револвинг кредите страним зависним банкама кретале у распону од 1.8% до 2.414% (што је представљало 1М EURIBOR плус фиксни део 2.35% и 2.86%).

23. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА (наставак)

23.2 Промене на рачуну исправке вредности по пласманима банкама приказане су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра 2020.	2019.
Исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	218,959	227,871
<i>Исправка вредности у текућој години:</i>		
Повећање (напомена 13)	20,286	44,177
Рекласификација – пренос на клијенте	(195,504)	-
Ефекти промене курса (напомена 13)	(18,968)	3,098
Ослобођено у току године (напомена 13)	(20,495)	(56,187)
Остало	13	-
Стање на дан биланса	<u>4,291</u>	<u>218,959</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА
24.1 Пласмани комитентима

	2020.			У хиљадама динара 2019.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Књигово-дствена вредност	Бруто износ	Исправка вредности	Књигово-дствена вредност
Привредна друштва						
Кредити по трансакционим рачунима	451,368	(24,688)	426,680	671,894	(13,667)	658,227
Кредити за обртна средства	48,631,549	(4,565,701)	44,065,848	46,327,391	(4,025,568)	42,301,823
Инвестициони кредити	50,046,260	(1,070,067)	48,976,193	48,283,698	(1,235,565)	47,048,133
Кредити за плаћање увоза робе и услуга из иностранства	2,928,241	(30,092)	2,898,149	2,062,163	(19,802)	2,042,361
Пласмани по основу акцептирања, авалирања и извршених плаћања по гаранцијама	306,114	(278,343)	27,771	362,298	(328,945)	33,353
Остали кредити и пласмани	29,773,968	(4,997,468)	24,776,500	32,744,977	(5,894,917)	26,850,060
Активна временска разграничења	510,391	(29,200)	481,191	105,712	(1,363)	104,349
Пасивна временска разграничења	(234,863)	-	(234,863)	(206,131)	-	(206,131)
	<u>132,413,028</u>	<u>(10,995,559)</u>	<u>121,417,469</u>	<u>130,352,002</u>	<u>(11,519,827)</u>	<u>118,832,175</u>
Становништво						
Кредити по трансакционим рачунима	2,769,970	(177,168)	2,592,802	3,252,612	(179,356)	3,073,256
Стамбени кредити	52,482,981	(457,098)	52,025,883	47,152,120	(579,714)	46,572,406
Готовински кредити	40,383,218	(444,331)	39,938,887	37,847,753	(419,526)	37,428,227
Потрошачки кредити	285,881	(2,450)	283,431	251,088	(1,566)	249,522
Остали кредити и пласмани	2,283,950	(94,481)	2,189,469	2,435,172	(82,269)	2,352,903
Активна временска разграничења	1,489,439	(17,130)	1,472,309	281,616	(3,589)	278,027
Пасивна временска разграничења	(486,623)	-	(486,623)	(552,358)	-	(552,358)
	<u>99,208,816</u>	<u>(1,192,658)</u>	<u>98,016,158</u>	<u>90,668,003</u>	<u>(1,266,020)</u>	<u>89,401,983</u>
Стање на дан биланса	<u>231,621,844</u>	<u>(12,188,217)</u>	<u>219,433,627</u>	<u>221,020,005</u>	<u>(12,785,847)</u>	<u>208,234,158</u>

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА (наставак)

24.2 Промене на рачуну исправке вредности по пласманима комитентима дате су у следећој табели

	<i>У хиљадама динара</i>	
	2020.	2019.
Појединачна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	11,401,092	13,176,237
Повећање (напомена 13)	867,900	2,397,295
Рекласификовано из групне исправке вредности	493,899	(838,782)
Рекласификовано са позиције банака	195,504	-
Ефекти промене курса (напомена 13)	(1,302)	(14,138)
Ослобођено у току године (напомена 13)	(1,033,753)	(2,261,854)
Смањење ИВ-конверзија CHF-EUR по Закону о конверзији кредита у CHF	-	(165,317)
Трајни отпис	(1,143,788)	(960,161)
Конверзија CHF-EUR отпис по Закону о конверзији кредита у CHF	-	(816)
Остало (напомена 13)	(31,455)	68,628
Укупно појединачна исправка	10,748,097	11,401,092
Групна исправка вредности		
Стање на дан 1. јануара	1,384,755	1,733,806
Повећање (напомена 13)	3,718,287	3,476,504
Рекласификовано у појединачну исправку вредности	(493,899)	838,782
Ефекти промене курса (напомена 13)	(23,653)	(12,569)
Ослобођено у току године (напомена 13)	(2,430,141)	(4,316,897)
Смањење ИВ-конверзија CHF-EUR по Закону о конверзији кредита у CHF	-	(113,250)
Трајни отпис (напомена 13)	(737,140)	(334,830)
Конверзија CHF-EUR отпис по Закону о конверзији кредита у CHF	-	(917)
Остало (напомена 13)	21,911	114,126
Укупно групна исправка	1,440,120	1,384,755
Стање на дан биланса	12,188,217	12,785,847

24. КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД КОМИТЕНАТА (наставак)

Кредити становништву

Током 2020. краткорочни и дугорочни кредити становништву у динарима одобравани су на рок од 30 дана до 120 месеци са номиналним каматним стопама у распону од 2.00% до 13.95% годишње.

Краткорочни кредити становништву у страној валути одобравани су на рок до дванаест месеци са номиналним каматним стопама у распону од 1.47% до 13.00% на годишњем нивоу.

Дугорочни кредити физичким лицима у страној валути одобравани су на рок од тринаест до тристотине месеци са номиналним каматним стопама у распону од 1.50% до 12.95% на годишњем нивоу.

Кредити правним лицима

Краткорочни кредити правним лицима у динарима одобравани су на период до дванаест месеци уз распон каматних стопа од 2.90% до 6.95% на годишњем нивоу (уз појединачна одступања за три кредитне партије које су одобрене изван наведеног распона).

У страној валути краткорочни кредити одобрени су на период до дванаест месеци са каматном стопом за EUR 1.20% до 5.95% на годишњем нивоу, а за остале стране валуте са номиналном каматном стопом у распону од 1.50% до 11.99% на годишњем нивоу.

Дугорочни кредити у динарима одобравани су на период од тринаест месеци до двадесет месеци уз каматну стопу од 1.48% до 5.95% на годишњем нивоу (уз појединачна одступања за пет кредитних партија која су одобрена изван наведеног распона).

Дугорочни кредити у страној валути су одобравани на период до стотрдесетчетири месеца уз каматну стопу за EUR од 1.11% до 5.95% на годишњем нивоу, а за остале стране валуте са номиналном каматном стопом у распону од 1.95% до 11.40% на годишњем нивоу, односно од 3.19% плус шестомесечни еурибор до 11.40% плус шестомесечни еурибор.

Ризици и неизвесности

Руководство чланица Групе је извршило резервисање за потенцијалне кредитне губитке применом концепта очекиваног кредитног губитка. Губици због обезвређења средстава евидентираних по амортизованој вредности се мере као разлика између књиговодствене вредности финансијског средства и садашње вредности будућих процењених токова готовине дисконтованих употребом иницијалне ефективне каматне стопе датог средства. Губици се признају у билансу успеха и исказују се на позицији расхода и обезвређења финансијских средстава по кредитима. Када догађаји након датума биланса стања утичу на смањење износа губитка због обезвређења, такво смањење се признаје као приход од укидања обезвређења, кроз биланс успеха.

Кредити и остала потраживања се приказују у износу умањеном за групни и појединачни обрачун обезвређења. Појединачна и групна резервисања се одузимају од књиговодствене вредности кредита који су идентификовани као обезвређени да би се њихова вредност смањила до њихове надокнадиве вредности. У циљу заштите од ризика неизвршења обавеза у пословању са клијентима, Група предузима следеће мере за регулисање потраживања: продужење рока, реструктурирање, поравнање, преузимање средстава обезбеђења у циљу наплате потраживања, закључење уговора са заинтересованим трећим лицем, покретање судског спора и остале мере. Уколико предузете мере регулисања пласмана, односно принудне наплате и судског поступка нису дале очекиване резултате, односно када не постоји могућност наплате потраживања у целости, иницира се предлог за трајан отпис преосталог потраживања Група, или пренос из билансне у ванбилансну евиденцију.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

25. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА
25.1 Нематеријална имовина се састоји из:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Нематеријална имовина	561,339	718,936
Нематеријална имовина у припреми	17,074	35,564
Укупно	578,413	754,500

25.2 Промене на нематеријалној имовини у току 2020. и 2019. године приказане су у следећој табели

	<i>У хиљадама динара</i>		
	<i>Лиценце и софтвер</i>	<i>Нематеријална имовина у припреми</i>	<i>Укупно</i>
Набавна вредност			
Стање на дан 1. јануара 2019. године	2,599,817	190,049	2,789,866
Набавке у току године	15,106	351,623	366,729
Пренос	506,020	(506,020)	-
Отуђење и расхоровање	(17,829)	-	(17,829)
Курсне разлике	(1,661)	(88)	(1,749)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	3,101,453	35,564	3,137,017
Стање на дан 1. јануара 2020. године	3,101,453	35,564	3,137,017
Набавке у току године	8,755	73,119	81,874
Пренос	91,608	(91,608)	-
Отуђење и расхоровање	(4,739)	-	(4,739)
Курсне разлике	(40)	(1)	(41)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	3,197,037	17,074	3,214,111
Исправка вредности			
Стање на дан 1. јануара 2019. године	2,162,398	-	2,162,398
Амортизација (напомена 17)	234,678	-	234,678
Отуђење и расхоровање	(13,101)	-	(13,101)
Курсне разлике	(1,458)	-	(1,458)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	2,382,517	-	2,382,517
Стање на дан 1. јануара 2020. године	2,382,517	-	2,382,517
Амортизација (напомена 17)	257,950	-	257,950
Отуђење и расхоровање	(4,739)	-	(4,739)
Курсне разлике	(30)	-	(30)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	2,635,698	-	2,635,698
Садашња вредност			
Стање на дан 31. децембра 2019. године	718,936	35,564	754,500
Стање на дан 31. децембра 2020. године	561,339	17,074	578,413

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА
26.1 Некретнине, постројења и опрема се састоје из:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Некретнине	5,080,081	5,158,235
Опрема	506,621	681,661
Инвестиције у току	34,586	49,281
Лизинг средства	1,121,911	1,365,214
Укупно	6,743,199	7,254,391

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2020. године

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

26.2 Промене на некретнинама и опреми у току 2020. и 2019. године приказане су у наредној табели

Набавна вредност	У хиљадама динара					
	Некретнине	Опрема	Инвестиције у току	Пословни простор узет у лизинг	Опрема и остала средства узета у лизинг	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2019. године	7,381,787	4,043,846	222,403	-	-	11,648,036
Корекција почетног стања 01. јануара 2019. – прва примена МСФИ 16	-	-	-	1,788,885	60,114	1,848,999
Кориговано почетно стање 01. јануара 2019. године	7,381,787	4,043,846	222,403	1,788,885	60,114	13,497,035
Набавке у току године и нови лизинг уговори	-	13,356	163,516	63,187	6,010	246,069
Преноси са основних средстава у припреми	77,108	259,414	(336,522)	-	-	-
Преноси са средстава стечених наплатом потраживања	14,418	-	-	-	-	14,418
Отуђење и расходовање	(15,116)	(154,163)	-	(2,254)	-	(171,533)
Продаја	-	(5,655)	-	-	-	(5,655)
Повећање по основу процена	244,948	-	-	-	-	244,948
Смањење по основу процена	(142,218)	-	-	-	-	(142,218)
Мањак по попису	-	(541)	-	-	-	(541)
Корекција за умањења по основу анекса уговора о лизингу	-	-	-	(29,891)	-	(29,891)
Лизинг остало	-	-	-	(49,121)	-	(49,121)
Курсне разлике	(2,195)	(2,787)	(116)	(2,333)	(211)	(7,642)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	7,558,732	4,153,470	49,281	1,768,473	65,913	13,595,869
Стање на дан 01. јануара 2020. године	7,558,732	4,153,470	49,281	1,768,473	65,913	13,595,869
Набавке у току године и нови лизинг уговори	-	7,727	124,777	235,801	1,186	369,491
Преноси са основних средстава у припреми	77,666	61,805	(139,471)	-	-	-
Отуђење и расходовање	(21,042)	(228,779)	-	(201)	-	(250,022)
Мањак по попису	-	(1,116)	-	-	-	(1,116)
Лизинг остало	-	(6)	-	(40,094)	(1,359)	(41,459)
Курсне разлике	(47)	(59)	(1)	(48)	(4)	(159)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	7,615,309	3,993,042	34,586	1,963,931	65,736	13,672,604
Исправка вредности						
Стање на дан 01. јануара 2019. године	2,234,807	3,365,845	-	-	-	5,600,652
Амортизација (напомена 17)	157,133	266,928	-	464,399	19,471	907,931
Отуђење и расходовање	(13,207)	(153,101)	-	-	-	(166,308)
Продаја	-	(5,253)	-	-	-	(5,253)
Повећање по основу процена	57,793	-	-	-	-	57,793
Смањење по основу процена	(35,069)	-	-	-	-	(35,069)
Мањак по попису	-	(528)	-	-	-	(528)
Корекција за умањења по основу анекса уговора о лизингу	-	-	-	(2,893)	-	(2,893)
Лизинг остало	-	-	-	(11,600)	-	(11,600)
Курсне разлике	(960)	(2,082)	-	(182)	(23)	(3,247)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	2,400,497	3,471,809	-	449,724	19,448	6,341,478
Стање на дан 01. јануара 2020. године	2,400,497	3,471,809	-	449,724	19,448	6,341,478
Амортизација (напомена 17)	155,793	243,634	-	448,406	17,903	865,736
Отуђење и расходовање	(21,042)	(227,950)	-	-	-	(248,992)
Мањак по попису	-	(1,026)	-	-	-	(1,026)
Лизинг остало	-	(6)	-	(26,358)	(1,359)	(27,723)
Курсне разлике	(20)	(40)	-	(7)	(1)	(68)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	2,535,228	3,486,421	-	871,765	35,991	6,929,405
Садашња вредност						
Стање на дан 31. децембра 2019. године	5,158,235	681,661	49,281	1,318,749	46,465	7,254,391
Стање на дан 31. децембра 2020. године	5,080,081	506,621	34,586	1,092,166	29,745	6,743,199

26. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

26.2. Промене на некретнинама и опреми (наставак)

Чланице Групе немају грађевинске објекте под хипотеком ради обезбеђења отплате кредита.

На дан 31. децембра 2020. године, Матична банка за 13 грађевинских објеката садашње вредности 131,694 хиљаде динара још увек нема спроведен упис права својине у надлежним јавним регистрима (број објеката укључује и средства стечена наплатом потраживања). У односу на ове непокретности, предузете су све потребне активности које треба да резултирају коначим уписима права својине у корист Матичне банке. Окончање овог процеса зависи од поступања надлежних државних органа.

У 2020. години на основу Годишњег пописа у Матичној банци расходовано и искњижено из евиденције трајно неупотребљивих основних средстава – опреме садашње вредности у износу од 357 хиљада динара, признат губитак у износу од 341 хиљаду динара, мањак у износу од 146 хиљада динара. На основу Годишњег пописа укњижен је вишак основних средстава у износу од 322 хиљаде.

На основу извршеног Годишњег пописа у Комерцијалној банци АД Бања Лука расходовано и искњижено је из евиденције трајно неупотребљивих основних средстава садашње вредности у износу од 40 хиљада динара.

На основу извршеног Годишњег пописа у Комерцијалној банци АД Подгорица расходовано и искњижено је из евиденције трајно неупотребљивих основних средстава садашње вредности у износу од 470 хиљада динара.

27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

27.1 Промене на инвестиционим некретнинама у току 2020. и 2019. године приказане су у следећој табели:

	<i>У хиљадама динара</i>
	<u>Укупно</u>
Набавна вредност	
Стање на дан 1. јануара 2019. године	2,849,962
Преноси са средстава намењених продаји и корекција	(5,371)
Курсне разлике	(3,334)
	<u>2,841,257</u>
Стање на дан 31. децембра 2019. године	
Стање на дан 1. јануара 2020. године	2,841,257
Продаја	(6,784)
Курсне разлике	(69)
	<u>2,834,404</u>
Стање на дан 31. децембра 2020. године	
Исправка вредности	
Стање на дан 1. јануара 2019. године	590,147
Амортизација (напомена 17)	50,871
Пренос са средстава намењених продаји	(867)
Курсне разлике	(1,510)
	<u>638,641</u>
Стање на дан 31. децембра 2019. године	
Стање на дан 1. јануара 2020. године	638,641
Амортизација (напомена 17)	50,902
Продаја	(113)
Курсне разлике	(33)
	<u>689,397</u>
Стање на дан 31. децембра 2020. године	
Садашња вредност	
Стање на дан 31. децембра 2019. године	<u>2,202,616</u>
Стање на дан 31. децембра 2020. године	<u>2,145,007</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

Информације о инвестиционим некретнинама по чланицама Групе се приказују у наставку:

27.2.1 Матична банка

На дан 31. децембра 2020. године нето резултат по основу инвестиционих некретнина је позитиван и износи 47,548 хиљада динара.

Назив објекта	Површина у м ²	Укупни трошкови	Остварени приходи од закупа	Нето резултат
Београд, Трг политике 1	3,354	(28,211)	57,640	29,429
Ниш, Вртиште нова д-зграда	1,816	(4,681)	-	(4,681)
Ниш, ТПЦ Калча	85	(828)	3,049	2,221
Београд, Омладинских бригада 19	15,218	(22,636)	9,118	(13,518)
Шабац, Мајур, Обилазни пут бб	1,263	(1,779)	-	(1,779)
Ловћенац, Маршала Тита бб,	46,971	(2,984)	7,055	4,071
Неготин, Саве Драговића 20-22	658	(1,121)	-	(1,121)
Ниш, Булевар 12. фебруар бб	816	(645)	6,913	6,268
Београд, Радничка 22	7,190	(18,535)	37,678	19,143
Нови Сад, Вардарска 1/Б,	291	(1,590)	-	(1,590)
Нови Сад, Булевар Ослобођења 88	44	(132)	3,397	3,265
Котор, Стари Град, Палата бескућа, пословни простор, згр.бр.1	207	(888)	6,534	5,646
Београд, Луке Војводића 77а	80	(658)	852	194
Укупно		(84,688)	132,236	47,548

27.2.2 Комерцијална банка а.д., Бања Лука

На дан 31. децембра 2020. године, године, Банка има исказане инвестиционе некретнине у вредности од 248,134 хиљаде динара, које чине објекти дати у закуп.

На дан 31. децембра 2020. године нето резултат по основу инвестиционих некретнина износи 2,488 хиљада динара:

Назив објекта	Површина у м ²	Укупни трошкови	У хиљадама динара	
			Остварени приходи од закупа	Нето резултат
Брчко, Бесцаринска зона бб ФАРМ ВИСИОН	1,259	(875)	852	(23)
Астрос мотел-пицерија Нова Топола	5,437	(2,361)	4,008	1,647
Бања Лука, породична стамбена зграда, управна зграда и радионице	6,814	(441)	721	280
Сарајево, Аурум Арена	402	(264)	487	223
Брчко, Бесцаринска зона бб - ИМПРО	949	(577)	938	361
Укупно		(4,518)	7,006	2,488

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

27. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

27.2.3 Комерцијална банка а.д., Подгорица

На дан 31. децембра 2020. године, Банка има исказане инвестиционе некретнине у вредности од 77,366 хиљада динара, које чине објекти дати у закуп.

На дан 31. децембра 2020. године нето резултат по основу инвестиционих некретнина износи 3,620 хиљада динара:

Назив објекта	Површина у м ²	Укупни трошкови	У хиљадама динара	
			Остварени приходи од закупа	Нето резултат
Земљиште и дистрибутивни центар у Будви	7,114	-	1,411	1,411
Три пословна простора	118	-	506	506
Пословни простор у Херцег Новом	52.48	(218)	1,921	1,703
Укупно		(218)	3,838	3,620

28. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	370,663	500,740
Укупно	370,663	500,740

а) Стална средства намењена продаји код Матичне банке:

Стална средства намењена продаји:

Назив објекта	Површина у м ²	Књиговодствена
		вредност у хиљадама динара
Јасика, пословни простор	75.87	484
Пожаревац, Моше Пијаде 2, пословни простор	826.82	25,070
Пожаревац, Моше Пијаде 2, пословни простор	880.86	20,744
Врбас, М. Тита 49, пословни простор	145.56	1,910
Котор, пословни простор 1 и 2	690.00	82,218
Укупно		130,426

У току 2020. године на основу процене у складу са интерним актом Банке евидентирано је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу од 7,591 хиљаду динара.

Банка је у првом кварталу 2020. године, на основу одлуке Руководства Банке извршила рекласификацију једне непокретности са позиције средстава намењених продаји на основна средства за обављање пословних активности, књиговодствене вредности у износу од 58,283 хиљада динара.

Руководство Банке и даље има намеру да спроведе поступак продаје за сва средства која нису продата у протеклих годину дана.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

28. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА (наставак)**б) Стална средства намењена продаји код Комерцијалне банке а.д. Бања Лука:**

<u>Назив објекта</u>	<u>Површина у м²</u>	<u>Књиговодствена вредност у хиљадама динара</u>
Пословни простор Посушје	1,289.00	19,171
Привредна зграда и земљиште у Ровину , Градишка	961.00	4,687
Производни комплекс -фарма у Брезовом пољу , Брчко	66,649.00	47,733
Земљиште у Костајници	31,052.00	1,142
Земљиште у Новој Тополи	6,514.00	10,820
Пословни простор - Брчко Дистрикт	29.00	1,577
Пословни простор - Бања Лука	71.00	8,169
Стан у Тузли	65.00	4,064
Опрема - разне машине		2,133
Земљиште у Бијељини (ораница, шума, њива)	16,050.00	0,00
Кућа и пословни објекат у Градишци	459.00	2,562
		<u>102,058</u>

У току 2020. године продат је један пословни простор и по том основу извршено је умањење сталних средстава намењених продаји садашње вредности 3,494 хиљада динара (58,125.35 КМ). Продајна цена наведеног објекта износи 3,727 хиљада динара (62,000.00 КМ).

У току 2020. године на основу процене овлашћеног екстерног проценитеља извршено је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу од 2,702 хиљаде динара.

Руководство Банке и даље има намеру да спроведе поступак продаје за сва средства која нису продата у протеклих годину дана.

в) Стална средства намењена продаји код Комерцијалне банке а.д., Подгорица:

<u>Назив објекта</u>	<u>Површина а у м²</u>	<u>Књиговодствена вредност у хиљадама динара</u>
Земљиште у Котору - Љијешевићи	3,362.00	5,329
Земљиште и Фабрика рибе (зграде) у Ријечи Црнојевића (Цетиње)	50,455.0	66,579
Стан у Никшићу	65.00	2,267
Урбанизована парцела у Котору - Рисан	425.00	3,845
	12,501.0	
Шуме, њиве и пашњаци у Бару- Печурице	0	9,817
2 Пословна простора у Петровцу	173.00	23,569
Пословни простор у Подгорици-Стари Аеродром	433.00	26,773
Укупно		<u>138,179</u>

28. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА (наставак)

У току 2020. године продате су 2 непокретности која су књижене као стално средство намењено продаји. Банка је продала непокретност дужника Тимо ИНВЕСТ д.о.о Подгорица, урбанизовану парцелу (300 м²) у Херцег Новом, 447 КО Радованићи ПЈ Херцег Нови, нето књиговодствене вредности 1,362 хиљаде динара (11,585.16 ЕУР). Такође, Банка је продала непокретност у Подгорици, пашњак (375 м²), нето књиговодствене вредности 1,154 хиљаде динара (9,815.38 ЕУР).

У току 2020. године на основу процене овлашћеног екстерног проценитеља извршено је смањење вредности сталних средстава намењених продаји у износу од 23,793 хиљаде динара.

Руководство Банке и даље има намеру да спроведе поступак продаје за сва средства која нису продата у протеклих годину дана.

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА

Остала средства се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
У динарима		
Потраживања за накнаду по основу осталих средстава	95,572	118,464
Залихе	119,667	134,820
Средства стечена наплатом потраживања	3,409,219	3,170,410
Унапред плаћени трошкови	137,479	164,102
Учешће у капиталу	2,516,975	2,398,936
Остала потраживања у динарима	2,248,805	3,783,861
	<u>8,527,717</u>	<u>9,770,593</u>
<i>Исправке вредности по основу:</i>		
Накнада – остала средства	(81,165)	(78,391)
Средства стечена наплатом потраживања	(1,722,325)	(1,474,657)
Учешћа у капиталу - обезвређење	(446,661)	(446,661)
Осталих потраживања у динарима	(817,960)	(840,040)
	<u>(3,068,111)</u>	<u>(2,839,749)</u>
У иностраној валути		
Потраживања за накнаду по основу осталих средстава	8	1,409
Остала потраживања из пословања	634,856	438,612
Потраживања у обрачуну	307,342	283,756
Остала потраживања у иностраној валути	783,457	328,719
	<u>1,725,663</u>	<u>1,052,496</u>
<i>Исправке вредности по основу:</i>		
Осталих потраживања из пословања	(301,750)	(303,337)
Потраживања у обрачуну	(77,519)	(77,392)
	<u>(379,269)</u>	<u>(380,729)</u>
Укупно	<u>6,806,000</u>	<u>7,602,611</u>

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

Промене на рачуну исправке вредности по осталим средствима и активним временским разграничењима током године приказане су у следећој табели:

Појединачна исправка вредности	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Стање на дан 1. јануара	769,998	926,787
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 13)	52,264	17,580
Ефекти промене курса (напомена 13)	(53)	(3,124)
Ослобођење током године (напомена 13)	(1,578)	(11,811)
Остало	122,110	(159,434)
Укупно појединачна исправка	942,741	769,998

Групна исправка вредности

	У хиљадама динара 31. децембар	
	2020.	2019.
Стање на дан 1. јануара	1,913,329	1,710,912
Исправка вредности у текућој години:		
Повећање (напомена 13)	216,079	357,157
Ефекти промене курса (напомена 13)	(1,492)	(779)
Ослобођење током године (напомена 13)	(141,576)	(105,353)
Трајни отпис	(6,812)	(11,234)
Остало	(374)	(37,374)
Укупно групна исправка вредности	1,979,154	1,913,329
Стање на дан биланса (без ситног инвентара) – предмет кредитног ризика	2,921,895	2,683,327
Исправка вредности инвентара (није предмет кредитног ризика)	78,824	90,491
Стање на дан биланса (са ситним инвентаром) (без позиције обезвређења учешћа у капит.)	3,000,719	2,773,818
Обезвређење учешћа у капиталу	446,661	446,661
Укупно позиција исправке вредности осталих средстава	3,447,380	3,220,479

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

а) Учешћа у капиталу

У оквиру позиције осталих средстава признати су удели у капиталу правних лица према табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар	
	2020.	2019.
Учешћа у капиталу банака и финансијских организација	80,270	80,270
Учешћа у капиталу предузећа и других правних лица	458,725	465,249
Учешћа у капиталу страних лица у иностранству	1,977,980	1,853,417
Укупно	2,516,975	2,398,936

Исправке вредности по основу:

Учешћа у капиталу банака и финансијских организација	(80,270)	(80,270)
Учешћа у капиталу предузећа и других правних лица	(366,391)	(366,391)
Укупно	(446,661)	(446,661)

Учешћа у капиталу банака и финансијских организација у стечају односе се на: Euroaxis bank Moscow у износу од 78,387 хиљада динара, Унион банку А.Д. у износу 1,874 хиљаде динара и Универзал банку а.д. Београд (у стечају) у износу од 9 хиљада динара.

Учешћа у капиталу предузећа и других правних лица највећим делом се односе на: 14. Октобар а.д. Крушевац у износу 324,874 хиљаде динара, Компанија Дунав осигурање а.д.о. Београд у износу од 81,242 хиљада динара, РТВ Политика д.о.о. Београд у износу 37,634 хиљаде динара, Београдска берза а.д. у износу 2,246 хиљада динара и Политика а.д. Београд 1,381 хиљаде динара.

Учешћа у капиталу страних лица у иностранству односе се на компанију VISA INC у износу од 1,565,824 хиљада динара, MASTER Card International у износу од 411,803 хиљада динара и Монтенегро берзу АД Подгорица у износу од 353 хиљаде динара.

Обезвређење учешћа у капиталу у износу од 446,661 хиљаде динара највећим делом односи се на обезвређење набавне вредности за она учешћа која немају тржишну вредност, од чега се највећи износи односе на: 14. Октобар а.д., Крушевац у износу од 324,874 хиљаде динара, Euroaxis bank Moscow у износу 78,387 хиљада динара, РТВ Политика д.о.о., Београд у износу од 37,633 хиљаде динара и ППД Добричево д.о.о. Ћуприја у износу од 2,563 хиљаде динара.

б) Остала потраживања и потраживања у обрачуну

Остала потраживања у динарима у највећем делу се односе на потраживања Матичне банке по основу: купопродаје девиза на девизном тржишту у износу од 352,770 хиљада (исправка вредности у износу 762 хиљада динара), потраживања из пословања у износу од 203,153 хиљада динара (исправка вредности у износу 79,462 хиљада динара), потраживања по основу материјалних вредности примљених наплатом потраживања у износу од 2,295,185 хиљада динара (исправка вредности у износу од 1,064,325 хиљаде динара), потраживања по основу аванса датих за обртна средства у износу од 51,956 хиљада динара (исправка вредности у износу 6,557 хиљада динара), потраживања по основу закупнине 377,166 хиљаде динара (исправка вредности у износу 285,873 хиљада динара), потраживања за затезну камату по основу осталих средстава у износу од 201,971 хиљада динара (исправка вредности у износу 154,057 хиљада динара) и потраживања у обрачуну по судској пресуди у износу 209,085 хиљада динара (исправка вредности у пуном износу 100%).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)**в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања**

Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања евидентирани су у износу од 3,409,219 хиљада динара и уз прокњижену исправку вредности у износу од 1,722,325 хиљада динара чине садашњу вредност у износу од 1,686,894 хиљада динара и односе се на чланице Групе:

Матична банка

- I *Непокретности стечене наплатом потраживања које се класификују у складу са одлуком о класификацији која се примењивала пре 30.12.2013. године*

Опис	Површина у м ²	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Нови Пазар, Кеј скопских жртава 44, локал	82.95	1,910	27.09.2006.
Гњилица, њива VII класе	2,638	53	15.04.2008.
Чачак, Хотел „Президент“, Булевар ослобођења бб	2,278.92	68,748	21.01.2009.
Будва, Црна Гора, шума, IV класе	8,292	82	12.10.2010.
Буче, шума, IV класе	974	3,612	27.05.2011.
Пријевор, шума IV класе	1,995	4,179	27.05.2011.
Београд, Михајла Аврамовића 14а, стабена зграда	925.35	147,436	21.11.2011.
Крушевац, Кошеви, производно пословни објект И.Ц.П.	12,836	40,194	08.06.2012.
Младеновац, Сопот-Неменикуће, њиве III класе	16,633	240	25.06.2012.
Обреновац, Мислођин, њиве III класе	10,017	947	11.07.2012.
Нови Пазар, Ејупа Куртагића 13, кућа	139.90	3,184	24.07.2012.
Мајур, Табановачка, њива	14,452	1,468	10.08.2012.
Мали Пожаревац, Велико поље, њива III и IV класе	21,915	288	27.09.2012.
Ђуприја, Алексе Шантића 2/24, стан	72.40	728	15.01.2013.
Ниш, Ивана Милутиновића 30, пословни простор	438.39	4,420	23.04.2013.
Ниш, Триглавска 3/1, стан	79.80	2,842	04.06.2013.
Младеновац, њива-луг III класе	1,142	377	18.07.2013.
Ниш, Булевар 12. фебруара, помоћна зграда-складиште	2,062	35,113	30.07.2013.
Кула, Железничка бб, пословни простор, земљиште	7,959	19,741	01.10.2013.
Пријепоље, Карошевина, стругара	450	753	08.11.2013.
Укупно I		<u>336,315</u>	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)
в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)
Матична банка (наставак)
II Непокретности стечене наплатом потраживања које се класификују у складу са одлуком о класификацији која је ступила на снагу након 30.12.2013. године

Опис	Површина у м ²	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Вуковац, Милатовац, пољопривредно земљиште	132,450	458	16.05.2014.
Бор, Николе Пашића 21, пословна зграда, магацин	3,823	40,165	08.05.2014.
Суботица, Магнетна поља 17, производна хала и магацин	2,492	40,051	18.07.2014.
Мокра Гора, земљиште, шуме, њиве, кућа	58,400	3,288	31.01.2014.
Копаоник, кућа са земљиштем	337	3,533	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 6/3	29	2,666	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а пословни простор 7/3	44	4,045	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 8/3	35	3,218	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 9/3	34	3,126	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, пословни простор 10/3	39	3,585	31.01.2014.
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, пословни простор 23	253	17,473	31.01.2014.
Нови Сад, Тихомира Остојића 4, пословни простор 7	134	4,964	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, пословни простор 8	81	4,281	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, пословни простор 9	79	4,175	31.01.2014.
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, пословни простор 10	408	22,177	31.01.2014.
Зрењанин, Новосадски пут 4, зграда, пумпа и земљиште	9,144	30,165	14.08.2014.
Будва, Режевићи, Црна Гора, камењар, шума	1,363.20	18,149	22.07.2014.
Будва, Режевићи, Црна Гора, шума V класе	5,638.54	74,111	22.07.2014.
Ниш, Ивана Горана Ковачића 31, стамбени објекат	434.58	3,914	17.04.2013.
Младеновац, Амерић, њива IV класе	7,768	228	03.10.2014.
Ваљево, Рађево село, магацин	394	380	11.06.2014.
Бела Црква, Кајтасово, шума	4,187	64	03.10.2014.
Младеновац, њиве, воћњаци	25,136	484	03.10.2014.
Ваљево, Војводе Мишића 17, породична стамбена зграда	106	1,483	25.09.2014.
Ниш, Чајничка бб, стамбена зграда са помоћном зградом	825.74	9,309	14.03.2013.
Ниш, Сјеничка 1, пословна зграда, магацин, радионица	1,452.73	11,461	14.03.2013.
Београд, Земун, Цара Душана 130, фабрички комплекс	6,876	87,043	16.06.2014.
Ниш, Шумадијска 1, пословни простор	504.60	1,567	04.12.2014.
Ваљево, Радничка 6, стан	69	2,410	28.05.2014.
Прокупље, њива III класе	12,347	509	28.08.2015.
Мионица, Проте Жарка Томовића бб, кућа	107	1,506	10.09.2015.
Прокупље, Малопланска 7, зграде са земљиштем	490	243	11.06.2012.
Сокобања, пољопривредно земљиште, воћњак, њива IV класе	417,908	4,932	31.07.2012.
Сокобања, производна хала са зељиштем	5,042	20,491	31.07.2012.
Сокобања, портирница са земљиштем	2,005	589	31.07.2012.
Сокобања, кућа са земљиштем	4,194	3,185	31.07.2012.
Београд, Баје Пивљанина 83, стамбена зграда	278.52	52,587	23.08.2012.
Дивчибаре, ливада V класе	8,012	3,835	02.12.2015.
Лебане, Бранка Радичевића 17, стамбено пословни објекат	768.42	4,945	27.08.2015.
Шид, Јамене, њиве, крчевинаи церје IV и V класе	29,515	1,200	11.03.2016.
Лозница, Липница, Карађорђева, стамбено пословна зграда са земљиштем	146	1,793	15.10.2015.
Врхпоље, објекат угоститељства	1,334	2,049	16.05.2013.
Крушевац, Ст.село, Бетонска база са земљиштем	100,560	117,752	11.03.2016.
Зрењанин, Багљаш, пашњак II класе	230	44	22.12.2015.
Свилајнац, Кодубље, пословна зграда, хала и земљиште	10,462	26,633	26.02.2016.
Александрово, Меровина, зграда са земљиштем	8,527	12,690	23.12.2015.
Чачак, Суво поље, зграде 1 и 2 са земљиштем	1,225	10,382	05.05.2016.
Бојник, Миросевце, њиве, пашњак, виноград	29,550	209	31.03.2016.
Ваљево, Бобове, њиве VI и VII класе	20,599	278	19.05.2016.
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1	106	18,514	22.12.2016.
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1	345	60,135	22.12.2016.
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1	345	53,481	22.12.2016.
Ниш, Трг Учитеља Тасе бр. 10/1, локал	79.40	5,489	13.03.2019.
Чуруг, Николе Пашића бб, силоси са помоћним објектима	910	55,280	07.10.2019.
Жабари, њиве III класе	12,732	294	08.03.2017.
Кула, Железничка бб, њива I класе	177	17	10.02.2020.
Нови Сад, Петра Драпшина 29, стан	154	13,447	14.10.2020.
Укупно II		870,482	

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

III *Опрема стечена наплатом потраживања пре 30. децембра 2013. године – која не испуњава услове према одлуци НБС о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки*

Опис	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Крушевац, покретна имовина (машине, намештај, опрема)	5,544	08.06.2012.
Ниш и Соко Бања покретна имовина (линија за прераду кафе, транспортни уређаји и уређаји за одржавање хигијене)	4,975	31.07.2012.
Парафин, линија за пржење кафе	2,048	31.12.2012.
Вранић, опрема, линија за производњу	3,452	09.07.2013.
Укупно III	16,019	

IV *Опрема стечена у периодима после 30. децембра 2013. године која испуњава услове према одлуци НБС о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки*

Опис	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Покретна имовина, пољопривредна опрема и алати	48	03.06.2015.
Опрема залихе секундарне сировине	1,242	18.07.2014.
Покретне ствари, инсталациони материјал	487	13.05.2014.
Остало	6,267	07.10.2019.
Укупно IV	8,044	

V *Хартије од вредности стечене наплатом потраживања*

Опис	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Хартије од вредности стечене наплатом потраживања	1,940	12.09.2019.
Обезвређење хартија од вредности	(1,940)	
Укупно V	-	
УКУПНО (садашња вредност) I + II+ III+ IV+V	1,230,860	

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

Ефекат обезвређења средстава стечених наплатом поражавања у 2020. години приказан је у табели:

У 000 динара

Ефекат обезвређења непокретности	74,724
Ефекат обезвређења опреме	2,712
Укупно обезвређење непокретности и опреме	77,436

Негативан ефекат процене признат је као расход периода у укупном износу од 77,436 хиљада динара (напомена 13) и то:

- обезвређење непокретности у износу од 60,538 хиљада динара по основу процењене ниже тржишне вредности некретнина и земљишта, као и обезвређење обрачунато у складу са интерним актом због немогућности продаје у периоду дужем од дванаест месеци у износу од 14,186 хиљаде динара за непокретности чија је процењена вредност виша од књиговодствене
- за опрему у износу од 2,712 хиљада динара по основу процене ниже тржишне вредности и у складу са интерним актом банке.

Банка је ангажовањем овлашћеног екстерног проценитеља извршила поновну процену сталних средстава стечених наплатом потраживања која су стечена пре периода од дванаест месеци.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

Г 1.1. Процењена вредност некретнина стечених наплатом потраживања:

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Процењена вредност		Разлика вредности у хиљадама динара
			у хиљадама EUR	Садашња у хиљадама динара	
Београд, Михаила Аврамовића 14а, стамбена зграда	925.35	156,017	1327	147,436	(8,581)
Крушевац, Ст.село, Бетонска база са зељиштем	100,560	124,605	1060	117,752	(6,853)
Чачак, Хотел „Президент”, Булевар ослобођења ББ	2,278.92	82,315	700	68,748	(13,567)
Београд, Земун, Цара Душана 130, фабрички комплекс	6,876	92,109	783	87,043	(5,066)
Будва, Режевићи, Црна Гора, шума V класе	5,638.54	76,958	655	74,111	(2,847)
Чуруг, Николе Пашића бб, силоси са помоћним објектима	910	58,498	498	55,280	(3,218)
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1 ПД 4	345	60,714	516	60,135	(579)
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1 ПД6	345	56,594	481	53,481	(3113)
Београд, Баје Пивљанина 83, пословна зграда	278.52	55,648	473	52,587	(3,061)
Бор, Николе Пашића 21, пословна зграда, магацин	3,823	42,503	361	40,165	(2,338)
Суботица, Магнетна поља 17, производна хала и магацин	2,492	42,382	360	40,051	(2,331)
Крушевац, Кошеви бб, производно пословни објект И.Ц.П.	12,836	42,533	362	40,194	(2,339)
Ниш, Булевар 12. Фебруар бб, помоћна зграда-складиште	2,062	37,157	316	35,113	(2,044)
Сокобања, произ.хала,порт.са земљиштем,воћњак,кућа,њива IV кл.	429,149	30,819	262	29,197	(1,622)
Зрењанин, Багљаш,Новосадски пут 4, зграде,пумпа, земљ.,пашњак	9,374	31,968	272	30,209	(1,759)
Свилајнац, Кодубље, посл.зграда, хала и зељиште	10,462	28,183	240	26,633	(1,550)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 10	408	23,468	200	22,177	(1,291)
Кула, Железничка бб, пословни простор, земљиште	7,959	20,890	178	19,741	(1,149)
Котор, Црна Гора, пословни простор, зграда бр. 1 ПД2	106	19,591	167	18,514	(1,077)
Нови Сад, Булевар ослобођења 88, пословни простор 23	253	18,490	157	17,473	(1,017)
Будва, Режевићи, Црна Гора, камењар и шума	1,363.20	18,846	160	18,149	(697)
Нови Сад, Петра Драпшина 29, стан	154	14,230	121	13,447	(783)
Александрово, Меровина, управна зграда са земљиштем	8,527	13,428	114	12,690	(738)
Ниш, Сјеничка 1, пословна зграда, магацини, радионица	1,452.73	12,128	103	11,461	(667)
Чачак, Суво поље, зграде 1 и 2 са земљиштем	1,225	10,986	93	10,382	(604)
Ниш, Чајничка бб, стамбена зграда	825.74	9,851	84	9,309	(542)
Ниш, Трг Учитеља Тасе бр. 10/1, локал	79.40	5,808	49	5,489	(319)
Нови Сад, Тихомира Остојића 4, послов. простор 7	134	5,253	45	4,964	(289)
Лебане, Бранка Радичевића 17, стамбено пословни објект	768.42	5,233	45	4,945	(288)
Ниш, Ивана Милутиновића 30, пословни простор	438.39	4,677	40	4,420	(257)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 8	81	4,530	39	4,281	(249)
Нови Сад, Полгар Андраша 40/а, послов. простор 9	79	4,418	38	4,175	(243)
Нови Сад, Булевар ослобођења 30а, посл. простор (5 локала)	181	17,608	150	16,640	(968)
Пријевор, шума 4 класе	1,995	4,339	37	4,179	(160)
Ниш, Ивана Горана Ковачића 31, стамбени простор	434.58	4,142	35	3,914	(228)
Дивчибаре, ливада V класе	8,012	3,982	34	3,835	(147)
Мокра Гора, кућа и ливаде	58,400	3,479	30	3,288	(191)
Копанник, кућа са земљиштем	337	3,739	32	3,533	(206)
Будва, шума IV класе	974	3,751	32	3,612	(139)
Нови Пазар, Ејупа Куртагића 13, кућа	139.90	3,369	29	3,184	(185)
Ниш, Триглавска 3/1, стан	79.8	3,007	26	2,842	(165)
Ваљево, Радничка 6, стан	69	2,550	22	2,410	(140)
Остало (31 објект)	-	20,725	176	19,608	(1,117)
УКУПНО		1,281,521	1,206,797	1,206,797	(74,724)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)

в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)

Матична банка (наставак)

Г.1.2. Процењена вредност опреме стечене наплатом потраживања

Опис опреме	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Садашња вредност у хиљадама динара	Разлика вредности у хиљадама динара
Покретне ствари	12,296	11,005	(1,291)
Опрема, залихе, секундарне сиров.	8,636	7,558	(1,078)
Остало	6,189	5,846	(343)
УКУПНО	27,121	24,409	(2,712)

За три покретне ствари укупне вредности 96 хиљада динара Банка не поседује књижно власништво (ствари евидентирани у ванбилансној евиденцији). Руководство Банке предузима све неопходне мере ради продаје стечених средстава.

Комерцијална банка а.д., Подгорица

Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања у ранијим периодима:

Опис	Површина у м ²	Вредност у 000 РСД	Датум стицања
Сутоморе – хотел и земљиште	1,590	87,917	31.01.2009.
Будва – пашњак и три породичне зграде	1,105	15,087	17.12.2009.
Подгорица – фабрика и земљиште	8,214	35,617	28.12.2009.
Подгорица – пословни простор и земљиште	5,209	36,791	28.12.2009.
Цетиње – гаража и земљиште	439	1,399	25.05.2010.
Подгорица– кућа и двориште	883	20,041	31.07.2010.
Подгорица – хотел	551	31,007	31.12.2011.
Подгорица – земљиште и кућа	484	2,320	31.12.2011.
Бар – земљиште, кућа и две помоћне зграде	1,507	3,582	28.02.2013.
Никшић – ливаде и некатегорисани путеви	977	976	28.02.2013.
Будва – Перезића До – земљиште, посл.простор, три гараже, четири стана	5,315	76,622	25.01.2014.
Котор – земљиште, две породичне стамбене зграде и помоћна зграда	396	1,009	05.09.2014.
Подгорица – земљиште и објекат у изградњи	412	4,453	28.12.2009.
Бар – шуме	3,569	52,794	29.12.2014.
Бар – пословни простор	385	20,549	24.03.2015.
Будва - Перезића до- апартман и гаража	61	7,693	01.09.2009.
Будва - Перезића до- апартман и гаража	78	10,272	01.09.2009.
Будва- Режевићи - земљиште	547	6,450	17.12.2009.
Андријевица-Забрђе- фабрика дрвета и земљиште	14,233	6,249	31.10.2009
Котор – Побрђе- земљиште	31,543	18,661	01.09.2009.
Будва - земљиште	709	13,880	01.09.2009.
Котор – Врановићи- земљиште	3,131	2,665	01.08.2010.
УКУПНО КБ Подгорица (садашња вредност)		456,034	

За 16 листова непокретности и објеката стечених наплатом потраживања, Банка има власничке листове али није остварила улазак у посед. Укупна нето вредност средстава стечених наплатом потраживања код којих Банка, на дан 31. децембра 2020. године, није ушла у посед износи 302,299 хиљада динара (EUR 2,571 хиљада). Руководство Банке предузима све неопходне мере ради продаје стечених средстава.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

29. ОСТАЛА СРЕДСТВА (наставак)
в) Материјалне вредности стечене по основу наплате потраживања (наставак)
Комерцијална банка а.д., Подгорица (наставак)

Банка је ангажовањем овлашћених екстерних проценитеља извршила поновну процену средстава стечених наплатом потраживања која су стечена пре периода од дванаест месеци. Негативан ефекат процене признат је као расход периода у укупном износу од 24,716 хиљада динара.

Процењена вредност некретнина стечених наплатом потраживања:

Назив објекта	Површина у м ²	Књигов. вредност пре процене у хиљадама динара	Процењена вредност		Разлика вредности у хиљадама динара
			у хиљадам а EUR	у хиљадама динара	
Будва - Перазића до- апартман и гаража	61	7,710	65	7,693	(65)
Будва - Перазића до- апартман и гаража	78	10,290	87	10,272	(18)
Будва- Режевићи - земљиште	547	6,467	55	6,450	(17)
Андријевица-Забрђе- фабрика дрвета и земљиште	14,233	7,235	53	6,249	(986)
Котор – Побрђе- земљиште	31,543	29,548	159	18,661	(10,886)
Будва - земљиште	709	13,898	118	13,880	(18)
Котор – Врановићи- земљиште	3,131	2,683	23	2,665	(18)
Земљиште, пословни простор, 3 гараже и 4 стана - Перазића До	5,315	76,622	652	76,622	-
Двориште и кућа у Подгорици	883	22,393	170	20,041	(2,352)
Земљиште и Хотел у Сутомору	1,590	87,917	748	87,917	-
Пашњак и три породичне стамбене зграде у Будви	1,105	15,607	128	15,087	(520)
Земљиште и фабрика у Подгорици	8,214	35,827	302	35,617	(210)
Земљиште и два пословна простора у Подгорици	5,209	37,241	313	36,791	(450)
Земљиште и гаража у Цетињу	439	1,417	12	1,399	(18)
Хотел у Подгорици	551	33,367	264	31,007	(2,360)
Земљиште и кућа у Подгорици	484	3,797	20	2,320	(1,477)
Ливаде и некатегорисани путеви у Никшићу	977	976	8	976	-
Земљиште, кућа и две помоћне зграде у Бару	1,507	3,625	30	3,582	(43)
Земљиште, две породичне стамбене зграде и помоћна зграда у Котору	396	1,646	9	1,009	(637)
Земљиште и објект у изградњи у Подгорици	412	4,579	38	4,453	(126)
Шуме у Бару	3,569	46,464	449	52,794	(3,670)
Пословни простор у Бару	385	21,442	175	20,549	(893)
Укупно		480,751	3,878	456,034	(24,716)

30. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА, ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И ЦЕНТРАЛНОЈ БАНЦИ

Обавезе према банкама и финансијским организацијама се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Депозити по виђењу	4,164,149	2,451,910
Орочени депозити и наменски депозити	3,750,865	5,829,431
Overnight депозити	150,000	-
Остало	31,176	37,265
Стање на дан биланса	8,096,190	8,318,606

У току 2020. године, депозити у динарима депоновани су по стопи од 0.09%, а у страниј валути депоновани су по стопи за USD од 1.2% до 1.5% и EUR од 0.05% до 0.07%, а за остале стране валуте од 0.59% до 2.40%. Каматне стопе на узете депозите од зависних страних банака кретале су се у распону 0.1 до 1.25% за депозите у USD.

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА

Обавезе према комитентима се састоје од:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Привредна друштва и регист. пољоприв. газдинства		
Депозити по виђењу	86,846,426	78,301,854
Опозиви депозити	180,955	42,688
Остали и <i>overnight</i> депозити	19,966,291	14,483,027
Обавезе по основу кредита	4,471,316	4,060,334
Наменски депозити	2,478,918	2,054,530
Депозити по основу датих кредита	682,563	547,737
Обавезе по основу камата, разграничене обавезе по каматама и остале финансијске обавезе	715,894	541,742
Становништво – физичка лица		
Депозити по виђењу	55,006,792	43,450,446
Опозиви депозити	37,855	72,964
Штедни депозити	224,973,561	218,449,382
Наменски депозити	6,750,908	5,138,469
Депозити по основу датих кредита	2,573,827	2,419,206
Обавезе по основу камата, разграничене обавезе по каматама и остале финансијске обавезе	1,095,054	1,003,142
Остали депозити	411,707	422,189
Стање на дан биланса	406,192,067	370,987,710

**31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА
(наставак)*****Депозити привредних друштава***

Депозити по виђењу у динарима, највећим делом, представљају стања трансакционих депозита предузећа и других правних лица. Одлуком о каматним стопама за 2020. годину ови депозити су каматносно. У зависности од нивоа просечног месечног стања на трансакционим рачунима комитената каматна стопа износи 0.10% на годишњем нивоу за депозите са просечним месечним стањем изнад 50 хиљада динара. У зависности од нивоа просечног месечног стања на трансакционим рачунима комитената Комерцијалне банке а.д. Бања Лука каматна стопа износи до 0.50 % на годишњем нивоу. У зависности од нивоа просечног месечног стања на трансакционим рачунима комитената Комерцијалне банке а.д. Подгорица каматна стопа износи од 0.00 % до 0.01% на годишњем нивоу. Депозити по виђењу нерезидената у инострану валути у Матичној банци су некаматносно, изузев код специфичних пословних аранжмана. Депозити по виђењу нерезидената у инострану валути у Комерцијалној банци а.д. Подгорица су некаматносно. Депозити по виђењу нерезидената у инострану валути у Комерцијалној банци а.д. Бања Лука се крећу у распону од 0.00 % до 0.50%. У току 2020. године краткорочни депозити предузећа у динарима су депоновани уз каматну стопу у распону од: референтне каматне стопе на годишњем нивоу минус 1,25 процентних поена на депозите од три до четрнаест дана до референтне каматне стопе на годишњем нивоу минус 0.25 процентних поена на рок до годину дана уз лимит од минимум 300 хиљада динара. Краткорочни депозити предузетника депоновани су уз каматну стопу у распону од 0.25% до 1.20% на годишњем нивоу уз лимит од минимум од 300 хиљада динара.

Краткорочни депозити предузећа и предузетника у инострану валути су депоновани уз каматну стопу у распону од 0.05 % до 1.50% на годишњем нивоу за EUR односно од 0.40 % до 1.00% за USD на рок од тридесет дана до једне године, а за остале стране валуте у распону од 0.00 % до 0.55%.

Дугорочни депозити предузећа у динарима депоновани су уз каматну стопу одређену износом референтне каматне стопе Народне банке Србије на годишњем нивоу, а у инострану валути од 0.50% до 2.00% на годишњем нивоу за EUR и од 1.30% до 1.40% на годишњем нивоу за USD, од 0.00% до 2.02% на годишњем нивоу за остале стране валуте..

Депозити становништва

Динарски и девизни *а виста* штедни улози становништва у Матичној банци током 2020. године су били некаматносно.

Девизни *а виста* штедни улози становништва у Комерцијалној банци а.д. Бања Лука у током 2020. године су били некаматносно.

Девизни *а виста* штедни улози становништва у Комерцијалној банци а.д. Подгорица у током 2020. године су били са каматном стопом која се креће у распону од 0.00 % до 0.01% на годишњем нивоу.

Краткорочни депозити становништва у динарима депоновани су уз каматне стопе у распону од 1.00% до 2.50% на годишњем нивоу, а у инострану валути од 0.05% до 2.20% за EUR, а за остале валуте у распону од 0.00% до 2.90% на годишњем нивоу.

Дугорочни депозити становништва у динарима депоновани су уз каматне стопе у распону од 2.75% до 3.00% на годишњем нивоу, а у инострану валути од 0.65% до 2.90% за EUR, а за остале валуте у распону од 0.00% до 3.50% на годишњем нивоу.

У току године Матична банка је имала у понуди и посебне камате на акцијску штедњу, са ограниченим периодима важења које нису предмет обелодањивања.

У оквиру обавеза по основу кредита признате су укупне обавезе по ино-кредитним линијама према страним правним лицима које се за потребе биланса стања дефинишу као комитенти.

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА
(наставак)

Структура дугорочних и краткорочних кредита Матичне банке који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Дугорочни кредити		
Влада Републике Италије	5,487	36,139
Европска инвестициона банка (EIB)	970,366	1,376,259
Европска агенција за реконструкцију и развој (EAR)	1,372	14,463
Стање на дан биланса	<u>977,225</u>	<u>1,426,861</u>

Доспеће презентованих кредита је у периоду од 2021. до 2030. године.

По кредитним линијама (трипартитним) Матична банка са кредиторима нема уговорене обавезе везано за финансијске показатеље (праћење/извештавање).

Структура дугорочних кредита Комерцијалне банке а.д., Подгорица који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Европска инвестициона банка (EIB)	50,392	100,794
Влада Црне Горе - Пројекат 1000+	39,334	42,914
Фонд за развој Црне Горе	507,385	623,829
Стање на дан биланса	<u>597,111</u>	<u>767,537</u>

Доспеће презентованих дугорочних кредита је у периоду од 2021. до 2031. године.

По наведеним кредитима Комерцијална банка а.д., Подгорица нема обавезу испуњења финансијских показатеља.

31. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРУГИМ КОМИТЕНТИМА (наставак)

Структура дугорочних кредита Комерцијалне банке а.д., Бања Лука који су исказани на позицији обавеза према комитентима је следећа:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	31. децембра
	2020.	2019.
Инвестиционо развојна банка	2,896,980	1,865,936
Стање на дан биланса	2,896,980	1,865,936

Доспеће презентованих дугорочних кредита је у периоду од 2021. до 2045. године.

На основу уговора закљученог са Инвестиционо развојном банком Републике Српске, Комерцијална банка а.д. Бања Лука нема обавезу испуњавања одређених финансијских показатеља.

31.1 Структура и кретање обавеза по основу депозита и осталих финансијских обавеза према банкама, другим финансијским организацијама, централној банци и комитентима приказано је у наставку

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Почетно стање 01. јануар		
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци (напомена 31)	8,318,606	8,228,284
Депозити и остале финан. обавезе према другим комитентима (напомена 32)	370,987,710	350,668,156
Укупно почетно стање 01. јануар	379,306,316	358,896,440
Нето приливи/одливи – депозити	33,844,825	21,209,646
Нето приливи/одливи - кредити	1,779,939	(709,085)
Нето приливи/одливи - камате	(1,265,765)	(1,195,178)
Нето приливи/ одливи- накнаде	(4,165)	(6,615)
Курсне разлике	(782,537)	(205,985)
Укалкулисана камата и друге безготовинске трансакције	1,409,644	1,317,093
Стање на дан биланса	414,288,257	379,306,316

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци (напомена 31)	8,096,190	8,318,606
Депозити и остале финан. обавезе према другим комитентима (напомена 32)	406,192,067	370,987,710
Укупно банке и комитенти	414,288,257	379,306,316

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

32. РЕЗЕРВИСАЊА

Резервисања се односе на:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Резервисање по основу ванбилансних позиција (напомена 13)	249,508	210,395
Резервисања за судске спорове и остале обавезе (напомена 36.4)	1,797,624	1,715,964
Резервисања за примања запослених МРС 19	649,214	557,051
Стање на дан биланса	2,696,346	2,483,410

Промене на рачуну резервисања су приказане у следећој табели:

	2020.				2019.			
	Резервисање по основу ванбилансних позиција (напомена 13)	Резервисања за судске спорове и остале обавезе (напомена 36.4)	Резервисања за примања запослених (МРС 19)	Укупно	Резервисање по основу ванбилансних позиција (напомена 13)	Резервисања за судске спорове и остале обавезе (напомена 36.4)	Резервисања за примања запослених (МРС 19)	Укупно
Стање на дан 1. јануара	210,395	1,715,964	557,051	2,483,410	309,211	988,557	511,085	1,808,853
Повећање Резервисање на терет актуарских добитака у капиталу	250,361	1,012,762	104,241	1,367,364	282,248	1,255,895	34,056	1,572,199
Коришћење	-	-	(4,338)	(4,338)	-	-	12,770	12,770
	-	(142,145)	(3,326)	(145,471)	-	(26,566)	(209)	(26,775)
Укидање резервисања	(211,244)	(777,198)	(10)	(988,452)	(380,863)	(513,269)	(486)	(894,618)
Курсне разлике	(4)	(9)	(4)	(17)	(201)	(431)	(165)	(797)
Остало	-	(11,750)	(4,400)	(16,150)	-	11,778	-	11,778
Стање на дан биланса	249,508	1,797,624	649,214	2,696,346	210,395	1,715,964	557,051	2,483,410

а) Резервисања за судске спорове Матичне банке

Признавање резервисања је вршено на основу процене будућих одлива у висини тужбених захтева укључујући камату и трошкове. Укупан износ резервисања за 15,558 судских спорова на дан 31.12.2020. износи 1,707,301 хиљаде динара.

У односу на 31.12.2019. дошло је до промене у укупном нивоу резервисања у нето износу 92,427 хиљада динара. Од тога, промена која се односи на нето расход резервисања по судским обавезама износи 232,190 хиљада динара признатих у оквиру позиција биланса успеха, док се смањење резервисања у износу 139,763 хиљада динара односи на коришћење резервисања за исплате и укидање по донетим судским пресудама.

Највећи број спорова се односи на захтеве за плаћање накнаде за обраду кредита, накнаду штете и утврђење.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

32. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

б) Резервисања за примања запослених

Резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију формиране су на бази актуарских претпоставки, на дан биланса стања и исказана су у износу садашње вредности очекиваних будућих исплата.

Главне актуарске претпоставке употребљене у обрачуну резервисања за отпремнине:

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Матична банка		
Дисконтна стопа	4.00%	4.00%
Стопа раста зараде Банке	3.00%	2.00%
Стопа раста зарада на републичком нивоу	6.00%	-
Флукуација запослених	5.00%	4.00%

Према МРС 19, стопа која се користи за дискотовање требало би да буде у складу са тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности што онемогућава проналажење адекватне дисконтне стопе за дужи временски хоризонт, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна стопа на дугорочне обвезнице издате од Владе Републике Србије. На обрачун потребних резервисања за отпремнине у 2020. години као једна од актуарских претпоставки укључена је стопа раста зарада на републичком нивоу од 6%.

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Комерцијална банка а.д., Подгорица		
Дисконтна стопа	3.00%	3.00%
Стопа раста зараде Банке	-	3.00%
Стопа раста зарада на републичком нивоу	2.00%	-
Флукуација запослених	8.00%	9.00%

Према МРС 19, стопа која се користи за дискотовање требало би да буде у складу са тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна на дугорочне обвезнице издате од стране Републике Црне Горе.

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Комерцијална банка а.д., Бања Лука		
Дисконтна стопа	3.00%	3.00%
Стопа раста зараде Банке	-	2.00%
Стопа раста зарада на републичком нивоу	2.00%	-
Флукуација запослених	5.00%	5.00%

Према МРС 19, у параграфу 78, стопа која се користи за дискотовање, требало би да буде у складу са тржишним приносима за високо квалитетне корпоративне обвезнице, односно за дугорочне државне обвезнице. Тренутно, на финансијском тржишту не постоје овакве хартије од вредности, па је за одређивање дисконтне стопе коришћена каматна стопа на дугорочне обвезнице, издате од стране владе Републике Српске.

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд		
Дисконтна стопа	4.00%	4.00%
Стопа раста зараде Друштва	3.00%	6.00%
Стопа раста зарада на републичком нивоу	6.00%	-
Флукуација запослених	5.00%	5.00%

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

33. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

Остале обавезе укључују:	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Обавезе према добављачима	166,554	264,882
Обавезе према запосленима (зараде, порези, доприноси и остале обавезе према запосленима)	26,212	76,854
Примљени аванси	192,516	177,879
Обавезе по основу лизинга	1,151,562	1,371,502
Разграничени приходи од камата и накнада и остали приходи	333,215	160,992
Укалкулисане обавезе и остала разграничења	1,340,697	637,699
Обавезе у обрачуну	1,866,692	2,316,607
Обавезе из добитка	183,667	9,236,270
Обавезе за порезе и доприносе	10,882	19,343
Остале обавезе	297,881	297,542
Стање на дан биланса	5,569,878	14,559,570

Обавезе у обрачуну у укупном износу од 1,866,692 хиљада динара највећим делом се односе на обавезе Матичне банке по основу купопродаје девиза на девизном тржишту од банака у инострану валути износу од 352,741 хиљаду динара, обавезе у обрачуну по основу купопродаје девиза на девизном тржишту у износу од 235,160 хиљада динара, обавезе у обрачуну за ликвидирани девизне рачуне домаћих правних лица у износу од 112,091 хиљаду динара, обавезе за неисплаћене дивиденде према правним лицима у износу од 184,986 хиљада динара, обавезе по основу угашених рачуна клијената у динарима у износу 120,837 хиљада динара и обавезе у обрачуну по основу ликвидираних партија девизних рачуна страних правних лица у износу од 57,145 хиљада динара и обавезе у обрачуну по осталим основама у динарима износу од 60,821 хиљаду динара.

а) Обавезе из добитка Матичне банке Обавезе из добитка у укупном износу од 183,667 хиљада динара састоје се из:

- обавеза по основу дивиденди на приоритетне акције у износу од 4,251 хиљаду динара,
- обавезе из добитка за запослене у износу од 179,417 хиљада динара

На основу одлука Скупштине Банке а након испуњених свих потребних услова прописаних Законом о банкама, Извршни одбор банке донео је одлуке о исплати дивиденде за пословне 2014, 2015, 2016, 2017, 2018. и 2019. годину. Дивиденде су исплаћене у новцу 21.09.2020.године акционарима банке – лицима која су била уписана у Централном регистру, депо и клирингу ХОВ као законити имаоци акција банке на дан дивиденде. Истовремено, извршена је исплата запосленима из добитка за године 2014, 2017, 2018. и 2019. годину чиме је умањена обавеза и по овом основу. Преостали износ обавеза по основу дивиденди у износу од 4,251 хиљаду динара односи се на обавезе из периода пре 2014. године и обавезе према акционарима који нису доставили инструкцију за уплату дивиденди.

б) обавезе по основу лизинга Групе

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Почетно стање 01. јануар	1,371,502	1,847,377
Расходи камата	27,024	33,509
Приходи од камата - престанак приз. уговора	(148)	(500)
Расходи од негативне валутне клаузуле лизинг уговора	895	3,530
Приходи од позитивне валутне клаузуле лизинг уговора	(989)	(8,970)
Трошкови пореза за правна и физичка лица	74,250	71,417
Остали нето приходи по основу лизинга	(484)	(60)
Курсне разлике	(45)	(2,340)
Плаћање лизинг рата	(533,731)	(567,015)
Нови уговори и измене постојећих (нето повећање)	194,354	-
Остало	18,934	(5,446)
Стање на дан биланса	1,151,562	1,371,502

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

34. КАПИТАЛ

34.1 Капитал се састоји из:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Акцијски капитал	17,191,526	17,191,526
Емисиона премија	22,843,084	22,843,084
Резерве из добити и остале резерве	25,432,818	21,849,598
Ревалоризационе резерве	8,544,078	8,875,798
Добитак	4,812,004	9,981,902
Губитак	(1,261,380)	(1,370,332)
Стање на дан биланса	77,562,130	79,371,576

Структура капитала

	31. децембар 2020. године			31. децембар 2019. године		
	Већински удео	Учешћа без права контроле		Већински удео	Учешћа без права контроле	
		Укупно	Укупно		Укупно	Укупно
Акцијски капитал	17,191,466	60	17,191,526	17,191,466	60	17,191,526
Емисиона премија	22,843,084	-	22,843,084	22,843,084	-	22,843,084
Акцијски капитал	40,034,550	60	40,034,610	40,034,550	60	40,034,610
Добитак	4,811,998	6	4,812,004	9,981,896	6	9,981,902
Губитак	(1,261,380)	-	(1,261,380)	(1,370,332)	-	(1,370,332)
Резерве из добити и остале резерве	25,432,814	4	25,432,818	21,849,594	4	21,849,598
Ревалоризационе резерве (потражни салдо)	6,924,907	-	6,924,907	7,256,593	-	7,256,593
Ревалоризационе резерве (дуговни салдо)	-	-	-	(248)	-	(248)
Транслационе резерве (напомена 35.3)	1,619,171	-	1,619,171	1,619,453	-	1,619,453
Резерве	33,976,892	4	33,976,896	30,725,392	4	30,725,396
Капитал	77,562,060	70	77,562,130	79,371,506	70	79,371,576

Акцијски капитал Матичне банке формиран је иницијалним улозима акционара и наредним емисијама нових акција. Акционари имају право управљања Банком (власници обичних акција), као и право учешћа у расподели добити (власници обичних и приоритетних акција). На дан 31. децембра 2020. године акцијски капитал Матичне банке износи 17,191,466 хиљада динара и састоји се од 17,191,466 акција са номиналном вредношћу од 1 хиљаду динара по акцији.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
 31. децембар 2020. године

34. КАПИТАЛ (наставак)

34.1 Капитал се састоји из (наставак)

Структура акција Матичне банке је дата у наредној табели:

Врсте акција	Број акција	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019
Обичне акције	16,817,956	16,817,956
Приоритетне акције	373,510	373,510
Стање на дан биланса	17,191,466	17,191,466

Структура акционара Матичне банке према обичним акцијама на дан 31. децембар 2020. године је следећа:

Назив акционара	Број акција	% учешћа
НЛБ д.д. Љубљана	13,997,686	83.23
ОТП BANKA SRBIJA (custody рачун)	464,919	2.76
Југобанка а.д., Београд у стечају	321,600	1.91
Компанија Дунав осигурање а.д., Београд	290,214	1.73
BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD (збрини рачун)	272,590	1.62
GLOBAL MACRO ABSOLUTE RETURN A	133,148	0.79
GLOBAL MACRO CAPITAL OPPORTUNITIES	131,568	0.78
Станком со. д.о.о., Београд	117,535	0.70
East capital (lux)-Balkan fund	116,756	0.69
GLOBAL MACRO PORTFOLIO	84,003	0.50
FRONT MARK OPPORTUN.MASTER	68,404	0.41
ДЕКА ИНЖЕЊЕРИНГ	65,580	0.39
I.N. DRENİK NONWOVENS TRADING	58,950	0.35
ALLIANCEBERNS.NEXT 50E.M.(M)F.	46,837	0.28
Остали (1,084 акционара)	648,166	3.86
Укупно	16,817,956	100.00

Структура акционара Матичне банке према приоритетним акцијама на дан 31. децембар 2020. године је следећа:

Назив акционара	Број акција	% учешћа
Једно физичко лице	85,140	22.79
Југобанка а.д., Београд (у стечају)	18,090	4.84
Остали (624 акционара)	270,280	72.37
Укупно	373,510	100.00

34. КАПИТАЛ (наставак)**34.1 Капитал се састоји из (наставак)**

Министарство финансија Републике Србије је 26. јуна 2019. године извршило откуп обичних акција које су поседовали акционари DEG-DEUTSHE INVESTITIONS и SWEDFUND INTERNATIONAL у укупном проценту од 6.90%, а 26. новембра откуп обичних акција EBRD-а, у проценту од 24.43% и IFC CAPITALIZATION FUND LP у проценту од 10.15% чиме се проценат учешћа Републике Србије повећао на 83.23% учешћа.

Дана 26.02.2020. године, Министарство финансија Републике Србије објавило је да су представници НЛБ д.д. Љубљана и министар финансија Републике Србије, потписали Уговор о купопродаји 83.23% обичних акција Комерцијалне банке АД Београд.

Потписивањем овог уговора Матична банка је добила новог стратешког партнера, који је након завршетка трансакције преузео и управљање Банком.

Потписивањем Уговора о преносу акција 30. децембра 2020. године између Републике Србије и НЛБ д.д. Љубљана, окончан је процес продаје Комерцијалне банке а.д. Београд. Предмет уговора било је 83.23% обичних акција Комерцијалне банке, чиме је НЛБ д.д. Љубљана постала власник акција које су биле у поседу Републике Србије и највећи појединачни власник Матичне банке са правом управљања.

Ревалоризационе резерве у износу од 8,544,078 хиљада динара (2019: 8,875,798 хиљада динара) се односе на: ефекте по основу повећања вредности основних средстава на основу процене извршене од стране независног проценитеља у износу од 1,088,022 хиљаде динара, ревалоризационе резерве по основу вредновања хартија од вредности у износу од 5,708,949 хиљаде динара, актуарске добитке у износу од 127,936 хиљада динара и транслационе резерве у износу од 1,619,171 хиљаду динара. Исказане вредности садрже и пореске ефекте ревалоризационих резерви.

34.2. Зарада по акцији

Основна зарада по акцији израчунава се тако што се добитак који припада акционарима (матичног правног лица) подели пондерисаним просечним бројем обичних акција у оптицају за период:

	2020.	2019.
Добитак Матичне банке умањен за приоритетне дивиденде (у хиљадама динара)	2,916,958	8,942,686
Просечан пондерисани број акција у току године	16,817,956	16,817,956
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	<u>173</u>	<u>532</u>

Основни добитак по акцији за 2020. годину износи 173 динара или 17.34% на номиналну вредност обичне акције, а за 2019. годину добитак по акцији износио је 532 динара или 53.17% на номиналну вредност обичне акције.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

34. КАПИТАЛ (наставак)
34.3. Кумулативне курсне разлике по основу курсирања инооперација

	Кумулативне курсне разлике на уделе у зависна друштва	Курсне разлике остварене на унутаргрупним трансакцијама	У хиљадама динара	
			Курсне разлике из превођења резултата Биланса успеха са просечног на закључни курс	Укупно
Стање на дан 1. јануара претходне године	1,521,335	75,058	51,758	1,648,151
Повећање/смањење	(34,940)	6,859	(617)	(28,698)
Стање на дан 31. децембар претходне године	1,486,395	81,917	51,141	1,619,453
Повећање/смањење	(729)	445	2	(282)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	1,485,666	82,362	51,143	1,619,171

35. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА

Табела у наставку приказује анализу имовине и обавеза према томе када се очекује да ће бити доспели или измирени:

	У хиљадама динара		
	До 12 месеци	Преко 12 месеци	Укупно
31.12.2020.			
Готовина и средства код централне банке	86,892,070	-	86,892,070
Хартије од вредности	20,819,030	137,619,626	158,438,656
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	15,991,777	2,873,706	18,865,483
Кредити и потраживања од комитената	62,824,341	156,609,286	219,433,627
Нематеријална имовина	-	578,413	578,413
Некретнине, постројења и опрема	-	6,743,199	6,743,199
Инвестиционе некретнине	-	2,145,007	2,145,007
Текућа пореска средства	19,661	-	19,661
Одложена пореска средства	-	2,484	2,484
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	370,663	-	370,663
Остала средства	4,723,511	2,082,489	6,806,000
УКУПНО АКТИВА	191,641,053	308,654,210	500,295,263
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	7,245,858	850,332	8,096,190
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	374,147,298	32,044,769	406,192,067
Резервисања	-	2,696,346	2,696,346
Текуће пореске обавезе	2,079	-	2,079
Одложене пореске обавезе	-	176,573	176,573
Остале обавезе	4,803,434	766,444	5,569,878
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	386,198,669	36,534,464	422,733,133
Нето	(194,557,616)	272,119,746	77,562,130

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

35. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА (наставак)

31.12.2019.

	<i>У хиљадама динара</i>		
	До 12 месеци	Преко 12 месеци	Укупно
Готовина и средства код централне банке	76,654,402	-	76,654,402
Хартије од вредности	22,972,599	121,506,832	144,479,431
Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	25,925,757	1,064,247	26,990,004
Кредити и потраживања од комитената	68,380,888	139,853,270	208,234,158
Нематеријална имовина	-	754,500	754,500
Некретнине, постројења и опрема	-	7,254,391	7,254,391
Инвестиционе некретнине	-	2,202,616	2,202,616
Текућа пореска средства	6,786	-	6,786
Одложена пореска средства	-	1,076,255	1,076,255
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	500,740	-	500,740
Остала средства	5,648,856	1,953,755	7,602,611
УКУПНО АКТИВА	200,090,028	275,665,866	475,755,894
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	6,326,829	1,991,777	8,318,606
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	326,625,861	44,361,849	370,987,710
Резервисања	-	2,483,410	2,483,410
Текуће пореске обавезе	2,673	-	2,673
Одложене пореске обавезе	-	32,349	32,349
Остале обавезе	13,605,014	954,556	14,559,570
УКУПНО ОБАВЕЗА	346,560,377	49,823,941	396,384,318
Нето	(146,470,349)	225,841,925	79,371,576

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ

	<i>У хиљадама динара</i>	
	<u>31. децембар 2020.</u>	<u>31. децембар 2019.</u>
Послови у име и за рачун трећих лица	4,146,427	4,201,557
Преузете будуће обавезе	44,263,544	56,406,073
Потраживања по основу споразума о рекуповини	1,175,802	-
Друге ванбилансне позиције	484,744,960	443,227,208
Укупно	<u>534,330,733</u>	<u>503,834,838</u>

Из преузетих будућих обавеза елиминисан је интерни однос са Комерцијалном банком а.д., Бања Лука по основу неискоришћених кредита у износу од 2,939,505 хиљада динара (EUR 25 милиона), Комерцијалном банком а.д., Подгорица по основу неискоришћених кредита у износу од 1,763,703 хиљаде динара (EUR 15 милиона) и неискоришћени део одобреног лимита по картицама КомБанк ИНВЕСТ у износу 200 хиљада РСД.

Из других ванбилансних позиција елиминисани су интерни односи које Комерцијална банка а.д. Бања Лука, Комерцијална банка а.д. Подгорица и КомБанк ИНВЕСТ имају са Комерцијалном банком а.д. Београд.

36.1 Издате гаранције и акредитиви

Банке, чланице Групе, издају гаранције и акредитиве, којим гарантују трећим лицима измирење обавеза од стране својих клијената. Ови уговори имају уговорено време трајања које најчешће износи до годину дана. Уговорене вредности потенцијалних обавеза су приказане у наредној табели:

	<i>У хиљадама динара</i>	
	<u>31. децембар 2020.</u>	<u>31. децембар 2019.</u>
Плативе гаранције	5,088,246	4,983,412
Чинидбене гаранције	7,131,239	5,754,320
Акредитиви	169,229	281,963
Стање на дан	<u>12,388,714</u>	<u>11,019,695</u>

Претходно наведени износи представљају максималан износ губитка који би банке чланице Групе оствариле на датум финансијских извештаја, уколико нико од клијената не би успео да измири уговорене обавезе (напомена 4).

36.2 Структура преузетих обавеза је следећа

	<i>У хиљадама динара</i>	
	<u>31. децембар 2020.</u>	<u>31. децембар 2019.</u>
Неискоришћени део одобрених прекорачења по платним и кредитним картицама и прекорачењима по текућим рачунима	11,169,739	11,071,708
Преузете неопозиве обавезе за неповучене кредите	20,191,910	33,033,872
Остале неопозиве обавезе	513,181	1,280,798
Стање на дан биланса	<u>31,874,830</u>	<u>45,386,378</u>

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ДРУГЕ ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ (наставак)

36.3 Остале ванбилансне позиције чине средства по пословима у име и за рачун трећих лица и друга ванбилансна актива

Послови у име и за рачун трећих лица у укупном износу од 4,146,457 хиљада динара највећим делом се састоје од средстава комисионих кредита Републике Србије за финансирање стамбених кредита у износу 3,770,646 хиљада динара, кредите по основу откупа друштвених станова буџетских установа у износу од 334,127 хиљада динара (кредити прузети од Беобанке у стечају) док се остала средства углавном односе на пољопривредне кредите финансиране од стране надлежних министарстава.

У оквиру друге ванбилансне активе у износу од 484,744,960 хиљада динара, Група између осталог исказује примљена материјална средства обезбеђења за пласмане и потраживања у износу од 217,049,029 хиљаде динара, номиналну вредност хартија по *custody* пословима за клијенте Групе у износу од 63,867,817 хиљаде динара, номиналну вредност хартија од вредности у портфељу Групе у износу од 143,953,590 хиљада динара, износ отписаних финансијских средстава у динарима у износу од 34,332,438 хиљада динара према Одлуци НБС о рачуноводственом отпису билансне активе и Трајни отпис - пренос у ванбиланс (МРС 39) у износу од 537,715 хиљаде динара.

Матична банка, сагласно издатој дозволи за обављање кастоди послова, чува и финансијске инструменте клијената на рачунима хартија од вредности, о чему се води ванбилансна евиденција. По основу ових послова Матична банка не сноси кредитни ризик.

36.4 Судски спорови

На основу стручне процене Сектора правних послова и адвоката који заступају чланице Групе, код свих спорова који се воде против чланица Групе у току 2020. године руководства су извршила резервисања за потенцијалне губитке по судским споровима у износу од 1,797,624 хиљаде динара (напомена 32).

На дан 31. децембар 2020. године, потенцијалне обавезе по основу спорова – основица тужбеног захтева који се воде против чланица Групе процењена је на износ од 7,782,720 хиљада динара (за 21,406 активних предмета). Наведени број и вредност предмета на нивоу Групе обухвата и садржи 23 предмета укупне вредности од 74,970 хиљада динара који су затворени у јануару 2021. године.

Поред тога, чланице Групе воде спорове против трећих лица чији најзначајнији део чини 47,853,082 хиљаде динара (за 13,753 предмета највеће појединачне вредности). Руководства чланица Групе очекују позитивне исходе код већине спорова.

36.5 Порески ризици

Порески системи у Републици Србији, Црној Гори и Босни и Херцеговини су у процесима континуиране ревизије и измена. У различитим околностима, порески органи могу имати различите приступе одређеним питањима и могу утврдити додатне пореске обавезе заједно са накнадним затезним каматама и казнама. Руководства чланица Групе сматрају да су пореске обавезе евидентиране у финансијским извештајима правилно исказане.

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА

Највеће учешће у управљачким акцијама Матичне банке има НЛБ д.д, Љубљана која је власник 83.23% обичних акција Банке. Матична банка има три зависна правна лица: Комерцијална банка а.д., Подгорица, Комерцијална банка а.д., Бања Лука и КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд.

Правна и физичка лица се сматрају повезаним лицима уколико једно лице има контролу, заједничку контролу или значајан утицај на доношење финансијских и пословних одлука другог правног лица. Повезана лица су и она лица која су под заједничком контролом истог матичног правног лица.

У оквиру редовног пословања Групе обавља се изванредан број банкарских трансакција са повезаним лицима. Оне укључују кредите, депозите, инвестиције у власничке хартије од вредности и дериватне инструменте, трансакције платног промета и друге банкарске послове.

Консолидоване трансакције са зависним лицима су приказане у напмени 6.1.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)
37.1. Кредити и потраживања од повезаних лица

Пласмани	2020.			У хиљадама динара 2019.		
	Билансно	Ванбилансно	Укупно	Билансно	Ванбилансно	Укупно
Веотоx doo	19,968	122	20,090	23,483	1,220	24,703
ПМЦ Инжењеринг	844,093	-	844,093	1	-	1
Етi house	1	-	1	-	-	-
НЛБ Београд	5	-	5	-	-	-
НЛБ д.д. Љубљана	6,085	-	6,085	-	-	-
Физичка лица	178,950	18,138	197,088	189,581	18,017	207,598
Укупно	1,049,102	18,260	1,067,362	213,065	19,237	232,302
Обавезе	Депозити	Примљени кредити	Укупно	Депозити	Примљени кредити	Укупно
ПМЦ Инжењеринг	-	-	-	89	-	89
Веотоx doo	7,344	-	7,344	7,950	-	7,950
Архитетонски биро СТУДИО 3	389	-	389	100	-	100
ЈП Југоимпорт	-	-	-	4,964	-	4,964
Reprezent doo	12	-	12	12	-	12
Volero ZR	64	-	64	19	-	19
Еурос осигурање Бања Лука	25,507	-	25,507	51,528	-	51,528
Агенција за осигурање депозита	50,994	-	50,994	42,996	-	42,996
Завичајно удружење Срба Ускопљанске долине Бугојно - Доњи Вакуф	42	-	42	7	-	7
Физичка лица	403,348	-	403,348	252,632	-	252,632
Укупно	487,700	-	487,700	360,297	-	360,297

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**

31. децембар 2020. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)

37.2. Приходи и расходи од повезаних лица
динара

У хиљадама

	За период 01. јануар - 31. децембар 2020.		
	Камате	Накнаде	Укупно
Приходи			
ПМЦ Инжењеринг	9,475	29	9,504
Архитетонски биро СТУДИО 3	-	8	8
Веомох доо	551	318	869
НЛБ Београд	40	864	904
НЛБ д.д. Љубљана	1	1,357	1,358
Emi house	-	63	63
Bolero ZR	-	19	19
Win Win Retail	-	416	416
WinWin Shop	-	242	242
Еурос осигурање Бања Лука	-	7	7
Агенција за осигурање депозита	-	9	9
Завичајно удружење Срба Ускопљанске долине	-	7	7
Бугојно - Доњи Вакуф			
Физичка лица	7,494	810	8,304
Укупно приходи	17,561	4,149	21,710
Расходи			
Веомох доо	(7)	-	(7)
Еурос осигурање Бања Лука	(559)	-	(559)
НЛБ Београд	-	(642)	(642)
НЛБ д.д. Љубљана	(67)	(1,385)	(1,452)
Агенција за осигурање депозита	(153)	-	(153)
Физичка лица	(2,174)	(25)	(2,199)
Укупно расходи	(2,960)	(2,052)	(5,012)
Нето приходи	14,601	2,097	16,698

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2020. године

37. ПОВЕЗАНА ЛИЦА (наставак)
37.2. Приходи и расходи од повезаних лица (наставак)

У хиљадама динара

	2019.		
	Кamate	Накнаде	Укупно
Приходи			
ПМЦ Инжењеринг	-	35	35
Архитетонски биро СТУДИО 3	-	11	11
Веотох	482	318	800
ЈП Југоимпорт	-	4,847	4,847
Volero ZR	-	18	18
Еурос осигурање Бања Лука	-	7	7
Агенција за осигурање депозита	-	13	13
Завичајно удружење Срба Ускопљанске долине			
Бугојно - Доњи Вакуф	-	6	6
Физичка лица	8,227	1,043	9,270
Укупно приходи	8,709	6,298	15,007
Расходи			
Веотох	(4)	(1)	(5)
ЈП Југоимпорт	(4)	-	(4)
Еурос осигурање Бања Лука	(700)	-	(700)
Агенција за осигурање депозита	(212)	-	(212)
Физичка лица	(1,107)	(15)	(1,122)
Укупно расходи	(2,027)	(16)	(2,043)
Нето приходи	6,682	6,282	12,964

37.3 Бруто и нето примања руководстава чланица Групе и укупне накнаде чланова Управних и Одбора за ревизију су следећа

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Бруто примања		
Извршни одбори	164,469	129,270
Нето примања		
Извршни одбори	125,785	94,490
Бруто примања		
Управни и Одбори за ревизију	26,369	34,467
Нето примања		
Управни и Одбори за ревизију	16,957	21,967

38. НЕУСАГЛАШЕНИ ИЗВОДИ ОТВОРЕНИХ СТАВКИ

Неусаглашени изводи отворених ставки

На основу обавезе усаглашавања стања са дужницима на дан 31.12.2020. године, Матична банка је проследила 3,281 извода отворених ставки.

На основу анализе извршеног редовног Годишњег пописа на дан 31. децембра 2020. године, Матична банка има неусаглашене изводе отворених ставки за осам клијента са наведеним разлогом оспоравања потраживања.

Неусаглашени изводи за два клијента односе се на клијенте који оспоравају износ потраживања за дате авансе, потраживања по основу издатих фактура и потраживања по основу закупнине у укупном износу од 3,718 хиљада динара (по истом основу потраживања враћено је четрнаест неовверених извода у износу од 6,978 хиљада динара).

Пет клијената оспоравају износе потраживања по основу накнада домаћег платног промета и накнаде за послове агента емисије и послове корпоративног агента у динарима, све у укупном износу од 100 хиљада динара.

У једном случају клијент је делимично оспорио износе који се односе на преплате из јануара у износу од 251 хиљаду динара.

Износ исправки вредности за потраживања која су оспорена (и износ резервисања за билансне ставке) одређен је политиком кредитног ризика Банке.

Матична банка је у континуираном процесу усаглашавања оспорених ставки.

КомБанк ИНВЕСТ а.д., Београд нема неусаглашене изводе отворених ставки.

Комерцијална банка а.д., Бања Лука има дванаест неусаглашених извода отворених ставки у износу од 6,382 хиљаде динара.

Комерцијална банка а.д., Подгорица има један неусаглашени извод отворених ставки у износу од 99 хиљада динара.

39. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Догађаји након датума биланса стања Матичне банке:

Нови Управни одбор Матичне банке одржао је прву седницу 5. јануара 2021. године и именовao председника и заменика председника Извршног одбора Матичне банке који су ступили на дужност дана 4. фебруара 2021. године, након добијања дозвола од надлежних институција. На првој седници именовани су нови чланови Одбора за ревизију и ALCO одбора.

Ванредна седница Скупштине Матичне банке одржана је 28. јануара 2021. године на којој су донете одлуке о:

- изменама и допунама Статута Матичне банке
- разрешењу досадашње председнице Скупштине Матичне банке (убудуће ће председавајући Скупштине бити биран на самој седници)
- повећању власничког удела у Комерцијалној банци Бања Лука на 100% и
- утврђивању накнаде члановима Управног одбора и других одбора Матичне банке.

У току јануара и фебруара 2021. године, Матична банка је, у складу са условима из Одлуке НБС о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима COVID-19, од 15. децембра 2020. године, (мораторијум 3) за 1,648 клијента одобрила пласмане у бруто износу од 4,506,368 хиљада динара. У складу са Одлуком НБС, доцња код клијента који су поднели захтев за мораторијум 3 се зауставља у тренутку подношења захтева. Матична банка је сваки захтев за мораторијум 3 појединачно сагледала и проценила да ли је дошло до значајног погоршања кредитне способности.

Осим догађаја описаних у претходним ставовима није било значајних догађаја након датума биланса стања које би било неопходно обелоданити у финансијским извештајима.

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д. Подгорица:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима.

Догађаји након датума биланса стања Комерцијалне банке а.д. Бања Лука:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима.

Догађаји након датума биланса стања Друштва за управљање УЦИТС фондом КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд:

Није било догађаја након датума билансирања, до датума издавања ових финансијских извештаја, који би захтевали евентуалне корекције или додатна обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима.

Осим догађаја описаних у претходним тачкама, није било других значајних догађаја после датума извештајног периода који би захтевали обелодањивање у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје за 31. децембра 2020. године.

31. децембар 2020. године

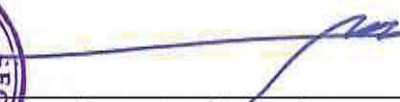
40. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Девизни курсеви утврђени на међубанкарском састанку девизног тржишта примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 31. децембра 2020. и 2019. године за поједине главне валуте су:

	Званични курс Народне банке Србије		Просечни курс Народне банке Србије	
	2020.	2019.	2020.	2019.
USD	95.6637	104.9186	-	-
EUR	117.5802	117.5928	117.5780	117.8593
CHF	108.4388	108.4004	-	-
BAM	60.1178	60.1242	60.1167	60.2605

У Београду, дана 15. марта 2021. године.

Потписано у име Комерцијалне банке а.д., Београд:

Др Мирослав Перић
Члан Извршног одбораВластимир Вуковић
Председник Извршног одбора

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
НЛБ ГРУПА

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О
ПОСЛОВАЊУ ГРУПЕ
КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД
БЕОГРАД ЗА 2020. ГОДИНУ**

Март 2021. године

Комерцијална банка АД Београд
НЛБ Група

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ.....	3
2. ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ГРУПЕ.....	4
3. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ.....	9
3.1. МАКРОЕКОНОМСКИ УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА	9
3.2. ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ	9
3.3. КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА	11
3.4. КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА	14
4. УЛАГАЊА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	17
5. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ.....	18
6. ПЛАН БУДУЋЕГ РАЗВОЈА ГРУПЕ	18
7. ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ.....	21
8. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА И УДЕЛА	22
9. ПОСЛОВАЊЕ ОГРАНАКА ПРЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ.....	22
10. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА ГРУПЕ...	25
11. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА.....	25
12. ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ.....	32
13. КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ.....	33

Консолидовани финансијски извештаји банкарске Групе исказују се у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији и функционалну валуту Матичне банке.

Функционалне валуте, ЕУР из финансијских извештаја Комерцијалне банке АД Подгорица и БАМ из финансијских извештаја Комерцијалне банке АД Бања Лука, прерачунате су у извештајну валуту Матичне банке – динар (РСД) на бази званично објављених курсева у Републици Србији.

Консолидовани биланс успеха и Консолидовани биланс токова готовине за период су рекласификовани применом просечног званичног курса у Републици Србији за 2020. годину од 117,5780 за један ЕУР и 60,1167 за једну БАМ, а остали консолидовани финансијски извештаји (биланс стања, извештај о променама на капиталу и извештај о осталом резултату) применом закључног курса на дан биланса од 117,5802 за један ЕУР односно 60,1178 за једну БАМ.

Пословне промене настале у страног валути се прерачунавају у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском девизном тржишту, који важи на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у страног валути на дан консолидованог биланса стања, прерачунате су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском девизном тржишту који је важио на тај дан.

1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ

ОПИС	2020	2019	ИНДЕКСИ 2020/2019	2018	2017	2016
БИЛАНС УСПЕХА (у хиљадама РСД)						
Добитак/губитак пре опорезивања	4.278.454	7.726.328	55,4	8.381.166	7.316.383	-6.533.686
Добитак/губитак после опорезивања	3.001.511	8.399.865	35,7	8.380.334	8.267.996	-6.241.130
Нето приходи од камата	13.288.023	13.770.518	96,5	13.946.644	13.517.238	14.456.333
Нето приходи од накнада	5.266.522	5.727.124	92,0	5.540.447	5.413.601	5.093.523
БИЛАНС СТАЊА (у хиљадама РСД)						
Консолидована билансна актива	500.295.263	475.755.894	105,2	441.586.959	400.108.316	428.827.608
Ванбилансно пословање	534.330.733	503.834.838	106,1	496.783.044	507.341.556	551.970.548
Кредити и потраживања од банака и дфо	18.865.483	26.990.004	69,9	21.037.537	30.233.555	43.216.681
Кредити и потраживања од комитената	219.433.627	208.234.158	105,4	191.448.642	174.242.139	166.401.008
Депозити и остале обавезе према банкама, дфо и централној банци	8.096.190	8.318.606	97,3	8.228.284	6.137.776	9.822.519
Депозити и остале обавезе према комитентима	406.192.067	370.987.710	109,5	350.668.156	317.577.748	345.135.959
Капитал	77.562.130	79.371.576	97,7	71.522.051	67.100.116	59.292.420
Адекватност капитала	28,8%	27,1%	106,6	25,2%	24,6%	26,2%
Број запослених	2.985	3.056	97,7	3.076	3.106	3.152
ПАРАМЕТРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ						
ROA	0,9%	1,7%	-	2,0%	1,8%	-1,5%
ROE (на укупан капитал)	5,5%	10,2%	-	12,1%	11,6%	-10,5%
Нето каматна маржа на укупну активу	2,7%	3,0%	-	3,3%	3,3%	3,4%
Cost / income ratio	69,17%	63,67%	-	60,41%	64,0%	63,2%
Оперативни трошкови	12.834.821	12.414.562	103,4	11.772.192	12.119.512	12.363.223
Нето приход/расход по основу обезвређивања пласмана	-1.264.236	1.587.676	-	51.681	36.342	-13.079.497
Активa по запосленом (у хиљадама РСД)	167.603	155.679	107,7	143.559	128.818	136.049
Активa по запосленом (у хиљадама ЕУР)	1.425	1.324	107,7	1.212	1.087	1.102

2. ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ И ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ГРУПЕ

Банкарска Група се састоји из три банке (Матичне и две зависне банке) и једног друштва за управљање инвестиционим фондовима.

Матична Банка, Комерцијална банка АД Београд, у оквиру регистрованих делатности обавља следеће послове:

- депозитне послове (примање и полагање депозита),
- кредитне послове (давање и узимање кредита),
- девизне, девизно-валутне и мењачке послове;
- послове платног промета;
- издавање платних картица;
- послове са хартијама од вредности (издавање хартија од вредности, послови кастоди банке и др.);
- брокерско-дилерске послове;
- издавање гаранција, авала и других облика јемстава (гаранцијски посао);
- куповину, продају и наплату потраживања (факторинг, форфетинг и др.);
- послове заступања у осигурању, по претходној сагласности Народне банке Србије;
- послове за које је овлашћена законом.

Матична Банка је овлашћена за обављање платног промета са иностранством од 2003. године, за обављање делатности брокерско-дилерског друштва од 2005. године, за обављање делатности кастоди банке од 2006. године, а за обављање послова заступања у осигурању од 2011. године.

Комерцијална банка АД Бања Лука је регистрована у БиХ за обављање платног промета и кредитних и депозитних послова у земљи и иностранству у складу са прописима Републике Српске.

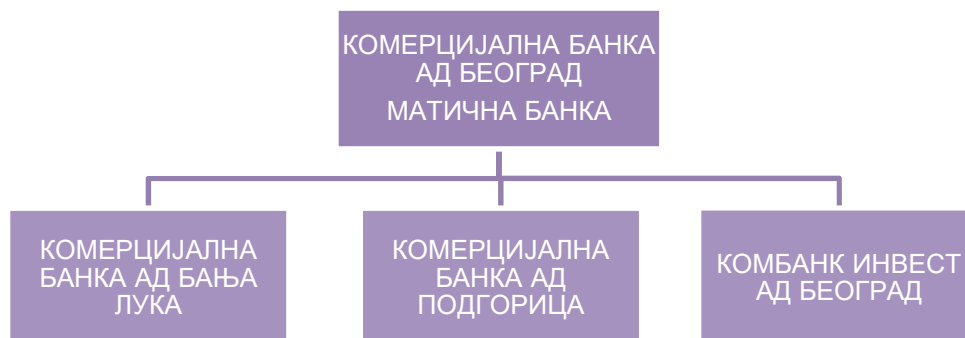
Комерцијална банка АД Подгорица обавља следеће послове:

- депозитне послове (примање и полагање депозита),
- кредитне послове (давање и узимање кредита),
- издаје гаранције и преузима друге обавезе,
- купује и наплаћује потраживања,
- издаје, обрађује и евидентира платне инструменте,
- платни промет са иностранством,
- финансијски лизинг,
- тргује у своје име и за свој рачун или за рачун комитената страним средствима плаћања,
- прикупљање података, врши израду анализа и давање информација и савета о кредитној способности друштва и предузетника,
- депо послове,
- чување средстава и хартија од вредности,
- друге помоћне послове из домена пословања Банке.

КОМБАНК ИНВЕСТ АД Београд је регистровано за обављање следећих делатности:

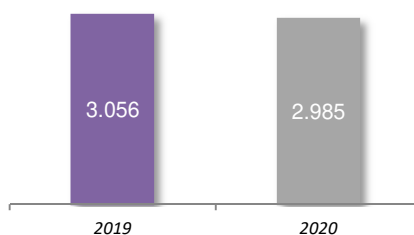
- организовање и управљање отвореним инвестиционим фондовима,
- оснивање и управљање затвореним инвестиционим фондовима,
- управљање приватним инвестиционим фондовима,
- друге послове у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, односно послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника.

Организациона структура Групе**Људски ресурси Групе**

На дан 31. децембра 2020. године Група је укупно имала 2.985 запослених, за 71 мање него у претходној 2019. години. Смањење је настало у Матичној банци (75) док је КБ Бања Лука повећала број запослених (4) у току 2020. године. У КБ Подгорица број запослених је непромењен. КБ Инвест такође, је задржао исти број запослених у току 2020. године.

Број запослених Групе

Основни подаци о чланицама Групе

	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БАЊА ЛУКА	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД ПОДГОРИЦА	КОМБАНК ИНВЕСТ АД БЕОГРАД
АДРЕСА	Јеврејска 69	Цетињска бр.11 VI спрат Кула ПЦ 1	Краља Петра 19
ДРЖАВА	БиХ, Република Српска	Црна Гора	Србија
ТЕЛЕФОН	00387-51-244-700	00382-20-426-300	011-330-8160

**КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД
БАЊА ЛУКА**99,998% власништво КБ Београд
0,002% власништво НЛБ д д Љубљана**КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД ПОДГОРИЦА**

100,0% власништво КБ Београд

Комерцијална банка АД Бања Лука је основана у септембру 2006. године и дана 15. септембра 2006. године уписана у судски регистар Решењем Основног суда у Бања Луци. На крају 2020. године Банка је имала 163 запослених и пословну мрежу сачињену од 10 филијала и 9 агенција.

Комерцијална банка АД Подгорица основана је у новембру 2002. године као афилијација Комерцијалне банке АД Београд и уписана у централни регистар Привредног суда у Подгорици 6. марта 2003. године. На крају 2020. године Банка је имала 148 запослених и пословну мрежу сачињену од 9 филијала и 1 експозитуре.

КОМБАНК ИНВЕСТ АД БЕОГРАД

100,0% власништво КБ Београд

Друштво за управљање УЦИТС фондом **КОМБАНК ИНВЕСТ а.д. Београд** је привредно друштво уписано у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре дана 5. фебруара 2008. године. Друштво послује као нејавно акционарско друштво у складу са Законом о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом, Правилником о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом и Правилником о условима за обављање делатности друштва за управљање отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом.

Друштво управља са три инвестициона фонда и то:

1. КОМБАНК ИН ФОНД, врста фонда - балансирани, валуте фонда Рсд и Еур,
2. КОМБАНК НОВЧАНИ ФОНД, врста фонда - очување вредности имовине, валута фонда Рсд,
3. КОМБАНК ДЕВИЗНИ ФОНД, врста фонда - очување вредности имовине, валута фонда Еур.

На крају 2020. године Друштво је имало пет запослених лица.

Основни подаци о Матичној банци

Комерцијална банка АД Београд, Матична Банка, основана је 1. децембра 1970. године, а трансформисана у акционарско друштво 6. маја 1992. године. Банка је регистрована код Трговинског суда у Београду 10. јула 1991. године, а законски је пререгистрована у Агенцији за привредне регистре 14. априла 2006. године. Банка је добила дозволу за банкарску делатност од Народне банке Југославије 3. јула 1991. године.

Пословну 2020. годину обележиле су активности на завршетку процеса приватизације Банке. У фебруару 2020. године потписан је Уговор између Министарства финансија Републике Србије и Нове Љубљанске банке д.д. Љубљана, Словенија, о купопродаји 83,23% обичних акција Комерцијалне банке а.д. Београд. Након тога, од марта 2020. године започео је „closing process“, процес преузимања (аквизиције) Банке. Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, Словенија је 30.12.2020. године завршила процес преузимања Комерцијалне банке а.д. Београд. Наведеног дана је извршено потписивање Уговора о преносу акција Комерцијалне банке а.д. Београд између Републике Србије и Нове Љубљанске банке д.д. Љубљана, Словенија.

Акционар Банке са изнад 5% капитала

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД
Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана-83,23%

Поред мреже експозитура Банка пословање у Београду обавља на три локације

Адреса/Централа/	Светог Саве 14	Светогорска 42-44	Македонска 29
ТЕЛЕФОН	381-11-30-80-100	381-11-32-40-911	381-11-33-39-001
FAX	381-11-344-23-72	381-11-32-35-121	381-11-33-39-196
S.W.I.F.T. code	КОВБРСБГ	КОВБРСБГ	КОВБРСБГ
REUTERS dealing code	КОМБ	КОМБ	КОМБ
ИНТЕРНЕТ	www.kombank.com	www.kombank.com	www.kombank.com
E - mail	posta@kombank.com	posta@kombank.com	posta@kombank.com

Након 2017. године и прве велике спроведене реорганизације пословне мреже, после анализе ефеката реализованих измена на пословање, Банка је почетком 2018. године спровела додатне промене у пословној мрежи.

У марту 2018. године извршена је нова измена организације у оквиру пословне функције Привреде када су формално уместо Пословно корпоративних центара формирану су Сектори за рад са малом и средњом привредом Београд, Централна Србија и Војводина. Суштински измена је обухватила функционално спајање послова продаје и кредитне анализе у оквиру истог организационог облика (Сектора за рад са малом и средњом привредом Београд, Централна Србија и Војводина).

У 2019. и 2020. години није било измена организације у оквиру пословне функције Привреде.

Пословање у сегменту становништва, у току 2020. године, Матична банка је обављала кроз мрежу од 203 експозитуре груписаних у шест Пословних центара и Филијалу Косовска Митровица. Рад са правним лицима одвијао се кроз три сектора за рад са малом и средњом привредом (Војводина, Београд и Централна Србија) и Сектором за рад са привредом - великим клијентима.

Пословна мрежа Матичне банке

ПОСЛОВНИ ЦЕНТАР	СЕДИШТЕ
1. ПЦ Београд 1	Трг Политике 1, Београд
2. ПЦ Београд 2	Трг Политике 1, Београд
3. ПЦ Крагујевац	Моше Пијаде 2, Пожаревац
4. ПЦ Ниш	Епископска 32, Ниш
5. ПЦ Нови Сад	Булевар ослобођења 88, Нови Сад
6. ПЦ Ужице	Петра Ђеловића 4, Ужице
ФИЛИЈАЛА	СЕДИШТЕ
1. Косовска Митровица	Чика Јовина 11, Косовска Митровица

СЕКТОРИ	СЕДИШТЕ
Сектор за рад са привредом-великим клијентима	Светогорска 42-44, Београд
Сектор за рад са малом и средњом привредом-Војводина	Булевар ослобођења 88, Нови Сад
Сектор за рад са малом и средњом привредом-Београд	Светогорска 42-44, Београд
Сектор за рад са малом и средњом привредом-Централна Србија	Светогорска 42-44, Београд

3. ФИНАНСИЈСКИ ПОЛОЖАЈ И РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ГРУПЕ

3.1. Макроекономски услови пословања

Макроекономски показатељи	СРБИЈА	ЦРНА ГОРА ¹	РЕПУБЛИКА СРПСКА
Бруто друштвени производ	ЕУР 46,9 млрд ²	ЕУР 4,6 млрд ³	ЕУР 5,6 млрд (КМ 10,9 млрд)
Кретање БДП-а	-1,0% ⁴	-17,0% ⁵	-3,0% ⁶
Индекс потрошачких цена (XII 2020 / XII 2019)	+1,3%	-0,1% ⁷	-1,7% ⁸
Актива банкарског сектора	+10,4% ⁹	-0,3% ¹⁰	+0,5% ¹¹
Учешће активе банкарског сектора у БДП	113,6% ¹²	99,6%	75,7%
Индустријска производња	-1,4% ¹³	-1,5%	-1,8% ¹⁴
НПЛ банкарског сектора односно неквалитетна актива	3,5% ¹⁵	5,0%	5,3% ¹⁶
Стопа незапослености	8,7% ¹⁷	19,0%	15,1%

Напомена: Макроекономски услови пословања чланица Групе према доступним подацима надлежних институција

3.2. Пословање Групе

ОПИС	2020	2019	2018	2017	2016
<i>(у хиљадама РСД)</i>					
БИЛАНСНА АКТИВА ГРУПЕ	500.295.263	475.755.894	441.586.959	400.108.316	428.827.608
Комерцијална банка а.д. Београд	455.152.974	428.857.730	398.447.676	366.074.702	397.222.810
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	27.879.636	29.256.166	27.624.178	20.075.186	18.385.992
Комерцијална банка а.д. Подгорица	17.088.819	17.472.505	15.353.955	13.801.705	13.212.323
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	173.834	169.493	161.150	156.723	6.483

1 Подаци за Црну Гору су за новембар 2020. (последње доступни подаци)

2 МФИН, Основни индикатори макроекономских кретања, фебруар 2021. (процена за 2020. годину)

3 Бруто друштвени производ на 30.9.2020.

4 МФИН, Основни индикатори макроекономских кретања, фебруар 2021. (процена за 2020. годину)

5 Процена Централне банке Црне Горе за БДП у 2020.

6 Податак се односи на период септембар 2020 у односу на септембар 2019.

7 Просечна стопа потрошачких цена за 9 месеци 2020 у односу на исти период 2019.

8 Податак се односи на период новембар 2020/новембар 2019.

9 Раст активе банкарског сектора Србије 30.09.2020./2019

10 ЦБЦГ, Монетарна кретања, Податак се односи на период 30.9.2020/2019.

11 Податак се односи на 30.09.2020. у односу на 31.12.2019.

12 Податак се односи на БДП и активу сектора на дан 30.9.2020.

13 МФИН, Текућа макроекономска кретања, јануар 2021.(податак за новембар 2020.м.г. стопа)

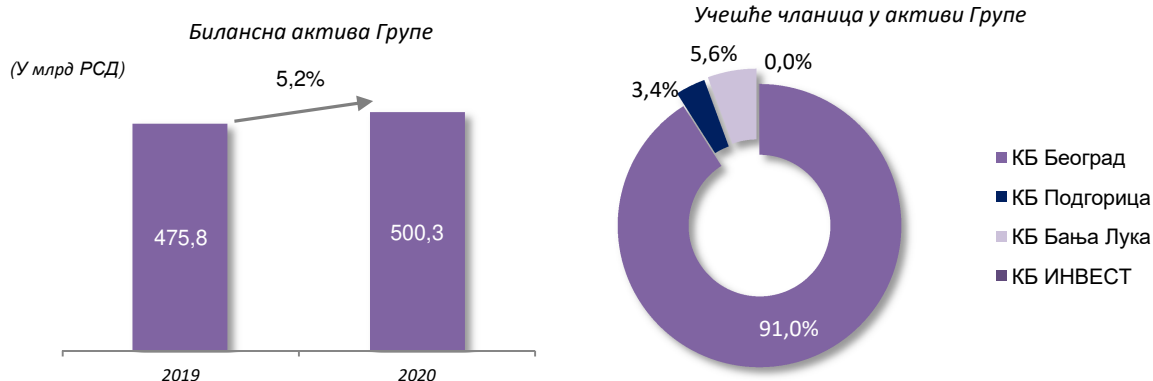
14 Податак се односи на период новембар 2020./новембар 2019.

15 НБС, Макроекономска кретања у Србији, јануар 2021., податак се односи на новембар 2020.

16 податак се односи на септембар 2020.

17 РЗС, Анкета о радној снази, просек за три квартала 2020.

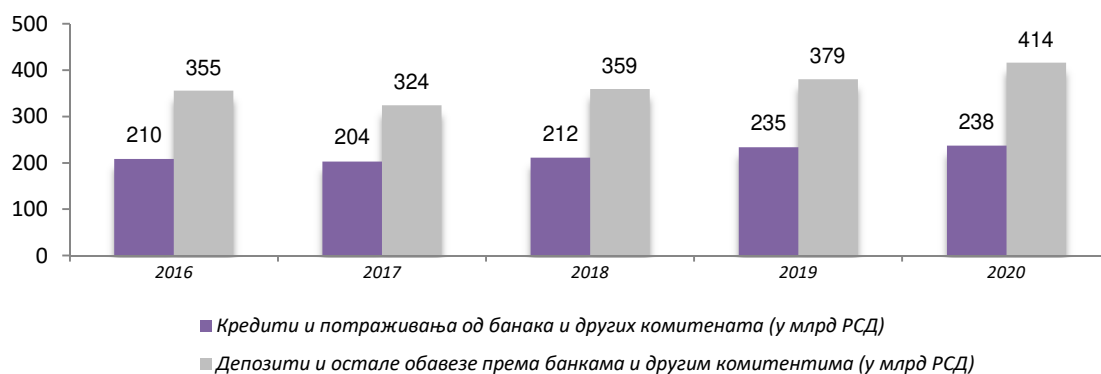
Билансна актива Групе на крају 2020. године је повећана у односу на крај 2019. године за РСД 24.539,4 милиона (5,2%). Учешће Матичне банке у консолидованој активи је и даље доминантно (чланице Групе чине 9,0% укупне консолидоване активе).

Пласмани и обавезе банака и комитената на дан 31.12.2020. године по чланицама Групе

ОПИС	2020	2019	2018	2017	2016
<i>(у хиљадама РСД)</i>					
КРЕДИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ОД БАНАКА И КОМИТЕНАТА	238.299.110	235.224.162	212.486.179	204.475.694	209.617.689
<i>Процент раста</i>	1,3%	10,7%	3,9%	(2,5%)	6,3%
Комерцијална банка а.д. Београд	206.597.421	205.497.840	185.917.193	182.944.400	190.830.293
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	18.873.327	18.734.989	16.811.744	13.647.511	12.435.930
Комерцијална банка а.д. Подгорица	12.811.983	10.974.943	9.740.866	7.883.783	6.351.466
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	16.379	16.390	16.376	-	-
ДЕПОЗИТИ И ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И КОМИТЕНТИМА	414.288.257	379.306.316	358.896.440	323.715.524	354.958.478
<i>Процент раста</i>	9,2%	5,7%	10,9%	(8,8%)	5,0%
Комерцијална банка а.д. Београд	376.433.132	339.234.701	321.271.358	295.755.134	329.732.740
Комерцијална банка а.д. Бања Лука	23.109.297	24.601.533	23.547.061	15.803.267	14.242.849
Комерцијална банка а.д. Подгорица	14.745.828	15.470.082	14.078.021	12.157.123	10.982.889
КомБанк ИНВЕСТ а.д. Београд	-	-	-	-	-

Кретање кредита и депозита Групе од 2016. до 2020. године

Учешће Матичне банке, у кредитима и потраживањима од банака и других комитената целе Групе, на крају 2020. године, је износило 86,7%, КБ Бања Лука 7,9%, а КБ Подгорица 5,4%. Доминантно је и учешће Матичне банке у депозитима и осталим обавезама према банкама и другим комитентима Групе са 90,9% (КБ Бања Лука учествује са 5,6%, а КБ Подгорица учествује са 3,6%).

3.3. Консолидовани биланс стања

Консолидована актива Групе на дан 31. децембра 2020. године

Р.БР.	ОПИС	31.12.2020.	31.12.2019.	ИНДЕКСИ	УЧЕШЋЕ 2020.
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
	АКТИВА (у хиљадама РСД)				
1.	Готовина и средства код централне банке	86.892.070	76.654.402	113,4	17,4%
2.	Заложена финансијска средства	-	-	-	-
3.	Потраживања по основу деривата	-	-	-	-
4.	Хартије од вредности	158.438.656	144.479.431	109,7	31,7%
5.	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	18.865.483	26.990.004	69,9	3,8%
6.	Кредити и потраживања од комитената	219.433.627	208.234.158	105,4	43,9%
7.	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-	-
8.	Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	-	-	-	-
9.	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	-	-	-	-
10.	Инвестиције у зависна друштва	-	-	-	-
11.	Нематеријална имовина	578.413	754.500	76,7	0,1%
12.	Некретнине, постројења и опрема	6.743.199	7.254.391	93,0	1,3%
13.	Инвестиционе некретнине	2.145.007	2.202.616	97,4	0,4%
14.	Текућа пореска средства	19.661	6.786	289,7	0,0%
15.	Одложена пореска средства	2.484	1.076.255	0,2	0,0%
16.	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	370.663	500.740	74,0	0,1%
17.	Остала средства	6.806.000	7.602.611	89,5	1,4%
	УКУПНА АКТИВА (од 1. до 17.)	500.295.263	475.755.894	105,2	100,0%

Од појединачних билансних позиција, највеће учешће у билансној активи Групе имали су кредити и потраживања од комитената (43,9%) и имају тренд раста у току 2020. године (повећани су за 5,4% у односу на крај 2019. године). Хартије од вредности представљају значајну позицију консолидоване aktive, са учешћем од 31,7%, и оствариле су раст у току 2020. године (повећане су 9,7% у односу на крај 2019. године). Готовина и средства код централне банке учествовала су у укупној консолидованој активи са 17,4% и повећана су у односу на крај претходне године за 13,4%. Билансна позиција кредити и потраживања од банака и других финансијских организација чини 3,8% консолидоване билансне aktive и забележили су смањење од 30,1% у односу на крај 2019. године.

Консолидована пасива Групе на дан 31. децембра 2020. године

Р.БР.	ОПИС	31.12.2020.	31.12.2019.	ИНДЕКСИ	УЧЕШЋЕ 2020
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
	ПАСИВА (у хиљадама РСД)				
1.	Обавезе по основу деривата	-	-	-	-
2.	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и ЦБ	8.096.190	8.318.606	97,3	1,6%
3.	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	406.192.067	370.987.710	109,5	81,2%
4.	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	-	-	-	-
5.	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	-	-	-
6.	Обавезе по основу хартија од вредности	-	-	-	-
7.	Субординиране обавезе	-	-	-	-
8.	Резервисања	2.696.346	2.483.410	108,6	0,5%
9.	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	-	-	-	-
10.	Текуће пореске обавезе	2.079	2.673	77,8	0,0%
11.	Одложене пореске обавезе	176.573	32.349	545,8	0,0%
12.	Остале обавезе	5.569.878	14.559.570	38,3	1,1%
	УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ (од 1. до 12.)	422.733.133	396.384.318	106,6	84,5%
	КАПИТАЛ				
13.	Акцијски капитал	40.034.550	40.034.550	100,0	8,0%
14.	Добитак	4.811.998	9.981.896	48,2	1,0%
15.	Губитак	1.261.380	1.370.332	92,0	0,3%
16.	Резерве	33.976.892	30.725.392	110,6	6,8%
17.	Учешћа без права контроле	70	70	100,0	0,0%
	УКУПНО КАПИТАЛ (од 13. до 17.)	77.562.130	79.371.576	97,7	15,5%
	УКУПНА ПАСИВА	500.295.263	475.755.894	105,2	100,0%

На страни консолидоване пасиве, доминантни су били депозити и остале обавезе према другим комитентима са учешћем од 81,2%. Позиција депозити и остале обавезе према другим комитентима су повећани у односу на 2019. годину за 9,5%.

У консолидованој пасиви, укупни капитал је учествовао са 15,5% (учешће на дан 31.12.2019. било је 16,7%). У односу на 2019. годину капитал Групе је незнатно смањен (смањење од 2,3%) превасходно услед смањења добитка из претходних година, односно због расподеле добитка из 2019. године и нераспоређеног добитка из ранијих година. Као резултат расподеле повећане су резерве за 10,6% на крају 2020. године у односу на 2019. годину.

Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2020. године – чланице банкарске Групе

	ОПИС	КБ Београд	КБ Бања Лука	КБ Подгорица	КомБанк ИНВЕСТ	УКУПНО ГРУПА
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА/позиција (у 000 РСД)					
	Готовина и средства код ЦБ	80.045.107	4.935.711	1.911.252	0	86.892.070
	Хартије од вредности	153.776.323	3.244.162	1.265.605	152.566	158.438.656
	Кредити и потраживања од банака и др. фин. орг.	17.301.332	940.455	607.317	16.379	18.865.483
	Кредити и потраживања од комитената	189.296.089	17.932.872	12.204.666	0	219.433.627
	Нематеријална имовина	510.669	38.478	29.266	0	578.413
	Некретнине, постројења и опрема	6.045.330	344.748	352.977	144	6.743.199
	Инвестиционе некретнине	1.819.507	248.134	77.366	0	2.145.007
	Текућа пореска средства	12.237	7.347	0	77	19.661
	Одложена пореска средства	0	0	0	2.484	2.484
	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	130.426	102.058	138.179	0	370.663
	Остала актива	6.215.954	85.671	502.191	2.184	6.806.000
	УКУПНА АКТИВА	455.152.974	27.879.636	17.088.819	173.834	500.295.263
	ПАСИВА/позиција					
	Депозити и остале обавезе према банкама и др. фин. орг.	3.733.731	4.075.827	286.632	0	8.096.190
	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	372.699.401	19.033.470	14.459.196	0	406.192.067
	Резервисања	2.528.051	42.251	110.585	15.459	2.696.346
	Текуће пореске обавезе	0	1.577	502	0	2.079
	Одложене пореске обавезе	147.400	20.841	8.332	0	176.573
	Остале обавезе	4.975.476	415.181	178.329	892	5.569.878
	УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ	384.084.059	23.589.147	15.043.576	16.351	422.733.133
	Укупно капитал	76.976.980	601.096	0	17.460	77.562.130
	Укупно недостатак капитала*	0	0	33.406	0	0
	УКУПНА ПАСИВА	461.061.039	24.190.243	15.010.170	33.811	500.295.263

* Посматрано по сегментима консолидованог Биланса стања, Комерцијална банка а.д. Подгорица на дан 31.12.2020. има исказан негативан капитал као резултат консолидације позиција у оквиру капитала због елиминације интерних односа, када се акцијски капитал своди на нулу пре свега због чињенице да је Матична банка једини власник Комерцијалне банке а.д. Подгорица и истовремено, због негативног резултата из ранијег периода, који је већи од износа формираних резерви и оствареног добитка. Капитал у појединачним финансијским извештајима Комерцијалне банке а.д. Подгорица је у законом прописаним оквирима.

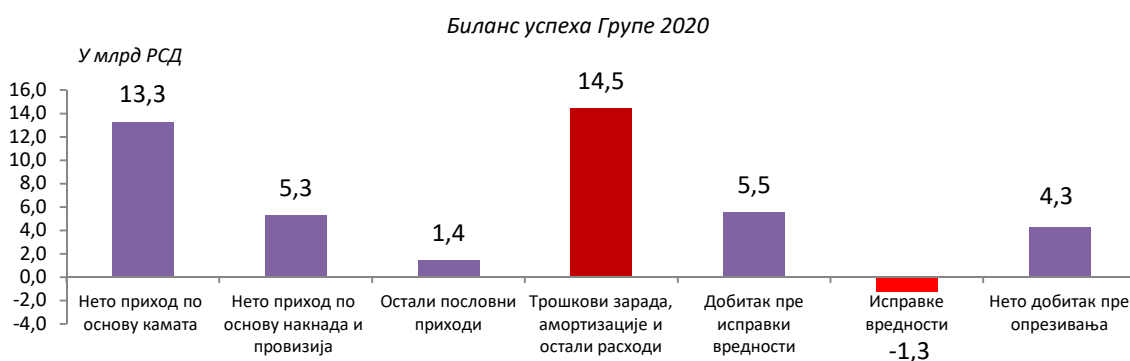
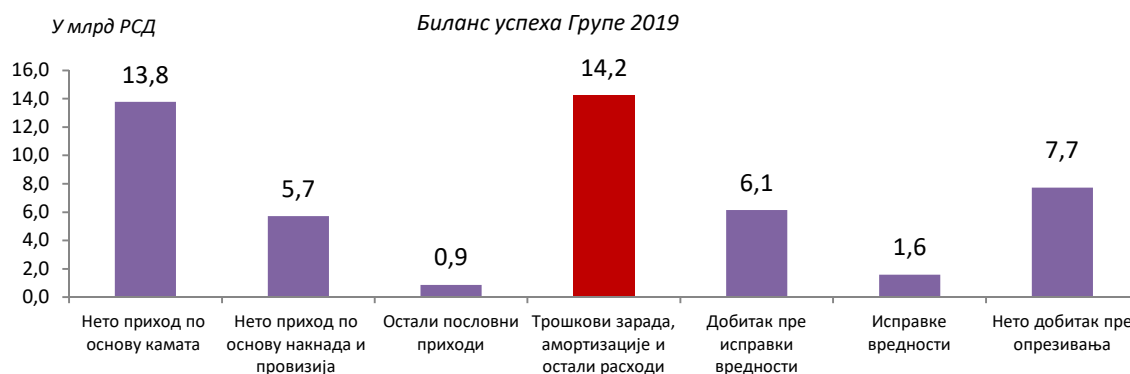

3.4. Консолидовани биланс успеха

Консолидовани биланс успеха за период од 1. јануара - 31. децембра 2020. године

Р.БР.	ОПИС	31.12.2020.	31.12.2019.	ИНДЕКСИ (3:4)*100
1	2	3	4	5
	ПРИХОДИ И РАСХОДИ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА (у хиљадама РСД)			
1.1.	Приходи од камата	14.731.985	15.098.191	97,6
1.2.	Расходи камата	-1.443.962	-1.327.673	108,8
1.	Нето приход по основу камата	13.288.023	13.770.518	96,5
2.1.	Приходи од накнада и провизија	7.205.485	7.662.254	94,0
2.2.	Расходи од накнада и провизија	-1.938.963	-1.935.130	100,2
2.	Нето приход по основу накнада и провизија	5.266.522	5.727.124	92,0
3.	Нето добитак/губитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	98.046	75.058	130,6
4.	Нето добитак/губитак по основу рекласификације финансијских инструмената	-	-	-
5.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања финан.инструм. који се вреднују по фер вредности	174.399	353.502	49,3
6.	Нето добитак/губитак по основу заштите од ризика	-	-	-
7.	Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	17.980	44.240	40,6
8.	Нето приход/расход по основу умањења обезвређења финансијских средстава која се не вредују по фер вредности кроз БУ	-1.264.236	1.587.676	-
9.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања финанс.инстр. који се вреднују по амортизованој вред.	-	-579.933	-
10.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања инвестиција у придр.друш. и заједн.подухвате	-	-	-
11.	Остали пословни приходи	227.097	166.546	136,4
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	17.807.831	21.144.731	84,2
12.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	-6.491.790	-5.537.942	117,2
13.	Трошкови амортизације	-1.174.588	-1.193.480	98,4
14.	Остали приходи	921.602	810.907	113,7
15.	Остали расходи	-6.784.601	-7.497.888	90,5
	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	4.278.454	7.726.328	55,4
16.	Порез на добитак	-7.309	-14.088	51,9
17.	Добитак по основу одложених пореза	122.101	1.488.290	8,2
18.	Губитак по основу одложених пореза	-1.391.735	-800.665	173,8
19.	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	3.001.511	8.399.865	35,7
	Добитак који припада матичном ентитету	3.001.510	8.399.863	35,7
	Добитак који припада власницима без права контроле	1	2	50,0
	Основна зарада по акцији	173	532	32,5
	Умањена (разводњена) зарада по акцији	173	532	32,5

У току 2020. године, на нивоу КБ Групе остварен је добитак пре опорезивања у износу од РСД 4.278,5 милиона. Консолидовани добитак пре опорезивања КБ Групе у току 2020. године смањен је за 44,6% односно за РСД 3.447,9 милиона у односу на 2019. годину. Приходи од камата Групе, у току 2020. године, незнатно су смањени у односу на 2019. годину (смањење за 2,4%), док су расходи од камата повећани (повећање за 8,8%). Поменуто је резултирало смањењем нето прихода по основу камата Групе у износу од РСД 482,5 милиона односно 3,5%.

Консолидовани приходи по основу накнада и провизија, у току 2020. године смањени су у односу на исти период 2019. године за 6,0%. Расходи од накнада и провизија су незнатно повећани за 0,2%, што је резултирало да нето приход од накнада и провизија Групе буде мањи за 8,0% у односу на 2019. годину.

У току 2020. године остварен је нето расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха у износу од РСД 1.264,2 милиона, за разлику од 2019. године када је остварен нето приход у износу од РСД 1.587,7 милиона. Поменуто промене у току 2020. године су утицале и на коначни резултат пословања целе Групе.

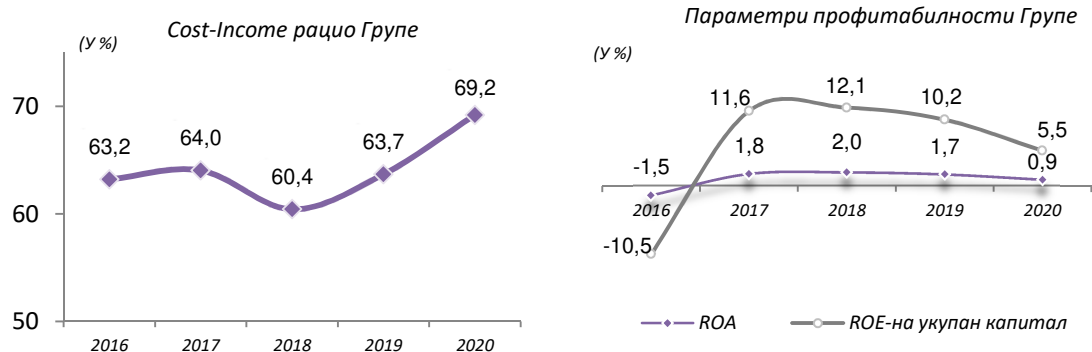
У току 2019. године забележен је и нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности у износу од РСД 579,9 милиона док у току 2020. године исти није забележен.

Трошкови зарада, накнада зарада, трошкови амортизације и остали расходи су повећани у односу на 2019. годину за 1,6% односно већи су за РСД 221,7 милиона.

Позиција остали приходи Групе забележили су повећање од РСД 110,7 милиона, односно повећање од 13,7% у току 2020. године у односу на 2019. годину.

Реализовани консолидовани добитак пре пореза у току 2020. године износи РСД 4.278,5 милиона и мањи је 44,6% у односу на резултат остварен у току 2019. године.

Консолидовани биланс успеха по чланицама Групе за период од 1.1. до 31.12.2020. године

	ОПИС	КБ Београд	КБ Бања Лука	КБ Подгорица	КомБанк ИНВЕСТ	УКУПНО ГРУПА
1	2	3	4	5	6	7
	<i>(у хиљадама РСД)</i>					
1.1.	Приходи од камата	13.185.934	820.920	724.595	536	14.731.985
1.2.	Расходи камата	-1.130.408	-197.145	-116.409	-	-1.443.962
1.	Нето приходи камата	12.055.526	623.775	608.186	536	13.288.023
2.1.	Приходи од накнада	6.688.682	264.867	225.244	26.692	7.205.485
2.2.	Расходи од накнада	-1.820.743	-71.331	-46.617	-272	-1.938.963
2.	Нето приходи накнада	4.867.939	193.536	178.627	26.420	5.266.522
3.	Нето добитак/губитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	95.629	-	-	2.417	98.046
4.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања фина.инстр. који се вреднују по фер вредности	157.796	13.526	3.068	9	174.399
5.	Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле	-61.471	5.426	74.026	-1	17.980
6.	Нето приход/расход по основу умањења обезвређења финанс. сред. која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	-1.089.366	-80.183	-94.687	-	-1.264.236
7.	Нето добитак/губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	-	-	-	-	-
8.	Остали пословни приход	211.094	10.535	5.468	-	227.097
I	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	16.237.147	766.615	774.688	29.381	17.807.831
9.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	-5.819.946	-368.040	-288.339	-15.465	-6.491.790
10.	Трошкови амортизације	-977.383	-107.505	-89.651	-49	-1.174.588
11.	Остали приходи	859.417	32.384	29.789	12	921.602
12.	Остали расходи	-6.211.126	-265.220	-297.400	-10.855	-6.784.601
II	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	4.088.109	58.234	129.087	3.024	4.278.454
13.	Порез на добитак	-	-6.806	-502	-1	-7.309
14.	Добитак по основу одлож. пореза	120.049	-	1.626	426	122.101
15.	Губитак по основу одложених пореза	-1.384.134	-161	-7.440	-	-1.391.735
III	ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	2.824.024	51.267	122.771	3.449	3.001.511
	Добитак који припада власницима без права контроле	-	1	-	-	1

4. УЛАГАЊА У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Група поштује међународне стандарде и вредности у креирању финансијских производа и услуга, развија и спроводи активности на пољу заштите животне средине и заштите људских и радних права. Усвајањем Политике и Процедуре управљања ризиком заштите животне и друштвене средине на нивоу банкарске Групе, Група је дефинисала стандарде за идентификовање, праћење и управљање ризиком животне и друштвене средине у процесу одобравања и праћења пласмана. Овај документ се адекватно примењује на нивоу чланица Групе кроз инкорпорирање аката на нивоу сваке чланице, уз поштовање локалне регулативе и интерних аката чланица Групе усаглашених са актима Банке. Такође, Група развија активности на пољу заштите животне средине и заштите људских и радних права, примењујући најбољу праксу одрживог финансирања. Интерним актима дефинисан је и поступак за решавање и давање одговора на приговоре по основу директног или индиректног утицаја пословних активности на животну и друштвену средину.

Приступу управљања ризиком заштите животне и друштвене средине обухватају два нивоа управљања: на нивоу појединачног пласмана и на нивоу целокупног портфолија. За сваку делатност клијената банкарска Група дефинише ниво ризичности, односно категорију ризика, са аспекта утицаја на животну и друштвену средину.

Кроз категоризацију пласмана у зависности од нивоа ризика за животну и друштвену средину, Група процењује у ком проценту се финансирају делатности које могу имати штетне последице по окружење. Такође, Група континуирано прати ванредне догађаје код својих клијената који могу имати негативан утицај на животну средину, здравље или безбедност или заједницу у целини и о томе редовно обавештава органе управљања појединачних чланица и банкарске Групе.

У циљу заштите животне средине и минимизирања могућности за појаву догађаја који могу имати штетан утицај на животну средину, здравље или безбедност или заједницу у целини, Група примењује листу делатности, пројеката односно активности које су искључене из финансирања или послује у складу са дефинисаним лимитима према појединим делатностима, чиме испуњава стандарде добре међународне праксе у овој области. На крају 2020. године Банка нема изложеност у високо контролисана лица која се баве активностима производње и трговине наоружањем и војном опремом, односно робом двоструке намене.

Чланице банкарске Групе на месечном нивоу извештавају Функцију управљања ризицима матичне Банке и остале надлежне пословне и оперативне функције о нивоима ризика са аспекта утицаја на животну и друштвену средину. У случају прекорачења интерних лимита, чланице банкарске Групе достављају образложење са предлогом мера и планом активности, а Функција управљања ризицима извештава Извршни одбор матичне Банке. Функција управљања ризицима на шестомесечном нивоу извештава Извршни и Управни одбор матичне Банке о управљању ризицима заштите животне и друштвене средине на консолидованој основи.

5. ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПОСЛОВНЕ ГОДИНЕ

Од 31. децембра 2020. године до краја фебруара 2021. године заказана је и одржана (28.01.2021. године) једна ванредна седница Скупштине акционара Комерцијалне банке ад Београд - Матичне банке.

На седници је усвојена:

- Одлука о изменама и допунама Статута Комерцијалне банке ад Београд.
- Одлука о разрешењу Председника Скупштине Комерцијалне банке ад Београд.
- Одобрење Скупштине акционара Банке за повећање власничког удела у Комерцијалној банци ад Бања Лука на 100%.
- Одлука о утврђивању накнаде члановима Управног одбора Банке и других одбора Банке.

Остали значајни догађаји по завршетку пословне године у Групи КБ односно у чланицама Групе, обелодањени су у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје – Догађаји након датума биланса стања.

6. ПЛАН БУДУЋЕГ РАЗВОЈА ГРУПЕ

Стратегије и планови пословања за будући период дефинишу се и усвајају на нивоу појединачних чланица Групе¹⁸.

Пословање зависних банака, чланица Групе, као и Матичне банке у наредном периоду генерално биће усмерено најпре на одржавање али и на раст тржишног учешћа уз прихватљив ниво пословног ризика, а првенствено кредитног ризика. Пословање Групе у наредном периоду биће ограничено и одређено новонасталим околностима присутне пандемије вируса COVID-19, која је на територији Србије и блиског окружења, присутна од марта 2020. године и наставља се и у 2021. години.

Када се говори о кредитирању сектора становништва, као профитабилнијем сегменту клијената, у наредном периоду, банке чланице Групе ће бити усмерене на ширење базе клијената и понуди иновативних дигиталних производа.

Поред сегмента становништва, у фокусу кредитне активности биће микро клијенти, мала и средња предузећа, која су и у условима пандемије корона вируса приказала потребан ниво флексибилности у пословању.

У наредном периоду спроводиће се опрезна политика одобравања пласмана привредним клијентима, акценат ће бити првенствено на квалитету кредитног портфолија, са појачаним мониторингом пословања клијената. Чланице Групе ће фокус свог пословања усмерити ка одржавању ненаплативих кредита (НПЛ-а) на ниском нивоу и у будућем периоду и поред очекиваних отежаних услова пословања. Менаџмент чланица Групе биће усмерен и на убрзање самог процеса одобравања кредита односно аутоматизације обраде кредитних захтева као и даљу дигитализацију пословања.

¹⁸ У оквиру ове тачке извештаја су приказани делови преузети из појединачних Стратегија и бизнис планова пословања чланица Групе

Основни стубови стратегије развоја **Комерцијалне банке ад Београд**, Матичне банке, у будућем трогодишњем периоду су:

- раст кредита клијентима (као кључни аспект будуће профитабилности у ситуацији смањења каматних стопа на државне хартије од вредности);
- очување квалитета кредитног портфолија у циљу очувања НПЛ-а на ниском нивоу као и трошкова кредитног ризика;
- побољшање - оптимизација структуре клијената - циљање клијената на темељу демографије и стандарда (узимајући у обзир развој иновативних производа, базираних на процесу дигитализације); поред великих предузећа усмереност Банке биће ка сегменту јавних предузећа републичког и локалног нивоа; обимније кредитирање пројеката развоја наменских некретнина - пројектно финансирање;
- раст удела прихода од накнада и провизија у односу на приходе од камата (Банка ће већи фокус усмерити на приходе од накнада и провизија обзиром на тенденцију пада каматних стопа и примену дигитализације и нових производа у циљу привлачења нових клијената млађе популације);
- контрола висине оперативних расхода и даље унапређење ефикасности у пословању (путем строжије финансијске дисциплине) у циљу смањења рачуна оперативних трошкова према приходима, током целог планског периода (CIR);
- очување адекватне капиталне позиције, уз исплату дивиденде по основу планираног добитка у наредном трогодишњем периоду.

Као стратешки циљеви за будући период **Комерцијалне банке а.д. Бања Лука** дефинисани су:

- раст пласмана комитентима као кључни аспект профитабилности (проактивне иницијативе унакрсне продаје других производа које имају за циљ генерисање одрживог раста високо квалитетних производа, уз раст пласмана комитентима са акцентом на стабилност и квалитет кредитног раста);
- рана идентификација и контрола ризика што треба да доведе до ниског нивоа нето расхода исправки вредности (наставак вођења политике одобравања пласмана где ће акценат бити на стабилности и квалитету кредитног портфолија);
- побољшање структуре клијената (поред великих предузећа усмереност и ка јединицама локалне самоуправе, малим и средњим предузећима и микро клијентима);
- стабилан удео прихода од накнада и провизија (већи фокус на раст прихода од накнада и провизија да би се одговорило на изазове окружења, ниских и опадајућих каматних стопа);
- боља контрола оперативних расхода (боља финансијска дисциплина и контрола оперативних расхода, смањење CIR показатеља током целог периода бизнис плана);
- очување добре капиталне позиције (циљ је увећање укупног капитала до краја планског периода, а тиме и регулаторног капитала; раст капитала кроз раст добитка).

Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана (даље у тексту: НЛБ д.д. Љубљана) је дана 30.12.2020. године извршила уплату купопродајне цијене по Уговору о продаји акција у Комерцијалној банци АД Београд закљученим 26.02.2020. г. са Владом Републике Србије, те је тиме постала њен већински акционар са 83,23% акција. Како је Комерцијална банка АД Београд -Матична банка Комерцијалне банке АД Бања Лука (даље у тексту: Банка), ова промена је утицала на власничку структуру Банке и статус лица у посебном односу са Банком.

Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана је дана 24.12.2020. године куповином 1 (једне) акције Банке, на бањалучкој берзи, од акционара Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије АД Ужице, постала акционар Комерцијалне банке АД Бања Лука.

У складу са промењеном власничком структуром Комерцијалне банке ад Бања Лука, и КБ Групе, отпочете активности транзиције и интеграције чланица КБ Групе, могуће је да дође до измене стратешких циљева, на начин прилагођавања истих према захтевима НЛБ Групе, у складу са чим ће Банка ревидирати релевантна акта укључујући и Стратегију и бизнис план.

Основни стратешки циљеви пословања **Комерцијалне банке а.д. Подгорица** за будући плански период су следећи:

- усмеравање пажње и активности преваходно на физичка лица веће платежне способности, редовних месечних примања, запослених у стабилним институцијама, јавним установама, привредним лицима;
- проширење сарадње са клијентима физичким лицима кроз њихово везивање за што већи број производа/услуга које Банка има у својој понуди;
- развој и унапређење имиџа Банке и континуирана комуникација са клијентима у циљу повећања броја мањих депозита (по виђењу и орочених) физичких лица и задржавања свих депозита у Банци;
- код физичких лица појачати активност у сегменту „cross selling“-а у Банци у циљу јачања односа са клијентима, повећања броја производа и прихода по клијенту;
- проширивање и комплетирање активности на дигитализацији пословања и примени нових банкарских технологија како би се употпунила понуда клијентима и олакшало коришћење услуга, а смањили трошкови;
- код кредитних пласмана становништву, главна пажња ће бити на готовинским у односу на стамбене кредите због повољнијих ценовних услова;
- одржавање нивоа и квалитета кредитног портфолиа правних лица уз очување клијентске базе;
- повећање броја клијената у сегменту микро и малих предузећа који нису значајно погођени кризом изазваном пандемијом вируса COVID-19;
- јачање базе клијената који имају депозит у Банци;
- одржавање континуитета у гаранцијском пословању.

Пословни циљеви Друштва за управљање УЦИТС фондом **КОМБАНК ИНВЕСТ а.д. Београд** за будући плански период су:

- повећање билансне активе;
- обавезе друштва задржати на истом нивоу;
- улагање имовине друштва у инвестиционе јединице Новчаног фонда;
- раст прихода од управљања фондовима, стабилни финансијски приходи уз контролу висине расхода пословања, што ће резултирати значајним повећањем годишњег нето добитка;
- респективан раст пословних резултата и повећање обима пословања коришћењем погодности које доноси законска регулатива - директне уплате у валути Еур, слободан промет инвестиционим јединицама и залога првог реда над инвестиционим јединицама;
- прилагођавање новонасталој економској кризи услед пандемије COVID-19.

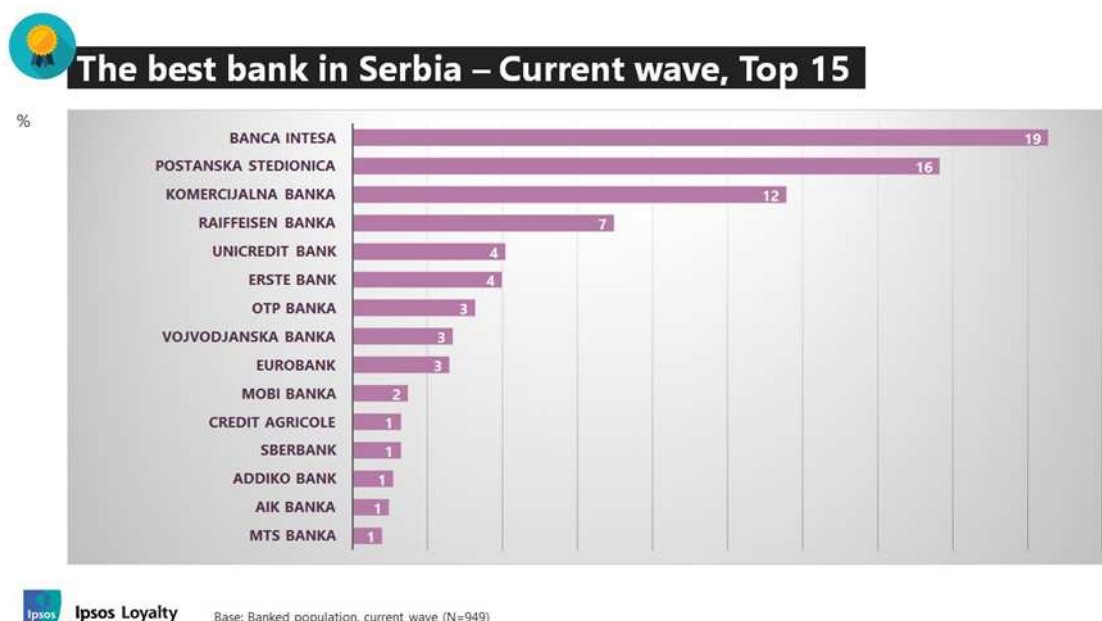

7. ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

Комерцијална банка је током 2020. године детаљно и ажурно пратила дешавања на финансијском тржишту и медијској сцени и успешно се прилагођавала условима и променама на истим, како би задржала своју водећу позицију, што показују и спроведена истраживања.

Тржишна позиционираност Банке као брэнда, њених производа и услуга, проверавана су и током 2020. године, кроз банкарски Омнибус, који спроводи истраживачка агенција „ИПСОС“, специјализована за ову врсту истраживања. Истраживања показују да Банка у дужем временском периоду држи једну од водећих позиција у очима јавности, мерено критеријумима препознатљивости брэнда, квалитета и задовољства производима и услугама које клијенти користе. Сви резултати истраживања постављају се на интерни портал Банке, а са њима се упознају и циљне групе, ради додатног јачања брэнда Комерцијална банка.

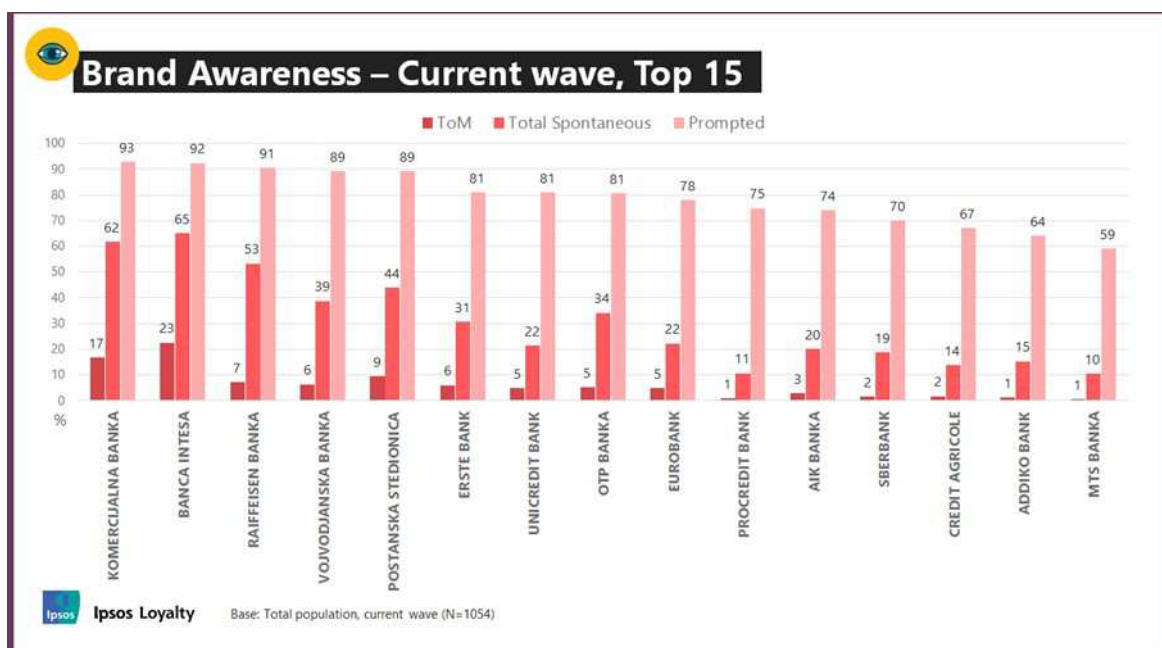
Најбоље банке у Србији (банкарски Омнибус, новембар 2020. године):

Извештај последњег банкарског Омнибуса (из новембра 2020. године) показује да је Комерцијална банка, по мишљењу испитаника, рангирана и као првопласирана по критеријуму препознатљивости брэнда – Prompted (подстакнута свест о брэнду) међу водећих 15 банака у Србији.

Препознатљивост бренда банака у Србији (банкарски Омнибус, новембар 2020. године):

Резултати истраживања помажу у процесу доношења пословних одлука, посебно битних у сегменту развоја нових и унапређења и модификације постојећих производа и услуга.

У континуираном процесу праћења тржишних сигнала и потреба корисника и потенцијалних клијената, пословни сектори Групе су у претходном периоду корисницима понудили нове и/или унапредили постојеће производе и услуге Банке.

8. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА И УДЕЛА

Чланице Групе нису стицале сопствене акције у претходној пословној години, а не намеравају ни да стичу сопствене акције у наредном периоду.

9. ПОСЛОВАЊЕ ОГРАНАКА ПРЕ КОНСОЛИДАЦИЈЕ

Зависне банке: Комерцијална банка АД Подгорица и Комерцијална банка АД Бања Лука воде пословне књиге и састављају финансијске извештаје у складу са рачуноводственим прописима Републике Црне Горе, односно Босне и Херцеговине (Републике Српске). КОМБАНК ИНВЕСТ АД Београд израђује финансијске извештаје у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

У сврху припремања консолидованих финансијских извештаја појединачни ревидирани финансијски извештаји зависних банака и Друштва КОМБАНК ИНВЕСТ су прилагођени презентацији финансијских извештаја на основу:

- рачуноводствених прописа Републике Србије,
- интерних аката Матичне банке - Комерцијалне банке АД Београд и
- релевантних МРС и МСФИ.

Рекласификовани појединачни биланси стања чланица Групе пре консолидовања на дан 31.12.2020. године

ОПИС	КБ Београд	КБ Бања Лука	КБ Подгорица	КомБанк ИНВЕСТ
(у хиљадама РСД)				
Готовина и средства код централне банке	80.045.107	4.940.847	1.911.437	228
Заложена финансијска средства	-	-	-	-
Потраживања по основу деривата	-	-	-	-
Хартије од вредности	153.776.323	3.244.162	1.265.605	152.566
Кредити и потраживања од банака и дфо	18.142.656	1.158.812	1.638.995	16.379
Кредити и потраживања од комитената	189.296.089	17.932.872	12.204.666	-
Инвестиције у зависна друштва	5.480.888	-	-	-
Нематеријална имовина	510.669	38.478	29.266	-
Некретнине, постројења и опрема	6.045.330	344.748	352.977	144
Инвестиционе некретнине	1.819.507	248.134	77.366	-
Текућа пореска средства	12.237	7.347	-	77
Одложена пореска средства	-	-	-	2.484
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	130.426	102.058	138.179	-
Остала средства	6.216.268	85.671	502.191	2.184
УКУПНА АКТИВА	461.475.500	28.103.129	18.120.682	174.062
Обавезе по основу деривата	-	-	-	-
Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, д.ф.о. и централној банци	4.989.315	4.381.679	822.104	-
Депозити и остале обавезе према другим комитентима	372.699.401	19.033.469	14.459.196	-
Резервисања	2.528.051	42.251	110.585	15.459
Текуће пореске обавезе	-	1.577	502	-
Одложене пореске обавезе	147.400	20.842	8.332	-
Остале обавезе	4.975.476	415.207	178.367	1.143
УКУПНЕ ОБАВЕЗЕ	385.339.643	23.895.025	15.579.086	16.602
Укупно капитал	76.135.857	4.208.104	2.541.596	157.460
УКУПНА ПАСИВА	461.475.500	28.103.129	18.120.682	174.062

НАПОМЕНА: За потребе консолидовања врши се рекласификација позиција у појединачним (статутарним) финансијским извештајима чланица Групе које утичу на корекцију билансне суме и резултата у билансу успеха исказаних у статутарним извештајима. Кориговани (рекласификовани) финансијски извештаји представљају почетне билансне извештаје и позиције које су даље предмет консолидације.

Рекласификовани појединачни биланси успеха чланица Групе пре консолидовања за период од 1. јануара до 31. децембра 2020. године

ОПИС	КБ Београд	КБ Бања Лука	КБ Подгорица	КомБанк ИНВЕСТ
(у хиљадама РСД)				
Приходи од камата	13.201.267	820.920	726.164	536
Расходи од камата	-1.131.977	-201.187	-127.700	-
Нето приход по основу камата	12.069.290	619.733	598.465	536
Приходи од накнада и провизија	6.696.915	265.625	225.249	26.692
Расходи од накнада и провизија	-1.821.507	-73.646	-50.190	-2.616
Нето приход по основу накнада и провизија	4.875.408	191.978	175.059	24.076
Нето добитак/губитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	95.629	-	-	2.417
Нето добитак/губитак по основу престанка признавања финан.инстр. који се вреднују по фер вредности	157.796	13.526	3.068	9
Нето приход/расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле	4.404	809	13.213	-1
Нето приход/расход по основу умањења обезвређења финан.сред. која се не вреднују по фер вредности кроз БУ	-1.089.366	-80.183	-94.687	-
Нето добитак/губитак по основу престанка признавања фин.инст. који се вреднују по амортизованој вредности	-	-	-	-
Остали пословни приходи	211.389	10.535	5.468	-
УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД	16.324.550	756.398	700.585	27.037
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	-5.819.946	-368.040	-288.339	-15.465
Трошкови амортизације	-977.383	-107.505	-89.651	-49
Остали приходи	859.417	32.384	29.789	12
Остали расходи	-6.211.126	-265.220	-297.695	-10.855
ДОБИТАК/ГУБИТАК(-) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	4.175.512	48.017	54.690	681

10. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА ГРУПЕ

За адекватну процену финансијског положаја Групе, на крају пословне 2020. године, од кључног значаја су следећи финансијски инструменти односно билансне позиције: кредити и потраживања од комитената, хартије од вредности, готовина и средства код централне банке, депозити и обавезе према другим комитентима и капитал.

Позиција кредити и потраживања од комитената чинила је 43,9% укупне консолидоване активе и повећани су за РСД 11.199,5 милиона у односу на крај 2019. године. Детаљна структура пласмана комитентима приказана је у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје.

Позиција хартије од вредности чинила је 31,7% укупне консолидоване активе Групе и повећана је за РСД 13.959,2 милиона у односу на 2019. годину и највећим делом се састоји од пласмана Матичне банке у хартије од вредности Републике Србије (РСД 153.776,3 милиона, 97,1%) (детаљна структура наведена је у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје).

Готовина и средства код централне банке на крају 2020. године чинила су 17,4% консолидоване активе и повећана су за РСД 10.237,7 милиона у односу на крај 2019. године (детаљна структура наведена је у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје).

С друге стране, депозити и остале обавезе према другим комитентима су чинили 81,2% консолидоване пасиве и повећани су за РСД 35.204,4 милиона. Депозити су представљали основни извор финансирања и током 2020. године како зависних банака тако и Матичне банке (детаљна структура наведена је у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје).

Позиција укупан капитал Групе је чинила 15,5% консолидоване пасиве и умањена је за РСД 1.809,2 милиона углавном због остварења мање добити Матичне банке, али и других чланица Групе.

Чланице Групе су добро капитализоване, а показатељ адекватности капитала Групе износи 28,82% и значајно је изнад прописаног лимита.

11. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Управљање ризицима је кључни елемент управљања пословањем, с обзиром да изложеност ризицима произлази из свих пословних активности, као неодвојивог дела банкарског пословања, којим се управља кроз идентификовање, мерење, процену, праћење, контролу и ублажавање, односно успостављањем ограничења ризика, као и извештавање у складу са стратегијама и политикама.

Група је успоставила свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који обухвата: стратегије, политике и процедуре управљања ризицима, методологије за управљање појединачним ризицима, одговарајућу организациону структуру, ефикасан и ефикасан процес управљања свим ризицима којима је Група изложена или може бити изложена у свом пословању, адекватан систем унутрашњих контрола, одговарајући информациони систем и адекватан процес интерне процене адекватности капитала. Такође, у систем управљања ризицима интегрисан је и План опоравка Групе, као механизам ране идентификације ситуације тешког финансијског поремећаја у коме Група може предузети мере, односно применити дефинисане опције опоравка у циљу спречавања уласка у фазу ране интервенције у којој активно учешће има регулатор, или побољшања већ погоршаног финансијског стања.

Стратегијом управљања ризицима и Стратегијом и планом управљања капиталом, Група је поставила следеће циљеве у оквиру система управљања ризицима: минимизирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал уз поштовање дефинисаних оквира прихватљивог нивоа ризика, одржавање потребног нивоа адекватности капитала, развој активности Групе у складу са пословним

стратегијама појединачних чланица и могућностима и развојем тржишта у циљу стварања конкурентских предности, диверзификација ризика којима је Група изложена, одржавање учешћа НПЛ-а у укупним кредитима до прихватљивог нивоа за Групу, одржавање показатеља покрића ликвидном активом изнад нивоа прописаног регулативом и интерним лимитима.

Група перманентно прати све најаве и измене регулаторног оквира, анализира утицај на ниво ризика и предузима мере за благовремено усклађивање свог пословања са новим прописима, а током 2020. године посебно у делу регулативе која се односи на очување стабилности финансијског система, као и подршке привреди за ублажавање последица COVID-19 пандемије од стране регулатора на тржиштима на којима банкарска Група послује. Током 2020. године Народна банка Србије, Централна банка Црне Горе и Агенција за банкарство Републике Српске усвојиле су одлуке којима се прописује застој у отплати обавеза дужника у условима потенцијалних ризика узрокованих ванредном здравственом ситуацијом у земљи матичне Банке и земљама чланица Групе и извршиле усклађивање постојећих прописа из области управљања ризицима у банкама, са којима се и Група благовремено ускладила у свом пословању. Кроз јасно дефинисан процес увођења нових и значајно измењених производа, услуга и активности у вези са процесима и системима Група анализира њихов утицај на будућу изложеност ризицима у циљу оптимизације својих прихода и трошкова за процењени ризик, као и минимизирања свих потенцијално могућих негативних ефеката на финансијски резултат Групе.

Детаљнији приказ циљева и политика управљања ризицима Групе је представљен у Напоменама уз консолидоване финансијске извештаје.

Политика заштите од изложености кредитном ризику

У циљу заштите од изложености кредитном ризику, Група примењује технике ублажавања кредитног ризика прибављајући и прихватљиве инструменте обезбеђења (колатерале), као секундарне изворе наплате пласмана. Група настоји да послује са клијентима добре кредитне способности, процењујући је у моменту подношења захтева и редовним мониторингом дужника, пласмана и колатерала, у циљу блавременог предузимања одговарајућих активности у поступку наплате.

Врсте обезбеђења потраживања зависе од процене кредитног ризика дужника и утврђују се у сваком конкретном случају појединачно, а њихово прибављање се врши по закључењу уговора и пре реализације пласмана.

Група је унутрашњим актима регулисала вредновање инструмената кредитне заштите и управљање тим инструментима.

Група посебну пажњу поклања утрживости и адекватној процени колатерала у вези са чим приликом процене вредности колатерала ангажује овлашћене проценитеље, како би потенцијални ризик од нереалне процене свела на најмању могућу меру, а непокретности, роба, опрема и остале покретне ствари које су предмет залоге морају бити осигуране код осигуравајућег друштва прихватљивог за Групу, уз полисе осигурања винкулиране у корист конкретне чланице Групе.

У циљу заштите од промене тржишних вредности колатерала, процењена вредност се коригује за дефинисане проценте умањења у зависности од врсте колатерала и локације непокретности, који се редовно преиспитују и ревидирају.

Група посебну пажњу посвећује мониторингу колатерала и предузима активности на обезбеђењу нових процена вредности, али и на прибављању додатних колатерала, пре свега, код клијената са идентификованим проблемима у пословању, али и клијената код којих је покривеност изложености колатералима смањена услед пада вредности прибављених колатерала.

У циљу адекватног управљања ризицима, Група спроводи активности анализе кредитног ризика при одобрењу пласмана и успостављањем система за праћење, превенцију и управљање ризичним пласманима укључујући и адекватну идентификацију потенцијално ризичних клијената (Watch List), врши ублажавање кредитног ризика код клијената наведеног статуса, као и кроз предузимање мера и акција у циљу заштите интереса Групе и спречавања негативних ефеката на њен финансијски резултат и капитал.

Током 2020. године Група је наставила са унапређењем система управљања ризицима. Ревидирала је Стратегију управљања ризицима (смањила је највиши прихватљив ниво НПЛ-а), допунила и изменила

процедуре и методологије у циљу усклађивања са изменама локалне и међународне регулативе и унапређеном пословном праксом, као и измењеним условима изазваним пандемијом вируса COVID-19, који су потпуно другачији у односу на раније околности пословања са којима се сусретао реални и финансијски сектор. У складу са измењеним захтевима регулативе унапређено је управљање кредитним ризицима. Група континуирано унапређује систем управљања ризицима који се ослања на постулате независности функције управљања ризицима од центара за преузимање ризика, правремености токова информација који подржавају процес доношења одлука, као и транспарентности и исправности достављених информација. С обзиром да је Банка постала чланица НЛБ Групе крајем године, у наредном периоду извршиће се додатна усклађивања система управљања ризицима са системом управљања ризицима НЛБ Групе.

У 2020. години, у насталим условима изазваним COVID-19 пандемијом, Група је успешно наставила са активностима побољшања квалитета кредитног портфолија путем смањења настајања нових лоших кредита и решавања проблема клијената који су већ препознати као проблематични, а спроводила је и активности на смањењу ненаплативих пласмана (наплата и отпис преносом у целости обезвређених потраживања у ванбилансну евиденцију). У складу са Одлуком Народне банке Србије о рачуноводственом отпису билансне активе банке (примена од 30.09.2017. године), као и прописом Централне банке Црне Горе и Агенције за банкарство Републике Српске, матична Банка и Комерцијална банка Бања Лука су током 2020. године вршиле пренос 100% обезвређених кредита из билансне у ванбилансну евиденцију, што је осим наплате ризичних пласмана утицало на смањење показатеља НПЛ-а. У Комерцијалној банци Подгорица током 2020. године није било пребацивања 100% исправљених пласмана у ванбилансну евиденцију.

Група примењује МСФИ 9 стандард и у складу са наведеним стандардом врши обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама. Примењује се концепт „очекиваних губитака“ кроз укључивање утицаја очекиваног кретања макроекономских фактора на будуће кретање вероватноће наступања статуса неизмирења обавеза на бази статистички доказаних међузависности, при чему је у 2020. години Група увела могућност коришћења више различитих сценарија – уколико за тим постоји потреба, укључујући и експертски процењена сценарија у условима који се значајно разликују у односу на историјско искуство Групе. Портфолио се диференцира на три нивоа који прате статус клијента (ниво 1 – ПЛ клијенти без идентификованог погоршања кредитног ризика, ниво 2 – ПЛ клијенти са идентификованим погоршањем кредитног ризика – мереног сетом дефинисаних критеријума, ниво 3 – НПЛ клијенти). У условима пандемије вируса COVID-19 и неопходности укључивања додатних експертских процена у очекивано кретање default rate-а, Група је претпоставила да ће ефекти наведене пандемије резултирати комбинацијом кривих V и U облика, које карактеришу највећи ефекти током 2021. године (даље продубљивање кризе и испољавање ефеката рецесије), уз очекивани благи опоравак у 2022. години, који би се наставио и у 2023. години. Такође, у складу са МСФИ 9 стандардом, Група обрачунава обезвређење и за изложености према државама и централним банкама чланица банкарске Групе, а трајни улози (осим трајних улога у зависна друштва) се вреднују по фер вредности.

Током 2020. године, код свих чланица Групе присутан је реални раст исправки вредности (биланс успеха) што је узроковано растом код постојећих појединачно обезвређених пласмана привредних клијената матичне Банке као резултат процене повећања кредитног ризика услед погоршања финансијског стања, праћено повећањем код ПЛ клијената код свих чланица Групе привреде и становништва, услед преласка појединих клијената из нивоа 1 у ниво 2 по основу идентификованог погоршања кредитног ризика услед значајаног утицаја пандемије COVID-19 на одређене привредне делатности, уз благи раст вероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза као резултат

промене очекивања кретања макроекономских фактора. Као резултат свега наведеног, Група је извршила додатно прилагођавање нивоа обезвређења за кредитне ризике, које се огледа у издвајању додатног заштитног слоја обезверђења или утицаја погоршања макроекономских очекивања. На смањење исправки вредности у билансу стања у Групи највише је утицао пренос 100% обезвређених пласмана из билансне у ванбилансну евиденцију код матичне Банке и Комерцијалне банке Бања Лука.

Група је у свом пословању посебно изложена следећим врстама ризика:

- Кредитном и са њим повезаним ризицима.
- Ризику ликвидности.
- Тржишном ризику.
- Каматном ризику у банкарској књижи.
- Оперативном ризику.
- Ризику улагања.
- Ризику изложености.
- Ризику земље као и свим другим ризицима који се могу појавити у редовном пословању Групе.

Изложеност кредитном ризику

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе, услед неизвршења обавеза дужника према чланицама Групе. Кредитни ризик условљен је кредитном способношћу дужника, његовом уредношћу у извршавању обавеза према чланицама Групе, као и квалитетом инструмента обезбеђења.

Прихватљив ниво изложености кредитном ризику Групе у складу је са дефинисаном Стратегијом управљања ризицима и зависи од структуре портфолија Групе, на основу које се омогућује лимитирање негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе, уз минимизирање капиталних захтева за кредитни ризик, ризик измирења и испоруке по основу слободних испорука, ризик друге уговорне стране, ризик смањења вредности купљених потраживања и у циљу одржавања адекватности капитала на прихватљивом нивоу. Банке, чланице банкарске Групе, управљају кредитним ризику на нивоу клијента, групе повезаних лица и целокупног кредитног портфолија. Такође, одобравају пласмане клијентима (правним и физичким лицима) за које процењују да су кредитно способни вршећи анализу, односно квантитативно и/или квалитативно мерење и процену кредитног ризика и финансијског стања дужника. Процес мерења кредитног ризика је заснован на мерењу нивоа ризичности појединачног пласмана на основу интерног система рејтинга, као и примени регулативе. Праћењем и контролом портфолија у целини и по појединим сегментима, Група врши поређење са претходним периодима, идентификује трендове кретања и узроке промена нивоа кредитног ризика. Такође, прати показатеље квалитета активе (кретање НПЛ-а, степена покривености НПЛ-а исправкама вредности и слично), као и изложеност према регулаторно и интерно дефинисаним лимитима. Процес праћења квалитета кредита омогућава чланицама Групе да процене потенцијалне губитке, као резултат ризика којима су изложене и да предузму одговарајуће корективне мере.

Изложеност ризику ликвидности

Ризик ликвидности представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед немогућности чланица Групе да испуне своје доспеле обавезе услед повлачења постојећих извора финансирања, као и услед немогућности прибављања нових извора финансирања – ризик ликвидности извора финансирања, као и отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту – тржишни ризик ликвидности. Ризик ликвидности испољава се кроз тешкоће Групе у измирењу доспелих обавеза у случају недовољних резерви ликвидности и немогућности покрића неочекиваних одлива остале пасиве.

Матична Банка, као и чланице Групе, у свом пословању поштују основне принципе ликвидности, остварујући довољан ниво ликвидних средстава за покриће обавеза насталих у кратком року, односно поштују принцип солвентности формирањем оптималне структуре сопствених и позајмљених извора средстава и формирањем довољног нивоа резерви ликвидности које не угрожавају остваривање планираног поврата на капитал.

Ризик ликвидности испољава се и у немогућности Групе да трансформише поједине делове активе у ликвидна средства у кратком року. Група врши анализу ризика извора средстава и тржишног ризика ликвидности. Проблем ликвидности са аспекта извора средстава односи се на структуру пасиве,

односно обавеза и изражава се кроз потенцијално значајно учешће нестабилних извора, краткорочних извора или њихове концентрације. Ризик ликвидности извора средстава заправо представља ризик да Група неће моћи да испуни обавезе услед повлачења нестабилних извора средстава, односно немогућности прибављања нових извора средстава. Са друге стране, ризик ликвидности испољава се и кроз дефицит резерви ликвидности и отежаног или немогућег прибављања ликвидних средстава по прихватљивим тржишним ценама. Током 2020. године Група је била усклађена са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима и у условима нешто нижих прилива услед примене мораторијума на отплату кредита, сви показатељи ризика ликвидности били су виши у односу на дефинисане лимите.

Матична Банка, као и чланице Групе, активно предузимају превентивне мере у циљу минимизирања изложености ризику ликвидности.

Изложеност тржишним ризицима

Тржишни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промена тржишних варијабли и обухвата девизни ризик за све пословне активности које обавља и ценовни ризик позиција књиге трговања.

Група је изложена девизном ризику који се манифестује кроз могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед волатилности девизних курса, односа промене вредности домаће валуте у односу на стране валуте или промене вредности злата и других племенитих метала. У циљу минимизирања изложености девизном ризику Група врши диверсификацију валутне структуре портфолија и валутне структуре обавеза, усклађивање отворених позиција по појединим валутама поштујући принципе рочне трансформације средстава. У току 2020. године, Група је била усклађена са регулаторним показатељем девизног ризика који је изражен као 20% регулаторног капитала.

Изложеност каматном ризику

Каматни ризик представља ризик од настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу позиција из банкарске књиге услед неповољних промена каматних стопа. Матична Банка, као и чланице Групе, на свеобухватан начин благовремено утврђују узроке текуће и процењују факторе будуће изложености каматном ризику. Изложеност овој врсти ризика зависи од односа каматно осетљиве активе и пасиве.

Управљање каматним ризику има за циљ одржавање прихватљивог нивоа изложености каматном ризику са аспекта утицаја на финансијски резултат и економску вредност капитала, вођењем адекватне политике рочне усклађености периода поновног формирања каматних стопа и усклађивања извора са пласманима према висини каматне стопе и рочности.

Током 2020. године показатељи каматног ризика су се кретали у оквиру интерно дефинисаних лимита.

Изложеност оперативним ризицима

Оперативни ризик је ризик могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед пропуса у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационим и другим системима у банкама чланицама Групе, као и услед наступања непредвидивих екстерних догађаја. Оперативни ризик укључује и правни ризик, који представља ризик настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе по основу судских или вансудских поступака. Банке чланице Групе спроводе мерење изложености оперативним ризицима кроз евиденцију догађаја, праћење кључних индикатора ризика, самопроцењивање и стресно тестирање оперативног ризика. Банке чланице Групе су пратиле изложеност оперативном ризику у условима пандемије вируса COVID-19 и предузимале одговарајуће мере за умањење ризика. Група предузима мере у циљу ублажавања оперативних ризика и проактивног реаговања на потенцијалне догађаје оперативних ризика кроз перманентно праћење свих активности, примену адекватног и поузданог информационог система, а чијим спровођењем се унапређује пословна пракса

и оптимизују пословни процеси. У циљу минимизирања правног ризика и утицаја истог на финансијски резултат, Група наставља и даље да унапређује своју пословну праксу у делу правовременог резервисања по основу тужбених захтева против банака чланица Групе, а у складу са проценом будућег очекиваног губитка по том основу.

Ризик улагања

Ризик улагања Групе представља ризик улагања у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине. У складу са регулативом прати се ниво трајних улагања и о томе се обавештавају Органи и Одбори Групе. На овај начин се обезбеђује да улагање чланица Групе у једно лице које није у финансијском сектору не пређе 10% капитала Групе, те да улагања чланица Групе у лица која нису у финансијском сектору и у основна средства и инвестиционе некретнине не пређу 60% капитала Групе.

Велика изложеност

Велика изложеност Групе према једном лицу или групи повезаних лица, укључујући и лица повезана са Групом, јесте изложеност која износи најмање 10% капитала Групе. У току 2020. године, Матична банка и банке чланице банкарске Групе су биле усклађене са регулаторним и интерно дефинисаним лимитима изложености.

Изложеност ризику земље

Ризик земље је ризик који се односи на земљу порекла лица према коме су чланице Групе изложене, односно ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе због немогућности чланица Групе да наплате потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи порекла дужника. Изложеност Групе ризику земље је на прихватљивом нивоу.

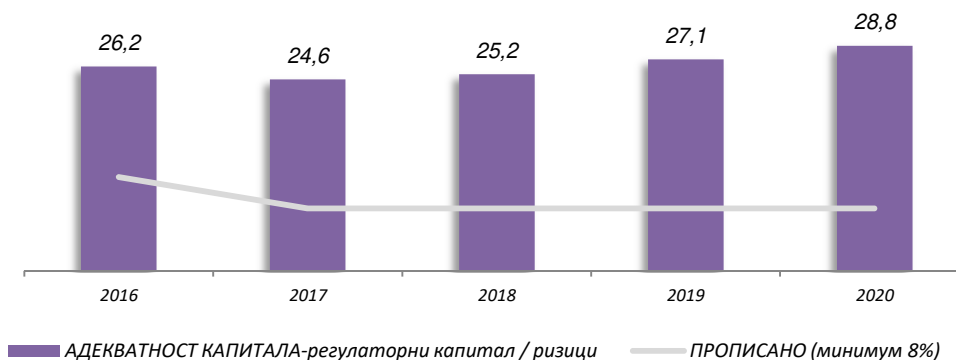

Регулаторни захтеви за Групу КБ

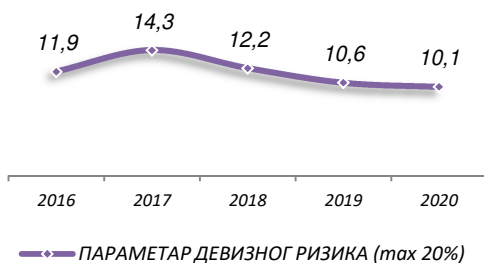
У складу са Законом о банкама за банкарску групу на консолидованој основи утврђују се:

- показатељ адекватности капитала,
- велика изложеност,
- улагање у друга правна лица и у основна средства и инвестиционе некретнине,
- отворена нето девизна позиција.

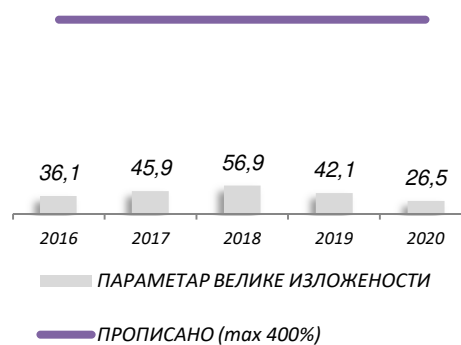
Адекватност капитала Групе

Параметар девизног ризика Групе

Параметар велике изложености Групе

Лица повезана са Групом

Улагање Групе

12. ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНО ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д. БЕОГРАД

Посебан допринос очувању и повећању вредности корпоративног имиџа давале су активности из области друштвено одговорног пословања (ДОП), које је Банка пажљиво бирала и подржавала и у којима је активно сарађивала са својим партнерима. Банка је пожелела добродошлицу на свет свим бебама рођеним 1. јануара, поклон штедњом у износу од РСД 20.000. Настављена је акција за опремање болница и породилишта „Заједно за бебе“, у оквиру које је почетком године дониран инкубатор Општој болници у Вршцу. Редовне активности у области друштвене одговорности прекинула је ванредна ситуација у земљи изазвана пандемијом корона вируса. Банка је одговорила на овај изазов процедурама које су омогућиле пословање и у овој ситуацији, као и усмеравањем средстава на ванредне набавке и донације медицинског материјала и опреме за болнице. На почетку пандемије, донирано је РСД 8 милиона Републичком фонду за здравствено осигурање за набавку респиратора, а у сарадњи са Фондом Б92, хитно је дониран инкубатор за породилиште болнице Драгиша Мишовић, које збрињава труднице и новорођену децу са дијагнозом COVID-19. Овој болници у истој донацији, поклоњено је 100 неинвазивних маски које замењују интубирање пацијената код коришћења респиратора и пацијентима значајно олакшавају процес лечења. Крајем године финансирана је и набавка више хиљада маски за потребе Инфективне клинике у Београду, а извршена је и набавка 4Д ултразвучног апарата за ГАК Народни фронт.

За своје ангажовање и помоћ медицинским институцијама у борби против епидемије вируса Covid-19, Комерцијална банка добила је признање које, поводом Националног дана давања, додељује Српски филантропски форум.

Све спроведене активности Комерцијалне банке ад Београд у овој области прати одговарајућа ПР подршка, без које савремено тржишно пословање не може да се замисли, а која се нарочито показала као неопходна у ванредним околностима у којима смо се нашли ове године. Банка је квалитетно, јасно и циљано комуницирала са својим „стејкхолдерима“, како би их правовремено информисала о свим изменама које су пратиле пословање, као и безбедносним процедурама које је спровела. Тиме је постигнуто међусобно разумевање и задржано поверење у Банку, што доприноси унапређењу стеченог имиџа и репутације.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д. БАЊА ЛУКА

Као друштвено одговорна компанија, Комерцијална банка а.д. Бања Лука из године у годину подржава низ пројеката из области привреде, спорта, образовања, као и разне активности са циљем подршке младим генерацијама и широј друштвеној заједници у целини.

Банка је традиционалним даривањем прворођене бебе у Бања Луци означила почетак друштвено одговорног пословања у 2020. години, што се даље огледало донирањем улога на Цврчак слободној штедњи најбољим ученицима у две основне школе у Бањој Луци поводом школске славе Свети Сава. Такође, у склопу отварања нове Филијале Комерцијалне банке у Дрвару, обезбеђена је и донација за помоћ вртићу „Мајка Храброст“ у Дрвару. Традиционално, поводом обележавања Дана државности Републике Србије, Комерцијална банка Бања Лука је наградила најбоље литерарне радове ученика из Републике Српске.

Комерцијална банка а.д. Бања Лука велику пажњу придаје сарадњи са образовним институцијама и активностима у сврху подршке развоју и усавршавању младих људи. Доказ томе представља и успостављање сарадње са Економским факултетом у Сарајеву, која се огледа у размени знања и искустава и заједничком учешћу у друштвено корисним пројектима, као што су гостујућа предавања, стажирање, креирање истраживачких радова и омогућавање праксе и запослења у Банци за дипломиране студенте.

Банка се ангажовала и на пољу пружања подршке здравственом систему и унапређењу процеса лечења у здравственим установама. С тим у вези донирана су средства Универзитетском клиничком центру Републике Српске за куповину униформи и радне обуће Клиници интензивне медицине за нехируршке гране. Поред тога, Банка је посредством Удружења банака Босне и Херцеговине помогла у

набавци респиратора и заштитне опреме за потребе клиничких центара у Бања Луци, Сарајеву и Мостару.

Пандемија вируса корона обележила је 2020. годину, која се одразила и на пословање Банке у смислу да су онемогућени и одложени бројни догађаји, сајмови и манифестације на којима је Комерцијална банка традиционално давала свој допринос. Током пандемије, Банка је, у складу са прописима и препорукама, клијентима омогућила олакшице у отплати кредита, као и ниже тарифе за обављање трансакција унутрашњег платног промета путем електронског и мобилног банкарства.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д. ПОДГОРИЦА

Друштвено одговорно пословање и тежња да се подрже пројекти значајни за ширу друштвену заједницу, неизоставна је активност Комерцијалне банке АД Подгорица. У 2020. години, коју је обележила пандемија корона вируса те пратећи глобални економски и социјални проблеми, Банка се трудила да покаже солидарност и одговорност и пронађе начин да пружи подршку широј друштвеној заједници у овој заједничкој борби. Породицама које су у стању социјалне потребе у градовима у којима Банка има пословнице, али и у другим општинама, уручена је новчана помоћ, у жељи да лакше преброде тешку ситуацију изазвану ширењем вируса COVID-19. Истовремено, Банка се прикључила акцији организованој од стране Удружења банака Црне Горе за помоћ у набавци респиратора за потребе Клиничког центра Црне Горе. Укупна вредност донација у вези са пандемијом вируса COVID-19 износила је ЕУР 25.000.

У 2020. години Комерцијална банка АД Подгорица, у сарадњи са невладином организацијом “Клуб 30”, донирала је канцеларијски намештај престоници Цетиње, како би се ученицима и запосленима у образовним установама на подручју Општине Цетиње унапредили услови рада. Канцеларијски намештај је уручен основним школама „Његош“ и „Ловћенски партизански одред“ са Цетиња, Основној школи „Шуњо Пешикан“ са Трешњева, Основној школи „Боро Вукмировић“ са Ријеке Црнојевића, Основној музичкој школи „Саво Поповић“, Гимназији Цетиње, Средњој ликовној школи „Петар Лубарда“, као и Средњој стручној школи, која је добила и интерактивну таблу.

Комерцијална банка АД Подгорица је и у 2020. години подржала кампању “Први корак у сигурну будућност” који већ дужи низ година организује Централна банка Црне Горе поводом Светског дана штедње, а у оквиру које поклањамо бебама њихову прву штедњу. Свакој беби рођеној у недељу штедње, Банка је на захтев родитеља, донирала ЕУР 200.

13. КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ

Правила корпоративног управљања су заснована на одговарајућим законским прописима (првенствено Закон о банкама и Закон о привредним друштвима).

Надлежности и овлашћења свих органа Комерцијалне банке АД Београд (Скупштина акционара, Управни одбор, Извршни одбор, Одбор за ревизију, Одбор за управљање активом и пасивом, Кредитни одбор), су заснована на одговарајућим законским прописима и дефинисана су интерним актима (Уговор о оснивању, Статут Банке, пословници о раду органа Банке и другим интерним актима).

Комерцијална банка АД Београд, Матична банка, у свом пословању, у складу са Одлуком Извршног одбора Банке бр. 8373 од 09.04.2013. године, примењује Кодекс корпоративног управљања Привредне коморе Србије („Сл. гласник РС“, бр. 99/2012), који је усвојила Скупштина Привредне коморе Србије. Кодексом корпоративног управљања успостављени су принципи корпоративне праксе према којима се, у пословању, понашају и придржавају носиоци корпоративног управљања Банке. Циљ Кодекса је увођење добрих пословних обичаја у области корпоративног управљања, равноправан утицај свих заинтересованих страна, постојећих и потенцијалних акционара, запослених, клијената, органа Банке, државе и др. Коначан циљ је обезбеђење дугорочног и одрживог развоја Банке. Текст Кодекса корпоративног управљања је јавно објављен на интернет презентацији Комерцијалне банке АД Београд (www.kombank.com/sr/o-nama/korporativno-upravljanje).

Комерцијална банка АД Бања Лука у свом пословању примењује Стандарде корпоративног управљања које је донела Комисија за хартије од вредности Републике Српске у складу са чланом 309. Закона о привредним друштвима (Службени Гласник Републике Српске број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19) и чланом 260. Закона о тржишту хартија од вредности (Службени Гласник Републике Српске број 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13 и 4/17).

У складу са Законом о привредним друштвима ("Службени лист ЦГ" бр. 17/2007, 80/2008, 36/2011), Комерцијална банка АД Подгорица је даном регистрације као акционарско друштво стекла својство правног лица. Као акционарско друштво, Комерцијална банка АД Подгорица регулише међусобне односе свих заинтересованих субјеката у складу са својим Оснивачким актом и Статутом. Органи друштва су Скупштина Банке, Одбор директора, Одбор за ревизију и извршни директори. Улоге органа Банке дефинисане су Статутом и другим актима Банке. У делу управљања, Банка примењује најбоље међународне праксе корпоративног управљања.

Корпоративно управљање се успоставља на начин:

- Да се у свим сегментима корпоративног управљања поштује правни оквир Црне Горе и добра пракса пословања;
- Да у том оквиру поставља принципе који су флексибилни и дају простор Одбору Директора да на најбољи начин управља и руководи Банком и постиже постављене циљеве;
- Да сви међусобни односи заинтересованих страна у функционисању Банке буду јасно диференцирани, да нема преклапања нити празнина у одговорностима и надлежностима, те да код свих заинтересованих страна буде успостављена равнотежа одговорности и обавеза, односно права и надлежности;
- Да се односи међу свим заинтересованим странама поставе тако да код свих преовлађује заједнички интерес, односно интерес Банке у односу на њихове појединачне интересе;
- Да се у потпуности, ефикасно и ефектно извршавају све функције управљања и руковођења банком, односно да се банком управља на начин који доводи до постизања постављених циљева и задатака.

У примени правила корпоративног управљања имплементирана су наведена акта, као и друга интерна акта Банке и у самој примени истих не постоје одступања.

Комбанк Инвест а.д. Београд организован је у форми једночланог акционарског друштва које није јавно са системом дводомног управљања. Ради обезбеђења непристрасности, транспарентности и одговорности у корпоративном понашању Друштво примењује, Правила понашања и професионалне етике која су усклађена са матичним друштвом, Политику управљања сукобом интереса и личним трансакцијама и др.

Надлежности и овлашћења свих органа чланица Групе заснована су на одговарајућим законским прописима и дефинисана у интерним актима. Правила корпоративног управљања имплементирана су кроз интерна акта и у самој примени истих не постоје одступања.

Потписано у име Групе Комерцијалне банке а.д. Београд

Др Мирослав Перић
члан Извршног одбора

Властимир Вуковић
председник Извршног одбора

2P

28.04.2021.

На основу члана 50. Закона о тржишту капитала („Сл. Гласник РС“ бр. 31/2011, 112/2015, 108/2016 и 9/2020) Комерцијална банка АД Београд објављује следећу

ИЗЈАВУ

Изјављујем да је, према сопственом најбољем сазнању, годишњи консолидовани финансијски извештај састављен уз примену одговарајућих међународних стандарда финансијског извештавања и да даје истините и објективне податке о имовини, обавезама, финансијском положају и пословању, добицима и губицима, токовима готовине и променама на капиталу јавног друштва, укључујући и његова друштва која су укључена у консолидоване извештаје, на бази усвојених ревидираних појединачних финансијских извештаја чланица Групе за 2020. годину.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

Дејан Јањатовић
Заменик председника Извршног одбора

Властимир Вуковић
Председник Извршног одбора

SKUPŠTINA BANKE

Broj: 84/2

Beograd, 28.04.2021. godine

Na osnovu člana 24. Statuta Komercijalne banke AD Beograd, Skupština Komercijalne banke AD Beograd na redovnoj sednici, dana 28.04.2021. godine, donosi

**ODLUKU
O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA GRUPE I KONSOLIDOVANIH IZVEŠTAJA GRUPE KOMERCIJALNE
BANKE AD BEOGRAD ZA 2020.GODINU SA MIŠLJENJEM SPOLJNOG REVIZORA**

Član 1.

Usvaja se Godišnji izveštaj o poslovanju Grupe Komercijalne banke AD Beograd za 2020. godinu sa mišljenjem spoljnog revizora Banke (Ernst & Young d.o.o. Beograd), u tekstu koji čini sastavni deo ove odluke.

Član 2.

Usvajaju se konsolidovanih finansijski izveštaji Grupe Komercijalne banke AD Beograd za 2020. godinu sa mišljenjem spoljnog revizora Banke (Ernst & Young d.o.o. Beograd):

1. Bilans stanja na dan 31.12.2020. godine;
2. Bilans uspeha u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine;
3. Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine;
4. Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine;
5. Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine;
6. Napomene uz finansijske izveštaje za 2020. godinu u tekstu koji je sastavni deo ove odluke.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSEDAVAJUĆI SKUPŠTINE
Igor Stebernak

